Ivatan

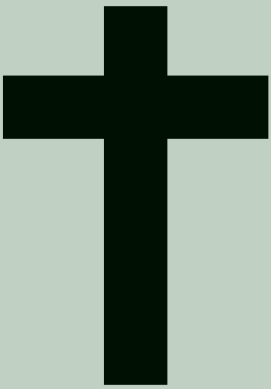

New Testament plus Psalms and Proverbs

Ivatan
New Testament plus Psalms and Proverbs

copyright © 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ivatan

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 May 2025 from source files dated 3 May 2025
62508313-bcb1-53b4-b1bd-e4271f5cec34

Contents

Mateo 1
Marcos 83
Lucas 132
Juan 214
No Apostoles 277
Roma 354
1 Corinto 390
2 Corinto 426
Galacia 450
Efeso 463
Filipos 474
Colosas 483
1 Tesalonica 491
2 Tesalonica 499
1 Timoteo 504
2 Timoteo 516
Titus 524
Filemon 529
Hebreo 532
Santiago 559
1 Pedro 569
2 Pedro 580
1 Juan 587
2 Juan 597
3 Juan 599
Judas 601
Apocalipses 604

No Evanghelio ni San Mateo

Introduction

No Evanghelio aya a pinatolas ni San Mateo am ipapanmo na si Jesus a asa ka nipromisa a Manlibri a iya so napatongtong sira so promisa no Dios do tawotawo na do nakarahan a tiempo. No akmaya sia a Evanghelio no kalibrian am promisa na pa ya diaten ta voyvoh sava o kaydian na a Judeo o inangay na librien.

Mapia o kawnonot sia ni San Mateo o napaparin sa. Somitnan ya do nakawara ni Jesus, kawnot no naka-pabawtismo na as kano nakahawahaway sia ni Satanas a tentasionan as do kwanasaw am no nakapananawo na kano nakapanovatova na do ministerio na do Galilea. No pinakavosan sia ni San Mateo o Evanghelio aya am no nakapangwan ni Jesus do Jerusalem a yapo do Galilea a dia so nanawdi dana a dominggo a kaviay ni Jesus do tana aya a nawri dana so nakapapasek da sia a dimanen. Amna namanda ava dia o istoria aya ta nayvangon si Jesus do vovon na.

Mavoya do Evanghelio aya ta si Jesus o mapía dana a mananawo a iya so mian so ipakapamarin a mapawdi so pidipidit sa no Dios. Iya pa o nananawo no komapet do Paypatolan no Dios. Maparin a makpeh do maychadadima ka gropo o kahavnan no nanawo sa ni Jesus: (1) no sermon ni Jesus a komapet do dadakay, anongen, privilihio as kano panapanayahen da no machangay do Paypatolan no Hanyit (chapters 5-7); (2) niyokoyokoran nira ni Jesus o dose sawri a ka disipolos na do mision da do tana aya (chapter 10); (3) parabola sa a komapet do Paypatolan no Hanyit (chapter 13); (4) nanawo a komapet do inmonmoan no kawnot di Jesus a asa ka disipolo na (chapter 18); as kano (5) nanawo a komapet do kavosan no mondo aya as kano manam paya a Paypatolan no Dios (chapters 24-25).

Outline

No ngaran da sa no pinakayakayapoan ni Jesu Cristo as kano nakawara na a tawo 1:1–2:23
No ministerio ni Juan Bawtista 3:1-12
No nakabawtismo dia kano nakahawahaway sia tentasionan ni Satanas si Jesus 3:13–4:11
No ministerio ni Jesus do tawotawo do Galilea 4:12–18:35
No nakayapo na do Galilea a mangwan do Jerusalem 19:1–20:34
No nanawdi dana a dominggo ni Jesus do Jerusalem kan do omdivon aw 21:1–27:66

No nakapayvangon kano nakapavoya ni Jesus a manam so kapayvidi na do hanyit 28:1-20

No ngaran da sa no pinakayakayapoan ni Jesus (Lucas 3:23-38)

1 Niaya o nakatolas a kavoyan sia o pinakayakayapoan ni
Jesu Cristo a tayabo ni David a asa ka tayabo ni Abraham.
2 Si Abraham o ama ni Isaac as si Isaac o ama ni Jacob. Si
Jacob o ama da Juda kanira no kakakteh na sa a mahahakay.
3 Si Juda a kakovot ni Tamar am ama da Fares kani Zara.
Si Fares o ama ni Esrom as si Esrom o ama ni Aram.
4 Si Aram o ama ni Aminadab as si Aminadab o ama ni
Naason. Si Naason o ama ni Salmon
5 as si Salmon o ama ni Boaz as no ina na am si Rahab.
Si Boaz o ama ni Obed as no ina ni Obed am si Ruth. As si
Obed o ama ni Jesse
6 a iya dana so ama no Patol a si David.

Si David o ama ni Solomon as no ina ni Solomon am no
nakakovot ni Urias.
7 As si Solomon o ama ni Roboam. Si Roboam o ama ni
Abias as si Abias o ama ni Asa.
8 Si Asa o ama ni Josafat as si Josafat o ama ni Joram. Si
Joram am ama ni Ozias.
9 Si Ozias o ama ni Jotam as si Jotam o ama ni Ahaz. Si
Ahaz o ama ni Ezekias.
10 Si Ezekias o ama ni Manases as si Manases o ama ni
Amon. Si Amon o ama ni Josias
11 as si Josias o ama ni Jeconias kanira no kakakteh na
sa a mahahakay. Nia o tiempo no nakahomis da sira
no Babilonia o tawotawo no Israel as kangay da nira a
pakovoten do kavahayan da do Babilonia.
12 As do nakahap da sirawri a iyangay do Babilonia am
mian o anak ni Jeconias a si Salatiel. Si Salatiel o ama ni
Zorobabel
13 as si Zorobabel o ama ni Abiud. Si Abiud o ama ni
Eliakim as si Eliakim o ama ni Azor.
14 Si Azor o ama ni Zadoc as si Zadoc o ama ni Akim. Si
Akim o ama ni Eliud
15 as si Eliud o ama ni Eleazar. Si Eleazar o ama ni Matan
as si Matan o ama ni Jacob
16 as si Jacob o ama ni Jose a kakovot ni Maria as si Maria
aya o ina ni Jesus a tawagan so Mesias anmana Cristo a iya
so tinovoy no Dios do tana aya.
17 Dawa katorse a ka henerasion a nakayapo di Abraham
a manda di David, as alit na am katorse a ka henerasion o
nakayapo di David a manda do nakangay daya do Babilonia
no Israelita a pakovoten as katorse pa ka henerasion do

nakayapo do nakawara da do Babilonia a manda dana do nakawara ni Jesu Cristo.

No nakawara ni Jesus
(Lucas 2:1-7)

18 Niaya o napaparin do nakawara na a tawo ni Jesu Cristo. No ina ni Jesus a si Maria am nachitrato do kapaychakovot da kani Jose amna manam pa kano kapaychakovot as kano kapayasa da asa vahay am mian dana o kovoten ni Maria as no kovoten naya am yapo do Masanto a Espirito.
19 As si Jose aya a oyod a mapia so dadakay am chinakey nava a ipasnek si Maria do aro a tawo do kapasiay na sia so matalamad a nia so logar a parinyen na, dawa niplano na o kapasiay na sia so oyod a masekreto.
20 Amna do kaari na komtokto nia o plano naya am nawara sia o asa ka anghel do tayenep na a makavata sia, "Jose, imo a asa ka tayabo ni David, ichamo moava a kakovoten si Maria, ta no kovoten naya am yapo do Masanto a Espirito,
21 as kapayanak na anti so mahakay as ngaranan nio so Jesus, ta iya anti o omlibri so tawotawo na sa do gatogatos da."
22 Do niaya sa a napaparin am nakatongtong o vinata no Dios a pinatoyo na do asa ka profeta a makavata sia,

23 "Tiban nio, ta maymanganak anti o asa ka virhen so
mahakay as tawagan da anti so Emmanuel,"

a nia so mayinmonmoan so Machichasa diaten o Dios.
24 Dawa do nakayokay ni Jose am inanohdan na o niyokoyokoran awri sia no anghel no Dios. Dawa inahap na a kakovoten si Maria.
25 Pero tinodo nava si Maria a manda do nakawara ni Jesus. As do nakawara no metdeh aya am ningaranan sia ni Jose so Jesus.

2

No bisita da no masosolib a tawo

1 Nawara si Jesus do asa ka kavahayan do Judea a mayngaran so Bethlehem do tiempo no kapaypatol ni Herodes. As mian sa o mahahakay a masosolib do kapakaparin no vitovitohen a nawara do Jerusalem a yapo do kavahayan a machimangket do twawan no araw a mangaheahes a makavata sia,
2 "Dino paro o yanan no metdeh aya a nawara a patol da no Judeo, takwan do kayan namen pa do kavahayan namen am navoya namen o vitohen aya a sinyal do nakawara narana, as dawa tayto kami a mangay a omanianib sia."

3 Do nakadngey da sia ya da Patol Herodes kano tawotawo
do Jerusalem am oyod da chinagolo.
4 Dawa pinatawag sa ni Herodes o atavo a maato sa a
papali kano eskriba a sira so masosolib do nanawo da no
Judeo as kahes na nia, "Dino o logar a kawaran no Mesias
aya."
5 Tominbay sira as kavata da sia, "Do kavahayan no Beth-
lehem do Judea akma so pinatolas no profeta kaychowa,
6 'Bethlehem a kavahayan ni Juda am oyod a maim-
portante a kavahayan, ta yapo anti dia o asa a ka
manyokoyokod a mapawnot so tawotawo ko sa a Israel.' "
7 Pinatawag sa ni Herodes o masosolib saya a mahahakay
as do kasirasira na am inahes na dira an ango o mismo a
tiempo a nakavoya da sia o vata dawri a vitohen.
8 As do nakapanmo narana sia ni Herodes am tinovoy na
sa do Bethlehem as kayokoyokod na nira a makavata sia,
"Mangay kamo as kapakapia nio sia chitahen o metdeh aya
as an mavoya nio am mayvidi kamo pa omvahevahey sia
diaken tapian iyangay ko pa sia anianiven."
9 Do nakadngey da so vinata no patol aya am inangay
da chitahen o metdeh aya. As do katori da do rarahan am
minirwa da mavoya o vitohen awri a nia so napawnot sira
a manda do nakabhes na do sinmo no vahay ori a yanan no
metdeh aya,
10 as oyod a rakoh o nakasoyot da.
11 Do nakapakarapit da do Bethlehem am nangay sa do
vahay awri a yanan da Jesus kano ina na a si Maria as
do nakavoya da so metdeh aya am domnogod sa a omanib
sia. As do kaywang da so iregalo da sia am tomnoroh sa so
vohawan, insenso kano mira.
12 Niyokoyokod sa no Dios do asa ka tayenep do kadi
darana mapavoyan di Herodes as do kapayvidi darana do
kavahayan da am nanahan dana sa do matarek a rarahan.

No nakapayayo da Jose a mangay do Egipto

13 Do nakakaro darana no masosolib saya a tawo am
nawara di Jose o asa ka anghel no Dios do tayenep na a
makavata sia, "Jose, mayvangon ka as kahap mo so metdeh
aya as kano ina naya as kapayayo mo nira do Egipto, ta
chitahen ni Herodes a dimanen o metdeh aya as mavidin
kamo daw a manda do kavata ko sia o kakaro nio daw."
14 Dawa do mahep ori am nayvangon si Jose as kahap na
so metdeh aya kano ina naya as kangay da do Egipto,
15 as kavidin da daw a manda do nakadiman ni Herodes.
Do niaya a naparin am nakatongtong o Chirin no Dios a
pinatoyo na do asa ka profeta,

"Tinawagan ko o manganak koaya a komaro do Egipto."

No nakapadiman nira ni Herodes o kametdehan sa a mayawan so dadwa kano maypahbo

16 Do nakapanmo sia ni Herodes o nakawtap da dia no masosolib saya a tawo am oyod a naket as pinanyokoyokod na o kadiman sira so atavo a kametdehan a mahahakay do Bethlehem as kan do omdivon sa a logar a mayawan so dadwa kano maypahbo, ta nia sa o kametdehan a nawara do nakarahan no nakatwaw no vitohen ori a navoya da no masosolib saw a tawo.
17 Do akmaya sia a malotod a mando ni Herodes am nakatongtong o vinata na kaychowa ni profeta Jeremias:

18 "Tayto a madngey o maymetmet a katanyis do
Rama, ta si Raquel am tanyisan na o nakadiman da no
kametdehan na sa as mapabhes ava o vinovinoho na."

No nakangay da Jesus do Nazareth

19 Amna do nakarahan no nakadiman ni Herodes am minirwa a mawara o asa ka anghel no Dios di Jose do Egipto do tayenep na a makavata sia,
20 "Mayvangon ka as kahap mo so metdeh aya kano ina naya as kapayvidi nio do Israel, takwan nadiman dana o tawo ori a nakey a omdiman so metdeh aya."
21 Dawa nayvangon si Jose as kahap na so metdeh aya kano ina naya as kapayvidi darana do Israel.
22 Amna madngey na o ka si Arkelao no nachitadi do ama naya a si Herodes a maypatol do Judea am mamo a mangwan daw. As do tayenep na am vinata no Dios di Jose o kangay da do Galilea. Dawa nangay sa a matda do Nazareth do provinsia aya no Galilea,
23 as kavidin da do kavahayan aya do Nazareth. Do niaya aya am nakatongtong o vinata no profeta a komapet sia,
"Tawagan sia anti so iNazareth."

3

No mensahe ni Juan Bawtista
(Marcos 1:1-8; Lucas 3:1-18; Juan 1:19-28)

1 Do tiempo ori kanaw am nangay si Juan Bawtista a mapawnonong so chirin no Dios do desierto do Judea a makavata sia,
2 "Manehseh kamo as katadichokod nio do paka-gatogatosan nio, ta nawara dana o tiempo no kapaypatol no Dios."
3 Si Juan aya o vinata ni profeta Isaias kaychowa do nakavata na sia,

"Mian o asa ka mangononong do desierto a makaliak a
makavata sia, 'Mayprepara kamo do kawara no Apo taya.
Pakapiahen nio o logar a panahanan na.' "

4 As no ayoayob ni Juan am nihneb a boboh no kamelyo.
Maytahed so kodit as no kanen na am kavaga kano polot.
5 Oyod sa aro o nangay a domngey sia a yapo do
Jerusalem, do matatarek sa kavahayan do provinsia no
Judea as kan do omdivon sa a kavahayan do Rio Jordan.
6 Sira o tawotawo saya am nanehseh sa as kapaykonfisal
da no gatogatos da as nibawtismoan sa ni Juan do Rio Jordan
aya.
7 Do kavoya sira ni Juan o Fariseo kano Saduceo saya
a machitaha a mapabawtismo am vinata na dira, "Inio a
akmay boday. Do vata nio paro as makalibri kamo do
kastigo no Dios an mapabawtismo kamo?
8 No mayanong nio a parinyen am no kapavoya nio no
nakasivog nio a nanehseh no gatogatos nio do katadi do
pariparinyen nio sa.
9 Asna no kasaray nioava nia o kapaytayatayabo dinio ni
Abraham, ta an ichakey no Dios am maparin na payvadiwen
o bato saya dia a tayatayabo ni Abraham.
10 As tiban nio ta no hosga no Dios am akmay kotaw a
tayto dana a machitangked do kayo aya a di makasi a logar
a akteven as kano sosohan.
11 Bawtismoan koynio no danom do nakapanehseh nio
pero no ito aya a mawara a manawnawdi kaniaken am
rakorakoh kano matoato o ipakapamarin na, ta aran no
kapayrara ko so sandalyas na am mayanong akoava. Iya
anti o ombawtismo dinio no Masanto a Espirito as kano
apoy.
12 Takwan mawara anti sia a mapaychabinbin so
tawotawo a akmay maywakwak a mapaytaywawa so
pinanasan kano votoh na, ta pasdepen na anti a onongan o
votoh na asna no pinanasan aya am temtemen do diawsep
a apoy."

No nakabawtismo di Jesus
(Marcos 1:9-11; Lucas 3:21-22)

13 Do kwanasaw am nangay si Jesus a mapabawtismo di
Juan do Jordan do nakayapo na do Galilea.
14 Amna nipenpen sia ni Juan a makavata sia, "Ma-
pabawtismo ka paro diaken an yaken pa o mayanong a
bawtismoan mo?"
15 Tinbay ni Jesus, "Bawtismoan mo yaken, ta mayanong o
kawnot ta dia o atavo a yokoyokoran niaten no Dios." Dawa
nanganohed si Juan as kabawtismo na sia.

16 As do katwaw ni Jesus do danom do nakatayoka na sia
bawtismoan ni Juan am naywang o hanyit as kavoya na sia
o Espirito no Dios a akmay voyit a gomtin sia,
17 as kayan no liak a yapo do hanyit a makavata sia,
“Niaya o ichaddaw ko a Manganak a oyod ko a ipakamia.”

4

No nakahomis sia ni Jesus si Satanas
(Marcos 1:12-13; Lucas 4:1-13)

1 Do nakarahan no nakapabawtismo naya am pinawnot
sia no Masanto a Espirito a mangay do desierto a dawri so
tentasionan sia ni Satanas.
2 As do nakarahan no apat a poho a karaw kano ahep a
kabo no chinan na am napteng si Jesus.
3 Nangay sia si Satanas as kavata na sia, “An ara oyod o
kaimo no Manganak aya no Dios am payvadiwen mo o bato
saya a tinapay.”
4 Amna tominbay si Jesus a makavata sia, “Vatahen no
nakatolas a Chirin no Dios, ‘Voyvoh ava o kanen a ichaviay
no tawo ta no atavo a vatahen no Dios.’ ”
5 Kwanasaw am pinayvan na pa sia ni Satanas a mangay
do totok no templo do Jerusalem,
6 as kavata na sia di Jesus, “An ara imo o Manganak no
Dios am mayjogtos ka, ta no vatahen no nakatolas am,

‘Tovoyen na sa anti o angheles na a machonong dimo.
Talahen daymo do tanoro da tapian di ka karawan do
kabatoan.’ ”

7 Tinbay ni Jesus, “Vatahen pa no nakatolas o, ‘Hawah-
awayen moava tentasionan o Dios a Apo mo.’ ”
8 Do katayoka na nia am pinayvan sia ni Satanas a mangay
do oyod a makarang a tokon as kapavoya na sia atavo o
maavid sa a paypatolan no mondo aya,
9 as kavata na sia di Jesus, “Itoroh ko sira ya atavo dimo
an domogod ka a omanianib diaken.”
10 “Komaro ka dia so nyeng,” kwana ni Jesus, “takwan
no vatahen no nakatolas am, ‘Voyvoh o Apo mo a Dios o
anianiven mo as kano kaiya no mavoyvoh a payserbian
mo.’ ”
11 Do diaya am komnaro si Satanas as nawara sa o
angheles a somidong si Jesus.

No sitnanan no ministerio ni Jesus do Galilea
(Marcos 1:14-15; Lucas 4:14-15)

12 Do kwanasaw do nakadngey sia ni Jesus o nakakalaboso
da si Juan am nangay do Galilea.

13 Kwanasaw am komnaro do Nazareth do provinsia
aya no Galilea as kangay na a matda do kavahayan no
Capernaum a masngen do taaw no Galilea do mangket na
do sakop no kavahayan no Zebulon kan do Naftali.
14 Do niaya aya am nakatongtong o vinata kaychowa ni
profeta Isaias,
15 "No tawotawo do kavahayan sa do Zebulon kan do
Naftali do mangket na do taaw do katovang do Rio Jordan,
yanan da no Hentil do Galilea,
16 aran nayendes dana sa do kasarisarian a mangwan
do kararayawan da am tayto dana sa kasehdangan sichang-
oriaw."
17 Nakayapo kanaw am somnitnan si Jesus a mananawo
a makavata sia, "Manehseh kamo as katadichokod nio
do pakagatogatosan nio, ta nawara dana o tiempo no
kapaypatol no Dios."

No nakatawag ni Jesus dira do apat a ka mangamong
(Marcos 1:16-20; Lucas 5:1-11)

18 Do asa karaw do kayam na do kanayan no Galilea am
navoya na si Simon a tawagan da so Pedro kano kakteh
na a si Andres a tori a managap ta niaya o kaviayan da o
kapangamong daya.
19 Vatan sia ni Jesus dira, "Karoan nio na o kapangamong
nioaya asna omonot kamo na diaken, ta parinyen koynio a
mapawnot diaken so tawotawo."
20 Kadngey da sia ya am nanyeng da karoan o sagap dawri
as kawnot darana di Jesus.

21 Kwanasaw do kayam na pa am navoya na sa Zebedeo
kanira no kamanganakan na a sa Santiago kani Juan do
tataya da a omayoma so sagap da. Tinawagan sa ni Jesus,
22 as nanyeng da karoan o tataya daw as kano ama da as
kawnot darana di Jesus.

No nakapananawo kano nakapanovatova ni Jesus
(Lucas 6:17-19)

23 As nidivon ni Jesus o atavo sa a kavahayan do Galilea
a mananawo do kakpekpehan da sa a abnekan so sinagoga
as pinawnonong na dira o Evanghelio aya no kapaypatol no
Dios as katovatova na pa sira so magaganit kanira no mian
so didiwen.
24 Makayamot dia am navahey si Jesus do atavo a
kavahayan do Syria as inangay da sia o oyod sa aro a
magaganit, sira o sindepan no marahet a espirito, sira o
makakabo kano paralitiko as tinovatova na sa atavo.

25 Oyod sa aro o tawotawo a minonot di Jesus a yapo
do Galilea, do Decapolis, do Jerusalem, do Judea as kan do
kavahayan sa do katovang no Jordan.

5

No sivog a mapalak a tawo
(Lucas 6:20-23)

1 As do nakavoya sia ni Jesus o aro sawri a tawo a
maychawarawara am nangay do asa ka tokon as kapaydisna
na as nangay sa a omdivon sia o disipolos na sawri,
2 as kasitnan na a omnanawo sira a makavata sia,
3 "Mapalak sa o makapanmo so kapachidepende do Dios,
ta sira o somnivog a machangay do paypatolan na.
4 "Mapalak sa o mangsah, ta paydamnayen no Dios o
aktokto da.
5 "Mapalak sa o mapamahbo, ta marisibi da anti o
nipromisa no Dios a itoroh dira.
6 "Mapalak sa o oyod a makey a ompakamia so Dios, ta
sidongen na sira a nawri so parinyen da.
7 "Mapalak sa o masisien, ta ichasi sa no Dios.
8 "Mapalak sa o mapasivog so kawnot da do atavo a inolay
no Dios,* ta mavoya da anti sia.
9 "Mapalak sa o mapaysosondo so maydidiman, ta sincha-
ran sa no Dios a kamanganakan na.
10 "Mapalak sa o pakasisien a makayamot do ka-
panganohed da do vatahen sa no Dios, ta sira o somnivog a
machangay do paypatolan no Dios.
11 "Mapalak kamo an makayamot do kawnot nio di-
aken as paroparohen daynio as katetek da dinio as ka-
pakachirichirin da so aro a daday a parahtan da dinio.
12 Makasoyot kamo, takwan rakoh o primio na dinio no
Dios do hanyit. Ta akma pa saw o kapakasiasi da sira so
profeta ko sa kaychowa.

No asin kano relaken a pinakompara do tawo
(Marcos 9:50; Lucas 14:34-35)

13 "Inio o pakomparahen ko do asin a ompreserva so
mondo aya a mapavawa sia do kararayawan, asna an mabo
o payit no asin am mapavidi pava o payit nawri as ara pava
o serbi na ta no kapoha dana nia.
14 "Akma kamo pay relaken dira do tawotawo. No
kavahayan a mian do totok no tokon am maparin ava oliven
o relaken na sa.

* **5:8 5:8** *Do Griego:* Mapalak sa o manamonamo so tawol.

15 Arava o mandeb so asa ka relaken as kataheb na dia,
ta pangayen na do katwaw tapian kasehdangan sa o mian
do sahad.
16 Akma pa saw ta pakarialen nio o relaken nio do
salapan da no tawotawo tapian mavoya da o mapia aya
a pariparinyen nio as kadaday da so Ama nio a mian do
hanyit.

Si Jesus o minpatongtong so panyokoyokoran sa ni Moises

17 "Pangayen nioava do aktokto nio o nakawara ko a
mapabhes sira so onotan ta sa a pinatolas da Moises kanira
no profeta sira, ta no kakawyoran na am nawara ako a
mapatongtong sira atavo.
18 As vatahen ko dinio ta mintras mian pa o tohos kano
tana aya am arava o mabo do nakatolas saya a aran no
dékey dana a parte na, ta makatongtong sa anti ya atavo.
19 As an sino o mapasada so aran dékey dana do nakatolas
saya as kapawnot na pa so kadwan a mapasada sia am iya
anti o máhbo do paypatolan do hanyit. As alit na pa ta
an sino o manganohed a mapatongtong so panyokoyokoran
saya as kapawnot na pa so kadwan a manganohed am iya
o máto do paypatolan no Dios do hanyit.
20 Vatahen ko dinio ta makasdep kamoava do paypatolan
no Dios do hanyit an di kamo mapipia kanira no eskriba
kano Fariseo do kawnot do ichakey no Dios.

No nanawo a komapet do soli

21 "Nadngey nio na o kavata sia dira do tawotawo
kaychowa, 'Mandiman kava so tawo. An sino mandiman
am isalap do hosgado a kastigoan.'
22 Amna vatahen ko dinio ta an sino o komontra so
kapayengay na tawo am somnada dana as kapayanong na
kakastigoan. As an sino o mapakamahbo so kapayengay na
do kavata na sia dia o kabo no sinmo na am mayanong a
somalap do paysekasekaran, as no omavay so kapayengay
na am mayanong a mangay do apoy no infierno.
23 As an mian ka do altar a maparawat so itoroh mo do
Dios as manakem mo o kayan no solian nimo no asa ka
tawo,
24 am manma ka pa mangay a mangahes so kapakabo na
dimo as kapayvidi mo na a tomoroh no itoroh moaya do
Dios.
25 Chitahen mo o kakalo mo a machiareglo do pinak-
agatosan mo tapian di naranaymo isdep do hosgado as
kakalaboso da pa dimo,
26 ta vatahen ko o kadi mo makavolawan a manam so
kapaga mo do atavo a logar mo a pagan.

No nanawo a komapet do kapangadwan

27 “Nadngey nio na o kavata sia, ‘Mangadwan kava.’
28 Amna vatahen ko dinio ta an sino o tomidib do asa ka
mavakes a mian so marahet a chintokto sia am ividang dana
sia a mangadwan.
29 An no manwanan a mata mo o pakayapoan no
kapakagatos mo am pakarohen mo as kapoha mo nia, ta
mapipia an kapakaroan o karakohan mo as kano kadinong
mo a ipoha do infierno.
30 An no manwanan a tanoro mo o pakayapoan no
kapakagatos mo am akteven mo as kapoha mo nia, ta
mapipia an kapakaroan o karakohan mo as kano kadinong
mo a ipoha do infierno.

No nanawo a komapet do kapasiay so kakovot
(Mateo 19:3-12; Marcos 10:2-12; Lucas 16:18)

31 “Vatahen da pa ta an sino o mapasiay so kakovot
na a mavakes am logar na pa torohan so katolasan no
nakapaysiay da.
32 Amna vatahen ko dinio ta an sino o mapasiay so
kakovot na a mavakes a di nangadwan am parinyen no
mahakay aya o kakovot naya a mangadwan an mirwa a
maychakovot o mavakes aya, as an sino o omkakovot so
mavakes aya am mangadwan pa.

No nanawo a komapet do pinayavayan

33 “Nadngey nio pa o kavata sia kaychowa dira do
tawotawo, ‘Tadichokoran moava o pinayavayan mo as
paynyohahen moava o vinata mo do salapan no Dios.’
34 Amna vatahen ko dinio o kadi nio yosaran a mayavay
an mian o vatahen nio do kabnek nio so hanyit a proyba do
kaoyod no vinata nio, ta dia o trono no Dios.
35 Abneken nioava o tana aya ta mian ya do panayahboan
no kokod no Dios. Abneken nioava o Jerusalem, ta
kavahayan ya no mato a Patol.
36 Abneken nioava o oho nio, ta arava o ipakapamarin
nio a omdibdis so kolor no book nio a mavaheng anmana
maydak.
37 As an vatahen nio o oon anmana omba am manawob
danaw, ta an ango pa o parapahen nio dia am yapo dana di
Satanas.

No nanawo a komapet do kapamahes
(Lucas 6:29-30)

38 “Nadngey nio na o kavata sia, ‘An koyden da o mata mo
am koyden mo o mata da, as an soltohen daymo as kapakaro
no nyipen mo am vahsan mo so akma saw.’

39 Amna vatahen ko dinio o kadi nio mamahsan asna an
pitpiten da o pisnyi mo am itoroh mo pa o viit na.
40 An mian o mapahosgado nimo tapian mahap na o lamit
mo am itoroh mo pa o katapid na.
41 An posposan daymo a mayrara nira so asa ka kilometro
am mangay ka as kapayrara mo nira so dadwa ka kilometro.
42 Torohan nio pa sa o mangahes so sidong dinio as
pavohoren nio sa o mamohed dinio.

No kaddaw no kakontra sa
(Lucas 6:27-28,32-36)

43 "Nadngey nio na o kavata sia, 'Ichaddaw mo sa o
kaychayvan mo as kontrahen mo sa o kalaban mo sa.'
44 Amna vatahen ko dinio o kaddaw nio nira no komontra
dinio as kapachahoahok nio nira o mapakasiasi dinio,
45 tapian sincharan kamo a somnivog a kamanganakan
no Ama nioaya do hanyit. Ta aliten na sa o mapia kano
marahet so dadakay a parialan so araw as kano torohan so
timoy.
46 Panapanayahen nioava o kavahes dinio no Dios an
voyvoh sa pamarinyan nio so mapia am no maddaw ninio.
Aran sira o makagatogatos am parinyen da ya.
47 As ango ichapipia nio kano kadwan an nawri sa o
kapian nio o kaychayvan nio sa. Ta aran sira o bokalot am
parinyen da pa ya.
48 Makapia kamo do atavo a pariparinyen nio a akma so
Ama nio do hanyit a oyod a mapia.

6

No nanawo a komapet do kapanidong so masekreto

1 "Katiban nio o kadi nio parinyan so anongen nio do Dios
do kakey nio a mavoya no tawo, ta an nia o mian do aktokto
nio am ara pava o marawat nio a vahes a yapo do Ama nio
do hanyit.
2 Dawa an mian o kapalaw nio sira so makasiasi am yosad
nio pava ivahevahey ya a akma so parinyen da no toman
saya do sinagoga kan do rarahan tapian dayen sa no tawo.
Kapanmohen nio ta narawat darana o vahes da.
3 Asna an manidong kamo so makasiasi am ipayvaheva-
hey nioava do aran sino, aran do mapia nio na a kayvan,
4 tapian no pinarin nioaya a dia navahey am vahsan anti
no Dios a iya so makapanmo so atavo.

No nanawo a komapet do kapachahoahok
(Lucas 11:2-4)

5 "An maydasal kamo am makakma kamoava sira so
toman madiodiosen, ta nawri o ichakey da o kavoya sira no

tawo a maydasal do sinagoga kan do rarahan. Kapanmohen
nio ta narawat darana o vahes da.
6 Asna an maydasal kamo am somdep kamo do vahay nio
a mangneb as kapachahoahok nio so masekreto do Ama nio
a di nio mavoya ta iya o makapanmo so atavo as iya pa o
tombay dinio.
7 "As an maydasal kamo am manerbi kamoava so aro a
chirin a pavividien a di nio a intindi a akma so parinyen da
no di makasinchad so Dios, ta do vata da as nawri o idngey
sira no Dios o kaaro no vatavatahen da.
8 Makakma kamoava sira, ta aran manam pa so kapay-
dasal nio am mapanmo narana no Ama nio a Dios o iyahes
nio sia.
9 Tiya o palialitan nio an machahoahok kamo:
'Ama namen a mian do hanyit, aniven o ngaran mo.
10 Mangay diamen o paypatolan mo as kapakatongtong
pa no ichakey mo diamen do tana aya akma so kawnot dia
do hanyit.
11 Itoroh mo pa o ichaviay namen do sicharaw aya,
12 as kapakabo mo pa so gatos namen akma so kapak-
abo namen dira do makagatos diamen.
13 Pavawahen mo pa yamen do katentasionan diamen
kan do atavo a marahet. [Ta imo o maypatol a mian so
ipakapamarin a abo so pandan. Amen.]'
14 "Ta an pakaboan nio sa o mian so gatos dinio am
pakaboan kamo no Ama nio do hanyit.
15 Asna an di nio sa pakaboan o nakagatos dinio am akma
pa saw o kadi na mapakaboan dia no Dios o gatos nio sa.

No nanawo a komapet do kapay-ayono
16 "An may-ayono kamo am ipahalata nioava a akma
sira so toman madiodiosen a yosad a mapavoya o kapteng
da kano kakma day mangsah. Kapanmohen nio ta nahap
darana o vahes da.
17 Asna an may-ayono kamo am abdibdisen nioava o
mapia a katitiban nio,
18 tapian dia panmo ya no tawo an dia voken a no Ama
nio a Dios a di nio mavoya a iya so makapanmo so atavo as
iya pa so tomoroh so vahes dinio.

No somnivog a kaynakman
(Lucas 12:33-34)
19 "Mapay-iras kamoava so kaynakman nio do tana aya a
nia so mamek kano omrachi as kano matakaw.
20 Asna nawri o pay-irasen nio o rakoh sa so sinmo do
hanyit a dawri so kaboan dana no rachi kano amek anmana
sira o manakanakaw.

21 Ta an dino o yanan no kaynakman nio am dawri a
mismo o yanan no aktokto nio.

No sehdang no karakohan
(Lucas 11:34-36)

22 "No mata o kwinta a sehdang no karakohan, dawa an
serbien nio do mapia o mata nio am kasehdangan o atavo
a karakohan nio.
23 Asna an do di mayanong o serbian nio sia am maytavo
o karakohan nio a machirapas do marahet. Dawa an no
sehdang a mian dinio as kasarian am ay so kasari no
pangwanan nio!

No logar sa panmahen a chitahen do viay ta
(Lucas 16:13; 12:22-31)

24 "Arava o makapayrayay sia payserbian o dadwa ka
apohen, ta ichaddaw na o asa as kakontra na so asa, anmana
anohdan na o asa as sobnahen na o asa. Maparin ava o
kapayrayay nio sia payserbian o Dios as kano kaynakman
no tana aya.
25 "Dawa vatahen ko dinio, ichavakel nioava o viay nio
do tana aya. Ichavakel nioava o kanen nio, inomen nio
anmana no onayen nio. Ta no kaviay aya am tod ava kakan.
As no mangonay am rakorakoh o sinmo na kano onayen na.
26 Tiban nio pa kono sira o manomanok," kwana pa ni
Jesus. "Maymoha sava as manyani sava. Arava o bodega
da amna pakanen sa no Ama nio do hanyit. As chapanngo
no katidib na dinio a rakorakoh so balor?
27 As kano ara paro kabdibdisan sia no asa ka tawo o
pamandan no viay na do kapayvavakel na nia?
28 "As ango paro kavaklan nio no onawnayen nio. Tiban
nio sa o vonyitan do katakyan. Maytrabaho sava as kano
mamarin sava so lamit,
29 amna vatahen ko dinio ta aran si Solomon a oyod
a maynakem am nangonay ava so maviavid so katitiban
kanira.
30 An sikasohen no Dios o dibobot a nia so maviay pa
sicharaw as sosohan do ichadadwa na karaw am chapanngo
no kasikaso na dinio a torohan so onayen nio, inioaya a
dekey so saray?
31 Dawa ipayvavakel nioava an ango kanen nio, inomen
nio anmana onawnayen nio,
32 ta nia o kaparin da no dia saray no Dios asna
machitarek kamo takwan ichapatak no Ama nio do hanyit
o pangaylanganan nio sa.

33 Asna panmahen nio a chitahen o komwan do paypatolan no Dios as kano inolay na dinio, as no nesisita nio saya am itoroh na sa anti atavo.
34 Dawa ichavakel nioava o andelak nio, ta manawob dana sicharaw o intindien kano problema sa sicharaw as ango rapan nio pa dia.

7

No kadi omhosga do kadwan
(Lucas 6:37-38,41-42)

1 "Manhosga kamoava tapian di kamo a hosgan.
2 Ta an ango o hosgan mo do kadwan am nawri pa o mismo a ihosga dimo, ta an ango parinyen mo do kadwan am nawri o parinyen dimo.
3 Ta ango paro ichasonosonong no kavoya nio so podin no kadwan as kadi nio makavoyan so akmayay poget a mian do mata nio.
4 Anmana ango vatan nio so, 'Pakarohen ko o podin moaya, kakteh,' as kadi nio makavoyan so akmayay poget a podin nio!
5 Mayanong paroava o kapanma nio pa sia pakarohen o poget aya do mata nio tapian masonosonong o kapakaro nio so podin no kakteh nio, inio a toman?
6 "Itoroh nioava do chito o rakoh so balor, ta tod daynio a sonyiten. As torohan nio sava so perlas o bago, ta no kalalasag da dia.

No kahes ta so kaylangan do Dios
(Lucas 11:9-13)

7 "Mavidin kamo a machipangdaw, ta marawat nio anti o iyahes nioaya. Omhes kamoava manita, ta mavoya nio anti o chitahen nioaya. Mavidin kamo a manogtog, ta ipanyiwang kamo anti.
8 Ta an sino o mangahes am makarawat, as no manita am makavoya as no manogtog am ipanyiwang sia.
9 Ara do vata nio asa ka ama a tomoroh so bato do manganak na an mangahes so tinapay?
10 Anmana tomoroh paro ya so boday an among o iyahes na?
11 An no asa ka tawo a makagatogatos as mapanmo na o katoroh na so mapia do kamanganakan na am chapanngo no kasonosonong no Ama nio do hanyit a tomoroh so atavo a mapia do mangahes sia?
12 An ango o ichakey nio a parinyen dinio no kadwan am akma pa saw o parinyen nio dira, ta niaya o paytavoan no onotan ta a pinatolas da Moises kanira no profeta.

No masopit a pantaw
(Lucas 13:24)
13 "Somdep kamo do masopit aya a pantaw, ta no
panahanan aya a mangwan do infierno am mawvong as
aro o manahan dia.
14 Amna masopit o pantaw as masadit o panahanan a
mangwan aya do viay a abo so pandan as mayhahaw o
makavoya sia.

No asi o kasincharan so kakayo na
(Lucas 6:43-44)
15 "Makapatak kamo dira do mangay sa dinio a kadakada-
day a mananawo a toman a mapawnot do mapia asna no
kakawyoran na am oyod sa mangananawa.
16 Masinchad nio sa do kaparin no pariparinyen da. Omsi
ava so obas o ayem as omsi ava so bayawas o kamanolok.
17 No mapia a kayo am omsi so mapia as no marahet a
kayo am omsi so marahet.
18 Maparin ava omsi so marahet o mapia a kayo as
maparin ava a omsi so mapia o marahet a kayo.
19 Atavo a kayo a di omsi so mapia am akteven as kasosoh
dia.
20 Dawa akma pa sawri ta masinchad sira o kadakadaday
a mananawo do mararahet a pariparinyen da.

No makasdep sa anti do hanyit
(Lucas 13:25-27)
21 "Maytavo sava anti a tomawag diaken so Apo o
makasdep do paypatolan do hanyit asna sira o omparin so
inolay no Ama ko a mian do hanyit.
22 Do ito anti araw no kapaysekasekad am aro sa anti o
makavata so, 'Apo, nananawo kami so komapet dimo as
kapahbet namen so mararahet a espirito do ngaran mo as
mian pa o aro a milagro a pinarin namen do ngaran mo.'
23 Amna vatahen ko anti dira, 'Masinchad koavaynio.
Komaro kamo, inio a mararahet so pariparinyen.'

Sira o masolib kano dia solib a mayvahay
(Lucas 6:46-49)
24 "No tawo a domngey sia o vatahen ko as kaparin na sia
am komparahen ko do asa ka tawo a masolib a mayvahay.
Mahni o nakapatnek na sia, ta bato o soyid na.
25 As do kawara no mawyas a timoy as kawara no rakoh
a ayo as kano mayet a salawsaw am nararayaw ava ta bato
o soyid na.
26 As no tawo a domngey sia o vatahen ko as kadi na
sia a parinyen am komparahen ko do dia solib a tawo a
mayvahay do kanayan.

27 As do katimoy na so mawyas as kawara no rakoh a ayo
kano mayet a salawsaw am nyeng a mararayaw o vahay
naya."
28 As do nakatayoka na mayliliak ni Jesus am oyod sa
naychaknin o nakadngey ori sia,
29 ta mananawo dira a mian so rakoh a ipakapamarin a
dia akma sira so eskriba sirawri.

8

No madipad a tinovatova ni Jesus
(Marcos 1:40-45; Lucas 5:12-16)

1 Do nakawsok ni Jesus do tokon ori am mian sa o oyod a
aro a tawotawo a minonot sia.
2 As mian o asa ka madipad a nangay a domogod do
salapan na a makavata sia, "An ichasi mo yaken mo Apo
am tovatovahen mo pa yaken."
3 Tinodo sia ni Jesus as kavata na sia, "Oon, as mapia ka
na." As nanyeng a mabo o dipad nawri.
4 Niyokoyokod sia ni Jesus a di mayvahevahey nia do
aran sino as kavata na sia, "Mangay ka a mapavoya do pali
do nakatova mo na as katoroh mo so sakrifisio akma so
mian do onotan ta a pinatolas ni Moises tapian mavoya no
tawotawo o kasivog mo na a natova."

No rakoh a saray no apohen da no sinjalo a iRoma
(Lucas 7:1-10)

5 Do nakapayvidi ni Jesus do Capernaum am mian o asa
ka apohen da no sinjalo no Roma a tawagan so sentorio a
nachivayat di Jesus a machisiasi dia,
6 a makavata sia, "Apo, no pachirawatan ko am tori a oyod
a maymetmet a maganit as makapayhojihoji pava."
7 Vatan sia ni Jesus, "Mangay ta do vahay nio, ta
tovatovahen ko."
8 Amna vinata no apohen aya no sinjalo, "Apo, mangay ka
pava do vahay, ta mayanong ava o vahay namen a asdepan
mo, asna tod mo na vatahen o kapia na am matova dana
anti ori.
9 Takwan yaken am maintindi ko o kapakapamarin
no chirin no asa ka tawo a makayamot do kayan no
adngedngeyen ko sa a matoato kaniaken as kayan da no
sinjalo a mandoan ko. Ta do kavata ko so, 'Mangay ka na,'
anmana 'Mangay ka dia,' am kawnotan ya, as aran sira o
pachirawatan ko am parinyen da o vatahen ko."
10 Do nakadngey sia ya ni Jesus am naychaknin. Tiniban
na sa o aro saya a tawotawo a omdivon sia as kavata na
sia, "Vatahen ko dinio ta aran do Israel am tayto pa abo o
makakma sia so karakoh no saray.

11 Kapanmohen nio ya ta aro sa anti o yapo do atavo a
parte no mondo aya a machihanghang da Abraham, Isaac
kani Jacob do paypatolan do hanyit.
12 As sira o sivog a pinaypreparan no Dios so paypatolan
naya do hanyit am ipoha sa anti do kasarisarian a pay-
tanyitanyisan da kano paylangetngetan da do kahara no
pandidiwan da."
13 Vatan sia ni Jesus do apohen aya no sinjalo, "Somavat
ka na ta natova dana o pachirawatan mori a makayamot
do saray mo." As do oras awri am napia o pachirawatan
nawri.

No ipakapamarin ni Jesus a manovatova
(Marcos 1:29-34; Lucas 4:38-41)

14 As do nakangay ni Jesus do vahay da Pedro am no ina
no kakovot ori ni Pedro am mian a mayongohat as kadi na
makapayvangonan.
15 Tinodo ni Jesus o tanoro nawri am nanyeng a mabo o
kapayongohat na as kapayvangon na a omyavayava nira.
16 Do mahep nawri am oyod sa aro o inangay da di Jesus
a sindepan no mararahet a espirito as do kavata sia ni Jesus
o kakaro da am nyeng sa komaro as tinovatova na pa sira
o atavo a magaganit.
17 Do akma saya sia a pinariparin na am nakatongtong o
vinata ni profeta Isaias,

"Tinovatova na sa o ganit ta as pinakaro na sa o didiwen
ta."

No raradin da no tinawagan sa ni Jesus
(Lucas 9:57-62)

18 Do kaaro dawri no tawo a omdivon dira am vinata
ni Jesus dira do disipolos nawri o kapayprepara da do
kapayatovang da.
19 Do kanam darana komaro am mian o asa ka eskriba a
nangay a makavata sia di Jesus, "Apo, omonot ako na dimo
do atavo a pangwanan mo."
20 Amna tapian mangtokto am vinata sia ni Jesus, "Mian
o maychaponged a yanan da no vinyay kano manomanok
pero no Naytawo aya am arava o savatan na a vahay."
21 Mian pa o asa ka disipolo a nakavata sia, "Apo, omonot
ako dimo amna sichangoriaw ava ta pachonongan ko pa o
ama ko."
22 Amna tinbay ni Jesus, "Nolay mo sa o logar a omsikaso
so komwan do akma saya sia* asna imo am onotan mo
yaken."

---

* **8:22 8:22** *Do Griego:* Nolay mo sira o nadiman a omvovon nira no nadiman.

No milagro ni Jesus do kabkasan
(Marcos 4:35-41; Lucas 8:22-25)

23 Do nakasakay dana ni Jesus do falowa am minonot sa somakay o disipolos na sawri.
24 As do kapaybiahe daranawri am naysasalawsaw as kapaybebkas na as kasitnan na ompasakay dia o falowa dawri amna tori a makaycheh si Jesus.
25 Niyokay da sia no disipolos na sawri as kavata da sia, "Apo, librien mo yaten ta omned ta!"
26 Vatan sia ni Jesus, "Ango ichamo nio kano ango ichabo no saray nio!" As nayvangon as kamando na dia o salawsaw kano abkas ori as nyeng a mangheteng as kapaypadinak na.
27 Oyod sa naychaknin as kavata da sia, "Ango paro o katawo na nia ta aran no salawsaw kano abkas am anohdan da!"

No milagro ni Jesus do dadwa ka Gadareno
(Marcos 5:1-20; Lucas 8:26-39)

28 Do nakawara da Jesus do katovang nawri do kavahayan da no Gadareno am nachivayat sa o dadwa ka tawo a yapo do sementerio. Sira ya am sindepan sa no mararahet a espirito as oyod sa delikado do tawo, dawa arava o makapanahan daw.
29 Nangyaw sa a makavata sia, "Imo a Manganak no Dios, ango ichakey mo diamen. Kastigoan mo paro yamen sichangoriaw aran abo pa do tiempo?"
30 Do masngen ori daw am mian sa o aro a bago a mayvidividi,
31 as nachisiasi sira o mararahet aya espirito di Jesus a makavata sia, "An voyawen mo yamen am tovoyen mo yamen dira do bago siraya."
32 Vatan sia ni Jesus dira, "Mangay kamo dira," as nangay sa do bago sirawri. Kasdep da do bago sawri am naychapayapayayo sa a mayjogtos do kakarangan ori as chinamotan sa atavo.
33 As sira o mangonong ori do bago sawri am nyeng sa mayayo a mangay do kavahayan awri a mamahevahey nia o atavo sawri a naparin.
34 Do akma sia a naparin am nachivayat sa di Jesus o aro a tawo a machisiasi sia do kakaro narana do kavahayan dawri.

9

No paralitiko a tinovatova ni Jesus
(Marcos 2:1-12; Lucas 5:17-26)

1 Minirwa si Jesus a somakay do falowa as kapayatovang
na a mayvidi do kavahayan na.
2 Mian sa o nanangay di Jesus so asa ka paralitiko a ninat
da do ichehan na. Do nakavoya na sia ni Jesus o rakoh
aya a saray da am vinata na do maganit aya, "Manganak,
masoyosoyot ka, ta tayto dana pakaboan o gatogatos mo."
3 Vatahen da no eskriba sawri do kadwan dira, "No tawo
aya am tayto makavata so machikontra do Dios!"
4 Amna do nakapanmo sia ni Jesus o mian do aktokto da
am vinata na, "Ango icharahet no mian do aktokto nio.
5 No siyo do vata nio o masonosonong a parinyen. No
kavata so, 'Tayto dana pakaboan o gatogatos mo,' anmana
no kavata so, 'Mayvangon ka as kangay mo na!'
6 Amna tapian mavoya nio so matalamad o kayan no
ipakapamarin do tana aya no Naytawo aya a mapakabo so
gatos am vatahen ko do paralitiko aya, 'Mayvangon ka as
kahap mo so ichehan moaya as kasavat mo na.' "
7 As nyeng a mayvangon as kasavat narana.
8 As no tawotawo sirawri do nakavoya da sia o ipaka-
pamarin naya am oyod sa naychaknin as kasitnan da a
omdaday so Dios a makayamot do napaparin aw.

No nakatawag dia ni Jesus si Mateo
(Marcos 2:13-17; Lucas 5:27-32)

9 Komnaro dawri si Jesus as do kayam na am navoya na si
Mateo a asa ka mangolekta so bienes no gobierno no Roma a
tori a maydisna do ofisina na. Vatan sia ni Jesus, "Omonot
ka na diaken," as nanyeng a maytetnek as kawnot na di
Jesus.
10 Do nakangay da Jesus a moyab do vahay da Mateo am
nawara sa o aro a mangolekta no Roma kanira no kadwan
pa a maparo a tawo a machihanghang da Jesus kanira no
disipolos na saya.
11 Amna do nakavoya da sia ya no Fariseo sawri daw am
vinata da do disipolos na, "Ango pachirayay naya koman
ni Jesus dira do akma saya sia a tawotawo kanira no
makagatogatos."
12 Nadngey na ya ni Jesus as vinata na dira, "No tawo sa
a abo so ganit am kaylangan dava o manovatova, ta sira o
magaganit.
13 Pachinanawan nio o nakatolas aya a vinata no Dios
as kapanmo nio so inmonmoan na nia, 'No ichahoho ko
dinio am no kayan no somnivog a kasisien nio no kadwan
asna no katod nioava parinyan sira so onotan ta sa.'* As

* **9:13 9:13** *Anmana:* No ichahoho ko dinio am no kasisien asna no sakrifisio nioava.

nawara akoava a tomawatawag dira do makavata so kapia da a tawo, ta sira o omsinchad do karakohan da a nakagatos tapian manehseh sa.”

No nanawo do kapay-ayono
(Marcos 2:18-22; Lucas 5:33-39)

14 Kwanasaw am nangay sa di Jesus o disipolos ni Juan Bawtista as kahes da nia, “Ango ta yamen kanira no Fariseo siraya am masanib kami a may-ayono asna sira o disipolos mo saya am may-ayono sava.”

15 Tinbay ni Jesus, “Maychangengsahen paro sa o bisita do ponsion an machichasa pa dira o naychakovot a mahakay? Amna mawara anti o araw a kabo dana dira no naychakovot aya as nawri anti o kapay-ayono da do kangsah da. Akma pa saw ta do katayto koaya machichasa dira do disipolos ko saya am may-ayono sava.”

16 Vatan na pa sia ni Jesus, “Arava o tomaheb so mamid dana lamit no vayo pa lamit, ta an nia o parinyen na am payrarayawan na o vayo aya lamit as kadi da mayanongan a mayrayit.

17 As arava o mapangay so vayo a vino do adan dana a panahoran a kodit, ta an nia o parinyen na am payrarayawan na o vino aya as kano mararayaw o panahoran aya, ta no vayo a vino o logar a pangayen do vayo as mahni a panahoran a niaya so di mararayaw.”

No dadwa a rakoh so saray ni Jesus
(Marcos 5:21-43; Lucas 8:40-56)

18 Do katayto naya a mangononong ni Jesus dira am nawara o asa ka adngedngeyen da no Judeo. Domnogod do salapan ni Jesus as kavata na sia, “Apohen, kadiman na pa no manganak kori a mavakes. Amna an mangay ka a tomodo sia am mirwa ori a maviay.”

19 Nachivan si Jesus as kanira no disipolos na saya do tawo aya.

20 Amna mian o asa ka mavakes a maganit a dose dana a ka kawan so kapayraraya. Nangay do tadichokoran ni Jesus as katodo na so payis no lamit na,

21 ta vinata na do karakohan na am, “Aran katodo ko pa sia o lamit na am mapia ako na daw.”

22 Nayweswes si Jesus as do nakavoya na sia o mavakes aw am vinata na sia, “Manganak, mamo kava ta makayamot do saray mo am natova ka.” As do oras ori kanaw am natova o mavakes ori.

23 Nakarahan ya am nangay dana sa Jesus do vahay no adngedngeyen dawri no Judeo. As do nakapakarapit da

daw am navoya sa ni Jesus o mayvinovinoho sawri do hem nadiman aya as kano tawotawo sawri a maychatanyitanyis.
24 Vatan sia ni Jesus dira, “Ibhes nio o parinyen nioaya as kahbet nio. Nadiman ava o metdeh aya ta tod a makaycheh.” Do nakavata na sia ya am chinayak da sia.
25 Kahbet da no tawotawo saya am nangay si Jesus do kwarto ori a yanan no metdeh aya a nadiman as kahap na so tanoro nawri as nanyeng a mayvangon.
26 As no akmaya sia a naparin am navahey do atavo do omdivon ori daw.

No milagro ni Jesus do dadwa ka mavota

27 Komnaro si Jesus daw as do kaari na mayam am mian sa o dadwa ka mavota a minonot sia as kapachisiasi da dia a makavata sia, “Jesus a tayabo ni David, ichasi mo pa yamen.”
28 Kwanasaw do nakapakarapit da do asa ka vahay am vinata ni Jesus dira do dadwa saya a ka mavota, “Ara nio somnivog a panganohdan o katova ko dinio?” “Oon,” kon da.
29 Tinodo ni Jesus o mata da as kavata na sia, “Makavoya kamo na a makayamot do nakasaray nio niaken.”
30 As nanyeng sa makavoya. As niyokoyokod saya ni Jesus do kadi da mayvahevaheyan nia o naparin aya.
31 Amna no pinarin da am no nakangay da a mayvahevahey nia do atavo a tawotawo.

No milagro ni Jesus do asa ka nono

32 Do kakaro darana no mavota saya am mian sa o nanangay di Jesus no asa ka tawo a di makapayliliak takwan sindepan no marahet a espirito,
33 as nakapahbet sia ni Jesus o marahet aya espirito am nakapayliliak dana o tawo aya as oyod sa naychaknin o tawotawo sirawri as kavata da sia, “Do napanmo namen am tayto pa abo o nakakma sia a napaparin do Israel!”
34 Amna vinata da no Fariseo sirawri, “No apohen da no mararahet a espirito o tomoroh aya so ipakapamarin ni Jesus a mapahbet sa so espirito.”

No nakasi ni Jesus nira no tawotawo
(Lucas 10:2)

35 As nangay si Jesus do atavo sa a kavahayan a mapawnonong so Evanghelio aya no paypatolan no Dios, as nangay a mananawo do kakpekpehan da sa no Judeo a tawagan da so sinagoga as katovatova na so matatarek a ganit da no atavo a nangay sia.

36 As do kavoya na sira so oyod awri aro a tawotawo
am natodo takwan mapanmo dava o onotan da as kabo no
mapaparin da a akma say karnero a abo so machonong dira.
37 Vatan sia ni Jesus dira do disipolos na sawri, "No
katovoyan nioaya am akmay oyod a rakoh a panyanian as
kayhahawan da no manyani.
38 Akdawen nio pa do taydira so yanien aya o kapaytovoy
na pa so aroaro a maytrabaho."

10

No dose sa apostoles ni Jesus
(Marcos 3:13-19; Lucas 6:12-16)

1 Tinawagan sa ni Jesus o dose saya ka disipolos na
as katoroh na dira so ipakapamarin da a mapahbet so
mararahet a espirito as kano manovatova.
2 Nia o ngarangaran da no apostoles na saya: si Simon a
tawagan da so Pedro kano kakteh na si Andres, sa Santiago
kani Juan a kamanganakan sa ni Zebedeo,
3 sa Felipe, Bartolome, Tomas kani Mateo a asa ka
mangolekta no Roma, si Santiago pa a manganak ni Alfeo,
si Tadeo,
4 si Simon a yapo do Canaan kani Judas Iscariote a iya so
mintraydor di Jesus do kwanasaw.

No nakatovoy sira ni Jesus o dose a ka disipolos na
(Marcos 6:7-13; Lucas 9:1-6)

5 Tinovoy sa ni Jesus a mapawnonong sia o komapet do
paypatolan do hanyit as kayokoyokod na nira a makavata
sia, "Mangay kamoava do kavahayan sa no Hentil kano
Samaritano,
6 asna mangay kamo dira do kaydian ta a Israel a tayto
minawaw a akma so kaparin no nabo a karnero.
7 Iyangay nio a pawnononngen dira ta no kapaypatol no
Dios am masngen dana.
8 Manovatova kamo as kapayvangon nio sira so nadiman.
Sira o madipad am tovatovahen nio sa as kapahbet nio sira
so mararahet a espirito do sindepan da sa, as makayamot
ta libri o narisibi nio a yapo do Dios am akma saw o kadi
nio mapapagan sira so sidongen nio.
9 Manayvi kamoava so kartos,
10 anmana no panadi nio kano matatarek a serserbien nio,
ta no mayserbi am mayanong na saya marawat.
11 An mawara kamo do asa ka kavahayan am somdep
kamo dira do omyavayava ninio a dawri so katdan nio a
manda do kapirwa nio a komaro.

12 Parawaten nio o bendision nio do vahay aya a asdepan nio.
13 Dira do mapia so karisibi dinio am parawaten nio o bendision no Dios dira asna dira do di iyavayava ninio am parawaten nioava ya dira.
14 Asna an komaro kamo na do asa ka kavahayan a dia minrisibi dinio am papaspasen nio o ahbek no kokod nio a nia anti so testigo a laban dira.
15 As vatahen ko dinio ta do araw anti no kapaysekasekad am mapapaw anti o marawat no Sodoma kano Gomorrah as kano akmaya sia kavahayan a dia minyavayava ninio.

No manam sa a pakasisian
(Marcos 13:9-13; Lucas 12:11-12; 21:12-17)

16 "Tiban nio ta tovoyen koynio a akmay karnero a machipanghovok dira do volaw a chito. Dawa makasolib kamo a akmay boday pero makakma kamo so voyit a abo so rarayawen kano atetekan.
17 Katanggalen nio ta mian sa anti o mapakalaboso dinio as mangay ninio a isalap do adngedngeyen da sa as kapakatanotanoro da dinio do sinagoga da sa.
18 Iyangay da anti nio a pasalapen do patol sa kano gobernador a makayamot do kawnot nio diaken as do diaya am mapawnonong nio o Evanghelio dira kan dira do Hentil.
19 As an mian kamo na do salapan da am ichavakel nioava an ango vatahen nio, ta itoroh anti dinio o mayanong nio a vatahen,
20 ta no vatahen nioaya anti am tanyan nioava anti ta yapo anti ya do Espirito no Ama nio a Dios.
21 Mian sa anti o mapadiman so mismo da kakteh. Mian sa o ama a mapadiman so anak da as aran sira o kamanganakan am kontrahen da sa o inyapoan da as kapadiman da nira.
22 Paytavotavoan da anti nio a kontrahen a makayamot diaken. Amna an sino o mayagwanta a manda do kavosan na am malibri sa.
23 An atetekan daynio do asa ka kavahayan am mangay kamo do matarek. Vatahen ko dinio ta manam pa kano kapawnonong nio sia do atavo a kavahayan do Israel am mawara dana anti o Naytawo aya.
24 "No nanawhen am matoato ava kano omnanawo sia a akma so kadi na matoatoan no pachirawatan kano apohen na.
25 An pakakmahen da so maistro o estudiante na anmana no pachirawatan do apohen am makakniknin ava ya. Dawa an yaken a Apohen nio as tawagan da so Beelzebul anmana

apohen no mararahet a espirito am chapanngo nio paro pa a omonot diaken?”

Voyvoh o Dios a logar a ichamo
(Lucas 12:4-7)

26 As vatan pa sia ni Jesus, “Ichamo nio sava o tawotawo, ta arava o tayotayohen a di anti maytotwaw, ta atavo a sekreto am mapanmo do kwanasaw.
27 No vatahen ko saya dinio do kayateyatenan na am ipapanmo nio anti do atavo a tawo as no inakaak ko sa dinio am ipananawo nio do kadngeyan sia no atavo.
28 Ichamo nio sava o omdiman so karakohan as di makadiman so pahad asna no ichamo nio am no makararayaw so karakohan kano pahad do infierno.
29 Sira o oyod a dedekey so balor a manomanok am idid na saya no Dios a pachononga.
30 Asna chapanngo no kapachonong na dinio? Ta aran no mismo a vidang no book nio am mapanmo na.
31 Dawa mavakel kamoava, ta rakorakoh o balor nio kano aran pira so vidang a manomanok.
32 “An sino di machisnek niaken am ipachisnek koava anti do salapan no Ama ko do hanyit.
33 Asna an sino o machisobna niaken am ipachisobna ko pa anti do Ama koaya do hanyit.

No kawnot di Cristo aran do kadimanan
(Lucas 12:51-53; 14:26-27)

34 “Pangayen nioava do aktokto nio o nakawara ko a tomoroh so mapia anod, ta no kakawyoran na am nawara ako a manangay so pakayapoan no kasisiay.
35 Ta masisiay sa o familia a makayamot diaken. Machikontra sa o kamanganakan do inyapoan da as machikontra sa o anaken a mavakes do ina no kakovot da.
36 No komontra sira so omonot diaken am sira o romanes da sa lipolipos.
37 An sino o mapanmanma so inyapoan kano kamanganakan kaniaken am maparin ava a disipolo ko.
38 An sino o di makawnot diaken do aran kadimanan am maparin ava a disipolo ko.
39 Ta an sino komita sia o tanyan na pakamian am payrarayawan na o viay na asna an sino ombo so viay na do tana aya a makayamot diaken am makarawat pa anti so somnivog aya a viay.
40 “An sino o omyavayava dinio am yaken o mismo da sincharan kano rawaten, as an sino o manganohed diaken am no Ama koaya o tayto da panganohdan.

41 No mapia so kasinchad kano karisibi so pachirawatan
no Dios a makayamot do kapaypachirawatan sia no Dios am
makarawat anti so vahes a marawat no asa ka mayserbi do
Dios, as no omrisibi kano omsinchad do asa ka mapia tawo
a makayamot do kapia na am makarawat pa anti so vahes
a marawat no asa ka mapia tawo.
42 As katovidan nio ta an sino o tomoroh so aran asa ka
baso a danom do máhbo dana dira do omonot aya diaken
am mabo ava anti o marawat na a vahes na."

11

No nakapasigoro sia ni Juan Bawtista o komapet di Jesus (Lucas 7:18-35)

1 Do nakatayoka ni Jesus a omyokoyokod nira no dose saya
a ka disipolos na am nangay a mananawo do omdivon sawri
a kavahayan.
2 As do nakadngey na sia ni Juan Bawtista a mian kanaw
do kalaboso o komapet saya di Jesus am napaytovoy so
disipolos na a mangay di Jesus a omahes nia,
3 "Ivahey mo pa diamen an ara dana imo o vatahen aya ni
Juan a mawara a yapo do Dios anmana panayahen namen
pa o kawara na."
4 Tominbay si Jesus a makavata sia dira, "Mayvidi kamo as
kavahevahey nio nia di Juan o atavo sa a tayto nio mavoya
kano madngey.
5 Makavoya dana sa o mavota. Makayam dana sa
o mapiday. Natova o madipad as makadngey dana sa
o makoteng. Sira o nadiman am mirwa sa maviay as
pawnonongen dira do makasiasi o Evanghelio aya.
6 As ay so kapalak da kano kasoyot da no masaray niaken
a abo so kamadamadanan."
7 Do nakakaro darana no disipolos sawri ni Juan am
sinitnan na pangononongan ni Jesus o komapet di Juan dira
do aro sawri a tawotawo. Vinata na, "Sino o inangay nioaya
adngeyen do desierto. Do vata nio paro as tod sia akma so
viawo a omonot do pasayawan sia no salawsaw?
8 Nakavoya kamo paro so asa ka tawo a mapia so
bihis? Omba, ta sira o mabihis am mian sa do palasio a
mapaydamnay so karakohan da.
9 No navoya nioaya am asa a ka profeta amna tod ava sia
a profeta,
10 ta nia o vatahen no nakatolas a komapet sia,

'Tiban mo ta tovoyen ko anti sia a manma kanimo a
mayprepara so kawara mo.'

11 As vatahen ko dinio ta do atavo dana nawara a tawo am
arava o maypato pa kani Juan Bawtista aya, pero no asa do
máhbo dana do paypatolan no Dios am matoato pa kania.
12 As nakayapo do kasitnan ni Juan Bawtista a mananawo
am maysosodib sa kano posposan da o kapachangay da do
paypatolan aya no Dios.
13 Ta do tiempo aya ni Juan am nakatongtong o pinatolas
sa ni Moises as kanira no profeta a komapet do paypatolan
aya no Dios,
14 ta si Juan o pinapanmo dawri a mawara a manam kano
kawara no Mesias as iya o vata nioaya a si Elias a tayto nio
a panapanayahen.
15 Dawa kapiahen nio o kapanngey nio kano kaintindi nio
sia."

16 Vatan sia ni Jesus, "Ango paro o pakomparan ko so
tawo sichangoriaw. Maparin ko saya pakomparahen do
kametdehan a mayayam do rarahan a makavata sia,
17 'Maytogtog kami so kanta do ponsion am ichakey
nioava as alit no kaskeh nio no kanta do nadiman.'
18 Nia o kaparin no tawo sichangoriaw a abo so ipakamia
da, ta si Juan Bawtista do nakapay-ayono na am parohen da
as kavata da so kayan no marahet a espirito sia.
19 As no Naytawo aya a di may-ayono am parohen sia
as kavata da sia o kaymot na do kanen kano inomen as
kapachisagel na dira do maparo saya a mangolekta no
Roma kano makagatogatos. Amna no kasolivan no Dios am
mavoya do pariparinyen na sa."

No kavahayan sa a dia nanganohed di Jesus
(Lucas 10:13-15)

20 As sinitnan sa ni Jesus a ichahoya o tawotawo do
kavahayan sawri a pinamarinyan na so aro a milagro am
kayan no kaskeh da pa a manehseh no gatogatos da.
21 Vinata na, "So pangananawa no pamandan nio a
tawotawo no Corazin kano Betsaida! Ta an no makakniknin
sa a pinarin ko dinio as naparin sa do kavahayan no Tiro
kano Sidon am nanehseh sawri as kayan no kavoyan sia
dira.
22 Amna ara kamoava nanehseh, dawa mapapaw anti o
hosga no Sidon kano Tiro.
23 As inio a tawotawo do Capernaum a omahahaw so
kaoyod nio anti a mato am ipoha kamo anti do infierno. Ta
an no navoya nioaya a makakniknin a pinarin ko as navoya
da no tawotawo no Sodoma am navidin a dia nararayaw a
manda sicharaw.

24 Amna vatahen ko dinio ta do ito a araw no kapay-
sekasekad am mapapaw anti o marawat a hosga no Sodoma
as kaninio."

No somnivog a kapaynehah
(Lucas 10:21-22)

25 Do katayoka na nia am nachahoahok si Jesus a
makavata sia, "Mamahemahes ako dimo mo Ama a imo
so Apohen do hanyit kan do tana aya, takwan no di mo
pinapanmo dira do makavata so kasosolib da kano kato no
pinachinanawan da am tayto mo pinapanmo dira do dekey
so pinachinanawan.
26 Ta nia mo Ama o sivog a mian do mapia a inolay mo.
27 "Pinainkargado na diaken no Ama ko o atavo. Arava o
makasinchad sia so hosto o Manganak aya an dia voyvoh o
Ama, as alit pa no kabo no makasinchad sia so hosto o Ama
aya an dia voyvoh o Manganak aya as kanira no pidien na
a makasinchad sia."
28 Vatan pa sia ni Jesus, "Mangay kamo diaken, inio atavo
a karahmetan kano malijat dana a komita so karadinepan,
ta yaken o makatoroh dinio so somnivog a kapaynehah.
29 Rawaten nio o inolay ko dinio as kachita nio so kawnot
nio diaken, takwan mahbo kano matanoy o kaparin ko.
Niaya o ichaparin nio a mian so kaydamnayan no aktokto.
30 Takwan no inolay ko dinio am ichaydamnay as no
pawnotan ko am makasoyosoyot."

12

No nanawo do komwan do araw no kapaynaynehah
(Marcos 2:23-28; Lucas 6:1-5)

1 Do naypisa do araw no kapaynaynehah do katori da
manahan do katrigoan da Jesus kano disipolos na am
mapteng sa o disipolos saya as nanghap sa so trigo a kanen
da.
2 Do nakavoya da sia no Fariseo sirawri am vinata da,
"Ango pasadan da sia no disipolos moaya o onotan ta a
komapet do araw no kapaynaynehah."
3 Vinata dira ni Jesus, "Nalir nio paro pava o komapet di
David kanira no rarayay na do nakapteng da?
4 Nangay sa do vahay no Dios as kahap sia ni David a
kanen da o tinapay ori a tinoroh do Dios a nia so dia parin
a kanen no aran sino a tawo a katadkan da no papali.
5 As kano mapanmo nio paro pava o nakapasada da sia no
papali do templo o pinatolas ni Moises do kapaytrabaho da
do araw aya no kapaynaynehah asna kadi da makagatosan
do akmaya sia a parinyen da?

6 Vatahen ko dinio ta tayto dana a nawara o matoato as
rakorakoh so anohed a onotan kano onotan sa do templo.
7 Ta an naintindi nio o inmonmoan no vatahen no
nakatolas a makavata sia, ‘Nawri o ichahoho ko dinio o
somnivog a kasisien nio no kadwan asna no katod nioava
parinyan sira so onotan ta sa,’* am akosahen nio sava o di
nakagatos.
8 As kapanmohen nio pa ta no Naytawo aya o mayanong
a adngeyen do onotan sa do araw aya no kapaynaynehah
takwan iya o Apohen a makapaynolay dia.”

No maychalekalen so tanoro a tinovatova ni Jesus
(Marcos 3:1-6; Lucas 6:6-11)

9 Komnaro si Jesus dawri as kangay na do asa ka
kakpekpehan no Judeo a abnekan da so sinagoga.
10 Mian dawri o asa ka tawo a maychalekalen so tanoro
as kadi na makalanetan sia. As mian pa sa daw o tawo a
manta so kaparahtan da si Jesus a minahes nia, “Mayanong
paro do onotan taya o kapanovatova do araw aya no
kapaynaynehah?”
11 Vatan sia dira ni Jesus, “Ara paro dinio o di librien so
karnero na a nagagtos aran do araw no kapaynaynehah?
12 An librien sa o karnero do araw no kapaynaynehah am
chapanngo no kapayanong no kapamarin dia so mapia o
tawo a rakoh so balor?”
13 Vatan sia ni Jesus do mian aya so ganit, “Laneten mo o
tanoro moaya.” As kalanet na sia am nanyeng dana a mapia
as kapachalit narana do viit naw.
14 Komnaro sa o Fariseo siraya as kapayplano da so
kadiman da si Jesus.

No pinidi no Dios a tinovoy na do mondo aya

15 Do nakapanmo sia ni Jesus am komnaro do logar awri
as oyod sa aro o minonot dia as tinovatova na sa o mian so
ganit,
16 as kayokoyokod na nira do kadi da mayvahevaheyan
nia o komapet sia.
17 Do niaya am nakatongtong o vinata na kaychowa no
Dios a pinapanmo na di profeta Isaias,
18 “Niaya o tinovoy koaya a pinidi ko. Iya o ichaddaw
ko as kano oyod ko a ipakamia. Parawaten ko anti sia
o Espirito ko as pawnononngen na anti dira do atavo a
tawotawo o plano ko a omlibri sira.

* **12:7 12:7** *Anmana:* No ichahoho ko dinio am no kasisien asna no sakrifisio nioava.

19 Madngey ava anti sia a maychirin so marahet
anmana machidibati as madngey ava do rarahan a
mangyangyaw.
20 Paynolayen na sava anti o makakaha dana so saray
kano mahbo dana as abo so mapaparin. Oyod anti matanoy
kano masisien dira a manda do kaparin na mapaytetnek so
somnivog aya mahosto a kakawyoran.
21 As makayamot anti sia am mian anti o panapanaya-
hen da no atavo a tawotawo."

Si Jesus as kani Beelzebul
(Marcos 3:20-30; Lucas 11:14-23)

22 Mian o inangay da di Jesus a asa ka tawo a sindepan
no marahet a espirito a mavota kano di makapayliliak.
Tinovatova na sia ni Jesus as nyeng dana a makavoya as
kano makapayliliak.
23 Oyod daya pinaychaknin no aro sirawri a tawotawo
as kavata da sia do kadwan dira, "Niaya dana paro o
panapanayahen taya a tovoyen diaten no Dios a tayabo ni
David?"
24 Do nakadngey da sia ya no Fariseo sirawri am vinata da,
"No ipakapamarin naya a mapahbet so marahet a espirito
am yapo di Beelzebul a apohen da no mararahet a espirito
a si Satanas."
25 Amna do kapanmo sia ni Jesus o mian do aktokto da am
vinata na dira, "No paypatolan a sirasira so maylalaban am
maypakaha a akma so kararayaw no asa ka familia anmana
asa ka komavahayan a di maysosondo.
26 As an si Satanas as labanen na sa o mismo na sa rarayay
am maypango kapaytetnek no ipakapamarin na.
27 An oyod o vatahen nioaya a kapahbet ko so marahet a
espirito do ayet ni Satanas am ara nio paroava vatahen o
kaniaya no kaparin da no rarayay nio saya a mapahbet so
marahet a espirito? Nia o mismo a tombay so vatavatahen
nio saya.
28 As an ara do ipakapamarin no Espirito no Dios o
kapakapahbet ko so marahet a espirito am no kapaypatol
no Dios am tayto dana a somnitnan dinio.
29 "As mapanmo nio o kabo no makahap so warawara no
asa ka tawo a mian so mapia gwardia, amna an mawara o
rakorakoh pa kania so ipakapamarin as kahap na so armas
do gwardia aya am arava o mapaparin na as mahap o
warawara na.
30 "Sira o di machangay diaken am sobnahen da yaken as
sira o di machisidong diaken am valavalaten da o trabaho
ko.

31 Dawa vatahen ko dinio ta no atavo a gatos kano
kapakachirichirin so machikontra do Dios am maparin a
kapakaboan asna no kapaychirichirin so machikontra do
Masanto a Espirito am kapakaboan ava.
32 No kapakachirichirin so machikontra do Naytawo aya
am maparin pa kapakaboan asna no makachirichirin so
machikontra do Masanto a Espirito am kapakaboan ava do
viay na do tana aya as kano manda anchowa.

No kasincharan so mapia a tawo
(Mateo 7:16-20; Lucas 6:43-45)
33 "Masinchad o kayo do asi na, ta mian o omsi so maparin
a kanen as mian o omsi so dia parin a kanen,
34 as makayamot ta marahet kamo so kaparin am may-
pango o kapaychirin nio so mapia an marahet o mian do
aktokto nio! Ta an ango o mian do aktokto no asa ka tawo
am nawri pa o pavatahen na.
35 No mapia a tawo am mapia o vatahen na a makayamot
do kasivog na mapia asna no somnivog a marahet a tawo
am marahet o vatahen na a makayamot do kaniaya no sivog
a kaparin na.
36 Vatahen ko dinio ta do ito a araw no kapaysekasekad
am atbayen anti no aran sino o atavo a nachirichirin na a
abo so sinmo.
37 Ta no mismo nio sa vinata o omproyba do karahet
anmana kapia nio a tawo."

No pamandan da no maskeh a manganohed
(Marcos 8:11-12; Lucas 11:29-32)
38 Mian sa o eskriba kano Fariseo a omahes nia o
kapamarin na so milagro a pavoyan na nia o kayapo na
do Dios o ipakapamarin na.
39 Amna vinata dira ni Jesus, "Sira o mararahet so
parinyen kano tomnadichokod do Dios o mangahes so
milagro amna arava o ipavoya dira katadkan no akma so
naparin ori di Jonas kaychowa.
40 Ta akma so nakayan ni Jonas do vodek ori no royong so
tatdo karaw kano tatdo kahep am tatdo anti a karaw kano
mahep o kayan no Naytawo aya do irahem no tana.
41 As do ito araw no kapaysekasekad am maytetnek sa
anti o tawotawo do Ninive a testigo a laban dinio takwan
nasolib saya manehseh do nakadngey da si Jonas asna
inio am ara kamoava manehseh a aran do katayto aya no
machipanghovok dinio a matoato kani Jonas.
42 As alit na pa anti no kapaytestigo no reyna awri a yapo
do Sheba a laban dinio, ta aran oyod a mavawa o kavahayan
na am inangay na adngeyen o kasolivan ni Solomon asna

inio am ara nioava adngeyen o mangononong aya dinio a matoato pa kani Solomon.”

No kapayvidi no marahet a espirito do pinakaroan na (Lucas 11:24-26)

43 Vinata ni Jesus, “No asa ka marahet a espirito a pinahbet am matodin ava o ngayan na as do kabo no paynehahan na,
44 am mayvidi anti do pinakayapoan naya. Do kavoya na anti so kaydamnay no tawo aya,
45 am mangay a manrara so papito pa ka rarayay na a espirito a maraherahet pa kania a somdep do tawo aya. As no makasi aya tawo am maharahara pa o kaparin na kano nanma nawri a kaparin. Akma pa sawri anti o maparin do tawotawo sichangoriaw a makagatogatosen.”

No somnivog a ina kano kakakteh sa ni Jesus (Marcos 3:31-35; Lucas 8:19-21)

46 Do katayto na pa mangononong dira do tawotawo sa dawri am nawara o ina na kanira no kakakteh na sawri a mahahakay a makey a mangay a machisisirin sia.
47 Vatan da sia di Jesus, “Tayto sa ina mo kanira no kakakteh mo do gagan a makey a machisisirin dimo.”
48 Amna vinata ni Jesus, “Sino o ina ko as sango o kakakteh ko,” kwana,
49 as katongdo na sira so disipolos na as kavata na sia, “Niaya sa o ina ko kanira no kakakteh ko.
50 Ta an sino o omparin so inolay no Ama ko a mian do hanyit am sira o somnivog a kakakteh ko kano ina ko,” kwana.

13

No parabola no tinokos (Marcos 4:1-12; Lucas 8:4-10)

1 Do araw ori am komnaro si Jesus do vahay awri as kangay na do kanayan a maydisna as kasitnan na a mananawo.
2 As do kaoyod da aro no nakpeh sia a tawotawo am somnakay do asa ka tataya as kapaydisna na as sira o tawotawo sirawri am navidin sa tomnek do kanayan awri.
3 As sinitnan na sa pangononongan a manerbi so matatarek a parabola. Vinata na, “Mian o asa ka tawo a nangay a manokos.
4 Do tinokos naya am mian o nangay do pananahanan a nia so chinan da no manomanok.
5 Mian sa o nagagtos do kabatoan a nia so nakalo a tomovo,

6 amna do kakohat no araw am nahayo sa takwan
nakayamot sava ya so mapia.
7 Mian sa o nangay do kamanolokan a nia so nakalo a
madiman do kahonghong dira no pachisohotan dawri.
8 As mian sa o natokos do mapia tana a nia so napia
so katovotovo as kapakasi na so oyod a aro. Mian sa o
nakasi so tatdo a poho, mian sa o anem a poho as kano
yatoyatosen."
9 Do pinakavosan sia ni Jesus am vinata na, "Kapiahen
nio o kapanngey nio kano kaintindi nio sia."
10 Kwanasaw am nangay sa di Jesus o disipolos na sawri
a omahes nia, "Ango panahanan mo sia do parabola o
ipananawo moaya."
11 Vatan na sia dira, "Mapia kamo ta ipapanmo dinio o
komapet do paypatolan no hanyit asna dira do kadwan aya
am ipapanmo ava dira.
12 Takwan an sino o manngey as kapanganohed na am
mayparakoh o nanawan sia asna sira o dia manngey as kadi
da manganohdan am pakarohen pa o ichapatak da.
13 As no pakayapoan no kapanerbi ko so parabola dira
am takwan mavoya dava o tiban da as maintindi dava o
adngeyen da.
14 No kaparin daya am akma so mian do pinapanmo ni
profeta Isaias do kavata na sia,

'Oyod o kadngey nio sia amna maintindi nioava.
Mavoya nio am masinchad nioava.

15 Ta sira o tawo aya am makehnet o oho da. Mapia
ava o kapanngey da as mapia ava o kapanidib da. Ta
ichakey dava yaken a mavoya as ichakey dava yaken a
adngeyen. Ta ichakey dava mapanmo o kakawyoran, ta
tarek sa manganohed as kalibri ko sira, kwana no Dios.'
16 "Asna inio," kwana ni Jesus do disipolos na saya,
"am mapalak kamo ta tayto kamo makavoya as kano
makadngey.
17 Vatahen ko dinio ta aro sa o profeta kano tawotawo sa
no Dios kaychowa a nahoho a makavoya kano makadngey
so tayto nio saya a mavoya kano madngey amna navoya
dava kano nadngey da sava ya kanaw.

No inmonmoan no parabola no tinokos
(Marcos 4:13-20; Lucas 8:11-15)

18 "Adngeyen nio ta niaya o ichakey na pawnononngen no
parabola ori no manokos.
19 No votoh sawri a natokos do panahanan am irepresenta
na sa o makadngey so nanawo aya a komapet do paypatolan
no Dios a dia makaintindi so madngey dawri as makayamot

do kadi da makaintindian sia am iyangay naya pakarohen
dira ni Satanas.
20 As no nangay awri do kabatoan am irepresenta na sa o
makadngey so nanawo aya a oyod a masoyot nia,
21 pero nakatneb ava ya dira so mapia, dawa do kawara
no pakasisian kano katetek dira a makayamot do onotan
daya am masonong da ya tadichokoran.
22 As no nangay sawri do kamanolokan am irepresenta
na sa o omrisibi so nanawo aya amna makayamot do
matatarek a ichalijat da kano kahoho da no kaynakman am
katavonan o saray daya as kadi darana makatovoan.
23 As no natokos do mapia a tana am irepresenta na o
manngey so nanawo aya as kapia no kaintindi da sia as
kapakatovo da nia a mian so kavoyan sia dira a akma so
kapakasi no nimoha aya so tatdo a poho, anem a poho
anmana yatoyatosen.”

No parabola no tamek

24 Pinawnonong pa ni Jesus o akmaya sia parabola. “No
kaparin no paypatolan no hanyit am akma so asa ka tawo
a naymoha so trigo.
25 Asna do mahep do kapakaycheh darana no tawotawo
am nangay o kakontran na a manokos so tamek.
26 Asna do nakatovo no trigo ori am nachirayay a tomovo
o tamek,
27 as no pachirawatan na sirawri no naymoha awri am
nangay sa dia as kavata da sia, ‘Apohen, do vata namen as
trigo o tinokos mori asna dino paro pinakayapoan no aro
ori a tamek a machisagel.’
28 ‘No kakontran ta o minarin sia ya,’ kwana no naymoha
awri. Vinata da no pachirawatan na, ‘Ichakto mo an
iyangay namen a botboten o tamek saya?’
29 ‘Omba,’ kwana no naymoha awri, ‘ta tarek a machi-
rayay o trigo do tamek ori an botboten nio sa.
30 As inolay nio na sa tomovo, ta do panyanien dana
anti am vatahen ko anti dira do manyani o kapanma da
sia pakarohen o tamek ori as kapaychabedbedbed da sia
sosohan. Asna no trigo am nawri o ahapen a onongan.’ ”

No parabola no dekey a votoh
(Marcos 4:30-32; Lucas 13:18-19)

31 Pinawnonong na pa ni Jesus o akmaya sia a parabola.
“No kaparin no paypatolan no hanyit am akmay oyod a
dekey a votoh a nimoha no asa ka tawo do takey na.
32 As do nakatovo na nia am nayrakorakoh a kayo a
inangayan da no manomanok as kapamarin da dia so
otioyan da do yangaw na sa.”

No parabola no libadora
(Lucas 13:20-21)

33 Pinawnonong na pa ya ni Jesus dira. "No kaparin no
paypatolan no hanyit am akmay libadora a pinasagel no
asa ka mavakes do masahen na arina a nia so napaimoay
sia atavo."
34 Atavo o pinawnonong saya ni Jesus dira do tawotawo
sirawri am parabola,
35 a nia so pinakatongtong no vinata no asa ka profeta a
akma sia,
"Pangononongan ko sa anti so parabola as inanawo ko
dira o di pa napanmo a nakayapo pa do nakamaog so
mondo."

No inmonmoan no parabola no tamek

36 Chinaroan sa ni Jesus o aro saya tawotawo as kasdep
na do asa ka vahay. As nangay sa sia o disipolos na sawri a
omahes nia o komapet do parabola ori no trigo kano tamek.
37 Vatan na sia dira ni Jesus, "No manokos aya so mapia
a votoh am no Naytawo aya.
38 No paytokosan naya am no tawotawo do mondo aya. As
no mapia ori a votoh am sira o machangay do paypatolan
no Dios. As no tamek sirawri am no machangay di Satanas,
39 a iya so manokos aya so tamek. No panyanien am do
ito araw no kapaysekasekad as no manyani saya am sira o
angheles.
40 As akma so kapoha so tamek ori do apoy am akma pa
sawri anchowa o parinyen dira do machangay di Satanas.
41 Tovoyen sa anti no Naytawo aya o angheles na a
omahap sira o tawotawo a manentasion as kanira no atavo
a mamariparin so marahet,
42 as kapoha nira do apoy a dawri so paytanyitanyisan
kano paylangetngetan da do mahara a pandidiwan da.
43 As sira anti o tawotawo no Dios am makakniknin anti o
payvadiwan da do paypatolan no Dios a Ama da. Kapiahen
nio o kapanngey nio kano kaintindi nio sia.

No parabola no tinayo a vohawan

44 "No paypatolan no hanyit am komparahen ko pa do
vohawan a natayo do asa ka takey. Do nakavoya na sia no
asa ka tawo am pinirwa na bonbonan as do soyot na am
inangay na idakaw o atavo a miniminyan na as kangay na
somadiw so takey ori a yanan no vohawan aya.

No parabola no perlas

45 "No paypatolan no hanyit am maparin pa komparahen
do asa ka tawo a manta so sadiwen na perlas.

46 As do nakapakavoya na so perlas a oyod a rakoh so
balor am somnavat a maydakaw no atavo a miniminyan na
as kangay na somadiw sia o perlas aya.

No parabola no sagap

47 "No paypatolan no hanyit am maparin pa komparahen
do asa ka sagap a nakahap so matatarek a klase no among.
48 As do nakapno na no sagap aya am inangay da no
managap ori do kanayan as kapidi da sia hapen o among as
kapoha da nia o abo so sinmo.
49 Akma pa sawri anti o mismo a kaparin na do
panawdian sia no tiempo, ta mawara sa anti o angheles a
mapaytaywawa sira so tawotawo no Dios as kanira no di na
sa tawo,
50 as kapoha nira anti do apoy a dawri so paytanyitany-
isan kano paylangetngetan da do mahara a pandidiwan da."
51 Ahsan nira ni Jesus, "Ara nio sa maintindi o pinan-
gononongan ko saya?" "Oon," kon da.
52 Vatan na sia dira, "An mian o tawo a makapanmo
so nakatolas a Chirin no Dios as machinanawo pa do
pawnononongen ko saya a komapet do kapaypatol no Dios
am maparin na sa nanawhen o kadwan a tawo. Ta akma
sia o asa ka tawo a aro so serserbien a adan kano vayo a
makaparin sia ipananawo o adan narana mapanmo kano
vayo na mapanmo a kakawyoran."

Si Jesus a di da nirisibi no kaydian na sa do Nazareth
(Marcos 6:1-6; Lucas 4:16-30)

53 Do nakakavos ni Jesus a mananawo so akma sawri a
parabola am komnaro dawri,
54 as kapayvidi na do pinayrakorakohan na a kavahayan
a mananawo do kakpekpehan da. Do nakadngey da sia a
mangononong am pinaychaknin da o kasolivan na as kavata
da sia, "Yapo paro dino o kasolivan naya kano makakniknin
aya ipakapamarin na.
55 Ta tod paroava sia o manganak no karpentero? As si
Maria paroava o ina na? As masinchad ta sa so mapia sa
Santiago, si Jose, si Simon kani Judas a kakakteh na.
56 Aran sira pa o kakakteh na a mavavakes am masinchad
ta sa, ta kaydian ta saya. Asna ango iyan no ipakapamarin
kano kasolivan na."
57 As makayamot dia am pinanganohdan dava sia. Amna
vinata ni Jesus dira, "Alit na ya no asa ka profeta, ta mapia
o kasincharan sia a katadkan do mismo na kavahayan kano
vahay."
58 Do kadi daya sincharan sia do kavahayan naya am aro
ava o milagro a pinarin na daw.

14

No nakadiman ni Juan Bawtista
(Marcos 6:14-29; Lucas 9:7-9)

1 Do tiempo ori kanaw am nadngedngey ni Patol Herodes
do Galilea o komapet do pariparinyen sawri ni Jesus.
2 As vinata na dira do ofisiales na sira, “Si Juan Bawtista
ya a minirwa a maviay! Ta tayto sia o makakniknin a
ipakapamarin!”
3 Vinata na ya ni Herodes takwan manam kania am
pinakalaboso na si Juan Bawtista do mando ni Herodias a
iya so nipohes na kakovot no kakteh na a si Felipe.
4 Ta si Juan am vinata na di Herodes, “Rakoh o sadan mo
do nakakovot mo so kakovot aya no kakteh mo.”
5 Do nayendes a tiempo am chinita sia ni Herodes a
ipadiman amna ichamo na sa o oyod sawri aro a tawotawo
a omsinchad di Juan Bawtista aya a asa ka profeta.
6 Amna do nakapanilibra ni Herodes am tomnada o anak
ni Herodias a mavakes a nia so oyod da pinakamia da
Herodes kanira no bisita na sira.
7 As do nakatayoka na tomada am vinata ni Herodes do
kanakan aya, “Iyahes mo diaken o aran ango a ichakey mo,
ta promisa ko dimo o katoroh ko nia dimo!”
8 As makayamot di Herodias a minyokoyokod so anak
naya am vinata na di Herodes, “No akdawen ko am no oho
ni Juan Bawtista do bandiha.”
9 Oyod na ya chinangsah ni Herodes amna makayamot
do promisa nawri do salapan da no aro sawri a tawo am
napaoon.
10 As napaytovoy so omakteb so lagaw ori ni Juan a tori
do kalaboso.
11 As pinangay da o oho naya do bandiha as katoroh da
nia do kanakan aya as karawat na sia am inangay na do ina
naya a si Herodias.
12 No karakohan ni Juan am inangay da hapen no
disipolos na sawri a ivovon. Do nakatayoka da a omvovon
sia am inangay daya ivahey di Jesus.

No milagro a kapakan sia ni Jesus o 5,000
(Marcos 6:30-44; Lucas 9:10-17; Juan 6:1-15)

13 Kadngey sia ya ni Jesus am nayfalowa sa a mangay do
asa ka logar a kasirasira na kano disipolos na sa. Amna
mapanmo da ya no tawotawo sa do omdivon sawri a
kavahayan am minayam sa a omonot di Jesus.
14 As do nakapakaraya na am navoya na sa o oyod saya
aro a tawotawo as oyod na sa chinasi as tinovatova na sira
o magaganit.

15 Do kapaypamakoyab naranawri am nangay sa di Jesus
o disipolos na sawri a makavata sia dia, “Mahep dana as
marayi pa o yanan taya do kavahayan. Dawa mapipia
an pawdien mo na sa o tawotawo saya tapian mangay sa
manadiw so kanen da.”
16 Amna vinata ni Jesus dira, “Pakarohen nio sava asna
torohan nio sa so kanen da.”
17 “No voyvoh a mian dia am dadima ka tinapay as kano
dadwa ka among,” kon da no disipolos saya.
18 Vatan sia ni Jesus o kangay da nia dia.
19 Niyokoyokod sa ni Jesus o tawotawo sirawri do kapay-
chadisdisna da do kadibobotan ori as kahap sia ni Jesus
o dadima aya ka tinapay as kano dadwa ka among as
katangay na do hanyit a mamahemahes as kakchikchid na
so tinapay saw as katoroh na nia dira do disipolos naw a
payatayen da.
20 Mabsoy sa atavo am nikpeh da no disipolos o panda
daw am mian pa o mapno pa do dose ka alat.
21 As no vidang da no kominan saya am manga dadima
sa livo a ka mahahakay a katadkan da no kametdehan kano
mavavakes.

No nakayam ni Jesus do abkas
(Marcos 6:45-52; Juan 6:16-21)

22 Nakarahan ya am niyokoyokod sa ni Jesus o disipolos
na saya a manma a mayatovang do falowa do katori na pa
mapaveavek sira o tawotawo sawri.
23 Do nakakaro darana am nangay do asa ka tokon a
machahoahok as naychatani daw a manda do kamahep
naranawri.
24 Asna no disipolos sawri am tori sa do hovok no biahe
dawri as oyod a mabkas kano mayet o salawsaw.
25 As do malatiat ori am nangay si Jesus dira a mayam do
abkas.
26 As do kavoya da si Jesus no disipolos saya a mayam do
abkas ori am oyod sa namo as kapangyaw da a makavata
so kaanito no mavoya daya.
27 Amna nanyeng na vatahen ni Jesus, “Mamo kamoava
asna makangdet kamo, ta yaken ya!”
28 Vatan sia ni Pedro, “Apo, an ara sivog o kaimo na am
tawagan mo yaken a mangay dimo.”
29 “Ka dia!” kwana ni Jesus, as gomintin si Pedro do
falowa aya as kasitnan na mayam a mangay di Jesus.
30 Amna do nakavoya na so rarakoh ori a abkas am namo
as kasitnan na omned. Nangyaw a makavata sia di Jesus,
“Apo, librien mo pa yaken!”

31 As nanyeng sia pondanan ni Jesus as kavata na sia dia,
"Tayto dekey o saray mo. Ango di mo sarayan niaken."
32 Kasakay da do falowa ori am nyeng a mangheteng.
33 As sira o mian do falowa ori am nidaday da sia a
makavata so, "Sincharan namen o kasomnivog na imo no
Manganak aya no Dios."

No nakapanovatova ni Jesus so aro do Genesaret do nakatodo da so laylay na
(Marcos 6:53-56)

34 Do nakapayatovang da am nakaraya sa do Genesaret.
35 As do nakasinchad da si Jesus no tawotawo sawri daw
am nyeng da pamahevahey do omdivon saw a kavahayan
as inangay da sa di Jesus o atavo sa a magaganit.
36 As no pinachisiasi da di Jesus am aran no katodo da pa
sia no magaganit sirawri o payis no laylay na, as natova sa
atavo o tomnodo sia.

15

No kapangananawa no kawnot do chinaydadakayan sa anohdan as dia no Chirin no Dios
(Marcos 7:1-13)

1 Mian sa o Fariseo kano eskriba a yapo do Jerusalem a
nangay di Jesus a makavata sia,
2 "Ango pasadan da sia no disipolos mo saya o onotan ta
sa Judeo do komwan do kapavanaw an manam a koman."
3 Atbayan sira ni Jesus, "Onas na ango pasadan nio
so mando no Dios as kanawri no onotan nio o chinay-
dadakayan da sia no apoapo nio sira.
4 Ta no vatahen no Dios am, 'Torohan mo so anib kano
onor o ama mo kano ina mo,' as kano vatahen na pa ta, 'An
sino di omanib so ama na kano ina na am logar a dimanen.'
5 Amna no pananawan nio am no kaparin sia tadichoko-
ran no kamanganakan o anongen da do inyapoan da an
itoroh da do Dios o logar daya isidong dira.
6 Do kanawri no onotan nio o chinaydadakayan nio sia am
tinadichokoran nio o Chirin no Dios do komwan do kanib
so inyapoan.
7 Sivog kamo a toman mapia! Oyod o pinatolas ni Isaias
kaychowa a komapet dinio do nakavata na sia,
8 'Akma say oyod o tawotawo saya do chirin da diaken,
kwana no Dios, amna do somnivog dira am mavawa sa
diaken.
9 Arava o sinmo no pawnononongen da nia takwan
inanawo da o tanyan da pananawan as vatahen da o
kapaychirin siay no Dios.' "

No yapo do aktokto a ipakagatos so tawo
(Marcos 7:14-23)

10 Tawagan dira ni Jesus o tawotawo sirawri as kavata na
sia dira, “Adngeyen nio ya as kaintindi nio sia.
11 No isovo ava no asa ka tawo o mapakagatos sia, ta no
chirin a mehbet do vivi na.”
12 Kwanasaw am nangay sa di Jesus o disipolos na sawri as
kavata da sia, “Ara mo mapanmo o kasoli da nia no Fariseo
o vinata mori?”
13 Vatan sia dira ni Jesus, “Inolay nio sa! No atavo a dia
pinasitnan no Ama ko am mararayaw.
14 Dawa inolay nio sa ta mavota sa. As an no mavota o
mapawnot so kapalit na mavota am mayrapas sa anti ya
magagtos.”
15 Vatan sia ni Pedro, “Ivahey mo pa diamen o inmon-
moan no parabola aya.”
16 Amna vinata ni Jesus, “Akma kamo pa sira so kadwan
a di makaintindi so vatahen ko saya?
17 Mapanmo nio paroava ta no isovo no tawo am mangay
do vodek na as kahbet na do kwanasaw?
18 Pero no mehbet a chirin do vivi no tawo am yapo do
aktokto na a nia so ipakagatos na.
19 Takwan yapo do pinangtoktoan no tawo o matatarek a
marahet a chintokto a akma so kapandindiman, kapangad-
wan, malalapos a parinyen, kapanakanakaw, kapaydaday
as kano kapaychirichirin so icharahet no kapayengay na a
tawo.
20 Niaya sa o ipakagatos aya no tawo. Asna no vatahen
daya a kapakagatos no tawo an di manma a mavanaw an
koman am oyod ava.”

No rakoh a saray no asa ka mavakes
(Marcos 7:24-30)

21 Komnaro si Jesus do logar ori daw as kangay na do
kavahayan no Tiro kano Sidon.
22 As mian o nawara a asa ka mavakes a dia Judeo ta
iCanaan a nangay a makavata sia di Jesus, “Apo, tayabo
ni David, ichasi mo pa yaken as tovatovahen mo pa o
kamanganakan ko a mavakes, ta sindepan no marahet a
espirito as oyod a mahara o kapakasiasi na sia.”
23 Amna nayliliak ava si Jesus, pero naypangay o ka-
pachisiasi no mavakes aya. As nawara sa o disipolos
na sawri a makavata sia di Jesus, “Apo, pasavaten mo o
mavakes aya, ta manido as kano omononot aya diaten.”
24 Vatan sia ni Jesus, “Arava o kadwan a chinatovoyan ko
an dia voyvoh sira o Israelita a tayto minawaw a akma so
kaparin no nabo a karnero.”

25 Amna nangay a domogod o mavakes aya do salapan na
as kavata na sia, “Apo, sidongen mo pa yaken!”
26 Vatan sia ni Jesus, “Mayanong paro o kahap so kanen
da no kametdehan as katoroh nia dira do chito?”
27 “Oyod ori, mo Apo,” kwana no mavakes aya, “amna an
mian o masday a sadit do lamisa am maparin dana itoroh
dira do chito.”
28 Vatan sia ni Jesus do mavakes aya, “Tayto rakoh o saray
mo! Marawat mo o akdawen moaya.” As do oras ori am
natova o anak nawri.

No nakapanovatova ni Jesus so aro a tawo

29 Komnaro daw si Jesus a mayam a nanahan do kanayan
ori no Galilea as kangay na do asa ka tokon. Do kayan na a
maydisna daw,
30 am naychawarawara sa o aro a tawo a manangay sia so
matatarek sa so didiwen. Mian sa o mapiday, mavota kanira
no abo so tachay kan padang kano matatarek pa sa. Inangay
da saya do salapan ori ni Jesus as natova saya atavo.
31 As do nakavoya da sia o makakniknin aya napaparin
am oyod sa naychaknin as kasitnan da a omdaday so Dios
a Dios da no Israel. Ta makapayliliak dana sa o nono,
makayam dana sa o adan a di makayam, makavoya dana
sa o adan a mavota as katova da no mapiday kano mian so
matatarek a ganit.

No nakapakan sia ni Jesus o 4,000
(Marcos 8:1-10)

32 Tawagan dira ni Jesus o disipolos na sawri as kavata na
sia dira, “Tayto ko sa ichasi o tawotawo saya a tatdo dana a
karaw a machasa diaken as kabo dana no kanen da. As an
pasavaten ko sa am tarek sa di makarapit do kavahayan da
do kapteng da.”
33 Vatan da sia no disipolos na sawri, “Dino panghapan ta
do takey aya so ipakan ta siraya.”
34 Vatan sia ni Jesus, “Pira o tinapay nio.” “Tayto o papito
ka tinapay kano mayhahaw a dedekey a among,” kon da.
35 Vinata ni Jesus o kapaychadisdisna da no tawotawo
sirawri,
36 as kahap na sia o tinapay saw kano dedekey a among as
kapachahoahok na a mamahemahes do Dios as kakchikchid
na sia as katoroh na nia dira do disipolos nawri a payatayen
dira do tawotawo sirawri.
37 Nabsoy sa atavo am mian pa o panda da a makapno pa
do papito ka alat.
38 As sira o kominan aw am apat a livo a katadkan da no
kametdehan kano mavavakes sa.

39 Do katayoka na mapaveavek sira ni Jesus o tawotawo
sirawri am somnakay do asa ka falowa a mangwan do logar
a machimangket do Magadan.

16

No nakapangahes da no Fariseo so kapamarin ni Jesus so milagro
(Marcos 8:11-13; Lucas 12:54-56)

1 Mian sa o Fariseo kano Saduceo a nangay di Jesus a
makey a omhawahaway sia. Chinakey da mamarin so
milagro si Jesus a pavoyan na nia o kayapo na do Dios o
ipakapamarin na.
2 Vinata dira ni Jesus, "Maparin nio a mapanmo o
manam a kawan as katadkan no inmonmoan no tiempo aya
sichangoriaw. Ta an makokoyab as mavoya nio o kaparin
no demdem do tohos am vatahen nio, 'Ah, mapia sawen
anti o kawan, ta mavaya o tohos.'
3 As an mavevekhas as masari kano mavaya o tohos am
vatahen nio, 'Matimoy ta komwan o tohos.' Oyod o kaparin
nio a makapanmo sia o kawan pero no inmonmoan no
tiempo aya sichangoriaw am maintindi nioava.
4 Voyvoh sira o mararahet so pariparinyen kano tom-
nadichokod do Dios o mangahes so milagro amna arava
o ipavoya dira katadkan no akma so naparin di Jonas
kaychowa." Kavata na sia ya ni Jesus am chinaroan na sa.

No abnekan so libadora da no Fariseo kano Saduceo
(Marcos 8:14-21)

5 Kwanasaw do nakapayatovang da do taaw ori no Galilea
am nakawayak sa o disipolos sawri a manayvi so tinapay a
arawen da.
6 Vatan sia ni Jesus dira, "Makapatak kamo do libadora da
no Fariseo kano Saduceo saya."
7 Naintindi dava ya no disipolos saya as vinata da do
kadwan dira, "Sigoro no vatan na sia ya am do nakadi taya
nanghapan so tinapay."
8 Do kapanmo sia ni Jesus o mian do aktokto da am vinata
na, "Tayto dekey o saray nio. Ango kavaklan nio nia o kabo
no kanen nio.
9 Tayto kamo paro pa di makaintindi? Chinawayakan nio
na paro o dadima ori ka tinapay a nanawob dira do dadima
ori a livo ka tawo as kayan pa no aro pa a sobra?
10 As no papito ori ka tinapay a pinakan ta so apat a livo,
aro paro pava a ka alat o panda?

11 Ara nio paroava maintindi o kadi na kanen no pangononongan koaya? No vatahen koaya am no komapet do
libadora daya no Fariseo kano Saduceo!"
12 Kavata na sia ya ni Jesus am maintindi darana, ta
no libadora ori a vatahen ni Jesus am no marahet ori a
pananawan da no Fariseo kano Saduceo as no libadora ava
a serbien do kapayimoay so tinapay.

No vinata ni Pedro a kasincharan na si Jesus
(Marcos 8:27-30; Lucas 9:18-21)

13 Kwanasaw am nangay si Jesus do machimangket do
kavahayan no Cesarea do Filipos. As do kayan da daw am
inahes sa ni Jesus o disipolos naw, "Ango kasincharan sia
no tawotawo o Naytawo aya."
14 Tinbay da si Jesus, "Vatahen da no kadwan am si Juan
Bawtista ka. Sira o kadwan am imo kono si Elias anmana si
Jeremias anmana asa ka profeta."
15 Minirwa na sa ahsen ni Jesus, "Onas, inio, ango
kasincharan nio diaken."
16 Itbay ni Simon Pedro a makavata sia, "Imo o Mesias aya
a Manganak no maviay a Dios."*
17 Vatan sia ni Jesus, "Simon, a anak ni Juan, mapalak ka.
No kakawyoran aya am tinoroh ava ya dimo no tawo, ta
yapo ya do Ama ko do hanyit.
18 Dawa vatahen ko dimo, imo si Pedro as do niaya a bato
am patnekan ko so timban† ko, as aran no ipakapamarin no
kadimanan am manghomis ava sia.
19 As parawaten ko anti dimo o kapanyiwang do paypa-
tolan no hanyit as an ango anti o vadawen mo do tana aya
am vadawen anti do hanyit, as alit anti no piahen mo do
tana aya am piahen do hanyit."
20 Katayoka na a makavata sia ya ni Jesus am nimandoan
na sa o disipolos na sawri a di mayvahevahey nia o kaiya
no Mesias aya.

No nakapapanmo ni Jesus so manam a kadiman na
(Marcos 8:31—9:1; Lucas 9:22-27)

21 Nakayapo kanaw am sinitnan ni Jesus a ipapanmo dira
do disipolos na sawri o kangay na do Jerusalem a dawri
so payparahanan na do pakasisian dira do adngedngeyen
sa kano maato sa a papali kano mananawo sa do onotan a
tawagan so eskriba. Dimanen da anti amna mirwa a maviay
do ichatdo na karaw.

---

* **16:16 16:16** *Anmana:* Manganak no Dios aya a pakayapoan no atavo a viay.
† **16:18 16:18** No chirin aya dia timban am asa ava a ka vahay a patneken asna tawotawo sa ya ni Jesus.

22 Vatan sia ni Pedro di Jesus do kasirasiran na, “Apo,
pavawahen pa no Dios o kaparin na nia! Piahen koava ya
a maparin dimo.”
23 Amna inidit sia ni Jesus as kavata na sia dia, “Satanas,
nyeng ka komaro diaken, ta salovalen mo yaken, takwan no
mian aya do aktokto mo am yapo ava do Dios, ta yapo do
ichakey no tawo.”
24 Vinata ni Jesus dira do disipolos na sawri, “An sino
o omonot diaken am tadichokoran narana o tanyan na
ichapia as kasitnan na a mayrara so natongdo a kros na
as kavidin na omonot diaken.
25 Ta an sino o komita sia librien o karakohan na am
abohen na anti ya as an sino ombo so viay na makayamot
diaken am iya anti o somnivog a makarawat so viay.
26 Ta ango paro o inakyan nia no asa ka tawo an dira na o
atavo a mian do mondo aya as kabo na so mismo na pahad.
Ta ango paro maparin a paswaden no tawo do viay na.
27 Mayvidi do tana aya o Naytawo aya a pachirayayan da
no angheles kano ipakapamarin no Dios Ama as nawri o
katoroh na nia o atavo a vahes no pinariparin no tawotawo.
28 Vatahen ko dinio ta mian sa dinio o di pa anti diman
a manda do kavoya da so kawara no Naytawo aya a
maypatol.”

17

No nakatadi dia o makakniknin a katitiban ni Jesus
(Marcos 9:2-13; Lucas 9:28-36)

1 Nakarahan o anem a karaw am pinayvan sa ni Jesus sa
Pedro kanira no maychakteh ori a sa Santiago kani Juan a
tomayara do asa ka makarang a tokon a kasirasiran da.
2 As chinatadian o katitiban ni Jesus ta komnyay o dangoy
na akmay rial no araw as kaoyod na marelak no lamit na.
3 As navoya da sa Moises kani Elias a machisisirin di Jesus.
4 Nayliliak si Pedro as kavata na sia di Jesus, “Apo,
tayto mapia o kayan taya dia asna mamarin ako dia so
mayponged a yanan nio ka da Moises kani Elias.”
5 Do katori na pa mayliliak ni Pedro am mian o oyod a
maydak kano komnyay a demdem a omolib sira as kayan
no nadngey da liak a makavata sia, “Niaya o ichaddaw ko
a Manganak a oyod ko a ipakamia. Adngeyen nio sia.”
6 Do nakadngey da sia ya am oyod sa namo as domnogod
sa a rakoh so kapaychaknin.
7 Amna tinodo sa ni Jesus as kavata na sia dira, “Mamo
kamoava, as maytetnek kamo na.”
8 Tomangay sa am voyvoh dana si Jesus o navoya da.

9 Do kawsok darana do tokon ori am niyokoyokod sa ni
Jesus, "Payvahevahey nioava o navoya nioaya a manda do
kapirwa na maviay no Naytawo aya."
10 Ahsan da nia no disipolos ori di Jesus, "Vatahen da
no eskriba saya am manam kano kawara no Mesias am
mawara pa si Elias."
11 "Oyod ori," kwana ni Jesus, "ta mawara si Elias a
omprepara so atavo.
12 Amna vatahen ko dinio ta nawara dana si Elias amna
sinincharan dava sia ta no nakapakasiasi da sia as akma pa
anti saw o kapakasiasi da so Naytawo aya."
13 Nyeng da maintindi o ka si Juan Bawtista no pan-
gononongan ori ni Jesus.

No metdeh a pinakaroan ni Jesus so marahet a espirito
(Marcos 9:14-29; Lucas 9:37-43)

14 Makarapit dana sa do yanan daw no aro a tawo am
nawara o asa ka mahakay a domogod do salapan ori ni Jesus
as kapachisiasi na a makavata sia,
15 "Apohen, ichasi mo pa o manganak koaya a mian so
ganit. Makakabo ya as maymetmet o pandidiwan na ta
masanib o kapakakabo na as magagtos do apoy anmana do
danom.
16 As inangay ko na sia dira do disipolos mo saya amna
natova dava."
17 Vatan sia ni Jesus, "Tayto ko pachimaboan o saray nio
as kasadit nio a paynananawhen! Manda paro pa an mango
o kapachichasa ko dinio kano kapaynananawo ko dinio.
Iyangay nio diaken o metdeh ori."
18 Kamando dia ni Jesus o marahet ori a espirito a komaro
am nyeng a komaro as nyeng dana mapia o metdeh aw.
19 Kwanasaw do kasirasiran da am inahes da no disipolos
sawri di Jesus, "Ango pakayapoan no kadi namen awri a
makapakaroan so marahet ori a espirito."
20 Tinbay sa ni Jesus, "No pakayapoan na nia am no
kadekey aya no saray nio. Vatahen ko dinio ta an mian
o saray nio a akma so dekey aya votoh am maparin nio
vatahen do tokon aya, 'Mayadis ka daw,' as kapayadis na
naw. Arava o imposible dinio. [
21 Pero no akmaya sia a marahet a espirito am voyvoh
o kapachahoahok kano kapay-ayono o ichapakaro sia,"
kwana ni Jesus.]

No nakapirwa ni Jesus a mapapanmo no manam a kadiman na
(Marcos 9:30-32; Lucas 9:43-45)

22 As kwanasaw do kayan da masa da Jesus kano disipolos
naw do Galilea am vinata ni Jesus, "Paynolayan anti a
atetekan no tawotawo o Naytawo aya.
23 Dimanen da anti sia amna do ichatdo na a karaw am
mirwa a maviay." Oyod da ya chinangsah no disipolos na
sawri do nakavata sia ya ni Jesus.

No kapamaga so pamagan do templo

24 Makarapit dana sa Jesus kanira no disipolos na sawri
do Capernaum am mian sa o mangolekta so pamagan do
templo a nangay di Pedro a omahes nia, "Paparinyen no
apohen nioaya o kapamaga na so pamagan do templo?"
25 "Oon," kwana ni Pedro. Do kasdep ni Pedro do vahay
ori a yanan ni Jesus am inahes ni Jesus sia, "Sino do vata mo
mo Simon o mayanong a mamaga so bienes dira do patol
do mondo aya, sira o familia da anmana sira o kadwan."
26 Tinbay ni Pedro, "Sira o kadwan." "Dawa," kwana ni
Jesus, "aran di ko na mamaga do pamagan do vahay no Ama
ko.
27 Amna tapian abo mavavata da diaten no tawotawo am
mangay ka manayrin do taaw. Ta do vivi no manoma mo
a mahap a among am mian anti o kartos a manawob a
ipamaga ta. Hapen mo ya as kangay mo a mamaga niaten."

18

No máto dana do paypatolan no Dios
(Marcos 9:33-37; Lucas 9:46-50)

1 Nangay sa kanaw di Jesus o disipolos na sawri a omahes
nia, "Sino o máto dana do paypatolan no hanyit."
2 Ipanawag ni Jesus so asa ka metdeh as kapaytetnek na
sia do salapan dawri,
3 as kavata na sia, "Vatahen ko dinio ta katadkan na an
makakma kamo so metdeh aya am makasdep kamoava do
paypatolan no hanyit.
4 An sino mapamahbo so karakohan na akma so metdeh
aya am iya o máto dana do paypatolan no hanyit.
5 As an sino omyavayava so akma saya sia a metdeh do
ngaran ko am tayto na yaken a sincharan kano rawaten.

No kapangananawa no kaparin no tawo a pakayapoan no kapakagatos no kadwan
(Mateo 5:29-30; Marcos 9:42-48; Lucas 17:1-2)

6 "An sino mamarin so pakayapoan no kapakagatos da
no akma saya sia a kametdehan a manganohed diaken am
mapipia an paypongan o lagaw na so rakoh a bato as kapoha
sia do taaw.

7 Omhamo ava o kayan no pakayapoan no kadodog
kano kapakagatos no tawo, pero nawri o mangananawa so
pamandan o tawo a pakayapoan da nia!
8 As an no tanoro anmana kokod nio o pakayapoan no
ipakagatos nio am akteven nio as kapoha nio nia, ta mapipia
o kabo no tanoro nio anmana kokod nio a mangay do hanyit
as kano kayan no tanoro nio kano kokod nio as kapoha nio
do apoy a abo so pandan.
9 An no mata nio o pakayapoan no ipakagatos nio am
pakarohen nio as kapoha nio nia, ta mapipia an abo o asa do
mata nio a somdep do viay a abo so pandan kano kadadwa
no mata nio as kapoha nio do apoy no infierno.

No parabola no nabo a karnero
(Lucas 15:3-7)
10 "Pakamahbohen nio sava o kametdehan sira, ta sira o
angheles a omonong dira am fermi sa makangay do salapan
no Ama ko do hanyit. [
11 Ta nawara o Naytawo aya do tana aya a omlibri sira so
makagatogatos.]
12 "Sino paro dinio o minabo so asa do asa yatos a karnero
na as kadi na ngaroan do sasiam aya poho kano sasiam as
kangay na komita sia do katakyan a manda do kavoya na
so asa aya a nabo.
13 As an navoya na am oyod a masoyot. Vatahen ko pa ta
rakorakoh o kasoyot na do asa aya nabo as navoya dana as
kan do sasiam aya poho kano sasiam a dia nabo.
14 Akma pa saw ta no Ama nio do hanyit am ichakey nava
o kayan no mangwan do abo so pandan a kadimanan na a
aran asa do kametdehan siraya.

No parinyen do kakteh a nakagatos
15 "An nakagatos dimo o kakteh mo am mangay ka sia do
kainioinioan na as kapaypanmo nio dia o gatos naw dimo.
As an adngeyen naymo as kapanehseh na am mirwa dana
mapia o anod nio.
16 Asna an di naymo adngeyen am mapay-ivan ka so asa
anmana dadwa ka rarayay mo a tomestigo diaya a akma so
nakatolas do Chirin no Dios am, 'Maytetnek o kakawyoran
do vivi no dadwa a ka testigo.'
17 As an di pa manngey am ivahey mo do rarayay mo sa
a mavayavayat tapian sira dana o omyokoyokod nia as an
sivog o kaskeh na manngey am pavidangen mo na sia asa
ka bokalot anmana dira do maparo sa a tawo.
18 "Ta torohan koynio so othoridad nio tapian no vadawen
nio do tana aya am nawri sira o vadawen do hanyit as alit

na ta no piahen nio do tana aya am nawri sira o piahen do hanyit.
19 As vatahen ko pa dinio ta an mian o paypanmoan no dadwa dinio a ipachahoahok am parinyen no Ama ko do hanyit.
20 Ta do yanan no dadwa anmana tatdo kano maypangay a makpeh a makayamot do ngaran ko am mian ako do panghovokan da."

No parabola no pachirawatan a dia solib a mapakabo

21 Inangay na iyahes ni Pedro di Jesus, "Apo, maypipira ko a pakaboan o kakteh ko a nakagatos diaken. Manawob dana paro o papito a kapakabo ko dia?"
22 "Nawri ava as manda do maypipito a ka pito a poho," kwana ni Jesus.
23 "Ta no paypatolan no hanyit am maparin a pakomparahen do naparin do asa ka patol a mian so singilen dira do pachirawatan na sa.
24 Do kasoma da so pamagan da am mian o asa a livolivohen so pagan.*
25 Do kabo no ipakapamaga na am pinanyokod no apohen nawri o kadakaw sia a pachangayan no kakovot na, kamanganakan na sira kano atavo a miniminyan na tapian makapaga.
26 Amna vinata no pachirawatan aya a tori a domogod a machisiasi do apohen naya, 'Apo, ichasi mo yaken as makatnaya ka, ta pagan ko anti ya atavo dimo!'
27 Makayamot ta masisien o apohen aya am chinasi na as kawayak narana do otang nawri as kapasavat na sia.
28 "Kahbet no tawo aya am navayat na o asa do rarayay na do apohen a nakaotang sia so dekey a kantidad.† Nikomitan na as kavata na sia, 'Pagan mo yaken sichangoriaw.'
29 Domnogod ya a machisiasi a makavata sia, 'Makatnaya ka pa so dekey, ta tayto pa abo o ichaytoroh ko, pero pagan ko anti mo.'
30 Chinasi nava ya asna pinakalaboso na sia a manda do kapamaga na.
31 As sira o kadwan do rarayay naw do apohen aw a nakavoya sia o naparin aya am chinaket da ya as inangay da ivahey do apohen daw o pinarin nawri.
32 Pinatawag no patol ori o pachirawatan naw as kavata na sia dia, 'Ango katawo mo. Pinaypasinsian koymo do oyod a rakoh a pagan mo diaken makayamot ta nangahes ka diaken so kasisien.

* **18:24 18:24** Do kartos da no Griego am 10,000 talents ya. † **18:28 18:28** 100 ya ka denario do kartos da kanaw.

33 As akma so nakasi ko nimo am mayanong o kasi mo no
rarayay moaya a mian so otang dimo.'
34 Do nakaket no patol ori am pinakalaboso na o pachi-
rawatan naya a manda do kapamaga na do otang na."
35 Do pinakavosan sia ni Jesus am vinata na, "Akma pa
saw ta an abo kasisien nio a mapakabo so kakteh nio am
kapakaboan navaynio no Ama ko do hanyit."

19

No nanawo a komapet do kapasiay so kakovot
(Mateo 5:31-32; Marcos 10:1-12; Lucas 16:18)

1 Tayoka si Jesus a mapawnonong sira ya am komnaro do
Galilea as kangay na do parte no Judea do katovang no Rio
Jordan.
2 Minonot sa dia o aro a tawo as tinovatova na sira o atavo
a mian so ganit.
3 Kwanasaw am nawara sa o Fariseo a makey a omhawa-
haway sia do kahes da nia, "Ara o anohed no asa ka tawo a
mapasiay so kakovot na do aran ango a rason?"
4 Tinbay ni Jesus a makavata sia, "Nalir nio paro pava do
nakatolas a Chirin no Dios ta do nakapangamaog no Dios so
tawo am namarin so mahakay kano mavakes,
5 as kavata na sia, 'Makayamot dia am komaro o mahakay
do inyapoan na as kapachisa na do kakovot na as kapay-
vadiw da asa vahay.'
6 Dawa dadwa pa sava ta asa dana. As no pinayasa no
Dios am mayanong ava paysiayen no aran sino a tawo."
7 Vatan da sia no Fariseo saya, "Onas, ango paro o
pakayapoan no nakavata na sia ni Moises o katoroh no
mahakay so katolasan a kavoyan sia o kapasiay na so
kakovot na."
8 Tinbay ni Jesus, "Makayamot do kakekehnet no oho da
a akma dinio am tinonngan sa ni Moises a mapasiay so
kakovot da amna nawri ava o somnivog a ichakey no Dios
do sitsitnanan na.
9 As vatahen ko dinio ta an sino o mapasiay so kakovot
na a mavakes a di nangadwan am mangadwan an mirwa a
maychakovot so matarek dana a mavakes."
10 Vinata da no disipolos ori ni Jesus, "An nawri o kaparin
no kapaychakovot am mapipia dana o di maychakovot!"
11 No tinbay ni Jesus dira am, "Maytavo ava o tawo
a makawnot dia ya asna mian sa o somnivog a di may-
chakovot.
12 Matatarek o pakayapoan no kadi a maychakovotan.
Mian sa o mawara kano mian sa a parinyen no kapayengay
da a tawo a dia parin a maychakovot, as mian sa o di

maychakovot a makayamot do kakey da a mayserbi do paypatolan no hanyit. An sino o makawnot dia ya am nia o onotan na."

No addaw ni Jesus no kametdehan
(Marcos 10:13-16; Lucas 18:15-17)

13 Mian sa o nanangay no kametdehan di Jesus tapian palapawen na o tanoro na dira as kapachahoahok na nira amna sira o disipolos na sawri am nipenpen da sa a maypasngen di Jesus.
14 Amna vinata ni Jesus, "Inolay nio sa a mangay diaken o kametdehan siraya asna vadawen nio sava, ta sira o tawotawo a akma so kaparin no kametdehan o machangay do paypatolan no hanyit."
15 As pinalapaw na o tanoro na do oho da as kabendision na dira as karahan na nia am komnaro dana daw si Jesus.

No ipakarawat so viay a abo so pandan
(Marcos 10:17-31; Lucas 18:18-30)

16 Mian o asa ka kanakan a mahakay a nangay di Jesus a omahes nia, "Maistro, ango mapia a parinyen ko tapian marawat ko o viay a abo so pandan."
17 Tinbay sia ni Jesus, "Ango ahsan mo nia o komapet do mapia. Moyvoh o Dios a somnivog a mapia! As an ichakey mo o karawat mo so viay a abo so pandan am anohdan mo atavo a pidipidit no Dios."
18 "No siyo do pidipidit saya," kwana no mahakay ori. Vinata sia ni Jesus, "Mandiman kava. Mangadwan kava. Manakaw kava. Maydaday kava.
19 Torohan mo so anib kano onor o inyapoan mo as kaddaw mo no kapayengay mo a tawo akma so kaddaw mo no mismo mo karakohan."
20 Vinata no kanakan aya, "Pinasada ko pa sava ya as ango pa o paykolangan ko."
21 Vatan sia ni Jesus, "An ara sivog o kakey mo a mayvadiw a mapia do salapan no Dios am iyangay mo a idakaw o atavo a miniminyan mo as kapayatay mo sia o sadiw na dira do makasiasi, tapian mian o kaynakman mo do hanyit as kawnot mo na diaken."
22 Do nakadngey na sia ya no kanakan aya am oyod a mangsah a komaro takwan aro miniminyan na.
23 Vinata ni Jesus dira do disipolos naw, "Kapanmohen nio, ta oyod a masadit o kawnot no asa ka maynakem do paypatolan no hanyit.
24 Vatahen ko dinio ta masonosonong o kapayhawos no kamelyo do dodoyan no dayem kano kawnot no maynakem do paypatolan no Dios."

25 Pinaychaknin da sa no disipolos sawri o nadngey daya
as kavata da sia, “Sango paro maparin a makarawat so viay
a abo so pandan.”
26 Tiniban sa ni Jesus as kavata na sia dira, “Maparin ava
ya no tawo pero no Dios am arava o di na parin!”
27 Vatan sia ni Pedro, “Tayto mo mapanmo ta chinaroan
namen o atavo as kawnot namen dimo asna ango anti o
sinmo na niaya diamen.”
28 Amna vinata na dira, “Vatahen ko dinio so kakawyoran
ta an mian dana anti o Naytawo aya do trono na do
hanyit am mayponged kamo anti no trono nio as kainio na
anti no omyokoyokod nira no tayatayabo sa no dose a ka
kamanganakan ni Israel.
29 As sira o komnaro do vahay da, takey da, kakakteh da
sa, inyapoan da sa anmana kamanganakan da a makayamot
do kawnot da diaken am maypisapoho a livo anti o karako-
rakoh no marawat da kano nikaroan da as kapakarawat da
pa so viay a abo so pandan.
30 Amna aro sa o omahahaw so kapanoma da do pay-
patolan no Dios a mayvadiw a manawdi as mian sa o
ahahawen a manawdi am sira o manoma.”

20

No parabola no trabahador sa do takey

1 Vinata pa ni Jesus, “No kaparin no kapaypatol no
Dios do tawotawo am akma so asa ka tawo a minhep a
mangaheahes so tangdanan na a maytrabaho do takey na.
2 Tayoka na peseken dira o tangdan da do asa karaw am
pinasibo na sa do takey nawri.
3 Do masngen a alas nueve am nangay o taytakey aya do
plasa as kavoya na sira so mahahakay a abo so parinyen,
4 as vinata na dira, ‘Mangay kamo a maytrabaho do takey
ko, ta torohan koynio anti so machinaho a tangdan nio.’ As
sira o mahahakay ori am nangay sa a maytrabaho do takey
naw.
5 Do ka alas dose kano ka alas tres am nakavoya pa o
taytakey aya so abo so trabaho as tinovoy na pa sa ya do
takey naw.
6 Do masngen dana kapaylarga am mian pa sa o navoya na
a abo so trabaho. Vinata na dira, ‘Ango ichabo no parinyen
nio.’
7 Tinbay da no mahahakay siraya, ‘Makey kami a
maytrabaho amna arava o minahap diamen sicharaw.’
‘Mangay kamo do takey ko,’ kwana no taytakey aya, ‘as
kapaytrabaho nio.’

8 “Do kamahep narana am tinawagan no taytakey aya o
pachirawatan naw as kayokoyokod na nia, ‘Tawagan mo sa
o naytrabaho sawri as katangdan mo dira, pakayapohen do
nanawdi saya somitnan a maytrabaho a manda do nanoma
sirawri a somdep.’
9 Sira o nanawdi a somitnan a maytrabaho am tinorohan
na sa so tangdan do asa karaw.
10 Do kalogar darana katangdanan no nanoma sawri a
somitnan am do vata da as torohan sa anti so rakorakoh a
tangdan amna nachalit o tinoroh ori dira.
11 Nayreklamo sa do taytakey ori a makavata sia,
12 ‘Ango pachalit aya no tangdan namen a naychama-
hepan do kakohatan dira do asa aya kawras so nakapay-
trabaho.’
13 Amna vinata no taytakey aya do asa dira, ‘Kayvan,
arava o nilokoan ko dinio. Pinaypanmoan ta kayti ka-
mavekhas o logar ko a itangdan dinio.
14 Dawa risibien nio na o tangdan nioaya as kasavat nio
na, ta mian diaken o katoroh ko dira do nahay aya so
tangdan no asa ka tawo do asa karaw.
15 Ara paroava o anohed ko do kartos ko? Anmana
maynanahet kamo paro do kadadam ko do kadwan?’ ”
16 Do pinakavosan sia ni Jesus am vinata na, “Mian sa anti
o manawdi a mayvadiw a manoma as alit na pa ta mian sa
anti o manoma a mayvadiw a manawdi.”

No ipamitdo no kapapanmo na nia ni Jesus o manam a kadiman na
(Marcos 10:32-34; Lucas 18:31-34)

17 Do kayan da do rarahan a mangwan do Jerusalem am
pinataywawa sa ni Jesus o disipolos na sawri as kavata na
sia dira,
18 “Kapanmohen nio ta tayto ta mangay do Jerusalem as
hapen da o Naytawo aya no maato sa a papali kano eskriba
as kasentensia da dia a dimanen.
19 As itoroh anti sia dira do Hentil a atetekan da kano
iplotan as kapapasek da sia do kros. Amna do ichatdo na a
karaw am mirwa anti a maviay.”

No nikdaw no asa ka ina
(Marcos 10:35-45)

20 Nawara o kakovot ni Zebedeo kanira no dadwa ka
kamanganakan na sa a mahahakay as kadogod na do
salapan ori ni Jesus a machahes sia.
21 Vinata ni Jesus sia, “Ango ichakey mo.” Tinbay na,
“Maparin paro anchowa an sira o kamanganakan koaya
anti o mayviit do trono mo?”

22 Amna vinata na dira ni Jesus, “Ara nioava mapanmo o
iyahes nioaya! Maparin nio paro a risibien o kopa* koaya
a manam ko a inoman?” “Oon, maparin namen,” kon da.
23 Tinbay sa ni Jesus, “Ominom kamo anti do kopa† koaya,
pero arava diaken o katongdo ko sira so mayviit diaken do
kapaypatol ko, ta no Ama ko o mamidi nia ya.”
24 Do nakadngey da sia no asapoho sawri a disipolos ni
Jesus o ichakey daw no dadwa saya a ka maychakteh am
chinaket da sa.
25 Amna tinawagan na sa atavo ni Jesus as kavata na sia
dira, “No adan a kapanmoan nio sia am sira o rakoh so
ipakapamarin o manyokoyokod dira do maypahbo kanira.
26 Amna machitarek kamo dira, ta an sino makey a máto
dinio am parinyen na o karakohan na a máhbo dinio as
kapayserbi na dinio atavo.
27 As an sino makey a adngedngeyen am mayvadiw a
pachirawatan no atavo.
28 Takwan aran no Naytawo aya am nawara ava a
payserbian, ta no kapayserbi na do kadwan as kano katoroh
na no viay na a iyadidi so aro a tawo do kastigo no gatos
da.”

No nakatovatova sia ni Jesus o dadwa ka mavota
(Marcos 10:46-52; Lucas 18:35-43)

29 As do kakaro da Jesus do Jerico am mian sa o aro a
tawotawo a minonot sia.
30 Mian sa o dadwa ka mavota a maydisna do payis no
rarahan. As do nakadngey da so kapanahan dawri ni Jesus
am tomnawag sa so maliak as kavata da sia, “Imo a tayabo
ni David, ichasi mo pa yamen!”
31 Chinahoya da sa no tawotawo sirawri as kavata da so
kapakadomi da amna pinaypaliak pa no katawatawag da,
“Imo a tinovoy no Dios, ichasi mo pa yamen!”
32 Minhes si Jesus as katawag na dira. “Ango ichakey nio
a parinyen ko dinio,” kwana.
33 Tinbay da, “Apo, parinyen mo pa yamen a makavoya.”
34 Chinasi na sa ni Jesus as katodo na so mata da am nyeng
sa makavoya as kawnot da sia.

21

No nakarisibi da si Jesus do Jerusalem a akmay patol
(Marcos 11:1-11; Lucas 19:28-40; Juan 12:12-19)

---

* **20:22** **20:22** No chirin aya a kopa am serbien a mayinmonmoan so mangamomo a pandidiwan no asa ka tawo. † **20:23** **20:23** No chirin aya a kopa am serbien a mayinmonmoan so mangamomo a pandidiwan no asa ka tawo.

1 Do kasngen darana da Jesus kanira no disipolos na
sawri do Jerusalem am minrapit sa do Betpage, asa ka
dekey a kavahayan do tokon ori a ngaranan da so Olivo.
Niyokoyokod sa ni Jesus o dadwa ka disipolos na
2 a makavata sia dira, “Mangay kamo do kavahayan aya
as kahap nio so makedked sawri may-ina kabayo.
3 As an mian o omahes nia an ango ahapan nio sira am
vatahen nio, ‘Ipahap sira no Apohen a serbien,’ ta piahen
da sa anti ori.”
4 Do niaya a naparin am nakatongtong o vinata no asa ka
profeta kaychowa a akma sia,
5 “Ivahevahey mo dira do Jerusalem, mawara o patol
nioaya a mahbo a mangabayo do dekey a kabayo.”
6 Nangay sa o dadwa ka disipolos ni Jesus as kaparin da
so niyokoyokoran ori nira.
7 Inahap da sa o may-ina aya kabayo as karasay da dira
no mankantad do lamit da as kasakay ni Jesus do dekey aw.
8 Napangay sa o aro ori a tawo so lamit do rarahan ori
a panahanan ni Jesus as sira o kadwan am nanghap sa so
vohovohong sa a pangayen da do panahanan nawri a iyanib
sia.
9 As sira o aro ori a tawo a machivan di Jesus am
nangyangyaw sa a makavata sia, “Dadayen ta o tayabo aya
ni David! Mabendito o mawara aya do ngaran no Dios!
Dadayen pa sia no mian sa do hanyit!”
10 Naknin sa o tawotawo do Jerusalem do nakawara ori
ni Jesus do kavahayan aya as vinata da, “Sino paro ya.”
11 Tinbay da no aro ori a tawotawo, “Si Jesus ya a asa ka
profeta a yapo do Nazareth do provinsia no Galilea.”

No nakapakaro na sira ni Jesus o maynegosio do templo
(Marcos 11:15-19; Lucas 19:45-48; Juan 2:13-22)

12 Nangay si Jesus do templo as kapakaro na sira so
maydakaw sirawri kano manadiw do sahad ori no templo as
kavalantwag na sira so lamisa da no manwad ori so kartos
as kano disnan da sa no maydakaw sawri so voyit.
13 As vinata na dira ni Jesus, “No vatahen no nakatolas
am, ‘Vahay a pachahoahokan o vahay ko,’ amna tayto nio
pinarin a kakpekpehan no manakanakaw.”
14 Nangay sa di Jesus do templo ori o mavota kano
mapiday sa as tinovatova na sa.
15 Amna oyod daya chinaket no maato sa a papali
kano eskriba do nakavoya da sia o makakniknin sawri a
pariparinyen ni Jesus kano kadngey da sira so kametdehan
sawri a mangyangyaw nia, “Dadayen ta o tinovoy aya no
Dios a tayabo ni David!”

16 Nangay sa di Jesus as kavata da sia, “Ara mo madngey
o ipangyangyaw daya?” “Oon,” kwana ni Jesus as kavata
na sia dira, “Nalir nio paro pava do Chirin no Dios a kavata
na sia, ‘Yapo dira do kametdehan o mapía dana a idaday so
Dios’?”
17 Komnaro si Jesus daw as kangay na misan do Betania.

No kayo a igos a inavay ni Jesus
(Marcos 11:12-14,20-24)

18 Do mavekhas ori do kapayvidi darana do Jerusalem am
napteng si Jesus.
19 Do nakapakavoya na so asa ka kayo a tawagan so igos
do payis ori no rarahan am nangay a manita so asi na amna
arava o navoya na as vinata na, “Mirwa pava anti a omsi o
kayo aya.” Kavata na sia ya am nyeng a somitnan a mahayo
o vohong no kayo ori.
20 Naychaknin sa o disipolos na sawri do nakavoya da
so naparin do kayo aya as kahes da nia di Jesus, “Ango
ichanyeng na a mahayo no kayo aya.”
21 Tinbay sa ni Jesus, “Kakawyoran o vatahen ko dinio,
ta an mian o saray nio a abo so kamadamadanan am tod
nioava parin o pinarin ko do kayo asna aran no tokon aya
am maparin nio pa mandoan do kabdis na a mangay do
taaw am nyeng ori a mabdis.
22 As an mian o saray nio am marawat nio o ipachahoahok
nio.”

No nakahes da nia no Fariseo o anohed ni Jesus
(Marcos 11:27-33; Lucas 20:1-8)

23 Do nakapayvidi ni Jesus do templo ori a mananawo am
nangay sa dia o maato sa a papali kano adngedngeyen da
sa no Judeo as kahes da nia di Jesus, “Ango anohed mo a
omparin sira so aro aya a pariparinyen mo as kano yapo
dino o ipakapamarin moaya.”
24 Tinbay sa ni Jesus, “Tayto o iyahes ko dinio as an
matbay nio am ivahey ko dinio o pakayapoan no anohed
ko as kano ipakapamarin koaya a omparin sira ya.
25 Sino pinakayapoan no anohed ni Juan a manbawtismo.
Yapo do Dios anmana tawo.”

Somnitnan sa maysosobna takwan an vatahen da o
nakayapo na do Dios am iyahes dira ni Jesus an ango di
da nanganohdan di Juan.
26 Asna an vatahen da o nakayapo na do tawo am ichamo
da sa o tawotawo saya takwan sincharan da si Juan a asa
ka profeta.

27 Dawa vatan da sia di Jesus, “Ichapatak namen ava.”
“Dawa,” kwana ni Jesus, “ivahey koava dinio an dino o
pakayapoan no anohed kano ipakapamarin ko.

No parabola no dadwa ka manganak a mahakay

28 “Iktokto nio pa ya,” kwana ni Jesus dira. “Mian o asa
ka tawo a mian so dadwa ka kamanganakan. Vinata na do
matonetoneng ori o kangay na do takey da a maytrabaho,
29 amna nachisobna ya do kadngeyan sia no ama naya,
amna do kwanasaw am chinatadian o aktokto na as kangay
na.
30 Nangay pa o ama daya do mametmetdeh ori as katovoy
na sia do takey. Nachipaoon ya amna kwanasaw am nangay
ava.”
31 Inahes dira ni Jesus, “Sino paro dira do dadwa aya o
minparin so ichahoho no ama dawri.” “No matonetoneng
ori,” kon da di Jesus. “Vatahen ko dinio,” kwana ni Jesus
dira, “ta manmanma sa o maparo saya a mangolekta no
Roma kano malalapos sa mavavakes kaninio a makasdep
do paypatolan no Dios.
32 Ta nananawo si Juan Bawtista a mapapanmo nia dinio
o mayanong nio a parinyen am nanganohed kamoava asna
sira o mangolekta no Roma kano makagatogatos siraya
o nanganohed as nanehseh no gatogatos da, as aran do
nakavoya nio sia o nakapanehseh da am alit no kadi nio
manganohdan.

No parabola no mararahet a taohan
(Marcos 12:1-12; Lucas 20:9-18)

33 “Adngeyen nio pa o asa aya ka parabola,” kwana ni
Jesus dira. “Mian o asa ka tawo a mian so takey a nimohan
na so obas. Niahad na ya so maypadivon as kapamarin
na so vahay a paytayayanan kano pamarinyan da so vino.
Kwanasaw am pinawnong na ya do kadwan a tawo do
kangay na do biahe.
34 Do tiempo dana no kavolas so asi no obas naya am
napaytovoy so pachirawatan na sa a omahap sia o natay
na.
35 Amna sira o tinovoy na saya am nikomitan da sa no
mangonong do takey awri. Tinaho da o asa, nidiman da o
asa as nibatoan da o asa.
36 Napaytovoy pa o taytakey aya so aroaro a pachirawatan
na am alit no pinarin da dira.
37 Kwanasaw am vinata no taytakey aya, ‘Tovoyen ko
sawen o anak koaya a omahap so natay kori, ta iya anti
o aniven da naw as kanitan dava ya.’
38 Amna do nakavoya da sia o manganak aya no taytakey
aw am vinata da do kadwan dira, ‘Niaya o manganak

no taydira so takey aya a omamohon anti so takey aya. Dimanen ta tapian yaten dana anti o taydira so takey aya.'
39 Dawa pinakaro da sia do takey aya as kadiman da sia."
40 Vatan sia ni Jesus dira do apopohen da sa no papali kano adngedngeyen dawri no Judeo, "Ango anti do vata nio o parinyen no taytakey aya dira do mangonong saya do takey naya."
41 Tinbay da si Jesus, "Sigorado o kadiman na anti sira ya as kapawnong narana nia do kadwan a tomoroh nia so mahosto a natay na maday so panyanien."
42 Vatan sia dira ni Jesus, "Nalir nio paro pava o vatahen no Chirin no Dios?
'No Bato aya a chinaskeh da serbien no mapatnek so vahay am nayvadiw a maimportánte dana ta nia o soyid na. Niaya am pinarin no Apo taya as oyod a makakniknin!'
43 "As vatahen ko dinio ta mabo anti o natay nio do paypatolan no Dios, ta mangay anti do matarek a tawo a sira anti so matalamad a omonot sia. [
44 As an sino madodog do bato aya am makararayaw as an sino kagagtosan na am madpid.]"
45 Kadngey da sia no maato sa a papali kanira no Fariseo sirawri o parabola saya am inahahaw da o kasira no pangononongan nawri ni Jesus.
46 As chinakey da sia arestohen amna naparin dava makayamot dira do aro sawri a tawotawo a sominchad di Jesus a asa ka profeta.

22

No parabola no asa ka ponsion
(Lucas 14:15-24)

1 Minirwa a manerbi si Jesus so parabola do kapangononong na dira do tawotawo sirawri.
2 "No paypatolan no hanyit am akma so asa ka patol a nayhanda so payponsionan no manganak na a mahakay.
3 Do nakapreparado narana no handa aya am tinovoy na sa o pachirawatan na a tomawag dira do niinbitan na sawri a bisita amna nakey sava mangay.
4 Minirwa a mapaytovoy so kadwan sa a pachirawatan a makavata sia dira do niinbitan sawri, 'Ivahey nio dira ta handa dana o payponsionan no anak koaya. Nakaprepara dana o atavo do ponsion aya.'
5 Amna akma day diadngey o inbitasion ori dira as kangay no asa do takey na as no asa do paydakawan na,

6 as mian sa o komnomit pa dira do tinovoy saya a
maninbita as kataho da sira a dimanen.
7 Do akmaya sia a naparin am oyod a naket o patol aya as
tinovoy na sa o sinjalo na a omdiman sira so mindiman awri
so pachirawatan na saw as kanamay da sira so kavahayan
da.
8 Nakarahan ya am tinawagan na sa o pachirawatan na
as kavata na sia dira, 'Preparado dana o ponsion aya amna
mayanong ava ya dira do niinbitan ko saya.
9 Dawa mangay kamo do rarahan siraya as kainbita nio
dira do atavo a tawo a mavoya nio.'
10 As nangay sa a maninbita so atavo a mavoya da, sira
o mapipia kano marahet so kaparin a tawo. As napno no
bisita o vahay ori a payponsionan.
11 "As do nakangay no patol aya do yanan dawri no bisita
na saya am mian o navoya na a dia nangonay so mayanong
do ponsion.
12 Inahes sia no patol aya, 'Kayvan, angо isdep mo dia a
dia mangonay so mayanong do ponsion.' Nakatbay ava o
tawo ori.
13 Vatan sia no patol aya do pachirawatan na sawri,
'Vahoren nio o tawo aya as kapoha nio sia do gagan a
kasarisarian a paytanyitanyisan kano paylangetngetan na
do kahara no pandidiwan na.' "
14 Do pinakavosan sia ni Jesus o parabola naya am vinata
na, "Oyod sa aro o tawagan no Dios amna mayhahaw sa o
mapidi a omonot sia."

No nanawo ni Jesus a komapet do pamagan do gobierno
(Marcos 12:13-17; Lucas 20:20-26)

15 Komnaro sa o Fariseo sawri as kangay da a maypa-
panmo dia an maypango o kahapan da si Jesus do chirin
na.
16 Kwanasaw am tinovoy da sa o kadwan dira do taohan
da sa as kanira no machangay di Herodes a mangay di
Jesus. Vinata da sia, "Maistro, mapanmo namen o kahosto
no kapananawo mo as ipananawo mo o ichakey no Dios a
parinyen no tawo a abo so kapangatatarek.
17 As ivahey mo pa diamen an mayanong o kapamaga so
bienes do Emperador do Roma."
18 Amna do kapanmo sia ni Jesus o marahet a plano da
am vinata na dira, "Ango paro chitan nio sia o payrahtan
nio diaken, inio a toman.
19 Ipavoya nio pa diaken o kartos aya ipamaga."
20 Katoroh da dia so kartos am inahes na dira, "Sino
taylitrato kano tayngaran sia o mian do plata aya."

21 "No Emperador," kon da. Vatan sia dira ni Jesus, "Itoroh
nio do Emperador o logar nio a itoroh sia as itoroh nio do
Dios o logar a itoroh sia."
22 Do nakadngey da sia am oyod sa naychaknin as kakaro
darana.

No nanawo a komapet do kapirwa a maviay no nadiman
(Marcos 12:18-27; Lucas 20:27-40)

23 Do araw ori kanaw am mian sa o Saduceo a nangay
di Jesus. Sira o Saduceo siraya am manganohed sava do
kapirwa pa maviay no nadiman dana a tawo.
24 Vinata da di Jesus, "Maistro, mian o onotan ta a
makavata sia ta an mian o asa ka mavakes a nadiman so
kakovot as abo so manganak am hapen na ya a kakovot
no kakteh no nadiman aya tapian mian o manganak da a
pangaranen do nadiman ori.
25 As mian sa o papito a ka mahahakay a makakakteh.
No matoneng aya dira am naychakovot amna nadiman ya a
abo so manganak as ahapan sia no wari naya a kakovoten.
26 Amna nadiman pa ya a abo so manganak, as nikakovot
no ichatdo dira do makakakteh saya amna tomnahisa sa
madiman a manda do ichapapito daya.
27 As do kwanasaw am nadiman o mavakes aya.
28 No iyahes namen aya dimo am niaya. Sino paro anti
dira do papito saya o mabnek a kakovot no mavakes aya do
manam a tiempo a kapirwa a maviay no nadiman."
29 Tinbay sa ni Jesus, "Tayto kamo nayrahet takwan arava
o kapanmoan nio so ipakapamarin no Dios as kano vatahen
no nakatolas a Chirin na.
30 Ta an payvangonen sa anti o nadiman am maychakovot
pa sava ta akma dana sa anti so kaparin no angheles do
hanyit.
31 Nalir nio paro pava o vinata no Dios a komapet do
kapirwa da maviay no nadiman?
32 Vinata no Dios, 'Yaken o Dios ni Abraham, ni Isaac kani
Jacob,' as no inmonmoan na nia am iya am Dios ava no
nadiman, ta iya o Dios da no maviay."
33 Do nakadngey da sia no tawotawo sirawri o nanawo
naya ni Jesus am oyod sa naychaknin.

No máto dana a panyokoyokoran
(Marcos 12:28-34; Lucas 10:27)

34 Do nakadngey da sia no Fariseo sawri o nakadi
da makatbayan no Saduceo do vinata awri ni Jesus am
naypapanmo sa a mangay di Jesus.
35 Vatan sia no asa dira do Fariseo saya a asa ka
mananawo do onotan sa do kakey na omhawahaway sia,

36 “Maistro,” kwana, “no siyo o máto dana do onotan ta
sa panyokoyokoran.”
37 Tominbay si Jesus, “Ichaddaw mo o Apo mo a Dios so
pawyoren do tawol mo, do aktokto mo kan do viay mo.
38 Niaya o máto dana as kano maimportánte dana do
panyokoyokoran no Dios.
39 No omonot am niaya, ‘Ichaddaw mo o kapayengay mo
a akma so kaddaw mo no mismo mo a karakohan.’
40 Ta no dadwa saya o paytavoan no mian do onotan ta
kano pinatolas da no profeta.”

No Apohen ni David a no Mesias
(Marcos 12:35-37; Lucas 20:41-44)

41 Do nakakpeh da no Fariseo sirawri am inahes dira ni
Jesus,
42 “Ango mapanmo nio a komapet do Mesias. Sino
taytayabo sia.” “Tayabo sia ni David,” kon da no Fariseo
sirawri.
43 Vatan sia dira ni Jesus, “Onas, ango paro o pakayapoan
no nakapawnot sia no Espirito no Dios si David a makavata
sia o kapay-apohen na so Mesias aya. Nia o vinata ni David,
44 ‘Vinata no Dios do Apohen koaya, “Maydisna ka
do kawananan ko sia a manda do kapangay ko sira so
omlaban dimo do panayahboan no kokod mo.” ’
45 An ara na Apohen ni David o Mesias aya am maypango
dino kapaytayabo na sia ni David.”
46 Arava o nakatbay si Jesus as nakayapo dana daw am ara
pava o minhawahaway sia a payrahten do chirin na.

23

No marahet a kaparin da no Fariseo kano eskriba
(Marcos 12:38-39; Lucas 11:43-46; 20:45-46)

1 Kwanasaw am nangononong si Jesus dira do tawotawo
sirawri kano disipolos na saw.
2 “Sira o eskriba kanira no Fariseo o natongdo a ma-
pawnonong sia dinio o onotan ta sa,
3 dawa anohdan nio kano onotan nio o vatahen da
sa dinio a yapo do panyokoyokoran aya ni Moises amna
tahahen nio sava do pariparinyen da, ta manoma sa ya a
mapasada so ipanyokoyokod da.
4 Mapagtin sa ya so aro kano mararahmet a onotan no
kadwan as kadi da somidongan sira so makey a omonot
dia.

5 Nawri o chitahen da o kavoya sia no tawotawo o
parinyen da. Mangonay sa so pavoyan da nia do vata da
o kapipia da tawo.*
6 Do fiesta sa am mapaimportante saya as do kakpekpe-
han da sa sinagoga am hapen da o maato dana sa do disnan.
7 Ichakey da pa o kapamato sira do kaaroan no tawo as
kano katawag dira so maato a ngaran a akma so Maistro.
8 Amna chitachitahen nioava o katawag dinio a Maistro,
ta asa o Maistro nio as makakakteh kamo.
9 Machi-ama kamoava do tawo do tana aya takwan asa o
somnivog a Ama nio a iya so mian do hanyit.
10 Chitahen nioava o katawag dinio so Apohen, ta asa o
Apohen nioaya a no Mesias.
11 As no máto dana so anongen dinio o mayserbi do atavo.
12 Ta an sino o mapamato so karakohan na am pamah-
bohen anti as an sino o mapamahbo am pamatohen anti
sia.

No mangananawa a pamandan da no Fariseo kano eskriba
(Marcos 12:40; Lucas 11:39-51; 20:47)
13 "Inio a Fariseo kano eskriba, ay so pangananawa no
pamandan nio takwan tayto nio sa salovalen o makey sa a
omonot do Dios, as inio pa mismo am makasdep kamoava
anti do paypatolan no Dios. [
14 Inio o mapakasiasi sira so abo so mapaparin a bioda as
katoman abo nio so pinarin a marahet do kapakanaro nio
so dasal nio. Panayahen nio ta mawara dinio o mahara a
kastigo nio.]
15 So pangananawa no pamandan nio a Fariseo kano
eskriba, ta makarakarapit kamo pa do mavawa a logar
a mananawo kano mapawnot so tawo. As no napawnot
nio saya am no nakapaydoble no nakapayrahet nio sira as
kapachirapas da anti dinio a kakastigoan!
16 "Pakasi nio anti, inio a mavota as machirara mapawnot!
Ipananawo nio o maparin a payavayan no asa ka tawo.
Vatahen nio, 'Maparin pa o pinayavayan an sinerbi o templo
a pinayavayan asna an no vohawan no templo o payavayan
am pahamohen ava a patongtongen o pinayavayan.'
17 Inioaya a mavota do kakawyoran, ara paroava o
kapanmoan nio sia an no siyo do vohawan anmana templo
o matoato so sinmo?
18 Vatahen nio pa ta an no altar do templo o payavayan
no asa ka tawo am maparin pa maydaday katadkan na an

* **23:5 23:5** *Do Griego:* phylacteries… fringes. *Tiban do Glosario.*

no tinoroh do altar ori o payavayan na ta maparin pava mabdibdis.
19 Inio a mavota, ara paroava o kapanmoan nio sia an no
siyo o matoato do tinoroh aya anmana no altar aya?
20 Machirapas paroava o mian aya do altar an serbien nio
o altar aya a payavayan?
21 As an sino o mayavay do templo am parapasen na o
Dios a serbien so ngaran, ta vahay na ya.
22 As an sino o mayavay no hanyit am no Dios a mismo o
mian dawri do trono na a payavayan na.
23 "Pangananawa no pamandan nio a Fariseo kano es-
kriba! Toman manoanohden kamo, ta aran tomoroh kamo
so kasapoho no atavo a mian dinio a midiid o rikarikado
sa amna ara nio sava panmahen o maimportante dana sa
a onotan a akma so mapia a dadakay do kapayengay nio
a tawo, kasisien kano kasaray ninio a omparin so vatahen
nio.
24 Inioaya a mavota a toman mapawnot! Taywara kamo
so kaistrikto do kadwan a parinyen asna no maimportánte
dana sa a mayanong a pariparinyen am ara nio sava
sikasohen.
25 "Pangananawa no pamandan nio a Fariseo kano
eskriba! Toman kamo mapia so dadakay amna mayagom
kamo as kano oyod a malalapos o aktokto nio! Mavid
o mankantad nio a mavoya no tawotawo amna oyod a
marahet o itayo nio a sivog nio a dadakay.
26 Inio a toman manamonamo a Fariseo am logar nio a
panmahen a tiban o kapia no dadakay nio tapian mian o
somnivog a kanamonamoan nio do salapan no tawo.
27 "Pangananawa no pamandan nio a Fariseo kano
eskriba a toman mapipia, ta akma kamoy vovon a mavid
so gadagada kano blankia amna do irahem am yanan no
makabababa a nahta a tawo a nadiman.
28 Akmay oyod kamo a mapia do salapan no tawotawo
amna no kakawyoran na am toman kamo, ta masanib o
kapaydaday nio kano kapachisobna nio do panyokoyokoran
no Dios.
29 "Pangananawa no pamandan nio a Fariseo kano
eskriba a toman maddaw no pachirawatan sa no Dios, ta
pakaviren nio o vovon da no profeta as kapamarin nio so
monumento da no napipia sa tawo
30 do kavata nio sia, 'An mian kami na sigoro do tiempo
no apoapo namen sa do nakatetek kano nakadiman da sira
so profeta kaychowa am nachangangay kamiava daw.'
31 Do kavata nio sia am ara nio paroava sincharan o
kapaytayatayabo da dinio no mindiman so profeta no Dios?

32 As no sinitnan daya no inyapoan a parinyen am tayto
nio pakavokavosen.
33 Inio a tayatayabo no mandindiman am maypango paro
o kapakavolaw nio do apoy no infierno.
34 Tayto ko vatahen dinio, mapaytovoy ako anti dinio so
profeta sa, masosolib sa a pachirawatan ko kano omnanawo
dinio amna dimanen nio sa anti o kadwan as papasken nio
sa do kros o kadwan, as sira o kadwan am iplotan nio sa do
kakpekpehan nio as kawnot nio dira atetekan do aran dino
a angayan da kavahayan.
35 Makayamot dia am parawaten dinio o kastigo no
nakadiman sira o mapipia a tawo a nakayapo di Abel a
abo aya so gatos a mangay di Zacarias a anak ni Barakias a
iya so nidiman da no apoapo nio do templo a masngen do
panemteman so vinyay.
36 Vatahen ko dinio ta no tawotawo sichangoriaw o
romawat anti sia o kastigo do akma sa saw a nakapandiman
da.

No addaw ni Jesus no Jerusalem
(Lucas 13:34-35)

37 "Inio a tawotawo do Jerusalem a omdiman sira so
profeta as ombato dira do tovoyen dinio no Dios, ay
so kasanib no kachita ko sia o kapavawa ko dinio do
kararayawan nio a akma so parinyen no asa ka inaan do
siwsiw na sira amna makey kamoava.
38 Kapanmohen nio ta kanonolay dana no Dios o kava-
hayan nio.
39 As vatahen ko pa dinio o kadi nio na mirwan a
makavoya diaken a manda do kapachivayat nio a makavata
sia o, 'Dadayen ta o mawara aya do ngaran no Apo ta a
Dios.' "

24

No mapaparin sa a manam so kavosan no mondo aya
(Marcos 13:1-13; Lucas 21:5-19)

1 Do kakaro dana ni Jesus do templo ori am pinavoya da
sia no disipolos na sawri o matatarek sawri a maavid a parte
no templo ori.
2 Amna vinata ni Jesus dira, "No mavoya nioaya sichango-
riaw do templo aya am maytavo anti a mararayaw as arava
anti o mavidin a magen do gadagada naya."
3 Kwanasaw do kayan narana maydisna ni Jesus do tokon
no Olivo am nangay sa dia o disipolos naw do kasirasiran
na as kavata da sia di Jesus, "Ivahey mo diamen an mango
o kaparin na nia as kan ango kapanmoan namen so tiempo

no kapirwa mo do tana aya as kano kakavos dana no mondo aya."
4 Tinbay sa ni Jesus, "Makapatak kamo tapian abo sa o
mapaychawaw dinio,
5 ta aro sa anti o mawara a omserbi so ngaran ko a
makavata so kasira no Mesias as aro sa anti o manganohed
dira.
6 Aro anti o madngey nio a balita a komapet do arap do
masngen kano marayi sa kavahayan amna mamo kamoava,
ta kaylangan o kaparin da nia amna nyeng pava anti o
kakavos no tiempo.
7 Mian sa anti o matatarek a kavahayan kano nasiones a
mangay do arap. Mian anti o mahara a kapaychapteng as
kapayninini na do matatarek a logar.
8 Amna tod pa ya o sitsitnanan no maymetmet a paka-
sisian.
9 "Atetekan da anti nio as kadiman da dinio. Kontrahen
da anti nio no atavo a tawo a makayamot do kawnot nio
diaken.
10 Do tiempo aya anti am aro sa o tomadichokod do
panganohdan daya as kapaychokontra da, as kayan da no
ipayvahevahey no kadwan dira.
11 Aro sa anti o maychatotwaw a makavata so kaprofeta
da as kapaychawaw da anti so aro.
12 Do kaoyod na anti a marahet no dadakay do mondo aya
am aro sa anti o mapabo dana so addaw da.
13 Amna sira o diabdibdis a manda do kavosan na am
malibri sa anti.
14 As pawnononongen anti o Evanghelio no paypatolan no
Dios do atavo a parte no mondo aya tapian madngey ya no
atavo as kanawri dana no kakavos no tiempo.

No oyod anti a maymetmet a pakasisian
(Marcos 13:14-23; Lucas 21:20-24)

15 "An mavoya nio anti o oyod aya maraway a parinyen
da anti do templo a akma so vinata na kaychowa ni Daniel,
(an sino omlir siay am pakapanmohen na o inmonmoan na)
16 am sira do Judea am nyeng sa mayayo a tomayo do
katokotokonan,
17 as kadi darana somavatan pa do vahay da no tori abo
do vahay da a manghap so serserbien da as no kapayayo
darana.
18 As no mian do takey am omodi pava a manghap so
ipanadi na asna no kapayayo narana a tomayo.
19 Oyod sa anti makasi o mangovot so metdeh as kanira no
mian pa so pasosohen da ta mian anti o mahara a pakasisian
da.

20 Ipachahoahok nio do Dios tapian dia katiatimoyen kano
araw no kapaynaynehah o tiempo no kasalok nio a tomayo,
21 ta nia anti o kayan no oyod a maymetmet a pakasisian
a abo so kapalit aran nakayapo kaychowa do kasitnan no
mondo aya a manda sichangoriaw kano aran mango pa.
22 As katadkan na an paynyeren no Dios o akmaya sia
tiempo no pakasisian am arava o dia diman a tawo amna
makayamot anti dira do pinidi no Dios a tawotawo na am
paypaynyeren na anti ya.
23 An mian sa anti o makavata sia o kayan no Mesias do
asa ka logar anmana do aran dino am panganohdan nioava.
24 Ta aro sa anti o mawara a makavata so kasira no Mesias
anmana profeta no Dios, as mian anti o makakniknin a
ipakapamarin da a ipanloko so tawotawo, as an maparin
am lokohen da pa sa o pinidi sa no Dios.
25 Makarakoh kamo so kapaytanggal, ta tayto koynio a
patanggalen.
26 Dawa an vatahen da no tawotawo, 'Tori do takey o
Mesias as iyangay ta tiban,' anmana vatahen da, 'Tayto do
asa ka vahay,' am anohdan nio sava.
27 Ta an mawara anti o Naytawo aya am akma anti ya so
kapaychichidat na a mayrayay so kavoyan sia do valogan
kan do kadpidan.
28 Mapanmo nio am an dino yanan no nadiman a vinyay
am dawri o kakpehan da no manomanok a koman sia.

No manam a kawara no Naytawo aya a dia tanggal
(Marcos 13:24-37; Lucas 21:25-33; 17:26-30,34-36)

29 "An katayoka na anti no maymetmet aya pandidiwan
am aro mapaparin. Maypakoriap o araw as omhes a omrial
o vohan as magagtos sa anti o vitohen as karakoh anti no
kabdibdisan no tohos.
30 Nia dana anti o kayan no kavoyan sia o kawara no
Naytawo aya do kademdeman a gomtin a oyod a rakoh kano
makakniknin so ipakapamarin as sira o atavo a tawo do
mondo aya am oyod sa anti a mamo.
31 As tovoyen na sa anti o angheles na do kapanglop no
trompeta a mapaychepeh sira so pinidi no Dios a tawotawo
na a yapo do atavo a parte no mondo aya.
32 "Mapanmo nio o kaparin no asa ka kayo a mangolal
so vohong na, ta an katwaw dana no vayo a tool na am
masngen dana o rayon.
33 Akma pa saw ta an mavoya nio sa anti o vinata ko saya a
mapaparin am katanggalen nio, ta masngen dana o tiempo
a vatahen ko.

34 Vatahen ko dinio ta no tawotawo sichangoriaw am
maviay pa anti a makavoya so vinata ko saya a mapaparin.
35 Mabo anti o tohos kano tana amna no chirin ko am
maynyoha ava.
36 “Pero no natongdo a araw kano oras na nia am arava
o makapanmo sia a aran no angheles do hanyit anmana no
Manganak aya ta voyvoh o Dios Ama a makapatak nia.
37 Akma so kaparin da no tawotawo do tiempo ni Noe a
dia nakatanggal am nawri pa anti o maparin do kawara na
do tana aya no Naytawo aya.
38 Ta do kasngen narana no delobio ori am nawri o
isanga da o adan da sa pariparinyen akma so kakan da,
kapaychaynoynom da as kano kapaychakovot da abo so
kapananggal do manam ori a delobio a manda do nakasdep
ni Noe do arka ori.
39 As mawara dana o delobio ori am chinamotan sa as
kadiman da atavo. Akma anti saw o mismo a kaparin no
kadi makatanggalan so kawara no Naytawo aya.
40 Mian sa anti o dadwa ka mahahakay do takey. Mahap
anti o asa as mavidin anti o asa.
41 Mian pa sa anti o dadwa ka mavavakes a mangagiling
as mahap anti o asa as mavidin anti o asa.
42 Dawa fermi kamo a mananggal takwan mapanmo
nioava o kawara no Apohen nioaya.
43 Ta ari nio sigoro mapanmo o kadi na kanonolayan
sia no tayvahay o manakaw an matanggal na nia o oras
a kawara na.
44 Dawa akma pa sawri o kavidin nio a mananggal, ta do
oras a di nio a ahahawen am mawara o Naytawo aya.

No nanawo do kafermi ta a mananggal
(Lucas 12:41-48)

45 “No masolib kano ichasaray a pachirawatan am iya o
painkargadoan no apohen na do kapakan na sira so kadwan
a pachirawatan.
46 Mapalak anti ya do kawara no apohen na an mavidin
na patongtongen so mahosto o anongen naya.
47 Vatahen ko dinio ta ichasaray na anti ya do atavo a
miniminyan na.
48 Asna no asa ka pachirawatan as vatahen na do
karakohan na, ‘Kapayvidi na pava no apohen koaya daw,’
49 as kasitnan na maysarasaray do rarayay na a pachi-
rawatan as kapaynolay na so kakan na kano kapaydidinyat
na,
50 am do kawara anti no apohen na do di na tanggal a
oras,

51 am kastigoan na anti sia as kapasagel na sia do
yanan da no toman mapia a dia sarayan. Dawri anti o
paytanyitanyisan kano paylangetngetan da do mahara a
pandidiwan da.

25

No parabola no asapoho a ka mavavakes

1 "No kaparin no paypatolan no hanyit am maparin a
pakomparahen do asapoho sa ka mavavakes a nanghap so
relaken da do kangay da a machivayat do asa ka mahakay
a maychakovot.
2 No dadima dira am nangtokto sa pero no dadima dira
am nasolib sava a mananggal.
3 Sira o dadima ori a dia nangtokto am nanghap sa
so maychakaponged a relaken da pero nanghap sava so
ipanrapa da.
4 Sira o dadima ori a nangtokto am nanghap sa so
ipanrapa da.
5 As do kahay na a mawara no maychakovot aya am
naloklok sa as kapakaycheh da.
6 Do mavak am nawara o makavata sia, 'Ito dana o
maychakovot aya as machivayat kamo na.'
7 Nayokay sa o asapoho aya ka mavavakes as kaprepara
darana so relaken dawri.
8 Vinata da no dadima saya a dia nangtokto so ipanrapa
da, 'Torohan nio pa yamen so ipanrapa namen, ta nakabo
kami as mawsep dana o relaken namen saya.'
9 Tominbay sa o nanghap ori so ipanrapa da, 'Manawob
pava ya diaten a atavo asna mangay kamo na a manadiw.'
10 Do nakangay daw a manadiw am nawara o may-
chakovot ori as sira o dadima ori a nakatanggal am
nachivan sa do ponsion ori. Kasdep da am naneb dana o
pantaw ori.
11 Kwanasaw am nawara sa o dadima ori a nangay pa
manadiw a manognogtog a makavata sia, 'Apo, pasdepen
mo pa yamen!'
12 Pero vinata na dira, 'Masinchad koavaynio!' "
13 Pinakavos naya ni Jesus a makavata sia, "Mavidin kamo
a mananggal, ta mapanmo nioava o araw anmana oras na
nia."

No parabola no tatdo a ka pachirawatan
(Lucas 19:11-27)

14 Mian pa o vinata ni Jesus dira a mapapanmo so
kaparin no paypatolan aya no Dios. "Maparin pa ya
pakomparahen do naparin do asa ka tawo a naybiahe do

marayi a logar. Manam kano nakakaro na am tinawagan na sa o pachirawatan na sawri a torohan so kartos a payrakorakohen da.
15 Tinorohan na sa a omononot do abilidad da. Tinorohan na o asa so dadima ka pidaso no vohawan, no asa am dadwa ka pidaso no vohawan as no asa am asa ka pidaso no vohawan.* Katayoka na a tomoroh nia dira am komaro dana do biahe naw o tawo ori.
16 No tinorohan naw so dadima ka pidaso no vohawan am nangay a manadiw so idakaw na as kwanasaw am nakaganansia so dadima pa.
17 Alit no pinarin no tinorohan nawri so dadwa ka pidaso as nakaganansia so dadwa pa.
18 Asna no tinorohan naw so asa ka pidaso no vohawan am naytrabaho ava as no nakalaveng na nia o tinoroh awri sia a kartos.
19 Kwanasaw do mayendes dana tiempo am nawara o apohen dawri a omahes nia o kartos nawri a pinapondan na dira.
20 Nawara o tinorohan naw so dadima ka pidaso a manangay so asapoho as kavata na sia, ‘Apohen, dadima o tinoroh mori diaken as dadima o ganansia na.’
21 ‘Tayto ka mapia a pachirawatan as makayamot do kaparin nimo a ichasaray do dekey a pinapondan dimo am torohan koymo so rakorakoh pa a kasarayan ko nimo. Machivan ka diaken a machipasoyot diaken.’

22 “Kwanasaw am nawara o tinorohan naw so dadwa ka pidaso a manangay so apat. Vinata na do apohen naya, ‘Apohen, tinorohan mo yaken so dadwa as nayganansia ako so dadwa.’
23 ‘Tayto ka mapia a pachirawatan as makayamot do kaparin mo a ichasaray do dekey a pinapondan dimo am torohan koymo so rakorakoh pa a kasarayan ko nimo. Machivan ka diaken a machipasoyot diaken.’

24 “Kwanasaw am nawara o tinorohan nawri so asa ka pidaso a vohawan a makavata sia, ‘Apohen, mapanmo ko o kaistrikto mo as kapangdaw mo do natrabaho no kadwan. Manghap ka so asi no di mo a nimoha.
25 As do kamo ko nia an malogi ako am nikonokon ko ya as tiya o kartos moaya a dia nabdibdis.’
26 Amna vinata sia no apohen naya, ‘Imo a matalakak kano dia sarayan a pachirawatan, ari mo sawen a mapanmo o kapangahes ko so natay ko do natrabaho no kadwan,

* **25:15 25:15** *Do Griego:* 5 talents, 2 talents, 1 talent. *No balor no asa ka talent anmana pidaso am manga P6,000.*

27 as ango di mo sia depositoan do bangko tapian mian pa
o tinovoan no kartos koaya.'
28 Pinaymando no apohen ori, 'Ahapen nio o kartos aya
sia as katoroh nio sia do nayganansia ori so dadima.
29 Vatahen ko ta sira o mian so nahap am karapan pa anti
o itoroh dira asna dira do abo so nahap am pakarohen pa
anti o mian dira.
30 As no abo aya so serbi a pachirawatan am ipoha
nio do kasarisarian a dawri so paytanyitanyisan kano
paylangetngetan na do kahara no pandidiwan.'

No manawdi anti a kapanhosga no Dios

31 "As an mayvidi anti o Naytawo aya a pachirayayan no
ipakapamarin kanira no angheles na am mangay anti do
trono na.
32 As maytavo anti makpeh do salapan na o tawotawo, ta
paychabinbinen na sa anti a akma so kapaytaywawa sia no
asa ka tawo o kaddin kano karnero na.
33 Pangayen na sa o karnero do kawananan na sia as no
kaddin am do kaholian na sia.
34 Vatahen na anti no Patol aya dira do mian do
kawananan nawri sia, 'Inio a nakarawat do Ama ko so ben-
dision am somdep kamo do paypatolan ko a pinaprepara
dinio a nakayapo pa kaychowa do sitnanan no atavo.
35 Takwan do nakapteng ko am pinakan nio yaken as do
nakawaw ko am pinaynom nio yaken. Aran di nio yaken a
nasinchad am pinasdep nio yaken do vahay nio.
36 Tinorohan nio yaken so lamit do kabo no onayen ko.
Inonongan nio yaken do kaganit ko as inangay nio yaken a
iyalogaw do kayan ko do priso.'
37 Atbayen da anti no mian ori do kawananan na sia, 'Apo,
kango nakavoya namen dimo a mapteng as kapakan namen
dimo as kango nakawaw mo as nakatoroh namen dimo so
inomen mo.
38 Kango nakapasdep namen dimo do vahay namen a di
namen a nasinchad as kango nakatoroh namen dimo so
lamit mo do kabo no onayen mo.
39 Kango nakaganit mo as nakapriso mo a inangay namen
a iyalogaw.'
40 Tombay anti o Patol aya, 'Vatahen ko dinio ta maday
do kaparin nio sira ya do aran dira do máhbo dana dira
do kakakteh ko saya am yaken mismo o pinarinyan nio sira
ya.'
41 "As vatahen na anti dira do mian do kaholian nawri
sia, 'Komaro kamo dia, inio a nihosgan no Dios! Ta ipoha
kamo do apoy a abo so pamandan a niprepara a pangayan
si Satanas kanira no angheles a minonot sia.

42 Ta napteng ako am pinakan nioava yaken as nawaw
ako am pinaynom nioava yaken.
43 Nangay ako dinio a di nio sinchad am pinasdep nioava
yaken do vahay nio. Tinorohan nioava yaken so lamit do
kabo no onayen ko. Naganit kano mian ako do priso am
inangay nioava yaken a iyalogaw.'
44 Atbayen da anti no mian saya do kaholian na sia,
'Kango dana mo Apo o nakapteng, nakawaw, nakangay mo
diamen a di namen a nasinchad, kabo no lamit mo, kaganit
mo as kano nakapriso mo a di namen a sinidong.'
45 Vatahen anti no Patol aya dira, 'Maday do nakaskeh nio
a somidong sira so máhbo dana dira do omonot saya diaken
am yaken a mismo o chinaskeh nio a sidongen.'
46 Sira ya anti am iyangay sa do abo so pamandan a
pangastigoan asna sira o minonot aya do Dios am somdep
sa do viay a abo so pamandan."

26

No nakaplano da so kadiman si Jesus
(Marcos 14:1-2; Lucas 22:1-2; Juan 11:45-53)

1 Do nakarahan no kapawnonong sira ya ni Jesus am
vinata na dira do disipolos nawri,
2 "Tayto nio mapanmo am dadwa dana karaw as kafiesta
narana sia no Paskwa a naknakman so nakalibri sira
kaychowa no Dios o apoapo ta sa do Egipto, as niaya dana
anti o kahap da so Naytawo aya a papasken do kros."
3 Kanawri am navayavayat sa o maato sa a papali kano
adngedngeyen da sa no Judeo do vahay no máto awri dira
a pali a si Caifas,
4 a dia so pinaypapanmoan da dia an maypango o
kahapan da si Jesus so matayo a dimanen.
5 Amna vinata da, "Maparin tava ya panahohen do fiesta
aya ta tarek a somitnan o golo an mapanmo da ya no
tawotawo sa."

No regalo a minprepara si Jesus do kadiman na
(Marcos 14:3-9; Juan 12:1-8)

6 Do kayan ni Jesus do Betania do vahay ni Simon a
nadipad,
7 am nawara o asa ka mavakes a mamondan so dijaw a
yanan no pabango a rakoh so balor. Inangay na paddohen
do oho ni Jesus do kaari da koman.
8 Sinoli da no disipolos na as kavata da sia, "Ango
payrarayawan mo diaya.
9 Ta an nidakaw ya am rakoh ya a kartos a payatayen dira
do makasiasi."

10 Amna do kapanmo sia ni Jesus o pangononongan daw
am vinata na, “Ango vadawan nio sia o mavakes aya. Tayto
oyod a mapia o pinarin naya diaken.
11 Fermi sa anti a machichasa dinio o makasiasi a yanan
no oportonidad nio a mamarin so mapia, amna fermi
akoava anti a machasa dinio.
12 No nakapangay naya diaken so pabango am pinarin a
iprepara do karakohan ko a ivovon,
13 as vatahen ko dinio ta aran dino anti a pawnononga n so
Evanghelio aya am manakem anti o pinarin naya a mapia
diaken.”

No nakapachitoneng ni Judas a omtraydor si Jesus
(Marcos 14:10-11; Lucas 22:3-6)

14 Si Judas Iscariote a asa dira do dose sa a disipolos ni
Jesus am nangay dira do maato sa a papali
15 a makavata sia, “Ango itoroh nio diaken an sidongen
koynio a omaresto si Jesus.” Tinorohan da sia so treinta ka
polak,
16 as nakayapo daw am sinitnan na komita so kahapan na
si Jesus.

No preparasion da do nanawdi a kasa da omoyab
(Marcos 14:12-16; Lucas 22:7-13)

17 Do nanoma ori araw no kaselebra da so Paskwa aya a
kalogar da koman so tinapay a abo so libadora am nangay
sa o disipolos ori di Jesus a omahes nia, “Dino o preparan
namen so oyavan taya do fiesta aya.”
18 Vinata dira ni Jesus, “Mangay kamo do asa aya a ka
tawo do kavahayan aya as kavata nio sia dia, ‘Vatahen
no Maistro ori am masngen dana o natongdo a tiempo a
kadiman na as ichahoho na o vahay moaya a oyavan na
kanira no disipolos na do fiesta aya.’ ”
19 As nangay sa o disipolos saw a omparin so vinata naw
as kahanda darana no oyaven ori.

No nakavahey nia ni Jesus o kaasa na dira do disipolos na
no omtraydor anti sia
(Marcos 14:17-21; Lucas 22:21-23; Juan 13:21-26)

20 As do kamahep naranawri am nangay sa daw a moyab
sa Jesus kanira no dose sawri a ka disipolos na.
21 Do kayan darana koman am vinata ni Jesus, “Vatahen
ko dinio so kakawyoran, ta asa anti dinio o omtraydor
niaken dira do omdiman diaken.”
22 Oyod sa naychaknin kano mangsah o disipolos na saw
as kasitnan da tomayhisa a omaheahes si Jesus, “Apo, yaken
o vata moaya?”

23 Tominbay si Jesus, “No machirayay anti diaken a
mapasawsaw do madokong aya o omtraydor diaken.
24 Mayparahan o Naytawo aya do vinata no nakatolas
kaychowa a pakasisian na as ay so pangananawa no
pamandan no tawo a omtraydor dia, as mapipia an entero
dana ya dia nawara!”
25 Vatan sia ni Judas a iya so mismo anti a omtraydor ni
Jesus, “Maistro, yaken paro o vata moaya?” Tinbay ni Jesus,
“Imo mismo o nakavata sia.”

No nanawdi a nakasa da omoyab da Jesus kanira no disipolos na
(Marcos 14:22-26; Lucas 22:14-20; 1 Corinto 11:23-26)

26 Do kawyab daw am nanghap si Jesus so tinapay as
tayoka a mamahemahes do Dios am nikchikchid na as
katoroh na sia dira do disipolos nawri a makavata sia,
“Ahapen nio ya as kakan nio sia, ta nia o karakohan ko.”
27 Nanghap pa si Jesus so kopa a yanan no vino as tayoka
a mamahemahes am tinoroh na dira as kavata na sia dira,
“Minom kamo atavo.
28 Ta nia o raya ko a omoyog a makayamot do aro a tawo a
mapasigoro sia o promisa aya no Dios a kalibrian do gatos.
29 Vatahen ko dinio ta mirwa ako pava anti ominom do
inomen aya a manda do araw a kaynom ko so vayo ori a
inomen as kapachasa nio diaken do paypatolan no Ama ko.”

No nakapatanggal nia ni Jesus o kasobna anti sia ni Pedro
(Marcos 14:27-31; Lucas 22:31-34; Juan 13:36-38)

30 Tayoka sa makanta so asa ka kanta am nangay sa do
tokon ori no Olivo.
31 Vinata dira ni Jesus, “Sichahep am tadichokoran nio
anti yaken as kakaro nio diaken a akma so vatahen na
do nakatolas, ‘Dimanen ko anti o pastor da no karnero as
maychawpit sa anti o karnero na.’
32 Amna an mirwa ako anti a maviay am manma ako
kaninio a mangay do Galilea.”
33 Tominbay si Pedro, “Aran maytavo sa anti a tomadi-
chokod dimo am entero am karoan koavaymo.”
34 “Tovidan mo ya,” kwana ni Jesus, “ta do sichamahep
a manam kano kawni no manok am maypitdo mo anti a
vatahen o kadi mo a makasincharan diaken.”
35 Amna oyod a mangdet si Pedro a makavata sia o,
“Aran machirapas ako dimo a dimanen am tadichokoran
koavaymo.” As aran sira o kadwan ori do disipolos am
vinata da pa o vinata aya ni Pedro.

No nakapachahoahok ni Jesus do Gethsemani
(Marcos 14:32-42; Lucas 22:39-46)

36 Pinayvan sa ni Jesus as kangay da do logar ori a
ngaranan da so Gethsemani. Vinata na dira, “Mavidin kamo
dia ta mangay ako a machahoahok do maypaypangay na
paya.”
37 As pinayvan na sa Pedro kano dadwa sawri a kaman-
ganakan ni Zebedeo. As somnitnan si Jesus a mangsah kano
marahem so kapangtokto.
38 Vinata na dira, “Tayto oyod a mahara o kangsah
ko ta akmay magwanta ko pava. Mavidin kamo dia as
kapakadichayakay nio.”
39 Nayparayi pa so dekey si Jesus as kakheb na do tana
a machahoahok a makavata sia, “Ama, an maparin am
pavawahen mo diaken o kopa* aya amna no ichakey koava
aya o onotan, asna no inolay mo.”
40 Nayvidi si Jesus do yanan da no tatdo ori amna tori
sa makaycheh as vinata na di Pedro, “Maparin paroava o
kadichayakay nio so aran asa dana kawras?
41 Makadichayakay kamo as kapachahoahok nio tapian di
kamo a katentasionan. Ari do aktokto no tawo o kakey na a
omonot do mapia amna do sivog dia am arava o ichaparin
na sia.”
42 Minirwa pa mayparayi si Jesus as kapachahoahok na
a makavata sia, “Ama ko, an ara niaya o tinongdo mo a
payparahanan ko am onotan ko o inolay mo.”
43 Mirwa a mayvidi si Jesus am mirwa na sa adasan a
makaycheh do kaoyod darana madoho.
44 Do pamitdo na am nayparayi a mapapirwa so akma so
pinachahoahok na do nanma ori a kapachahoahok na.
45 Mayvidi dana dira do disipolos naw am vinata na
dira, “Maparin kamo sawen a makaycheh do akmaya sia
a mapaparin! Nawara dana o oras a katoroh no Naytawo
aya do makagatogatosen sa a tawo.
46 Mayvangon kamo na ta tiya dana o omtraydor aya
diaken.”

No nakaaresto da si Jesus
(Marcos 14:43-50; Lucas 22:47-55; Juan 18:3-12)

47 Ari pa mayliliak si Jesus am mawara dana si Judas a
asa dira do dose sawri a ka disipolos na as kanira no aro a
rarayay na a di espada kano pamahpah. Tinovoy sa ya no
maato sa a papali kano adngedngeyen sa no tawotawo.
48 Napanmo darana an maypango o kasinchad da si Jesus
takwan manam kania am vinata dira ni Judas, “No adkan
ko anti am nawri as iyangay nio na anti sia hapen.”

* **26:39 26:39** No chirin aya a kopa am serbien a mayinmonmoan so mangamomo a pandidiwan no asa ka tawo.

49 As naydirecho si Judas di Jesus as kavata na sia, “Kapian
ka pa no Dios mo Maistro,” as karek na dia.
50 Vatan sia ni Jesus di Judas, “Kayvan, nyeng mo na
patongtongen o inangay moaya dia a parinyen.”† As
padpetan darana si Jesus a hapen.
51 Amna nikoyot na o espada na no asa do rarayay ori
ni Jesus as kabakbak na do pachirawatan no apohen da no
papali a chinatilpas no tadinya no tawo aya.
52 Vinata ni Jesus, “Pavidien mo o espada moaya, ta an
sino manerbi so espada am madiman do espada.
53 Do vata mo paro as di ako makapangdaw do Ama ko so
nyeng na tovoyen a livolivohen a angheles?
54 Amna an parinyen ko ya am maypaypango o kapaka-
tongtong no nakatolas sa a logar a mapaparin.”
55 Sinalap sa ni Jesus o tawotawo sawri as kavata na sia,
“Asa paro a ka kriminal o inangay nioaya holien a dawa
kamo a mian so espada kano pamahpah? Do kararaw am
nananawo ako do templo amna inangay nioava yaken a
holien.
56 Amna mapaparin saya atavo tapian makatongtong o
pinatolas da no profeta.” As do niaya oras am naytavo sa o
disipolos na sawri a mayayo a komaro.

No nakaskaskad da si Jesus
(Marcos 14:53-56; Lucas 22:66-71; Juan 18:13-14,19-24)

57 As inangay da si Jesus no minahap aya sia do vahay ni
Caifas a iya so máto dana dira do papali a dia so tori darana
chinakpehan no eskriba kanira no adngedngeyen da sa.
58 As si Pedro am minonot a marayi di Jesus as makarapit
sa do hawa no vahay ni Caifas am nangay a machidisdisna
dira do gwardia sirawri a tomalamad an ango anti o
parinyen da dia.
59 As do kakpehan daya kanaw am nanta sa o adnged-
ngeyen da saya kanira no maato sa a papali so testigo a
paydadayen da anti tapian maparin da ipadiman si Jesus.
60 Amna arava o naparin do vatahen da no natatadi sawri
a mayliliak. Kwanasaw am mian sa o dadwa a nawara,
61 a makavata sia, “Vinata no tawo aya, ‘Rarayawen ko o
templo no Dios as kapirwa ko sia paytetneken do sahad no
tatdo a karaw!’ ”
62 Naytetnek o apohen da no papali as kavata na sia di
Jesus, “Ara o itbay mo so vinata daya a komapet dimo?”
63 Amna nayliliak ava si Jesus. As vatan sia no apohen
da no papali, “Mandoan koymo do ngaran no maviay a

† **26:50 26:50** *Do Griego:* Kayvan, imo sawen.

Dios do kavahey mo nia diamen an ara imo o Mesias aya a Manganak no Dios."
64 Tominbay si Jesus, "Tayto mo vatahen o kakawyoran, as vatahen ko pa dinio ta mavoya nio anti o kapaydisna no Naytawo aya do kawananan sia no makapamarin aya a Dios as kavoya nio anti sia a mawara a manahan do kademdeman."
65 Kadngey na sia ya no apohen da no papali am nyeng na piriten o mamanito nawri a lamit as kavata na sia, "Tayto a maychirichirin so kontra do Dios as kaylangan ta pava o testigo, ta tayto ta na mismo a nadngey o vinata naya a marahmet so kastigo do salapan no Dios.
66 Ango mavavata nio." Naytavo sa a makavata sia, "Mayanong sia ipadiman."
67 As nititipan da o dangoy na as kabogbog da sia. Bengbengan da so mata na do kapitpit da sia,
68 as kavata da sia, "Imo a Mesias a makapanmo so atavo am ivahey mo an sino o minpitpit ori dimo!"

No nakapachisobna nia ni Pedro o kasinchad na si Jesus (Marcos 14:66-72; Lucas 22:56-62; Juan 18:15-18,25-27)

69 As mian si Pedro kanaw a maydisna do hawa no vahay aw as inasngenan sia no asa ka pachirawatan a mavakes a makavata sia dia, "Kayvan naymo ni Jesus aya iGalilea."
70 Amna pinachisobna ya ni Pedro as kavata na sia do kadngeyan da sia atavo, "Arava o kapatakan ko no vatavatahen moaya."
71 Kwanasaw am nangay si Pedro do masngen ori do pantaw amna mian pa o asa a ka mavakes a pachirawatan a nakavata sia dira do mian awri daw, "Rarayay ya ni Jesus a iNazareth."
72 Minirwa na ya a ipachisobna ni Pedro as kapayavay na pa a makavata sia, "Entero am masinchad koava o tawo aya a vata mo!"
73 Dekey as kayan da dira do maytalamad aw o nakavata sia di Pedro, "Asa ka dira do rarayay naya ta kaydian mo sia as kano matayo moava ya do panichonan no chirin moaya."
74 Amna vinata ni Pedro, "Kastigoan ako no Dios an ara ako maydaday amna masinchad koava o tawo aya." As katayoka na a makavata sia ya am nanyeng a omoni o asa ka manok.
75 As nanakem ni Pedro o vinata ori ni Jesus a, "Manam anti kano kawni no manok am naypitdo mo na ipachisobna o kasinchad mo diaken." As minehbet si Pedro as katanyis na so oyod a mahara.

27

No nakangay da ni Jesus di Pilato
(Marcos 15:1; Lucas 23:1-2; Juan 18:28-32)

1 Maysehsehdang dana am pinaychakavahyan da no
atavo saw a maato a papali kanira no adngedngeyen sa do
kavahayan ori o kapadiman da ni Jesus.
2 As vinahod da no kadena si Jesus as kangay da nia di
Gobernador Pilato.

No nakadiman ni Judas
(No Apostoles 1:18-19)

3 Do nakapanmo sia ni Judas o nakasentensia ni Jesus a
madiman am oyod a rakoh o nakapanehseh na as inangay
na ividi o treinta ori a ka polak dira do maato sa a papali
as kanira no adngedngeyen sawri.
4 As vinata ni Judas, "Nakagatos ako ta nidakaw ko o abo
aya so gatos!" No tinbay da sia am, "Problema namen pava
ori, ta imoimo o minparin siaw as arava o pachangangay
namen daw."
5 Pinagchid ni Judas o kartos ori do sahad ori no templo
as kakaro na a mangay a maylojit.
6 Nikpeh da no maato sa a papali o kartos ori as kavata
da sia, "Vadawen no onotan ta o kapangay sia o kartos aya
do pahengayan so kartos no templo, ta sinerbi ya a ipaga so
viay no asa ka tawo."*
7 Pinaypapanmoan da o kaserbi da sia a isadiw so takey
ori no asa ka mamarin so banga a parinyen a sementerio
da no matarek so idi.
8 Dawa nakayapo dawri am ningaranan da o takey ori so
Takey no Raya.
9 As niaya o nakapakatohod no vinata kaychowa ni
profeta Jeremias a, "Inahap da o treinta aya ka polak a
sadiw no asa ka tawo a akma so balor a itoroh no Israelita
do asa ka tawo,
10 as kapanadiw da nia so takey no mamarin so banga
akma so niyokoyokoran niaken no Dios."

No nakasalap ni Jesus di Pilato kano nakasentensia da sia a dimanen
(Marcos 15:2-15; Lucas 23:3-5,13-25; Juan 18:33—19:16)

11 Do katori narana machisalap ni Jesus do gobernador
ori am inahes na si Jesus, "Imo o patol da no Judeo saya?"
Tominbay si Jesus, "Tayto mo a vatahen."

---

* **27:6 27:6** *Anmana:* machipaga do raya no asa ka tawo. *Do Griego an kadwan am no ichakey na vatahen no raya am no kadimanan.*

12 Do kaakosa da sia no maato sa a papali kano adngedngeyen sawri am tominbay ava sia.
13 Vatan sia ni Gobernador Pilato di Jesus, “Ara mo sava madngey o vatahen da saya no omakosa aya dimo?”
14 Amna nayliliak ava si Jesus as oyod a naychaknin si Pilato.
15 Do fiesta daya no Judeo am chinaydadakayan sia no gobernador o kapavolaw na so asa dira do priso a pidien da no tawotawo do kavahayan ori.
16 As mian kanaw o priso a mayngaran so Barabbas a mapanmo da no atavo a tawo a kriminal.
17 As do nakapirwa da makpeh no tawotawo sawri do vahay ori ni Pilato am vinata na dira, “Sino pipiahen nio a pavolawen ko, si Barabbas anmana si Jesus a tawagan so Mesias.”
18 Vinata na ya ni Pilato takwan napanmo na o pinakayapoan no inangayan da ni Jesus sia a hosgan na am no kaynanahet da nia.
19 As do kayan na pa do logar naya paydisnan no gobernador an manhosga am nawara o toyotoyon no kakovot na a makavata sia, “Makapatak ka do kadi mo a mamarinyan so aran ango do tawo aya abo so gatos, ta oyod a mangamomo o natayenep ko kamahep a yamot do tawo aya.”
20 Amna pinakeakey da sa o tawotawo ori no maato sa a papali kanira no adngedngeyen da no Judeo a komdaw sia o ka si Barabbas no pavolawen as ka si Jesus no dimanen da.
21 Dawa inahes na mirwa ni Pilato an sino dira da Barabbas kani Jesus o pavolawen na as tinbay da sia, “Si Barabbas!”
22 Vinata dira ni Pilato, “Onas, an pavolawen ko si Barabbas am ango parinyen ko di Jesus aya a tawagan so Mesias.” Tominbay sa atavo, “Papasken do kros!”
23 Vinata ni Pilato, “Onta, ango marahet a pinarin na.” Amna no nakapaypaliak da a mangyaw nia, “Papasken do kros!”
24 Do nakavoya sia ni Pilato o kabo no mapaparin na as kapaygogolo da no tawotawo sawri am napahap so danom do plangana as kapavanaw na do kavoyan da sia as kavata na sia, “Kapanmohen nio ta arava o atbayen ko do viay no tawo aya a dimanen as inio dana o tombay sia!”
25 Tominbay sa o tawotawo ori, “Yamen dana kanira no kamanganakan namen sa o tombay sia!”
26 Dawa pinavolaw ni Pilato si Barabbas as tayoka na ipaymando dira do sinjalo o kayiplot di Jesus am pinarawat na sia dira a papasken da.

No nakatetek da di Jesus no sinjalo
(Marcos 15:16-20; Juan 19:2-3)

27 Inahap da no sinjalo sawri ni Pilato si Jesus as kangay
da nia do palasio ori no gobernador a chinakpehan da no
asa a ka batalion a sinjalo a naypadivon sia.
28 Pinakaro da o lamit na as kapatadi da so mavaya a
laylay a akmay laylay no patol,
29 as kapamarin da so korona a kamanolok as kapangay
da sia do oho nawri. Pinapondanan da sia do wanan na so
viawo akmay baston no patol as kasitnan da a omtek nia.
Domnogod sa do salapan nawri as kavata da sia, "Aniven a
patol da no Judeo!"
30 Nititipan da sia as kahap da so viawo ori as kapayiplot
da sia do oho na.
31 Chinatnga da sia itek am pinakaro da o pinawnay dawri
sia a laylay as kapavidi da so adan naw a lamit as kahap
darana sia a ihbet do kavahayan ori a papasken do kros.

No nakapapasek da si Jesus
(Marcos 15:21-32; Lucas 23:26-43; Juan 19:17-27)

32 Do kapakahbet darana do kavahayan ori am navayat
da o asa ka mahakay a mayngaran so Simon a iCyrene as
kapospos da dia a mayrara so kros ori ni Jesus.
33 Makarapit dana sa do logar ori a tawagan da so Golgota
a mayinmonmoan so Logar no Yanga no Oho,
34 am tinorohan da si Jesus so inomen na a palek a
pinasaglan so makpad a tovatova amna kataham na dia am
chinakey nava inomen.
35 As katayoka da sia papasken si Jesus am pinaysoswer-
tian da no sinjalo sawri o kapayatay da so lamit na saw,
36 as kavidin da daw a maychadisdisna a tomayayan dia.
37 Mian o nakatolas do pamanitoan ori no oho ni Jesus o
inakosan dawri sia, "Si Jesus ya a Patol da no Judeo."
38 Mian pa sa o dadwa a ka manakanakaw a pinayrayay
da sia a papasken do kros as mayviit sa ya di Jesus do
kawananan na sia kan do kaholian na sia.
39 As nitek da si Jesus no omhavas sawri as kapaylilinlin
da a makavata sia,
40 "An ara imo o makararayaw ori so templo as kapirwa
mo sia do tatdo a karaw am librien mo o karakohan mo!
Gomtin ka do kros an ara oyod o kaimo no Manganak ori
no Dios."
41 Nitek da pa sia no maato saw a papali as kanira
no adngedngeyen da saw no Judeo kanira no eskriba a
makavata sia,

42 “Nilibri na sa o kadwan as malibri nava o karakohan
na! Agtinyay na sichangoriaw do kros aya an ara iya o patol
no Israel tapian manganohed ta sia!
43 Ichasaray na kono o Dios as kavata na so kapaykaman-
ganakan na sia. An oyod ya am librien na anti sia.”
44 As aran sira o dadwa sawri a manakanakaw a pina-
pasek a rarayay na am nitek da pa sia.

No nakadiman ni Jesus
(Marcos 15:33-41; Lucas 23:44-49; Juan 19:28-30)

45 As naysasari kanaw a nakayapo do kamaraw a manda
do alas tres do atavo do kavahayan.
46 As do manga alas tres am nangyaw si Jesus, “Eli, Eli,
lama sabaktani.” No inmonmoan na nia am, “Dios ko, Dios
ko, ango paychanoanolayan mo diaken.”
47 As no vatahen da no kadwan sawri daw am, “Tayto na
tawagan si Elias.”
48 Nyeng a mayayo o asa dira a manghap so espongha a
pinatneb na do silam as kapangay na sia do totok no viawo
a ipatodo do vivi ni Jesus.
49 Amna vinata da no kadwan, “Nolay nio. Tiban ta pa an
mawara si Elias a omlibri sia.”
50 Minirwa pa mangyaw si Jesus as kadiman narana.
51 As do oras ori kanaw am nayara a mapirit o kortina ori
do templo a yapo do tohos a manda do kagtin. Nayninini so
oyod a mayet as kakchikchid pa no rarakoh a bato,
52 as chinaywangan sa o vovon da no aro sa a nanganohed
do Dios a nadiman dana as kapirwa da maviay.
53 Komnaro sa ya do vovon da sawri do nakapirwa na
maviay ni Jesus as kangay da do Jerusalem as navoya sa no
aro a tawo.
54 Oyod sa naknin kano namo o apohen ori as kanira no
sinjalo na sawri a tomayayan di Jesus do kayet ori no nini
as kano kavoya da so atavo saw a mapaparin. As vinata da,
“Somnivog sawen ya a Manganak no Dios!”
55 Mian pa sa daw o aro a mavavakes a maytalamad do
marayi ori. Yapo pa sa ya do Galilea a minonot di Jesus a
mayserbi sia.
56 Machividang sa dia sa Maria Magdalena, si Maria a ina
da Santiago kani Jose as kano kakovot ori ni Zebedeo.

No nakavovon ni Jesus
(Marcos 15:42-47; Lucas 23:50-56; Juan 19:38-42)

57 As do kapaypamakoyab naranawri am nawara o asa ka
maynakem a yapo do Arimatea a mayngaran so Jose a asa
dira do minonot di Jesus.

58 Nangay di Pilato a omahes nia ivovon o karakohan ori
ni Jesus, as pinaymando ni Pilato o katoroh da sia di Jose.
59 Inahap ni Jose o karakohan ori ni Jesus as kahpet na
sia no vayo a lamit.
60 Katayoka na nia am pinangay na do logar na anti a
vovon a vayo na pinaparin do rakoh a bato a akmay achip.
Inevan na ya no rakoh a bato as kakaro na.
61 As mian pa sa daw sa Maria Magdalena kano asa pa ka
Maria a maydisna do salapan no vovon aya.

No nakapagwardia nia o vovon ni Jesus

62 Do mavekhas ori no omonot aw a araw do araw dana
no kapaynaynehah am nasa sa mangay di Pilato o maato sa
a papali kanira no Fariseo,
63 a makavata sia, "Tayto namen a manakem o vinata no
maydaday aya tawo do kaviay na pa, ta mirwa kono anti a
maviay do karahan no tatdo a karaw.
64 Dawa ipagwardia mo o vovon naya a manda do
ichatatdo na a karaw ta tarek da iyangay a takawen o
karakohan naw no disipolos na sawri as kavata da sia do
tawotawo o nakapirwa na maviay. As an ichapanloko da
ya so tawotawo am maharahara pa ya kano nanma aya a
kapanloko na."
65 Vinata dira ni Pilato, "Manghap kamo so sinjalo sa as
kapagwardia nio so vovon naya so kapiahen."
66 Dawa pinagwardia da o vovon nawri as pinangayan da
so marka o bato ori tapian mavoya da an mian o omiwang
sia tapian masigorado da o kabo no omtodotodo so vovon
ori.

28

No nakapirwa na maviay ni Jesus
(Marcos 16:1-10; Lucas 24:1-12; Juan 20:1-10)

1 Makarahan o araw ori no kapaynaynehah do malatiat
ori no Dominggo am nangay sa Maria Magdalena kano asa
pa ka Maria do vovon ori ni Jesus.
2 Naychehat o mayet a nini as kayan no anghel no Dios
a yapo do hanyit a omvadede so bato ori a aneb no vovon
nawri as kapaydisna na do bato ori.
3 Oyod a maknyay o katitiban na a akmay chidat as
kaoyod na pa marelak no lamit na.
4 Naychalayilayin sa mamo o gwardia sirawri as kalba da
akmay nadiman do nakavoya da so anghel aya.
5 Amna vinata no anghel ori do mavavakes sawri, "Mamo
kamoava. Mapanmo ko o katayto nio a komita si Jesus aya
a pinapasek da do kros.

6 Ara pava dia ta minirwa dana a maviay a akma so vinata
na dinio. Mangay kamo dia as katidib nio dia o nayanan
naya.
7 As nyeng kamo na mangay a mapapanmo nia dira
do disipolos na sawri o nakapirwa narana maviay as ari
nanma kaninio do Galilea as dawri anti o kavoyan nio sia!
As niaya o inangay koaya a ipapanmo dinio."
8 As nangalisto sa komaro do vovon ori a maysagel so
kamo kano kasoyot da do kapayayo daya a mangay dira
do disipolos sawri ni Jesus a mapapanmo nia dira o vinata
nawri no anghel dira.
9 Amna dekey as kayan ni Jesus do anaman dawri a
makavata sia dira o, "Kapian kamo pa no Dios." Nyeng sa
maypasngen sia as kadogod da a ompondan do kokod na as
kanianib da sia.
10 Vinata dira ni Jesus, "Mamo kamoava as iyangay nio
vatahen dira do kakakteh ko sa o kangay da do Galilea a
dawri anti so kavoyan da diaken."
11 As do kangay daranawri no mavavakes sawri am sira
o kadwan do sinjalo ori a maytayayan am nayvidi sa do
Jerusalem as kavahevahey da nia dira do maato saw a
papali o napaparin ori.
12 Nakpeh sa kanira no adngedngeyen da sawri no Judeo
as kapaypapanmo da so katoroh da so rakoh a kartos dira do
sinjalo sawri tapian maydaday sa a komapet do karakohan
ni Jesus,
13 as kayokoyokod da nira, "Vatahen nio ta do kayan nio
a makaycheh am nawara sa o disipolos na saw do mahep
aw a omtakaw so karakohan nawri."
14 As vinata da pa dira, "As ichavakel nioava an makarapit
ya di Gobernador, ta yamen dana o nolay sia."
15 Inahap da no sinjalo sawri o kartos ori as kaparin da
so niyokoyokoran ori nira. As manda sichangoriaw am nia
o mapanmo da no Judeo a napaparin.

No nakapavoya ni Jesus dira do disipolos na
(Marcos 16:14-18; Lucas 24:36-49; Juan 20:19-23; No Apostoles 1:6-8)

16 As no onse sawri a ka disipolos ni Jesus am nangay sa
do Galilea as kapangwan da do tokon ori a vinata ni Jesus
a angayan da.
17 Mavoya da si Jesus am inanianib da sia amna mian sa
o maykamadamadanan do kaiya ni Jesus.
18 As naypasngen si Jesus dira a makavata sia, "Tinoroh
dana diaken o atavo a ipakapamarin do hanyit kan do tana
aya.

19 Dawa iyangay nio sa nanawhen a manganohed diaken
o atavo a tawotawo do atavo a kavahayan. Bawtismoan
nio sira do ngaran no Ama, Manganak as kano Masanto a
Espirito,
20 as kananawo nio sira a omonot do atavo a niyokoyoko-
ran ko ninio. As kapanmohen nio ta fermi ako a machasa
dinio a manda do kakavos no tiempo.”

No Evanghelio ni San Marcos

Introduction

No Evanghelio aya a pinatolas ni San Marcos am somitnan do kavata na sia, “Niaya o Evanghelio a komapet di Jesu Cristo a Manganak no Dios.” Mavoya ta dia si Jesus a oyod a makalo a omaksion as mian so othoridad. No akmaya sia othoridad na am mavoya do kapananawo na, do ipakapamarin na dira do mararahet a espirito as kan do kapakabo na do gatogatos no tawotawo. Si Jesus o mismo a nakavata sia o nakawara na a tomoroh nia o viay na tapian librien na sa o tawotawo do gatogatos da.

Mavoya do akmaya sia Evanghelio o pinarin sa ni Jesus asna taywara ava do nanawo kano kawnonongan na. Nakarahan o maynyed a kavoyan so komapet di Juan Bawtista as kano nakabawtismo dia kano nakahawahaway sia tentasionan si Jesus ni Satanas am omonot o manaro a katolasan no ministerio ni Jesus a manovatova kano mananawo. Kwanasaw am naypapia o kaintindi da si Jesus no omonot ori sia asna sira o somoli ni Jesus am naypangay pa o kasoli da nia. No manawdi a parte no Evanghelio aya am komapet do nanawdi dana a dominggo ni Jesus do tana aya. Komapet ya do nakadiman na kano nakapirwa na a maviay.

No kavosan no Evanghelio aya am aro o makavata sia o katarek no napatolas sia ya.

Outline

No sitnanan no Evanghelio aya 1:1-13
No ministerio ni Jesus do Galilea 1:14–9:50
No nakayapo ni Jesus do Galilea a mangwan do Jerusalem 10:1-52
No nanawdi dana dominggo do Jerusalem kan do omdivon aw 11:1–15:47
No nakapayvangon ni Jesus 16:1-8
No nakapavoya ni Jesus do nakarahan no nakapayvangon na as kano nakapayvidi na do hanyit 16:9-20

No mensahe ni Juan Bawtista
(Mateo 3:1-12; Lucas 3:1-18; Juan 1:19-28)

1 Niaya o Evanghelio a komapet di Jesu Cristo a Manganak no Dios.
2 No sitnanan na nia am akma so nakatolas do libro ni profeta Isaias a makavata sia,
“Tiban mo ta tovoyen ko anti sia a manma kanimo a mayprepara so kawara mo.

3 Mian o asa ka mangononong do desierto a makaliak
a makavata sia, ‘Mayprepara kamo do kawara no Apo taya.
Pakapiahen nio o logar a panahanan na.’ ”
4 As si Juan Bawtista am nangay do desierto a ma-
pawnonong so kapanehnehseh no tawo as kapabawtismo
da tapian kapakaboan o gatogatos da.
5 Oyod sa aro o nangay a domngey sia a yapo do
matatarek sa kavahayan do provinsia no Judea as kan do
Jerusalem. Nanehseh sa as kapaykonfisal da no gatogatos
da as nibawtismoan sa ni Juan do Rio Jordan.
6 No ayoayob ni Juan aya am nihneb a boboh no kamelyo
as kapaytahed na so kodit. As no kanen na am kavaga kano
polot.
7 As kapapanmo na pa nia, “Ito a mawara o rakorakoh so
ipakapamarin kaniaken, ta aran no kawvay ko so itan no
sandalyas na am mayanong akoava.
8 Nibawtismoan koynio no danom amna bawtismoan na
anti nio no Masanto a Espirito.”

No nakabawtismo kano katentasion di Jesus
(Mateo 3:13-17; Lucas 3:21-22; 4:1-13)

9 Nawara si Jesus kanaw a yapo do Nazareth do Galilea as
nibawtismoan sia ni Juan do Rio Jordan.
10 As do nakatwaw ni Jesus do danom ori do nakatayoka
na mapabawtismo di Juan am navoya na o kaywang no
hanyit as kano Masanto a Espirito a gomtin sia a akmay
voyit,
11 as kayan no liak a yapo do hanyit a makavata sia, “Imo
o ichaddaw ko a Manganak a oyod ko a ipakamia.”
12 As nanyeng sia a pawnoten no Masanto a Espirito a
mangwan do desierto.
13 As mian daw so apat a poho a karaw a tentasionan ni
Satanas. Do diaya logar am yanan da pa no aro a volaw a
vinyay amna inangay da sia sidongen no angheles.

No nakatawag ni Jesus dira do apat a ka mangamong
(Mateo 4:12-22; Lucas 4:14-15; 5:1-11)

14 Do nakarahan no nakapriso ni Juan am nangay si Jesus
do Galilea a mapawnonong so Evanghelio no Dios
15 a makavata sia, “Manehseh kamo as katadichokod
nio do pakagatogatosan nio as kapanganohed nio do
pawnononngen koaya Evanghelio, ta nawara dana o tiempo
no kapaypatol no Dios.”
16 Do kayam ni Jesus do kanayan no Galilea am navoya
na si Simon as kano kakteh na a si Andres a tori a managap
ta niaya o kaviayan da o kapangamong daya.

17 Vatan sia ni Jesus dira, “Karoan nio na o kapangamong
nioaya asna omonot kamo na diaken, ta parinyen koynio a
mapawnot diaken so tawotawo.”
18 As nanyeng da karoan o sagap dawri as kawnot darana
di Jesus.
19 Do nakapayparayi na so dekey am navoya na si
Santiago a anak ni Zebedeo kani Juan a kakteh na a tori
a mangayoma so sagap do tataya da.
20 Nanyeng na sira a tawagan as chinaroan da o ama
dawri a si Zebedeo do tataya as kanira no pachirawatan
da sawri as kawnot darana di Jesus.

No ipakapamarin ni Jesus a mapakaro so marahet a espirito
(Lucas 4:31-37)

21 Nangay sa do kavahayan no Capernaum as kasdep ni
Jesus do sinagoga do araw no kapaynaynehah a mananawo.
22 Pinaychaknin da sia takwan mananawo dira a mian so
rakoh a ipakapamarin a dia akma sira so eskriba.
23 As mian o mahakay do sinagoga aya a sindepan no
marahet a espirito a mangyaw a makavata sia,
24 “Anggenggen mo yamen mo Jesus no Nazareth. Nawara
ka paro a omrarayaw diamen? Masinchad koymo, ta imo o
Manganak no Dios.”
25 Amna chinahoya ni Jesus o marahet aya a espirito a
makavata sia, “Omhes ka mayliliak as kakaro mo do tawo
aya!”
26 Tayoka na paykonvolsionen no marahet awri a espirito
am nangyaw so maliak as kahbet na.
27 Naychaknin sa atavo o nakavoya aya sia as kavata
da sia, “Ango kachirin na no pavatahen naya, ta oyod a
makapamarin as kaparin na omando dira do mararahet a
espirito a komaro do asa ka tawo!”
28 As no komapet di Jesus am navahey do omdivon sawri
a kavahayan do Galilea aya.

No ipakapamarin ni Jesus a manovatova
(Mateo 8:14-17; Lucas 4:38-41)

29 Komnaro si Jesus do sinagoga aya as kangay da ka da
Santiago kani Juan do vahay da Simon kani Andres.
30 As no ina no kakovot ori ni Simon am maganit a
mayongohat as nanyeng da ya a ivahey di Jesus.
31 As inangay na pondanan o tanoro na as kapayvangon
na sia as nanyeng a mabo o kapayongohat nawri as
kayavayava na nira.

32 Do kapaysarisari narana am inangay da sia o atavo sa
maychagaganit kanira no sindepan no marahet a espirito.
33 As nakpeh sa do pantaw no yanan naya vahay o atavo
a tawotawo do kavahayan aya.
34 As tinovatova na sa o aro sirawri a matatarek so ganit
as kapahbet na so aro a marahet a espirito as kavadaw na
sira a mayliliak takwan masinchad da sia.

No nakapananawo ni Jesus do Galilea
(Lucas 4:42-44)

35 Do kahay na pa maysehsehdang do omonot ori a araw
am nayvangon si Jesus as kangay na do paychatanyan na a
machahoahok.
36 Asna chinita da sia da Simon kanira no rarayay na
sawri.
37 As do nakavoya da sia am vinata da sia, "Tayto daymo
a chitahen no atavo a tawo."
38 Amna vinata na dira, "Mangay ta do kadwan sa
kavahayan tapian makapananawo ako dawri ta niaya o
inangangay ko."
39 As nangay do atavo a kavahayan no Galilea a man-
anawo do sinagoga da sirawri as kapahbet na sira so
mararahet a espirito.

No madipad a tinovatova ni Jesus
(Mateo 8:1-4; Lucas 5:12-16)

40 As nawara o asa ka madipad a domogod do salapan na
a machisiasi dia a makavata sia, "An ichasi mo yaken am
tovatovahen mo pa yaken."
41 Do nakasi na nia am tinodo na as kavata na sia, "Oon,
as mapia ka na."
42 As nanyeng a mabo o dipad naya as kapia narana.
43 As niyokoyokod sia ni Jesus do kanyeng na a komaro,
44 as kavata na pa sia dia, "Ipayvahevahey moava ya do
aran sino asna mangay ka a mapavoya do pali do nakatova
mo na as katoroh mo so sakrifisio a akma so mian do
onotan ta a pinatolas ni Moises tapian mavoya no tawotawo
o kasivog mo na a natova."
45 Amna no pinarin na am pinayvahevahey na o komapet
do naparin awri. Dawa naparin pava si Jesus a somdep
do aran dino a kavahayan a kavoyan da sia no tawotawo
asna no kavidin na do takey amna alit no kangay da sia no
tawotawo a yapo do matatarek a logar.

2

No paralitiko a tinovatova ni Jesus
(Mateo 9:1-8; Lucas 5:17-26)

1 Do nakapayvidi na do Capernaum do nakarahan no pira
karaw am nadngey da o nakawara narana.
2 As oyod sa aro o nakpeh sia as ara pava o yanan da aran
do pantaw do katori na omnanawo sira.
3 As mian o inangay da di Jesus a asa ka paralitiko a
anaten da no apat a ka mahahakay.
4 As do kadi da makasngenan di Jesus a makayamot do
kaaro no tawo am komnayat sa do matapi a atep no vahay
aya as kapanolyang da so panahanan da so maganit aya as
kapagtin da sia do ichehan naya.
5 As do nakavoya na sia ni Jesus o rakoh aya a saray
da am vinata na do paralitiko aya, "Manganak, tayto dana
pakaboan o gatogatos mo."
6 Amna mian sa daw o dayay da no eskriba a makavata
sia do aktokto da,
7 "Ango ipaychirin no tawo aya so akma sia. Machikontra
ya do Dios, ta ara paro maparin a mapakabo so gatos an dia
voyvoh o Dios?"
8 Amna do kapanmo sia ni Jesus o mian aya do aktokto
da am vinata na dira, "Ango ichakma na sia no mian do
aktokto nio.
9 No siyo do vata nio o masonosonong ko a parinyen. No
kavata so, 'Tayto dana pakaboan o gatogatos mo,' anmana
no kavata so, 'Mayvangon ka as kahap mo so ichehan moaya
as kayam mo na.'
10 Amna tapian mavoya nio so matalamad o kayan no
ipakapamarin do tana aya no Naytawo aya a mapakabo so
gatogatos am vatahen ko do paralitiko aya,
11 'Mayvangon ka as kahap mo so ichehan moaya as
kangay mo na.' "
12 Nanyeng a mayvangon as kayam na somavat a mayrara
so pakaychehan nawri. As naychaknin sa atavo o tawotawo
as kadaday da so Dios do kavata da sia, "Tayto pa abo o
navoya namen a akma so naparin aya!"

No nakatawag dia ni Jesus si Levi
(Mateo 9:9-13; Lucas 5:27-32)

13 As minirwa a komaro as kangay na do kanayan as
nakpeh sa o aro a tawotawo as ninanawo na sira.
14 As do kayam na am navoya na si Levi a anak ni Alfeo a
tori a maydisna do ofisina na as vinata na dia, "Omonot ka
na diaken," as nanyeng a maytetnek as kawnot na di Jesus.
15 Do nakangay da Jesus a moyab do vahay da Levi am aro
sa o mangolekta no Roma kanira no kadwan pa a maparo
a tawo o machipaydisna da Jesus kanira no disipolos na ta
oyod sa aro o minonot dia.

16 Amna do nakavoya da sia no Fariseo saya a tawagan
so eskriba a machakan si Jesus do makagatogatosen kanira
no maparo saya tawo am vinata da do disipolos na sawri,
“Ango ipachisagel naya dira do akma saya sia tawo kanira
no makagatogatosen.”
17 Amna do nakadngey sia ya ni Jesus am vinata na
dira, “No tawo sa a abo so ganit am kaylangan dava o
manovatova, ta sira o magaganit. As yaken am nawara
akoava a tomawatawag dira do makavata so kapia da a
tawo, ta sira o omsinchad do karakohan da a nakagatos
tapian manehseh sa.”

No nanawo do kapay-ayono
(Mateo 9:14-17; Lucas 5:33-39)

18 No disipolos sa ni Juan am nay-ayono sa kanira no
Fariseo, dawa mian sa o nangay a omahes nia di Jesus,
“Ango ta no disipolos sa ni Juan kanira no disipolos da no
Fariseo am may-ayono sa asna no disipolos mo saya am
may-ayono sava.”
19 Amna vinata ni Jesus dira, “May-ayono paro sa o
bisita do ponsion an machichasa pa dira o naychakovot a
mahakay? Maparin ava ori.
20 Amna mawara anti o araw a kabo dana dira no
naychakovot aya as nawri anti o kadi da nganan no
kaychayvan na sa do kangsah da. Akma pa saw ta do
katayto koaya machichasa dira do disipolos ko saya am may-
ayono sava.
21 “Arava o tomaheb so mamid dana lamit no vayo pa
lamit, ta an nia o parinyen na am payrarayawan na o vayo
aya lamit as kadi na mayanongan a mayrayit.
22 As arava o mapangay so vayo a vino do adan
dana a panahoran a kodit, ta an nia o parinyen na am
payrarayawan na o vino aya kano panahoran aya, ta no
vayo a vino am logar a pangayen do vayo as mahni a
panahoran.”

No nanawo do komwan do araw no kapaynaynehah
(Mateo 12:1-8; Lucas 6:1-5)

23 Do naypisa do araw no kapaynaynehah do katori da
Jesus kanira no disipolos na a manahan do katrigoan am
nanghap sa o disipolos na saya so trigo.
24 Do nakavoya da sia no Fariseo sirawri am vinata da,
“Ango pasadan da sia o onotan ta do komwan do araw no
kapaynaynehah.”
25 Amna vinata na dira, “Nalir nio paro pava o komapet
di David kanira no rarayay na do kapteng da?

26 Nangay sa do vahay no Dios as kahap sia ni David a
kanen da o tinapay ori a tinoroh do Dios a nia so dia parin
a kanen no aran sino a tawo a katadkan da no papali. Nia
am naparin do tiempo ni Abiathar a apohen da no pali."
27 As vinata na dira, "Pinarin o araw no kapaynaynehah
a makayamot do tawo as inamaog ava o tawo a makayamot
do araw aya no kapaynaynehah.
28 As no Naytawo aya am mian o anohed na a maynolay
dia o araw no kapaynaynehah."

3

No maychalekalen so tanoro a tinovatova ni Jesus
(Mateo 12:9-14; Lucas 6:6-11)

1 As do nakapirwa na somdep do sinagoga am mian dawri
o tawo a maychalekalen so tanoro as kadi na makalanetan
sia.
2 As niobservan da sia an tovatovahen na sia do araw aya
no kapaynaynehah tapian maparin da sia a parahten.
3 Vinata na do mahakay aya a maychalekalen so tanoro,
"Mangay ka dia."
4 Vatan na sia dira, "No siyo paro mayanong a parinyen
do araw no kapaynaynehah. No kapanidong anmana no
kapakasiasi so kadwan. No kalibri anmana no kararayaw
so viay no asa ka tawo." Amna tominbay sava.
5 Tiban na dira atavo ni Jesus a mangsah kano maket no
makehnet ori a kaparin no tawol da. Vinata na do mahakay
awri, "Laneten mo o tanoro moaya." As kalanet na sia am
nanyeng dana a mapia.
6 Minehbet sa o Fariseo sawri a machipanmo dira do
machangay di Herodes an maypango o kahapan da si Jesus
a dimanen.

No aro sa tawo a minonot di Jesus

7 Amna naypangwan si Jesus do taaw kanira no disipolos
na sawri as inonotan da sa no oyod a aro tawo a yapo do
kavahayan no Galilea as kano Judea,
8 do Jerusalem kano kavahayan no Idumea as kan do
taypangay no Jordan kan do Tiro kan Sidon do nakadngey
da sia o pinariparin na sawri.
9 As vinata na do disipolos na sawri o kapayprepara da so
tataya a sakayan na tapian di da sia lalasen no maysisidin
aya tawotawo.
10 Ta do nakaaro no tinovatova na am aro pa sa o maganit
a makey a maypasngen a tomodo sia.

11 As do nakavoya da sia no mararahet a espirito am
domnogod sa do salapan na as kapangyaw da nia, “Imo o
Manganak no Dios.”
12 Amna niyokoyokod na sa do kadi da a mapapanmoan
nia.

No dose a pinidi ni Jesus a apostoles na
(Mateo 10:1-4; Lucas 6:12-16)

13 Kwanasaw am nangay do asa ka tokon as katawag na
dira do chinakey na sa a mangay sia.
14 As namidi so dose a machivan sia kano tovoyen na a
mananawo,
15 as tinorohan na sa so ipakapamarin da a mapahbet so
mararahet a espirito.
16 As no pinidi na saya am sa Simon a ningaranan na pa
so Pedro,
17 si Santiago a anak ni Zebedeo kani Juan a kakteh ni San-
tiago a ningaranan na pa so Boanerges a mayinmonmoan
so anak sa no adey,
18 si Andres, si Felipe, si Bartolome, si Mateo, si Tomas
kani Santiago a anak ni Alfeo, si Tadeo kani Simon a yapo
do Canaan,
19 as kani Judas Iscariote a iya so mintraydor di Jesus do
kwanasaw.

Si Jesus as kani Beelzebul
(Mateo 12:22-32; Lucas 11:14-23; 12:10)

20 As kwanasaw am nangay si Jesus do asa ka vahay. As
nakpeh sa mirwa o aro a tawo as kadi da makakanan da
Jesus kanira no rarayay na sawri do karoaro dawri.
21 Do nakadngey da sia no familia na am inangay da
tawagan a makayamot do nakavata da sia no tawotawo o
nakapangbo na so nakem.
22 As vinata da no eskriba a yapo do Jerusalem, “Mian
dia si Beelzebul as makapakaro so marahet a espirito a
makayamot do kayan dia no apohen da no demonio.”
23 Asna tinawagan na sira a mangay sia as kavata na sia
dira do asa ka parabola, “Maypango o kapakaro na sia ni
Satanas si Satanas.
24 As no paypatolan a sirasira so maylalaban am may-
pakaha
25 a akma so kararayaw no asa ka familia a di
maysosondo.
26 As an si Satanas as labanen na sa o rarayay na am
maypango kapaytetnek no ipakapamarin na.
27 Ta an mian o makapamarin a tawo a mian so mapia
a gwardia do vahay am arava o ichavakel na amna an

mawara o rakorakoh pa kania so ipakapamarin a somdep
sia as kahap na so armas do gwardia aya am arava o
mapaparin na as mahap o warawara na.
28 “Kakawyoran na sia, ta no atavo a gatos no tawo kano
kapakachirichirin so machikontra do Dios am maparin a
kapakaboan,
29 katadkan no kapakachirichirin so machikontra do
Masanto a Espirito, ta kapakaboan ava ya a abo so pandan.”
30 Vinata na ya do nakavata da sia o kayan sia no marahet
a espirito.

No somnivog a ina kano kakakteh sa ni Jesus
(Mateo 12:46-50; Lucas 8:19-21)

31 As nawara o ina na kanira no kakakteh na sa dawri as
kapaytovoy da so tomawag di Jesus.
32 As vinata da no maychadisdisna sawri a aro a tawo do
omdivon ori sia, “Tayto sa do gagan sa ina mo kanira no
kakakteh mo a komita dimo.”
33 Amna tinbay na sira, “Sino o ina ko as sango o kakakteh
ko,”
34 as katidib na dira do omdivon ori sia a maydisna as
kavata na sia, “Niaya sa o ina ko kanira no kakakteh ko.
35 Ta an sino o omparin so inolay no Ama ko am sira o
somnivog a kakakteh ko as kano ina ko.”

4

No parabola no tinokos
(Mateo 13:1-9; Lucas 8:4-8)

1 As somnitnan si Jesus a mananawo do kanayan. As do
kaoyod da aro no nakpeh a omdivon sia am somnakay do
asa ka tataya as kapaydisna na as sira o tawotawo sirawri
am navidin sa do kanayan awri.
2 As nanerbi so parabola do matatarek a nanawo a
pinawnonong na dira as kavata na sia,
3 “Adngeyen nio ya. Mian o asa ka tawo a nangay a
manokos.
4 As do tinokos naya am mian o nangay do pananahanan
a nia so chinan da no manomanok.
5 Mian sa o nagagtos do kabatoan a nia so nakalo a
tomovo,
6 amna do kakohat no araw am nahayo sa takwan
nakayamot sava ya so mapia.
7 Mian sa o nangay do kamanolokan a nia so nakalo a
madiman do kahonghong dira no pachisohotan dawri as
nakasi sava.

8 Amna mian sa o natokos do mapia a tana a nia sa so
tomnovo kano minsi so mavid. Mian sa o nakasi so tatdo a
poho, mian sa o anem a poho as kano yatoyatosen."
9 Do pinakavosan sia ni Jesus am vinata na, "Kapiahen
nio o kapanngey nio kano kaintindi nio sia."

No inmonmoan no parabola no tinokos
(Mateo 13:10-23; Lucas 8:9-15)

10 Do kasirasiran darana kanira no disipolos na sawri
kano kadwan sa a omonot sia am inahes da sia o inmon-
moan no parabola naya.
11 Vatan na sia dira, "Mapia kamo ta ipapanmo dinio o
komapet do paypatolan no Dios asna dira do kadwan am
panerbian sa so parabola,
12 tapian di da voya o tori da tiban as kadi da makaintin-
dian so madngey da, ta tarek sa manehseh as kapakabo do
gatos da."
13 Vatan na sia dira, "Ara nio paroava maintindi o akmaya
sia a parabola? An di nio maintindi am maypango o
kapanmo nio so inmonmoan no parabola ko sa kadwan.
14 Niaya o inmonmoan no parabola aya. No nanokos aya
am no mapawnonong so Chirin no Dios.
15 No natokos sawri do panahanan am irepresenta na sa
o makadngey so Chirin no Dios. As do kadngey da sia am
nyeng a mawara si Satanas a ompakaro sia dira.
16 No nangay awri do kabatoan am irepresenta na sa o
masoyot a omrisibi so Chirin aya,
17 pero nakatneb ava ya dira so mapia as do kawara no
pakasisian kano katetek dira a makayamot do onotan daya
am masonong daya tadichokoran.
18 As no nangay sawri do kamanolokan am irepresenta
na sa o omrisibi so nanawo aya,
19 amna makayamot do matatarek a ichalijat da kano
kahoho da no kaynakman kano kadwan pa a dira da am
katavonan o saray daya as kadi darana makatovoan.
20 As no natokos do mapia a tana am irepresenta na o
manngey so nanawo aya as kapia no karisibi da sia as
kapakatovo da nia a mian so kavoyan sia dira a akma so
kapakasi no nimoha aya so tatdo a poho, anem a poho
anmana yatoyatosen."

No parabola no relaken
(Lucas 8:16-18)

21 Vatan na pa sia, "Pangayen paro o relaken do kawlivan
na anmana do ahbo no kama as kadi pangayan sia do
pakavoyan nia?

22 As arava o tayotayohen a di anti maytotwaw as no atavo
a sekreto am mapanmo anti.
23 Kapiahen nio o kapanngey nio kano kaintindi nio sia.
24 "Makapatak kamo do kaparin no kapanngey nio. No
adpang no itoroh nio am nawri pa o adpang no marawat
nio as karapa pa anti dia o marawat nio.
25 Takwan an sino o manngey as kapanganohed na am
mayparakoh o nanawan sia asna sira o dia manngey as kadi
da manganohdan am pakarohen pa o ichapatak da."

No parabola no tomnovo a votoh a komparahen do paypatolan no Dios

26 Vinata na pa, "No paypatolan no Dios am akma so asa
ka tawo a nanokos.
27 Do nakatayoka na manokos am komnaro as kanolay na
sia tomovo as tomnovo as kapaypalovo na amna mapanmo
nava an maypango ya.
28 No tana aya o pakayapoan no yanien, ta tomovo o
mohamoha as kayan no kekepen na as kayan dana no asi
na.
29 As an matwa dana am yanien ya do tiempo no
kapanyani."

No parabola no dekey a votoh
(Mateo 13:31-32; Lucas 13:18-19)

30 Vinata na dira, "Ango paro maparin a pakomparan sia o
paypatolan no Dios. Anmana ango paro parabola a serbien
ta a palialitan ta sia ya.
31 Maparin ya pakomparahen do asa ka dekey a votoh a
nimoha do tana aya.
32 Dekey ya amna an tomovo am mayrakorakoh ya a
kayo a angayan da no manomanok as kapamarin da dia
so otioyan da do yangaw na sa."
33 As aro pa o pinawnonong na dira a pinanahan na
do parabola a manda do kaparin da a makaintindi so
inmonmoan da nia.
34 Fermi parabola o serbien na dira do kaaroan no tawo
asna dira do disipolos na am niexplika na o atavo so
kapiahen.

No milagro ni Jesus do kabkasan
(Mateo 8:23-27; Lucas 8:22-25)

35 Do mahep no araw awri kanaw am vinata na dira do
disipolos na sawri o kapayatovang da.
36 As chinaroan da sawri o aro a tawo as kapachivan da
sia do falowa as mian pa sa o aro a falowa a nachivan dira.
37 Amna narahet o kawan as kapaybebkas na as no
sakayan daya am angayan dana no danom,

38 amna tori si Jesus a makaycheh do hangnan do mawdi
no falowa awri. Niyokay da as kavata da sia dia, “Maistro,
madiman ta!”
39 Nayokay as kamando na dia o salawsaw as kavata
na sia do taaw, “Maypadinak ka na,” as nanyeng dana a
mangheteng as kapaypadinak na.
40 Vatan na sia dira, “Ango ichamo nio. Ara paroava o
saray nio?”
41 Oyod sa naychaknin as kavata da sia do kadwan dira,
“Sino paro ya ta aran no salawsaw kano abkas am anohdan
da!”

5

No milagro ni Jesus do asa ka Gadareno
(Mateo 8:28-34; Lucas 8:26-39)

1 Nakaraya sa do viit no danom aya do kavahayan da no
Gadareno.
2 As do nakagtin ni Jesus do falowa am mian o nachivayat
sia a mahakay a yapo do sementerio a sindepan no marahet
a espirito.
3 Matda ya do pamovonan saya as arava o makavahod sia
a aran brilyosan da,
4 ta masanib darana vahoren no brilyos kano kadena
amna no kadena sawri am kotkotden na sa as no brilyos
am potopototen na sa as marawa dava no aran sino a tawo.
5 As do kayan na do pamovonan saya a achip kan do
katokotokonan sawri do maraw kano mahep am fermi a
mangyangyaw as karawarawa na so karakohan na no bato.
6 As do nakavoya na si Jesus do marayi pa am nayayo a
domogod do salapan na,
7 as kapangyaw na sia a vatahen, “Ango parinyen mo
diaken mo Jesus a Manganak no mato a Dios. Machisiasi
ako dimo do ngaran no Dios do kadi mo a kastigoan diaken.”
8 No pachisiasi naya am takwan vinata narana dia,
“Mehbet ka do mahakay aya, imo a marahet a espirito.”
9 Inahes na dia ni Jesus, “Sino ngaran mo.” Tominbay sia
a makavata sia, “No ngaran ko am Yatoyatosen takwan aro
kami.”
10 As pinachisiasi na di Jesus o kadi na pakaroan sira do
kavahayan awri.
11 Mian sa o aro a bago a maysavok do masngen aw a
tokon,
12 as pinachisiasi da dia, “Tovoyen mo yamen do bago
sirawri as pasdepen mo yamen dira.”
13 As tinonngan na sira as naychahbehbet sa o mararahet
a espirito as kasdep da do bago sirawri a manga dadwa livo

as naychapayapayayo sa a mayjogtos do kakarangan awri as chinamotan sa atavo.
14 As nayayo sa o mangonong awri do bago a mangay a omvahey nia ya do idi kan do kadwan a logar as nawara sa o tawotawo awri a tomidib dia o naparin aya.
15 As mawara sa di Jesus am navoya da o pinakaroan awri so mararahet a espirito a maydisna a tori dana machipasonong as kayan dana no onayen na. Do akmaya sia napaparin am namo sa o tawotawo saya.
16 As sira o nakavoya so naparin aya am pinayvahevahey da o naparin do nayanan awri no mararahet a espirito as kan do bagobago sirawri.
17 As inahes da si Jesus do kakaro na do kavahayan da.
18 As do kasakay narana ni Jesus do falowa ori do kakaro na am nangahes o pinakaroan nawri so mararahet a espirito do kapachirayay na dia.
19 Amna pinya nava as vinata na dia, “Somavat ka as kavahevahey mo nia do kaychayvan mo sira o makakniknin aya a pinarin no Dios dimo as kano rakoh aya a sidong na dimo.”
20 As nangay o tawo aya as kasitnan na a mapapanmo nia do kavahayan do Decapolis o makakniknin sawri a pinarin sia ni Jesus. As naychaknin sa atavo o tawo.

No dadwa a rakoh so saray ni Jesus
(Mateo 9:18-26; Lucas 8:40-56)
21 Do nakapirwa ni Jesus a mayatovang do falowa am nakpeh dana sa do kanayan o oyod a aro a tawotawo.
22 As nawara o asa dira do adngedngeyen da do sinagoga a mayngaran so Jairo as do nakavoya na sia am domnogod as kakheb na do kokod ni Jesus,
23 as kapachisiasi na dia a makavata sia, “No dekey a manganak ko a mavakes am maychahedheran dana as iyangay mo pa a palapawen o tanoro mo sia tapian matova dana.”
24 As nachivan sia dia, as minonot pa sa o oyod a aro a tawo as kadivon da sia.
25 Amna mian o asa ka mavakes a maganit a dose dana a ka kawan so kapayraraya,
26 as aro dana o pinakasiasian na do matatarek a manovatova as kagasto narana sia atavo o miniminyan na amna arava o pinaypapian na, ta no nakapaypahara na pa.
27 As do nakadngey na sia o komapet di Jesus am naypasngen sia do tadichokoran na as katodo na sia o lamit na,
28 takwan vinata na, “Aran katodo ko pa sia o payis no lamit na am mapia ako na daw.”

29 As nanyeng a omhes o kapayraraya nawri as kadidiw
na sia do karakohan na o nakapia narana no ganit nawri.
30 As nanyeng na a mapanmo ni Jesus o nakakaro na dia
no ipakapamarin na as nanyeng a mayweswes do kaaroan
dawri a omahes nia, "Sino tomnodo sia o laylay ko."
31 As vinata da dia no disipolos na sawri, "Tayto mo sa
mavoya o aro saya a komadivon dimo as iyahes mo pa an
sino tomnodo dimo?"
32 As panyididit na do omdivon awri tapian mavoya na
an sino tomnodo awri sia.
33 Amna no mavakes awri am navakel kano namo do
kapanmo na so naparin awri sia, as naypasngen sia as
kadogod na a komheb do salapan nawri as kavahevahey
na nia o atavo a naparin.
34 As vinata sia ni Jesus, "Manganak, makayamot do
saray mo am natova ka. Maparin ka na mangay a abo so
kamoamo."

35 As do katori na pawri a mangononong am nawara sira
o yapo do vahay da Jairo as kavata da sia, "Nadiman dana
o manganak mori asna salovalen mo pava o Maistro aya."
36 Madngey ni Jesus ya am vinata na do manyokoyokod
awri no sinagoga, "Mangsah kava as ichasaray mo na
yaken."
37 Mangay dana sa am voyvoh sa Pedro, Juan kani
Santiago o pinya na a machirayay sia.

38 As do nakawara da do vahay no adngedngeyen aya do
sinagoga am navoya sa ni Jesus o maychatanyitanyis kano
mayvinovinoho do nadiman aya.
39 Somdep dana sia am vinata na dira, "Ango ichangsah
nio kano paychatanyitanyis nio. Nadiman ava o metdeh aya
ta tod a makaycheh."
40 As chinayak da sia do vinata naya. As do nakapahbet
na sira atavo am pinachirayay na o ama no metdeh awri
kano ina na as kanira no rarayay na sawri as kasdep da do
yanan no metdeh awri.
41 As do nakapondan na dia o tanoro no metdeh awri am
vinata na dia, "Talitha kumi," a mayinmonmoan so, "Dekey
a mavakes, vatahen ko dimo, mayvangon ka."
42 As nanyeng a mayvangon o metdeh awri as kayam na
takwan dose dana o awan na, as rakoh o nakapaychaknin
da.
43 As niyokoyokod sa ni Jesus so kapiahen a di mayvahe-
vahey nia do aran sino as vinata na pa dira o kapakan da
sia o metdeh aya.

6

Si Jesus a di da nirisibi no kaydian na sa do Nazareth
(Mateo 13:53-58; Lucas 4:16-30)

1 As komnaro dawri si Jesus as kangay na do sivog na a
kavahayan as minonot sa dia o disipolos na sawri.
2 As do nakawara no araw no kapaynaynehah am somnit-
nan a mananawo do sinagoga, as do nakadngey da sia no
aro a tawo am naychaknin sa as kavata da sia, "Yapo paro
dino o akmaya sia a kasolivan na kano makakniknin saya a
pariparinyen na.
3 Niaya paroava o maychayokayo ori a manganak ni
Maria as kakteh da Santiago, Jose, Judas kani Simon? As
masinchad ta sa so mapia o kakakteh na a mavavakes."
Makayamot dia am aro sa o naskeh nia as kadi da
manganohdan sia.
4 Asna vinata dira ni Jesus, "Alit na ya no asa ka profeta,
ta mapia o kasincharan sia a katadkan do mismo na a
kavahayan kanira no lipolipos na as kan do romanes na
a familia."
5 As arava o makakniknin a pinarin na daw a katadkan
no nakapalapaw na sia o tanoro na do mayhahaw sira a
maychagaganit as nakatova da.
6 Naychaknin sia a makayamot do kadi da manganohdan.
As nangay a mananawo do kadwan sawri a kavahayan.

No nakatovoy sira ni Jesus o dose a ka disipolos na
(Mateo 10:5-15; Lucas 9:1-6)

7 As tinawagan na sa o dose sawri a ka disipolos na as
katovoy na sira a tomahidwa a mian so ipakapamarin dira
do mararahet a espirito.
8 Vinata na pa dira, "Manayvi kamoava so serserbien nio
do biahe nioaya akma so kanen kano kartos as kano kadwan
pa sa a kaylangan nio asna voyvoh o sayched o ipanayvi nio,
9 kano sandalyas as asa ka onayen nio a laylay."
10 As vinata na pa dira, "Do rapitan nio a vahay am dawri
o katdan nio a manda do kakaro nio do kavahayan aya.
11 As do dino a kavahayan a di romawat dinio as kadi da
adngeyan dinio am do kakaro nio daw am papaspasen nio
o ahbek do kokod nio a nia anti so testigo a laban dira."
12 As naychakarokaro sa a mangay a mapawnonong no
kapanehseh da no tawotawo,
13 as kapahbet da so aro a marahet a espirito as kato-
vatova da sira so aro a magaganit do kapaphot da dira so
haneng.

No nakadiman ni Juan Bawtista
(Mateo 14:1-12; Lucas 9:7-9)

14 As nadngey ni Patol Herodes o komapet di Jesus takwan
navahey o ngaran na do matatarek a logar. As vinata no
kadwan, “Minirwa a maviay si Juan Bawtista as dawa mian
sia o makakniknin a ipakapamarin.”
15 Amna no vinata da no kadwan am, “Si Elias ya.” As no
kadwan am vinata da o kaprofeta na a akma so asa dira do
profeta kaychowa.
16 As do nakadngey na sia ni Herodes am vinata na, “Si
Juan ya a chinteb ko so lagaw a nayvangon,”
17 takwan si Herodes o napaytovoy so omahap si Juan a
kalabosohen. Pinarin na ya a makayamot di Herodias a iya
so nipohes na kakovot no kakteh na a si Felipe.
18 Ta vinata ni Juan di Herodes aya, “Rakoh o sadan mo
do nakakovot mo so kakovot aya no kakteh mo.”
19 Chinaket ni Herodias o akmaya sia a vinata ni Juan as
dawa na chinita a dimanen amna naparin nava,
20 ta agoman sia ni Herodes do kapanmo na sia o kapia
na tawo ni Juan. As do kadngey sia ni Herodes si Juan am
chinagolo na no aktokto na amna kayan pa no kakey na a
domngey sia.
21 Amna nawara o oportonidad ni Herodias do nakapanili-
bra ni Herodes. Pinawyab na sira o ofisialis kano apopohen
sa no sinjalo kanira no maato a tawo no Galilea.
22 As do nakasdep no anak na mavakes ni Herodias am
tomnada ya so pinakamia ni Herodes kanira no rarayay na
sira as vinata ni Herodes do kanakan awri, “Mangahes ka
diaken so aran ango a ichakey mo, ta itoroh ko dimo.”
23 As pinayavay na dia, “Aran ango iyahes mo diaken am
itoroh ko a aran kara no paypatolan koaya.”
24 As minehbet as kavata na sia di ina na, “Ango iyahes ko
sia.” Vinata na dia ni Herodias, “No oho ni Juan Bawtista.”
25 As nanyeng a mayalisto a somdep a mangay di Patol
Herodes as kavata na sia, “Ichakey ko o katoroh mo nia
diaken sichangoriaw do bandiha o oho ni Juan Bawtista.”
26 Oyod na ya chinangsah ni Herodes amna makayamot
do promisa nawri do salapan da no aro sawri a rarayay na
amna naparin nava a sobnahen ya.
27 As nanyeng a mapaytovoy o patol ori so sinjalo a
gwardia as kayokoyokod na nia o kangay na nia o oho ni
Juan, as inangay na akteven o lagaw na do kalaboso,
28 as kangay na nia o oho nawri a mian do bandiha as
katoroh na nia do kanakan awri as tinoroh nawri sia do
ina na.

29 Do nakadngey da sia no disipolos na am inangay da
hapen o karakohan na a ivovon.

No milagro a kapakan sia ni Jesus o 5,000
(Mateo 14:13-21; Lucas 9:10-17; Juan 6:1-15)

30 Nayvidi sa o apostoles ori di Jesus a omvahevahey nia
o atavo a pinariparin da as kano pinananawo da.
31 As vinata na dira, "Mangay kamo do kapaychatanyan
nio a logar as kapaynaynehah nio so aran dekey," takwan
aro sa o naychawarawara as kano naychakarokaro as kadi
da a makasdangan a aran do kakan da.
32 As somnakay sa do falowa a mangay do kasirasiran da.
33 Amna mavoya da sa a komaro no aro a tawo as
kasinchad da sira am naychapayapayayo sa o yapo do
matatarek a kavahayan as kapanmanma da pa kanira.
34 As do nakapakaraya ni Jesus am navoya na sa o oyod
saya aro a tawotawo as oyod na sa chinasi takwan akma
say karnero a abo so machonong dira. As sinitnan na sa
nanawhen no aro a nanawo.
35 As do kapaysarisari narana am nangay sa dia o
disipolos na a makavata sia, "Maysarisari dana as marayi
pa o yanan taya do kavahayan.
36 Dawa pawdien mo na sa do kavahayan sa do omdivon
aya tapian makapanadiw sa so kanen da."
37 Am tinbay na sira, "Torohan nio sa so kanen da." Amna
vinata da sia, "Mangay kami paro a manadiw so anmo no
yatoyatosen a ipakan namen sira?"
38 Amna vinata na dira, "Iyangay nio a tiban an pira o
mian a tinapay." As do nakapanmo da sia am vinata da,
"Dadima a ka tinapay kano dadwa a ka among."
39 As niyokoyokod na sa a mapaydisna sira a maycha-
grogropo do kadibobotan.
40 As naychadisdisna sa a nalihira so tomayhisa yatos as
kano tay-sisingkwenta.
41 As inahap na o dadima ori a ka tinapay kano dadwa
ka among as katangay na do hanyit a mamahemahes as
kakchikchid na so tinapay saw as katoroh na nia ya kano
among aw dira do disipolos nawri a payatayen dira do
tawotawo saya.
42 As kominan sa as nakabsoy da.
43 As mian pa o nikpeh da no disipolos aya a dose a ka
alat a napno no panda da.
44 As no kominan saya am dadima livo a ka mahahakay.*

* **6:44 6:44** Mian pa sa o mavavakes kano kametdehan a dia nachividang a kominan.

No nakayam ni Jesus do abkas
(Mateo 14:22-23; Juan 6:16-21)

45 As nakarahan ya am niyokoyokod sa ni Jesus o disipolos
na sawri a manma a mayatovang do falowa a mangay do
Betsaida do katori na pa mapaveavek sira o tawotawo sawri.
46 As do nakakaro darana am nangay do tokon a macha-
hoahok.
47 As do kamahep narana am mian sa do hovok no taaw
o falowa aya as mian do tana a maychatani si Jesus.
48 As do kamalatiat narana am navoya na sira a manga-
wongawod a kawesan dana a makayamot do kasebseb da
sia o salawsaw as nangay dira a machinadnad a mayam do
taaw. Havasan na sira,
49 amna do nakavoya da sia a mayam do abkas ori am do
vata da as anito as nangyaw sira,
50 takwan naytavo sa a nakavoya sia as oyod sa namo.
Amna nanyeng na a vatahen dira, "Mamo kamoava asna
makangdet kamo, ta yaken ya."
51 As somakay dira do falowa awri am minhes o salawsaw
as rakoh o nakapaychaknin da,
52 ta do kakehnet no aktokto da am tori da pa diaintindi o
ipakapamarin ni Jesus a pinavoya na do nakapaypaaro na
so tinapay awri.

No nakapanovatova ni Jesus so aro do Genesaret do nakatodo da so laylay na
(Mateo 14:34-36)

53 Do nakapayatovang da am nakaraya sa do kavahayan
no Genesaret.
54 As gomtin sa do falowa awri am nanyeng da sia a
masinchad no tawotawo,
55 as nayapora sa atavo a omahap sira o magaganit do
ichehan da as kangay da nira do yanan nawri.
56 As do aran dino a inangayan na kavahayan am
pinaychabhebhes da sira o maychagaganit do payis no
rararahan as kapachisiasi da nia dia o katodo da pa so payis
no laylay na. As natova sa atavo o tomnodo sia.

7

No kapangananawa no kawnot do chinaydadakayan sa anohdan as dia no Chirin no Dios
(Mateo 15:1-9)

1 Do naypisa do nakakpeh da do yanan ni Jesus no Fariseo
as kanira no kadwan do eskriba a yapo do Jerusalem,
2 am navoya da sa o kadwan do disipolos na sira a koman
a dia nanma a mavanaw.

3 Ta sira o Fariseo kanira atavo no Judeo am koman sava
an di pa sa navanaw so kapiahen a nia so chinaydadakayan
da sia no apoapo da sa.
4 As an mawara sa a yapo do palengke am koman sava a
di pa narios* as kawnot da do aro pa a chinaydadakayan
da sia akma so kawyas da dia o pananavo da so inomen,
banga, as kano plangana.
5 As inahes da dia no Fariseo kanira no eskriba, "Ango
pasadan da sia no disipolos mo saya o onotan ta sa Judeo
do komwan do kapavanaw an manam a koman."
6 Amna vinata na dira, "Oyod o pinatolas ni Isaias
kaychowa a komapet dinio a toman mapia do nakavata na
sia,

'Akma say oyod o tawotawo saya do chirin da diaken,
kwana no Dios, amna do somnivog dira am mavawa sa
diaken.
7 Arava o sinmo no pawnononngen da nia takwan
inanawo da o tanyan da pananawan as vatahen da o
kapaychirin siay no Dios.'

8 Tadichokoran nio o nanawo no Dios as kanawri no onotan
nio o chinaydadakayan sia no tawo."
9 As vatan na pa sia dira, "Tayto kamo masolib a mamarin
so onotan nio a nia so machikontra do panyokoyokoran no
Dios,
10 takwan vinata ni Moises, 'Torohan nio so anib kano
onor o ama mo kano ina mo,' as, 'An sino o di omanib so
ama na kano ina na am logar a dimanen,'
11 amna no pananawan nio am no kaparin sia tadichoko-
ran no kamanganakan o anongen da do inyapoan da an
itoroh do Dios o logar daya isidong dira,
12 as ninolay nio na sira a di atbay so anongen da do ama
da kano ina da.
13 Do diaya a parinyen nio am pabohen nio o sinmo no
Chirin no Dios as kanawri no onotan nio o chinaydadakayan
nio. Niaya ava o parinyen nio ta aro pa o matatarek a
pasadan nio so panyokoyokoran no Dios."

No yapo do aktokto a ipakagatos so tawo
(Mateo 15:10-20)

14 As pinirwa na sa a tawagan o tawotawo a mangay dia as
kavata na sia dira, "Adngeyen nio yaken a atavo as kaintindi
nio sia.
15 Arava do somdep do tawo o mapakagatos sia asna no
yapo do aktokto na o pakayapoan no ipakagatos na. [
16 Kapiahen nio o kapanngey nio kano kaintindi nio sia.]"

---

* **7:4** *Anmana:* koman sava an di da pa nilablavan o sinadiw da.

17 As do nakasdep na do vahay do nakayapo na dira do
tawotawo sirawri am inahes da no disipolos na o komapet
do parabola nawri.
18 As vinata na dira, “Aran inio am naintindi nioava?
Mapanmo nio paroava o kadi na makagatosan no tawo a
makayamot do kanen na?
19 Ta no kanen na am do tawol ava an dia do vodek na
o angayan na as kahbet narana.” (Do diaya am vinata ni
Jesus o kaparin a kanen no atavo a kanekanen.)
20 Vatan na pa sia, “No yapo do aktokto no tawo am nawri
o ipakagatos na,
21 takwan yapo do pinangtoktoan no tawo o matatarek
a marahet a chintokto a akma so malapos a parinyen,
kapanakanakaw, kapandiman, kapangadwan,
22 kalakam, kalaposan, kapangotap, kaynanahet, kapay-
chirichirin so icharahet no kapayengay na a tawo, kapam-
ato so karakohan as kano kalokohan.
23 Niaya sa atavo am makayapo do pinangtoktoan a nia
sa so mapakagatos so tawo.”

No rakoh a saray no asa ka mavakes
(Mateo 15:21-28)

24 As komnaro daw as kangay na do mangket nawri do
Tiro kan do Sidon as kasdep na do asa ka vahay as kahoho
na nia o kabo no makapanmo sia amna nakatayo ava dira
do tawotawo.
25 As mian o asa ka mavakes a mian so dekey a anak a
mavakes a sindepan no marahet a espirito, as do nakadngey
na so komapet di Jesus am naypasngen sia as kadogod na a
komheb do salapan na.
26 No mavakes aya am Griego a nawara a Sirofenisia as
pinachisiasi na dia o kapakaro na so marahet awri espirito
do anak nawri.
27 Amna vinata na dia, “Panmahen ta pakanen o kametde-
han a manda do kabsoy da, takwan mayanong ava o kahap
so kanen da no kametdehan as kapagchid sia dira do chito.”
28 Amna tinbay na sia, “Oyod ori, mo Apo amna aran
sira o chito do ahbo no lamisa am koman sa so sadit da
no kametdehan.”
29 Vatan sia ni Jesus dia, “Makayamot do vinata moaya am
mangay ka na, ta komnaro dana o demonio do anak mo.”
30 As somnavat as kavoya na so anak nawri a majivajivat
do kama a chinaroan dana no demonio.

No nakatova ni Jesus so asa ka makoteng a dia makabkab-
nek

31 As minirwa si Jesus a komaro do kavahayan no Tiro
as kapanahan na do Sidon kano kavahayan no Decapolis a
mangwan do kanayan do Galilea.
32 As inangay da sia o asa ka makoteng as kadi na a
makabkabnekan as pinachisiasi da dia o kapalapaw na pa
so tanoro na dia.
33 As pinataywawa na sia do aro sawri a tawotawo as
kapangay na so kakamay na do titidoan nawri as naytipa
as katodo na sia o rida na.
34 As nakatangay na so hanyit am mininawa so mayid as
kavata na sia dia, "Efata" a mayinmonmoan so, "Kaywan-
gan ka na!"
35 As nyeng dana a makadngey o tawo aya as kapakabnek
narana so mapia.
36 As niyokoyokod na sa do kadi da a mayvahevaheyan
nia do aran sino amna no nakapaypangay pa no nakapay-
vahevahey da nia.
37 As rakoh o nakapaychaknin da as vinata da, "Mapia o
atavo a parinyen na! Aran no katova na sira so makoteng
kano nono am maparin na!"

8

No nakapakan sia ni Jesus o 4,000
(Mateo 15:32-39)

1 Do naypisa do nakapirwa da a makpeh no aro a
tawotawo as kabo no kanen da am tinawagan sa ni Jesus
o disipolos nawri as kavata na sia dira,
2 "Tayto ko sa ichasi o tawotawo saya a tatdo dana a karaw
a machasa diaken as kabo dana no kanen da.
3 As an pasavaten ko saya a mapteng am makabo sa do
rarahan takwan aro sa dira o yapo do marayi a logar."
4 Vatan da sia no disipolos na sa, "Maypango o kayan no
kanen da nia do akmaya sia yanan ta a desierto."
5 Ahsan sira ni Jesus, "Pira o tinapay nio." Vinata da,
"Tayto o papito."
6 As niyokoyokod na sira o tawotawo a maydisna as
kahap na so papito ori a ka tinapay as do nakatayoka na
a mamahemahes am nikchikchid na as katoroh na nia dira
do disipolos nawri a payatayen dira do tawotawo sirawri as
pinarin da ya.
7 As mian pa o mayhahaw a among da. Namahemahes pa
dia as kayokoyokod na nira a mapayatay sia dira.
8 Kominan sa atavo as kabsoy da as kayan pa no papito a
ka alat a napno no di da napatawos.
9 As no kominan sirawri am masngen a apat a livo a ka
tawo.

10 Pinadinaw na o tawotawo saya as kanyeng na somakay
do falowa kanira no disipolos nawri as kangay da do
kavahayan no Dalmanutha.

No nakapangahes da no Fariseo so kapamarin ni Jesus so milagro
(Mateo 12:38-39; 16:1-4; Lucas 11:29-32)
11 As nangay sa sia o Fariseo a makey a omhawahaway sia
as kasitnan da a machidibati sia a mangahes so pavoyan na
nia o kayapo na do Dios o ipakapamarin na.
12 Amna vinata na a marahmet so aktokto, "Ango paro
ipaychitachita da so milagro no tawo saya sichangoriaw.
Kakawyoran na am vatahen ko dinio ta arava o milagro
a itoroh dira."
13 As chinaroan na sira as kasakay na do falowa as
kapayatovang na do viit awri.

No abnekan so libadora da no Fariseo kano Saduceo
(Mateo 16:5-12)
14 Nakawayak sira o disipolos ori a manayvi so mavaw da
a tinapay as voyvoh a mian am asa ka tinapay.
15 Vatan sia dira ni Jesus, "Makapatak kamo as kapaka-
hawa nio do libadora da no Fariseo kani Herodes."
16 Vinata da do kadwan dira, "Sigoro no vatan na sia ya
am do nakadi taya nanghapan so tinapay."
17 Amna do kapanmo na sia ni Jesus am vinata na dira,
"Ango kavaklan nio o kabo no tinapay nio. Tayto kamo paro
pa di makaintindi? Ango di nioaya manganohdan.
18 Mian o mata nio amna makavoya kamoava. As mian
o titidoan nio am makadngey kamoava. Chinawayakan nio
na paro?
19 Do nakakchikchid ko so dadima ka tinapay a manawob
dira do dadima ori livo am pira ka alat o panda a chinpeh
nio pa." As no vinata da dia, "Dose."
20 "As do nakakchikchid sia o papito awri a ka tinapay a
pinakan so apat a livo am pira ka alat o panda a chinpeh
nio pa." As vinata da dia, "Papito."
21 Vatan na sia dira, "Ara nio paro pa a diaintindi?"

No nakatova ni Jesus so mavota do Betsaida
22 As do nakapakarapit da do Betsaida am inangay da dia
o mahakay a mavota as pinachisiasi da dia o katodo na sia.
23 As nikaday na sia as kapawnot na sia a ipangwan do
gagan no kavahayan awri. As do nakatipa na dia o mata na
sa as kapalapaw na sia dia o tanoro na am inahes na dia,
"Ara dana o mavoya mo?"
24 As tomnangay sia as kavata na sia, "Tayto ko makavoya
so aro a tawo a akmay kayokayo a mayam."

25 Do nakapirwa na a mapalapaw so tanoro na do mata
nawri am napia as kapakavoya narana so matalamad.
26 As pinasavat na sia as kavata na sia, “Somdep kava do
kavahayan awri a mayvahevahey nia ya do aran sino.”

No vinata ni Pedro a kasincharan na si Jesus
(Mateo 16:13-20; Lucas 9:18-21)

27 As nangay sa Jesus kanira no disipolos na do Cesarea
Filipos. Ahsan na nira no disipolos nawri do kayan da do
rarahan, “Ango kasincharan da diaken no tawotawo.”
28 As tinbay da sia, “Vatahen da no kadwan am si Juan
Bawtista ka. Sira o kadwan am imo kono si Elias anmana
asa ka profeta.”
29 Vatan na sia dira, “Onas, inio, ango kasincharan nio
diaken.” Itbay ni Pedro a makavata sia, “Imo o Cristo aya.”
30 As yokoyokoran nira ni Jesus do kadi da mayvaheva-
heyan nia do aran sino o komapet sia.

No nakapapanmo ni Jesus so manam a kadiman na
(Mateo 16:21-28; Lucas 9:22-27)

31 As sinitnan na sira a nanawhen do kapanahan na
anti do pakasisian no Naytawo as kakontra da anti sia no
adngedngeyen kanira no maato sa a papali kano eskriba sa
as kadiman anti sia amna mirwa a maviay do karahan anti
no tatdo a karaw.
32 Vinata na ya so matalamad. Pataywawan sia ni Pedro
as kasitnan na a ompabhes sia a mayliliak so akma sawri.
33 Amna inidit ni Jesus as kavoya na sira so disipolos na
as kahoya na ni Pedro do kavata na sia, “Satanas, nyeng ka
komaro diaken. Salovalen moava yaken takwan no mian
aya do aktokto mo am yapo ava do Dios, ta yapo do ichakey
no tawo.”
34 As tinawagan na sira o minadpon sirawri kanira no
disipolos na as kavata na sia dira, “An sino o omonot diaken
am tadichokoran narana o tanyan na ichapia as kasitnan na
a mayrara sia o pakasisian kano pakasnekan as kavidin na
omonot diaken.
35 Ta an sino o komita sia librien o karakohan na am
abohen na anti ya as an sino ombo so viay na a makayamot
diaken kano Evanghelio aya am iya anti o somnivog a
makarawat so viay.
36 Ta ango paro o inakyan nia no asa ka tawo an mahap
na o atavo a mian do mondo aya as kabo na so mismo na
pahad.
37 Ta ango paro maparin a paswaden no tawo do viay na.
38 Ta an sino o machisnek niaken kano chirin ko
sichangoriaw do kayan no aro a makagatogatosen kano
tomnadichokod do Dios am ipachisnek na anti sia no

Naytawo an mawara o kapayvidi na a pachirayayan da no angheles kano ipakapamarin no Dios Ama.”

9

1 Vatan na pa sia dira, “Vatahen ko dinio ta mian sa dinio
o di pa anti a diman a manda do kavoya da so kapaypatol
no Dios a mian so ipakapamarin.”

No nakatadi dia o makakniknin a katitiban ni Jesus
(Mateo 17:1-13; Lucas 9:28-36)

2 Nakarahan o anem a karaw am pinayvan sa ni Jesus sa
Pedro, Santiago kani Juan a tomayara do asa ka makarang
a tokon a kasirasiran da. As chinatadian o katitiban ni Jesus
do salapan da,
3 as kapayvadiw no onayen nawri a oyod a marelak a abo
so kapalit do tana aya.
4 As nawara sa Elias kani Moises as kapachisisirin da di
Jesus.
5 Vatan sia ni Pedro di Jesus, “Apo, tayto mapia o kayan
taya dia asna mamarin kami so mayponged a yanan nio ka
da Moises kani Elias.”
6 Vinata na ya a diaktokto nia a makayamot do kaoyod da
namo.
7 As mian o demdem a minolib sira as kayan no liak a
yapo do demdem awri a makavata sia, “Niaya o ichaddaw
ko a Manganak. Adngeyen nio sia.”
8 Nanyeng sa manididit do omdivon awri am ara pava o
navoya da a tawo an dia si Jesus dana a rarayay da.
9 As do kawsok darana do tokon awri am niyokoyokod na
sa do kadi da mapapanmoan nia o navoya dawri a manda
do kapirwa na maviay no Naytawo aya.
10 As nianohdan da sia as kahes da do kadwan dira an
ango o inmonmoan no kapirwa aya maviay.
11 Ahsan da nia no disipolos ori di Jesus, “Vatahen da
no eskriba saya am manam kano kawara no Mesias am
mawara pa si Elias.”
12 “Oyod ori,” kwana ni Jesus. “Mawara si Elias a
omprepara so atavo. Asna ango vatan na pa no nakatolas
aya a komapet do Naytawo aya do kayan anti no mahara a
pakasisian na as kadi da a sincharan dia.
13 As vatahen ko dinio ta nawara dana si Elias as pinarin
da dia o chinakey da a akma so nakatolas a komapet dia.”

No metdeh a pinakaroan ni Jesus so marahet a espirito
(Mateo 17:14-21; Lucas 9:37-43)

14 Makarapit dana sa do yanan da no disipolos na am
navoya da sa o aro a tawo a omdivon dira as kayan da no
eskriba a machidibati dira do disipolos aya.
15 As do kavoya da sia no tawotawo sawri am naychaknin
sa as kapayayo da a omvayat sia.
16 As inahes na dira, “Ango paychakasisirinyan nioaya.”
17 Vatan sia no asa dira, “Maistro, inangay ko dimo
o manganak ko a yanan no marahet a espirito a di
makapayliliak sia.
18 Do dino atakian na sia am podipodiren na sia as kasbo
no vivi na as kapaylangetnget no nyipen na as kapaneglang
no atavo a karakohan na as inahes ko na sa o disipolos
moaya a mapakaro so espirito aya amna naparin dava.”
19 Vatan na sia dira, “Tayto ko pachimaboan o saray nio
as kasadit nio a paynananawhen. Manda paro pa an mango
o kapachichasa ko dinio as kano kapaynananawo ko dinio!
Iyangay mo diaken o anak moaya.”
20 As inangay da sia dia as do nakavoya no espirito awri
si Jesus am nanyeng sia a mangolanet as kalba na do tana
a mayvadevadede as kapaysobosobo na.
21 As inahes ni Jesus o ama nawri, “Kango pa o nakasitnan
na niaya.” Vinata na, “Nakayapo pa do kametdeh na.
22 As mapohapoha sia so masanib do apoy as kan do
danom tapian dimanen na sia. As an ara o mapaparin mo
am ichasi mo yamen as sidongen mo pa yamen.”
23 As vinata ni Jesus dia, “An ara o mapaparin ko?
Maparin o aran ango do manganohed.”
24 As nanyeng na vatahen so kaliaken no ama no met-
deh awri o, “Manganohed ako as paypayeten mo pa o
kapanganohed ko.”

25 As do nakavoya na sira ni Jesus o kapaypaaro da no
tawotawo a maypasngen am nimando na o marahet awri a
espirito do kavata na sia dia, “Imo a marahet a espirito no
makoteng kano nono am mandoan koymo a mehbet dia as
kadi mo na a mirwan a somdep dia.”
26 As do nakarahan no nakapangyaw na no espirito awri
am pinangolanet na sia as kahbet na dia as kaakma nay
nadiman no mahakay awri as dawa vinata da no kaaroan
dawri o nakadiman na.
27 Amna pinondanan na sia ni Jesus do tanoro na as
kapayvangon na sia a natova.

28 As do nakasdep ni Jesus do vahay awri am inahes da
sia no disipolos nawri, “Ango pakayapoan no kadi namen
awri a makapakaroan sia.”

29 As vinata na dira, “Mapakaro ava o akmaya sia no aran
ango a katadkan no kapachahoahok.”

No nakapirwa ni Jesus a mapapanmo so manam a
kadiman na
(Mateo 17:22-23; Lucas 9:43-45)

30 As komnaro sa dawri as kapanahan da do Galilea, as
chinakey nava ni Jesus o kapanmo sia no aran sino o yanan
na,
31 takwan nanawhen na sa o disipolos nawri do kavata
na sia dira, “Paynolayen anti a atetekan no tawotawo o
Naytawo aya as kadiman da sia as do karahan no kadiman
da sia am mirwa a maviay do ichatdo na karaw.”
32 Amna naintindi dava o pawnonongen naya as kanitan
dava ya iyahes an ango ichakey na vatahen.

No somnivog a máto dana
(Mateo 18:1-5; Lucas 9:46-48)

33 As nawara sa do Capernaum as do kayan narana do
vahay awri am inahes na sira, “Ango pinaysosobnan niori
do rarahan.”
34 Amna naychaliliak sava takwan pinaysosobnan da an
sino o máto dira.
35 As naydisna as katawag na dira do dose sirawri
as kavata na sia dira, “An sino o makey a mato am
pamahbohen na o karakohan na as kaiya no mayserbi do
atavo.”
36 As nanghap so asa ka metdeh as kapaytetnek na sia do
salapan da as do nakakepkep na sia am vinata na dira,
37 “An sino o omyavayava so akma saya sia a metdeh do
ngaran ko am tayto na yaken a sincharan kano rawaten. As
an sino o sominchad diaken am yaken ava o rawaten na ta
no mismo pa a tomnovoy diaken.”

No di somobna diaten o machangay diaten
(Lucas 9:49-50)

38 Vatan na sia ni Juan dia, “Maistro, nakavoya kami
so mapahbet so marahet a espirito do ngaran mo amna
nipenpen namen takwan rarayay namen ava ya.”
39 Amna vinata ni Jesus, “Penpenen nioava ta arava o
mamarin so makakniknin a pariparinyen do ngaran ko as
kanyeng na a makapangononong so marahet a komapet
diaken.
40 As an sino di somobna diaten am machangay diaten.
41 Vatahen ko so kakawyoran dinio ta an sino o ma-
paynom dinio so asa ka baso a danom a makayamot ta
machangay kamo diaken am arava o kabo no vahes na.

No kapachivawa do pakagatosan
(Mateo 18:6-9; Lucas 17:1-2)

42 “An sino o mamarin so pakayapoan no kapakagatos
no asa dira do kametdehan saya a manganohed diaken
am mapipia an paypongan o lagaw na so rakoh a bato as
kapagagtos sia do taaw.
43 As an no tanoro nio o pakayapoan no ipakagatos nio am
akteven nio ta mapipia o kabo no tanoro nio a mangay do
hanyit as kano kadadwa no tanoro nio a mangay do infierno
do apoy a diaparin a kawspan, [
44 a dawri so di da dimani no ohed da as dia kawspan no
apoy.]
45 As an no kokod nio o pakayapoan no ipakagatos nio
am akteven nio, ta mapipia o kabo no kokod nio a mangay
do hanyit as kano kayan no kokod nio as kapoha nio do
infierno, [
46 a dawri so di da dimani no ohed da as dia kawspan no
apoy.]
47 As an no mata nio o pakayapoan no ipakagatos nio am
koyden nio a pakarohen, ta mapipia an abo o asa do mata
nio a somdep do paypatolan no Dios as kano kadadwa no
mata nio a ipoha do infierno,
48 a dawri so di da dimani no ohed da as dia kawspan no
apoy.
49 “Arava o di mayparahan do pandidiwan.
50 As akma so karakoh no kaserbian no asin an dia abo o
payit na am rakoh o kaserbian nio an mavidin o tavay nio
a aran mayparahan kamo do pakasisian. Dawa pabohen
nioava o tavay nio as kavidin nio a omchitachita so kapia
no anod nio do kadwan dinio.”

10

No nanawo a komapet do kapasiay so kakovot
(Mateo 5:31-32; 19:1-12; Lucas 16:18)

1 As komnaro daw as kasdep na do parte no Judea do
katovang no Rio Jordan as minirwa sa makpeh dia o oyod a
aro a tawo as ninanawo na sa a akma so adan na parinyen.
2 As nawara sa o Fariseo a makey a omhawahaway sia do
kahes da nia, “Ara o anohed no asa ka tawo a mapasiay so
kakovot na?”
3 Amna tominbay sia as kavata na sia dira, “Ango mian
do pinanyokoyokoran ni Moises.”
4 Vinata da, “Tinonngan ni Moises o kapamarin so
katolasan no kapasiay so kakovot as katoroh na sia do
kakovot na.”

5 Amna vinata ni Jesus, “Makayamot do kakehnet no
tawol nio am nawri o pakayapoan no akmaya sia a mando
ni Moises.
6 Amna do nakayapo do sinitnanan no nakapangamaog
am akma so vatahen no nakatolas, ‘Pinarin no Dios o
mahakay kano mavakes.
7 As makayamot dia am komaro o mahakay do inyapoan
na as kapachisa na do kakovot na,
8 as kapayvadiw da asa vahay.’ Dawa dadwa pa sava ta
asa dana.
9 As no pinayasa no Dios am mayanong ava paysiayen no
aran sino a tawo.”
10 As do nakasavat darana am pinirwa da iyahes dia no
disipolos na o komapet awri dia.
11 As vinata na dira, “An sino o mapasiay so kakovot na a
mavakes as kapaychakovot na so matarek am mangadwan.
12 As an no mavakes as pasiayen na o kakovot na as kapay-
chakovot na so matarek am makagatos so kapangadwan.”

No addaw ni Jesus no kametdehan
(Mateo 19:13-15; Lucas 18:15-17)

13 As inangay da sia o kametdehan sira tapian palapawan
na sa so tanoro na as kabendision na dira amna nipenpen
da sa no disipolos na sa a maypasngen di Jesus.
14 Amna do nakavoya na sia ni Jesus am naket as kavata
na sia dira, “Inolay nio sa a mangay diaken o kametdehan
siraya asna vadawen nio sava, ta sira o tawotawo a akma
so kaparin no kametdehan o machangay do paypatolan no
Dios.
15 As no kakawyoran na sia am katadkan na an risibien
nio o kapaypatol no Dios a akma so kaparin no saray no asa
ka metdeh am machangay kamoava anti dia.”
16 As inahap na sa a vavahen as kapalapaw na so tanoro
na dira as kabendision na dira.

No ipakarawat so viay a abo so pandan
(Mateo 19:16-30; Lucas 18:18-30)

17 As do kakaro narana am mian o asa ka mahakay a
nayayo as kadogod na do salapan na as kahes na nia sia,
“Mapanmo ko o kapia mo a mananawo as ivahey mo pa
diaken an ango logar ko a parinyen tapian rawaten ko o
viay a abo so pandan.”
18 Vatan sia ni Jesus, “Ango vatan mo diaken so mapia. No
machimavoyvoh a mapia am no Dios.
19 Ari mo sa mapanmo o pidipidit sa: ‘Mandiman kava.
Mangadwan kava. Manakaw kava. Maydaday kava.
Mangotap kava. Torohan mo so anib kano onor o inyapoan
mo.’ ”

20 Vatan sia no tawo aya, “Maistro, pinasada ko pa sava
ya a nakayapo do kametdeh ko.”
21 Do nakatidib na dia ni Jesus am mian o addaw na nia
as vinata na dia, “Tayto pa o asa a kolang dimo. Iyangay
mo a idakaw o atavo a miniminyan mo as kapayatay mo
sia o sadiw na do makasiasi tapian mian o kaynakman mo
do hanyit as kawnot mo na diaken.”
22 Pero do nakadngey na sia ya no tawo aya am oyod a
mangsah a komaro takwan aro miniminyan na.
23 Tiban dira ni Jesus o omdivon awri sia as kavata na sia,
“Oyod a masadit o kawnot da no maynakem do paypatolan
no Dios.”
24 Naychaknin sa o disipolos na sirawri do vinata naya
amna vatan sia ni Jesus, “Kamanganakan ko, oyod o kasadit
no kawnot do paypatolan no Dios.
25 Masonosonong o kapayhawos no kamelyo do dodoyan
no dayem kano kawnot no maynakem do paypatolan no
Dios.”
26 As rakoh o nakapaychaknin da as kavata da sia, “An
ara masadit am sango paro maparin a makarawat so viay a
abo so pandan.”
27 Tiniban sa ni Jesus as kavata na sia dira, “Maparin ava
ya no tawo pero no Dios am maparin ya takwan arava o
imposible do Dios!”
28 Amna vinata ni Pedro, “Tayto mo mapanmo ta chi-
naroan namen o atavo as kawnot namen dimo.”
29 Amna vinata ni Jesus, “Vatahen ko dinio so kakawyoran
ta arava o komnaro do vahay na, takey na, no kakakteh na
sa, no inyapoan na sa anmana no kamanganakan na sa a
makayamot diaken kano Evanghelio
30 a di anti makarawat do viay na sichangoriaw so
manghavas pa kano chinaroan naya amna mabo ava anti o
pakasisian a machirayay dia as kapakarawat na pa so viay
a abo so pandan.
31 Amna aro sa o omahahaw so kapanoma da do pay-
patolan no Dios a mayvadiw a manawdi as mian sa o
ahahawen a manawdi am sira o manoma.”

No ipamitdo no kapapanmo na nia ni Jesus o manam a kadiman na
(Mateo 20:17-19; Lucas 18:31-34)

32 As mian sa do rarahan a mangwan do Jerusalem am
manma si Jesus kanira as naychaknin sira as namo pa sa
o minonot. Pinaytaywawa na sa mirwa o dose saya as
kasitnan na a mapapanmo nia dira o manam a mapaparin
sia,

33 do kavata na sia, “Tayto ta mangay do Jerusalem as
tiban nio ta ahapen da o Naytawo aya no maato sa a
papali kanira no eskriba as kasentensia da dia a dimanen
as katoroh anti sia dira do Hentil.
34 Itek da anti as kapitpit da sia as katipa da dia as
kadiman da sia amna do karahan no tatdo a karaw am
mirwa a maviay.”

No nikdaw da Santiago kani Juan
(Mateo 20:20-28)

35 As naypasngen sa dia sa Santiago kani Juan a anak sa
ni Zebedeo as kavata da sia dia, “Maistro, ichahoho namen
o kaparin mo sia diamen o aran ango iyahes namen dimo.”
36 As vinata na dira, “Ango ichahoho nio a parinyen ko
dinio.”
37 Vinata da dia, “Itoroh mo diamen o kapaydisna namen
anti a mayviit dimo do mato a paypatolan mo.”
38 Amna vinata dira ni Jesus, “Ara nioava a mapanmo o
iyahes nioaya! Maparin nio paro a risibien o kopa* koaya
a manam ko a inoman?”
39 “Oon, maparin namen,” kon da. Vatan na sia dira,
“Ominom kamo anti do kopa† koaya,
40 pero arava diaken o katongdo ko sira so mayviit diaken
do kapaypatol ko, ta itoroh anti dira ya do nipreparan sia.”
41 As do nakadngey da sia no asapoho sawri a disipolos ni
Jesus o ichakey da Santiago kani Juan am chinaket da sa.
42 Tinawagan sa atavo ni Jesus as kavata na sia dira, “No
adan a kapanmoan nio sia am sira o rakoh so ipakapamarin
o manyokoyokod dira do maypahbo kanira.
43 Amna machitarek kamo dira, ta an sino makey a máto
dinio am parinyen na o karakohan na a máhbo dinio as
kapayserbi na dinio atavo.
44 As an sino makey a adngedngeyen am mayvadiw a
pachirawatan no atavo.
45 Takwan aran no Naytawo am nawara ava a payserbian,
ta no kapayserbi na do kadwan as kano katoroh na no viay
na a iyadidi so aro a tawo do kastigo no gatos da.”

No nakatovatova sia ni Jesus si Bartimeo
(Mateo 20:29-34; Lucas 18:35-43)

46 As nawara sa do Jerico as do kakaro da kanira no
disipolos na kanira no aro a tawotawo am mian a maydisna
a machilimos do payis no rarahan o asa ka mavota a si
Bartimeo a anak ni Timeo.

* **10:38** **10:38** No chirin aya a kopa am serbien a mayinmonmoan so mangamomo a pandidiwan no asa ka tawo. † **10:39** **10:39** No chirin aya a kopa am serbien a mayinmonmoan so mangamomo a pandidiwan no asa ka tawo.

47 As do nakadngey na sia o ka si Jesus a iNazareth no
omhavas awri am somnitnan a mangyangyaw a makavata
sia, “Jesus a tayabo ni David, ichasi mo pa yaken!”
48 Amna chinahoya da sia as kavata da so kapakadomi na
amna pinaypaliak pa no katawatawag na a makavata so,
“Jesus a tayabo ni David, ichasi mo pa yaken!”
49 As minhes si Jesus as kavata na sia, “Tawagan nio
sia.” As tinawagan da o mavota awri as kavata da sia dia,
“Makangdet ka as maytetnek ka, ta tiya naymo a tawagan.”
50 As nyeng na pakarohen o mamanito nawri a laylay as
kapaytetnek na as kangay na di Jesus.
51 Vinata ni Jesus dia, “Ango ichakey mo a parinyen ko
dimo.” Tominbay o mavota aya as kavata na sia, “Apo, no
kapirwa ko a makavoya.”
52 As vinata na dia ni Jesus, “Mangay ka na, ta no saray mo
o tomnovatova dimo.” As nanyeng a makavoya as kawnot
na di Jesus.

11

No nakarisibi da si Jesus do Jerusalem a akmay patol
(Mateo 21:1-11; Lucas 19:28-40; Juan 12:12-19)

1 Do kasngen darana do Jerusalem kan do Betpage kano
Betania do tokon no Olivo am tinovoy na sa o dadwa do
disipolos na,
2 as kavata na sia dira, “Mangay kamo do kavahayan
aya as kasdep nio daw am makavoya kamo so makedked a
dekey a kabayo a di pa pinangabayoan no aran sino. Hapen
nio ya as kangay nio nia diaya.
3 As an mian o makavata sia dinio, ‘Ango hapan nio sia
ya,’ amna vatahen nio, ‘Serbien no Apohen amna ividi na
anti a nyeng.’ ”
4 As nangay sa as kavoya da so dekey a kabayo do rarahan
a makedked do pantaw no asa ka vahay as inovay da ya.
5 As mian dira do maytetnek awri daw o nakavata sia dira,
“Ango ovayan nio so dekey aya a kabayo.”
6 Amna vinata da dira o akma so vinata ori ni Jesus as
pinaynolay darana sa a komaro nia.
7 As inangay da sia di Jesus as karasay da dia no
mankantad a laylay da as kasakay dia ni Jesus.
8 Napangay sa o aro ori a tawo so laylay da do rarahan
ori a panahanan ni Jesus as sira o kadwan am nanghap sa
so vohong no palma a pangayen da do panahanan nawri a
iyanib sia.

9 As sira o nanma as kanira no minonot sia am
nangyangyaw sa a makavata sia, “Dadayen ta o Dios!
Mabendito o nawara aya do ngaran no Apo ta Dios!
10 Mabindito o maypatol aya anti a tadi no apo ta a si
David! Dadayen pa sia no mian sa do hanyit!”
11 As nawara si Jesus do Jerusalem as kangay na do templo
as navoya na o atavo a mian daw amna maysarisari dana
as nangay do Betania a pachirayayan da no dose sawri.

No kayo a igos a inavay ni Jesus
(Mateo 21:18-22)

12 As do omonot awri a araw do kapayvidi da a yapo do
Betania am napteng si Jesus.
13 As do nakavoya na sia o kayo a igos do marayi pa a
mian so vohong am naypasngen sia a tomidib dia an mian
o asi na amna do nakapakarapit na daw am arava o navoya
na ta kavohovohong na takwan tiempo pava no kasi na.
14 As vinata na, “Mirwa pava anti a omsi o kayo aya.” As
nadngey da ya no disipolos nawri.

No nakapakaro na sira ni Jesus o maynegosio do templo
(Mateo 21:12-17; Lucas 19:45-48; Juan 2:13-22)

15 As nakarapit sa do Jerusalem as somindep si Jesus do
templo as kasitnan na a ompakaro sira so maydakaw sir-
awri kano manadiw do sahad ori no templo as kavalantwag
na so lamisa da sa no manwad ori so kartos as kano disnan
da sa no maydakaw sawri so voyit,
16 as kapenpen na sira o aran sino a manahan do hawa
no templo awri a mian so rara.
17 As nananawo sia a makavata sia, “Nakatolas paroava
ta ‘No vahay ko am pachahoahokan no atavo a nasiones’?
Asna tayto nio pinarin a kakpekpehan no manakanakaw!”
18 As nadngey da sia no maato sa a papali kanira no
eskriba o pinarin awri ni Jesus as chinamo da sia a
makayamot do kaaro da no mangay a domngey sia. Dawa
chinita da an maypango o kadiman da sia.
19 As do kamahep narana am komnaro sa Jesus kanira no
disipolos na do kavahayan awri.

No nanawo a komapet do saray
(Mateo 21:20-22)

20 As do kamavekhas awri am nihavasan da o kayo awri
a igos as kavoya da so nakahayo na pati o yamot na.
21 As nanakem ni Pedro o vinata awri ni Jesus as vinata
na dia, “Apo, tiban mo! No kayo a inavay mo am nahayo.”
22 Tinbay sa ni Jesus, “Ichasaray nio o Dios.

23 Kakawyoran o vatahen ko dinio ta an sino makavata
sia do tokon aya o, 'Komaro ka as kapoha mo do taaw,' a
dia maykamadamadanan do tawol na as kapanganohed na
do kapakatongtong na am maparin.
24 As dawa vatahen ko dinio ta aran ango o iyahes nio an
machahoahok kamo am ichasaray nio o karawat nio sia, ta
marawat nio anti.
25 As do kapachahoahok nio am pakaboan nio o nakagatos
dinio tapian pakaboan naynio no Ama nio a mian do hanyit.
[
26 Ta an di kamo a mapakabo am akma pa saw o kadi na
mapakaboan dinio no Ama nio do hanyit o gatogatos nio.]"

No nakahes da nia no Fariseo o anohed ni Jesus
(Mateo 21:23-27; Lucas 20:1-8)

27 As nayvidi sa do Jerusalem as do kayan ni Jesus do
sahad no templo am nangay sa dia o maato sa a papali kano
eskriba kanira no adngedngeyen,
28 as kavata da sia, "Ango anohed mo a omparin sira
so aro aya a pariparinyen mo as kano yapo dino o
ipakapamarin moaya a omparin sira ya."
29 Tinbay sa ni Jesus, "Tayto o iyahes ko dinio. Atbayen
nio yaken ta ivahey ko dinio o pakayapoan no anohed ko as
kano ipakapamarin koaya a omparin sira ya.
30 Sino pinakayapoan no anohed ni Juan a manbawtismo.
Yapo do Dios anmana do tawo. Atbayen nio yaken."
31 Am somnitnan sa a maysosobna a makavata sia do
kadwan dira, "An vatahen ta o kayapo na do Dios am iyahes
na diaten an ango pakayapoan no kadi ta manganohdan di
Juan.
32 Asna maparin ava an vatahen ta o nakayapo na do
tawo," kon da, ta ichamo da sa o tawotawo saya takwan
sincharan da si Juan a oyod a profeta.
33 Dawa tinbay da si Jesus, "Ichapatak namen ava." Vatan
sia ni Jesus dira, "Aran yaken am ivahey koava dinio an dino
o pakayapoan no anohed kano ipakapamarin ko."

12

No parabola no mararahet a taohan
(Mateo 21:33-46; Lucas 20:9-18)

1 As sinitnan na sa a pawnononngan so parabola. "Mian
o asa ka tawo a mian so takey a nimohan na so obas.
Niahad na ya so maypadivon as kapamarin na so vahay a
paytayayanan kano pamarinyan da so vino. Kwanasaw am
pinawnong na ya do kadwan a tawo do kangay na do biahe.

2 As do tiempo dana no kahap so natay na am napaytovoy
so pachirawatan na dira do pinawnongan naya tapian
itoroh da o kanatayan sia no takey naya.
3 Amna no pinarin da do tinovoy naya am nikomitan da
as kataho da sia a abo so todango a nahap dira.
4 Minirwa pa mapaytovoy o taytakey aya am nirawarawa
da sia do oho na as kaoyod na naraway no pinarin da sia.
5 Paytovoy na so ichatdo na am nidiman da sia. As no
kadwan sa a tinovoy na am niplotan da sa o kadwan as
kadiman da sa so kadwan.
6 Mian pa o asa a navidin a ichaddaw na a manganak.
Tinovoy na pa sia do kavata na sia, 'Aniven da anti o anak
koaya.'
7 Amna sira o maytaketakey sirawri am vinata da do
kadwan dira, 'Niaya o manganak naya a omamohon anti
so takey aya. Iyangay ta dimanen tapian yaten dana anti o
taydira so takey aya.'
8 As inahap da sia as kadiman da sia as kapakaro da sia
do takey aya.
9 "Do hahawen nio am ango anti o parinyen no taytakey
aya dira. Iyangay na paro sava ya a dimanen as katoroh na
so takey naya do kadwan?
10 As nalir nio paroava o vatahen no Chirin no Dios?
'No Bato aya a chinaskeh da serbien no mapatnek so
vahay am nayvadiw a maimportánte dana ta nia o soyid
na.
11 Niaya am pinarin no Apo taya as oyod a
makakniknin!' "
12 As chinakey da sia arestohen takwan napanmo da o
kasira no tongdohen no istoria aya ni Jesus amna chinamo
da sa o tawotawo dawa chinaroan da sia as kangay darana.

No nanawo ni Jesus a komapet do pamagan do gobierno
(Mateo 22:15-22; Lucas 20:19-26)

13 Mian sa o tinovoy da a kadwan dira do Fariseo kanira
no machangay di Herodes tapian mahap da sia a parahten
do vatahen na.
14 As do nakawara da am vinata da dia, "Maistro, ma-
panmo namen o kahosto no kapananawo mo as ipananawo
mo o ichakey no Dios a parinyen no tawo. Mangatatarek
kava as ichamo moava o aran ango a vatahen dimo
no tawo. Ivahey mo pa diamen an mayanong paro do
panyokoyokoran ta o kapamaga so bienes do Emperador
do Roma."
15 Amna do kapanmo na sia o mian do aktokto da
am vinata na dira, "Ango o hawahawayan nio diaken.
Manangay kamo dia so plata, ta tiban ko."

16 As nanangay sa so asa ka plata sia. As vinata na dira,
“Sino o taylitrato kano tayngaran aya sia o mian do plata
aya.” “No Emperador,” kon da.
17 Vatan sia ni Jesus dira, “Itoroh nio do Emperador o
logar nio a itoroh sia as itoroh nio do Dios o logar a itoroh
sia.” Do akmaya sia vinata na am oyod sa naychaknin as
kadi da makatbayan.

No nanawo a komapet do kapirwa da maviay no nadiman
(Mateo 22:23-33; Lucas 20:27-40)

18 As mian sa o Saduceo a nangay di Jesus a sira so di
manganohed do kapirwa pa maviay no nadiman as inahes
da sia,
19 “Maistro, no vatahen no onotan ta a pinatolas ni Moises
am an mian o asa ka mavakes a nadiman so kakovot as
abo so manganak am hapen na ya a kakovot no kakteh no
nadiman aya tapian mian o manganak da a pangaranen do
nadiman ori.
20 Mian sa o papito a ka mahakay a makakakteh. No
matoneng aya dira am naychakovot amna nadiman ya a
abo so manganak.
21 Hapan sia no wari naya a kakovoten amna nadiman
pa ya a abo so manganak as alit pa no naparin do ichatdo
dawri.
22 Tomnahisa sa o papito saya a madiman a abo so
manganak as do kwanasaw am nadiman pa o mavakes aya.
23 Do ito a araw a kapirwa a maviay no nadiman am sino
anti dira do papito saya o mabnek a kakovot no mavakes
aya.”
24 Tinbay sa ni Jesus, “No di nioaya makaintindian sia
so hosto am makayamot do kadi nio makapanmoan so
ipakapamarin no Dios kano vatahen no nakatolas a Chirin
na.
25 Takwan sira o payvangonen anti no Dios do manam a
araw am maychakovot pa sava ta akma dana sa so kaparin
no angheles do hanyit.
26 As do komapet do kapayvangon da no nadiman am
nalir nio paro pava do pinatolas ni Moises a komapet do
nakapachisisirin dia no Dios do omnininyas a kayo do
nakavata na sia, ‘Yaken o Dios ni Abraham, ni Isaac kani
Jacob’?
27 As no inmonmoan na nia am iya am Dios ava no
nadiman, ta iya o Dios da no maviay, dawa tayto rakoh o
kapaychawaw nio.”

No máto dana a pidipidit
(Mateo 22:34-40; Lucas 10:25-28)

28 As no asa dira do eskriba am nadngey na sira a mayliliak as do nakadngey na sia o mapia a itbay dira ni
Jesus am inahes na sia, “No siyo o máto dana a pidipidit.”
29 As tinbay sia ni Jesus, “No manoma am, ‘Adngeyen nio
a Israel, no Apo ta Dios am machimavoyvoh a Apohen.
30 Dawa ichaddaw mo o Apo mo a Dios so pawyoren do
tawol mo, do aktokto mo, do viay mo kan do atavo a ayet
mo.’
31 No omonot dia am no kaddaw mo pa no kapayengay
mo a akma so kaddaw mo no mismo mo a karakohan. Ara
pava o kadwan a pidipidit a maypamanito kania ya.”
32 As vinata na dia no eskriba aya, “Tayto oyod o vinata
moaya ta asa o Dios as ara pava o kadwan.
33 As no kaddaw nia so pawyoren do atavo a tawol, atavo
aktokto kano ayet as kano kaddaw no kapayengay a akma so
kaddaw no mismo a karakohan am maypangay pa o sinmo
da nia kano atavo a temtemen kano itoroh sira a sakrifisio.”
34 As do nakadngey na sia ni Jesus o mapia aya a nakatbay
no tawo aya am vinata na dia, “Arava mavawa o kapaypatol
dimo no Dios.” As nakayapo dana daw am ara pava o
omhawahaway sia a parahten do chirin na.

No Apohen ni David a no Mesias
(Mateo 22:41-46; Lucas 20:41-44)

35 As do kapananawo ni Jesus do templo am vinata na,
“Ango vatan da sia no eskriba o kapaytayabo sia ni David o
Mesias aya.
36 As pinawnot pa no Masanto a Espirito si David a
makavata sia,

‘Vinata no Dios do Apohen koaya, “Maydisna ka do
kawananan ko sia a manda do kapangay ko sira so
omlaban dimo do panayahboan no kokod mo.” ’

37 Tinawagan sia ni David a Apohen na asna maypango o
kapaytayabo na sia.” As chinasoyot da sia adngeyen no aro
a tawotawo.

No mananawo sa a logar a paydidichanan
(Mateo 23:6-7,14; Lucas 20:45-47)

38 As vinata na dira do kapananawo na, “Makatanggal
kamo dira do eskriba saya a sira so oyod a makey a
mayvidividi a mangonay so mayid a laylay as kakey da
torohan so onor do angayan da a kaaroan no tawo
39 a akma so kakpekpehan da sa kano pamistan sa.
40 Amna sira mismo o mapakasiasi sira so bioda as
katavotavon da sia o akma saya sia marahet a pariparinyen
da no maanaro a kapaydasal da. Vatahen ko ta tayto
ompanaya sira a mahara a kastigo.”

No tinoroh a rakoh so sinmo do Dios
(Lucas 21:1-4)

41 As naydisna si Jesus do masngen do kaha da do sinagoga
as katalamad na so tawotawo a manangay so kartos. As aro
sa o may-inakem a tomnoroh so rakoh a kartos.
42 As mian pa o asa ka makasiasi a bioda a tomnoroh so
dadwa a ka sentimos.
43 Tinawagan na sa o disipolos nawri as kavata na sia dira,
"Vatahen ko dinio so kakawyoran ta rakorakoh o tinoroh no
makasiasi aya a bioda as kano katavoan no tinoroh da no
kadwan saya.
44 Takwan tomnoroh sa ya do sobra da asna no bioda aya
am tinoroh na o voyvoh na a kartos do tori na panghovokan
a kapakasiasi na."

13

No mapaparin sa a manam so kavosan no mondo aya
(Mateo 24:1-14; Lucas 21:5-19)

1 As do kahbet na do templo ori am vinata sia no asa dira
do disipolos nawri, "Maistro, tiban mo pa kono o oyod aya
maavid a gadagada kano pinatnek saya vahay dia!"
2 Asna vinata ni Jesus, "No mavoya saya a rarakoh a vahay
am maytavo anti a mararayaw as arava anti o mavidin a
magen do gadagada naya."
3 Kwanasaw do kayan narana ni Jesus do tokon no Olivo
do katovang no templo am inahes da sia so masekreto da
Pedro, Santiago, Juan kani Andres,
4 "Ivahey mo diamen an mango o kaparin na nia as kan
ango anti o kapanmoan namen sia ya."
5 Vinata ni Jesus, "Makapatak kamo tapian abo o mapay-
chawaw dinio.
6 Ta aro sa anti o mawara a omserbi so ngaran ko as
kavata da sia, 'Yaken o panayahen nioaya,' as aro sa anti
o manganohed dira.
7 An madngey nio anti o mahara sa arap am mamo
kamoava, ta kaylangan o kaparin da nia amna nyeng pava
anti o kavosan no tiempo.
8 Mian sa anti o matatarek a kavahayan kano nasiones
a mangay do arap. Mian anti o mahara a kapaychapteng
as kapayninini na do matatarek a logar amna tod pa ya o
sitsitnanan no maymetmet a pakasisian.
9 "As makatanggal kamo ta arestohen da anti nio as
kapakatanotanoro da dinio do sinagoga sa as kangay da
dinio a pasalapen dira do manyokoyokod a makayamot do
kawnot nio diaken as do diaya am mapawnonong nio o
Evanghelio aya.

10 As no Evanghelio aya am manma pa anti a pawnonongen do atavo a nasiones.
11 As an iyangay daynio do pankaskaran am ichavakel nioava an ango vatahen nio, ta itoroh anti dinio no Masanto a Espirito o pavatahen nio do oras a kapaykaylangan nio sia. Ta no vatahen nioaya anti am tanyan nioava anti, ta yapo anti do Masanto a Espirito.
12 Mian sa anti o mapadiman so mismo da kakteh. Mian sa o ama a mapadiman so anak da as aran sira o kamanganakan am kontrahen da sa o inyapoan da as kapadiman da nira.
13 Paytavotavoan da anti nio a kontrahen a makayamot diaken amna an sino o mayagwanta a manda do kavosan na am malibri sa.

No oyod anti a maymetmet a pakasisian
(Mateo 24:15-28; Lucas 21:20-24)

14 "As an mavoya nio anti o oyod aya maraway a mapaparin do templo a dia so dia mayanong a kaparinyan na, (an sino omlir siay am pakapanmohen na o inmonmoan na) am sira do Judea am nyeng sa mayayo a tomayo do katokotokonan,
15 as kadi darana somavatan pa do vahay da no tori abo do vahay da a manghap so serserbien da as kapayayo darana.
16 As no mian do takey am omodi pava a manghap so ipanadi na asna no kapayayo narana a tomayo.
17 Oyod sa anti makasi o mangovot so metdeh as kanira no mian pa so pasosohen, ta mian anti o mahara a pakasisian da.
18 Ipachahoahok nio do Dios tapian dia katiatimoyen o kasalok nio a tomayo,
19 ta nia anti o kayan no oyod a maymetmet a pakasisian a abo so kapalit aran nakayapo kaychowa do nakamaog no mondo aya a manda sichangoriaw kano an mango pa.
20 As katadkan na an paynyeren no Dios o akmaya sia tiempo no pakasisian am arava o dia diman a tawo amna makayamot dira do pinidi sa no Dios a tawotawo na am paypaynyeren na anti ya.
21 "An mian sa o makavata so kayan no Mesias do asa ka logar anmana do aran dino am panganohdan nioava.
22 Ta aro sa anti o mawara a makavata so kasira no Mesias anmana profeta no Dios, as mian anti o makakniknin a ipakapamarin da a ipanloko so tawotawo, as an maparin am lokohen da pa sa o pinidi no Dios.
23 Tayto ko sa ya manma a ivahey dinio as dawa makatanggal kamo.

No manam a kawara no Naytawo a dia tanggal
(Mateo 24:29-44; Lucas 21:25-33)

24 "An katayoka na anti no maymetmet aya pandidiwan
am aro mapaparin. Maypakoriap o araw as omhes a omrial
o vohan.
25 As magagtos sa anti o vitohen as karakoh anti no
kabdibdisan no tohos,
26 as kavoya darana anti sia o Naytawo aya do kademde-
man a gomtin a oyod a rakoh kano makakniknin so
ipakapamarin.
27 As tovoyen na sa anti o angheles na a mapaychepeh sira
so pinidi no Dios a tawotawo na a yapo do atavo a parte no
mondo aya.
28 "Mapanmo nio o kaparin no asa ka kayo a mangolal
so vohong na, ta an katwaw dana no vayo a tool na am
masngen dana rayon.
29 Akma pa saw ta an mavoya nio sa anti o vinata ko saya
a mapaparin am katanggalen nio ta masngen dana o tiempo
a vatahen ko.
30 Vatahen ko dinio ta no tawotawo sichangoriaw am
maviay pa anti a makavoya so vinata ko saya a mapaparin.
31 Mabo anti o tohos kano tana amna no chirin ko am
maynyoha ava.
32 "Pero no natongdo a araw kano oras na nia am arava
o makapanmo sia a aran no angheles do hanyit anmana no
Manganak aya ta voyvoh o Dios Ama a makapatak nia.
33 Makapatak kamo as kapananggal nio a fermi takwan
ichapatak nioava o oras na nia.
34 Akma ya so asa ka tawo a mangay do biahe a
manma a omyokoyokod nira no pachirawatan na sa do
maychaponged a trabaho da as kayokoyokod na no ka-
pakatanggal na no natongdo a gwardia do asdepan do vahay
naya.
35 Dawa makatanggal kamo takwan mapanmo nioava o
kawara no apohen no vahay. Maparin a mawara do mahep,
do mavak, do kamalatiat anmana do mavekhas,
36 dawa tanggalen nio sia tapian di naynio a adasan a
makaycheh.
37 As no vatahen koaya dinio a kapananggal nio pa am
vatahen ko do atavo: Fermi kamo a mananggal."

14

No nakaplano da so kadiman si Jesus
(Mateo 26:1-5; Lucas 22:1-2; Juan 11:45-53)

1 Dadwa dana a karaw as kafiesta narana sia no Paskwa
as niaya pa o kakan da so tinapay a abo so libadora. As

sira o maato a papali kanira no eskriba am chitahen da o kahapan da si Jesus so matayo a dimanen,
2 amna vinata da, “Maparin tava ya panahohen do fiesta aya, ta tarek a somitnan o golo an mapanmo da ya no tawotawo.”

No regalo a minprepara si Jesus do kadiman na
(Mateo 26:6-13; Juan 12:1-8)

3 As do kayan ni Jesus do Betania a koman do vahay ni Simon a nadipad am nawara o mavakes a manangay so dijaw no maynyen a pabango. Nipsa na o yanan naya as kapaddo na do oho ni Jesus.
4 Amna mian sa o naket a makayamot diaya as kavata da sia, “Ango paro payrarayawan na do maynyen aya a pabango.
5 Ta naparin ya idakaw do maypangay a tatdo a yatos as katoroh nia dira do makasiasi.” As chinahoya da o mavakes aya.
6 Amna vinata ni Jesus, “Nolay nio sia. Ango vadawan nio sia, ta tayto oyod a mapia o pinarin naya diaken.
7 As an ara sira o makasiasi o iktokto nio am maparin nio sa ya a sidongen an kakey nio, ta mayfermi sa ya machichasa dinio amna makapayfermi akoava a machichasa dinio.
8 Tayto na pinarin o atavo a maparin na do kaprepara na so karakohan ko do manam a kavovon niaken.
9 As vatahen ko dinio so kakawyoran ta aran dino anti a pawnononngan so Evanghelio aya am istoriahen anti ya a inakenakem sia.”

No nakapachitoneng ni Judas a omtraydor si Jesus
(Mateo 26:14-16; Lucas 22:3-6)

10 As si Judas Iscariote a asa dira do dose sawri am nangay dira do maato a papali a omdakaw nia dira.
11 As pinakamia da o nadngey daya di Judas as nipromisa da o katoroh da dia so kartos. As chinita na an maypango o kahapan na si Jesus a traydoren dira.

No preparasion da do nanawdi a kasa da omoyab
(Mateo 26:17-19; Lucas 22:7-13)

12 As do manoma a araw no kakan da so tinapay a abo so libadora do kasakrifisio da so dedekey sa a karnero am vinata da no disipolos ori dia, “Dino o ichakey mo a angayan namen a mayprepara so oyavan taya do fiesta aya no Paskwa.”
13 As tinovoy na sa o dadwa dira do disipolos nawri as kavata na sia dira, “Mangay kamo do kavahayan aya

ta mian anti o mavayat nio dawri a asa ka mahakay a modanom no banga. Onotan nio sia,
14 as do asdepan na vahay am vatahen nio do taydira so vahay awri, ‘Tayto na iyahes no Maistro ori an no siyo o kwarto a angayan na kano disipolos na saya a omoyab do fiesta aya.’
15 As ipavoya na anti dinio o asa ka rakoh a kwarto do tohos a yanan dana no serserbien ta as dawri o payhandan nio niaten.”
16 Nangay o disipolos saya as kavoya da so atavo a akma so vinata ori dira ni Jesus as niprepara da daw o selebran da so fiesta ori.

No nakavahey sia ni Jesus o kaasa na dira do disipolos na no omtraydor anti sia
(Mateo 26:20-25; Lucas 22:21-23; Juan 13:21-26)

17 As do kamahep narana am nangay sa dawri kanira no dose na sawri.
18 As do kayan dawri a moyab am vinata ni Jesus, “Vatahen ko dinio so kakawyoran, ta no asa dinio a tayto a machakan diaken o omtraydor niaken dira do omdiman diaken.”
19 As oyod sa naychaknin kano mangsah as katayitayisa da a omaheahes si Jesus, “Yaken paro?”
20 Vinata na dira, “No asa dinio a dose a tayto a machirayay diaken a mapasawsaw do madokong aya.
21 Mayparahan o Naytawo aya do vinata no nakatolas kaychowa a pakasisian na as ay so pangananawa no pamandan no tawo a omtraydor dia, as mapipia an entero dana ya dia nawara!”

No nanawdi a nakasa da omoyab da Jesus kanira no disipolos na
(Mateo 26:26-29; Lucas 22:14-20; 1 Corinto 11:23-26)

22 As do kaari dawri a koman am nanghap si Jesus so tinapay as katayoka na mamahemahes do Dios am nikchikchid na as katoroh na sia dira a makavata sia, “Hapen nio ya, ta nia o karakohan ko.”
23 Nanghap pa si Jesus so kopa a yanan no vino as tayoka a mamahemahes am tinoroh na dira a inomen da,
24 as kavata na sia, “Nia o raya ko a omoyog a makayamot do aro a tawo a mapasigoro sia o promisa aya no Dios a kalibrian do gatos.
25 Vatahen ko dinio ta mirwa ako pava anti ominom do inomen aya a manda do araw a kaynom ko so vayo ori a inomen do paypatolan no Dios.”

No nakapatanggal nia ni Jesus o kasobna anti sia ni Pedro
(Mateo 26:31-35; Lucas 22:31-34; Juan 13:36-38)

26 Tayoka sa makanta so asa ka kanta am nangay sa do
tokon ori no Olivo.
27 Vinata na dira ni Jesus, "Tadichokoran nio anti yaken
as kakaro nio diaken a akma so vatahen no nakatolas,
'Dimanen ko anti o pastor da no karnero as maychawpit
sa anti o karnero na.'
28 Amna an mirwa ako anti a maviay am manma ako
kaninio a mangay do Galilea."
29 Vinata ni Pedro dia, "Aran maytavo sa anti a tomadi-
chokod dimo am entero am karoan koavaymo."
30 Amna vinata ni Jesus dia, "Tovidan mo ta do sichama-
hep a manam kano kawni no manok am maypitdo mo anti
a vatahen o kadi mo makasincharan diaken."
31 Amna oyod a mangdet si Pedro a makavata sia,
"Aran machirapas ako dimo a dimanen am tadichokoran
koavaymo." As akma pa saw o vinata da atavo a disipolos.

No nakapachahoahok ni Jesus do Gethsemani
(Mateo 26:36-46; Lucas 22:39-46)

32 As do nakawara da do mayngaran so Gethsemani
am vinata na dira do disipolos na, "Mavidin kamo dia ta
mangay ako pa machahoahok."
33 As pinayvan na sa Pedro, Santiago kani Juan as somnit-
nan si Jesus a mangsah kano marahem so kapangtokto.
34 As vinata na dira, "Tayto oyod a mahara o kangsah
ko ta akmay magwanta ko pava. Mavidin kamo dia as
kapakadichayakay nio."
35 Nayparayi pa so dekey as kakheb na do tana a
machahoahok do Dios, ta an maparin na pa paypavawan
o rakoh ori a pandidiwan na.
36 As vinata na, "Abba, Ama, mian dimo o atavo a
ipakapamarin as pavawahen mo pa diaken o kopa* aya
amna yaken ava o onotan asna no inolay mo o onotan ko."
37 Nayvidi si Jesus do yanan da no tatdo ori amna nidasan
na sa makaycheh as vinata na di Pedro, "Simon, makaycheh
ka? Maparin paroava o kadichayakay nio so aran asa dana
kawras?
38 Makadichayakay kamo as kapachahoahok nio tapian di
kamo a katentasionan. Ari do aktokto no tawo o kakey na a
omonot do mapia amna do sivog dia am arava o ichaparin
na sia."
39 Minirwa na pa sa karoan a mangay a machahoahok a
akma so nanoma nawri akdawen.

* **14:36 14:36** No chirin aya a kopa am serbien a mayinmonmoan so mangamomo a pandidiwan no asa ka tawo.

40 As do nakapayvidi na dira a tori sa makaycheh do
kaoyod da madoho am arava o mapanmo da a itbay da sia.
41 As nayvidi do ipaypitdo na a makavata sia dira,
“Maparin kamo sawen a makaycheh do akmaya sia a
mapaparin! Pia danaw! Nawara dana o oras a katoroh no
Naytawo aya do makagatogatosen sa a tawo.
42 Mayvangon kamo na ta tiya dana o omtraydor aya
diaken.”

No nakaaresto da si Jesus
(Mateo 26:47-56; Lucas 22:47-53; Juan 18:1-14)

43 Ari pa mayliliak si Jesus am mawara dana si Judas a
asa dira do dose sawri a disipolos na as kanira no aro a
rarayay na a nanayvi so espada kano pamahpah. Tinovoy
sa ya no maato sa a papali kanira no eskriba as kanira no
adngedngeyen sa no tawotawo.
44 Manam pa kania am pinachipanmo dira ni Judas o
katoroh na dira so sinyal do kahap da si Jesus ta vinata na,
“No adkan ko anti am nawri as iyangay nio na sia ahapen
as ikaro nio sia ipagwardia.”
45 As naydirecho si Judas di Jesus as kavata na sia,
“Maistro,” as karek na dia.
46 As nanyeng darana arestohen si Jesus.
47 Amna no asa dira do mian awri daw am nikoyot na o
espada na as kabakbak na dia o pachirawatan no apohen
da no papali a chinatilpas no tadinya na.
48 As vinata ni Jesus, “Asa paro a ka kriminal o inangay
nioaya holien a dawa kamo a mian so espada kano
pamahpah?
49 Kararaw ako a mananawo do templo amna inahap
nioava yaken a holien. Amna kaylangan a makatongtong
o nakatolas.”
50 As nayayo sa atavo o disipolos na as kakaro da di Jesus
a maychatani.
51 As inonotan sia no asa ka kanakan a mahakay a
napayob so lamit do karakohan na. Nirakep da sia,
52 as pinamhes na o ayob nawri as kapayayo na a abo so
ayoayob.

No nakaskaskad da si Jesus
(Mateo 26:57-68; Lucas 22:66-71; Juan 18:13-14,19-24)

53 As inangay da si Jesus do máto dana a pali as nakakpeh
da no atavo a maato a papali kanira no adngedngeyen da
sa kanira no eskriba.
54 As si Pedro am minonot a marayi di Jesus a manda
do hawa no vahay no máto da a pali as naydisna a
machidangdang dira do gwardia sawri.

55 Naytavo sa o maato sa a papali kanira no atavo a
adngedngeyen sa no Judeo am nanita sa so testigo a laban
di Jesus tapian dimanen da sia amna arava o nahap da.
56 Ta aro sa o naytestigo a maydaday as kadi da maypa-
panmoan so testimonio.
57 As kwanasaw am mian sa o naytetnek as kapaydaday
da a makavata sia,
58 "Nadngey namen o vinata na, 'Rarayawen ko o templo
aya a pinarin no tanoro as do sinahad no tatdo a karaw am
pirwahen ko a patneken a dia pinarin no tanoro.' "
59 Amna do aran akmawri saw am nakapaypapanmo ava
o testimonio da.
60 As naytetnek do panghovokan da o apohen da no papali
as kahes na di Jesus, "Ara o itbay mo so vatahen daya?"
61 Amna nayliliak ava. Pinirwa na a iyahes no apohen da
no papali do kavata na sia, "Imo o Mesias aya a Manganak
no mato a Dios?"
62 As tinbay ni Jesus, "Yaken as mavoya nio anti o Naytawo
aya a maydisna do kawananan sia no makapamarin a
Dios as kavoya nio anti sia a mawara a manahan do
kademdeman."
63 Kadngey sia ya no apohen da no papali am nyeng
na piriten o mamanito nawri a laylay as kavata na sia,
"Kaylangan ta pava o testigo.
64 Ta tayto ta na nadngey o kaparin na sia o karakohan
na a machalit do Dios. Ango mavavata nio." As nihosgan
da atavo do kapayanong na a dimanen.
65 As sinitnan da sia a tipan as kawlib da sia o dangoy na
as kasolto da sia as kavata da sia dia, "Kabenek mo an sino
minsolto ori dimo." As nisolsolto da sia no gwardia sirawri.

No nakapachisobna nia ni Pedro o kasinchad na si Jesus
(Mateo 26:69-75; Lucas 22:56-62; Juan 18:15-18,25-27)

66 As do kaari na do kagtin ni Pedro do hawa am nangay
sia o asa dira do mavakes a pachirawatan da no máto a pali.
67 As do nakavoya na si Pedro a maydangdang am tiniban
na sia as kavata na sia, "Imo o asa dira do rarayay nawri ni
Jesus aya a iNazareth."
68 Amna pinachisobna ya ni Pedro as kavata na sia,
"Arava o kapanmoan ko so vatahen moaya." Tayoka na
ya vatahen am naypasngen do ayeran.
69 As tiniban na sia mirwa no pachirawatan aya a di
mapahamo sia do maytetnek sawri, "Asa ya dira."
70 Am pinirwa na ya a ipachisobna. Dekey as kayan da
dira do maytalamad awri o nakavata sia di Pedro, "Asa ka
dira do rarayay naya, ta iGalilea ka."

71 Amna vinata ni Pedro, “Kastigoan ako no Dios an ara
ako maydaday amna masinchad koava o tawo aya a vatahen
nio.”
72 Nanyeng a omoni o asa ka manok do pidwa na as
nanakem ni Pedro o vinata ori sia ni Jesus, “Manam
so kapaypidwa no kawni no manok am naypitdo mo na
ipachisobna o kasinchad mo diaken.” As tomnanyis si Pedro
so oyod a mahara.

15

No nakasalap ni Jesus di Pilato
(Mateo 27:1-2,11-14; Lucas 23:1-5; Juan 18:28-36)

1 Do nakapaysehsehdang narana am naypapanmo sa o
maato a papali kanira no adngedngeyen as kanira no
eskriba as nivahod da si Jesus no kadena as kangay da nia
di Pilato.
2 As inahes sia ni Pilato, “Imo o patol daya no Judeo?”
Tinbay ni Jesus, “Tayto mo a vatahen.”
3 As aro o kaso da dia no maato sa a papali amna tominbay
ava sia.
4 As pirwan na sia a iyahes ni Pilato do kavata na sia,
“Arava o itbay mo so vatahen daya a aro a ikaso da dimo?”
5 Amna nayliliak ava si Jesus as pinaychaknin ya ni Pilato.

No nakasentensia da si Jesus a dimanen
(Mateo 27:15-26; Lucas 23:13-25; Juan 18:39—19:16)

6 Do fiesta awri a akma so chinaydadakayan da sia am
mapavolaw si Pilato so asa dira do priso a pidien da.
7 As mian o asa a mayngaran so Barabbas a nakalaboso
do kaso no kapasolsol so golo kano kapandiman so tawo.
8 As nikdaw da no tawotawo saya o kawnot dia ni Pilato
o paparinyen dawri a kapavolaw so asa ka priso.
9 As tinbay na sira ni Pilato, “Ichakey nio an pavolawen
ko o patol nioaya a Judeo?”
10 Vinata na ya do kapanmo na sia o kaynanahet da no
maato a papali no pinakayapoan no niakosadoan daya sia.
11 Amna pinasolsol da sa no maato a papali o tawotawo
siraya do kahes da ni Barabbas a pavolawen.
12 As minirwa na a vatahen ni Pilato, “Onas, ango o
parinyen ko do tawo aya a tawagan so patol da no Judeo.”
13 Amna minirwa sa a mangyaw a makavata sia, “Pa-
pasken do kros!”
14 Vatan sia ni Pilato, “Onta, ango marahet a pinarin na.”
Amna no nakapaypaliak da a mangyaw nia, “Papasken do
kros!”

15 As do kakey na a mapakamia sira am pinavolaw na
dira si Barabbas as tayoka na ipaymando dira do sinjalo o
kayiplot di Jesus am pinarawat na sia dira a papasken da.

No nakatek da ni Jesus no sinjalo sa
(Mateo 27:27-31; Juan 19:2-3)

16 As chinaro da sia no sinjalo a iyangay do sahad do
palasio as kakpeh da sira o asa ka batalion a sinjalo.
17 As pinawnayan da sia so mavaya as kapamarin da so
korona a kamanolok as kapangay da sia do oho na,
18 as kasitnan da sia a itek a makavata sia, "Aniven a patol
da no Judeo!"
19 As niplotan da sia no viawo do oho na as katipa da dia
as kadogod da a toman omanib sia.
20 Do nakatayoka da a omtek nia am pinakaro da dia o
mavaya awri a laylay as kapavidi da so adan naw a lamit
as kakaro da nia a iyangay a papasken do kros.

No nakapapasek da si Jesus do kros
(Mateo 27:32-44; Lucas 23:26-43; Juan 19:17-27)

21 Navayat da si Simon a iCyrene a ama da Alejandro kani
Rufus a tayto omodi a yapo do takey a iya so pinosposan da
a mayrara so kros nawri ni Jesus.
22 As inangay da sia do logar ori a tawagan da so Golgota
a mayinmonmoan so Logar no Yanga no Oho.
23 As tinorohan da so inomen na a palek a pinasaglan so
mira am ininom nava.
24 As do nakapapasek dawri sia am pinayatay da o lamit
na sira do kapaysoswerte da dia.
25 As do nakapapasek da sia am masngen o alas nueve.
26 As no nakatolas a inakosan dawri sia am, "Patol da no
Judeo."
27 As pinapasek da pa sa o dadwa a ka manakanakaw a
mayviit sia do kawananan na sia kan do kaholian na sia. [
28 As nakatongtong o nakatolas a kavata na sia, "Nachivi-
dang sia dira do makagatogatos."]
29 As sira o minhavas sirawri am nitek da as kapaylilinlin
da a makavata sia, "Hoy, an ara imo o makararayaw ori so
templo as kapirwa mo sia do tatdo a karaw,
30 am librien mo o karakohan mo as kagtin mo do kros
moaya!"
31 As aran sira o maato a papali am nitek da do kavata da
sia do kadwan dira kanira no eskriba sawri, "Nilibri na sa
o kadwan as malibri nava o karakohan na!
32 An ara iya o somnivog a Mesias as patol no Israel am
agtinyay na tapian makapanganohed ta." As aran sira o
rarayay nawri a pinapasek am nitek da pa sia.

No nakadiman ni Jesus
(Mateo 27:45-56; Lucas 23:44-49; Juan 19:28-30)

33 Do ka alas dose no kamaraw a manda do alas tres am
naysasari do kavahayan aya.
34 As do ka alas tres am nangyaw si Jesus a makavata
sia, "Eloi, Eloi, lama sabaktani." No inmonmoan na nia am,
"Dios ko, Dios ko, ango o paychanoanolayan mo diaken."
35 As no vatahen da no kadwan sawri daw am, "Tayto na
tawagan si Elias."
36 Nyeng a mayayo o asa dira a manghap so espongha a
pinatneb do silam as kapangay da sia do totok no viawo a
ipatodo do vivi ni Jesus do kavata na sia, "Tiban ta pa an
mawara si Elias a omlibri sia!"
37 As nangyaw si Jesus so maliak as kadiman narana.
38 As no kortina ori do templo am nayara a mapirit do
tohos a manda do kagtin.
39 As no apohen dawri no sinjalo a nakavoya so nakadi-
man na am vinata na, "Somnivog sawen ya a Manganak no
Dios!"
40 Mian pa sa daw o mavavakes a maytalamad do marayi
ori. Machividang sa dia sa Maria Magdalena, si Maria a ina
da Jose kani Santiago as kani Salome.
41 Sira ya am minonot sa di Jesus do kayan na do Galilea a
mayserbi dia. As mian pa sa o aro a mavavakes a nachivan
dia do Jerusalem.

No nakavovon da ni Jesus
(Mateo 27:57-61; Lucas 23:50-56; Juan 19:38-42)

42 As do kamakoyab narana do araw aya a kapayprepara
do araw no kapaynaynehah,
43 am nawara si Jose no Arimatea a asa ka aniven a
membro no konseho ori kano asa sia a ompanapanaya so
kawara no Dios a maypatol. Naynyengdet a mangay di
Pilato a omahes nia ivovon o karakohan ori ni Jesus.
44 As naychaknin si Pilato do nakadngey na so nakadiman
narana ni Jesus as tinawagan na o apohen ori no sinjalo as
kahes na nia dia an ara dana nayendes a nadiman.
45 As do nakapanmo na sia do apohen awri o nakadiman
narana am pinya na si Jose a omahap sia.
46 Pinagtin na o karakohan ori ni Jesus as kapongos na dia
no lamit a sinadiw na as kapangay na sia do asa ka vovon
a pinarin do asa ka bato a akmay achip as kapamadede na
dia so bato o pantaw no vovon awri.
47 As navoya da ya da Maria Magdalena kani Maria a ina
ni Jose o nivovonan naya sia.

16

No nakapirwa na maviay ni Jesus
(Mateo 28:1-10; Lucas 24:1-12; Juan 20:1-10)

1 As do nakarahan no araw no kapaynaynehah am
nanadiw sa Maria Magdalena kani Maria a ina ni Santiago
kani Salome so pabango a iyangay da paphoten do karako-
han ni Jesus.
2 As do kaoyod na pa mavekhas no Dominggo am nangay
sa do vovon ori.
3 As vinata da do kadwan dira, “Sino paro anti o
omvadede sia o bato awri do pantaw no vovon ori.”
4 Amna do nakatidib da dia am navoya da a navadede
dana o bato awri a oyod a rakoh.
5 As do nakasdep da do vovon awri am navoya da o asa a
ka kanakan a mahakay a maydisna a maylaylay so maydak
as oyod sa namo.
6 Amna vinata na dira, “Mamo kamoava. Mapanmo ko o
katayto nio a chitahen si Jesus a iNazareth a pinapasek do
kros. Ara pava dia ta minirwa a maviay a akma so vinata
na dinio. Tiban nio o logar aya a pinangayan da sia.
7 Amna mangay kamo as kavahey nio nia dira do disipolos
na kani Pedro ta nanma dana kaninio do Galilea a dawri so
kavoyan nio sia akma so vinata na dinio.”
8 As minehbet sa as kapaychapayapayayo da a yapo do
vovon awri a omlayin a maknin as kadi da vahyan nia do
aran sino do kamo da.

No nakavoya sia ni Maria Magdalena si Jesus
(Mateo 28:9-10; Juan 20:11-18)

[
9 As do nakapirwa ni Jesus a maviay do manoma ori
a araw no dominggo am napavoya manma di Maria
Magdalena a pinakaroan na so papito a ka marahet a
espirito.
10 As inangay na a ipapanmo dira do rarayay na sawri ni
Jesus a tori a tomanyis as kaoyod da mangsah.
11 As do nakadngey da sia o nakapirwa na a maviay as
nakavoya na sia am nanganohed sava.

No nakapavoya ni Jesus do dadwa ka disipolos na
(Lucas 24:13-35)

12 As nakarahan ya am navoya da pa sia no dadwa dira
do kayam da a mangwan do kavahayan da.
13 Nayvidi sa ya a mapapanmo nia ya dira do kadwan
sawri a rarayay da amna pinanganohdan da sava.

No nakapavoya ni Jesus do onse a ka disipolos na
(Mateo 28:16-20; Lucas 24:36-49; Juan 20:19-23; No Apostoles 1:6-8)

14 As do kwanasaw am napavoya pa dira do onse sawri
do katori da koman a dia so pinaynananawan na sira a
makayamot do kabo no saray da kano kakehnet da a di
manganohed dira do nakavoya awri sia do nakarahan no
nakapirwa na maviay,
15 as kavata na sia dira, "Mangay kamo do atavo a
nasiones as kapananawo nio no Evanghelio aya do atavo
a tawotawo.
16 Sira o manganohed as kabawtismo dira am malibri sa
amna kakastigoan sa o di manganohed.
17 Masinchad sa anti o manganohed do kapahbet da so
mararahet sa espirito do ngaran ko as kapanerbi da so vayo
a chirin a di da napanmo.
18 Mabinino sava no boday as kano madiman sava no
binino a inomen da as matova da sa anti o maganit do
kapalapaw da sia o tanoro da dira."

No nakapayvidi ni Jesus do hanyit
(Lucas 24:50-53; No Apostoles 1:9-11)

19 As do nakatayoka na a mangononong dira am tomno-
hos do hanyit as kapaydisna na do kawananan sia no Dios.
20 As nangay sa a mananawo do atavo a logar a
pachirayayan kano sidongen no Apo ta Dios a iya pa so
napavoya nia o kasivog na kakawyoran no mensahe da no
makakniknin a ipakapamarin na dira.]

No Evanghelio ni San Lucas

Introduction

No Evanghelio aya a pinatolas ni San Lucas am ipresenta na si Jesus a nipromisa a Manlibri no Israel as kano Manlibri pa no atavo a tawo. Mavoya ta pa dia ta si Jesus o tinongdo no Espirito a "mapawnonong so Evanghelio aya dira do makasiasi." Dawa oyod a aro o kavoyan ta sia o addaw ni Jesus dira do matatarek so pangaylanganan. Mavoya pa dia o rakoh a kasoyosoyotan a kanatonan do sitnanan no Evanghelio aya do nakapapanmo nia o nakawara ni Jesus as kan do kavosan na pa a katolasan no nakapayvidi narana do hanyit. No istoria no kapaypangay na kano kapaychawpit no kawnot aya di Jesus a nakarahan no nakatohos na do hanyit am patongtongen ya ni San Lucas do LIBRO DA NO APOSTOLES.

Aro o pinatolas ni San Lucas a di da pinatolas no kadwan a akma so istoria no kanta da no angheles, no bisita da no pastores do nakawara ni Jesus, no nakangay ni Jesus do templo do kadose no awan na as kano parabola sa no asa ka masisien a Samaritano kano anak a prodigo.

Masanib a malir dia o komapet do kapachahoahok, komapet do Masanto a Espirito, no kapakabo no Dios do gatogatos as kano sidong da no kamavavaksan do ministerio ni Jesus.

Outline

Introduction 1:1-4
No nakawara kano kametdeh da Juan Bawtista kani Jesus 1:5–2:52
No ministerio ni Juan Bawtista 3:1-20
No nakabawtismo dia kano nakahawahaway sia tentasionan si Jesus 3:21–4:13
No ministerio ni Jesus do Galilea 4:14–9:50
No nakayapo ni Jesus do Galilea a mangwan do Jerusalem 9:51–19:27
No nanawdi dana a dominggo ni Jesus do Jerusalem kan do omdivon aw 19:28–23:56
No nakapirwa na maviay ni Jesus kano nakapavoya na a manda do nakapayvidi narana do hanyit 24:1-53

1 Aniven a Teofilo, tayto dana sa aro o napatolas so
komapet do mapaparin saya do panghovokan ta.
2 Sira ya am pinatolas da o nadngey da sa dira do mismo a
nakavoya kano nachichasa di Jesus a sira so napawnonong
so Evanghelio aya.

3 Amna makayamot do nakapachinanawo ko dia as
kaintindi ko sia atavo a nakayapo do sitnanan na am tayto
ko ya patolasen a mapia so katapatapang,
4 ta no ichahoho ko am no kapanmo mo sia so hosto o
kakawyoran aya a pinapanmo dimo.

No nakapapanmo no manam a kawara ni Juan Bawtista

5 Nia o ivahevahey koaya dimo. Do tiempo a kapaypatol
ni Herodes do Judea am mian o asa ka pali a mayngaran
so Zacarias a machangay do gropo ni Abias do komwan do
trabaho na. Mian o kakovot na nia a yapo do tayatayabo ni
Aaron a mayngaran so Elizabeth.
6 Sira o asa aya vahay am oyod a mapia o kawnot da do
Dios as arava o sadan da do komwan do panyokoyokoran
no Dios.
7 Amna arava o kamanganakan da nia takwan si Elizabeth
am makapaymanganak ava as kapayalit darana matoneng
do awan.
8 Do naypisa am mian si Zacarias a mayserbi do templo
aya do nakatongdo no gropo dawri kanaw.
9 Natovoy sia a manemtem so insenso kanaw takwan iya
o napidi do nakapaysoswerte da a akma so paparinyen da.
10 Do gagan no templo aya am tori sa machahoahok o oyod
aya aro a tawotawo do kaari na manemtem so insenso,
11 as do katayto na dia am nawara o asa ka anghel no
Dios a mangay a maytetnek do kawananan sia no altar aya
a panemteman so insenso.
12 Oyod a naychaknin as kano namo si Zacarias do
akmaya sia naparin.
13 Vatan sia no anghel aya sia, “Mamo kava mo Zacarias.
No dasal mo am tayto a nidngey no Dios as no kakovot
moaya a si Elizabeth am mian anti o manganak na a
mahakay as no ingaran nio anti sia am Juan.
14 Oyod anti a rakoh o kasoyot nio niaya as kaaro da pa
anti no machipasoyot dinio do kawara na,
15 takwan mato anti sia a pachirawatan no Dios. Toma-
ham ava anti so palek kano aran ango a mamook as kafermi
na anti a yanan no Masanto a Espirito a omkontrolado sia
a makayapo do kawara na.
16 Pawnoten na sa anti o aro a Israelita a omonot do Apo
daya a Dios.
17 Iya anti o matovoy a mayprepara so kawara no Apo taya
as akma anti sia si Elias a pachirayayan kano torohan so
ayet no Masanto aya Espirito as maparin na anti a pavidien
o kapaypapanmo da no inyapoan kanira no kamanganakan
da sa as sira o makekehnet kano machisobna so aktokto am

manehseh sa as kanawri dana no onotan da o mayanong. Do akmaya anti sia a parinyen ni Juan am makaprepara anti o tawotawo do kawara no Apo taya."

18 Vatan sia ni Zacarias do anghel aya, "Ango mapasigoro so vinata moaya, ta malkem kami na kano kakovot koaya."

19 Tinbay no anghel aya a makavata sia, "Yaken si Gabriel a mayserbi do yanan no Dios. As natovoy ako dimo a maparapit so mapia aya balita dimo.

20 As tiban mo a makayamot do kadi mo manganohdan do vinata koaya, ta makapayliliak kava anti a manda do kapakatongtong da nia do tinongdo no Dios a tiempo."

21 As do gagan nawri no templo am tori da panayahen si Zacarias no tawotawo saya a maychaknin an ango ichahay nawri a mehbet.

22 Mawara o kahbet narana am makapayliliak ava. As nanyeng da mapanmo no tawotawo saya o nakayan no nangay sia a yapo do Dios do sahad ori no templo. Do kayan no patoyohen na dira am nanerbi dana so sinyas.

23 Do nakakavos na do kapayserbi na do templo aya am somnavat dana.

24 Kwanasaw am nangovot so metdeh si Elizabeth as do sinahad no dadima ka vohan am minehbet ava do vahay da.

25 Vatan na sia, "Ay so kapia diaken no Dios, ta tiya na pinakaro o kaparoan koaya do tawotawo a di makapaymanganak."

No nakapapanmo nia no anghel o kawara ni Jesus

26 Do ichanem na a ka vohan am natovoy a yapo do Dios o anghel aya a si Gabriel do asa ka kavahayan no Galilea a mayngaran so Nazareth.

27 Nangay do asa ka virhen a logar a kakovoten ni Jose a asa do tayatayabo ni David. No ngaran no virhen aya am si Maria.

28 Vinata no anghel aya di Maria, "Mapalak ka, ta machasa dimo o Dios."

29 Do akmaya sia a nadngey na am oyod a navakel si Maria as kaktokto na nia an ango ichakey na vatahen no naparin aya.

30 Vatan sia no anghel aya dia, "Mamo kava mo Maria, ta tayto naymo tinongdo no Dios a parawatan so grasia na.

31 As tiban mo ta mangovot ka anti so metdeh a mahakay as an mawara anti am ngaranan mo sia so Jesus.

32 Oyod anti a mato as tawagan anti so Manganak no makapamarin a Dios. As no Apo ta a Dios o maparawat sia dia o paypatolan no apoapo na a si David.

33 As maypatol anti a abo dana so pamandan dira do
tayatayabo sa ni Jacob as no paypatolan naya am arava anti
o kavosan na."
34 Vatan sia ni Maria do anghel aya, "Maypango o
kapakatongtong na nia as kayan no manganak ko, ta tayto
pa abo kakovot ko."
35 Tinbay sia no anghel aya a makavata sia, "Mangay anti
dimo o Masanto aya a Espirito as do ipakapamarin no mato
aya a Dios am parinyen na anti mo a mangovot so metdeh.
Dawa no metdeh aya anti a mawara am masanto as tawagan
so Manganak no Dios.
36 As tiban mo pa ta no kataysa moaya a si Elizabeth a
aran oyod dana matoneng am tayto mangovot so metdeh a
mahakay as sichangoriaw am ichanem narana a ka vohan
no adan aya a di makapaymanganak.
37 Ta do ipakapamarin no Dios am arava o imposible."
38 Vatan sia ni Maria, "Asa ako a pachirawatan no Apo ta
a Dios as pakatongtongay no ichahoho na diaken a akma so
vinata moaya." Katayoka na nia am komnaro o anghel aya.

No bisita ni Maria di Elizabeth
39 Dekey a tiempo as kangay ni Maria do asa ka kavahayan
do provinsia no Judea. No kavahayan aya am mian do
tokon.
40 Nangay do vahay ni Zacarias as kapachisisirin na do
kakovot na a si Elizabeth.
41 Kapayliliak ni Maria am nanyeng a mayjiwajiway o
metdeh aya a kovoten ni Elizabeth as kawara na di Elizabeth
no Masanto a Espirito,
42 as vinata ni Elizabeth so oyod a maliak, "Mapalak ka
do atavo a mavavakes as mabendito o kovoten moaya a
metdeh.
43 Sino ako paro a iyangay a bisitahen no ina no Apohen
ko!
44 As do nakasdep mo as kapayliliak mo am nanyeng a
mayjiwajiway o kovoten koaya a metdeh do kasoyot na.
45 So kapalak mo a masaray no Dios, ta marawat mo o
promisa dimo no Dios."

No kanta ni Maria a omdaday so Dios
46 Itbay ni Maria a makavata sia,
"Oyod a rakoh o kadaday kano kapamato ko so Apo ta
Dios,
47 as rakoh o kasoyosoyotan ko a makayamot do Dios a
Mangahwad ko,
48 ta tayto na yaken a nanakem a asa ka mahbo a
pachirawatan na. As sincharan ako anti a mapalak a manda
anchowa,

49 takwan no makapamarin aya a Dios am tayto a
makakniknin o pinariparin na diaken. So pakakniknin no
Dios aya,
50 as no kasisien na am parawaten na do atavo a
sominchad as manganohed sia.
51 Oyod a matalamad o ipakapamarin na. As no plano
da no madaay a tawo am rarayawen na.
52 Iya o mapamahbo sira so tawo a mian do mato a
payanongan as kaiya pa no mapamato sira so mahbo kano
makasiasi.
53 Iya o tayto a tomoroh so kanen do mapteng kano
mapakamia sira, as sira o maynakem am somavat sa a abo
so mahap.
54 Ara na sava kawayakan o tawotawo na sa a Israel, ta
tayto na sa sidongen,
55 ta nia o promisa na di Abraham kanira no apoapo ta
sa a mangay do atavo a tayatayabo na,"
kwana ni Maria.
56 As natda si Maria so tatdo a ka vohan dira da Elizabeth
as do kwanasaw am somnavat dana.

No nakawara ni Juan Bawtista

57 Do kalogar narana a mawara no kovoten aya ni
Elizabeth am nawara o asa ka metdeh a mahakay,
58 as do nakadngey da sia no katokatohong kano lipolipos
da o narawat daya bendision a yapo do Dios am nachipa-
soyot sa dira.
59 Do ichawaho na a karaw do kalogar da omtoli so
metdeh aya am chinahoho da ngaranan so Zacarias a akma
so ama naya,
60 amna vinata no ina naya, "Maparin ava awri.
Ngaranan sia so Juan."
61 Vatan da sia di Elizabeth, "Arava o mayngaran so
akmaya sia dira do lipolipos nio sa."
62 Naysinyas sa di ama naya as kahes da nia an ango o
ngaran no metdeh aya.
63 Napahap so paytolasan as kapatolas na so, "No ngaran
na am Juan," as no akmaya sia am oyod da pinaychaknin.
64 As do oras ori am nanyeng a makapayliliak si Zacarias
as nidaday na kano pinamahmahsan na o Dios.
65 Naychaknin sa o katokatohong da sawri. As nia am
navahey do kavahayan sawri a omdivon do Judea.
66 As sira atavo a nakadngey sia o naparin aya am
naychaknin sa as kavata da sia, "Ango paro o kametdeh
na nia," ta matalamad o kayan sia no Dios.

No profesia ni Zacarias

67 As si Zacarias am nayliliak a pawnoten no Masanto a
Espirito a makavata sia,
68 “Dadayen o Dios a Apo no Israel, ta nawara a tomoroh
so kalibrian dira do tawotawo na sa.
69 As tayto sia tomoroh so asa ka tayabo ni David a asa
ka Manlibri.
70 Vinata na kaychowa a pinanahan na dira do profeta
sira
71 o kalibri na diaten dira do kalaban ta sa as kagom na
niaten dira do komontra diaten.
72 Tayto na patongtongen diaten o nipromisa naya a
kasisien dira do apoapo ta sa.
73 Promisa na do apoapo taya a si Abraham
74 o kalibri na diaten dira do kalaban ta sa tapian
kapayserbian ta sia a abo so kamoamo,
75 as manamonamo kano omonot do inolay na diaten a
mintras maviay ta.
76 As imo a metdeh am tawagan ka anti so profeta no
makapamarin aya a Dios, ta imo anti o manoma a mangay
a mayprepara so kawara no Apo taya
77 do kapapanmo mo so kalibrian da no tawotawo do
kapakabo so gatogatos da.
78 Nia am makayamot do kasisien no Dios a mawara a
akmay sehdang do kamalatiat.
79 Romial anti o sehdang aya dira do tayto do kasaris-
arian as machipanghovok do kamo no kadiman da* as
kapawnot na diaten a maypakwan do karadinepan.”
80 No metdeh aya am nayparakoh as kapaypatoneng pa
no kasolivan na. As natda do desierto a manda do kalogar
narana mangay dira do Israelita sawri.

2

No nakawara ni Jesus
(Mateo 1:18-25)

1 Do tiempo no emperador a si Cesar Agusto am pinagtin
na a mando o kaparehistro no atavo a tawo a mian do sakop
no emperia no Roma.
2 No akmaya sia a kaparehistro am nanoma parinyen do
kagobernador ni Quirino do Syria.
3 Dawa naytavo sa mangay a maparehistro do may-
chaponged a pinakayapoan da a kavahayan.
4 As si Jose a matda do Nazareth do provinsia no Galilea
am nangay a maparehistro do Bethlehem do provinsia no
Judea takwan tayabo sia no familia ni David.

* **1:79 1:79** *Anmana:* dira do tayto a maywayam do kasarisarian kanira no mian do panayahboan no kadimanan.

5 Si Maria a manam na kakovoten am nachivan sia
takwan yapo pa sia do familia ni David. As mian dana
kanaw o kovoten na a metdeh.
6 As do kayan da do Bethlehem am logar dana kawara no
metdeh ori.
7 Dawa nawara o manoma aya anak ni Maria, as no anak
naya am mahakay, as makayamot ta abo kanaw o vahay a
rapitan da am pinakawara na o metdeh aya do asa ka vahay
no vinyay as pinakaycheh da sia do pahengayan so kanen
no baka do katayoka da omkehkeh sia no lamit.

No masoyot sa pastores kano angheles

8 As do ahep nawri kanaw am mian sa do payaman no
Bethlehem o pastores a omgwardia do karnero da sa.
9 Nawara dira o asa ka anghel no Dios as no omdivon ori
dira am romial as oyod sa namo.
10 Vatan na sia dira no anghel aya, “Mamo kamoava ta
nawara ako a maparapit so mapia balita dinio a ichasoyot
da no atavo a tawo,
11 takwan do sicharaw aya do siodad ni David am nawara
o Manlibri nio. No Mangahwad aya am no Cristo aya a
Apohen ta.
12 Mavoya nio anti o metdeh aya a makehkeh no lamit a
makaycheh do asa ka pahengayan so kanen no baka. Nia
anti o kaproyban nio dia.”
13 As ichaknin da am mian sa o oyod a aro a angheles a
omdaday so Dios a makavata sia,
14 “Dadayen o Dios do hanyit as kapakarawat do tana
aya so karadinepan no tawo a mapakamia so Dios.”
15 Do nakakaro darana dira no angheles saya am vinata da
do kadwan dira, “Mangay ta sawen do Bethlehem as kangay
ta tomidib do akmaya sia a pinapanmo diaten no Apo taya.”
16 Nangalisto sa mangay as makarapit sa am navoya da sa
Maria kani Jose as kano metdeh aya a tori makaycheh do
pahengayan so kanen no baka.
17 Do nakavoya da so metdeh aya am pinawnonong da o
pinapanmo ori dira a komapet do metdeh aya,
18 as naychaknin sa o atavo a nakadngey so pinawnonong
da no pastores saya.
19 Pero navidin na saya onongan as kano aktoktohen ni
Maria.
20 Nayvidi sa o pastores saya a rakoh so kadaday kano
kapamahemahes do Dios do atavo saya a nadngey da kano
navoya da a akma so vinata ori dira no anghel.

No nakangaran da di Jesus

21 Do ichawaho na a karaw do araw no katoli so metdeh
aya am ningaranan da so Jesus, ta nia o ngaran a vinata no
anghel ori do manam so kakovot ni Maria so metdeh aya.

No nakangay da ni Jesus do templo

22 Do kalogar darana omparin so mian do pinatolas ni
Moises a onotan da a abnekan da so purifikasion am
inangay da o metdeh aya do Jerusalem a ipresenta do Dios.
23 Pinarin da ya akma pa so nakatolas do panyokoyokoran
no Dios a makavata sia, "No matoneng a manganak a
mahakay am logar a ipresenta do Dios a dira na."
24 Tomnoroh pa sa so sakrifisio da ta no mian do onotan da
a panyokoyokoran am asa ka paris no voyit anmana dadwa
ka paloma.
25 Mian o asa ka madiodiosen a tawo a mayngaran so
Simeon a matda do Jerusalem. Si Simeon aya am omonot
do ichahoho sia no Masanto a Espirito as do aktokto na am
fermi na panapanayahen o kawara dana no kalibrian no
Israel,
26 as di Simeon am pinapanmo no Masanto aya Espirito
o kadi na dimanan a manda do kavoya na so Cristo aya a
tovoyen no Dios.
27 Pinawnot sia no Masanto a Espirito a mangay do templo
as nawri o nakangay dawri ni Jesus a ipresenta a akma so
mian do onotan da.
28 Inahap ni Simeon o metdeh as kadaday na so Dios a
makavata sia,
29 "Apo, nakatongtong dana o promisa moaya diaken
a pachirawatan mo as maparin ako na maydamnay so
kadiman.
30 Ta navoya ko no mismo ko a mata o tinovoy moaya
a Manlibri
31 a iya so mangay a omlibri so atavo a tawo do mondo
aya.
32 Sehdang sia a mapawnot sira so Hentil as tomoroh so
onor dira do tawotawo mo sa a Israel."
33 Naychaknin sa o inyapoan no metdeh aya do akmaya
sia a vinata ni Simeon.
34 Nibendisionan sa ni Simeon as kavata na sia di Maria
a ina no metdeh aya, "Tiban nio ta no metdeh aya am
pakayapoan no kararayawan kano kalibrian no aro a tawo
do Israel as aro anti o somobna sia,
35 as imo anti mismo am marawarawa anti o tawol mo as
paytotwawen na pa anti o mian do aktokto no tawotawo."
36 Mian pa kanaw o asa ka profeta a mavakes a mayn-
garan so Ana a anak ni Fanuel a tayabo ni Aser. Oyod dana
sia malkem as papito a ka kawan o nakapayasa da kano
nakakovot na.

37 Do nakayapo do nakabioda na a manda do kaochenta y
kwatro no awan na am nayfermi sia do templo a omdaday
so Dios a machahoahok kano may-ayono do maraw kan do
mahep.
38 Do katori da Jesus do templo aya am nawara si Ana aya
a mamahemahes do Dios as kasitnan na a mapawnonong
sia dira do atavo a ompanapanaya so Mangahwad aya o
nakawara no kalibrian da.
39 Tayoka da patongtongen da Jose kani Maria o mian
aya do onotan da a yapo do Dios am nayvidi dana sa do
kavahayan da do Galilea do idi no Nazareth.
40 As no metdeh aya am nayrakorakoh kano masaliwawa
as kaoyod na masolib. As oyod sia pinakamia no Dios kano
tawo.

No kasolivan ni Jesus do kadose no awan na

41 Do kawawan am mangay sa o inyapoan naya do
Jerusalem do tiempo no kaselebra so Paskwa.
42 As do kadose no awan ni Jesus am pinayvan da sia dira.
43 Asna do kalogar darana mayvidi do nakakavos dana no
fiesta aya am navidin si Jesus do Jerusalem a di da napanmo.
44 Asna do kasaray da nia o katori na machirayay ni Jesus
do kaaroan dawri no tawo am minayam sa so asa karaw.
Chinita da sia dira do kaliposan kano masiasinchad da sa,
45 as do kadi da nakavoyan sia am nayvidi sa do Jerusalem
a komita sia do ichadadwa na karaw.
46 Do ichatdo na karaw am navoya da sia do templo ori
a maydisna a tori a machipanghovok dira do maistros a
manngey as kano mangahes so kwestion dira.
47 As no atavo sa a makadngey ori sia am maychaknin sa
do kasolivan na kano kapia nawri a tombay.
48 Mavoya da sia no inyapoan na saya am naychaknin
sa as vinata sia ni Maria, “Anak ko, ango pavakvaklan mo
diamen. Tayto namen imo a chitahen as kaoyod namen a
mavakel nimo.”
49 Vatan na sia dira, “Ango kavaklan nio niaken. Ara nio
paroava mapanmo o kalogar ko a mian do vahay no Ama
ko?”
50 Amna naintindi dava an ango ichakey naya vatahen.
51 Nachivan dira a somavat do Nazareth as kapia no
kapanganohed na dira. No atavo saya naparin am navidin
na sa konokonen ni Maria do aktokto na.
52 As si Jesus am nayparakoh as kapaypasolib na as
kaoyod a makamia nia no Dios kano tawo.

3

No mensahe ni Juan Bawtista
(Mateo 3:1-12; Marcos 1:1-8; Juan 1:19-28)

1 Do ichakinse anyos no kaemperador ni Tiberio Cesar
as kagobernador ni Poncio Pilato do Judea as si Herodes o
manyokoyokod do Galilea, si Felipe a kakteh ni Herodes do
Iturea kan do Traconite as si Lisanias do Abilinia,
2 as do tiempo pa kanaw da Anas kani Caifas a mato
a papali am nawara o chirin no Dios di Juan a anak ni
Zacarias a tori a matda do desierto.
3 Nangay si Juan do atavo sa kavahayan a omdivon do Rio
Jordan as kapawnononong na so kapanehnehseh no tawo as
kapabawtismo da tapian kapakaboan o gatogatos da.
4 Akma ya so nakatolas do libro ni profeta Isaias a
makavata sia,

"Mian o asa ka mangononong do desierto a makaliak a
makavata sia, 'Mayprepara kamo do kawara no Apo taya.
Pakapiahen nio o logar a panahanan na.
5 Apnohen nio o maarahem sa logar as no makarang sa
logar am paypavodisen nio as kapaytalitalineng nio sa so
madijo as kapayananap nio so kapoloan na,
6 ta mavoya anti no atavo a tawo o kalibrian aya a yapo
do Dios.' "

7 Vinata ni Juan dira do aro saya a mangay a mahoho
a mapabawtismo, "Inio a akmay boday, do vata nio paro
as makalibri kamo do kastigo no Dios an mapabawtismo
kamo?
8 No mayanong nio a parinyen am no kapavoya nio no
nakasivog nio a manehseh no gatogatos nio do katadi nio
do pariparinyen nio sa. Asna no kasaray nioava nia o
kapaytayatayabo dinio ni Abraham, ta an ichakey no Dios
am maparin na payvadiwen o bato saya dia a tayatayabo ni
Abraham.
9 As tiban nio ta no hosga no Dios am tayto a akma so
kotaw a tayto dana a machitangked do kayo aya a di makasi
a logar a akteven as kano sosohan."
10 Ahsan da sia no aro aya a tawotawo a domngey sia,
"Ango paro o mayanong namen a parinyen."
11 Tinbay ni Juan, "No mian dinio so dadwa ka lamit am
ipanoroh na o asa do maykaylangan sia as sira o mian so
kanen am torohan da sa o abo so kanen."
12 Nawara pa di Juan o maparo saya a mangolekta no
Roma a mahoho a mapabawtismo as kavata da sia, "Ango
paro mayanong namen a parinyen."
13 Vinata na dira, "Mangolekta kamoava so manghavas do
logar nio a kolektahen."

14 Nangay pa dia o sinjalo sa a makavata sia, “Ango
paro mayanong namen a parinyen.” Tinbay na sira,
“Maychakartos kamoava do kapangamomo nio anmana do
kapayapo nio so sinadan da asna ipakamia nio na o tangdan
nio.”
15 Rakoh o kaktokto da nia no tawotawo saya an ango
katawo ni Juan, ta tarek a iya dana o Cristo aya.
16 Amna vinata ni Juan dira, “Oyod ta bawtismoan
koynio no danom, pero no rakorakoh aya so ipakapamarin
kaniaken am ito a mawara. Oyod sia mato, ta aran kawvay
ko so itan no sandalyas na am mayanong akoava, as iya anti
o ombawtismo dinio no Masanto a Espirito as kano apoy,
17 takwan mawara anti a mapaychabinbin so tawotawo
a akmay maywakwak a mapaytaywawa so pinanasan kano
votoh na, ta pasdepen na anti a onongan o votoh na asna no
pinanasan aya am ipoha a temtemen do diawsep a apoy.”
18 As do aro a matatarek a nanawo am pinawnonong ni
Juan o kalibrian aya a yapo do Dios.
19 Pero no manyokoyokod aya a si Herodes am do
nakatayoka na makavata sia ni Juan o komapet do nakahap
na si Herodias a kakovot no kakteh na a si Felipe as kano
komapet do aro a mararahet a pinarin na,
20 am nirapan na pa o gatos na do kapakalaboso na si
Juan.

No nakabawtismo di Jesus
(Mateo 3:13-17; Marcos 1:9-11)

21 Tayoka na sa bawtismoan o tawotawo sawri am
nibawtismoan pa ni Juan si Jesus. As do katori na
machahoahok ni Jesus am naywang o hanyit,
22 as gomintin o Masanto a Espirito di Jesus do katitiban
no asa ka voyit as kayan no liak a yapo do hanyit a makavata
sia, “Imo o ichaddaw ko a Manganak a oyod ko a ipakamia.”

No ngaran da sa no pinakayakayapoan ni Jesus
(Mateo 1:1-17)

23 Do nakasitnan ni Jesus do ministerio na am treinta
anyos. Si Jose o vata da a ama na a iya so anak ni Heli,
24 as si Heli am anak ni Matat, as si Matat am anak ni Levi
as si Levi am anak ni Melki as si Melki am anak ni Janai as
si Janai am anak ni Jose.
25 Si Jose am anak ni Matatias as si Matatias am anak ni
Amos, as si Amos am anak ni Nahum as si Nahum am anak
ni Esli as si Esli am anak ni Nagay,
26 as si Nagay am anak ni Mat as si Mat am anak ni
Matatias as si Matatias am anak ni Semein as si Semein am
anak ni Jose as si Jose am anak ni Juda.

27 Si Juda am anak ni Joana as si Joana am anak ni Resa
as si Resa am anak ni Zorobabel as si Zorobabel am anak ni
Salatiel as si Salatiel am anak ni Neri,
28 as si Neri am anak ni Melki as si Melki am anak ni Adi as
si Adi am anak ni Cosam as si Cosam am anak ni Elmodam
as si Elmodam am anak ni Er.
29 Si Er am anak ni Joshua as si Joshua am anak ni Eliezer
as si Eliezer am anak ni Jorim as si Jorim am anak ni Matat
as si Matat am anak ni Levi,
30 as si Levi am anak ni Simeon as si Simeon am anak ni
Juda as si Juda am anak ni Jose as si Jose am anak ni Jonan
as si Jonan am anak ni Eliakim.
31 Si Eliakim am anak ni Melea as si Melea am anak ni
Mena as si Mena am anak ni Matata as si Matata am anak
ni Natan as si Natan am anak ni David.
32 Si David am anak ni Jesse as si Jesse am anak ni Obed
as si Obed am anak ni Boaz as si Boaz am anak ni Salmon
as si Salmon am anak ni Naasin.
33 Si Naasin am anak ni Aminadab as si Aminadab am
anak ni Admin as si Admin am anak ni Arni as si Arni am
anak ni Esrom as si Esrom am anak ni Fares as si Fares am
anak ni Juda,
34 as si Juda am anak ni Jacob as si Jacob am anak ni Isaac
as si Isaac am anak ni Abraham as si Abraham am anak ni
Tara as si Tara am anak ni Nahor.
35 Si Nahor am anak ni Serug as si Serug am anak ni Ragau
as si Ragau am anak ni Peleg as si Peleg am anak ni Heber
as si Heber am anak ni Selah,
36 as si Selah am anak ni Cainan as si Cainan am anak ni
Arfaksad as si Arfaksad am anak ni Sem as si Sem am anak
ni Noe as si Noe am anak ni Lamec.
37 Si Lamec am anak ni Metusela as si Metusela am anak
ni Enoc as si Enoc am anak ni Jared as si Jared am anak ni
Mahalalel as si Mahalalel am anak ni Cainan,
38 as si Cainan am anak ni Enos as si Enos am anak ni Set
as si Set am anak ni Adan as si Adan am anak no Dios.

4

No nakahomis sia ni Jesus si Satanas
(Mateo 4:1-11; Marcos 1:12-13)

1 Komnaro si Jesus do Jordan aya a pachichasan no
Masanto a Espirito as pinawnot sia no Espirito aya
2 a mangwan do desierto so apat a poho a karaw a dawri
so inangayan a omtentasion sia ni Satanas. As arava o
chinan na kanaw as dawa oyod a napteng.
3 Vatan sia ni Satanas aya di Jesus, “An ara oyod o kaimo
no Manganak aya no Dios am payvadiwen mo sa o bato aya
a tinapay.”

4 Amna tominbay si Jesus a makavata sia, “Vatahen no
nakatolas a Chirin no Dios, ‘Voyvoh ava o kanen a ichaviay
no tawo.’ ”
5 Payvanan sia ni Satanas aya a mangay do makarang a
logar as kapavoya na nia di Jesus o atavo a kavahayan a
paypatolan do mondo aya do asa ka sayap no mata,
6 as kavata na sia di Jesus, “Maparin ko a itoroh dimo a
paynolayan mo o mondo aya as katoroh ko pa nia dimo o
kaynakman na, ta niaya am paynolayan ko sa ya as maparin
ko a itoroh do aran sino a pidien ko.
7 Oon, dira mo sa ya an anianiven mo yaken.”
8 Amna vinata sia ni Jesus, “No vatahen no nakatolas
am, ‘Voyvoh o Apo mo a Dios o anianiven mo as kaiya no
mavoyvoh a payserbian mo.’ ”
9 Payvanan na pa sia a mangay do Jerusalem do totok ori
no templo as kavata na sia di Jesus, “An ara imo o Manganak
aya no Dios am mayjogtos ka,
10 ta no vatahen no nakatolas am, ‘Tovoyen na sa anti o
angheles na a machonong dimo kano tomoroh so proteksion
dimo,’
11 as vatahen na pa, ‘Talahen daymo do tanoro da tapian
di ka karawan do kabatoan.’ ”
12 Amna vinata sia ni Jesus, “Vatahen pa no nakatolas o,
‘Hawahawayen moava tentasionan o Dios a Apo mo.’ ”
13 Do nakapachispang ni Satanas aya do tentasionan na
di Jesus am nikaroan na sia a manda do kaparin na mirwa
a omtentasion sia.

No sitnanan no ministerio ni Jesus do Galilea
(Mateo 4:12-17; Marcos 1:14-15)

14 Nayvidi si Jesus do Galilea a yanan no rakoh a
ipakapamarin no Masanto a Espirito as navahey o komapet
sia do omdivon sawri a kavahayan.
15 Nananawo do kakpekpehan da a abnekan so sinagoga
as oyod da sia pinakamia no tawotawo.

Si Jesus a di da nirisibi no kaydian na sa do Nazareth
(Mateo 13:53-58; Marcos 6:1-6)

16 Nayvidi do Nazareth a dawri so pinayrakorakohan
na as kangay na do sinagoga daya a akma so sivog na
paparinyen do araw no kapaynaynehah as kapaytetnek na
a maylir.
17 As no tinoroh aya sia a liren na am no pinatolas ni
profeta Isaias. Iniwangan na o libro aya as kalir na so yanan
no akmaya sia,
18 “No Espirito no Dios am tayto diaken takwan
tinongdo na yaken a mapawnonong so Evanghelio aya

dira do makasiasi. Natovoy ako a mapawnonong so
kalibrian dira do mian do kavahoran as katoroh so
sehdang dira do mavota as tomoroh so kalibrian dira do
atetekan da sa,
19 as kapawnonong ko sia ta do awan aya am ipavoya
no Dios o kasisien na."
20 Inevan na o libro aya as kapavidi na sia do mayserbi
aya do sinagoga as kapaydisna ni Jesus a tori a kasentroan
no mata no tawotawo do sinagoga aya.
21 Vatan na sia dira, "Do sicharaw am nakatongtong o
akmaya sia a nakatolas do salapan nio."
22 Oyod da pinakamia o vinata naya as kapaychaknin da
no mapia aya kano makakeakey a kapayliliak na. As vinata
da, "Niaya paroava o anak ni Jose?"
23 Vatan sia ni Jesus dira, "Sigoro ari do aktokto nio o
vavatahen aya akma sia, 'Imo a manovatova am panmahen
mo pa tovahen o mismo mo a karakohan. As no nadngey
namen sawri a pinarin mo do Capernaum am parinyen mo
pa do mismo mo a kavahayan.' "
24 Vatan na pa sia, "Vatahen ko dinio ta kakawyoran na sia
o kabo no profeta a sincharan do mismo na a kavahayan.
25 Vatahen ko dinio ta akma pa sia o naparin kaychowa.
Aro sa kanaw o bioda do Israel do tiempo ni profeta Elias
do nakadi na timoyan so tatdo kan kara no awan as kayan
no nahara a kapaychapteng,
26 amna tinovoy ava sia no Dios dira asna do asa ka bioda
do Zarefat do kavahayan no Sidon.
27 Aro sa kanaw o madipad do Israel do tiempo ni profeta
Eliseo pero tinovatova sava asna si Naman a asa ka taga-
Syria."
28 Do nakadngey da sia ya am naytavotavo sa o tawotawo
do sinagoga aya a oyod a somoli nia.
29 Naytetnek sa nyeng as kahap da si Jesus a iyangay do
makarang a papa no kavahayan daya a pagagtosen do vata
da,
30 amna tod sia ngayam do hovok dawri as kakaro na dira.

No ipakapamarin ni Jesus a mapakaro so marahet a espirito
(Marcos 1:21-28)

31 Nangwan do Capernaum a asa ka siodad no Galilea.
Nananawo dawri do araw no kapaynaynehah,
32 as oyod da pinaychaknin o pawnonongen naya takwan
no chirin naya am rakoh o ipakapamarin na.
33 Mian kanaw do sinagoga aya o asa ka tawo a sindepan
no marahet a espirito a mangyaw a makavata sia,

34 “Anggengen mo yamen mo Jesus no Nazareth. Nawara
ka paro a omrarayaw diamen? Masinchad koymo, ta imo o
Manganak no Dios.”
35 Chinahoya ni Jesus o marahet aya a espirito as kavata
na sia, “Omhes ka mayliliak as kakaro mo do tawo aya.” As
komnaro o marahet aya a espirito a di dana napakasiasi so
tawo aya do katayoka na ompodid sia.
36 Naychaknin sa atavo o nakavoya aya sia as kavata
da sia, “Ango kachirin na no pavatahen naya, ta oyod a
makapamarin as kaparin na omando dira do mararahet a
espirito a komaro do asa ka tawo!”
37 As no komapet di Jesus am navahey do omdivon sawri
a kavahayan.

No ipakapamarin ni Jesus a manovatova
(Mateo 8:14-17; Marcos 1:29-34)

38 Komnaro si Jesus do sinagoga aya as kangay na do
vahay ni Simon. As mian kanaw a mahara so kapayongohat
o ina no kakovot ni Simon aya as inahes da si Jesus a omtova
sia.
39 Naytetnek si Jesus as kapaypalawong na do maganit aya
as kamando na do ganit naya a komaro. Nanyeng a mabo
o kapayongohat nawri as kapayvangon narana a mangay a
omyavayava nira.

40 Do kasdep narana no araw am atavo sa o mian so
pachononga a maganit am inangay da sa ipatovatova di
Jesus as do katod na mapalapawan so tanoro na dira do
matatarek aya so ganit am natova sa atavo.
41 Aro pa sa o pinakaroan na so mararahet a espirito as
sira o espirito saya am pinangyangyaw da vatahen o ka si
Jesus no Manganak aya no Dios, amna nipenpen saya ni
Jesus a mayliliak takwan ari da mapanmo o kaiya no Cristo
aya.

42 Do kapaysehsehdang narana do ichadadwa na a karaw
am komnaro a mangay do kapaychatanyan na a logar amna
chinita da sia no tawotawo as kahoho da nia o kavidin
narana dira,
43 amna vinata na dira, “Kaylangan pa o kangay ko a
mapawnonong so Evanghelio aya no paypatolan no Dios
do kadwan sa a kavahayan, ta nia o chinatovoyan ko a
parinyen,”
44 as nangay a mananawo do sinagoga sa do kavahayan
sa do Judea.

5

No nanoma sa a pinidi ni Jesus a disipolos na
(Mateo 4:18-22; Marcos 1:16-20)

1 Do naypisa do katori na do kanayan no danom no
Genesaret am oyod sa aro o maysisidin a tawotawo a
mahoho a domngey so pawnononngen na a chirin no Dios.
2 Mian sa kanaw o dadwa ka tataya do simsiman aya a
chinaroan da no taydira sira a tori sa omlinis so sagap da.
3 Somnakay do asa aya ka tataya a dira ni Simon as kahes
na nia paypavawahen ni Simon so dekey do kanayan as
kasitnan ni Jesus a mananawo a tori a maydisna do tataya
awri.
4 Do nakatayoka na a mananawo am vinata na di Simon,
"Maypahawod ka as kapangay mo so sagap moaya tapian
mian o mahap mo."
5 Amna vinata ni Simon, "Apo, nayramway kami a
mangamong am arava o nahap namen. Amna makayamot
ta vinata mo am parinyen ko o vata moaya."
6 Do nakaparin da sia ya da Pedro am nanyeng sa
makahap so oyod a aro a among as kakey narana mapirit
no sagap daya,
7 as tinawagan da sa o rarayay dawri tataya a somidong
sira. Napno o dadwa aya a ka tataya as kaoyod da maned.
8 Si Simon Pedro do nakavoya na so naparin aya am
domnogod do salapan ni Jesus a makavata sia, "Maypavawa
ka diaken mo Apo ta makagatogatosen ako a tawo."
9 Vinata na ya do kaoyod da maychaknin kanira no
rarayay na sawri do aro aya among a nahap da.
10 Sira Santiago kani Juan a anak sa ni Zebedeo o rarayay
saya ni Simon do tataya. Vatan sia ni Jesus, "Mamo kava
mo Simon. Makayapo sichangoriaw am tawo dana anti o
sagapen mo."
11 Makaraya dana sa am chinaroan da o kaviayan daya as
kawnot darana di Jesus.

No madipad a tinovatova ni Jesus
(Mateo 8:1-4; Marcos 1:40-45)

12 Do kayan ni Jesus do asa ka kavahayan am nangay
sia o asa ka mahara a madipad a domogod as komheb a
makavata sia, "An ichasi mo yaken mo Apo am tovatovahen
mo pa yaken."
13 Tinodo sia ni Jesus as kavata na sia, "Oon, as mapia ka
na," as nanyeng a mabo o dipad nawri.
14 Niyokoyokod sia ni Jesus a di mayvahevahey nia do
aran sino as kavata na pa sia, "Mangay ka a mapavoya do
pali do nakatova mo na as katoroh mo so sakrifisio a akma

so mian do onotan ta a pinatolas ni Moises tapian mavoya no tawotawo o kasivog mo na natova."
15 Amna navahey o komapet sia do atavo a logar as kaoyod da aro no nakpekpeh a mangay a domngey sia kano mapatovatova sia.
16 Amna paparinyen na o kasanib na a mangay do takey a kapaychatanyan na a machahoahok.

No paralitiko a tinovatova ni Jesus
(Mateo 9:1-8; Marcos 2:1-12)

17 Do naypisa do katori na a mananawo ni Jesus am mian sa o Fariseo kano mananawo no panyokoyokoran a domngey sia. Yapo sa ya do matatarek a kavahayan do Galilea, Judea as kan do Jerusalem. As mian di Jesus o ipakapamarin no Dios a manovatova.
18 Dekey as kawara da no mangnat do ichehan na so asa ka paralitiko a iyangay di Jesus.
19 Amna do kaaro daya no tawo am makasngen sava di Jesus. Komnayat sa do matapi a atep no vahay aya as kapanolyang da so panahanan da so maganit aya a gomtin do yanan ori ni Jesus.
20 Do nakavoya sia ni Jesus o rakoh aya a saray da am vinata na, "Tayto dana pakaboan o gatogatos mo."
21 As sira o Fariseo kano eskriba saya am somnitnan sa magolo as kavata da sia, "Sino o tawo aya a mangononong so machikontra do Dios! Ara paro maparin a mapakabo so gatos an dia voyvoh o Dios?"
22 Do katori na makapanmo sia ni Jesus o mian do aktokto da am vinata na, "Ango ichakma na sia no mian do aktokto nio.
23 No siyo do vata nio o masonosonong a parinyen. No kavata so, 'Tayto dana pakaboan o gatogatos mo,' anmana no kavata so, 'Mayvangon ka as kayam mo na.'
24 Amna tapian mavoya nio so matalamad o kayan no ipakapamarin do tana aya no Naytawo a mapakabo so gatos am vatahen ko do paralitiko aya, 'Mayvangon ka as kahap mo so ichehan moaya as kasavat mo na,' "
25 as nyeng a mayvangon as kayam na somavat a mayrara so pakaychehan nawri a omdaday so Dios.
26 As sira o tawotawo sirawri am oyod sa naychaknin as nidaday da o Dios as kavata da sia, "Do sicharaw aya am nakavoya ta so makakniknin sa a napaparin."

No nakatawag dia ni Jesus si Levi
(Mateo 9:9-13; Marcos 2:13-17)

27 Nakarahan ya am minehbet si Jesus as nakavoya so asa ka mangolekta so bienes no gobierno no Roma a mayngaran

so Levi a tori a maydisna do ofisina na. Vatan sia ni Jesus,
“Omonot ka diaken,”
28 as nanyeng na karoan o atavo as kawnot na di Jesus.
29 Pinaypreparan ni Levi si Jesus so rakoh a handaan as
aro sa o rarayay ni Levi do trabaho na kano kadwan pa sa
tawo a nangay do handaan aya.
30 As sira o Fariseo kano eskriba sa am vinata da
dira do disipolos sawri ni Jesus, “Ango ipachisagel kano
ipachakan nio dira do akma saya sia tawotawo kanira no
makagatogatos.”
31 Tinbay sa ni Jesus a makavata sia, “No tawo sa a
abo so ganit am kaylangan dava o manovatova, ta sira o
magaganit.
32 As yaken am nawara akoava a tomawatawag dira
do makavata so kapia da tawo, ta sira o omsinchad do
karakohan da a nakagatos tapian manehseh sa.”

No nanawo do kapay-ayono
(Mateo 9:14-17; Marcos 2:18-22)

33 Vatan da pa sia no tawotawo saya di Jesus, “No disipolos
sawri ni Juan am masanib sa may-ayono kano maydasal as
alit da no disipolos da no Fariseo saya pero sira o disipolos
mo saya am tayto sa ominom kano koman.”
34 No tinbay ni Jesus am vinata na, “Maparin nio paro sa
aptengen o mangay do ponsion do kayan na pa do ponsion
no naychakovot aya?
35 Amna mawara anti o araw a kabo dana dira no
naychakovot aya as nawri anti o kadi da nganan no
kaychayvan na do kangsah da.”
36 Vatan na pa sia ni Jesus, “Arava o tomaheb so mamid
dana lamit no vayo a lamit, ta an nia o parinyen na am
payrarayawan na o vayo aya a lamit as kadi da mayanongan
a mayrayit.
37 Arava o mapangay so vayo a vino do adan a panahoran
a kodit, ta an nia o parinyen na am payrarayawan na o vino
aya kano mararayaw o panahoran aya,
38 ta no vayo a vino am logar a pangayen do vayo as mahni
pa a panahoran.
39 As arava o tayoka minom so matwa a vino a makey pa
ominom so vayo pa a vino, ta katahaman na o kasdesdep
no matwa danaya.”

6

No nanawo do komwan do araw no kapaynaynehah
(Mateo 12:1-8; Marcos 2:23-28)

1 Do naypisa do araw no kapaynaynehah do katori da
Jesus kanira no disipolos na a manahan do katrigoan am
nanghap sa o disipolos na saya so trigo a kanen da do
katayoka da omdesdes sia do tanoro da.
2 Vatan da sia no kadwan dira do Fariseo saya, “Ango
pasadan nio so onotan ta a komapet do araw no kapay-
naynehah.”
3 Tinbay ni Jesus a makavata sia, “Nalir nio paro pava o
komapet di David kanira no rarayay na do nakapteng da?
4 Nangay sa do vahay no Dios as kahap sia ni David o
tinapay ori a tinoroh do Dios a kanen da a nia so dia parin
a kanen no aran sino a tawo a katadkan da no papali.”
5 Pakavosan na sia ya a makavata sia, “No Naytawo
aya am mian o anohed na a maynolay dia o araw no
kapaynaynehah.”

No maychalekalen so tanoro a tinovatova ni Jesus
(Mateo 12:9-14; Marcos 3:1-6)

6 Naypisa do matarek dana araw no kapaynaynehah do
nakangay na mananawo do sinagoga am mian o tawo
daw a maychalekalen so manwanan a tanoro as kadi na
makalanetan sia.
7 As sira o Fariseo kano eskriba saya do kakey da manta so
kaparahtan da sia am tori da katiban an manovatova anti
do araw aya no kapaynaynehah.
8 Amna tori na malir ni Jesus o aktokto da as vinata na do
tawo aya a mian so ganit, “Mangay ka a maytetnek dia.”
9 Vatan sia ni Jesus dira, “No siyo paro o mayanong
a parinyen do araw no kapaynaynehah. No kapanidong
anmana no kapakasiasi so kadwan. No kalibri anmana no
kararayaw so viay no asa ka tawo.”
10 Tiban na dira atavo as kavata na sia do mian aya so
ganit, “Laneten mo o tanoro moaya,” as kalanet na sia am
nanyeng dana mapia.
11 Do akmaya sia navoya da no Fariseo kano eskriba am
oyod da sinoli si Jesus as kapaypapanmo da dia an ango
logar da parinyen di Jesus.

No dose sa a pinidi ni Jesus a apostoles na
(Mateo 10:1-4; Marcos 3:13-19)

12 Do kanaw am nangay do asa ka tokon si Jesus a
machahoahok kano machipangdaw do Dios so mayramway.
13 Do kamavekhas narana am tinawagan na sa o disipolos
na sawri as kapamidi na so dose dira a tawagan na so
apostoles.

14 Nia o ngarangaran da. Si Simon a ningaranan na so
Pedro as kano kakteh na a si Andres. Si Santiago, si Juan, si
Felipe, si Bartolome,
15 si Mateo, si Tomas, si Santiago a anak ni Alfeo, si Simon
a asa ka Zelotes,
16 si Judas a anak ni Santiago as kani Judas Iscariote a iya
so nayvadiw do kwanasaw a asa ka traydor.

No nakapananawo kano nakapanovatova ni Jesus
(Mateo 4:23-24)

17 Omosok dana sa am naytetnek si Jesus do asa ka
logar a karatayan na a kadivonan da no disipolos na sawri
kano oyod a aro a tawotawo a nangay a domngey sia
kano mapatovatova. Yapo sa o tawotawo saya do atavo a
kavahayan do Judea kan do Jerusalem. Mian pa sa o yapo do
kavahayan sa no Tiro kano Sidon a nia sa so machimangket
na do taaw.
18 Aran sira o sindepan no mararahet a espirito am napia
sa.
19 As chinahoho da sia todohen, ta aran do katodo da pa
sia am matova dana sa no ipakapamarin na as tinovatova
na sa atavo.

No sivog a mapalak a tawo
(Mateo 5:1-12)

20 Tiban na dira do disipolos na saya as kavata na sia,
"Mapalak kamo a makasiasi, ta inio o somnivog a
machangay do paypatolan no Dios.
21 "Mapalak kamo a mapteng sichangoriaw, ta makamia
kamo anti a di dana mapteng.
"As mapalak kamo a tayto a mangsangsah, ta mian anti o
kasoyosoyotan nio.
22 "Mapalak kamo an kontrahen kamo no tawo as kaskeh
da ninio as kaparahet kano kapakavatavata da so marahet
dinio a makayamot do kawnot nio do Naytawo aya,
23 a akma so pinarin da no apoapo da sa dira do profeta.
Mayayak kamo as kaoyod nio a masoyot takwan oyod a
rakoh o primio nio do hanyit.

No sivog anti a makasi a tawo

24 "Asna inio a maynakem, ay so pangananawa no
marawat nio, takwan do tana aya am pinagostoan nio o
karakohan nio.
25 "Inio a maybastante so kanen sichangoriaw am
mapteng kamo anti.
"So pakasi nio a tayto a mayayak sichangoriaw, ta ito o
kapakasiasi kano katanyis nio.

26 “Inio a oyod a dayen no tawo, ay so pakasi nio anti, ta
nia mismo o pinarin da kaychowa no apoapo da sa dira do
oyod da saya dayen a kadakadaday a profeta.

No kaddaw ta no komontra diaten
(Mateo 5:38-48; 7:12)

27 “Vatahen ko dinio atavo o kaddaw nio nira no komontra
dinio as kapamarin nio so mapia dira do somoli ninio.
28 Ipachahoahok nio sa do Dios o omavavay as kano
maysarasaray dinio.
29 An pitpiten da o pisnyi mo am itoroh mo pa o viit na.
An pohsen da o lamit mo am itoroh mo pa o katapid na.
30 Torohan mo sa o mangahes so sidong dimo as an mian
sa o omotap dinio do warawara nio am akdawen nio pava
o tadi na.
31 Parinyen nio do kapayengay nio o ichakey nio a
parinyen da dinio.
32 “Ta ara paro pachitatadkan na mapia an nawri sa
o ichaddaw nio o maddaw ninio? Sira o mararahet so
dadakay am ichaddaw da pa sa o maddaw nira.
33 Ango paro inakyan nio nia an voyvoh sa pamarinyan
nio so mapia o mamarin so mapia dinio. Parinyen da pa ya
no makagatogatos a tawo.
34 An nawri sa o pavohoren nio o yanan no mahap nio a
ganansia am ango pachitatadkan na nia a mapia. Parinyen
da pa ya no tawotawo sa a marahet so kaparin no viay.
35 Vatahen ko dinio ta logar nio sa ichaddaw o komontra
dinio as kapamarin nio so mapia as kapavohod nio a dia
panapanaya so tadi na. Ta an nia o parinyen nio am
oyod anti a rakoh o vahes nio as katawag anti dinio a
kamanganakan no mato aya a Dios a iya so oyod a matanoy
kano masisien dira do dia solib a mamahemahes kanira no
mababayo.
36 Masisien kamo a akma so kasisien no Ama nio a Dios.

No kadi omhosga do kadwan
(Mateo 7:1-5)

37 “Manhosga kano mamaroparo kamoava tapian di kamo
a kahosgan. Mapakabo kamo tapian kapakaboan kamo.
38 Tomoroh kamo tapian torohan naynio no Dios so vahes
a manghavas pa kano tinoroh nioaya. Ta no adpang nio a
marawat am omononot do itoroh nio.”
39 Vinata na pa o akmaya sia a parabola. “Maparin paro
a pawnoten no mavota o kapalit na mavota as kadi da
magagtosan?
40 No nanawhen am matoato ava kano omnanawo sia,
pero an makakomple do pachinanawan o estudiante aya
am machalit paroava anti sia do maistro naya?

41 “Ango paro ichasonosonong no kavoya nio so podin no
kadwan as kadi nio makavoyan so akmayay poget a mian
do mata nio.
42 Anmana ango vatan nio so, ‘Pakarohen ko o podin
moaya, kakteh,’ as kadi nio makavoyan so akmayay poget
a podin nio. Mayanong paroava o kapanma nio pa sia
pakarohen o poget aya do mata nio tapian masonosonong
o kapakaro nio so podin no kakteh nio, inio a toman?
43 “Ara paro makan so asi a kayo a omsi so dia kan
anmana ara paro dia kan so asi a omsi so maparin a kanen?
44 No kayo am masinchad do asi da. No obas am yapo ava
do kamanolok.
45 No asa ka mapia a tawo am mamarin so mapia a nia
so sivog a ichakey na parinyen asna no tawo a marahet so
kaparin am mamarin so marahet a nia so sivog a mian do
aktokto na. Ta an ango o mian do aktokto no asa ka tawo
am nawri pa o pavatahen na.

No somnivog a disipolo
(Mateo 7:24-27)

46 “Ango tawagan nio diaken so ‘Apo namen’ as kadi nio
onotan do vatahen ko dinio.
47 Atavo a domngey diaken as kawnot da do vatahen ko
dira am nia o kakman na.
48 Akmay asa ka tawo a napatnek so vahay a napakara-
hem kano napakahni so soyid na do bato as do kawara no
rakoh a ayo am aran kalidlid na am arava takwan napia o
nakapatnek sia.
49 Pero sira o makadngey so vatahen koaya as kadi da
onotan dia am akma sa so nayvahay a abo so soyid. As
do kawara no ayo am naloyo as karakoh no nararayaw a
trabaho.”

7

No rakoh a saray no apohen da no sinjalo a iRoma
(Mateo 8:5-13)

1 Do nakatayoka na a omnanawo sira so aro saya
tawotawo am nangay do Capernaum.
2 Mian dawri kanaw o asa ka apohen da no sinjalo no
Roma a mian so pachirawatan a oyod na ipakamia as oyod
a mahara a maganit a maychahedheran.
3 As do nakadngey na so komapet di Jesus am tinovoy na
sa o maato so anongen dira do Judeo a omahes ni Jesus a
mangay a omtovatova so pachirawatan naya.
4 Mavoya da si Jesus am pinachisiasian da a mangay as
kavata da sia, “Mayanong do tawo aya o kangay mo a
omtovatova so pachirawatan naya,

5 ta ichaddaw na yaten a Israelita as kano iya pa o
napatnek so sinagoga taya."
6 Nachitoneng si Jesus a mangay as do katori darana
masngen do vahay aya a angayan da am napaytovoy o
apohen aya so kaychayvan na a omvayat sia a mapatoyo
sia dia o, "Maysalosaloval ka pava mo Apo a somdep do
vahay ko,
7 ta aran no kapachisalap ko dimo am mayanong akoava
asna tod mo na vatahen o kapia na am matova dana anti
ori,
8 takwan yaken am maintindi ko o kapakapamarin no
chirin no asa ka tawo a makayamot do kayan no adnged-
ngeyen ko a matoato kaniaken as kayan da no sinjalo
a mandoan ko. Ta do kavata ko so, 'Mangay ka na,'
anmana, 'Mangay ka dia,' am kawnotan ya, as aran sira
o pachirawatan ko am parinyen da o vatahen ko."
9 Do nakadngey sia ya ni Jesus am naychaknin. Tiniban
na sa o aro aya a tawotawo a omonot sia as kavata na
sia, "Vatahen ko dinio ta aran do Israel am tayto pa abo
o makakma sia so karakoh no saray na."
10 Mawara o kapakavidi da no tinovoy saya no apohen
aya no sinjalo am navoya da o pachirawatan aya a napia.

No anak no asa ka bioda a pinirwa a viayen ni Jesus

11 Kwanasaw am nangwan si Jesus do kavahayan no Nain.
Nachirayay sa o disipolos na sawri as kano oyod a aro a
tawo.
12 Do kasngen darana somdep do kavahayan aya am mian
o iyangay da ivovon no aro a tawotawo. As no nadiman aya
am voyvohen a anak a mahakay no asa ka bioda.
13 Do nakavoya sia ni Jesus o bioda aya am chinasi na as
vatan na sia dia, "Tomanyis ka pava."
14 Inasngenan ni Jesus o pilitro aya as katodo na sia do
katori da minhes a mayam as kavata na sia, "Tayto koymo
mandoan a mayvangon, imo a kanakan."
15 Nayvangon o kanakan aya as kapayliliak na as ka-
parawat na sia ni Jesus do ina naya.
16 Naychaknin sa o tawo as kadaday da so Dios a makavata
sia, "Tayto o mato a profeta no Dios diaten as tayto nawara
o Dios a somidong sira o tawotawo na."
17 As no akmaya sia a naparin am navahey do atavo a
kavahayan no Judea as ka do omdivon sawri a kavahayan.

No nakapasigoro sia ni Juan Bawtista o komapet di Jesus
(Mateo 11:2-19)

18 Nivahey da ya di Juan Bawtista no disipolos na saya.

19 Tawagan dira ni Juan o dadwa dira do disipolos na saya
as katovoy na sira di Jesus a omahes nia, “Ivahey mo pa
diamen an ara dana imo o vatahen aya ni Juan a mawara a
yapo do Dios anmana panayahen namen pa o kawara na.”
20 Mawara sa di Jesus am vinata da, “Tinovoy kami ni Juan
Bawtista a omahes nia dimo an ara kono imo o vatahen
naya a mawara anmana panayahen namen pa o kawara
na.”
21 Do oras ori kanaw am tinovatova na o aro a magaganit
as kapahbet na pa so marahet a espirito do kadwan as aro
a mavota o pinarin na a makavoya.
22 Vatan sia ni Jesus dira, “Mayvidi kamo as kavahevahey
nio nia di Juan o navoya kano nadngey nio saya. Makavoya
dana sa o mavota. Makayam dana sa o mapiday. Natova
sa o madipad as makadngey dana sa o makoteng. Sira o
nadiman am mirwa sa maviay, as pawnonongen dira do
makasiasi o Evanghelio aya.
23 As ay so kapalak da kano kasoyot da no masaray niaken
a abo so kamadamadanan.”
24 Makakaro sa o tinovoy aya ni Juan am sinitnan na
pangononongan ni Jesus o katawo ni Juan dira do aro sawri
a tawotawo. Vinata na, “Sino o inangay nioaya adngeyen
do desierto. Do vata nio paro as tod sia akma so viawo a
omonot do pasayawan sia no salawsaw?
25 Nakavoya kamo paro so asa ka tawo a mapia so
bihis? Omba, ta sira o mabihis am mian sa do palasio a
mapaydamnay so karakohan da.
26 No navoya nioaya am asa ka profeta amna tod ava sia
profeta,
27 ta nia o vatahen no nakatolas a komapet sia,
‘Tiban mo ta tovoyen ko anti sia a manma kanimo a
mayprepara so kawara mo.’
28 Vatahen ko dinio ta do atavo dana a nawara a tawo am
arava o maypato pa kani Juan aya, pero no asa do máhbo
dana do paypatolan no Dios am matoato kania.”
29 Do nakadngey da si Juan no tawotawo as kanira no
mangolekta no Roma am sinincharan da o kayapo aya do
Dios no pinawnonong na as kangay da pa mapabawtismo
sia,
30 pero sira o Fariseo kanira no masolib do onotan sa
no Judeo am nisobna da o inolay no Dios as kaskeh da
bawtismoan ni Juan.
31 Vatan sia ni Jesus, “Ango paro o pakomparan ko so
tawotawo sichangoriaw.
32 Maparin ko saya pakomparahen do kametdehan sa a
mayayam do rarahan a makavata sia, ‘Maytogtog kami so

kanta do ponsion am ichakey nioava as alit no kaskeh nio no kanta do nadiman.’
33 Nia o kaparin no tawo sichangoriaw a abo so ipakamia da, ta si Juan Bawtista do nakapay-ayono na am parohen da as kavata da so kayan no marahet a espirito sia.
34 As no Naytawo aya a di may-ayono am parohen da as kavata da sia o kaymot na do kanen kano inomen as kapachisagel na pa dira do maparo saya a mangolekta no Roma kano makagatogatos.
35 Amna no kasolivan no Dios am risibien da no manganohed sia.”

No tawo a rakoh dana so addaw
36 Niinbitan sia no asa ka Fariseo a mangay a koman do vahay da,
37 as do katori na daw ni Jesus am nawara o asa ka makagatogatosen a mavakes do kavahayan aya, ta do nakapanmo na so kayan daw ni Jesus am nanghap so dijaw a yanan no maynyen a pabango as kangay na daw,
38 a domogod do masngen aya di Jesus a tomanyis as no hoo naya am nanalasal do kokod ni Jesus. Ninyisnyisan na ya no book nawri as karek na dia as kapangay na pa dia so pabango o kokod nawri.
39 Do nakavoya na sia ya no mininbita aya di Jesus a Fariseo am vinata na do aktokto na, “An somnivog o kaprofeta no tawo aya am mapanmo na sigoro an ango o katawo no mavakes aya a omponas do kokod naya.”
40 Amna vinata ni Jesus, “Simon, adngeyen mo yaken, ta tayto o vatahen ko dimo.
41 Mian sa o dadwa ka tawo a nakaotang do asa ka tawo a napavohod so kartos dira. No otang no asa aya am kinientos as no otang no asa aya am singkwenta.
42 Do kapayalit da a di makapaga am pinakaboan sa no napavohod aya dira as kadi narana papagan sira do otang daya. Do hahawen mo am no siyo do vata mo dira o mapipia so kapamahemahes kano kaddaw nia o napabo aya so gatos da.”
43 Vatan sia ni Simon, “Do hahawen ko am no tawo aya a rakorakoh so pinabo a otang.” Vatan sia ni Jesus, “Ari hosto o vinata moaya.”
44 Iditan na so mavakes aya as kavata na sia di Simon, “Ara mo mavoya o mavakes aya? Somindep ako do vahay moaya am arava o aran kadanom na a iyoyas mo do kokod ko asna no mavakes aya am inoyasan na o kokod koaya no hoo na as kaponas na dia no book na.
45 Niadkan moava yaken pero no mavakes aya am nibhes na pava adkan o kokod koaya a nakayapo do kasdep ko.

46 Arava o pabango a pinangay mo do oho koaya pero
pinangayan na so pabango o kokod koaya.
47 Dawa vatahen ko ta no aro a gatogatos na am chinapak-
aboan as mavoya ya do rakoh a addaw na niaken. Asna no
chinapakaboan aya so dekey am tayto dekey o addaw na."
48 Vatan sia ni Jesus do mavakes aya, "No nadpon a
gatogatos mo am pinakaboan dana."
49 Vatan da sia no kadwan sawri a machihanghang dia,
"Sino paro ya a omahahaw so kapakabo na so gatos."
50 Vatan na sia do mavakes aya, "No saray mo o tayto mo
pinakarawat so kalibrian. Mangay ka na a maydamnay so
aktokto."

8

No mavavakes a somnidong si Jesus

1 Nakarahan ya am nangay si Jesus a mapawnonong
so Evanghelio aya a komapet do paypatolan no Dios do
matatarek a kavahayan as no dose saya am nachirayay sa
sia.
2 Mian pa sa o nachivan a mavavakes a tinovatova na do
ganit da kano pinakaroan na sa so mararahet a espirito. No
asa dira am si Maria Magdalena a pinakaroan so papito a
ka mararahet a espirito.
3 Si Juana o asa a kakovot ni Chuza a mato a pachirawatan
ni Patol Herodes, si Susana as kano aro pa sa kadwan a
tomoroh so sidong dira da Jesus kanira no dose saya.

No parabola no tinokos
(Mateo 13:1-9; Marcos 4:1-12)

4 Do naypisa a nakakpeh da no aro a tawotawo a yapo
do matatarek a kavahayan am tinoroh na o akmaya sia a
parabola.
5 "Mian o asa ka tawo a nangay a manokos. As do
tinokos naya am mian sa o nangay do panahanan a nia
so chinalasagan da no manahan dawri as no kadwan am
chinan da no manomanok.
6 Mian sa o nagagtos do kabatoan a nia sa so nakalo a
mahayo do kakolay no yanan daya.
7 Mian sa o nangay do kamanolokan a nia so nakalo a
madiman do kahonghong dira no pachisohotan daya tamek.
8 As mian sa o natokos do mapia a tana a nia so napia so
katovotovo as kapakasi na so oyod a aro." Do pinakavosan
sia ni Jesus am pinakaliak na vatahen, "Kapiahen nio o
kapanngey nio kano kaintindi nio sia."
9 Inahes da no disipolos na saya an ango o ichakey na
vatahen no parabola naya.

10 Vinata ni Jesus, “Mapia kamo ta ipapanmo dinio o
komapet do paypatolan no Dios asna dira do kadwan am
panerbian sa so parabola tapian di da voya o tori da tiban
as kadi da makaintindian so madngey da.
11 Niaya o inmonmoan no parabola aya. No tinokos aya
am no Chirin no Dios.
12 No nangay aya do panahanan am irepresenta na sa
o makadngey so Chirin aya no Dios a dia omonong dia o
Chirin aya as do kawara ni Satanas am pakarohen na ya
dira tapian di sa manganohed a nia so ichalibri da.
13 No nangay aya do kabatoan am irepresenta na sa o
masoyot a omrisibi so Chirin aya pero nakatneb ava ya dira
so mapia as do kawara no tentasion dira am masonong da
tadichokoran.
14 No nangay aya do kamanolokan am irepresenta na sa
o omrisibi so Chirin aya amna makayamot do matatarek
a ichalijat kano ichahoho da do mondo aya a akma so
kaynakman kano kayayakan am katavonan o saray daya
as kadi narana makatovoan no saray daya.
15 No natokos aya do mapia a tana am irepresenta na sa o
domngey so Chirin aya as kapawyod da sia onotan do viay
da as kayan no kavoyan sia dira.

No parabola no relaken
(Marcos 4:21-25)

16 “Arava o mandeb so relaken as kataheb na dia
anmana pangayen do ahbo no kama asna pangayen naya
do pakavoyan nia no somdep.
17 Arava o tayotayohen a di anti a maytotwaw as no atavo
a sekreto am mapanmo anti.
18 Makapatak kamo do kaparin no kapanngey nio, tak-
wan an sino o manngey as kapanganohed na am may-
parakoh o nanawan sia as sira o dia manngey as kadi da
manganohdan am pakarohen pa o ichapatak da.”

No somnivog a ina kano kakakteh sa ni Jesus
(Mateo 12:46-50; Marcos 3:31-35)

19 Kwanasaw am nawara o ina na kanira no kakakteh na
sawri a mahahakay a makey a mangay sia amna nakasngen
sava do kaaro no tawo.
20 Vatan da sia di Jesus, “Tayto sa ina mo kanira no
kakakteh mo do gagan a makey a makavoya dimo.”
21 Amna vinata ni Jesus, “No ina ko kanira no kakakteh
ko am sira o domngey kano omonot do Chirin no Dios.”

No milagro ni Jesus do kabkasan
(Mateo 8:23-27; Marcos 4:35-41)

22 Do naypisa am vinata na o kapayatovang da as
somnakay sa do asa ka falowa.
23 Mahawod dana sa am nakaycheh si Jesus amna nay-
chehat a mayparahet o kawan as kasitnan da mannganngа
do kasakay dana dira no danom.
24 Nangay sa di Jesus a omyokay sia as kavata da sia, “Apo,
Apo, madiman ta!” Nayvangon si Jesus as kamando na dia
o salawsaw kano abkas aya as nanyeng dana a mangheteng
as kapaypadinak na.
25 Vatan sia ni Jesus dira, “Ango ichabo no saray nio.”
Namo sa kan naychaknin sa as kavata da sia do kadwan
dira, “Sino paro ya a maparin a mapabhes so salawsaw
kano abkas do mando na!”

No milagro ni Jesus do asa ka Gadareno
(Mateo 8:28-34; Marcos 5:1-20)

26 Kwanasaw am mawara sa do Gadara a asa ka kava-
hayan a katovang no Galilea.
27 Kagtin ni Jesus am mian o mahakay a yapo do
kavahayan aya a minvayat sia. Sindepan ya no aro a
mararahet a espirito as arava o onayen na as matda ava
ya do idi ta do sementerio.
28 Mavoya na si Jesus am nangyangyaw as kakheb na do
salapan na as kavata na sia, “Jesus a Manganak no mato a
Dios, ango ichakey mo diaken. An maparin am kastigoan
moava yaken,”
29 takwan do nakavoya sia ni Jesus o tawo aya am
nimandoan na sa a komaro o mararahet aya a espirito
sia. No tawo aya am aro o omgwardia dia as kakadena na
amna makavolaw as kangay na do desierto as masanib sia
a paynolayan no mararahet saya espirito.
30 Ahsan nia ni Jesus o ngaran na am no tinbay na
am, “Yatoyatosen,” takwan oyod sa aro o somindep sia a
mararahet a espirito.
31 Nachisiasi sa o mararahet saya espirito do kadi na
tovoyan sira ni Jesus do yanan daya no kakastigoan,
32 as dawri inahes da tovoyan sira ni Jesus o oyod sawri
aro a bago do masngen aw a tokon.
33 Komnaro sa o mararahet saya espirito do tawo aya as
kangay da somdep dira do bago saya as naychapayapayayo
sa o bago saya a mayjogtos do kakarangan as chinamotan
sa atavo.
34 Do nakavoya da sia ya no machonong ori dira am
nayayo sa mangay a maybalita nia do idi kan do kadwan
a logar.
35 Nangay sa o aro a tawotawo a tomidib do akmaya
sia naparin as mawara sa di Jesus am tori a maydisna

o tawo aya a adan a yanan da no espirito a tori dana machipasonong as kayan dana no onayen na. Do akmaya sia napaparin am namo sa o tawotawo saya.
36 As sira o nakavoya so naparin aya am pinayvahevahey da o nakapia no tawo aya a sindepan no mararahet sa espirito.
37 Oyod sa namo o tawotawo saya do kavahayan sa a omdivon do Gadara aya as inahes da o kakaro narana dira ni Jesus as somnakay do falowa a komaro.
38 No tawo aya a napia am oyod a nahoho a machivan dana di Jesus amna vinata na sia,
39 "Mayvidi ka dinio as kangay mo a mapapanmo sia o makakniknin aya a pinarin no Dios dimo." Nangay o tawo aya as kapapanmo na nia do atavo do kavahayan aya o pinariparin sia ni Jesus.

No dadwa a rakoh so saray ni Jesus
(Mateo 9:18-26; Marcos 5:21-43)

40 Mawara si Jesus do viit naya am tori dana sa aro tawo a omnanaya so kapayvidi na a nangay a omvayat sia.
41 As mian o nangay sia a asa ka adngedngeyen da do sinagoga a mayngaran so Jairo. Nangay a domogod as kakheb na do kokod ni Jesus as kahoho na nia o kangay ni Jesus do vahay na,
42 ta no voyvohen aya anak na a mavakes a dose so awan am tori a maychahedheran.

Do kayam dawri am maysisidin o oyod sa aro a omononot sia.
43 As mian o mavakes a maganit a dose dana ka kawan so kapayraraya as arava o makatova so ganit naya.
44 Nangay do tadichokoran aya ni Jesus as katodo na so payis no lamit na am nanyeng a mapia.
45 Vatan sia ni Jesus, "Sino tomnodo ori diaken." Do kabo no tomoneng nia am vinata ni Pedro, "Apo, tayto aro tawo a maysisidin do masngen aya dimo a sira sigoro so nakasalid dimo."
46 Vatan sia mirwa ni Jesus, "Tayto tomnodo diaken, ta tori ko nadidiw o nakakaro diaken no ipakapamarin."
47 As do kahahaw sia no mavakes aya o kadi na makatayoan am nangay a domogod a komheb as omlayin a makavata sia o pakayapoan no tinodoan na sia as kavahey na nia o nakanyeng na a matova.
48 Vatan sia ni Jesus sia, "Manganak, makayamot do saray mo am natova ka. Maparin ka na mangay a abo so kamoamo."

49 Do katori naya mayliliak ni Jesus am nawara o asa
ka mahakay a yapo do vahay ni Jairo a makavata sia,
“Nadiman dana o manganak mori asna salovalen mo pava
o Maistro aya.”
50 Vatan sia ni Jesus di Jairo, “Mangsah kava as ichasaray
mo na yaken, ta mapia anti ori.”
51 Makarapit sa do vahay aya ni Jairo am voyvoh sa Pedro,
Juan, Santiago as kano inyapoan no metdeh aya o pinya ni
Jesus a somdep.
52 As mian sa maytavotavo a tomanyis o tawo sawri
daw as kapayvinovinoho da dia. Amna vinata ni Jesus,
“Tomanyis kamoava ta nadiman ava ya asna tod a makay-
cheh.”
53 Amna chinayak da si Jesus no tawotawo saya do
kapanmo da sia o nakadiman dana no metdeh aya.
54 Inahap ni Jesus o tanoro no nadiman aya as kavata na
sia, “Metdeh, mayvangon ka.”
55 Nanyeng a mayvidi sia o pahad na as kapayvangon na.
As vinata ni Jesus o katoroh da do metdeh aya so kanen na.
56 Oyod sa naychaknin o inyapoan no metdeh aya as
niyokoyokod sa ni Jesus a di mayvahevahey nia do aran
sino o akmaya sia a naparin.

9

No nakatovoy sira ni Jesus o dose sa a ka disipolos na
(Mateo 10:5-15; Marcos 6:7-13)

1 Tinawagan na sa ni Jesus o dose saya as katoroh na
dira so ipakapamarin kano anohed a manovatova kano
mapahbet sira so mararahet a espirito,
2 as katovoy na sira a mangay a mapawnonong sia o
paypatolan no Dios kano manovatova.
3 Vinata na pa dira, “Manayvi kamoava so serserbien nio
do biahe nioaya akma so kanen kano kartos as kano kadwan
pa sa a kaylangan nio.
4 Ta do rapitan nio a vahay am dawri o katdan nio a
manda do kakaro nio do kavahayan aya.
5 As sira o maskeh a omrisibi dinio am karoan nio sa a
mapapaspas so ahbek do kokod nio a nia anti so testigo a
laban dira.”
6 As nangay sa do matatarek a kavahayan a ma-
pawnonong so Evanghelio aya as kano manovatova so
magaganit.

No hahawen ni Herodes di Jesus
(Mateo 14:1-12; Marcos 6:14-29)

7 Nadngey ni Patol Herodes o akma saya sia mapaparin
as oyod naya chinarovel takwan mian sa o makavata sia o
ka si Juan Bawtista na nia a minirwa a maviay.
8 Mian sa o makavata sia o ka si Elias na anmana
nayvangon o asa dira do profeta sa kaychowa.
9 Vatan sia ni Herodes, "Pinakteb ko o lagaw ni Juan asna
sino paro pa o madngedngey koaya a aro so mapaparin."
As makayamot dia am chinahoho ni Herodes o kavoya na
si Jesus.

No milagro a kapakan sia ni Jesus o 5,000
(Mateo 14:13-21; Marcos 6:30-44; Juan 6:1-14)

10 Do nakapayvidi darana no dose saya a ka apostoles
do tinovoyan naya sira am vinahey da di Jesus o atavo a
pinariparin da. As pinayvan na saya so matayo a mangwan
do asa ka dekey a kavahayan a mayngaran so Betsaida.
11 Amna do nakadngey da sia ya no aro saya tawotawo
am inonotan da sa Jesus. Niyavayava saya ni Jesus as ka-
pawnonong na sia dira o kaparin no viay do panayahboan
no paypatolan no Dios as katovatova na sira so mian so ganit
dira.
12 Do kapaypamakoyab naranawri am vinata da no dose
aya di Jesus, "Pawdien mo na sa o tawotawo saya tapian
mangay sa manta do kavahayan aya so kanan da kano
ngayan da sichamahep takwan takey do yanan taya."
13 Amna vinata dira ni Jesus, "Torohan nio sa so kanen
da." Itbay da a makavata sia, "No voyvoh a mian dia
am dadwa ka among as kano dadima a ka tinapay asna
katadkan na an akmay mangay kami a manadiw am arava
o ipakan ta sira."
14 No vidang da no tawotawo saya am mararani a
dadima livo a ka mahahakay.* Vatan na sia dira do
disipolos naya, "Paychagrogropohen nio sa a maydisna a
tay-sisingkwenta."
15 Pinarin da ya.
16 Hapan sia ni Jesus o dadima aya a ka tinapay as kano
dadwa ka among as katangay na do hanyit a mamahemahes
as kakchikchid na sia as katoroh na niaya dira do disipolos
na saya a payatayen dira do tawotawo saya.
17 As nabsoy sa atavo as mian pa o nikpeh da no disipolos
aya a dose a ka alat a panda da.

No vinata ni Pedro a kasincharan na si Jesus
(Mateo 16:13-20; Marcos 8:27-30)

* **9:14 9:14** Mian pa sa o mavavakes kano kametdehan a dia nachividang.

18 Do naypisa do kasirasira da am mian a machahoahok
si Jesus. Kwanasaw am ahsan na sira so disipolos na
saya a makavata sia, “Ango o kasincharan da diaken no
tawotawo.”
19 Vatan da sia, “Si Juan Bawtista ka kono amna mian sa
o makavata sia o ka si Elias mo. Mian pa sa a makavata so
nakapayvangon mo a asa dira do profeta sa kaychowa.”
20 Ahsan nia ni Jesus dira, “Onas inio, ango kasincharan
nio diaken.” Itbay ni Pedro a makavata sia, “Imo o Cristo
aya no Dios.”
21 Yokoyokoran nira ni Jesus do kadi da mayvahevaheyan
no akmaya sia,
22 as kavata na pa sia, “No Naytawo aya am natongdo
a mayparahan do aro a pakasisian da sia ta sobnahen da
anti sia no adngedngeyen kanira no maato a papali kano
eskriba sa as kadiman anti sia amna do ichatdo na a karaw
am mirwa a maviay.”
23 Vatan na sia dira, “An sino o omonot diaken am
tadichokoran narana o tanyan na ichapia as katagrara na
sia a kararaw o natongdo a kros na as kavidin na omonot
diaken.
24 Ta an sino komita sia librien o karakohan na am abohen
na anti ya as an sino ombo so viay na a makayamot diaken
am iya anti o somnivog a makarawat so viay.
25 Ta ango paro o inakyan nia no asa ka tawo an mahap
na o atavo a mian do mondo aya as kabo na so mismo na
pahad.
26 As an sino o machisnek niaken kano chirin ko am
ipachisnek pa anti sia no Naytawo aya an mawara o
kapayvidi na a oyod a makapamarin as pachirayayan da
no angheles kano ipakapamarin no Dios Ama.
27 Vatahen ko dinio ta mian sa dinio o di pa anti a diman
a manda do kavoya da so kapaypatol no Dios.”

No nakatadi dia o makakniknin a katitiban ni Jesus
(Mateo 17:1-8; Marcos 9:2-8)

28 Nakarahan o wawaho a karaw do nakavata na sia ya
am pinayvan sa ni Jesus sa Pedro, Juan as kani Santiago a
tomayara do asa ka tokon a machahoahok.
29 As do kayan na machahoahok ni Jesus am chinatadian
o katitiban na as kapayvadiw no onayen nawri a oyod a
marelak,
30 as kayan da no dadwa ka tawo a nangay a machisisirin
sia. As no tawo saya am sa Moises kani Elias.
31 Machitarek o katitiban da nia as no vinata daya di
Jesus am no komapet do manam aya a payparahanan na
pakasisian do Jerusalem as kano kalogar da omdiman sia.

32 Sa Pedro kanira no rarayay na saya am nakaycheh sa† as mayokay sa am navoya da o machitatarek aya kano makakniknin a katitiban ni Jesus as kavoya da pa sira so dadwa aya a ka rarayay na.
33 Komarokaro dana sa Elias kani Moises am vinata ni Pedro di Jesus, "Apo, tayto mapia o kayan taya dia asna mamarin ta so mayponged a yanan nio ka da Moises kani Elias." Am niktokto nava ya ni Pedro a manam so nakavata na sia.
34 Do katori na pa a mayliliak am mian o demdem a minolib sira as oyod sa namo.
35 Dekey as kayan no liak a yapo do demdem aya a makavata sia, "Niaya o Manganak ko a oyod ko ipakamia. Adngeyen nio sia."
36 Nakarahan o liak aya am navoya da si Jesus a tori dana maychatani. As no akmaya sia napaparin am pinayvahevahey dava kanaw.

No metdeh a pinakaroan ni Jesus so marahet a espirito (Mateo 17:14-18; Marcos 9:14-27)

37 Do ichadadwa na a karaw do kawsok da do tokon aya am mian sa o aro a tawotawo a nachivayat sia.
38 As mian o asa ka tawo a tomawatawag di Jesus a makavata sia, "Maistro, an ichasi mo yaken am tiban mo pa o manganak koaya ta voyvoh ko ya a manganak,
39 as sindepan sia no marahet a espirito a nia so mapangyangyaw sia kano mapaneglang sia as kasbo no vivi na. Dekey o kapaywayam sia no espirito aya as oyod na ya a ipakasiasi,
40 as inahes ko na sa o disipolos moaya a mapakaro so espirito aya am naparin dava."
41 Vatan sia ni Jesus, "Tayto ko pachimaboan o saray nio as kasadit nio a paynananawhen. Manda paro pa an mango o kapachichasa ko dinio as kano kapaynananawo ko dinio! Iyangay mo diaken o anak moaya."
42 Do kapaypasngen sia no metdeh aya am pinodid sia no marahet aya espirito as kapaneglang na sia. Amna nimando ni Jesus o espirito aya as katovatova na so metdeh aya as kapresenta na sia do ama naya.
43 Oyod sa naychaknin o tawotawo saya do ipakapamarin aya no Dios.

No nakapapanmo nia ni Jesus o manam a pandidiwan na (Mateo 17:22-23; Marcos 9:30-32)

† **9:32 9:32** *Anmana:* oyod sa madoho amna niposposan da o kadi da makaychehan.

Do katori da pa mangononong dia no tawotawo saya o makakniknin aya naparin am vinata ni Jesus do disipolos na saya,
44 “Katovidan nio o akmaya sia vahevahey ko, ta no Naytawo aya am paynolayan anti a atetekan no tawotawo.”
45 Amna arava o chinaintindian da so vinata aya ni Jesus, ta mian o minvalat sia ya do kaintindian da sia amna kanitan dava ya iyahes an ango ichakey na vatahen.

No somnivog a máto dana
(Mateo 18:1-5; Marcos 9:33-37)
46 Kwanasaw am mian o kapaysepasepang da no dose saya an sino o máto dana dira.
47 Amna do kapanmo sia ni Jesus o mian do aktokto da am nanghap so asa ka metdeh do katangked na,
48 as kavata na sia dira, “An sino omyavayava so akma saya sia a metdeh do ngaran ko am tayto na yaken a sincharan kano rawaten. As an sino sominchad diaken am sincharan na o tomnovoy aya diaken, takwan no adpang no sivog a katoato no asa ka tawo am no kapamahbo na so karakohan na a sominchad do kadwan.”
49 Vinata ni Juan di Jesus, “Apo, nakavoya kami so asa ka tawo a mapahbet so marahet a espirito do ngaran mo amna nipenpen namen takwan rarayay namen ava ya.”
50 Vatan sia ni Jesus, “Mayanong nioava ya penpenen takwan an ara naynio di sobnahen am rarayay nio pa ya.”

No nakadi da risibian si Jesus do kavahayan da no Samaritano
51 Do kapaypasngen narana no kapayvidi ni Jesus do hanyit am komnaro pava do aktokto na o kangay na do Jerusalem.
52 Napaytovoy so manma kania a mayprepara so kawara na do kavahayan da no Samaritano,
53 amna nirisibi dava sia daw do kaoyod na matalamad sia no kahoho na mangwan do Jerusalem.
54 Do nakavoya da sia da Juan kani Santiago o akmaya sia kaskeh da romawat si Jesus am vinata da, “Apo, maparin paroava an akdawen namen o kagtos no apoy a yapo do tohos a tomemtem sira?”
55 Amna tiniban sa ni Jesus as kahoya na nira,
56 as nangay sa do matarek dana a kavahayan.

No raradin da no tinawagan sa ni Jesus
(Mateo 8:19-22)
57 Do katori da mayam do rarahan am mian o nangay a makavata sia di Jesus, “Omonot ako dimo do atavo a pangwanan mo.”

58 Amna tapian mangtokto am vinata sia ni Jesus, “Mian o
maychaponged a yanan da no vinyay as kano manomanok
pero no Naytawo aya am arava o savatan na vahay.”
59 Vatan sia ni Jesus do asa ka tawo, “Omonot ka
diaken,” amna vinata no tawo aya, “Sichangoriaw ava ta
pachonongan ko pa o ama ko.”
60 Amna vinata sia ni Jesus, “Nolay mo sa o logar a
omsikaso so komwan do akma saya sia‡ asna imo am
iyangay mo a pawnonongen o paypatolan aya no Dios.”
61 Mian pa o asa a nakavata sia, “Omonot ako anti dimo
mo Apo, asna iyangay ko pa ivahey do vahay.”
62 Amna vinata sia ni Jesus, “Mayanong ava do paypatolan
no Dios o asa ka tawo a akmay maytaketakey a mapasitnan
so aradohen na as kasonong na masaloval a di dana
ompatongtong sia.”

10

No 72 sa a tinovoy ni Jesus a mananawo

1 Nakarahan ya am namidi pa si Jesus so setenta y dos* a
tovoyen na sa manma a tomahidwa do atavo sa kavahayan
a manam na sa angayan.
2 Vinata na dira, “No katovoyan nioaya am akmay oyod
a rakoh a panyanian as kayhahawan da no manyani.
Akdawen nio pa do taydira so yanien aya o kapaytovoy na
pa so aroaro a maytrabaho.
3 Mangay kamo anti as kanakmen nio ta akma kamo anti
dedekey a karnero a machipanghovok dira do volaw a chito.
4 Manayvi kamoava so kartos anmana todango a
warawara kano serserbien nio as makadirecho kamo do
tovoyan koaya dinio.
5 Do atavo a asdepan nio a vahay am akdawen nio o
bendision dira no Dios.
6 Sira o romawat so kabendision nioaya dira am marawat
da anti o bendision aya pero dira do maskeh nia am arava
o marawat da.
7 Do omrisibi saya dinio am mavidin kamo dira a romawat
so pantaren da dinio. Ta no mangay aya a maytrabaho am
mayanong a makarisibi so sinsinmo no trabaho na. Aro ava
vahay o rapitan nio asna asa ka vahay do asa ka kavahayan.
8 Do kavahayan sa a omrisibi dinio am risibien nio pa o
pantaren da dinio.
9 Manovatova kamo as kapawnonong nio sia ta no
kapaypatol no Dios am masngen dana dira.

‡ **9:60 9:60** *Do Griego:* Nolay mo sira o nadiman a omvovon nira no nadiman.
* **10:1 10:1** *Do kadwan sa a manuscript am:* setenta.

10 Asna an mian sa o kavahayan a maskeh a omrisibi
dinio am mangay kamo do rarahan sa no kavahayan saya
a makavata sia,
11 'Papaspasen namen o ahbek do kokod namen a nia so
sinyal a laban dinio as katanggalen nio ta no kapaypatol aya
no Dios am masngen dana.'
12 As do ito araw no kapaysekasekad am mapapaw anti o
marawat no Sodoma as kano kavahayan saya.
13 "So pangananawa no pamandan nio a tawotawo no
Corazin kano Betsaida! Ta an no makakniknin sa a pinarin
ko dinio as naparin sa do kavahayan no Tiro kano Sidon am
nanehseh sawri as kayan no kavoyan sia dira.
14 Amna ara kamoava nanehseh, dawa mapapaw anti o
marawat a hosga no Sidon kano Tiro.
15 As inio a taga-Capernaum a omahahaw so kaoyod nio
anti a mato so onor am ipoha kamo anti do infierno.
16 "Sira o domngey dinio am yaken o mismo da adngeyen.
An sino o machisobna dinio am yaken o mismo na sobnahen
as an sino somobna diaken am sobnahen na o tomnovoy aya
diaken."

No pinarin da no 72 sawri

17 Mayvidi sa o setenta y dos aya† am oyod a rakoh
o kasoyosoyotan da as kavata da sia, "Apo, aran sira o
mararahet a espirito am kamandoan namen sa do ngaran
mo."
18 Vatan sia ni Jesus dira, "Navoya ko si Satanas a akmay
chidat a magagtos a yapo do tohos.
19 Ta tinovoy koynio a mian so ipakapamarin as aran no
binino sa a boday am arava o mapaparin da dinio as alit pa
no kabo no mapaparin da dinio no omlaban saya diaten.
20 Amna nawri ava o oyod a rakoh a paysoyosoyotan nio o
nakahomis nio sira so mararahet a espirito asna no katayto
narana nakatolas no ngaran nio do hanyit."

No rakoh a soyot ni Jesus
(Mateo 11:25-27; 13:16-17)

21 Do oras ori kanaw am oyod a rakoh o soyot ni Jesus a
yapo do Masanto a Espirito as vinata na, "Mamahemahes
ako dimo mo Ama a imo so Apohen do hanyit kan do tana
aya, takwan no di mo pinapanmo dira do makavata so
kasosolib kano kato no pinachinanawan da am tayto mo
pinapanmo dira do dekey so pinachinanawan, ta nia mo
Ama o sivog a mian do mapia a inolay mo.

† **10:17 10:17** *Do kadwan sa a manuscript am:* setenta.

22 “Pinainkargado na diaken no Ama ko o atavo, takwan
arava o makasinchad sia so mahosto o Manganak aya an
dia voyvoh o Ama. As alit pa no kabo no makasinchad sia
so mahosto o Ama aya an dia voyvoh o Manganak aya as
kanira no pidien na a makasinchad sia.”
23 Iditan na sira so disipolos na saya as kavata na sia dira
so madomi, “Rakoh o kapalak no makavoya sira so mavoya
nioaya,
24 ta vatahen ko dinio o kaoyod dana aro no profeta kano
patopatol a nahoho a makavoya kano makadngey so tayto
nio saya mavoya kano madngey amna navoya dava kano
nadngey da sava.”

No tawo a somnivog a masisien
(Mateo 22:34-40; Marcos 12:28-31; Roma 13:8-14)

25 Mian o asa ka tawo a rakoh so pinachinanawan do
onotan sira a nakey a omhawahaway si Jesus. Vatan na
sia di Jesus, “Maistro, ango o parinyen ko tapian marawat
ko o viay a abo so pandan.”
26 Atbayan sia ni Jesus, “Ango vatahen no nakatolas a
onotan ta.”
27 Tinbay na si Jesus a makavata sia, “Ichaddaw mo o Apo
mo a Dios so pawyoren do tawol mo, do aktokto mo, do viay
mo, do atavo ayet mo as kaddaw mo pa no kapayengay mo
akma so kaddaw mo no mismo mo a karakohan.”
28 Vatan sia ni Jesus, “Tayto a hosto o tinbay moaya, as
parinyen mo ya tapian mian o somnivog a viay mo.”
29 Amna do kaskeh na mapahomis am vinata na di Jesus,
“Sino o kapayengay koaya a logar ko a ichaddaw.”
30 Tinbay ya ni Jesus a makavata sia, “Mian o yapo
do Jerusalem a maypakwan do Jerico a pinahpah da no
bandido as katakaw da so warawara na as katod darana
ngarian dia do payis no rarahan aya a vata da as nadiman.
31 Kwanasaw am mawara o asa ka pali. Do nakavoya na
so kaparin no tawo aya am nanditdit do viit no rarahan aya
as katod na havasan dia.
32 Kwanasaw am nawara pa o asa ka Levita. Tiniban na
pa ya as katod narana havasan do nitetekan daya.
33 Pero mian o asa ka Samaritano a nakavoya sia as nasi
nia.
34 Nangay sia as kapangay na so tovatova do rawa na saya
as kahpet na sia no lamit as kapasakay na sia do kabayo
naya a iyangay do asa ka vahay a ipangarkila so yanan na
as kapachonong na dia.
35 Do omonot danaw araw am tomnoroh so kartos o
Samaritano aya do tayvahay aya as kavata na pa sia,

‘Pachonongan mo sia as an ango pa o kolang do itoroh koaya
dimo am pagan ko anti dimo an mayvidi ako.’ ”
36 Pakavosan na sia ya ni Jesus a omahes nia, “No siyo do
vata mo dira dia o napavoya no addaw na no kapayengay
na.”
37 “No napavoya aya so kasisien,” kwana no tawo aya.
Vatan sia ni Jesus sia, “Parinyen mo o akmaya sia.”

No bisita ni Jesus do vahay da Marta kani Maria

38 Do kapaypangay daya am nakarapit sa do asa ka
kavahayan a yanan no asa ka mavakes a mayngaran so
Marta a iya so mininbita dira a omrapit do vahay da.
39 Mian o kakteh na nia a si Maria a oyod a interesado a
domngey si Jesus.
40 Si Marta aya am nawri o ichasanga na o aro a trabaho a
komwan do kapayhanda na nira no bisita na saya. Vatan sia
ni Marta di Jesus, “Tori sigoro mapia an iyangay na yaken a
sidongen no kakteh koaya asna no katod nava maydisnan.
Vatahen mo o kapanidong na.”
41 Amna vinata ni Jesus, “Marta, tayto aro icharovel kano
ichasanga mo,
42 pero asa o mayanong mo a chitahen. As no kakteh
moaya si Maria am tayto na pinidi o mayanong naya
parinyen as arava o mapakaro sia dia.”

11

No palialitan a dasal
(Mateo 6:9-13; 7:7-11)

1 Do naypisa am mian a machahoahok si Jesus do asa
ka logar. Do nakakavos narana am nangay sia o asa do
disipolos na a makavata sia, “Apo, nanawhen mo yamen
a machahoahok a akma so nakananawo sira ni Juan o
disipolos na sa.”
2 Vatan sia ni Jesus, “An machahoahok kamo am nia o
vatahen nio.
‘Ama, aniven o ngaran mo as mangay diamen o
paypatolan mo.
3 Itoroh mo pa o ichaviay namen a kararaw,
4 as kapakabo mo pa so gatos namen takwan pakaboan
namen sa o makagatos diamen. Pavawahen mo pa yamen
do katentasionan diamen.’ ”
5-6 Vatan na sia dira, “An mian dinio o mangay do asa ka
kayvan an mavak a mangahes so tod na ipantad so bisita
na a nawara a yapo do biahe do kabo no tinanggal na sia,
7 as atbayen na, ‘Salovalen moava yaken mo kayvan.
Nangneb kami na as tayto kami a makaycheh kanira

no kametdehan ko sa as maparin akoava mayvangon a tomoroh dimo so iyahes moaya.'
8 Vatahen ko ta omhamo ava anti a mayvangon ya a makayamot ava do kapaykayvan da asna makayamot do kadi na omhesan a machisiasi no mangaylangan aya.
9 Akma pa saw o kavidin nio a machipangdaw, ta marawat nio o iyahes nioaya. Omhes kamoava a manita, ta mavoya nio anti o chitahen nioaya. Mavidin kamo a manogtog ta ipanyiwang kamo anti.
10 Ta an sino mangahes am makarawat as no manita am makavoya as no manogtog am ipanyiwang sia.
11 Ara do vata nio asa ka ama a tomoroh do manganak na so boday an mangahes so among?
12 Anmana an mangahes so otioy am torohan na paro so anopit?
13 An no asa ka tawo a makagatogatos as mapanmo na o katoroh na so mapia do manganak na sa am chapanngo no kasonosonong no Ama taya do hanyit a tomoroh so mapia? As no itoroh naya dira do mangahes sia am no Masanto aya a Espirito."

Si Jesus as kani Beelzebul
(Mateo 12:22-30; Marcos 3:20-27)
14 Mian o tinovatova na a di makapayliliak. Pinakaroan na ya so marahet a espirito a nia so pakayapoan no kadi na makapayliliakan, as do nakapayliliak naranaya am oyod da ya pinaychaknin no aro sawri a tawotawo.
15 Amna mian sa dira o nakavata sia, "Mapahbet ya so marahet a espirito do ipakapamarin ni Beelzebul a iya so apohen no mararahet a espirito."
16 As sira o kadwan a makey a omproyba dia an somnivog o kaiya no Mesias aya am nangahes sa so milagro.
17 Pero do kapanmo na so atavo a mian do aktokto da am vinata na, "No paypatolan a sirasira so maylalaban am maypakaha a akma so kararayaw no asa ka familia a di maysosondo.
18 As an si Satanas as labanen na sa o rarayay na am maypango kapaytetnek no ipakapamarin na.
19 An oyod o vatahen nioaya a kapahbet ko so marahet a espirito do ipakapamarin ni Satanas am ara nio paroava vatahen o kaniaya no kaparin da no rarayay nio saya a mapahbet pa so marahet a espirito? Nia o mismo a tombay so vatavatahen nio saya.
20 As an no ipakapamarin no Dios o serbien ko a mapahbet so mararahet sa espirito am no kapaypatol no Dios am tayto dana a somnitnan dinio.

21 “An mian o makapamarin a tawo a mian so armas
a gwardia na do vahay kano warawara na am arava o
ichavakel na.
22 Pero an mawara o rakorakoh pa kania so ipakapamarin
a somdep sia as kahap na so armas no gwardia na sira am
arava o mapaparin na as mahap o warawara na.
23 “Sira o di machangay diaken am sobnahen da yaken.
Sira o di machisidong do trabaho koaya am valavalaten da
o trabaho ko.
24 “No asa ka marahet a espirito a pinahbet am matodin
ava o ngayan na as do kabo no paynehahan na am mayvidi
anti sia do pinakayapoan naya.
25 Do kavoya na anti so kaydamnay no tawo aya,
26 am mangay a manrara so papito pa ka rarayay na a
espirito a marararahet pa kania a somdep do tawo aya. As
no makasi aya tawo am maharahara pa o kaparin na kano
nanma nawri a kaparin.”

No sivog a mapalak

27 Do katayto naya mayliliak ni Jesus am mian o asa ka
mavakes a makavata sia so kaliaken, “Mapalak o mavakes
a komnovot as napayrakorakoh dimo.”
28 Amna vinata ni Jesus, “No vatan ko so sivog a mapalak
am sira o domngey as kano manganohed do chirin no Dios.”

No pamandan da no maskeh a manganohed
(Mateo 12:38-42)

29 Do kapaypaaro da no mangay a domngey sia am
vinata na, “Tayto marahet o kaparin no tawotawo sichang-
oriaw ta nawri o chitahen da o kayan no ipavoya dira a
makakniknin. Amna mavoya dava anti o chitahen daya a
katadkan no akma so naparin di Jonas kaychowa.
30 Akma so nakapaychaknin da no naparin di Jonas
kanaw am paychaknin pa anti no tawotawo sichangoriaw
o maparin do Naytawo aya.
31 Do manam a kapaysekasekad am maytetnek anti o
reyna aya no Sheba a testigo dinio, ta aran oyod a mavawa
o kavahayan na am inangay na adngeyen o kasolivan ni
Solomon amna inio a tawotawo aya diaya am ara nioava
adngeyen o mangononong aya dinio a matoato pa kani
Solomon.
32 Alit anti no kapaytestigo da dinio no taga-Ninive takwan
nasolib sa manehseh do nakadngey da si Jonas asna tayto
o machipanghovok dinio a matoato kani Jonas amna ara
kamoava manehseh.

No sehdang no karakohan
(Mateo 5:15; 6:22-23)

33 “Ara paro mandeb so relaken as kataheb na dia? Arava,
ta no kapangay na pa sia do pakavoyan da nia no somdep.
34 No mata o kwinta sehdang no karakohan, dawa an
serbien nio do mapia o mata nio am akmay kasehdangan o
atavo a karakohan nio asna an do di mayanong o serbian
nio sia am maytavo o karakohan nio o machirapas a
marahet.
35 Dawa katiban nio o kapachipasonong no serbian nio so
relaken nioaya.
36 As an ara kamo na do kasehdangan as kabo dana no
kasarisarian dinio am tayto kamo a somnivog a kasehdan-
gan a akma so kasehdang dinio no asa ka marial a relaken.”

No marahet a kaparin da no Fariseo kano eskriba
(Mateo 23:1-36; Marcos 12:38-40)

37 Do katori nawri mayliliak am nangay sia o asa ka
Fariseo a ominbita sia a mangay a koman do vahay na as
nachivan si Jesus.
38 Naychaknin o Fariseo aya do nakavoya na si Jesus a dia
minparin so asa ka dadakay da a kapavanaw.
39 Vatan sia ni Jesus, “Inioaya a Fariseo am toman mapia
kamo so dadakay amna mayagom kamo as kano oyod a
malalapos o aktokto nio! Mavid o mankantad nio a mavoya
no tawotawo amna oyod a marahet o itayo nio a sivog nio
a dadakay.
40 Mapanmo nio paroava ta no minamaog so mankantad
sa a mavoya no mata am iya pa o minamaog so matayo as
dia voya no mata?
41 Tomoroh kamo a mian so addaw tapian mayvadiw
kamo a manamonamo.
42 “So pangananawa no pamandan nioaya a Fariseo, ta
aran tomoroh kamo so kasapoho no atavo a mian dinio a
midiid o rikarikado sa amna ara nio sava panmahen o mas
importante pa sa a onotan a akma so kaddaw nio no Dios
kano kapia nio do kadwan a tawo.
43 So pangananawa no pamandan nio, inio a nawri so
chitahen o mapia a pwesto do kakpekpehan nio sa as
kaparin nio so atavo a omanib kano tomoroh so onor dinio
do kaaroan no tawo.
44 Akma kamo paroava so vovon a dia voya so mimian?
Onotan kamo no tawo am arava o kapanmoan da so
marahet aya a kaparin nio.”

45 Itbay no asa do mananawo do komwan do ononotan
da sa a makavata sia, “Maistro, machirapas kami pa do
vatahen mo saya?”

46 Vinata ni Jesus dira, “Mangananawa pa o pamandan
nio, ta aro o vatahen nio a onotan no kadwan as kadi nio
somidongan sira so makey a omonot dia.
47 Mananggal kamo, inio a mapaypavid so vovon da no
profeta a nidiman da sa no apoapo nio sa.
48 Tayto kamo machifabor do pinarin daya no apoapo nio
sa. Ta nidiman da sa as inio o mapaypavid so vovon da.
49 Akma ya so vatahen no Dios do Chirin na, ‘Mapaytovoy
ako dira so profeta kano apostoles as atetekan kano
dimanen da sa anti o kadwan dira.’
50 As inio a tawotawo sichangoriaw o tombay so nakadi-
man sira so profeta a nakayapo pa do sitnanan na,
51 nakayapo di Abel a manda di Zacarias a iya so nidiman
da do templo a masngen do panemteman so vinyay. Oon,
vatahen ko ta atbayen da ya no tawotawo sichangoriaw.
52 So pangananawa no pamandan nio, inio a masosolib
do komwan do ononotan nio saya takwan tayto nio vinalat
o mapia a kaintindian sia no tawo o kakawyoran aya. Ara
nioava maintindi so hosto o kakawyoran aya as kasaloval
nio pa so kadwan a makaintindi sia.”
53 Komaro dia am sinitnan da sia no Fariseo kano eskriba
saya a hawahawayen as panitan so payrahtan no vatahen
na,
54 as kafermi da manta so oportonidad da a omakosa sia.

12

1 Do kapaysisidin da no livolivohen a makpekpeh sia am
vinata na dira do disipolos na saya, “Makapatak kamo dira
do toman saya a Fariseo ta akma sayay libadora.
2 Arava o tayotayohen a di anti maytotwaw ta atavo a
sekreto am mapanmo do kwanasaw.
3 Dawa no pinavata sa do kasarisarian am ipapanmo
anti so masehdang as no inakaak am ipangyaw anti do
kadngeyan sia no atavo.

Voyvoh o Dios a logar a ichamo
(Mateo 10:28-31)

4 “Kaychayvan, vatahen ko dinio o kadi nio mamoan
nira no maparin a omdiman so karakohan nio ta nawri o
pamandan no maparin da dinio.
5 Asna nawri ipatanggal ko dinio o makaparin aya
mapayrapas sia o karakohan as kano pahad a rarayawen
do infierno. Nia o ichamo nio as kano katanggalen nio.
6 No Dios am kawayakan navaynio ta aran sira o dedekey
a manomanok a oyod a dekey so balor am manakem pa sa
no Dios.

7 Dawa mavakel kamoava ta rakorakoh o balor nio
kano manomanok saya. Aran no vidang no book nio am
mapanmo na.

No kadi machisnekan ni Cristo kano makavata so machikontra do Masanto a Espirito
(Mateo 10:19-20,32-33; 12:31-32; Marcos 3:28-29; 8:38)

8 "An sino o di machisnek niaken am ipachisnek ava anti
sia no Naytawo aya do salapan da no angheles no Dios.
9 Asna an sino machisobna diaken am ipachisobna ko pa
anti o kasinchad ko sia dira do angheles no Dios.
10 No tawo a makachirichirin so machikontra do Naytawo
aya am maparin pa kapakaboan asna no makachirichirin so
machikontra do Masanto a Espirito am kapakaboan ava.
11 "An iyangay daynio isalap do sinagoga sa as kan do
hosgado kanira no makapamarin a makayamot do kawnot
nio diaken am ichavakel nioava an ango atbay nio kano
vatahen nio.
12 Ta pawnoten naynio no Masanto aya Espirito do oras
anti a kalogar nio a mayliliak."

No rahet no kapayagom

13 Mian o asa dira do tawotawo saya a nakavata sia
di Jesus, "Maistro, iyokoyokod mo pa o kakteh koaya do
kapayatay so inamohon namen do naama namen ori."
14 Vatan sia ni Jesus, "Ara paro tomnongdo diaken a
mapayatay sia ya dinio?"
15 Vatan na pa sia, "Makapatak kamo a di mayagom
takwan nawri ava o adpang no viay no asa ka tawo o
kaynakman na."
16 Pinawnonong na pa o akmaya sia a parabola. "Mian o
maynakem a tawo a oyod a navid so nayani do takey na.
17 Niktokto na an ango mayanong na parinyen do ka-
paykolang no bodega na a onongan na so nayani naya.
18 Vatan na sia, 'Rarayawen ko sawen o nanma ko saya
bodega as katadi ko dia no rarakoh a pakakayanan dana no
niyani koaya kano kadwan a warawara ko,
19 as kavata ko anti sia do karakohan ko, "Makaydamnay
ka na as katod mo na nganakanan kano ominoynoman as
kayayak mo, ta bastante dana manawob do awawanen o
kaynakman moaya." '
20 Amna vinata sia no Dios, 'Imo a nahara so nakapay-
chawaw, do sichamahep am madiman ka as sango anti do
vata mo ngayan no pinay-iras moaya.'
21 Nia o kaparin no mapay-iras so kaynakman do tana aya
as kabo no mapia a maparin na isalap do Dios."

No logar sa panmahen a chitahen do viay ta
(Mateo 6:19-21,25-34)

22 Vatan na sia dira do disipolos na sawri, “Nia o
pakayapoan no nakavata ko sia o kadi nio mavaklan no
viay nio do tana aya. Ichavakel nioava o kanen nio anmana
onayen nio.
23 Ta no kaviay aya am no kakan ava. As no mangonay
am rakorakoh o sinmo na kano onayen na.
24 Tiban nio pa kono sa o manomanok. Maymoha sava
as manyani sava. Arava o bodega da amna pakanen saya
no Dios as chapanngo no katidib na dinio a rakorakoh so
balor?
25 As kano ara paro kabdibdisan sia no asa ka tawo o
pamandan no viay na do kapayvavakel na nia?
26 An di nio parin ya am ango paro pa o sinmo no
kapayvavakel no tomaydedekey saya do viay.
27 Tiban nio sa o vonyitan. Maytrabaho sava as kano
mamarin sava so lamit, amna vatahen ko dinio ta aran si
Solomon a oyod a maynakem am nangonay ava so maviavid
so katitiban kanira.
28 An sikasohen pa no Dios o dibobot a nia so maviay pa
sicharaw as sosohan do ichadadwa na karaw am chapanngo
no kasikaso na dinio a torohan so onayen nio, inioaya a
dedekey so saray?
29 Nawri ava o ipayvavakel nio o kapaychitachita nio so
kanen, inomen kano ichaviay nio.
30 Nia o kaparin da no dia saray no Dios asna machitarek
kamo takwan no Ama nio do hanyit am sikasohen na o
pangaylanganan nio sa.
31 Chitahen nio o komwan do paypatolan no Dios as no
nesisita nio saya am itoroh na sa anti atavo.
32 “Mavakel kamoava a aran mayhahaw kamo, ta inio o
parawatan sia no Dios Ama o kapaypatol na.
33 Idakaw nio o miniminyan nio as kapanoroh nio nia dira
do makasiasi. Mapay-iras kamo so kaynakman do hanyit a
nia sa so di mangopas kano di yadan kano di ameken as dia
parin a takawen.
34 Ta an dino o yanan no kaynakman nio am dawri a
mismo o yanan no aktokto nio.

No kapananggal do ito a kapayvidi ni Jesus

35 “Fermi kamo a preparado as kavidin nio a mapase-
hdang so relaken nio,
36 a akma sira so pachirawatan a ompanaya so apo da a
yapo do ponsion tapian nyeng da sia ipanyiwang as serbian.

37 Mapalak sa anti a tori a preparado do kawara na.
Vatahen ko ta no apohen daya anti am padisnahen na sa
anti as kapayserbi na dira.
38 Mapalak sa o adasan a preparado a aran do kamavak
do mahep anmana do kamalatiat.
39 Kapanmohen nio ta an mapanmo no tayvahay an
mango o kawara no manakaw am mavidin a mayokay a
omgwardia do vahay na tapian diasdep.
40 Dawa makaprepara kamo, ta do oras a di nio a
ahahawen am mawara o Naytawo aya."
41 Ahsan sia ni Pedro, "Apo, tayto mo pawnonongen o
parabola diamen atavo?"
42 Amna vatan sia ni Jesus, "Niaya o kaparin no asa ka
masolib kano ichasaray no apohen a pachirawatan. Iya
o painkargadoan na sia o kanen da no rarayay na sa a
pachirawatan.
43 Mapalak anti ya do kawara no apohen na an mavidin
na patongtongen so mahosto o anongen naya.
44 Vatahen ko dinio ta ichasaray na anti ya do atavo a
miniminyan na.
45 Asna an no asa ka pachirawatan as vatahen na do
karakohan na, 'Kapayvidi na pava no apohen koaya daw,'
as kasitnan na maysarasaray do rarayay na a pachirawatan
as kapaynolay na so kakan na kano kapaydidinyat na,
46 am do kawara anti no apohen na do di na tanggal a
oras am kastigoan na anti sia as kapagropo na sia dira do
di sawri parin a ichasaray a pachirawatan.
47 Mahara anti o kastigo no pachirawatan a dia nananggal
kano di minarin so logar na parinyen a tori na mapanmo
so hosto,
48 asna no kapalit na anti so pinarin asna dia nakapanmo
so logar na parinyen am kakastigoan pa anti ya, pero
mapapaw anti o marawat na a kastigo, takwan rakoh o
akdawen dira do rakoh so narawat, ta nia o katnayan a
parinyen na.

Si Jesus o sitnanan no kasisiay
(Mateo 10:34-36)

49 "Nawara ako a manangay so apoy do mondo aya as no
ichakey ko am no kaninyas narana.
50 Tayto o natongdo a payparahanan ko as mavidin ko
ichalijat a manda do kakavos na nia.
51 Vatahen nioava o nakawara ko a tomoroh so mapia
anod, ta no kakawyoran na am nawara ako a manangay
so pakayapoan no kasisiay.

52 Do sinahad no asa ka vahay am mian sa anti o dadwa
a maskeh no onotan da no tatdo.
53 Masisiay anti o tawo. Mian anti o ama a omlaban so
manganak na as alit pa no manganak aya. Mian anti o ina
a omlaban so anak na mavakes anmana asa ka anaken a
mavakes do inyapoan no kakovot na."
54 Vatan na pa sia, "An mavoya nio o kayan no demdem
do mankadpidan na am vatahen nio o kaito no timoy as
mawara o timoy.
55 An yapo o salawsaw do sur am vatahen nio o kaito no
kohat as mawara o kohat aya.
56 Inio a toman masolib a makatoroh so inmonmoan
no demdem as kadi nio makapanmoan so tiempo aya
sichangoriaw,
57 ango paro di nio makapanmoan so mayanong nio a
parinyen.
58 An mavayat mo o tawo a pinakagatosan mo am
machipanmo ka sia as kaareglo mo so kaso moaya a manam
so kapahosgado na nimo as kagorogod da dimo a iyangay a
kalabosohen.
59 Vatahen ko ta an di ka nakapaga do atavo a gatos mo
am makavolaw kava."

13

No nanawo ni Jesus do kapanehseh

1 Mian sa o nangay di Jesus a omvahevahey nia o komapet
dira do Judeo saya a yapo do Galilea a pinadiman sa ni Pilato
do kayan da maysakrifisio do templo.
2 Vatan sia ni Jesus, "Do hahawen nio am sira dana paro
o mahára dana so gatos a dawa sa nidiman?
3 Vatahen ko dinio ta katadkan na an manehseh kamo am
akma kamo anti sira a kakastigoan no kadimanan.
4 Anmana maparin paro a vatahen o kasira no mahára
dana so gatos do Jerusalem o disiocho sawri a nadpid as
nadiman do Siloam?
5 Vatahen ko ta rakorakoh ava o gatos da nia as katad-
kan na an manehseh kamo am akma kamo anti sira a
kakastigoan no kadimanan."

No parabola no dia omsi a kayo

6 Pinawnonong pa ni Jesus o akmaya sia a parabola.
"Mian o asa ka tawo a naymoha so asa ka omsi a kayo. Do
tiempo dana no kasi na am inangay na panghapan do vata
na so asi na amna nakasi ava ya.
7 Vatan na sia do trabahador naya, 'Do tatdo dana ka
kawan a katnaya ko so asi na am tayto pa abo nahap ko.

Dawa akteven mo tapian di dana manyimot pa so mapia
tana.'
8 Amna vinata no trabahador aya, 'An maparin am inolay
ta pa so asa ka kawan as tiban ko pa parinyen o ipakasi na,
9 as an omsi an nawan am kavidinay na pa pero an di anti
omsi am nawri dana o kakteb sia.' "

No nakaakosa da si Jesus a komapet do araw no kapay-
naynehah

10 Naypisa do kayan na mananawo ni Jesus do sinagoga
do araw no kapaynaynehah,
11 am mian dawri o asa ka mavakes a sindepan no
marahet a espirito a mapaganit sia do disiocho dana a ka
kawan. Mavokot ya as kaentero na di makapanalinengan.
12 Do nakavoya na sia ni Jesus am tinawagan na as kavata
na sia dia, "Matova ka na do didiwen moaya,"
13 as do nakatodo na sia am nanyeng dana mapia as
katalineng narana no vokot naw as nidaday na o Dios.
14 Amna no adngedngeyen da do sinagoga aya am naket
do nakapanovatova aya ni Jesus do araw aya no kapay-
naynehah as kavata na sia dira do tawotawo saya, "Mian
o anem a karaw no kapaypariparin. Mangay kamo dia a
mapatovatova do anem aya karaw as an araw ava aya no
kapaynaynehah."
15 Atbayan sia ni Jesus a makavata sia, "Inio a toman!
Paylogaren nio paro sava ominom o vinyay nio sa do araw
no kapaynaynehah?
16 Asna mayanong paroava librien aran do araw sia no
kapaynaynehah o mavakes aya a tayabo ni Abraham a iya
so nivahod do pakasisian ni Satanas do disiocho dana a ka
kawan?"
17 Do nakavata na sia ya am chinasnekan sa o omlaban
ori sia as oyod a rakoh o kasoyosoyotan da no tawotawo
saya do makakniknin saya a pinarin na.

No parabola no dekey a votoh
(Mateo 13:31-32; Marcos 4:30-32)

18 Vinata ni Jesus, "Ango paro pakakman ko so paypatolan
aya no Dios as kano ango paro pakomparan ko sia.
19 Maparin ko ya pakakmahen so asa ka dekey a votoh a
nimoha no asa ka tawo. Tomnovo ya as do karakoh narana
a kayo am inangayan da no manomanok as kapamarin da
dia so otioyan da do yangaw na sa.

No parabola no libadora
(Mateo 13:33)

20 "Ango paro pa o pakakman ko so paypatolan aya no
Dios.

21 Maparin pa ya akma so libadora a pinasagel no asa
ka mavakes do masahen na arina a nia so napaimoay sia
atavo."

No masopit a pantaw
(Mateo 7:13-14,21-23)

22 Nangay do matatarek a kavahayan a mananawo do
katori narana maypakwan do Jerusalem.
23 Mian o minahes nia di Jesus, "Apo, voyvoh paro anti o
mayhahaw sa a malibri?" Vatan sia ni Jesus dira,
24 "Chitahen nio o kapakasdep nio do masopit aya a
pantaw, ta vatahen ko o kaaro da anti no mahoho a somdep
amna mayhahaw sa anti o makasdep,
25 as an mawara dana anti o kaneb do pantaw aya am
manognogtog kamo anti as kavata nio so kapanyiwang
ninio pero atbayen na anti nio no taydira so vahay aya a
makavata sia, 'Nasinchad ko pavaynio,'
26 as vatahen nio anti, 'Yamen o nararayay mo a koman as
kano yamen o nangay do nakapananawo mo do rararahan
no kavahayan namen.'
27 Amna vatahen na anti dinio, 'Entero am ara koavaynio
a masinchad. Komaro kamo dia, inio a mararahet so
parinyen!'
28 As do angayan nioaya anti am maylangetnget kamo
no pakasisian as katanyitanyis nio anti do kavoya nio sa
Abraham, Isaac, Jacob as kanira no profeta sa no Dios a tori
do paypatolan no Dios.
29 As mian sa anti o tawo a yapo do matatarek a logar do
mondo aya a machisalap do lamisa aya do paypatolan no
Dios,
30 as tiban nio ta mian sa anti o manawdi a mayvadiw a
manoma as alit na pa ta mian sa anti o manoma a mayvadiw
a manawdi."

No addaw ni Jesus no Jerusalem
(Mateo 23:37-39)

31 Do katori na mananawo am nawara sa o mayhahaw a
Fariseo a makavata sia di Jesus, "Komaro ka dia ta ichakey
naymo ni Herodes a ipadiman,"
32 amna vinata ni Jesus, "Iyangay nio vatahen do masolib
aya a mangotap ta tayto pa sa aro o tovatovahen ko kano
pakaroan ko so marahet a espirito as do ichatdo narana anti
a karaw o kakavos ko.
33 Amna komaro akoava sicharaw ta mayanong ava o
kadiman no asa ka profeta do tarek a kavahayan an dia
do Jerusalem.

34 “Inio a tawotawo do Jerusalem a omdiman sira so
profeta as ombato dira do tovoyen dinio no Dios! Ay
so kasanib no kachita ko sia o kapavawa ko dinio do
kararayawan nio a akma so parinyen no asa ka inaan do
siwsiw na sira amna makey kamoava.
35 Kapanmohen nio ta kanonolay dana no Dios o kava-
hayan nio. As vatahen ko pa dinio o kadi nio na mirwan a
makavoya diaken a manda do kapachivayat nio a makavata
sia, ‘Dadayen ta o mawara aya do ngaran no Apo ta a Dios.’ ”

14

No nakapanovatova ni Jesus do araw no kapaynaynehah

1 Do naypisa do araw no kapaynaynehah do nakainbita
da di Jesus a koman do vahay no asa do mato a Fariseo am
oyod da sia pinakapia observan,
2 ta mian dawri kanaw o asa ka tawo a mian so ganit ta
maychalatelatek o tanoro na kano kokod na.
3 Vatan sia ni Jesus dira do mananawo saya do onotan
kanira no Fariseo saya, “Mayanong paro do onotan taya o
kapanovatova do araw no kapaynaynehah?”
4 Amna tominbay sava asna hapan na sia o maganit aya
as katovatova na sia as kapasavat narana sia.
5 Vatan sia dira ni Jesus, “Sino paro dinio o mian so
manganak anmana vinyay a nagagtos do vito do araw no
kapaynaynehah a dia nyeng a mangay a omlibri sia.”
6 Do akmaya sia a vinata na dira am arava o nakapayliliak.

No nanawo do kapamahbo

7 Pinawnonong na pa dira do bisita saya o akmaya sia
a parabola do nakavoya na so nakapidi da so maato a
paydisnan do nakasdep daw.
8 “An inbitan kamo do ponsion am mangay kamoava
do maato dana disnan, ta tarek a mian pa o mawara a
manawdi a matoato kaninio,
9 as kangay no naninbita aya a makavata sia dinio, ‘Itoroh
mo pa o disnan moaya do tawo aya,’ as kaimo no masnek
as katoyo mo do mahohbo sa a disnan.
10 Asna an inbitan kamo am mangay kamo do mahohbo a
disnan tapian an mawara o mininbita aya dimo am vatahen
na dimo, ‘Kayvan, maypato ka,’ a nia anti so ipakarawat mo
so onor dira do rarayay mo saya.
11 Ta an sino o mapamato so karakohan na am pamah-
bohen anti asna no mapamahbo so karakohan na am
pamatohen anti sia.”

12 Vinata na pa do tawo a mininbita sia, “An mian o
kapayhanda mo am nawri sava o inbitan mo o kaychayvan
mo anmana no kakakteh mo anmana sira o lipolipos kano
maynakem sa a katokatohong mo, ta masonong daymo a
kavahsan do kainbita da dimo a mangay dira.
13 Asna an mayhanda ka am inbitan mo sa o mavota, sira
o di makayam, sira o makasiasi kanira no mapiday.
14 Ta an nia o parinyen mo am kavahsan davaymo nia
do tana aya as do ito a araw do kapayvangon da no
manamonamo am mapalak ka, ta oyod anti a rakoh o
marawat mo a vahes.”

No parabola no rakoh a handaan
(Mateo 22:1-10)

15 Do nakadngey sia ya no asa dira do bisita do lamisa
aya am vinata na di Jesus, “Mapalak sa o koman anti do
paypatolan no Dios,”
16 amna vinata sia ni Jesus, “Mian o asa ka tawo a
naninbita so aro a tawo do rakoh a handaan na.
17 Do nakahanda narana no atavo am napaytovoy o
naninbita aya so mangay a tomawag dana dira do niinbitan
na saya.
18 Amna naytavo saya mayraradin as kapanita da so rason
da a di makangay. Vinata no asa dira, ‘Nanadiw ako so
takey as iyangay ko pa tiban, as an maparin am pakaboan
mo yaken do kadi koaya makangayan.’
19 No vinata no asa am, ‘Nakapanadiw ako so asapoho a
ka baka a pagaradohen ko as iyangay ko pa sa proyban asna
pakaboan mo o kadi koaya makangayan.’
20 Mian pa o nakavata sia, ‘Nakapaychakovot ako asna
paypasinsian mo o kadi ko makangayan.’
21 Mayvidi o natovoy aya a manawag am nivahey na ya
do naninbita aya. As do soli no nayhanda aya am vinata
na do pachirawatan naya, ‘Nyeng ka mangay do rarahan as
kainbita mo dira do makasiasi, sira o di makayam, sira o
mavota kano mapiday.’
22 Mayvidi o pachirawatan aya am nivahey na o naka-
parin na so vinata naya as katori pa no logar no kadwan.
23 Vatan na sia no naninbita aya, ‘Mangay ka do rararahan
sa kan dira do mian do takey as kainbita mo dira tapian
mapno o vahay koaya.
24 As vatahen ko ta sira o nanma kori a inbitan am entero
tahaman dava anti o handa koaya.’ ”

No tanggalen no makavata so kawnot na di Jesus
(Mateo 10:37-38)

25 Do kaoyod da aro no tawotawo a omononot sia am
inidit na sa as kavata na sia,
26 “An sino omonot diaken as kadi na tadichokoran dira
do inyapoan, kamanganakan kano kakakteh na, no kakovot
na as kano mismo na karakohan am mayanong ava sia a
disipolo ko.
27 An sino o di mayrara so natongdo a kros na as kavidin
na omonot diaken aran do kadimanan am maparin ava a
disipolo ko.
28 Ta sino paro dinio o mapatnek so vahay a di manma
mapakapia sia planohen kano somahen an manawob o
igasto na dia,
29 ta tarek na pa ya pasitnanen as kabo narana no
ipatongtong na sia as no makavoya sia am chayak da
30 a makavata sia, ‘Tod sawen mapia o tawo aya a
mapasitnan as kadi na makapakavosan so vahay naya.’
31 Anmana ara paro o patol a makey a omarap so asa ka
patol a di manma a komtokto nia an maparin na homisen
no asapoho a livo a sinjalo o dadwa poho a livo a sinjalo no
kalaban naya?
32 As an mavoya na o kadi na makahomisan sia ya am
mapaytovoy so machipanmo do kalaban naya an ango
ichaydamnay na tapian abo dana o gira.
33 Dawa vatahen ko ta an sino o di makatadichokod do
atavo am maparin ava a disipolo ko.

No asin a abo so kaserbian sia
(Mateo 5:13; Marcos 9:50)
34 “Mapia o asin pero an mabo o payit na am mapavidi
pava o payit nawri.
35 No akmaya sia asin am arava o aran dekey a kaserbian
sia ta no kapoha dana nia. Kapiahen nio o kapanngey nio
kano kaintindi nio sia.”

15

No parabola no nabo a karnero
(Mateo 18:12-14)
1 Do naypisa do kapananawo ni Jesus am mian sa o
aro a mahbo so kasincharan sira no tawo a akma sira
so mangolekta no Roma as kanira no kadwan pa sa a
makagatogatos a nangay a domngey sia.
2 Do kavoya da sia ya no Fariseo kanira no eskriba am
vinata da, “Iyavayava kano pachasan na sa no tawo aya o
makagatogatosen saya.”
3 Dawa pinawnonong ni Jesus o akmaya sia a parabola.
4 “Sino paro dinio o minabo so asa do asa yatos a karnero
na as kadi na ngaroan do sasiam aya poho kano sasiam as

kangay na a komita sia do katakyan aya a manda do kavoya na so asa aya a nabo.
5 As an mavoya na ya am rara na as kaoyod na a masoyot,
6 as an mayvidi am tawagan na sa o kaychayvan kano katokatohong na sa a makavata sia, ‘Machipayak kamo diaken, ta navoya ko na o nabo aya a karnero ko!’
7 Vatahen ko ta akma pa saw o karakorakoh no kasoyosoyotan do hanyit do kapanehseh no asa ka makagatogatos as kan do sasiam a poho kano sasiam a ka manamonamo a tawo a di maykaylangan so kapanehseh da.

No parabola no nabo a plata

8 “Anmana an abohen no asa ka mavakes o asa ka pidaso no alahas na a asapoho so ka pidaso a polak am mandeb paroava so relaken as kapakapia na dia voyasan o tapi da do kachita na so nabo aya a manda do kavoya na sia?
9 As an mavoya na ya am vatahen na dira do katohong kano kaychayvan na sa, ‘Machipayak kamo diaken ta navoya ko na o nabo koaya.’
10 Akma pa saw ta mian o kasoyosoyotan da no angheles no Dios an mian o asa ka tawo a manehseh.”

No parabola no anak a prodigo

11 Istorian na pa sia, “Mian o asa ka tawo a mian so dadwa ka manganak a mahahakay.
12 Vinata no mametmetdeh ori do ama daya, ‘Ama, itoroh mo na diaken o kanatayan ko sia dimo,’ as pinayatay no ama aya o kaynakman naya a ipamohon na dira do dadwa aya ka manganak na.
13 Nakarahan o pira karaw am inahap no mametmetdeh aya o atavo a natay na as kakaro na a mangay do marayi a kavahayan a dawri so inangayan na a mapatawotawos so natay naya do pagostoan.
14 Nawara o nakapatawos na atavo no kartos na am somnitnan sia mangaylangan, ta mian o kapaychapteng kanaw do kavahayan aya a katdan na.
15 Nangay a manta so trabaho na do tay-idi so kavahayan aya as tinovoy na sia do takey a manghonghosag.
16 Oyod sia napteng, ta aran no kanen da no bago saya am chinakey narana kanen as arava a aran asa ka tawo o tomnoroh dia so kanen na.
17 Kwanasaw am nayvidi o aktokto na as kavata na sia do karakohan na, ‘Do vahay ni ama am bastante o kanen da no aro a pachirawatan na as katayto ko dia a madiman no kapteng.
18 Mayvidi ako sawen di ama as kavata ko anti sia dia, “Ama, nakagatos ako do Dios as kan dimo,

19 as mayanong ako pava sincharan so manganak mo,
as pavidangen mo na yaken dira do katangdanan sa a
pachirawatan mo.” ’
20 Dawa komnaro do yanan naya as kasavat na do ama
nawri. Do katori na pa marayi do vahay da am navoya sia
no ama naya. Natodo o ama naya as nanyeng a mayayo a
omvayat so manganak naya as kakepkep na kano karek na
dia.
21 Vatan sia no anak aya, ‘Ama, nakagatos ako do Dios
as kan dimo as mayanong ako pava abnekan so manganak
mo.’
22 Amna vinata no ama naya dira do pachirawatan na
sawri, ‘Nyeng kamo mapatwaw so kaaviran dana no lamit
a pawnayen nio sia as kapangay nio dia so gadang kano
sapatos,
23 as kangay nio a omahap sia o pinaytavatava tawri a
baka, ta dimanen ta a pamistan,
24 ta no anak koaya nividang ko na nadiman am tayto
akmay minirwa a maviay. Nabo sia amna tayto ko na sia
navoya!’ As somnitnan sa mamista.
25 “Amna no matonetoneng aya a kakteh na a yapo do
takey am nadngey na o togtog aya do pamistan aya do
kapaypasngen na do vahay daya.
26 Tawagan na dia o asa do pachirawatan da sawri a ahsan
nia an ango inmonmoan no pariparinyen dawri.
27 Vatan na sia no pachirawatan aya, ‘Somnavat o kakteh
mori as do soyot ni ama nio do nakapayvidi na a mapia am
tayto na pinadiman o pinaytavatava ori a baka.’
28 Oyod na chinakohat o nadngey naya as nakey ava a
somdep. As nangay o ama daya a omahoahok sia,
29 amna vinata na do ama naya, ‘Do pira danaya a ka
kawan a kapayserbi ko dimo a di machisobna dimo am
tinorohan mo pava yaken so aran kadekey na kaddin a
iyavayava ko nira o kaychayvan ko.
30 As kawara no manganak moaya a iya so napatawota-
wos so kaviayan mo do malalapos a pagostoan am nyeng
mo a ipadiman no pinaytavatava a baka.’
31 Amna vinata no ama naya, ‘Manganak, fermi ka a
machichasa diaken as no atavo a miniminyan ko am dira
mo,
32 asna mayanong o kapaysoyosoyot ta kano kapamista
ta takwan no kakteh moaya a nividang ko na nadiman am
tayto akmay minirwa a maviay. Nabo sia amna tayto dana
sia nayvidi!’ ”

16

No masolib a pachirawatan

1 Vinata na pa ya ni Jesus dira do disipolos na sawri.
Kwana am, "Mian o asa ka maynakem a tawo a mian so
tinongdo a mamondan do miniminyan na. As nawara o
vahevahey do maynakem aya do kadi na mayanongan no
pariparinyen no tinongdo naya do trabaho naya.
2 Patawagan na nia o pachirawatan naya as kavata na
sia dia, 'Tayto o madngedngey ko a komapet dimo, dawa
kapiahen mo a areglohen o komwan do tinongdoan koaya
dimo a trabaho, ta pakarohen ko naymo do anongen
moaya.'
3 As do kaktokto na nia no tawo aya o andelak na
am vinata na do karakohan na, 'Makagwanta akoava
do marahmet a trabaho, ta makaha o karakohan ko as
an machilimos ako na so ichaviay ko am rakoh ya a
pakasnekan ko,
4 dawa no parinyen ko sawen tapian risibien ako pa no
tawo do vahavahay da an napakaro ako na do pwesto koaya
am niaya.'
5 Dawa do nakapakaktokto na am nia o pinarin na.
Tinayitayisa na sa ipatawag o mian pa so pamagan do
apohen naya as kahes na nira an pira pa o logar da pagan.
6 No asa am vinata na o kaasa na pa yatos a ka angang no
haneng no pagan na pa. Vinata no mapakaro aya do pwesto
na o kapatolas na so singkwenta dana ka angang.
7 No asa am vinata na o kayan pa no asa yatos a ka
bayon no trigo no pagan na. Vinata na sia o kapatolas na
so ochenta dana.
8 Do akmaya sia a pinarin no pachirawatan aya am
pinachimasolivan sia no apohen naya a komtokto no
andelak na.

"As vatahen ko," kwana ni Jesus, "ta no tawotawo
sa a omonot do paparinyen no mondo aya am mapipia
sa a mayprepara do andelak da as kanira no tawo a
chinasehdangan no kakawyoran aya!
9 Vatahen ko dinio o kaserbi nio so kaynakman nio do
mondo aya a ipangho nio so mian so inmonmoan, ta anti
no mabo dana o serbi no kartos am rawaten kamo anti do
hanyit.

10 "No maparin a ichasaray do dekey am maparin a
ichasaray do rakoh, ta no mangotangotap do dekey am
mangotangotap pa do rakoh.
11 As an di kamo a chinasaray do kaynakman do tana
aya am maypango o kasaray ninio do somnivog aya a
kaynakman.

12 As an di kamo chinasaray do pinapondan dinio a dira
no kadwan am maypango o katoroh da dinio so pakatanyan
nio.
13 "Arava o makapayrayay sia payserbian o dadwa ka
apohen, ta ichaddaw na o asa as kakontra na so asa, anmana
anohdan na o asa as sobnahen na o asa. Maparin ava o
kapayrayay nio sia payserbian o Dios as kano kaynakman
no tana aya."
14 As sira o Fariseo a oyod a malakam no kartos am
chinayak da o nadngey daya.
15 Amna vinata dira ni Jesus, "Masonong nio a
panganohdan o tawo do kaakma nioy mapia so kaparin
pero no Dios o makalir sia o mian do tawol nio as an ango
o pakamapiahen dinio no tawo am nawri o ipsok no Dios.
16 Manda do nakawara ni Juan Bawtista am no pinatolas
da Moises kanira no profeta o onotan nio asna sichangoriaw
am no paypatolan no Dios o tayto a pawnonongen dinio as
tayto sa aro o ompospos a somdep do paypatolan aya no
Dios.
17 Amna vatahen ko o kasonosonong na mabo no tohos
kano tana aya as kano kapaynyoha no nakatolas aya a
onotan.
18 "No atavo a mapasiay so kakovot na a mavakes as
kapaychakovot na so matarek am mangadwan. As no
omkakovot so mavakes a nachisiay do kakovot na am
mangadwan pa.

No istoria no asa ka maynakem kani Lazaro

19 "Mian o asa ka maynakem a tawo. Maavid o onayen na
as kapia no kanen na do kararaw,
20 as do ayeran no vahay naya am mian o asa ka makasiasi
a manoka a mayngaran so Lazaro.
21 Si Lazaro aya am katnayan na o kapakakan na do panda
no maynakem aya. Do kayan naya daw am iyangay da
taposan no chito o noka na sawri.
22 Kwanasaw am madiman si Lazaro aya as inangay da sia
hapen no angheles a pasahen di Abraham do yanan nawri.
Alit no nakadiman no maynakem aya as nivovon da sia.
23 As do katori narana no maynakem aya do logar ori
no pandidiwan am tomnangay as kavoya na si Abraham
as kani Lazaro a tori machichasa sia.
24 Vatan na sia, 'Ama mo Abraham, ichasi mo pa yaken
as tovoyen mo pa si Lazaro a mapatodo so tanoro na do
danom as pangayen na do rida koaya, ta tayto ako a mahara
so pandidiwan do apoy aya.'
25 Amna vinata sia ni Abraham, 'Manganak, naknakmen
mo ta do kaviay mo pa am pinagostoan mo o karakohan

mo asna si Lazaro am oyod a nakasiasi. Asna sichangoriaw
am tayto sia do kaydamnayan pero imo am tayto ka do
pakasisian,
26 as asa pa daw am maparin ava o mian do yanan namen
aya a mangwan dinio as kadi na parinyan no mian do yanan
nioaya a mangwan diamen, takwan tayto o ipaytaywawa a
dia parin a payatovangan.'
27 Tominbay o maynakem aya as kavata na sia, 'An niaya
maparin mo ama Abraham am tovoyen mo pa si Lazaro do
vahay namen,
28 ta ari pa sa o dadima sa a kakakteh ko as ichakey ko
an iyangay na sa patanggalen tapian di dana sa mangay do
yanan koaya a pandidiwan.'
29 Amna vinata ni Abraham, 'Tori o pinatolas da Moises
kanira no profeta sa a logar a mapatanggal sira,'
30 amna vinata na, 'Manawob ava ya mo ama Abraham,
asna an mian o yapo do yanan nioaya a mayvidi a
mapatanggal sira am manehseh sawri.'
31 Vatan sia ni Abraham, 'An di da panganohdan o vinata
da Moises kanira no profeta sira am nawri pa sava anti o
panganohdan da o nangay dira a yapo dia.' "

17

No rakoh a kastigo no mapakagatos so kadwan
(Mateo 18:6-7,21-22; Marcos 9:42)

1 Vinata ni Jesus do disipolos na saya, "Omhamo ava o
kayan no pakayapoan no kadodog kano kapakagatos no
tawo pero nawri o mangananawa so pamandan o tawo a
pakayapoan da nia.
2 As no akmaya sia tawo am mapipia an paypongan o
lagaw na so rakoh a bato as kapagagtos sia do taaw as kano
kapamarin na so kadodogan da no mametdeh pa saya.
3 Makapatak kamo do parinyen nio. An somnada o kakteh
nio am pasonongen nio sia as kapakabo nio sia an masolib
a manehseh.
4 An pangayen ta ta do asa karaw as naypipito kayan no
pasolian na dimo am pakaboan mo so maypipito an nawri
o iyahes na dimo o kapakabo mo dia do kapanehseh na."

No ipakapamarin no kasaray no Dios

5 Vatan da sia no apostoles saya di Jesus, "Payparakohen
mo pa mo Apo o saray namen."
6 Vatan sia dira ni Jesus, "An mian o saray nio a akma so
dekey aya votoh am maparin nio a paydisen do mando nio
o kayo aya a masapwat as kangay na a mamoha do taaw.

No kaparin no mapia a pachirawatan

7 “An mian o pachirawatan nio a nawara a yapo a magarado anmana yapo a manidib do vinyay am payserbian nio paro sia a makavata sia, ‘Nyeng ka na mangay a koman’?
8 Omba, ta no vatahen nio sia am, ‘Mananadi ka as kapayhanda mo niaken so oyaven ko tapian machitadi ka na anti an tayoka ako.’
9 Anmana yosad na paro pa pamahmahsan o pachirawatan naya do kaparin na so niyokoyokoran naya sia? Omba.
10 Akma pa sia o kaparin nio, ta an napatongtong nio anti o atavo a niyokoyokoran ninio no Dios am no vatahen nio pa anti am, ‘Tod kami a pachirawatan as tod namen a pinarin o niyokoyokoran niamen.’ ”

No masolib a mamahemahes

11 Do kapaypakwan ni Jesus do Jerusalem am nanahan do payawan no Samaria kano Galilea,
12 as do kasdep na do asa ka dekey a kavahayan am mian sa o minvayat sia a asapoho a ka madipad a makavawa sia,
13 as katawatawag da a makavata sia, “Jesus a Apohen, ichasi mo pa yamen.”
14 Do nakavoya na so kaparin daya am vinata na dira, “Iyangay nio a ipavoya o nakatova nio na dira do papali a sira so tay-anongen sia o komwan do ganit nioaya.” As do nakangay darana am napia sa atavo.
15 Asna no asa aya dira do nakadidiw na so nakapia narana am nayvidi di Jesus a mapamato so boses na a omdaday so Dios,
16 as kangay na domogod a komheb do kokod ni Jesus a mamahemahes sia. As no machitatarek do naparin aya am no tawo aya am asa ka Samaritano.
17 Vatan sia ni Jesus do tawotawo sawri, “Asapoho paro sava a natova? Asna ara sa dino o sasiam sawri.
18 Moyvoh paro o matarek aya so idi o mayvidi as masolib a mamahemahes do Dios?”
19 Vatan na sia do natova aya a tayto pa domogod do salapan na, “Mayvangon ka as kangay mo na, ta makayamot do saray mo am tayto ka natova.”

No kapakaparin no kapayvidi ni Jesus
(Mateo 24:23-28,37-41)

20 Do nakahes da nia no Fariseo si Jesus an mango dana o kawara no paypatolan no Dios am vinata na, “No kasitnan no kapaypatol no Dios am pachirayayan ava no mapaparin a kavoyan sia.

21 Anmana mavata ava o katayto na daw anmana diaya
takwan no paypatolan aya no Dios am machipanghovok
dinio."
22 Vatan na sia dira do disipolos na sawri, "Mawara anti
o tiempo a kaoyod nio a mahoho a makavoya so Naytawo
aya so aran asa a karaw amna mavoya nioava anti ya.
23 Mian sa anti o makavata sia dinio, 'Tayto sia dawri,'
anmana 'Tayto sia dongoriaw,' amna onotan nio sava ya.
24 Ta an kawara na anti am akma anti ya so kapay-
chichidat na a mayrayay so kavoyan sia do valogan kan do
kadpidan.
25 Amna no Naytawo aya am manma pa a mayparahan do
pandidiwan as kano kaskeh da nia no tawotawo sichango-
riaw.
26 As no kaparin anti no tawo do kapayvidi no Naytawo
aya am akma do tiempo ni Noe,
27 ta nawri o nisanga da o adan da sa pariparinyen a akma
so kakan da, kapaychaynoynom da as kano kapaychakovot
da a abo so kapananggal do manam ori a delobio a manda
do nakasdep ni Noe do arka ori as kawara no delobio awri
a chinadimanan da.
28 Akma pa anti ya do tiempo ni Lot, ta no tawotawo
sa am parinyen da o sivog da sa pariparinyen a akma so
kakan da, kapaychaynoynom da, kapanadiw, kapaydakaw,
kapaymohamoha as kano kapayvahay da.
29 Pero mawara dana o kakaro darana da Lot do Sodoma
am natimoy no apoy kano makohat a bato a nia so
chinadiman da atavo.
30 Akma anti sia o kaparin no kadi makatanggalan so
kapayvidi no Naytawo aya.

31 "As do araw awri anti am no kadi darana somavatan pa
do vahay da no tori abo do vahay da anmana tori do takey
do kaktokto da pa nia librien o kadwan do warawara da,
32 as ari nio manakem o naparin do kakovot ori ni Lot.
33 An sino o komita sia o tanyan na pakamian am
payrarayawan na o viay na asna no ombo so viay na do
ngaran no Dios am iya anti o makarawat so somnivog aya
viay.
34 Do ahep ori anti a kapayvidi no Naytawo aya am mian
sa anti o dadwa a makaycheh as no asa am mahap anti as
mavidin o asa.
35 Mian sa anti o dadwa ka mavavakes a mangagiling as
mahap anti o asa as mavidin anti o asa. [
36 Mian pa sa anti o dadwa ka mahahakay do takey.
Mahap anti o asa as mavidin anti o asa.]"

37 Ahsan da nia di Jesus, “Dino anti o kaparinyan na nia,
mo Apo.” “Matalamad anti ya a akma so katalamad no
kapanmo nio sia ta an dino yanan no nadiman a vinyay am
dawri o kakpehan da no manomanok a koman sia,” kwana
no tinbay sira ni Jesus.

18

No parabola a komapet do kapachahoahok

1 Pinawnonong ni Jesus dira do disipolos naya o asa aya
a ka parabola a inanawo sira a masolib a machahoahok as
kadi da dispresioan.
2 Vinata na, “Do asa ka kavahayan am mian o asa ka hoyis
a di ninchad kano diamo no Dios kano tawo.
3 Mian pa o asa ka makasiasi a bioda a di minhemhes a
mangay do hoyis aya a makavata sia, ‘Torohan mo pa yaken
so hostisia dira do omtetek aya diaken.’
4 Do kavayo nawri a mangangay sia no bioda aya am
nisikaso nava o iyahes naya a sidong. Amna do kwanasaw
am vinata na do aktokto na, ‘Aran abo o kamoamo ko no
Dios anmana tawo,
5 am makayamot do kafermi no bioda aya a omsaloval
diaken am parinyen ko anti o iyahes naya, ta tarek a
maypahara pa o kasaloval ko niaya an fermi paya mangay
a machisiasi diaken.’ ”
6 Vatan sia ni Jesus, “Tori nio nadngey o pinarin no hoyis
aya a di ninchad kano diamo no Dios.
7 Asna no Dios paro pava o di somidong sira so tawotawo
na a tomawag dia do kararaw, as kano iya paro o ma-
pasadisadit so kapanidong na?
8 Vatahen ko ta makalo naynio a adngeyen as kagom na
ninio. Asna an mawara anti o Naytawo aya am adasan na
paro anti o tawo a masaray nia?”

No dasal a adngeyen no Dios

9 Pinawnonong na pa o parabola aya dira do makamia nia
o tanyan da mapaparin as kaparo da so kadwan.
10 “Mian sa o dadwa ka tawo a nangay do templo a
machahoahok. No asa aya am Fariseo as no asa aya am
asa ka makagatogatosen as maparo a mangolekta no Roma.
11 Naytetnek o Fariseo a maydasal a makavata sia,
‘Mamahemahes ako do Dios, ta akma akoava so kadwan
a tawo a mangotangotap, makagatogatosen as mangadwan
a akma so tawo aya daw.
12 May-ayono ako pa so kadomidominggo as katoroh ko
so kasapoho no kaynakman ko.’

13 Pero no maparo aya a mangolekta no Roma am
naytetnek do mandichod na as katod na komheb a tomogtog
so kalangangan na as kavata na sia, ‘Dios, ichasi mo yaken
ta makagatogatosen ako.’ ”
14 Vatan sia ni Jesus, “Vatahen ko dinio ta somnavat ya a
chinapakaboan a dia akma so Fariseo ori, takwan an sino
o mapamato so karakohan na am pamahbohen asna no
mapamahbo so karakohan na am iya o pamatohen.”

No addaw ni Jesus no kametdehan
(Mateo 19:13-15; Marcos 10:13-16)

15 Do naypisa am aro sa o dedekey a kametdehan a
inangay da di Jesus tapian palapawan na sa so tanoro na
as kabendision na dira. Pero do nakavoya da sia ya no
disipolos na sawri am nipenpen da sa a maypasngen di
Jesus.
16 Amna tinawagan saya ni Jesus as kavata na sia dira,
“Inolay nio sa a mangay diaken o kametdehan siraya asna
vadawen nio sava, ta sira o tawotawo a akma so kaparin no
kametdehan o machangay do paypatolan no Dios.
17 As no kakawyoran na sia am katadkan na an risibien
nio o kapaypatol no Dios a akma so kaparin no saray no asa
ka metdeh am machangay kamoava anti dia.”

No ipakarawat so viay a abo so pandan
(Mateo 19:16-30; Marcos 10:17-31)

18 Mian o asa ka masolib do ononotan da no Judeo
a minahes nia di Jesus, “Mapanmo ko o kapia mo a
mananawo, as ivahey mo pa diaken an ango logar ko a
parinyen tapian marawat ko o viay a abo so pandan.”
19 Vatan sia ni Jesus, “Ango vatan mo diaken so mapia. No
machimavoyvoh a mapia am no Dios.
20 Ari mo sa mapanmo o pidipidit sa: ‘Mangadwan kava;
mandiman kava; manakaw kava; maydaday kava; torohan
mo so anib kano onor o inyapoan mo.’ ”
21 Vatan sia no tawo aya, “Pinasada ko pa sava ya a
nakayapo do kametdeh ko.”
22 Do nakadngey sia ya ni Jesus am vinata na sia, “Tayto
pa o asa a kolang dimo. Iyangay mo idakaw o atavo
a miniminyan mo as kapayatay mo sia o sadiw na dira
do makasiasi tapian mian o kaynakman mo do hanyit as
kawnot mo na diaken.”
23 Pero do nakadngey sia ya no tawo aya am oyod a
nangsah takwan oyod a maynakem.
24 Tiban dia ni Jesus as kavata na sia, “Oyod a masadit o
kawnot da no maynakem do paypatolan aya no Dios.

25 As masonosonong o kapayhawos no kamelyo do
dodoyan no dayem kano kawnot no maynakem do paypa-
tolan no Dios."
26 Vatan da sia no nakadngey so akmaya sia a vinata
ni Jesus, "An ara masadit am sango paro maparin a
makarawat so viay a abo so pandan."
27 Amna vinata ni Jesus, "No dia parin do ayet no tawo
am maparin do ipakapamarin no Dios."
28 Vatan sia ni Pedro, "Tayto mo mapanmo ta chinaroan
namen sa o familia namen as kawnot namen dana dimo."
29 Amna vinata na dira, "Vatahen ko dinio so kakawyoran
ta arava o komnaro do vahay na, do kakovot na, no kakak-
teh na sa, no inyapoan na sa anmana sira o kamanganakan
na a makayamot do kawnot na do paypatolan no Dios
30 a di anti makarawat do viay na sichangoriaw so
manghavas pa kano tinoroh naya as kapakarawat na pa so
viay a abo so pandan."

No ipamitdo no kapapanmo na nia ni Jesus o manam a kadiman na
(Mateo 20:17-19; Marcos 10:32-34)

31 Pinataywawa na sa o dose saya as kavata na sia dira,
"Tayto ta mangay do Jerusalem as tiban nio ta no atavo
a nakatolas a komapet do Naytawo aya am makatongtong
anti.
32 Ta itoroh anti sia dira do Hentil a atetekan, asnesneken
as kan titipan.
33 Iplotan da anti sia as kadiman da sia amna do ichatdo
na a karaw am mirwa anti a maviay."
34 Pero arava o chinaintindian da so vinata na saya, ta
natayo dira o inmonmoan na.

No nakatovatova sia ni Jesus o mavota a machilimos
(Mateo 20:29-34; Marcos 10:46-52)

35 Do kapaypasngen da do kavahayan no Jerico am mian
o asa ka tawo a mavota as mapalimos do payis no rarahan,
36 as do nakadngey na sa o aro ori a omhavas a tawo am
inahes na an ango o mapaparin awri.
37 Vinata da sia, "Si Jesus a iNazareth am tayto maypa-
havas dia."
38 Do nakadngey na sia ya am nangyangyaw a makavata
sia, "Jesus a tayabo ni David, ichasi mo pa yaken!"
39 As sira o tawo do masngen ori sia am chinahoya da
sia as kavata da so kapakadomi na amna pinaypaliak pa no
katawatawag na a makavata so, "Jesus a tayabo ni David
am ichasi mo pa yaken!"

40 Minhes si Jesus as kavata na sia o kapawnot da sia a
iyasngen sia. Vatan sia ni Jesus,
41 "Ango ichakey mo a parinyen ko dimo." Tominbay
o mavota aya as kavata na sia, "Apo, no kapirwa ko a
makavoya."
42 Vatan sia ni Jesus, "Risibien mo o iyahes moaya a
kapakavoya mo, ta no saray mo o tayto a tomnovatova
dimo."
43 As nanyeng a makavoya as kawnot na di Jesus a
omdaday kano mapakagloria so Dios. As sira o tawotawo
saya do nakavoya da so naparin aya am pinakagloria da pa
o Dios.

19

No vayo a viay ni Zakeus

1 Mian dana si Jesus do Jerico as tod dana maypahavas do
plano na.
2 Amna mian o asa ka tawo a makey a makavoya sia. No
ngaran na nia am si Zakeus a asa ka maynakem a tawo as
asa dira do apopohen da no maparo saya a mangolekta no
Roma.
3 Si Zakeus aya am oyod na chinakey o kavoya na si
Jesus do kapanahan nawri amna do kaaro no tawotawo am
makavoya ava takwan oyod a mavodis.
4 Dawa nayayo a manma do anaman ori ni Jesus as
kakayat na do asa ka kayo.
5 Mawara o kasinmo sia ni Jesus o yanan naya am
tomnangay as kavata na sia, "Zakeus, nyeng ka a gomtin
daw ta do sicharaw am mangay ako dimo do vahay mo."
6 Dawa nanyeng a gomtin si Zakeus as kaoyod na masoyot
a omyavayava ni Jesus.
7 Do nakavoya da sia ya no tawotawo sawri am pinaro
da si Jesus as kavata da sia, "Makey sawen ya a mangay a
bisita no asa ka makagatogatos a tawo."
8 Vatan sia ni Zakeus, "Apo, tiban mo, ta kara anti no
miniminyan ko am ipanoroh ko do makasiasi as an ara o
pinangolektan ko so manghavas do sivog ko a hapen dira
am tadian ko anti ya dira so maypipat."
9 Vatan sia ni Jesus di Zakeus, "No kalibrian am tayto
nawara do vahay moaya do sicharaw aya, takwan imo am
tayabo ka pa ni Abraham.
10 Takwan no Naytawo aya am nawara a komita as kano
omlibri sira so makagatogatos."

No parabola no asapoho a ka pachirawatan
(Mateo 25:14-30)

11 Do katori da mapia so kadngey si Jesus am
pinawnonong na o akmaya sia a parabola do katori na
masngen do Jerusalem as kan do kapanmo na sia o katnaya
darana dia o kanyeng narana somitnan no kapaypatol no
Dios.
12 Vinata na, “Mian o asa ka mato a tawo a mangay
do matarek a kavahayan a romawat so payanongan na a
maypatol as do kwanasaw am mayvidi.
13 Manam a komaro am pinatawag na sa o asapoho do
pachirawatan na sa as katoroh na dira so malit so kantidad
a kartos as kavata na sia dira, ‘Ipaynegosio nio ya a manda
do kapayvidi ko.’
14 Amna chinakey dava no kaydian na sa o kapaypatol na
dira as napaytovoy sa so omrepresenta nira a makavata sia,
‘Ichakey namen ava o niaya a tawo a apohen namen.’
15 Mayvidi dana do nakatayoka narana a romawat so
kapaypatol na am pinirwa na sa ipatawag o tinorohan na
sawri so kartos a ipaynegosio da tapian mapanmo na o
naganansia da.
16 Vinata no nanoma ori a mawara, ‘Apo, no kartos moaya
diaken am tayto nayganansia so maypisapoho.’
17 Vatan sia no apohen aya, ‘Tayto ka mapia a pachi-
rawatan as makayamot do kaparin mo a ichasaray do dekey
a pinapondan dimo am torohan koymo so ipakapamarin
kano anongen a manyokoyokod do asapoho a ka siodad.’
18 Mawara o asa am vinata na, ‘Apo, no kartos moaya
diaken am nayganansia so maypidima.’
19 Vatan sia no apohen aya sia, ‘Manyokoyokod ka anti do
dadima a ka siodad.’
20 No asa am nawara a makavata sia, ‘Apo, tiya o kartos
moaya a dia nabdibdis, ta nia am tod ko konokonen,
21 ta ichamo koymo do kapanmo ko so kaistrikto mo as
kapangdaw mo do naganansia no kadwan kano mapanmo
ko am panghapan mo so natay o natrabaho no kadwan.’
22 Vatan sia no apohen aya sia, ‘No mismo moaya vinata
o hapen ko a ihosga dimo a asa ka marahet a pachirawatan,
ta ari mo mapanmo o kasivog ko a masadit a pakamiahen
as kapangahes ko so natay ko do natrabaho no kadwan.
23 Manngo paro an nibangko mo tapian mian pa o
nakarapa dia.’
24 Vatan sia no apohen aya do tawo sawri a masngen
dia, ‘Hapen nio o kartos aya sia as katoroh nio nia do
naypisapoho aya so ganansia.’
25 As vinata da do apohen aya, ‘Tayto dana o asapoho sia.’
26 Vatan na sia dira, ‘Vatahen ko ta sira o mian so nahap
am karapan pa anti o itoroh dira asna dira do abo so nahap

am pakarohen pa anti o mian dira.'
27 Vatan pa sia no apohen aya, 'Sira o minkontra as naskeh
aya niaken a manyokoyokod da am hapen nio sa as kadiman
nio sira do salapan ko.' "

No nakarisibi da si Jesus do Jerusalem a akmay patol
(Mateo 21:1-11; Marcos 11:1-11; Juan 12:12-19)

28 Tayoka a mangononong si Jesus am pinatongtong na o
kapangwan naya do Jerusalem.
29 Do kasngen da somdep do kavahayan no Betpage ka do
Betania do katori da do tokon no Olivo am tinovoy na sa o
dadwa do disipolos naya manma,
30 as kavata na sia dira, "Mangay kamo do kavahayan aya
as kahap nio so dekey a kabayo a di pa pinangabayoan do
viay na a tori mawal do asdepan do kavahayan aya.
31 An mian o omahes nia an ango ahapan nio sia am
vatahen nio, 'Ipahap ya no Apohen a serbien.' "
32 Dawa nangay sa o dadwa aya as kavoya da so kabayo
aya do vata ori ni Jesus a yanan na.
33 Do katori da omovay so itan naya am vinata da no
taydira aya sia, "Ango ovayan nio do kabayo aya."
34 Vinata da, "Ipahap ya no Apohen a serbien."
35 Inahap da o kabayo aya as karasay da dia no mankan-
tad a lamit da as kapasakay da si Jesus.
36 As do kayam da do rarahan ori am pinangayan da no
tawotawo sawri so lamit o panahanan naya.
37 Do kasngen darana do Jerusalem do kawsok da do
tokon aya no Olivo am naytavo sa o aro aya a tawotawo na
sa a omdaday kano mapakagloria so Dios do makakniknin
sa a navoya da a pinarin na. Oyod saya maliak kano
masoyot.
38 No pavatahen da am, "Mabendito o Patol aya a
mawara do ngaran no Dios. Tayto o karadinepan kano
kasoyosoyotan a yapo do hanyit!"
39 Amna mian sa o Fariseo a nakavata sia di Jesus,
"Penpenen mo sa o tawotawo mo saya do vatavatahen
daya."
40 Vatan sia ni Jesus, "An di sa mayliliak ya am vatahen
ko ta aran no batobato saya am mayliliak sa ya a omdaday
diaken."

No tanyis ni Jesus do Jerusalem

41 Do kasngen darana do Jerusalem aya do kavoyan
narana sia ni Jesus am pinaytanyitanyisan na

42 a makavata sia, “Pakasi nio ta no karadinepan a logar
nio a marawat sichangoriaw am arava o kapanmoan nio
sia,
43 as do masngen a tiempo am adivovongen da anti nio
no kalaban nio as kadi nio makalibrian,
44 ta lalasen da anti nio a pachirapasan da no kametdehan
nio sa as kabo anti no mavidin do vahavahay nio do kaloyo
da a makayamot do nakadi nio sincharan dia o kalibrian
aya a tinoroh dinio no Dios.”

No nakapakaro na sira ni Jesus o maynegosio do templo
(Mateo 21:12-17; Marcos 11:15-19; Juan 2:13-22)

45 Mian dana do Jerusalem aya am nangay do templo
as kasitnan na mapakaro sira so maydakaw do sahad no
templo aya,
46 as kavata na sia dira, “No vatahen no nakatolas am,
‘Vahay a pachahoahokan o vahay ko,’ amna tayto nio
pinarin a kakpekpehan no manakanakaw.”
47 As do kararaw am nangay a mananawo do templo aya
as sira o maato a papali kano eskriba sira kanira no maato
a tawotawo do kavahayan am chinita da o kahapan da sia
a rarayawan,
48 amna arava o mapaparin da takwan naytavo sa o
tawotawo a domngey so pawnonongen naya.

20

No nakahes da nia no Fariseo o anohed ni Jesus
(Mateo 21:23-27; Marcos 11:27-33)

1 Asa karaw do katori ni Jesus a mananawo kano
mapawnonong so Evanghelio aya dira do aro a tawotawo
do templo ori am nawara sa o maato a papali, sira o eskriba
as kano adngedngeyen da no Judeo,
2 as kavata da sia dia, “Ivahey mo pa diamen an ango
anohed mo a omparin sira so aro a pariparinyen mo as kano
yapo dino o ipakapamarin moaya.”
3 Tinbay sa ni Jesus, “Tayto o iyahes ko dinio as atbayen
nio yaken.
4 Niaya o iyahes koaya. Sino pinakayapoan no anohed ni
Juan a manbawtismo. Yapo do Dios anmana do tawo.”
5 Nakadngey da sia ya am somitnan sa a maychakavahey
a makavata sia, “An vatahen ta o nakayapo na do Dios
am iyahes na diaten daw an ango pakayapoan no kadi ta
nanganohdan di Juan.
6 Asna an vatahen ta o nakayapo na do tawo am batoan
da yaten no tawotawo saya takwan sincharan da si Juan a
asa ka profeta.”

7 Dawa no tinbay da di Jesus am no kadi da makapanmoan
so itbay da so iyahes naya.
8 Vatan sia dira ni Jesus, "Dawa ivahey koava dinio an
dino o pakayapoan no anohed kano ipakapamarin ko."

No parabola no mararahet a taohan
(Mateo 21:33-46; Marcos 12:1-12)

9 Pinawnonong na pa ni Jesus o omonot aya a parabola.
Vinata na, "Mian o asa ka tawo a mian so takey a nimohan
na so obas as do kanam na a mangay do matarek a
kavahayan so mayendes a tiempo am pinawnong na ya.
10 Mawara dana o kalogar na makahap so natay na am
napaytovoy so pachirawatan na dira do pinawnongan naya
tapian itoroh da o kanatayan sia no takey naya. Amna no
pinarin da do tinovoy naya am tinaho da as kapavidi da sia
a abo so todango a nahap dira.
11 Minirwa pa mapaytovoy o taytakey aya am alit pa no
kaoyod na naraway no pinarin da sia as kabo no nahap na
dira.
12 Paytovoy na so ichatdo na am nirawarawa da ya as
kapakaro da sia do takey aya.
13 Kwanasaw am vatahen no taytakey aya, 'Tovoyen ko
sawen o ichaddaw koaya manganak, ta sigorohen ko am
aniven da anti sia.'
14 Amna do nakavoya da sia no maytaketakey saya am
vinata da, 'Niaya o manganak naya a omamohon so takey
aya as dimanen ta tapian yaten dana anti o taydira so takey
aya.'
15 Dawa pinakaro da sia do takey aya as kadiman da sia.
Do hahawen nio am ango anti do vata nio o parinyen no
taytakey aya dira do akma saya sia a maytaketakey na.
16 Iyangay na paro sava ya dimanen as kapanoroh na so
takey naya do kadwan?" Amna vinata da no nakadngey aya
sia, "Pavawahen pa no Dios o kaparin na nia!"
17 Amna tiniban sa ni Jesus so oyod a matarem as kavata
na sia, "Ango do vata nio o ichakey na vatahen no akmaya
sia nakatolas,

'No Bato aya a chinaskeh da serbien no mapatnek so
vahay am nayvadiw a maimportánte dana ta nia o soyid
na.'

18 An sino o madodog do Bato aya am makararayaw as an
sino kagagtosan na am madpid."

No nanawo ni Jesus a komapet do pamagan do gobierno
(Mateo 22:15-22; Marcos 12:13-17)

19 Do kahahaw da sia no eskriba kanira no maato sawri
a papali o kasira no tongdohen no istoria aya ni Jesus am

chinakey da ahapen a kolongen amna naparin dava ya do kamo da no aro saya tawotawo.
20 Oyod da sia pinakapia ononotan as kapaytovoy da so ispiya a toman domngey sia amna no kachita da sia o kapayrahtan no chirin na tapian maparin da sia hapen a isalap do makapamarin a manyokoyokod.
21 Vinata da sia, “Imo am mapanmo namen o kapia mo a mananawo as kahosto no vatahen mo as kadi mo mangatatadkan as an maparin am nanawhen mo pa yamen do sivog aya kakawyoran a komwan do Dios.
22 Mayanong paro o kapamaga namen so bienes do Emperador do Roma?”
23 Amna tori na mapanmo ni Jesus o mian do aktokto da as vinata na dira,
24 “Torohan nio pa yaken so plata,” as kahes na nia dira, “Sino o taylitrato kano tayngaran sia o mian do plata aya.” “No Emperador,” kon da.
25 Vatan na sia dira, “Itoroh nio do Emperador o logar nio a itoroh sia as itoroh nio do Dios o logar a itoroh sia.”
26 Do akmaya sia a vinata na am nakatbay sava kano arava o chinahapan da sia do yanan daya no aro a tawotawo, dawa tod dana sa makadomi a maychaknin no kasolivan no atbay naya.

No nanawo a komapet do kapirwa a maviay no nadiman (Mateo 22:23-33; Marcos 12:18-27)

27 Mian sa o nangay sia a gropo no tawo a di manganohed do kapirwa pa anti a maviay no tawo anchowa. Tawagan saya so Saduceo.
28 Vinata da di Jesus, “Maistro, no vatahen no onotan ta a pinatolas ni Moises am an mian o asa ka mavakes a nadiman so kakovot as abo so manganak am hapen na ya a kakovot no kakteh no nadiman aya tapian mian o manganak da a pangaranen do nadiman ori.
29 As mian sa o papito a ka mahahakay a makakakteh. No matoneng aya dira am naychakovot amna nadiman ya a abo so manganak,
30 as ahapan sia no wari naya a kakovoten amna nadiman pa ya a abo so manganak,
31 as nikakovot no ichatdo dira do makakakteh saya amna tomnahisa sa madiman a manda do ichapapito daya as kabo no manganak da.
32 Do kwanasaw am nadiman o mavakes aya.
33 No iyahes namen aya dimo am niaya. Sino paro anti dira do papito saya o mabnek a kakovot no mavakes aya do manam a tiempo a kapirwa a maviay no nadiman.”

34 Vinata dira ni Jesus, “No tawotawo sichangoriaw am
maychakovot sa,
35 pero sira o payvangonen anti no Dios do manam a araw
am maychakovot pa sava,
36 takwan ara pava o kadimanan da daw, ta machalit sa
anti do angheles no Dios, as makayamot ta pinayvangon sira
no Dios am kamanganakan na sira ya.
37 As si Moises do pinatolas na a komapet do nakapachi-
sisirin na sia no Dios do omnininyas a kayo am nibnekan
na o Dios a Dios ni Abraham, ni Isaac kani Jacob,
38 as iya am Dios ava no nadiman, ta iya o Dios da no
maviay as do salapan na am maviay o atavo.”
39 Vatan da sia no kadwan do eskriba sawri, “Maistro,
tayto hosto o vinata moaya,”
40 takwan vinata da ya do nakapakabo da so iyahes sia.

No Apohen ni David a no Mesias
(Mateo 22:41-46; Marcos 12:35-37)

41 Vatan sia ni Jesus dira, “Ango vatan da sia o kapay-
tayabo sia ni Patol a David o Mesias aya.
42 As si David am nia pa o vatahen na do Salmo na:
‘Vinata no Dios do Apohen koaya, “Maydisna ka do
kawananan ko sia
43 a manda do kapangay ko sira so omlaban dimo do
panayahboan no kokod mo.” ’
44 Tinawagan sia ni Patol a David so Apohen na asna
maypango o kapaytayabo na sia.”

No mananawo sa a logar a paydidichanan
(Mateo 23:1-36; Marcos 12:38-40)

45 Do kadngey da sia no tawotawo sawri am vinata na dira
do disipolos na,
46 “Makatanggal kamo dira do eskriba saya a sira so oyod
a makey a mayvididi a mangonay so mayid a laylay as
kakey da torohan so onor do angayan da a kaaroan no tawo
a akma so kakpekpehan da sa kano pamistan sa.
47 Amna sira mismo o mapakasiasi sira so bioda as
katavotavon da sia o akma saya sia marahet a pariparinyen
da no maanaro a kapaydasal da. Vatahen ko ta tayto
ompanaya sira a mahara a kastigo.”

21

No tinoroh a rakoh so sinmo do Dios
(Marcos 12:41-44)

1 Do kayan ni Jesus do templo am navoya na sira o
maynakem a tawo a tomoroh so regalo da.

2 As navoya na pa o asa ka makasiasi a bioda a tomoroh
so dadwa ka sentimos.
3 Vatan na sia, "Vatahen ko dinio so kakawyoran ta
rakorakoh o tinoroh no makasiasi aya a bioda as kano
katavoan no tinoroh da no kadwan aya,
4 takwan tomnoroh sa ya do sobra da asna no bioda aya
am tinoroh na o voyvoh na a kartos do tori na panghovokan
a kapakasiasi na."

No mapaparin sa a manam so kavosan no mondo aya
(Mateo 24:1-2; 10:17-18; 24:3-14; Marcos 13:1-13)

5 Do katori da machimavid dia no tawotawo saya o
sinerbi a ipatnek so templo aya kano labor sa a tinoroh no
tawotawo am vinata ni Jesus,
6 "No tayto nio saya mavoya am maytavo anti a
mararayaw as arava o mavidin a magen do gadagada naya."
7 Ahsan da nia, "Maistro, an mango o kaparin na nia as
kan ango anti o kapanmoan namen sia."
8 Vinata ni Jesus, "Makapatak kamo tapian abo mapay-
chawaw dinio, ta aro sa anti o mawara a omserbi so ngaran
ko as kavata da sia, 'Yaken o panayahen nioaya,' as 'Nawara
dana o tawsan no mondo.' Vatahen ko dinio o kadi nio
manganohdan dira.
9 An madngey nio anti o mahara sa arap am mamo
kamoava, ta kaylangan o kaparin da nia amna nyeng pava
anti o kavosan no mondo aya.
10 "Mian sa anti o matatarek a kavahayan kano nasiones
a mangay do arap,
11 as kayan anti no mahara a nini do matatarek a logar.
Mian anti o pesti as kano kapaychapteng so mahara. Mian
sa anti o mapaparin do tohos aya a oyod a mangamomo.
12 As do manam so kaparin da nia am manoma pa anti
o kapakasiasi da dinio. Akosahen da anti nio do salapan
da no manyokoyokod as kan do sinagoga as kakalaboso da
dinio a makayamot do ngaran ko,
13 amna nia anti o yanan no oportonidad nio a ma-
pawnonong so Evanghelio aya.
14 Ichavakel nioava an ango vatahen nio dira,
15 ta torohan koynio so kasolivan a di da anti matbay kano
masobna no komontra sa dinio.
16 No mismo sa anti a mapararayaw ninio am
kaynyapoanan nio, sira o kakakteh nio, kaliposan nio
kano kaychayvan nio sa. As mian sa anti dinio o dimanen
da.
17 As makayamot do kawnot nio diaken am kontrahen
kamo anti no atavo,
18 amna no Dios anti o machonong dinio.

19 Dawa mabdibdis kamoava, ta makarawat kamo anti so
kakawyoran aya a viay.

No manam a kararayaw no Jerusalem
(Mateo 24:15-21; Marcos 13:14-19)

20 "Kapanmohen nio ta an mawara o kadivovong da sia o
Jerusalem no sinjalo a enimigo nio am katanggalen nio ta
no kararayawan am mahay pava.
21 As an maparin sa anti ya am nyeng sa mayayo a tomayo
do katokotokonan o tawotawo no Judea as sira o mian do
takey am omodi pa sava,
22 ta niaya anti o kawara no mahara a kastigo no Dios a
akma so vatahen no nakatolas a Chirin na.
23 Oyod sa anti makasi o mangovot so metdeh as kanira no
mian so pasosohen da, ta mian anti o mahara a pakasisian
da no Judeo.
24 Dimanen da anti sira as kahap da sira ipriso do
matatarek a nasiones. As no Jerusalem am labanan da anti
no Hentil a manda do kapabhes na sira no Dios a maynolay
dira.

No manam anti a kawara no Naytawo aya
(Mateo 24:29-31; Marcos 13:24-27)

25 "Mian sa anti o machitatarek a mapaparin do tohos,
do araw, vohan kano vitohen as do tana aya am mahara a
pakasisian as aran no taaw am mian anti o mapaparin daw.
26 As no tawotawo sa anti am mabo o ayet kano angdet
da a somalap so mapaparin saya ta aran no tohos aya am
mabdibdis anti,
27 as kavoya darana anti sia o Naytawo aya do kademde-
man a gomtin a oyod a rakoh kano makakniknin so
ipakapamarin.
28 An maparin sa anti ya am makasoyot kamo na as
kapanapanaya nio na sia o kalibrian nio ta masngen dana."

No sinyal no kasitnan no kapaypatol no Dios
(Mateo 24:32-35; Marcos 13:28-31)

29 Pinawnonong na o akmaya sia parabola. Kwana am,
"Tiban nio pa kono o kayo aya as kano kadwan a kayo,
30 ta an kavoya nio so katool da am mapanmo nio o
kasngen dana no rayon.
31 Akma pa saw ta an mavoya nio sa anti o vinata ko saya
a mapaparin am kapanmohen nio o kasngen dana somitnan
no kapaypatol no Dios.
32 Vatahen ko dinio ta no tawotawo sichangoriaw am
maviay pa anti a makavoya so vinata ko saya a mapaparin.
33 Mabo anti o tohos kano tana amna no chirin ko am
maynyoha ava.

No nanawo do kafermi ta a mananggal

34 “Amna makarakoh kamo so tanggal tapian dia nawri
o parinyen nio o kapaylalakam nio do komwan do mondo
aya anmana no kapagosto nio do karakohan nio tapian di
kamo anti akmay kawtapan,
35 ta no kawara naya anti am akmay tolo a abo so
makatanggal sia do atavo a parte no mondo aya.
36 Dawa fermi kamo a mananggal as kadi nio omhemhe-
san a machahoahok tapian mian anti o ayet nio a somalap
so atavo saya mapaparin tapian magsal kamo anti a
machivayat do Naytawo aya.”
37 Do kararaw am nananawo si Jesus do templo ori as an
kamahep narana am mangay do tokon no Olivo.
38 As do mavekhas pa am machivayat dana sa o aro a
tawotawo do templo aya a mangay a domngey sia.

22

No nakapachitoneng ni Judas a omtraydor si Jesus
(Mateo 26:1-5,14-16; Marcos 14:1-2,10-11; Juan 11:45-53)

1 Masngen dana kanaw o fiesta da no Judeo a abnekan da
so Paskwa, as do niaya a fiesta o kanan da so tinapay ori a
abo so libadora.
2 As sira o maato a papali kanira no eskriba am chitachita-
hen da o kahapan da si Jesus a dimanen so matayo takwan
ichamo da sa o aro aya tawotawo.
3 As si Satanas am somindep di Judas Iscariote a iya so
asa dira do dose sawri a ka disipolos.
4 As nangay si Judas aya dira do maato saya a papali as
kanira no maato so anongen dira do gwardia no templo as
kapaychakasikasisirin da dia o plano nawri a kahapan na
si Jesus a parawaten dira.
5 No akmaya sia a plano ni Judas am chinakey da as
nipromisa da o katoroh da sia so kartos.
6 Pinachitonngan na ya ni Judas as kasitnan na komita so
kahapan na si Jesus do kaboan no aro a tawotawo.

No preparasion da do nanawdi a kasa da omoyab
(Mateo 26:17-20; Marcos 14:12-16)

7 Mawara dana o mismo aya araw no kaselebra da so
Paskwa aya a nia so kadiman da so dedekey sa karnero a
kanen da as kakan da pa so tinapay a abo so libadora,
8 am tinovoy sa ni Jesus sa Pedro kani Juan a mayprepara
so oyavan da do fiesta aya.
9 Vinata da Juan kani Pedro, “Dino o ichakey mo a
angayan namen a mayprepara.”

10 Vatan sia ni Jesus, “An mawara kamo anti do kavahayan
aya am makavayat kamo anti so mahakay a modanom no
banga as onotan nio anti sia do angayan na vahay,
11 as vatahen nio anti do tayvahay ori, ‘Tayto na iyahes no
Maistro ori an no siyo o kwarto a angayan na kano disipolos
na saya a omoyab do fiesta aya,’
12 as ipavoya na anti dinio o asa ka rakoh a kwarto do
tohos a yanan dana no serserbien ta as mayprepara kamo
daw.”
13 Nangay sa as kavoya da so atavo a akma so vinata ori
dira ni Jesus as nayhanda sa daw do fiesta daya.

No nanawdi a nakasa da omoyab da Jesus kanira no disipolos na
(Mateo 26:26-30; Marcos 14:22-26; 1 Corinto 11:23-26)
14 Mawara dana o oras aya no kakan da am nasa sa do
lamisa sa Jesus kanira no dose saya a apostoles na.
15 Vatan sia ni Jesus dira, “Nayendes ko na panayahen o
kapachichasa ko dinio a koman do akmaya sia a Paskwa
manam so kapayparahan ko do mahara a pandidiwan,
16 ta no kakawyoran na sia am pirwahen ko pava anti
ya a selebrahen a manda do kapakatongtong na atavo no
somnivog a inmonmoan na nia do paypatolan no Dios.”
17 Nanghap so kopa a yanan no vino as tayoka a mama-
hemahes am vinata na dira, “Hapen nio ya a payatayen
dinio,
18 ta vatahen ko dinio am mirwa ako pava anti a ominom
do inomen aya a manda do kasitnan no kapaypatol no Dios.”
19 Panghap ni Jesus so tinapay as tayoka a mamahemahes
do Dios am nikchikchid na as katoroh na nia dira a
makavata sia, “Niaya o karakohan ko [a itoroh a makayamot
dinio. Parinyen nio ya a inakenakem nio diaken.”
20 Tayoka sa moyab am inahap na o kopa aya no vino as
kavata na sia, “No inomen aya o vayo a promisa no Dios a
pasigoradohen no raya ko a omoyog a makayamot dinio.]
21 As tiban nio ta no mismo aya tomoroh niaken dira do
omdiman diaken am tayto ta rarayay do kanan taya,
22 ta no Naytawo aya am napesek dana o payparahanan
na as ay so pangananawa no pamandan no tawo aya a
omtraydor sia!”
23 Naychaknin sa o disipolos saya as kasitnan da omahea-
hes nia do kadwan dira an sino o vata naya a omtraydor
sia.

No nanawo ni Jesus a komapet do kapamahbo
24 Do katori da pawri daw am pinangononongan da an
sino logar a mato dana anti dira.

25 Vatan sia ni Jesus dira, “No adan a kapanmoan nio sia
am sira o rakoh so ipakapamarin o manyokoyokod dira do
maypahbo kanira as kakey da sincharan a mapia so serbisio,
26 pero niaya ava o logar nio a kaparin, ta no máto dana
dinio o mayanong a mapamahbo a akmay asa ka metdeh as
no máto dana so anongen dinio o mayserbi do kadwan.
27 Mapanmo nio am matoato o payserbian aya as kano
servidor na pero do kapachichasa ko dinio am yaken o
nayserbi dinio.
28 “Amna inio o navidin a omonot diaken do matatarek
saya a pinayparahanan ko,
29 as akma so nakaparawat na diaken no Ama koaya so
paypatolan am torohan ko paynio so anohed do paypatolan
aya,
30 tapian machakan kamo anti diaken do paypatolan ko
as katoroh ko anti dinio so trono nio as kapanyokoyokod
nio dira do tayatayabo sa no dose saya a ka kamanganakan
ni Israel.

No nakapatanggal nia ni Jesus o kasobna anti sia ni Pedro
(Mateo 26:31-35; Marcos 14:27-31; Juan 13:36-38)

31 “Simon, hawahawayen na anti nio ni Satanas so oyod
a mahara,
32 amna tayto koymo a ipachahoahok tapian diabdibdis o
saray mo. As an mayvidi ka na anti diaken am sidongen mo
pa sa o kakakteh mo saya.”
33 Vatan sia ni Pedro di Jesus, “Apo, handa ako a machivan
dimo a aran do kalaboso anmana aran kadimanan pa.”
34 “Vatahen ko dimo, mo Pedro ta manam so kawni na
anti no manok do malatiat am maypitdo mo anti a vatahen
o kadi mo a makasincharan diaken.”
35 Ahsan na nira a makavata sia, “Do nakayan no
tinovoyan ko dinio as kadi nio nanayvian so kartos anmana
todango a serserbien nio am ara o nakapaykolang nio?”
“Arava,” kon da.
36 Vatan sia ni Jesus, “Pero sichangoriaw am manayvi
kamo so kartos kano serserbien nio. No abo dinio so espada
am idakaw na o lamit na tapian mian o ipanadiw na so
espada.
37 Ta sichangoriaw o kapakatongtong no vatahen no
nakatolas a makavata sia, ‘Machividang anti sia dira do
kriminal,’ ta no atavo a nakatolas a komapet diaken am
natongdo o kapakatongtong na atavo.”
38 “Apo, tayto sa o dadwa a mian so espada diaten,” kon
da no disipolos saya. “Manawob danawri,” kwana ni Jesus.

No rakoh a rahmeten ni Jesus do kapachahoahok na
(Mateo 26:36-46; Marcos 14:32-42)

39 Ihbet narana ni Jesus a mangay do tokon ori no Olivo
a akma so adan na paparinyen as minonot sa o disipolos
nawri.
40 Makarapit sa daw am vinata na dira, "Machahoahok
kamo tapian di kamo a katentasionan."
41 Paypavawa na dira as kakheb na a machahoahok a
makavata sia,
42 "Ama, tayto ko akdawen dimo o kapavawa mo pa sia
diaken o kopa* aya amna yaken ava o onotan asna no inolay
mo o onotan ko."
43 As nangay o asa ka anghel a somidong si Jesus,
44 ta do katori nawri a machahoahok am oyod a rakoh
o kapangtokto na as manayeteng o raya na a akma nay
inalengdeng do kapayparahem no kapachahoahok nawri.
45 Kwanasaw am naytetnek as kangay na dira do disipolos
na sawri amna tori sa makaycheh do kavanah da no rakoh
ori a kaktokto da no manam ori a mapaparin.
46 Vatan sia dira ni Jesus, "Maypango pa o kapaka-
pakaycheh nio do akmaya sia tiempo. Mayokay kamo as
kapachahoahok nio tapian pavawahen naynio no Dios do
katentasionan dinio."

No nakaaresto da si Jesus
(Mateo 26:47-56; Marcos 14:43-50; Juan 18:3-12)

47 As do katori na pa mayliliak ni Jesus am mawara dana
sa o aro a tawo a pinawnot ni Judas a iya so asa dira do
dose sawri a ka disipolos na. Naypasngen si Judas di Jesus as
kangay na omarek di Jesus do pisnyi na a akmay mapakapia
sia so Dios,
48 amna vinata ni Jesus di Judas, "Idakaw mo paro o
Naytawo aya no arek mo?"
49 Do kapanmo da sia no rarayay sawri ni Jesus o manam
a mapaparin am vinata da, "Apo, serbien namen dana sa o
espada namen aya?"
50 As no asa dira do disipolos naya am binakbakan na
o pachirawatan ori no apohen da no papali as natilpas o
manwanan do tadinya na.
51 Amna vinata ni Jesus, "Ibhes nio o kapachilaban
nioaya," as katodo sia ni Jesus o tadinya no binakbakan aya
am napia as kapakavidi na.
52 Vatan sia ni Jesus dira do maato saya a papali, sira
o maato so anongen do gwardia no templo kanira no

* **22:42 22:42** No chirin aya a kopa am serbien a mayinmonmoan so mangamomo a pandidiwan no asa ka tawo.

adngedngeyen da sawri no tawotawo a nangay a omholi sia, “Asa paro a ka kriminal o inangay nioaya holien a dawa kamo a mian so espada kano pamahpah?
53 Do kararaw am nananawo ako do templo amna inangay
nioava yaken a padpeten. Amna nia o natongdo a oras nio
as oras no ipakapamarin ni Satanas.”
54 Inaresto da si Jesus as kangay da nia do vahay no mato
danaya dira do papali. As si Pedro am minonot a marayi di
Jesus.

No nakapachisobna nia ni Pedro o kasinchad na si Jesus
(Mateo 26:57-58,69-75; Marcos 14:53-54,66-72; Juan 18:17,25-27)

55 Do kayan darana do hawa no vahay aya am nangatong
sa so paydangdangan da as nachidisdisna dira si Pedro.
56 Kwanasaw am nasinchad sia no asa ka pachirawatan a
mavakes do kasoliat ori sia no rial no apoy aw as vinata na,
“No mahakay aya am asa dira do rarayay ori ni Jesus.”
57 Amna pinachisobna ya ni Pedro a makavata sia,
“Masinchad koava si Jesus.”
58 Dekey as kayan no otro a nakavoya sia a nakavata sia,
“Imo o asa do rarayay ori ni Jesus,” amna vinata ni Pedro,
“Omba, rarayay nava yaken nawri.”
59 Makarahan o masngen a asa kawras am mian pa o di
mapahamohamo sia a vatahen o, “Mismo a imo o asa do
rarayay ori ni Jesus, ta kaydian mo sia a iGalilea.”
60 Amna vinata ni Pedro, “Arava o kapanmoan ko so
vatavatahen moaya,” as do katori na pa mayliliak ni Pedro
am nanyeng a omoni o asa ka manok.
61 Inidit ni Jesus si Pedro as katidib na sia as nanyeng na
manakem ni Pedro o vinata ori ni Jesus do kapachisobna na
anti nia so maypitdo o kasinchad na sia a manam so kawni
no manok.
62 As minehbet si Pedro as katanyis na so oyod a mahara.

No nakatek kano nakapakasiasi da si Jesus
(Mateo 26:67-68; Marcos 14:65)

63 As sira o minaresto ori si Jesus am sinitnan da sia itek
kano tahohen.
64 Tinaheb da o mata na do kataho da sia no kadwan as
kavata da sia dia, “Imo a profeta am ivahey mo an sino o
tomnaho ori dimo.”
65 Aro o chirichirin da a itek kano ipamahbo da sia.

No nakaskaskad da si Jesus
(Mateo 26:59-66; Marcos 14:55-64; Juan 18:19-24)

66 Do kapaysehsehdang naranawri am nakpeh sa o ad-
ngedngeyen da sa. Nia sa o maato sa a papali kanira no

eskriba as inangay da isalap si Jesus do akmaya sia konseho. Vatan da sia di Jesus,

67 “Ivahey mo diamen an ara imo o Cristo aya,” amna
tominbay si Jesus a makavata sia, “An vatahen ko dinio o
kakawyoran na am anohdan nioava yaken,
68 as an mian o iyahes ko dinio am matbay nioava yaken.
69 Amna masngen dana anti o kapaydisna no Naytawo aya
do kawananan sia no makapamarin aya a Dios.”
70 Vatan da sia, “Onas, no vatahen moaya am no kapay-
manganak dimo no Dios?” “Tayto nio a vatahen,” kwana ni
Jesus.
71 Vatan da sia, “Ara pava o kaylangan ta a makarapa a
testigo, ta tayto ta na nadngey o mismo naya vinata.”

23

No nakasalap ni Jesus di Pilato as kan di Herodes
(Mateo 27:1-2,11-14; Marcos 15:1-5; Juan 18:28-38)

1 Nasa sa o konseho aya a mangay ni Jesus di Pilato,
2 as kasitnan da sia akosahen a makavata sia, “Chi-
naproyban namen o kapawnot no tawo aya do icharahet
no kavahayan taya as vadawen na o katoroh so bienes do
gobierno ni Cesar as kavata na pa so kaiya no Cristo aya a
patol.”
3 Ahsan nia ni Pilato si Jesus, “Imo o patol da no Judeo
saya?” “Tayto mo a vatahen,” kwana ni Jesus.
4 Vatan sia ni Pilato dira do konseho aya kanira no
tawotawo saya, “Arava o kaproyban ko a gatos no tawo
aya,”
5 amna pahamohen dava o ichakey daya as vinata da pa,
“Mapasitnan ya so golo as kapananawo na do atavo a parte
no Judea a makayapo do Galilea a manda diaya.”
6 Kadngey na so akmaya sia a vinata da am inahes na an
iGalilea si Jesus aya.
7 Do nakapanmo na so nakayapo na do sakop ni Herodes
am pinaytovoy na sia di Herodes a tori kanaw do Jerusalem.
8 Do nakavoya sia ni Herodes si Jesus am chinasoyot na
takwan nayendes narana ichahoho o kavoya na sia as kano
kapakavoya na so milagro ni Jesus a akma so nadngedngey
narana do nakarahan.
9 Nayendes na sia paheahsen ni Herodes amna tominbay
ava.
10 As sira o maato a papali as kanira no eskriba saya am
aro o vatahen da a kaso ni Jesus.
11 As si Herodes kanira no sinjalo na saya am pinasnesnek
kano nitek da si Jesus, as pinawnayan da sia so akmay
onayen no patol as kapavidi da sia di Pilato.

12 As do araw ori kanaw am somnitnan o mapia a
kapay-ivan da Pilato kani Herodes, ta do manam kania am
maykontra sa.

No nakasentensia da di Jesus a dimanen
(Mateo 27:15-26; Marcos 15:6-15; Juan 18:38—19:16)

13 Tinawagan sa ni Pilato o maato a papali, sira o
adngedngeyen sa as kanira no tawotawo saya,
14 as kavata na sia dira, “Akosahen nio o tawo aya a asa
ka maparahet so komavahayan amna do katayoka ko sia
imbestigan do kadngeyan nio sia am arava o kaproyban ko
do akosadoan nioaya sia,
15 as aran si Herodes am arava o chinaproyban na a kaso
na, ta tiya na pinavidi diaken. As kapanmohen nio ta arava
o pinarin na nia a ipayanong na dimanen.
16 Dawa ipayiplot ko sia as kapavolaw ko na sia.” [
17 Vinata na o kapavolaw na sia takwan paparinyen da
no gobernador o kayan no asa ka priso a pavolawen da do
akmaya sia a fiesta da.]
18 Amna naytavotavo sa a mangyaw a makavata sia,
“Dimanen o niaya a tawo as si Barabbas o pavolawen!”
19 Si Barabbas aya am makalaboso do kaso no kapasitnan
so golo do kavahayan aw as kano nakapandiman na so
tawo.
20 Minirwa a machisisirin dira si Pilato do kakey na
omlibri si Jesus,
21 amna nangyaw sa o tawotawo saya a makavata sia,
“Papasken do kros, papasken o niaya a tawo!”
22 Do kaoyod na makey a omlibri si Jesus am vinata ni
Pilato do ipamitdo na, “Onta, ango marahet a pinarin na.
Arava o kaproyban ko a gatos na a ipayanong na a dimanen.
Ipayiplot ko sia as kapavolaw ko na sia.”
23 Amna mangyangyaw sa a di mapahamo so kapapasek
da sia. As do kwanasaw am arava o maparin ni Pilato an
dia no kapachitoneng narana do ipangyangyaw daya.
24 Dawa tinoroh ni Pilato o sentensia ori a nikdaw da sia.
25 Pinavolaw na o priso ori a nandiman so tawo kano
mapasolsol so golo a iya so inahes da no tawotawo sawri
a librien as si Jesus o pinarawat na dira a parinyan da so
ichakey da.

No nakapapasek da si Jesus do kros
(Mateo 27:32-44; Marcos 15:21-32; Juan 19:17-27)

26 Do katori darana mangay ni Jesus do logar ori a
dimanan da sia am pinadpet da si Simon a iCyrene a tayto
omodi a yapo do takey as kapospos da dia a mayrara so kros
ori a omonot di Jesus.

27 Oyod sa aro a tawotawo o omonot as kayan da pa no
mavavakes a oyod a rakoh so kangsah nia.
28 Amna inidit sa tiban ni Jesus as kavata na sia dira, “Inio
a mavavakes no Jerusalem, tanyisan nioava yaken asna no
karakohan nio kano kametdehan nio sa o tanyisan nio,
29 ta ito araw a kavata anti sia no tawo o, ‘Mapalak sa o
di nakapaymanganak as abo so kametdehan,’
30 as kavata da pa anti sia dira do tokotokon o, ‘Maloyo
kamo as kalaveng nio niamen.’
31 Omhamo ava o kaparin na anti dinio niaya ta an
pakasisien da o abo so gatos am chapanngo na paro anti
no mian so gatos?”*
32 Mian pa sa o dadwa ka kriminal a pinachirayay da di
Jesus a dimanen da.
33 Makarapit sa do logar ori a abnekan so Yanga no Oho
am pinapasek da si Jesus as kapayviit da sira so dadwa a ka
kriminal.
34 Vinata ni Jesus, “Ama, pakaboan mo sa ta ara dava
mapanmo o parinyen daya.” As pinaysosogalan da no
sinjalo sawri o onayen nawri do kapayatay da sia.
35 Naytetnek sa do omdivon o tawotawo sawri a tomala-
mad sia amna sira o adngedngeyen da sawri am nitek da
si Jesus a makavata sia, “Nilibri na sa o kadwan as libriay
na pa so karakohan na an ara iya o somnivog aya a Cristo
a tinovoy no Dios!”
36 Sira o sinjalo sawri am otro da sia nitek as kapaynom
da sia so silam,
37 as kavata da sia, “An ara imo o patol daya no Judeo am
librien mo o karakohan mo.”
38 Mian pa o karatola a mamanito kania a katolasan no,
“Niaya o Patol da no Judeo.”
39 As no asa do kriminal ori a rarayay na a nakapasek am
nitek na pa si Jesus a makavata sia, “An ara imo o Cristo ori
am librien mo o karakohan mo as kaniamen,”
40 amna chinahoya sia no mian do viit dawri a makavata
sia, “Ara mo paroava ichamo o Dios do katayto ta malit a
dimanen da?
41 As dimanen da yaten a makayamot do sivog a gatos ta,
pero niaya a tawo am entero arava o gatos na.”
42 Vatan na pa sia di Jesus, “Jesus, manakem mo yaken an
maypatol ka na.”
43 Vatan sia ni Jesus, “Vatahen ko dimo so masigoro ta do
sicharaw aya am machichasa ka na anti diaken do paraiso.”

* **23:31 23:31** *Do Griego:* marayemerem a kayo kano nakolay as abo dana so serbi a kayo.

No nakadiman ni Jesus
(Mateo 27:45-56; Marcos 15:33-41; Juan 19:28-30)

44 As do masngen a alas dose no kamaraw am naysasari
do kavahayan aya a manda do ka alas tres.
45 Nawlib o rial no araw as no kortina do templo ori am
nayara.
46 As kwanasaw am ipangyaw na vatahen ni Jesus, "Ama,
tayto ko na parawaten dimo o pahad ko." As tayoka naya
vatahen am tawsan no kaynawa na.
47 Do nakavoya sia ya no apohen dawri no sinjalo o
napaparin saya am nidaday na o Dios as kavata na sia,
"Sivog sawen a abo o gatos no tawo aya."
48 As sira o nakpeh aya a tomalamad so napaparin saya
am somnavat sa a makawadi a mayam a rakoh so iktokto.
49 Sira o atavo a makasinchad sia as kanira no mavavakes
sawri a minonot dia a yapo do Galilea am navidin sa
maytetnek do marayi as navoya da o napaparin saya.

No nakavovon da ni Jesus
(Mateo 27:57-61; Marcos 15:42-47; Juan 19:38-42)

50 Mian o asa ka mapia a tawo a si Jose a yapo do Arimatea
do provinsia no Judea a asa ka membro no konseho ori,
51 amna nitonngan nava o pinarin daya di Jesus, ta asa sia
ka tawo a ompanapanaya so kawara no Dios a maypatol.
52 Nangay di Pilato a omahes nia ivovon o karakohan ori
ni Jesus.
53 Inangay na pagtinyen as kahpet na sia no vayo a lamit
as kangay na sia a ivovon do rakoh a bato a pinarin a akmay
achip a kaboan pa no nivovon.
54 As masngen dana mahep do araw aw a kapayprepara
da do omonot dana araw no kapaynaynehah.
55 Do nakangay na sia ivovon ni Jose am inonotan da sia
no mavavakes saya a yapo do Galilea as navoya da o vovon
aya a pinangayan sia.
56 As omodi dana sa am nayprepara sa so haneng kano
pabango a pangayen da do nivovon daya.
As do araw ori no kapaynaynehah am naynehah sa a
akma so mian do onotan da.

24

No nakapirwa na maviay ni Jesus
(Mateo 28:1-10; Marcos 16:1-8; Juan 20:1-10)

1 Do kamalatiat no araw ori no Dominggo am nangay sa o
mavavakes aya do vovon aya a nanayvi so niprepara daya
haneng kano pabango,

2 as mawara sa am tori dana navadede o bato ori a aneb
no vovon aya.
3 As do nakasdep da do vovon aya am arava o karakohan
aw ni Jesus.
4 Do katori da daw a maychaknin as kadi da makaintin-
dian so napaparin aw am chinaknin da o kayan da no
dadwa ka nakamaydak so oyod a marelak.
5 Oyod sa namo as kadogod da a komheb amna vinata da
no dadwa saya, “Ango chitan nio so maviay do yanan da no
nadiman.
6 Ara pava dia ta minirwa dana maviay as chinawayakan
nio na paro o vinata na dinio do Galilea,
7 do kalogar no Naytawo aya a papasken kano dimanen no
makagatogatos a tawo as do ichatdo na a karaw am mirwa
a maviay?”
8 Do nakadngey da sia ya am nanyeng da manakem o
vinata ori ni Jesus kanaw,
9 as nanyeng sa mayvidi a omvahevahey nia dira do
onse pa sawri a ka apostoles kanira no rarayay da sawri
a kadwan.
10 No nangay saya mamahevahey am sa Maria Magdalena,
si Juana, si Maria a ina ni Santiago as kanira no kadwan pa
sa mavavakes.
11 Amna pinanganohdan dava no apostoles saya o akmaya
sia a nadngey da, ta akma say nakadngey so tod a kabata. [
12 Amna si Pedro am nayayo a mangay a tomidib do vovon
aya as do nakavoya na so kabo no mimian no pinahpet aya
lamit am nayvidi a rakoh so kapaychaknin.]

No nakapavoya ni Jesus dira do disipolos na
(Mateo 28:16-20; Marcos 16:12-18; Juan 20:19-23; No Apostoles 1:6-8)

13 Do araw awri am mian sa o dadwa dira do minonot ori
di Jesus a tori maypakwan dana do kavahayan no Emmaus a
masngen a onse so ka kilometro so kavavawa do Jerusalem,
14 as do rarahan am nawri o payvahvahyan da o napa-
parin ori kanaw.
15 As do katori dawri mayam am nangay a machirayay
dira si Jesus,
16 amna nasinchad dava sia no dadwa aya.
17 Ahsan sia ni Jesus dira, “Ango payvahvahyan nioaya do
kayam nioaya.” Naynehah sa a oyod a mangsah.
18 Vatan sia no asa ori dira a mayngaran so Cleopas, “Imo
sigoro o nangay do Jerusalem a di makapanmo so napaparin
sawri daw.”
19 Vatan sia ni Jesus, “Ango sa o vata moaya napaparin.”
Itbay da a makavata sia, “No komapet aya di Jesus a

iNazareth a asa ka profeta a rakoh so ipakapamarin as
mapia a mananawo as sincharan no tawo kano Dios,
20 amna pinadiman da sia no maato a papali kanira
no adngedngeyen ta sa do nakatoroh da so sentensia no
kadimanan as kapapasek da sia.
21 Iya o chinasaray namen a omlibri so Israel, as do
sicharaw am ichatdo narana karaw no nakarahan.
22 As tayto sa o mavavakes a rarayay namen a naybalita
diamen so oyod namen a paychaknin, ta minhep sa ya
sichamavekhas a mangay do vovon ori,
23 amna ara pava o karakohan nawri daw. As nayvidi sa a
makavata sia diamen o nakayan da no angheles a makavata
sia dira o nakapirwa na maviay,
24 as sira o kadwan do rarayay namen sawri am inangay
da tiban o vovon naya as kaproyba da dia o kaoyod no
vinata da no mavavakes sawri. Pero ara dava navoya si
Jesus."
25 Vatan sia ni Jesus dira, "Tayto rakoh o nakapaychawaw
nio as katayto nio masadit a manganohed do vinata da sa
no profeta kaychowa.
26 Nakatolas paroava o kalogar na manma a mandidiw no
Cristo aya a manam so karawat na so gloria na?"
27 As pinawnonong dira ni Jesus o atavo a nakatolas a
nakayapo do libro sa ni Moises a manda do pinatolas da sa
no profeta a komapet sia.
28 Do kasngen darana do kavahayan aya a ngayan da am
akmay machisiay dana si Jesus,
29 amna pinahamo dava o kapayvan da sia a makavata
sia dia, "Misan ka na diamen ta tiya dana mahep."
30 Do kawyab darana am nanghap so tinapay as kapama-
hemahes na as kakchikchid na sia as kapayatay na sia dira,
31 as chinaywangan o mata da as kanyeng da a makasin-
chad sia amna nachirayay o kadi darana makavoyan sia.
32 Vatan da sia do asa dira, "Nawri sawen o ipanognog-
tog no tawol ta as oyod tawri masoyot do katori nawri
mapawnonong sia diaten do rarahan ori o nakatolas aya
a Chirin no Dios!"
33 As do oras ori am nanyeng sa mayvidi do Jerusalem
as kangay da dira do onse sawri kanira no rarayay da a
navayavayat do asa ka vahay,
34 as vinata da dira do dadwa aya, "Oyod sawen o
nakapayvangon ni Jesus ta navoya narana sia ni Simon."
35 As nivahey da no dadwa aya o naparin ori dira do kayan
da maypakwan do Emmaus as kasinchad da sia do kawyab
dawri.

36 As do katori da pa omononong dia am chinaknin da o
katori narana ni Jesus a maytetnek a machipanghovok dira
a makavata sia, “Torohan kamo pa no Dios so maydamnay
a aktokto.”
37 As namo sa ta do vata da as anito o mavoya da,
38 amna vinata dira ni Jesus, “Ango ichavakel nio as kano
ango icharakoh no kapaykamadamadanan nio.
39 Tiban nio o tanoro kano kokod ko as katodo nio
diaken tapian mapanmo nio o kasivog na yaken, ta arava o
karakohan no anito,” [
40 as kapavoya narana dira o narawarawa ori a tanoro
kano kokod na.]
41 Do kaoyod dawri masosoyot am akmay maka-
panganohed sava as vatan sia ni Jesus dira, “Ara o maparin
a makan dia?”
42 As tinorohan da sia so pinaso a among,
43 as kominan do kavoyan da sia atavo.
44 Vatan na sia dira, “Nia o inmonmoan no vinata ko sawri
a manam so kadiman ko, ta no atavo a pinatolas da Moises
kanira no profeta kano nakatolas do Salmo sira a komapet
diaken am maytavo sa a makatongtong.”
45 As tinorohan na sa so masehdang a kaintindian da so
nakatolas a Chirin no Dios,
46 as kavata na sia, “Akma so nakatolas am no Cristo aya
am mayparahan do pandidiwan kano kadimanan asna do
ichatdo na karaw am mirwa a maviay.
47 As do ngaran na am pawnonongen o kapakabo do
gatogatos no manehseh a nawri so logar a pawnonongen
do atavo a nasiones a makayapo do Jerusalem,
48 as inio o makatestigo dira do atavo saya a napaparin.
49 As tiban nio ta tovoyen ko anti dinio o nipromisa aya
dinio no Dios a Ama ko. Asna sichangoriaw am mavidin
kamo pa do siodad aya a manda do kapakarawat nio so
ipakapamarin a yapo do hanyit.”

No nakapayvidi ni Jesus do hanyit
(Marcos 16:19-20; No Apostoles 1:9-11)

50 Kwanasaw am pinawnot na sa a iyangay do Betania as
kapato na so tanoro na a ombendision dira.
51 Do katori na pa maparawat so bendision dira am som-
nitnan a maypatohos as kakaro narana dira do kapayvidi
na do hanyit.
52 Nidaday da sia as kapayvidi darana do Jerusalem a oyod
a rakoh so kasoyosoyotan,
53 as kafermi da mangay do templo a mamahemahes kano
omdaday so Dios.

No Evanghelio ni San Juan

Introduction

Si Juan do Evanghelio naya am ipavoya na si Jesus a iya so abo so pandan a Chirin no Dios a iya so "naytawo as kapachipanghovok na diaten" akma so vatahen no akmaya sia libro as pinatolas o Evanghelio aya tapian sira o omlir sia am panganohdan da si Jesus a iya so nipromisa a Manlibri as Anak no Dios as makayamot anti do kapanganohed da sia am mian o viay da a abo so pandan (20:31).

No manoma a parte no Evanghelio aya ni Juan am malir sa o matatarek a milagro a mapavoya nia o ka si Jesus no nipromisa a Manlibri a Anak no Dios. Omonot sa dia o diskorso a mapawnonong so inmonmoan da no milagro sa ni Jesus. Malir dia o kayan no kadwan a nanganohed kano minonot di Jesus, amna aro sa o minsobna sia as maskeh a manganohed sia. Do chapters 13-17 am malir dia o nakapaychakasa da Jesus kanira no disipolos na sawri do ahep awri a nakaaresto da sia. Niprepara na sa o disipolos na as kapangdengdet na sira ya a manam so kapapasek da sia do kros. No manawdi sa a chapters am komapet do nakaaresto kano nakaimbestiga da si Jesus a mangay dana do nakadiman na as kapirwa na mayvangon as do kwanasaw am napavoya dira do disipolos na sawri.

No istoria ori no mavakes a nangadwan (8:1-11) am pinangay do brackets, ta mian sa o di mapasa sia ya do libro aya. Sira o kadwan am pangayen da ya do matarek dana a logar do libro aya. Ipatalamad ni Juan o regalo aya viay a abo so pandan a makayamot di Cristo dira do omsinchad sia a iya so panahanan a mangwan do Ama na as kano kakawyoran takwan iya o tomoroh so somnivog a viay (14:6). Aro sa o serbien ni Juan a ipasehdang sia o komwan do relasion no Dios kano tawo a akma so danom, tinapay, sehdang, pastor kano karnero na as kano asa ka atngeh no mohamoha kano asi na.

Outline

Introduction 1:1-18
Si Juan Bawtista as kanira no nanoma a disipolos ni Jesus 1:19-51
No ministerio ni Jesus do pobliko 2:1–12:50
No nanawdi sa araw ni Jesus do Jerusalem kan do omdivon aw 13:1–19:42
No nakapirwa na maviay ni Jesus kano nakapavoya na 20:1-31
Asa pa ka istoria a nakapavoya ni Jesus do Galilea 21:1-25

1 Manam so kayan no inamaog am mian dana a machasa
do Dios o tawagan aya so Chirin as iya am Dios a mismo.
2 Do kabo pa no aran ango a inamaog am mian dana o
Chirin aya a machichasa do Dios,
3 as yamot sia am inamaog o atavo, as an abo sia am arava
o inamaog.
4 Iya o pakayapoan no viay as an sino o torohan na so
viay am kasehdangan.
5 Iya o sehdang aya a romial do kasarisarian as homisen
ava no kasarisarian o sehdang aya.

6 Mian o tawo a mayngaran so Juan a tinovoy no Dios.
7 Pinawnonong na nia o komapet do mawara aya a
sehdang tapian manganohed o atavo do manam aya a
mawara.
8 Si Juan ava o sehdang aya, ta tod sia natovoy a
mapawnonong so komapet do sehdang aya.
9 As no somnivog aya a sehdang am nawara dana do tana
aya a mapasehdang so tawotawo.
10 Mawara sia do tana aya a nia so inamaog na amna
sinincharan dava sia no tawotawo.
11 Nangay do mismo na a kavahayan amna chinakey dava
rawaten.
12 Amna sira o minrawat sia kano nanganohed sia am
tinorohan na sa so anohed a mayvadiw a kamanganakan
no Dios.
13 Nayvadiw sava ya a kamanganakan no Dios a
makayamot dira do inyapoan da anmana do inolay no tawo
an dia voken a pinarin sa ya no Dios a kamanganakan na.

14 As no tawagan aya so Chirin am naytawo as ka-
pachipanghovok na diaten as kavoya namen sia o kayan
sia no grasia kano kakawyoran. As navoya namen pa o
makakniknin a kaparin na a asa ka Manganak no Dios.

15 Nia o pinawnonong aya ni Juan do nakavata na sia,
“Niaya o tawo ori a vata ko dinio a manawnawdi a mawara
kaniaken as matoato kaniaken, ta mian dana a manam kano
nakawara ko a tawo.”
16 As makayamot do akmaya sia a makakniknin a kaparin
na am itoroh na o grasia na diaten as kafermi na a omrapa
dia so maypaypangay pa.
17 Di Moises am nawri o narawat ta o panyokoyokoran
kano onotan ta sa pero di Jesu Cristo am nawri o narawat
ta o grasia as kano kakawyoran a komapet do Dios.
18 Tayto pa abo o nakavoya so Dios. Amna no mavoyvoh a
Manganak aya o mapapanmo nia diaten o komapet do Dios
takwan Dios sia a akma so Ama naya.

No mensahe ni Juan Bawtista
(Mateo 3:1-12; Marcos 1:1-8; Lucas 3:1-18)

19 As sira o adngedngeyen sa no Judeo do Jerusalem am
nanovoy sa so papali kano Levita a omahes nia di Juan
Bawtista an sino sia.
20 Vinata ni Juan o kakawyoran do nakavata na sia,
"Yaken ava o Mesias aya."
21 Ahsan da nia di Juan, "Sino ka. Imo si Elias?" Amna
vinata ni Juan, "Omba. Si Elias akoava." Vatan da sia ya,
"Imo paro o panayahen namen aya a tovoyen no Dios?" Alit
no nakasobna na sia ya.
22 Vatan darana sia dia, "Ivahey mo pa diamen an sino
ka tapian mian o parapiten namen dira do tomnovoy aya
diamen. Ango vatahen namen a komapet dimo."
23 Vatan sia ni Juan, "Yaken o vata awri kaychowa ni
profeta Isaias a asa ka mangononong do desierto a makaliak
a makavata sia, 'Mayprepara kamo do kawara no Apo
taya.' "
24 Niaya sa am tinovoy da no Fariseo di Juan.
25 Vinata da pa sia dia, "An ara dia imo o Mesias anmana
si Elias anmana no yapo aya do Dios a panayahen namen
amna ango o anohed mo a manbawtismo."
26 Amna vinata ni Juan, "Manbawtismo ako no danom,
pero tayto dana o nawara do panghovokan nio a di nio a
sinchad.
27 Nanawnawdi ya kaniaken a mawara pero matoato
kaniaken, ta aran no kawvay ko so itan no sandalyas na
am mayanong akoava."
28 Napaparin sa ya atavo do Betania do viit no Rio Jordan
a dawri so panbawtismoan ni Juan.

No tawagan aya so Karnero no Dios

29 Do omonot danawri araw do nakavoya sia ni Juan si
Jesus a mangay sia am vinata ni Juan, "Niaya o Dekey a
Karnero no Dios a mapakaro so gatos no mondo aya.
30 Niaya o vata kori a manawnawdi kaniaken amna
matoato sia kaniaken, ta di pa ako wara a tawo am mian
dana sia.
31 Yaken a mismo am nasinchad koava o kaiya no
tinovoy no Dios aran no kapanbawtismo koaya o asa a ka
preparasion do kapasinchad ko nia do Israel."
32 Vinata pa ni Juan, "Masigoro ko na sichangoriaw o
kaiya no tinovoy aya no Dios takwan navoya ko o Masanto a
Espirito a akmay voyit a gomtin a yapo do hanyit as kangay
na di Jesus.

33 Adan koava sia masinchad pero no tomnovoy aya
diaken a manbawtismo am vinata na diaken, 'No angayan
na anti no Masanto a Espirito am iya o manbawtismo aya
no Masanto a Espirito.'
34 As makayamot do nakavoya ko sia mismo o vinata naya
am tayto ko vatahen dinio o kaiya no Manganak aya no
Dios."

Sira o nanoma sa a omonot di Jesus

35 Do omonot danawri araw am mian sa a masa sa Juan
kanira no dadwa do disipolos na do kahavas ni Jesus.
36 As do katidib dia ni Juan si Jesus am vinata na, "Niaya
o Dekey aya Karnero no Dios."
37 Do nakadngey da sia ya no dadwa saya a ka disipolos
am inonotan darana si Jesus.
38 Minidit si Jesus dira as do nakavoya na so kawnonot
daya am inahes na dira an ango ichakey da as vinata da,
"Rabbi, dino o katdan mo." (No inmonmoan no Rabbi am
Maistro.)
39 Vatan sia ni Jesus dira, "Machivan kamo diaken tapian
mavoya nio." Nachivan sa dia as kavoya da so katdan naw
as kaysan darana daw ta makoyab dana kanaw.
40 No asa dira do dadwa saya a nakadngey so vinata aya
ni Juan a minonot di Jesus am si Andres a kakteh ni Simon
Pedro.
41 No pinarin ni Andres am nanyeng na chitahen o kakteh
naya a si Simon as kavata na sia dia, "Navoya namen dana
o Mesias aya." (No inmonmoan no Mesias am Cristo.)
42 Inangay ni Andres si Simon di Jesus as mavoya ni Jesus
si Simon am vinata na sia, "Si Simon ka a manganak ni Juan.
Sichangoriaw am tawagan ka na so Cefas." (No inmonmoan
no ngaran aya a Cefas am Pedro anmana bato.)

No nakapanganohed da Felipe kani Natanael

43 Do omonot ori a araw am niktokto ni Jesus o kangay
na do Galilea. Navoya na si Felipe as vinata sia ni Jesus o
kapachivan na sia.
44 Si Felipe aya am taga-Betsaida as kaydian da Andres
kani Pedro.
45 Nangay si Felipe di Natanael as kavata na sia, "Navoya
namen dana o pinangononongan awri da Moises kanira no
profeta sa do pinatolas da. Niaya si Jesus a iNazareth a anak
ni Jose."
46 Amna vinata ni Natanael, "Ta maparin paro kayan no
mapia a yapo do Nazareth?" Vatan sia ni Felipe, "Machivan
ka diaken tapian mavoya mo."

47 Mavoya ni Jesus si Natanael a mangay sia am vinata na,
“Somnivog ya a asa ka Israelita a abo so kaparoan.”
48 Ahsan nia ni Natanael di Jesus, “Ango kasincharan mo
diaken.” “Manam kano nakatawag dimo ni Felipe do kayan
mo do inavongan ori no asa ka kayo am navoya ko naymo,”
kwana ni Jesus.
49 Vatan sia ni Natanael, “Maistro, imo sawen o Manganak
aya no Dios as Patol no Israel!”
50 Vatan sia ni Jesus, “Tayto ka manganohed takwan
vinata ko o nakavoya ko dimo a mian do inavongan ori no
kayo amna vatahen ko dimo o kapakavoya mo pa anti so
rakorakoh pa sa so kapakakniknin kania!”
51 As kwana pa ni Jesus, “Vatahen ko dimo ta mavoya mo
anti a maywang o hanyit as kavoya mo so kagtigtin da no
angheles no Dios do Naytawo aya kano kapiropirwa da a
tomohos do hanyit.”

2

No milagro ni Jesus do ponsion do Cana

1 Do ichatdo na karaw am mian o ponsion do Cana do
provinsia awri do Galilea. Mian dawri o ina ni Jesus.
2 Mian pa sa daw sa Jesus as kanira no disipolos na sawri.
3 Do nakapatawos dana no vino ori am nivahey na ya di
Jesus no ina naya.
4 Vatan sia ni Jesus sia, “Ina, ango ipangahes mo diaken
so sidong. Tayto pa abo do tiempo ko.”
5 Vatan sia no ina naya do pachirawatan sirawri, “An ango
vatahen na dinio am parinyen nio.”
6 Mian dawri o anem a ka angang as maday do asa aya
ka angang am pakakayanan no dadima ka taro. No angang
saya am serbien do akma so mian do onotan da no Judeo a
kapaynamonamo a abnekan so purifikasion.
7 Vinata ni Jesus dira do pachirawatan saya o kapno da so
angang saya no danom.
8 As tayoka da ya parinyen am vinata dira ni Jesus,
“Manghap kamo na do angang aya so iyangay nio do
mayordomo no ponsion aya.”
9 Tinahaman no mayordomo aya o danom aya a nayvadiw
dana a vino amna chinapatak nava o pinakayapoan na nia.
(Amna sira o pachirawatan sawri am tori da ichapatak.)
Tawagan dia no mayordomo aya o mahakay aya a nay-
chakovot,
10 as kavata na sia, “No adan ta pariparinyen am no mapia
vino o panmahen a iserbi as an tayoka ya iserbi do atavo

am nawri dana o kaserbi so mahbohbo a vino amna tiya kapantad nio pa so mapia aya a vino sichangoriaw!”

11 No pinarin aya ni Jesus do kavahayan aya do Cana do Galilea o nanoma a pinavoyan na no makakniknin a ipakapamarin na as pinanganohdan da sia no disipolos na sawri.

12 Nakarahan ya am nangay sa Jesus kani ina na as kanira no kakakteh na kanira no disipolos na sawri do kavahayan do Capernaum as kavidin da daw so papere a karaw.

No nakapakaro sira ni Jesus o maynegosio do templo (Mateo 21:12-13; Marcos 11:15-17; Lucas 19:45-46)

13 Do kasngen dana no kaselebra da sia no Judeo o fiesta no Paskwa am nangay si Jesus do Jerusalem.

14 Mawara do templo ori am navoya na sa o tawo sawri a maydakaw so baka, karnero kano voyit kanira no manwad so kartos.

15 Nanghap so pinospos as kaparin na sia a panyiplot as kapakaro na sira so maydakaw saya daw a pachangayan dana no karnero kano baka saw. Pinawakdit na sa o kartos da no manwad saya so kartos as kavalantwag na so lamisa da sa.

16 Vatan na sia dira do maydakaw sawri so voyit, “Pakarohen nio sira ya dia. Parinyen nioava a palengke o vahay aya no Ama ko.”

17 Do akmaya sia am nanakem da no disipolos na saya o nakatolas a makavata so, “Pakayapoan anti no icharararyaw ko o kaoyod koaya makey no kavidin na a aniven no vahay mo.”

18 Do akmaya sia a pinarin ni Jesus am vinata da sia no Judeo, “Ango anohed mo a omparin sia ya. Pavoyan mo pa yamen so kapanmoan namen sia o othoridad mo a omparin sia.”

19 Vatan sia ni Jesus dira, “Rarayawen nio o templo aya, ta pirwahen ko patneken do sinahad no tatdo a karaw.”

20 Nitbay da sia no Judeo saya, “Apat a poho kano anem a ka kawan o nakaparin so templo aya as maparin mo paro a patneken do tatdo a karaw?”

21 Amna no ichakey nawri a vatahen ni Jesus a templo am no mismo na a karakohan.

22 As dawa mirwa dana maviay si Jesus do nakadiman na am nanakem da no disipolos na saya o vinata naya a komapet do karakohan na. As nanganohed dana sa do vatahen no nakatolas a Chirin no Dios as kano vinata naya ni Jesus.

23 As do kayan naya ni Jesus do Jerusalem do kaselebra
daya so Paskwa am aro sa o nanganohed sia do kavoya da
so makakniknin sa a parinyen na.
24 Amna chinasaray ava ni Jesus o kapanganohed da no
aro saya a tawo,
25 ta ichapatak na o somnivog a kaparin no tawo as
nesisita nava o kayan pa no omvahevahey nia dia, ta
ichapatak na o mian do aktokto da.

3

No bisita ni Nicodemo di Jesus

1 Mian o asa ka Fariseo a adngedngeyen da no Judeo a
mayngaran so Nicodemo.
2 As do asa ka mahep am nangay di Jesus as kavata na
sia, "Maistro, tayto namen a mapanmo o kaasa mo a ka
mananawo a yapo do Dios, ta arava o makaparin so akma
so makakniknin saya a parinyen mo an di sia pachirayayan
no Dios."
3 Vinata sia ni Jesus, "Vatahen ko dimo so kakawyoran
ta arava o makapachangay do paypatolan no Dios a
makarawat so somnivog aya a viay a yapo do Dios a
katadkan na an mirwa a mawara a tawo."
4 Ahsan sia ni Nicodemo, "Maypaypango o kaparin na
mirwa a mawara no asa ka tawo an matoneng dana.
Maparin paro sia mirwa a somdep do vodek no ina na as
kapirwa na mehbet?"
5 Amna tinbay sia ni Jesus, "Vatahen ko dimo so
kakawyoran ta katadkan na an mirwa a mawara o asa
ka tawo a makayamot do danom kano Espirito am maka-
pachangay ava do paypatolan no Dios a makarawat so
somnivog aya a viay a yapo do Dios.
6 Ta no nawara a asa ka tawo am akma ya so kaparin no
inyapoan na a tawo asna no mawara do Espirito no Dios am
iya o manganak no Dios.
7 Dawa ipaychaknin moava o kavata koaya sia dimo o
kapayanong no kapirwa mo a mawara.
8 No kapirwa aya a mawara a parinyen no Espirito no Dios
am maparin ta pakomparahen do salawsaw a di ta voya so
pakayapoan kano pangwanan pero masigoro ta o kayan na
do kadidiw ta sia a maypahavas."
9 Ahsan sia ni Nicodemo, "Maypaypango o kapirwa aya a
mawara."
10 No tinbay sia ni Jesus am, "Asa ka a ka mananawo do
Israel asna ichapatak mo paroava ya?

11 Vatahen ko dimo so kakawyoran ta no pawnonongen
namen am no navoya namen kano mapanmo namen so
hosto amna ara nioava panganohdan.
12 As an di nio panganohdan o vatahen ko dinio a komapet
do tana aya am nawri paro pa anti o panganohdan nio o
komapet do hanyit?
13 Tayto pa abo o tomnohos do hanyit an dia voyvoh a no
Naytawo a iya pa so yapo do hanyit.
14 As akma so nakapapasek sia as kapatohos na sia
ni Moises o boday a swal kaychowa do desierto ori am
papasken da anti o Naytawo aya,
15 tapian an sino o manganohed sia am mian o marawat
na a viay a abo so pandan.
16 Takwan makayamot do oyod a rakoh a addaw no Dios
no tawotawo do mondo aya am tinoroh na o mavoyvoh
naya a Manganak tapian an sino o manganohed sia am ara
pava o abo so pandan a kadimanan na asna makarawat so
viay a abo so pandan.
17 Ta tinovoy ava no Dios o Manganak naya do mondo
aya a mapagtin so kastigo an dia voken a no nakawara na
a omlibri so tawo.
18 As an sino o manganohed sia am ara pava o marawat
na a kastigo. Asna sira o di manganohed sia am tayto dana
sa machividang do kakastigoan a makayamot do kadi da
manganohdan do mavoyvoh aya Manganak no Dios.
19 No pakayapoan no ikastigo aya anti dira am yamot
do sivog a kaskeh da omonot do nawara do mondo aya a
tomoroh so sehdang asna no onotan da am no komwan do
kasarisarian.
20 Ta ichaskeh no mamarin so marahet o sehdang, ta tarek
a mavoya o karahet no pariparinyen na,
21 asna an sino omonot do mapia am maypasngen do
sehdang tapian mavoya o ka no Dios no tomoroh dia so
sidong do viay na.”

No kasincharan dia ni Juan si Jesus

22 Nakarahan ya am nangay sa Jesus kanira no disipolos
na do provinsia no Judea as kavidividin da daw a man-
bawtismo.
23 As si Juan Bawtista am mian do Enon a masngen do
Salim a manbawtismo takwan rakoh o danom daw. As
nangay sa sia o tawotawo a mapabawtismo.
24 Naparin ya a manam dana so kakalaboso da si Juan.

25 Mian o asa ka Judeo a nachidiskosion dira do disipolos
sa ni Juan a komapet do kapabawtismo.

26 Dawa nangay sa di Juan as kavata da sia, “Maistro, no
tawo ori a rarayay mo kano pangononongan mo do kayan
mo pa do viit nawri do Jordan am tayto manbawtismo as
maytavo sa o tawotawo a mangay sia.”
27 Amna tinbay sira ni Juan, “Mapia ya, ta arava o
anongen no tawo a di na tinoroh no Dios,
28 as katestigoan nio o nakavata ko sia o kadi na yaken
no Cristo aya asna no nakatod ko a tovoyan a manma a
mayvahevahey no komapet sia.
29 Yaken am tod ako a akmay kayvan no maychakovot
a mahakay a mangay a mayprepara no kapaychakovot na.
As an madngey ko na o nakawara no maychakovot aya a
mahakay am machipasoyot ako sia. Dawa sichangoriaw am
tayto ako masoyot.
30 Iya o mayanong a pamatohen as kayaken no maypahbo.
31 Ta no yapo aya do hanyit am mamanito kano atavo
asna no yapo do tana aya am voyvoh o komapet do tana
aya o ichapatak na kano pangononongan na. No yapo aya
do hanyit o máto dana.
32 No navoya na kano nadngey na o pawnononngen na
amna kayan pa no kadi da manganohdan sia.
33 Amna an sino o manganohed do pangononongan naya
am sincharan na o kaoyod no vatahen no Dios.
34 Ta no pangononongan no tinovoy aya no Dios am yapo
do Dios, ta iya o tinorohan no Dios so atavo a ipakapamarin
no Espirito na.
35 Makayamot do oyod a rakoh a addaw nia no Dios Ama o
Manganak naya am tinoroh na sia o atavo a ipakapamarin.
36 Dawa an sino o manganohed do Manganak aya no Dios
am torohan na so viay a abo so pandan. Asna an sino o
di manganohed do Manganak aya no Dios am arava anti o
viay na abo so pandan as no kastigo no Dios o marawat na.”

4

No iSamaria a nanganohed di Jesus

1 Nadngey da no Fariseo o kaaroaro da no omonot di Jesus
kano bawtismoan na kani Juan,
2 amna sira o disipolos ori ni Jesus o manbawtismo asna
iya ava mismo.
3 Do nakapanmo na sia ni Jesus o kayan dana no nadngey
da no Fariseo am komnaro sa kano disipolos na do provinsia
aya no Judea as kapayvidi darana do Galilea.
4 As nanahan sa do provinsia no Samaria.

5 Kwanasaw am nakarapit sa do Sicar a asa ka kavahayan
do Samaria. Masngen ya do takey ni Jacob a tinoroh na
kaychowa di Jose a natay na.
6 Mian dawri o vito ni Jacob as do kavanah narana ni Jesus
am naydisna daw as masngen dana kanaw o alas dose do
kamaraw.
7 Do katori naw a maydisna ni Jesus am nawara o asa ka
iSamaria mavakes a manayid so danom. As nangahes dia si
Jesus so inomen na.
8 Naychatani daw si Jesus takwan nangay sa o disipolos
ori a manadiw so kanen da.
9 Vinata no mavakes aya di Jesus, "Asa ka a ka Judeo
as iSamaria ako, as ango pangahes mo diaken so inomen."
Vinata ya no mavakes aya takwan ichapatak na am sira o
Judeo am ichakey da sava o iSamaria a aran no kapachi-
sisirin da dira.
10 No tinbay ni Jesus am, "An mapanmo mo o maparin
a itoroh dimo no Dios as kano an masinchad mo sigoro an
sino o mangahes aya dimo so inomen am nangahes ka dia
daw so danom a makatoroh so viay a abo so pandan."
11 Vatan sia no mavakes aya, "Arava o manayid mo as
kano marahem o vito aya asna dino panghapan mo so vata
moaya danom a tomoroh so viay a abo so pandan.
12 Matoato ka paro kano apo namen a si Jacob? Iya
o tomnoroh diamen so vito aya as diaya kaychowa o
pangenghapan na so inomen na as kano inomen da no
kamanganakan na kano baka na sa."
13 Amna tinbay sia ni Jesus, "An sino o minom do danom
aya dia am mirwa pa a mawaw.
14 Pero an sino o minom so danom a itoroh ko sia am
mirwa pava mawaw. Ta no danom aya a itoroh ko am
akmay asa ka atboran a dia yati do tawo aya a nakarawat
sia."
15 Vatan sia no mavakes aya, "Apo, torohan mo pa yaken
do danom aya tapian di ako na mirwa a mawaw as kadi ko
na mirwan a mangay a manayid so danom diaya."
16 Tinbay sia ni Jesus, "Iyangay mo tawagan o kakovot mo
as kapayvidi nio dia."
17 "Arava o kakovot ko," kwana no mavakes aya. Vatan
sia ni Jesus, "Oyod ori,
18 ta naypidima ka na maychakovot as no kavahay moaya
sichangoriaw am sivog moava kakovot. Oyod o vinata
moaya."
19 Vatan sia no mavakes aya di Jesus, "Profeta ka sawen,"
20 as kwana pa am, "No apoapo namen sa am do tokon
aya o angangayan da a omanianib so Dios asna inio a Judeo

aya am ango vatan nio sia o kavoyvoh na do Jerusalem no mayanong a anianivan so Dios."

21 Vatan sia ni Jesus, "Vatahen ko dimo ta masngen dana o tiempo a kadi dana do tokon aya anmana do Jerusalem o dadayan so Ama taya.

22 Inio a iSamaria am anianiven nio o di nio a sinchad asna yamen am masinchad namen o anianiven namen ta makayamot diamen a Judeo o iyan no kalibrian no tawo.

23 Amna tiempo dana no kapasivog kano kapawyod so kadaday so Dios. Ta niaya o ichakey no Dios a kaparin no kadaday sia.

24 No Dios am espirito, dawa mayanong o kapasivog sia kano kapawyod sia do aktokto no tawo o kanianib sia."

25 Vinata no mavakes aya, "Mian anti o tovoyen no Dios a tawagan da so Cristo as an mawara dana anti sia am ipapanmo na anti diaten o atavo."

26 Vatan sia ni Jesus sia, "No tayto aya mayliliak o vata moaya."

27 Ichawara da no disipolos na saya as oyod da pinay-chaknin o kapachisisirin naya do mavakes aya. Amna inahes dava do mavakes aya an ango ichakey na anmana inahes dava di Jesus an ango sisirinyan na sia o mavakes aya.

28 Nividin no mavakes aya o ipodanom naw as kapayvidi na do idi a makavata sia dira do tawotawo sawri daw o,

29 "Machivan kamo diaken a tomidib do tawo ori a minvahey nia diaken o atavo dana a pinarin ko, ta tarek a niaya dana o vata daya a Cristo!"

30 Do akmaya sia nadngey da am nangay sa di Jesus o tawotawo saw do kavahayan awri.

31 Do kabo dana no mavakes ori am vinata da no disipolos aya di Jesus, "Maistro, koman ka na."

32 Amna no tinbay na am, "Tayto o kanen ko a di nio mapanmo."

33 Vatan da sia do kadwan dira, "Mian dana paro o nanangay sia so kanen na?"

34 Amna vinata ni Jesus dira, "No tomoroh aya diaken so ayet a akma koy kanen am no kaparin ko so inolay no tomnovoy diaken as kano kapakavos ko sia o tinoroh na diaken a trabaho.

35 Mian o vavatahen nio, 'Apat pa a ka vohan as katiempo narana no kapanyani.' Amna vatahen ko dinio ta sichangoriaw dana o tiempo no kapanyani, ta tiban nio pa kono sa o tawotawo saya a akmay logar dana yanien do kapawnot sira diaken.

36 Dawa mangay kamo a manyani, ta rakoh o marawat nio
do Dios a sinmo no trabaho nio a mapawnot so manganohed
diaken a makarawat aya so viay a abo so pandan as karakoh
anti no kasoyosoyotan da no nanyani as kano nanokos.
37 Akmaya so vavatahen a, ‘Mian o maymoha as tarek o
omyani sia.’
38 As tayto koynio tovoyen a tod dana manyani do
natrabaho no kadwan.”
39 Aro sa o yapo do kavahayan aya no Samaria a
nanganohed di Jesus a makayamot do nakavata awri sia no
mavakes aya o, “Vinahey na diaken o atavo a pinarin ko.”
40 As do nakawara da di Jesus am niposposan da o kavidin
na dira as navidin daw so dadwa pa karaw.
41 As aro pa sa o nanganohed sia do nakadngey da sia.
42 As vinata da do mavakes ori, “Manganohed kami na
makayamot ava do vinata mori asna makayamot do katayto
namen dana mismo a nakadngey sia as sichangoriaw am
mapanmo namen dana o kaiya no Manlibri so mondo aya.”

No rakoh a saray a ipakamia ni Jesus

43 Makarahan o dadwa karaw a kayan ni Jesus dawri am
nangay do Galilea,
44 ta akma so vinata na do naypisa am, “Sincharan ava o
asa ka profeta do mismo na a kavahayan.”
45 Amna kawara na do Galilea am nasoyot sa daw a
omrisibi sia ta navoya da o atavo sa a pinarin na do
Jerusalem do nakangay da dawri a omselebra so fiesta awri.
46 Nayvidi pa si Jesus do Cana do provinsia no Galilea
a dawri so pinayvadiwan nawri so danom a vino. Mian
kanawri do Capernaum o asa ka ofisial no gobierno a mian
so anak a mahakay a mahara a maganit.
47 Kadngey na sia o nakawara ni Jesus do Galilea do
nakayapo na do Judea am nangay sia as kahes na nia o
kapachivan na a mangay do Capernaum a omtovatova so
anak nawri a kadidiman narana.
48 No vinata ni Jesus am, “Panganohdan nio paroava
yaken an di kamo a makavoya so milagro?”
49 Amna no vinata no ofisial aya, “Apo, machivan ka
diaken a manam so kadiman no anak kori.”
50 Vatan sia ni Jesus, “Somavat ka na, ta madiman ava anti
o anak mori!” Pinanganohdan no ofisial aya o vinata aya
ni Jesus as kapayvidi narana.
51 Do kayan narana no ofisial aya do rarahan do kapay-
pasavat narana am nivayat da sia no pachirawatan na sa as
kavata da sia, “Napia dana o anak mori!”

52 Ahsan na nia dira an ango oras o nakasitnan narana a
maypapia am, “Ala ona do kamakoyab,” kon da.
53 Kanakman sia no ama no metdeh aya ta nawri o oras
ori a nakavata sia ni Jesus o kapia narana no anak nawri.
As nanganohed sia kanira no familia na di Jesus.
54 Ichadadwa na ya no milagro ni Jesus do Galilea a
nakayapo na do Judea.

5

No nakapanovatova ni Jesus do pariosan do Betesda

1 Do nakarahan na nia am nangay si Jesus do Jerusalem
ta mian o selebrahen da no Judeo daw.
2 Do Jerusalem aya am mian o danom a pariosan a
tawagan da so Betesda do chirin no Hebreo. Niaya am
masngen do panahanan da no karnero an somdep sa do
Jerusalem. Mian o dadima ka pachisirongan a omdivon do
danom aya,
3 a yanan da no aro a tawotawo a maypeptad, mavota
kano mapiday as paralitiko pa saya. [Panayahen da nia o
kakadabobo no danom aya,
4 ta an kadwan kono am mian o anghel no Dios a mangay
do danom aya a mapaykadabobo sia, as no manoma a
mangay do danom aya do katori na pa a komadabobo am
matova a aran ango o ganit na.]
5 As mian dawri o asa ka mahakay a maganit so treinta
ocho anyos dana.
6 Mavoya sia ni Jesus a tayto a maypeptad daw as
kapanmo na sia o kayendes narana a maganit am vinata
na sia, “Makey ka matova?”
7 No tinbay no maganit aya am, “Apo, arava o tawo a somi-
dong diaken a maytatbong do danom aya an komadabobo
paw. As an mayhonohonos ako a mangay do danom aya am
mian sa o malialisto pa kaniaken a manma a maytatbong.”
8 Vatan sia ni Jesus dia, “Mayvangon ka na as kahap mo
so ichehan moaya as kayam mo na.”
9 Nanyeng a mapia o tawo aya as kahap narana so ichehan
nawri as kayam na.

No araw ori kanaw am araw no kapaynaynehah.

10 Dawa no vinata da no adngedngeyen da no Judeo do
napia aya a tawo am, “Araw ya no kapaynaynehah as
maparin ava o kapayrara mo so ichehan moaya.”
11 Vinata no natova aya, “No vinata no tomnova ori diaken
am no kanat ko so ichehan ko as kayam ko na.”
12 Ahsan da nia, “Sino o nakavata aya sia.”

13 Amna nasinchad nava sia takwan komnaro dana si
Jesus do kaaro dawri no tawo.
14 Kwanasaw am navoya ni Jesus do templo as vatan na
sia dia, “Napia ka na as makagatogatos ka pava tapian abo
o maymeymetmet pa a maparin dimo.”
15 Komnaro o tawo aya as kangay na a omvahevahey
nia dira do adngedngeyen da sawri o ka si Jesus no
tomnovatova awri sia.
16 Makayamot dawri am sinitnan da kontrahen si Jesus no
Judeo sirawri takwan nanovatova do araw no kapaynehah.
17 Amna no vinata ni Jesus dira am, “Arava o kapaynehah
na a maytrabaho no Ama ko a Dios as akma ako pa saw.”
18 Pinaypangay ya no kaket da nia no Judeo saya as kano
kakey da nia a dimanen, ta voyvoh ava no kapanovatova na
do araw awri no kapaynaynehah o vata da a rahet na asna
no kapachalit na pa so karakohan na do Dios, ta vatahen na
o kapay-ama na so Dios.

No ipakapamarin no Manganak no Dios

19 No vinata ni Jesus dira am, “Vatahen ko dinio ta arava
o parinyen ko a tanitanyan ko, ta no parinyen ko am no
mavoya ko a parinyen no Ama, ta no parinyen no Ama am
nawri o parinyen no Manganak na.
20 No Ama am ichaddaw na yaken a Manganak na as
ipavoya na diaken o atavo a parinyen na. As mian pa sa
anti o makakniknin pa kano pinarin ko na saya a oyod nio
anti a ipaychaknin.
21 Ta akma so kapayvangon na so nadiman no Ama aya as
katoroh na dira so viay a abo so pandan am akma pa saw
o Manganak aya dira do pidien na sa.
22 No Dios Ama ava o tomoroh so hosga do tawo, ta
tinoroh narana ya a anongen no Manganak naya,
23 tapian dayen no atavo o Manganak naya akma so
kadaday da so Ama. As an sino di sominchad do Manganak
aya no Dios am ara nava aniven o Ama a Dios a tomnovoy
so Manganak na.
24 Vatahen ko dinio so kakawyoran ta an sino o
manganohed do vatahen ko as kapanganohed na do tom-
novoy aya diaken am mian dana o viay na a abo so
pandan as ara pava o panayahen na kastigo, ta ara pava
o kadimanan na a abo so pandan, ta mian dana o tinoroh
sia no Dios a viay.
25 “Vatahen ko dinio ta nawara dana o tiempo a kaparin
da domngey sia no abo pa so viay o chirin no Manganak
aya no Dios as kapakarawat da so viay a abo so pandan.

26 No Dios Ama o pakayapoan no viay as akma pa saw ta
tinongdo na pa o Manganak naya a pakayapoan no viay.
27 As tinorohan na pa sia so ipakapamarin a tomoroh so
hosga do tawotawo takwan iya o Naytawo aya.
28 Maychaknin kamoava ta mawara anti o tiempo a
kadngey da so liak na no atavo a mian do vovon da,
29 as kapayvangon da. Sira o mapia a tawo am mayvangon
sa a mangay a machasa do Dios as sira o marahet so
kaparin am mayvangon sa a mangay do di machipanda a
pandidiwan da.

No proyba do kaDios ni Jesus

30 "Arava o parinyen ko do tanitanyan ko a ipakapamarin
as an tomoroh ako so hosga am yapo ya do Ama ko. Mahosto
o atavo a itoroh ko a hosga takwan no inolay koava o onotan
ko, ta no inolay no Ama ko a tomnovoy diaken.
31 An akmay yaken o pakayapoan no chirin a komapet do
karakohan ko am maparin o kadi nio a manganohdan.
32 Amna no Ama ko o mismo a testigo ko as ichapatak ko
o kaoyod no vatahen na a komapet diaken.
33 Napaytovoy kamo pa di Juan Bawtista so omahes no
komapet diaken as vinata na dinio o kakawyoran,
34 amna kaylangan ava o kayan no tawo a mapavata sia
dinio o komapet diaken. Asna nanakem ko o nakapan-
gononong awri ni Juan dinio so komapet diaken ta an nawri
pa as ipanganohed nio as kapakarawat nio so kalibrian no
pahad nio.
35 Si Juan am akmay asa ka relaken a tomoroh dinio so se-
hdang as chinasoyot nio do dekey a tiempo o pinawnonong
na sawri dinio.
36 Amna tayto pa o mapipia pa kano pinawnonong ori ni
Juan a testigo sa a komapet diaken. Nia sa o makakniknin
saya a milagro a tinongdo no Ama a parinyen ko a nia so
kavoyan so nakatovoy na diaken.
37 No Ama ko a iya so tomnovoy diaken o mapasinchad
niaken amna nadngey nio pava sia kano navoya nio pava
sia.
38 As ara nioava panganohdan o vinata aya no Ama, ta
ara nioava yaken a panganohdan a tinovoy na.
39 Pachinanawan nio so mapia o nakatolas a Chirin no
Dios, ta do vata nio as niaya o ipakarawat nio so viay a abo
so pandan. No nakatolas aya mismo o yanan no kapanmoan
so komapet diaken,
40 amna kayan no kaskeh nio a manganohed diaken a
yaken so makatoroh dinio so viay a abo so pandan.
41 Chitachitahen koava o kapamato diaken no tawotawo,

42 takwan ichapatak ko o kabo no somnivog a addaw nio
no Dios.
43 Nawara ako a tinovoy no Dios Ama amna panganohdan
nioava yaken asna an mian sa o mawara do tanitanyan da
am sira o risibien nio.
44 Maypango o kapanganohed nio diaken an no voyvoh
a mian do aktokto nio am no kachita nio so kadaay dinio
no kapalit nio a tawo asna kadi nio chitan sia o kapakamia
ninio no Dios.
45 Pangayen nioava do aktokto nio o kayaken no mapay-
totwaw so rahet nio do salapan no Dios, ta no mismo aya
pinatolas ni Moises a onotan nio o omproyba do rahet nio
as nia pa so hahawen nio a tomoroh dinio so viay.
46 An oyod o kapanganohed nio di Moises am logar nio
yaken a panganohdan, ta no pinatolas na sa am komapet
diaken.
47 As an di nio panganohdan o pinatolas na sawri ni
Moises am maypango pa o kapanganohed nio do vatahen
ko."

6

No milagro a kapakan sira ni Jesus o 5,000
(Mateo 14:13-21; Marcos 6:30-44; Lucas 9:10-17)

1 Nakarahan ya am nangay si Jesus do viit no taaw aya no
Galilea. Ngaranan da pa ya so taaw no Tiberias.
2 Oyod sa aro o minononot dia do nakavoya da so
makakniknin sawri a milagro na dira do magaganit.
3 Nangay si Jesus as kanira no disipolos na do asa ka tokon
as kapaydisna da daw.
4 Masngen dana kanaw o kaselebra da sia no Judeo o
Paskwa.
5 Do nakavoya sira ni Jesus o oyod aya aro a tawo a
maypasngen sia am vinata na di Felipe, "Dino o panadiwan
ta so tinapay tapian mapakan ta sa o aro aya a tawo."
6 Vinata na ya sia ni Jesus do kakey na omhawahaway si
Felipe, ta tori narana ichapatak ni Jesus an ango parinyen
na.
7 No tinbay ni Felipe am, "Aran yatoyatosen pa o ipanadiw
ta am manawob ava ori a ipanadiw so makaday dira aran
taydedekey sa."
8 Vatan sia no asa do disipolos na a mayngaran so Andres
a kakteh ni Simon Pedro,
9 "Tayto o metdeh dia a mian so dadima ka tinapay kano
dadwa ka among, amna manawob ava ya do karoaro taya."

10 Vatan sia ni Jesus o kapaydisna da sira do kadibobotan
ori. Aro sa ya ta dadima sa livo (5,000) a mahahakay.*
11 Ahapan sia ni Jesus o dadima aya ka tinapay as
kapamahemahes na do Dios as kapayatay da sia do tori saw
a maydisna do kadibobotan. Akma sia o pinarin na pa do
dadwaw a ka among. As sira o tawotawo ori am komnan
sa manda do kabsoy da.
12 Tayoka sa koman am vatahen ni Jesus dira do disipolos
na saw, "Akpehen nio o panda, ta mangbayo."
13 Nakpeh da o panda dawri am napno pa o dose so ka
alat no tinapay.
14 Do nakavoya da sia no tawotawo aya o makakniknin
aya a pinarin na am vinata da, "Oyod sawen o kaniaya no
nanayahen taya a yapo do Dios a mangay do mondo aya."
15 Do kavoya sia ni Jesus o kakey da no tawo saya a
omahap sia a posposan a patol da am komnaro daw as
kangay na a maychatani do katokotokonan.

No nakayam ni Jesus do abkas
(Mateo 14:22-27; Marcos 6:45-52)
16 Mahep dana am minosok sa o disipolos na sawri as
kangay da do kanayan.
17 Somnakay sa do falowa as kapangwan da do Caper-
naum a sirasira takwan abo pa si Jesus.
18 Kwanasaw am naysasalawsaw as kapaybebkas na.
19 Do kaanem dana a ka kilometro no ipachivawa da do
kanayan ori am navoya da si Jesus a tayto omayam do hapot
no abkas aya a mangwan dira as oyod sa namo.
20 Amna vinata dira ni Jesus, "Mamo kamoava ta yaken
ya."
21 Oyod sa masoyot as pinasakay da sia do falowa aya as
kasakay ni Jesus am nyeng sa makarapit do angayan daw.

No minadpon sa a minchita si Jesus
22 Do omonot danawri a araw am mian pa sa o tawotawo
do kanayan ori a chinaroan da dira no disipolos sawri a
nakafalowa. As napanmo da no tawotawo saya o kadi
na nachisakayan dira ni Jesus as kano kabo no kadwan a
kasakayan na.
23 Mian pa sa do logar awri a chinanan da so tinapay do
katayoka no kapamahemahes ni Jesus. As kwanasaw do
kayan da no nawara a kadwan a falowa a yapo do Tiberias,
24 am nasigoro da o kabo narana daw ni Jesus kanira no
disipolos na saw as somnakay sa do falowa saya a mangwan
do Capernaum a komita si Jesus.

* **6:10 6:10** Mian pa sa o mavavakes kano kametdehan a dia nachividang.

No tinapay a tomoroh so somnivog a viay

25 Mavoya da si Jesus do viit no taaw aya am vinata da
sia, “Maistro, kango pa o nakangay mo dia.”
26 Amna no tinbay ni Jesus dira am, “Vatahen ko dinio ta
ara nioava yaken a chitahen a makayamot do makakniknin
sawri a pinarin ko asna makayamot do nakakan nio so
tinapay as nakabsoy nio.
27 Nawri ava o ipaylilijat nio o kanen nio a mararayaw
asna nawri o chitachitahen nio o somnivog aya kanen a dia
rarayaw a tomoroh dinio so viay a abo so pandan a nia
so itoroh dinio no Naytawo aya, ta iya o tinovoy no Dios a
yanan no ipakapamarin na.”
28 Ahsan da sia di Jesus, “Ango o pariparinyen namen a
ipakamia namen so Dios.”
29 No tinbay sira ni Jesus am, “No parinyen nio a ipakamia
no Dios am no kapanganohed nio do tinovoy naya.”
30 Vatan da sia dia, “Ango makakniknin a parinyen mo a
ipavoya mo diamen tapian manganohed kami dimo. Ango
mapaparin mo.
31 Pinakan sa ni Moises kaychowa o apoapo namen sa so
yapo do hanyit a tawagan so manna do kayan da pa do
desierto, ta no vatahen no nakatolas am, ‘Tinorohan na sa
so tinapay a yapo do hanyit a kanen da.’ ”
32 Vatan sia ni Jesus dira, “Vatahen ko dinio so
kakawyoran ta si Moises ava o tomnoroh so tinapay ori
a yapo do hanyit, ta no Ama ko as iya pa o tomoroh so
somnivog a kanen a yapo do hanyit.
33 Ta no itoroh aya no Dios a yapo do hanyit am tomoroh
so viay do tawo do mondo aya.”
34 Vatan da sia di Jesus, “Apo, itoroh mo diamen a fermi
o vata moaya kanen.”
35 Vatan sia ni Jesus dira, “Yaken o tinapay aya a tomoroh
so viay as an sino o mangay diaken am mapteng pava as an
sino manganohed diaken am mirwa pava a mawaw.
36 Amna ara nioava yaken a panganohdan a aran navoya
nio o milagro ko sa.
37 Amna no atavo a manganohed diaken am pinasngen sa
diaken no Ama ko. As an sino mangay diaken am payvidien
koava ta rawaten ko sia.
38 Ta gomintin akoava dia a yapo do hanyit a omparin
so tanyan ko a inolay, ta no mian do inolay no Ama ko a
tomnovoy diaken.
39 As no inolay naya no Ama ko a tomnovoy diaken am
no kavidin ko a omonong dira do pinarawat na saya diaken
as kapayvangon ko anti sira do manawdi dana a araw.

40 Ta inolay no Ama ko dira do atavo a sominchad as
manganohed do Manganak naya o katoroh na dira so viay
da a abo so pandan sichangoriaw. As do manawdi anti a
araw am payvangonen ko sa."

41 Do nakavata naya sia ni Jesus o kaiya no tinapay aya
a tomoroh so viay a yapo do hanyit am naychaliliak sa o
Judeo saya,
42 a makavata sia, "Ta si Jesus paroava ya a anak ni Jose?
As masinchad ta o ama kano ina na nia asna ango vatan na
sia o kayapo na do hanyit."
43 Amna vinata ni Jesus dira, "Ango ichaaro aya no
chirichirin nio.
44 Oyod o kabo no mangay diaken an di sia pasngenen no
Ama koaya a tomnovoy diaken. As an sino o manganohed
diaken am payvangonen ko sia do manawdi anti araw.
45 No pinatolas da no profeta sa am, 'Nanawhen sa anti
no Dios o atavo.' As an sino o manganohed do Dios Ama
am omonot diaken.
46 Amna kapanmohen nio ta ara koava vatahen o kayan
dana no nakavoya so Dios Ama, ta voyvoh o tinovoy naya o
nakavoya dana sia.
47 Vatahen ko dinio so kakawyoran ta an sino o
manganohed diaken am mian o viay na a abo so pandan.
48 Ta yaken o tinapay aya a tomoroh so viay.
49 Kominan sa o apoapo nio sawri so manna kaychowa do
desierto ori amna nadiman pa sa.
50 Pero yaken o somnivog a tinapay a tomoroh so viay as
an sino manganohed diaken am ara pava o abo so pandan
a kadimanan na.
51 Yaken o somnivog a tinapay a yapo do hanyit, as an sino
o koman so tinapay aya am mian o viay na abo so pandan.
No tinapay aya a itoroh ko am no mismo ko a karakohan a
nia so tomoroh so viay no tawo do mondo aya."

52 As pinaysosobnan da no Judeo saya an ango inmon-
moan no vinata aya ni Jesus. Vinata da no kadwan
dira, "Maypaypango katoroh na nia diaten no tawo aya o
karakohan na a kanen ta."
53 Amna vinata ni Jesus dira, "Vatahen ko dinio so
kakawyoran ta an di nio a kanen o karakohan no Naytawo
aya as kadi nio a inoman so raya na am arava o viay nio.
54 Ta an sino o koman so karakohan ko kano ominom so
raya ko am mian o viay na abo so pandan, as do manawdi
anti a araw am payvangonen ko sia.
55 Ta no karakohan ko kano raya ko am nia o kakawyoran
aya kanen kano inomen a tomoroh so viay a abo so pandan.

56 As an sino o koman so karakohan ko as ominom so raya
ko am machividang diaken as kavidin ko a machasa sia.
57 No Ama koaya a tomnovoy diaken am tomoroh so viay
as akma ako pa saw a tomoroh so viay, dawa an sino koman
so karakohan ko am mian o viay na, ta torohan ko sia so
somnivog a viay.
58 Yaken o tinapay aya a vata ko a yapo do hanyit as
akmava ya so tinapay awri a chinan kaychowa no apoapo
nio, ta nadiman pa sa. As an sino o koman so tinapay aya
a vata ko am mian o viay na a abo so pandan."
59 Pinawnonong na ya ni Jesus do sinagoga da no Judeo
do kayan na a mananawo do Capernaum.
60 Do nakadngey da so vinata saya ni Jesus am aro dira
do disipolos na saya o nakavata sia, "Tayto masadit ya
panganohdan as ara paro sa anti o manganohed dia?"
61 Amna do kapanmo sia ni Jesus o tori daw a vatavatahen
sia am vinata na dira, "Ichabdibdis paro ya no kawnot nio
diaken?
62 Anmana alit nio paro ya an mavoya nio o Naytawo aya
a tomohos do kapayvidi na do pinakayapoan na?
63 Kapanmohen nio ta no Espirito no Dios o tomoroh no
viay aya, ta arava o maparin no karakohan.† No vinata ko
saya dinio am komapet ava do karakohan, ta komapet sa ya
do Espirito aya no Dios kano viay aya a abo so pandan a
yapo do Dios.
64 Amna mian sa dinio o di manganohed." Vinata na ya
ni Jesus do kapanmo na sia a nakayapo do sitnanan na an
sango sa o dia manganohed kano an sino o omtraydor anti
sia.
65 Vatan na pa sia, "Nia o inmonmoan no kavata koaya sia
dinio o kabo no mangay diaken an di sia pinasngen diaken
no Dios Ama."
66 Makayamot do akma saya sia a vinata ni Jesus am aro
sa do omonot dana sia o nachisiay sia.
67 Vatan sia ni Jesus dira do dose saya a disipolos na,
"Machitaha kamo paro dira a komaro diaken?"
68 Itbay ni Simon Pedro a makavata sia, "Apo, ara pava o
kadwan a onotan namen, ta imo o yanan no kakawyoran a
tomoroh so viay a abo so pandan.
69 Manganohed kami dimo takwan imo o somnivog a
tinovoy no Dios."
70 Vatan sia ni Jesus dira, "Yaken o minpidi dinio a dose
aya a ka disipolos ko pero vatahen ko ta no asa dinio am
pachirawatan ni Satanas."

† **6:63 6:63** *Do Griego:* flesh.

71 No vata naya a asa dira do dose saya am si Judas a anak
ni Simon Iscariote a iya so omtraydor anti sia.

7

No nakangay ni Jesus do fiesta kano nakapananawo na daw

1 Nakarahan ya am nangay si Jesus do kavahayan sawri
do Galilea as kavidin na daw as nakey ava mangay do Judea
takwan ichakey da sia a dimanen no Judeo sawri daw.
2 As masngen dana kanaw o fiesta da no Judeo a abnekan
so Fiesta no Tabernakolo.
3 Nangay sa di Jesus o kakakteh na sawri as kavata da
sia dia, "Komaro ka na dia as kangay mo do Judea tapian
mavoya da sa no disipolos mo daw o makakniknin saya a
pariparinyen mo,
4 ta arava o tawo a makey a masinchad a maytrabaho do
matayo a logar. An oyod o kaparin mo sa so makakniknin
saya a vata da am mayanong o kaparin mo sira ya do
kavoyan sia no aro a tawo."
5 Vinata da ya dia no kakakteh na saya takwan aran sira
am manganohed sava sia.
6 Amna no vinata ni Jesus dira am, "Tayto pa dia wara o
oras a kapasinchad ko do tawotawo an sino ako, ta akma
akoava dinio a makapaynolay do ichakey nio a parinyen.
7 Arava o omkontra dinio asna yaken am kontrahen da
takwan paytotwawen ko o marahet a pariparinyen da.
8 Inio dana o mangay do fiesta aya, ta mangay akoava
sichangoriaw, ta tayto pa abo o tiempo a kaparin ko a
mapasinchad nia do tawotawo an sino ako."
9 As nachivan ava dira si Jesus ta navidin pa do Galilea.

10 Nakakaro sa o kakakteh na saya am minonot si Jesus
do fiesta ori a di da napanmo no tawo.
11 Do fiesta danaya am chinita da sia no adngedngeyen da
saya no Judeo.
12 Rakoh o kapangononong da so komapet sia. No vatahen
da no kadwan am, "Mapia ya tawo." Asna sira o kadwan
am, "Omba, ta otapan na sira o tawotawo a pawnoten do
marahet."
13 Amna sekreto o kapayliliak daya so komapet sia ta
ichamo da sa o adngedngeyen da saw a Judeo.

14 Do panghovokan no fiesta aya am nangay si Jesus do
templo daya no Judeo as kapananawo na dawri.
15 Madngey da sia no adngedngeyen da saya no Judeo am
naychaknin sa as kavata da sia, "Dino paro pinakayapoan

no kasolivan naya nia. Napanmo ta pava ya a mangay a machinanawo."
16 Vatan sia ni Jesus dira, "No ipananawo koaya am tanitanyan koava ta yapo do Dios a iya so tomnovoy diaken.
17 As an sino somnivog a makey a omparin so inolay no Dios am ichapatak na an yapo do Dios o pananawan koaya anmana pinayapo ko.
18 No mangononong so yapo do tanitanyan na am chitahen na o kadaay sia no kadwan. Pero an sino o komita so kapamato na so tomnovoy sia am nawri oyod so vatahen a di maydaday.
19 Mian dinio o pinatolas sawri ni Moises a onotan ta as kapachinanawo nio diaya amna arava o aran asa dinio a omonot dia, ta an onotan nio am ango chitan nio so kadiman nio diaken."

20 Vatan da sia no tawotawo saya a nakadngey sia, "Ara mo mapanmo o vatahen moaya? Sino paro makey aya a omdiman dimo."
21 No tinbay ni Jesus am, "Pinakamarahet nio o nakapanovatova kori do araw no kapaynaynehah.
22 No mian do onotan ta a komapet do kapatoli a yapo do naypanenma pa sa kani Moises a apoapo nio am parinyen nio ya a aran do araw no kapaynaynehah an nawri o pachinahoan na araw.
23 Parinyen nio ya a aran do araw no kapaynaynehah tapian di kamo a somada do pinatolas aya ni Moises, as ango solian nio niaken an manovatova ako do araw no kapaynaynehah.
24 Tod nioava vatahen o karahet no asa ka tawo do tanitanyan nio a kapanmoan sia asna pachinanawan nio so kapiahen o somnivog a kakawyoran."

25 Vatan da sia no kadwan a tawo do Jerusalem, "Niaya paroava o chitahen daya dimanen no adngedngeyen ta saya?
26 As tiya mayliliak do salapan no kaaroan no tawo am arava o vata da sia. Sigoro ahahawen da no adngedngeyen ta saya o kaoyod no kaiya no Mesias ori.
27 Amna mapanmo ta o pinakayapoan na nia tawo pero no mawara a Mesias am ara kono ava o makapanmo so pinakayapoan na."

28 Vatan sia ni Jesus so kaliaken do kapangononong naya do templo, "Do vata nio as masinchad nio yaken as kapatak nio no pinakayapoan ko pero nawara akoava dia do tanitanyan ko ta mian o tomnovoy diaken. Iya o pakayapoan no kakawyoran amna masinchad nioava sia.

29 Masinchad ko sia so hosto takwan yapo ako sia as iya
o tomnovoy diaken."
30 Do nakavata na sia ya ni Jesus am chinakey da a
arestohen no adngedngeyen da saya no Judeo, amna arava
o nakanit dia takwan ari pa abo oras a tinodin no Dios a
kahap sia.
31 Asna aro o nanganohed sia as kavata da sia, "Sino
pa o nanayahen ta. Ara pava o tovoyen no Dios diaten a
rakorakoh pa so makakniknin a ipakapamarin."

No nakavahey na nia ni Jesus o kaito na a komaro

32 Kadngey da sia no Fariseo saya o kafermi da man-
gononong dia no tawotawo sawri o komapet di Jesus am
nanovoy sa kanira no maato a papali so kadwan dira do
gwardia sa no templo a omaresto si Jesus.
33 Vatan sia ni Jesus dira, "Mavidividin ako pa a machasa
dinio so dekey dana as kakaro ko na anti a mayvidi do
tomnovoy aya diaken.
34 Chitachitahen nio anti yaken amna mavoya nioava
yaken as makangay kamoava do yanan ko."
35 Amna vinata da no adngedngeyen saya no Judeo do
kadwan dira, "Ta dino paro ichakey na angayan no tawo
aya a di ta na makavoyan sia. Mangay paro dira do Griego
a omnanawo sira do mavavawa sa kavahayan a inangayan
da a maychawpit no kaydian ta sa Judeo?
36 As ango paro o ichakey na vatahen no vata naya a,
'Chitachitahen nio anti yaken amna mavoya nioava yaken,'
as kano kavata naya so, 'Do angayan ko am makangay
kamoava.' "

No danom a tomoroh so viay

37 Do manawdi danawri araw no fiesta daya a niaya
so máto do araw saya no fiesta aya am minirwa a man-
gononong si Jesus. Tominek as kapayliliak na a makavata
sia, "An sino o mawaw am mangay diaken ta paynomen ko.
38 As an sino o mangay diaken am maparin sia o akma so
vatahen no nakatolas a, 'An sino o manganohed diaken am
mian anti o yapo do viay na a akmay asa ka atboran a nia
so tomoroh dia so viay as kawyog na pa do kadwan.' "
39 No pangononongan naya dia am komapet do Espirito
aya no Dios a marawat da anti no manganohed sia asna abo
pa dira kanaw takwan di pa tomnohos do hanyit si Jesus.
40 Madngey da ya no tawotawo sawri am vinata da no
kadwan dira, "Oyod o kaniaya no yapo aya do Dios a
nanayahen ta."

41 Kon da no kadwan am, “Niaya o Cristo aya a tinovoy
no Dios.” Amna no vatahen da no kadwan am, “Do Galilea
paro o pakayapoan no nanayahen taya a tovoyen diaten no
Dios?
42 No vatahen no nakatolas a Chirin no Dios am no
Cristo aya am tayabo no patol a si David as kayapo na do
Bethlehem a kavahayan ni David.”
43 Dawa matatarek o mian do aktokto da no tawotawo
sawri.
44 Sira o kadwan am ichakey da sia arestohen pero arava
o nakanit dia.

No mahara a kakontra da si Jesus

45 Mayvidi dana sa o gwardia sawri no templo a tinovoy
no Fariseo as kano maato sa a papali a omaresto si Jesus am
vinata da no tomnovoy aya sira, “Ango di nio a minahapan
sia.”
46 Amna no tinbay da am, “Inaresto namen ava takwan
tayto pa abo o tawo a nadngey namen a mian so kasolivan
a akma so tawo aya.”
47 Vatan da sia no Fariseo saya, “Aran inio am maparin
naynio a paychawawen?
48 Ara dana paro o navoya nio dira do adngedngeyen saya
anmana dira diamen a Fariseo a manganohed sia?
49 Arava, ta no voyvoh sa a manganohed sia am sira o
tawotawo a mangay do infierno a di makapanmo so onotan
ta a pinatolas ni Moises.”
50 Amna payliliak ni Nicodemo a asa dira do Fariseo saya
a nangay dana di Jesus a makavata sia dira,
51 “Ara paro do panyokoyokoran ta o kapanhosga ta so
asa ka tawo manam kano kadngey sia as kano kapanmo sia
so hosto o somnivog a kakawyoran?”
52 Vatan da sia no rarayay na saya di Nicodemo, “Asa ka
pa dira do iGalilea saya? Pachinanawan mo so kapiahen
tapian mapanmo mo o kabo no tovoyen diaten no Dios a
yapo do Galilea.”
[
53 Nakarahan ya am naychasavasavat dana sa atavo.

8

No mangadwan a pinakaboan ni Jesus

1 Maychasavasavat dana sa atavo am nangay si Jesus do
tokon a tawagan da so Olivo.
2 As do omonot danawri araw am minhep a mayvidi do
templo ori as naytavo sa o tawo a mangay a domngey sia a
mananawo a tori maydisna do templo ori.

3 As do kapananawo naya am nawara sa o eskriba kanira
no Fariseo a manangay dia so asa ka mavakes a naholi a
mangadwan. Pinangay da o mavakes aya do panghovokan
daya,
4 as kavata da sia di Jesus, “Maistro, no mavakes aya am
naholi a mangadwan.
5 Do onotan ta a pinatolas ni Moises am logar a batoan
o mavakes aya a manda do kadiman na. Ivahey mo pa
diamen an ango mayanong a parinyen sia.”
6 Vinata da ya do kakey da omproyba di Jesus tapian mian
o maparin da a vatahen a gatos na. Tominbay ava si Jesus
as no nakakheb na a maytotolas do tana awri no kakamay
na.
7 Do kadi dawri omhesan a omaheahes si Jesus am
naytetnek sia as kavata na sia dira, “An sino o abo so gatos
dinio am iya o manoma a gomchid sia.”
8 Tayoka na a vatahen am minirwa sia komheb a mayto-
tolas do tana awri.
9 Madngey da ya no nanangay aya no mavakes aya am
tomnayitayisa sa a komaro a makayapo do matoneng dira a
manda do ka si Jesus narana no navidin kano mavakes aya
tori pa tomnek do salapan nawri.
10 Kwanasaw am tomangay si Jesus as kavata na sia dia,
“Ara sa dino o omakosa aya dimo. Ara o minbato dimo?”
11 “Arava mo Apo,” kwana. Vatan sia ni Jesus, “Aran
yaken am kastigoan koavaymo. Mangay ka na as kabhes
mo na mamarin so marahet.”]

Si Jesus a sehdang no mondo aya

12 As minirwa a mangononong si Jesus dira do tawotawo
saw a makavata sia, “Yaken o sehdang no mondo aya. An
sino o omonot diaken am makarawat so sehdang do viay na
as kadi narana akma so tawo a mayam do kasarisarian.”
13 Vatan da sia no Fariseo saya di Jesus, “Oyod ava o
vatahen mo saya a komapet dimo ta imo o minpayapo sira
ya.”
14 Amna vinata ni Jesus dira, “Aran yaken o ma-
pawnonong so komapet diaken am oyod ya ta ichapatak ko
an dino o pinakayapoan ko kano pangwanan ko anti asna
inio am ichapatak nioava o pinakayapoan ko anmana dino
o paypakwanan ko.
15 Manhosga kamo so kadwan do tanitanyan nio pero ara
koava manhosga so aran sino.
16 As an mian o vatahen ko a komapet do asa ka tawo am
oyod ya, ta yaken ava o makavata sia ta no tomnovoy paya
diaken.

17 No mian do onotan nio am kaproyban a oyod o vatahen
no dadwa a ka tawo.
18 Akma pa saw diaken ta dadwa kami a maytestigo, yaken
as kano Ama ko a tomnovoy diaken."
19 Ahsan da si Jesus, "Ara dino o Ama moaya." No tinbay
ni Jesus am, "Masinchad nioava yaken kano Ama koaya,
ta an masinchad nio yaken am masinchad nio pa o Ama
koaya."
20 Vinata sa ya ni Jesus do kapananawo na do templo do
masngen do pangayan ori so kartos no templo. Amna arava
o minaresto sia takwan ari pa abo oras a tinodin no Dios a
kahap sia.
21 Pinirwa na vatahen ni Jesus dira, "Komaro ako as an
abo ako na anti am chitahen nio yaken. Madiman kamo
anti a di pa pinakaboan no Dios. As makangay kamoava do
angayan koaya."
22 Vatan da sia no Judeo saya, "Maypadiman paro sia,
anmana ango paro vatan naya sia o kadi ta makangayan
do angayan na."
23 Vatan sia ni Jesus dira, "Inio am yapo kamo do tana
aya asna yaken am yapo ako do hanyit, dawa machitarek o
aktoktohen ko do aktoktohen nio.
24 Vinata ko dinio o kadiman nio a dia chinapakaboan so
gatos an di nio panganohdan o vatahen ko saya a komapet
diaken."*
25 Ahsan da sia dia, "Sino ka." Vatan sia ni Jesus dira, "No
vinata ko dinio a komapet diaken a nakayapo do sitnanan
na am nawri o kakawyoran.
26 Aro o maparin ko a vatahen a komapet do marahet a
kaparin nio amna no pawnononngen ko do mondo aya am
no vinata na diaken no Ama ko. Iya o tomnovoy aya diaken
as oyod o vatahen na."
27 Amna naintindi dava o ka no Dios Ama na no vata naya
a tomnovoy sia.
28 Dawa vinata ni Jesus dira, "Anti no pinapasek nio na
yaken a Naytawo do kros am nawri o kapatak nio na nia o
kaoyod no vatahen ko saya a komapet diaken.† Mapanmo
nio anti o kabo no parinyen ko a yapo do tanitanyan ko, ta
no pavatahen sa diaken no Ama ko o vatahen ko dinio.
29 Fermi na yaken a pachirayayan no tomnovoy aya
diaken as karoan nava yaken, ta mayfermi ko a parinyen
o inolay na."
30 Aro sa o nanganohed di Jesus do nakadngey da sia ya.

---

* **8:24 8:24** Maparin a mian o relasion na nia do ngaran no Dios do Exodo 3:14.
† **8:28 8:28** Maparin a mian o relasion na nia do ngaran no Dios do Exodo 3:14.

Sira o somnivog a kamanganakan no Dios

31 As vinata ni Jesus dira do Judeo sawri a nanganohed
dana sia, “An mavidin kamo a omonot do vatahen ko saya
am oyod o kapaydisipolos ko dinio.
32 As mapanmo nio anti o kakawyoran as no kakawyoran
aya anti o omlibri dinio.”
33 Vatan da sia di Jesus, “Tayatayabo kami ni Abraham as
tayto pa abo o napakovot diamen asna ango vatan mo so
kayan no omlibri diamen.”
34 Vatan sia ni Jesus dira, “Vatahen ko dinio so
kakawyoran ta an sino o makagatogatos am pakovoten sia
no gatos, ta no pakagatosan o onotan na.
35 No asa ka pakovoten a pachirawatan am maparin a
pakarohen do aran ango a oras asna no membro no asa ka
familia am maparin ava a pakarohen.
36 Dawa an librien kamo no Manganak aya no Dios am
oyod o nakalibri nio do adan a mapakovot dinio.
37 Ichapatak ko o kapaytayatayabo dinio ni Abraham.
Amna tayto nio chitahen o kadiman nio diaken takwan
anohdan nioava o vatahen ko saya dinio.
38 Pavatahen ko sa dinio o pinavoya na diaken no Ama ko
a inolay na as tayto nio a parinyen o vatahen dinio no ama
nio.”
39 Vatan da sia dia, “Si Abraham o ama namen.” Amna
vinata dira ni Jesus, “An kamanganakan kamo ni Abraham
am makakma kamo sia a mamarin so mapia.
40 Amna parinyen ava ni Abraham o kachita nioaya a
omdiman diaken a minvahevahey nia dinio o kakawyoran
a nadngey ko do Dios.
41 Tayto nio a parinyen o pariparinyen no somnivog nio
a ama.” Amna no tinbay da si Jesus am, “Arava o matarek
a ama namen an dia voken a no Dios.”
42 Vatan sia ni Jesus dira, “An no Dios o ama nio am
ichaddaw nio yaken daw, ta tinovoy na yaken a mangay
dinio. Nangay akoava dia do tanitanyan ko ta tinovoy na
yaken.
43 Maypango dino o kaintindi nio so vatahen koaya dinio
an maskeh kamo a manganohed do vatahen ko saya.
44 Akma kamo so kaparin no ama nioaya si Satanas, ta
no ichakey nio a parinyen am no pawnotan na dinio. Iya
am mandindiman a nakayapo do sitnanan no mondo aya
as ichakey nava o kakawyoran, ta inana daday o mian sia,
takwan niaya o dadakay na a iya pa so ama no kapaydaday.
45 Makayamot diaya am entero kamo a di manganohed a
aran ivahey ko dinio o kakawyoran.

46 Ara paro dinio o makaparin sia vatahen o kayan no
gatos ko? As aran vatahen ko dinio o kakawyoran am
manganohed kamoava diaken.
47 An sino o manganak no Dios am adngeyen na o
vatahen no Dios. No di nioaya adngeyan sia amna takwan
kamanganakan navaynio."
48 No tinbay da no Judeo saya di Jesus am, "Oyod kami
paroava do kavata namen sia o ka iSamaria mo as kayan
no marahet a espirito dimo?"
49 No vinata ni Jesus dira am, "Arava o marahet a espirito
diaken, ta torohan ko so anib o Dios Ama asna no vatahen
nio saya a komapet diaken am marahet.
50 Chitahen koava o kapamato diaken no tawotawo, ta
no Dios o mapamato diaken takwan iya o mahosto so
kapanmoan so komapet diaken.
51 Vatahen ko dinio so kakawyoran ta an sino o
manganohed do vatahen ko am mian dana o viay na a abo
so pandan."
52 Vatan da sia no Judeo aya, "Sichangoriaw o kapanmo
namen dana sia o kasivog na mian no marahet a espirito
dimo. Ta si Abraham am nadiman as kanira no profeta
sawri kaychowa as no vatahen moaya am, 'An sino o
mavidin a manganohed do vatahen ko am madiman pava.'
53 Matoato ka paro pa kano ama namen awri a si
Abraham? Nadiman sia as nadiman pa sa o profeta sawri
kaychowa asna sino ka do vata mo."
54 Amna vinata ni Jesus, "An anianitan ko a pamatohen o
karakohan ko am arava o sinmo na. Amna no mapamato
aya diaken am no Ama ko a iya so vata nio a Dios nio.
55 Amna nasinchad nio pava sia. Mapia o kasinchad ko
sia asna an vatahen ko o kadi ko pa makasincharan sia am
maydaday ako daw a akma dinio. Dawa maparin koavawri
a vatahen, ta oyod o kasinchad ko sia as onotan ko o vatahen
na.
56 No ama niori a si Abraham am oyod a nasoyot do
nakapanmo na kano nakapanaya na so kawara ko do tana
aya."
57 Vatan da sia dia no Judeo saya, "Tayto pa abo singk-
wenta anyos mo asna vatahen mo na o nakavoya mo na si
Abraham?"
58 Vatan sia ni Jesus dira, "Vatahen ko dinio so
kakawyoran ta di pa wara si Abraham a tawo am mian ako
na."
59 Makayamot dia am nanghap sa so bato a igchid da sia
do vata da amna tomnayo si Jesus as kakaro na do templo
ori.

9

No nakatovatova sia ni Jesus o tawo a mavota a nakayapo do nakawara na

1 Do kaari na mayam ni Jesus am nakavoya so asa ka
mavota. No tawo aya am mavota a nakayapo do nakawara
na.
2 Ahsan da nia no disipolos na saya, “Maistro, sino o
taygatos so nakawara naya a mavota, no tawo aya anmana
no inyapoan na sa.”
3 No tinbay ni Jesus dira am, “No nakapakagatos ava no
tawo aya anmana sira o inyapoan na o pakayapoan no
ichavota naya asna naparin ya tapian maserbi no Dios o
tawo aya a pavoyan na no makakniknin a ipakapamarin
na.
4 As do kaviay ta pa am parinyen ta o vatahen no
tomnovoy aya diaken, ta an kadiman ta na am ara pava
o mapaparin ta.
5 Mintras mian ako pa do tana aya am yaken o tomoroh
so sehdang do tawotawo.”
6 Tayoka na ya vatahen am nanghap so tana as kapayhota
na sia no tipa na as kapaphot na sia do mata no mavota aya,
7 as kavata na sia dia, “Mangay ka mayramon do danom
no Siloam.” (No Siloam am mayinmonmoan so Tinovoy.)
Nangay o mavota aya as tayoka mayramon am makavoya
dana sia as kasavat narana.
8 Mavoya da no katokatohong na saw as kanira no
kadwan a nakavoya dana sia a mavota am vinata da, “Niaya
paroava o mavovoya tawri a maydisna a machilimos?”
9 No vinata da no kadwan am, “Iya,” asna kon da no
kadwan am, “Iya ava asna mararani sia.” Vatan sia no tawo
aya, “Yaken o mavota ori a machilimos.”
10 Vatan da sia dia, “An ara sivog a imo am ango ipakavoya
mo naya.”
11 No vinata na am, “No tawo ori a vata da si Jesus am
namasa so tana as kapaphot na sia do mata ko as kavata na
sia diaken, ‘Mangay ka do Siloam a mayramon,’ as kangay
ko a mayramon am nyeng ako na a makavoya.”
12 Ahsan da sia dia an ara dino si Jesus am vinata na o
kadi na makapatakan nia.
13 Inangay da o mavota aya a natova dira do Fariseo,
14 ta araw no kapaynaynehah o nakapamasa aya ni Jesus
so tana a itovatova na so mavota aya.
15 Ahsan da sia dia no Fariseo saya an naypaypango o
nakapakavoya narana. “Napangay so mavasa tana do mata
ko as kapayramon ko am makavoya ako,” kwana.

16 No vinata da no kadwan aya dira do Fariseo am, “No
tawo aya a mintovatova sia am tinovoy ava no Dios, ta
maytrabaho aya do araw no kapaynaynehah.” Amna no
vinata da no kadwan am, “Maypaypango o kapamarin na
so makakniknin no asa ka tawo a makagatogatosen.” As
naychadadwa o vatahen da no Fariseo saya.
17 Pirwan da omahes so vayo aya a makavoya a makavata
sia, “Ango mapavata mo a komapet do tawo ori a nakatova
dimo.” No tinbay no tawo aya am, “Yapo sia do Dios.”
18 Nanganohed sava o adngedngeyen da saya no Judeo do
kaoyod no nakavota no tawo aya as kapakavoya narana as
pinatawag da sa o inyapoan no tawo aya,
19 as kahes da sira an oyod o kapaymanganak da so tawo
aya a mavota a nakayapo do nakawara na a tawo. As inahes
da pa sira an naypaypango o kapakavoya naranawri.
20 No tinbay da no inyapoan na saya am, “Oyod o kapay-
manganak namen sia as ichapatak namen o nakawara na a
mavota.
21 Asna an naypaypango o kapakavoya naranaya am
ichapatak namen ava as kano ichapatak namen ava an
sino o tomnovatova aya sia. Iyahes nio sia ta tayto dana
matoneng as maparin narana itbay o karakohan na.”
22 Vinata da ya no inyapoan no tawo aya do kamo da nia
no adngedngeyen da saya no Judeo, ta no vinata da am an
sino o makavata sia o ka si Jesus no Cristo am pakarohen
do kakpekpehan da a sinagoga.
23 Dawa nawri dana o vinata da o, “Iyahes nio sia, ta tayto
dana matoneng.”
24 Pinirwa da pa tawagan o tawo aya a natova as
kavata da sia dia, “Do salapan no Dios am ivahey mo
na o kakawyoran, ta ichapatak namen o kaasa na a
makagatogatosen no vata moaya a tomnovatova dimo.”
25 Amna no vinata no tawo aya am, “Ichapatak koava an
asa ka makagatogatosen o tawo awri asna no ichapatak ko
am adan ako a mavota asna sichangoriaw am makavoya
ako na.”
26 Vatan da sia, “Ango pinarin na dimo. Naypaypango
naymo a tovatovahen.”
27 No tinbay na am, “Vinahey ko na dinio am manganohed
kamoava. As ango pa o kakeyan nio a mirwa a domngey sia.
Makey kamo sigoro a disipolos na.”
28 Asnesnekan da sia do kavata da sia, “Imo dana o
disipolo na ta yamen am disipolos kami ni Moises.
29 Si Moises am ichapatak namen o kasisirin sia no Dios,
asna no tawo aya a tawagan da so Jesus am aran no
pinakayapoan na am ichapatak namen ava.”

30 Vatan sia no natova ori, “Tayto makakniknin o kadi
nioaya makapatakan nia o pinakayapoan na as katayto na
makaparin diaken a tovatovahen.
31 Ichapatak ta o kadi na adngeyan sira no Dios o
makagatogatosen, ta sira o somnivog a omsinchad do Dios
as omparin so inolay na o adngeyen na.
32 As tayto pa abo a nakayapo do sitnanan no mondo aya
o nadngedngey a manovatova so asa ka tawo a nawara a
mavota.
33 As an dia tinovoy no Dios o tawo aya am arava o
mapaparin na naw.”
34 Vatan da sia no Fariseo saya, “Nawara ka as kapayrako-
rakoh mo a makagatogatosen as maparin mo yamen do vata
mo a nanawhen?” Tayoka da ya vatahen am pinakaro da
do kakpekpehan da.
35 Madngey ni Jesus o nakapakaro da so tawo aya do
kakpekpehan dawri am chinita na as do nakavoya na sia am
vinata na dia, “Panganohdan mo o Dios a Naytawo aya?”
36 No tinbay no tawo aya am, “Sino sia tapian
manganohed ako sia.”
37 Vatan sia ni Jesus, “Navoya mo na sia as iya o tayto aya
a somisirin dimo.”
38 Vatan sia no tawo aya, “Apo, manganohed ako dimo,”
as nidaday no tawo aya si Jesus.
39 Vatan sia ni Jesus, “Do nakangay ko do mondo aya am
mapaybinbin o tawotawo. Sira o di omsinchad do kavota
da am mavidin sa mavota as sira o omsinchad dia o kavota
da am parinyen sa a makavoya.”
40 Mian sa o Fariseo do masngen daw a nakadngey so
vinata naya ni Jesus as vatan da sia dia, “Yamen o abnekan
moaya so mavota?”
41 No vinata ni Jesus dira am, “An oyod o kavota nio am
ichakey nio daw o kasinchad nio so Dios asna makayamot
ta vatahen nio o kapakavoya nio am tayto kamo a mavidin
do pakagatosan nio.

10

No mapia a pastor do karnero

1 “Vatahen ko dinio so kakawyoran ta an sino o tawo a
somdep do kolongan no karnero a di manahan do sivog a
asdepan asna manahan do matarek am manakanakaw,
2 ta no somnivog a pastor no karnero am manahan do
sivog a asdepan.
3 As an somdep o pastor aya no karnero am ipanyiwang
sia no gwardia do ayeran. An tawagan na sa o karnero na

saya no maychakaponged a ingaran na dira am masinchad da o liak na. Pawnoten na saya mehbet,
4 as kapanma na kanira no karnero as makayamot ta masinchad da sia am onotan da.
5 Onotan dava o matarek a tawo as no kapayayo da takwan masinchad dava o liak na."
6 Tinoroh ya ni Jesus a parabola dira do Fariseo saya am naintindi dava an ango ichakey naw a vatahen.
7 Dawa minirwa a mangononong si Jesus dira a makavata sia, "Vatahen ko dinio so kakawyoran ta yaken o akmay pantaw a panahanan no karnero.
8 As sira o nanma ori kaniaken a matarek so ipananawo am akma sawri mandindiam kano manakanakaw amna inonotan da sava ya no karnero saya.
9 Yaken o pantaw as an sino o manahan diaken am mian o viay na abo so pandan as pachononga ko sia a akmay asa ka karnero do kahbet kano kasdep na a manta so kanen na.
10 "No mandindiam am no kangay na a manakaw kano mandiman as kano manrarayaw pero nawara ako a tomoroh so viay as kasomnivog da anti a masoyot as kano maydamnay no akmaya sia a viay.
11 Asa ako a ka akmay mapia a pastor no karnero. No mapia a pastor do karnero am itoroh na o viay na tapian maviay sa o karnero na.
12 No dia sivog a taydira sira so karnero a tod a katangdanan a machonong dira am an kapakavoya na so volaw a chito am payayoan na sa o karnero a rarayawen kano paychawpiten no chito aya.
13 Karoan na sa ya takwan baloran na sava ya ta tod sia katangdanan a tomidib do karnero saya.
14 Yaken o akma so mapia a pastor do karnero. Masinchad ko sa o tawotawo ko as masinchad da yaken.
15 Akma sia o kaparin no kapaysinchad namen kano Ama ko do hanyit. Itoroh ko o viay ko a makayamot dira do tawotawo ko.
16 Tayto pa sa o tawotawo ko a akmay karnero a abo pa do kolongan koaya. Dawa iyangay ko saya tawagan tapian somdep pa sa an madngey da o liak ko. Makpeh sa anti ya a asa dana as kaasa dana no pastor da.
17 Ichaddaw na yaken no Ama, ta onotan ko o mian do inolay na do katoroh ko nia o viay ko a makayamot dira. Amna mirwa ako anti a maviay.
18 Arava o makaparin diaken a dimanen, ta yaken o tomoroh niaya so sivog diaken. Mian o ipakapamarin ko a tomoroh no viay ko as mian o ipakapamarin ko a mirwa a maviay. Niaya o ichakey no Ama ko a parinyen ko."

19 Makayamot do vinata saya ni Jesus am minirwa sa a
maysosobna o Judeo saya.
20 Aro dira o makavata sia, “Ango adngeyan ta paya sia.
Arava machipasonong o katawo na nia ta mian o marahet
a espirito sia.”
21 Sira o kadwan am vatahen da, “Niaya sava o vatan so
yanan no marahet a espirito, ta maparin paro no marahet
a espirito a tovahen o mavota?”

No soli da no Judeo ni Jesus

22 Tiempo dana no fiesta a inakenakem da so kaselebra so
nakapirwa da mapatnek so templo no Judeo.
23 Amian dana kanaw as mayam si Jesus do katangked no
templo aya a tawagan da so Portico ni Solomon.
24 As nangay sa o Judeo sawri a makpeh do yanan ori ni
Jesus as kavata da sia, “Manngo pa so kayeyendes o kadi
mo vahyan nia diamen an oyod o kaimo no Cristo. An
ara oyod o kaimo no Cristo aya am ivahey mo diamen so
katalamaren.”
25 Vinata dira ni Jesus, “Vinahey ko na dinio am
manganohed kamoava. No parinyen ko saya a vinata no
Ama ko o mapapanmo nia dinio an sino ako.
26 Amna manganohed kamoava takwan karnero
koavaynio.
27 Ta sira o tawotawo ko am akma say karnero a
makasinchad sia o liak ko as masinchad ko saya as onotan
da yaken.
28 Torohan ko sira so viay a abo so pandan, dawa ara
pava o abo so pandan a kadimanan da anmana arava o
makaparin sira a pakarohen do tanoro ko.
29 No Ama ko a iya so naparawat sira ya diaken o rákoh
dana so ipakapamarin, dawa arava o makaparin sira a
pakarohen do tanoro na.
30 Ta yaken kano Dios Ama am asaa.”
31 Nakavata na sia ya ni Jesus am nanghap sa mirwa o
Judeo saya so bato a igchid da sia do vata da.
32 Vatan sia ni Jesus, “Aro dana o mapia a pinarin ko dinio
a pinaparin diaken no Ama ko. No siyo dia o pakayapoan
no igchid nio diaken.”
33 No vinata da no Judeo saya am, “Agchiden namen
avaymo a makayamot do mapia sa a pinarin mo as
makayamot do kapakahbo moaya so Dios. Asa ka a ka tawo
as katayto mo a mapalit so karakohan mo do Dios.”
34 No vinata dira ni Jesus am, “Mian o nakatolas do libro
ta kaychowa a komapet dira do apopohen da do kakma day
dios.

35 Vinata no Dios kaychowa o kakma day dios no
manyokoyokod da sawri a minrawat so Chirin na, as nia
a Chirin na am maparin tava abdibdisen,
36 dawa maparin nioava vatahen diaken o kapamahbo ko
so Dios do kavata ko so kapaykamanganakan na diaken.
37 An no parinyen ko saya as di sa yapo do Ama ko am
maparin o kadi nio a manganohdan diaken.
38 Amna makayamot do kawnot ko do vatahen na a
parinyen ko am panganohdan nio sa o ipaparin na saya
diaken a aran di nio na yaken a panganohdan. Ta
an panganohdan nio sa o ipaparin na saya diaken am
maintindi nio o kayan na diaken no Ama as kano kaasa
namen.”
39 Do nakavata naya sia ni Jesus am pinirwa da ichakey a
arestohen am chinaroan na sa.
40 Minirwa a mayatovang si Jesus do Rio Jordan as kangay
na do logar ori a nanoma na a panbawtismoan ni Juan
Bawtista as kavidividin na pa daw.
41 As aro sa o nangay di Jesus daw ta no vinata da am,
“Arava o pinarin ni Juan a makakniknin pero tayto sa oyod
a atavo o vinata na a komapet do tawo aya.”
42 As aro sa daw o nanganohed di Jesus.

11

No nakadiman ni Lazaro
1 Mian o maganit do Betania a mayngaran so Lazaro.
Diaya o kavahayan da no maychakteh ori a sa Maria kani
Marta.
2 Si Maria aya o minaphot aw di Jesus no pabango as
kanyisnyis na do kokod ni Jesus no book na. As no maganit
aya a si Lazaro am kakteh da Maria.
3 Pinanoyotoyon da no maychakteh aya a mavakes si Jesus
do katori na maganit no ichaddaw ori ni Jesus a kakteh da.
4 Do nakadngey sia ya ni Jesus am vinata na, “Ichadiman
nava o ganit naya asna naparin ya tapian mavoya o
ipakapamarin no Dios as kapamato sia o Manganak aya no
Dios.”
5 Oyod na sa ichaddaw ni Jesus o makakakteh aya a sa
Marta, Maria kani Lazaro.
6 Pinarahan na pa ni Jesus o dadwa a karaw a nakarahan
no nakadngey na so kaganit aya ni Lazaro,
7 as kavata narana sia dira do disipolos na saya, “Mirwa
ta mangay do Judea.”
8 Vatan da sia no disipolos na saya, “Maistro, chitahen
da no Judeo sawri daw o kagchid da dimo as mirwa ka pa
mangay daw?”

9 Amna vinata ni Jesus, “Dose a kawras o araw a kayan no
sehdang as an sino o mayam an maraw pa am madodog ava
takwan makavoya a makayamot do kayan pa no sehdang.
10 Asna an sino mayam an mahep am madodog takwan
masari.”*
11 Tayoka ya am vatahen na dira do disipolos na saya, “No
kayvan tawri a si Lazaro am nakaycheh as mangay ako a
omyokay sia.”
12 Vatan da sia dia no disipolos na saya, “Apo, an ara
nakapakaycheh am mapia dana anti ori.”
13 Vinata da ya do nakadi da makaintindian sia o vinata
awri ni Jesus. Amna no vata nawri ni Jesus a kapakaycheh
ni Lazaro amna no nakadiman narana.
14 Vatan narana sia ni Jesus dira, “Nadiman dana si
Lazaro.
15 Mapia o kabo kori daw manam kano nakadiman
na tapian maypangay pa o kapanganohed nio diaken an
mavoya nio anti o parinyen ko. As mangay ta na sia.”
16 Si Tomas a tawagan daw an kadwan so Panga am vinata
na dira do rarayay na saya a disipolos, “Mangay ta, ta aran
machisa ta sia a dimanen da.”

No ipakapamarin ni Jesus a tomoroh so viay kano mapayvangon so nadiman

17 Mawara si Jesus do Betania am apat dana a karaw do
vovon si Lazaro.
18 Masngen o Betania aya do Jerusalem, ta tatdo ka
kilometro o pachivawa na,
19 as aro sa o Judeo a yapo do Jerusalem a nangay do
panahmetan di Lazaro a mapayayak sa Marta kani Maria.
20 Do nakadngey sia ni Marta o kanam ni Jesus am
inangay na vayaten as si Maria am navidin do vahay daw.
21 Do nakavayat sia ni Marta si Jesus am vinata na, “Apo,
an minyan ka daw am nadiman ava daw si Lazaro.
22 Amna aran nadiman dana am mian pa o maparin mo,
ta aran ango iyahes mo do Dios am ichapatak ko o katoroh
na nia dimo.”
23 No vinata ni Jesus sia am, “Mirwa anti maviay o kakteh
moaya.”
24 Vatan sia ni Marta, “Oon, ichapatak ko o kapirwa
na maviay anti an mirwa dana sa maviay o nadiman do
manawdi dana araw.”
25 Amna vinata sia ni Jesus, “Yaken o mirwa a omviay
sira so nadiman kano tomoroh so viay. Dawa an sino

* **11:10 11:10** Vinata ya ni Jesus takwan mapanmo na o kabo pa no tiempo a kalogar na a madiman.

manganohed diaken am aran madiman am mirwa pa anti a maviay.
26 As an sino o manganohed diaken am ara pava o abo
so pandan a kadimanan na takwan tinorohan ko na sia so
viay a abo so pandan! Anohdan mo ya?"
27 No tinbay ni Marta am, "Oon, mo Apo. Panganohdan
ko o kaimo na no Cristo aya a Manganak no Dios a tinovoy
na diamen."
28 Tayoka na ya vatahen ni Marta am inangay na tawagan
si Maria. Nakadomi na vatahen di Maria, "Tayto dia si Jesus
as tawagan naymo."
29 Kadngey na sia ya ni Maria am nyeng a mangay.
30 Si Jesus am di pa makarapit do kavahayan aw ta tori
pa do chinavayatan ori sia ni Marta.
31 As sira o Judeo ori a mian do vahay dawri a nangay a
omalogaw nira no maychakteh aya am navoya da o kakaro
awri ni Maria as nyeng sa omonot, ta do vata da as mangay
do vovon aw ni Lazaro a tomanyis.
32 As si Maria do nakawara na do yanan ori ni Jesus am
nanyeng a domogod do salapan na as kavata na sia, "Apo,
an minyan ka dia daw am nadiman ava daw si Lazaro."
33 Mavoya ni Jesus o katanyis naya as katanyis da no
nachivan saya sia a Judeo am oyod na a chinatodo.
34 Ahsan nia ni Jesus, "Dino nivovonan nio nia." "Iyangay
ta tiban mo Apo," kon da.
35 As tomnanyis si Jesus.
36 Kavoya daya sia ya no Judeo saya am vinata da, "Tiban
nio pa kono o kaoyod na maddaw nia!"
37 Amna kon da no kadwan am, "An naparin na a tovahen
o mavotaw am naparin na paroava a pavawahen o kadiman
no tawo aya?"
38 Mawara dana do vovon aya si Jesus am minirwa a oyod
a rakoh o kangsah na. No vovon aya am akmay achip as
maseseng ya no asa ka rakoh a bato.
39 Vatan sia ni Jesus, "Vadedehen nio o seseng naya bato."
Amna vinata ni Marta a kakteh no nadiman aya, "Apo, apat
dana a karaw o nakadiman na as ari dana a mavoyok ori."
40 Vatan sia ni Jesus dia, "Ari ko vinata dimo ta an
manganohed ka am mavoya mo o makakniknin a ipaka-
pamarin no Dios."
41 Pakaroan darana so bato aya. As tomnangay si Jesus
a machahoahok a makavata sia, "Mamahemahes ako dimo
mo Ama do nakadngey mo diaken.
42 Mapanmo ko o kafermi mo a domngey diaken amna
vatahen ko ya tapian manganohed sa o aro aya a tawo dia

do nakatovoy mo diaken.”
43 Tayoka na ya vatahen am tomnawag so maliak a
makavata sia, “Lazaro, mehbet ka.”
44 Ihbet no nadiman aya a tawo a ari pa makehkeh so
padang kano tanoro kano oho no lamit. Vatan sia ni Jesus
dira, “Pakarohen nio o kehkeh naya tapian makayam.”

No nakapaypapanmo da no Judeo a omdiman si Jesus
(Mateo 26:1-5; Marcos 14:1-2; Lucas 22:1-2)

45 Nakavoya da sia ya am aro sa do nachivan awri di
Maria a Judeo o nanganohed dana di Jesus.
46 Amna sira o kadwan dira am inangay da ivahey ya dira
do Fariseo o pinarin aya ni Jesus.
47 Dawa tinawagan da no maato a papali kanira no
Fariseo o adngedngeyen da no Judeo as kapaychakavahey
da a makavata sia, “Paypapanmoan ta an ango mayanong
ta parinyen, ta tayto aro o pariparinyen no tawo aya a
makakniknin.
48 An paynolayen ta a omparin so parinyen na saya am
arava anti o di manganohed sia as kaparin da sia a patol
da. As tarek sa a mangay dia o iRoma aya a omrarayaw so
templo taya kano kavahayan taya.”
49 Vatan sia no mato awri dira a pali do awan aw a
mayngaran so Caifas, “Masolib kamoava.
50 Mapanmo nio paroava o kapipia na an mian o asa
ka tawo a madiman tapian di ta a maytavo a Judeo a
dimanen?”
51 Amna yapo ava ya do sivog na a aktokto o vinata naya
asna do kaiya no máto danawri dira do papali do awan aw
am iya o pinarin no Dios a makavata so kadiman ni Jesus
tapian malibri sa o Judeo ori.
52 Amna voyvoh sava o Judeo a librien ni Jesus as
pachangayan da pa no atavo a kamanganakan no Dios do
kadwan pa sa a kavahayan tapian masa dana sa.
53 Dawa nakayapo dana daw am pinaychakavahyan da an
maypaypango o kahapan da si Jesus a dimanen.
54 As nakayapo dana daw am napavoya pava si Jesus do
kaaroan da no Judeo asna nangay do asa ka kavahayan a
tawagan da so Efraim. Masngen ya do katokotokonan as
navidin sa daw kanira no disipolos na sawri.
55 Masngen dana kanaw o fiesta dawri no Judeo a Paskwa
as aro sa o mangwan do Jerusalem a omparin so paparinyen
da a purifikasion.
56 Aro sa o komita si Jesus as kon da do kayan da do templo
am, “Ango do hahawen nio. Mangay paro anti si Jesus do
fiesta aya?”

57 Vinata da ya takwan pinanyokoyokod da do atavo
no maato sawri a papali kanira no Fariseo ta an sino
makapanmo sia o yanan ni Jesus am iyangay a ivahey dira
tapian arestohen da sia.

12

No regalo a minprepara si Jesus do kadiman na
(Mateo 26:6-13; Marcos 14:3-9)

1 Anem a karaw a manam kano Paskwa aya am nangay
si Jesus do Betania. Diaya o kavahayan ni Lazaro a
pinayvangon do nakadiman narana.
2 Pinayhanda da si Jesus. Nayserbi dira si Marta as
nachipaydisna si Lazaro di Jesus a koman.
3 As nanghap si Maria so pabango a oyod a maynyen as
kapaphot na sia do kokod ori ni Jesus as kanyisnyis na dia
ya no book na. As napno o vahay awri no angot na.
4 Amna si Judas Iscariote a asa do disipolos saya ni Jesus
a niaya anti so omtraydor si Jesus am vinata na,
5 "Ango di mindakawan nia o pabango aya as katoroh so
sadiw na dira do makasiasi. Makatatdo yatos (300) o sadiw
na naw."
6 Vinata na ya makayamot ava do kaoyod no kasi na nira
no makasiasi asna takwan malakam sia no kartos. As do
kaiya no omonong do kartos daw no disipolos sawri am
mangotangotap dawri so gastohen na.
7 Do nakavata aya sia ni Judas am vinata ni Jesus, "Nolay
nio sia do parinyen naya, ta niaya o itoroh na do kavovon
anti niaken.
8 Mavidin pa sa anti o makasiasi do yanan nio as ito o
kabo ko na do panghovokan nio."
9 Madngey da no aro saya a Judeo o katori dawri ni Jesus
am nangay sa daw ta ichakey da sia a mavoya as kani
Lazaro a iya so pinirwa na a viayen.
10 As sira o maato a pali am pati dana si Lazaro a ichakey
da ipapadiman,
11 takwan makayamot sia am aro sa o Judeo a omonot
kano manganohed dana di Jesus.

No nakarisibi da si Jesus do Jerusalem a akmay patol
(Mateo 21:1-11; Marcos 11:1-11; Lucas 19:28-40)

12 Omonot dana araw am nadngey da no oyod a aro a
nangay do fiesta aya o kangay anti ni Jesus do Jerusalem.
13 Nanghap sa ya so vohong no palma as kangay da a
omvayat sia as kapangyangyaw da nia o, "Dadayen ta o
Dios! Mabendito o nawara aya do ngaran no Apo ta Dios!
Mabendito o Patol aya no Israel!"

14 As si Jesus am somnakay do pinahap na a dekey a
kabayo a mangwan do Jerusalem. Do niaya am nakatong-
tong o nakatolas a makavata so:
15 "Mamo kamoava a tawo do Jerusalem. Ta mawara
dana o patol nio a mangabayo do dekey a kabayo."
16 As sira o disipolos saya ni Jesus am naintindi dava so
nanyeng kanaw an ango inmonmoan na nia asna mirwa
dana maviay si Jesus as nakatohos narana do hanyit am
nanakem da o nakatolas aya do Chirin no Dios a komapet
sia as kanakem da so nakapakatongtong na nia di Jesus.
17 Sira o aro sawri a tawo a nakavoya si Jesus do
nakapayvangon na si Lazaro do mando no liak na am
pinawpit da o akmaya sia a makakniknin a pinarin ni Jesus.
18 Dawa no chinaaro da no nangay a omvayat si Jesus am
no nakadngey da so pinarin nawri.
19 Vatan da sia no Fariseo saya do kadwan dira, "Tiban nio
o kabo no mapaparin ta. Ta matalamad o kapaytavotavo no
tawo a omonot sia."

No Griego sa a komnita si Jesus

20 Mian dira do nangay saya do fiesta a omdaday so Dios
o Griego.
21 Nangay sa ya di Felipe a iGalilea ta yapo sia do Betsaida.
Vinata da sia o kakey da makavoya si Jesus.
22 Nangay si Felipe a omvahey nia ya di Andres as kapay-
ivan da a mangay a omvahey sia di Jesus.
23 As no vinata ni Jesus dira am, "Nawara dana o tinongdo
no Dios a kadiman no Naytawo aya.
24 Vatahen ko so kakawyoran dinio ta an di ilaveng do
tana o asa ka votoh am tod a vidin a asa ka votoh a di omsi.
Asna an ilaveng ya am mian anti o aro a asi na.
25 An sino o komita sia librien o karakohan na am abohen
na anti ya asna an sino ombo so viay na a makayamot
diaken am iya anti o somnivog a makarawat so viay.
26 An sino o mayserbi diaken am onotan na yaken tapian
do yanan ko o angayan na a machasa diaken. As an sino
mayserbi diaken am pakamatohen sia no Dios Ama.

No nakapangononong ni Jesus so komapet do kadiman na

27 "Tayto oyod a marahmet o tawol ko sichangoriaw amna
akdawen ko paro do Ama ko o kapavawa na so oras aya no
pandidiwan ko? Omba. Ta niaya o tinovotovoyan diaken
no Ama."
28 As nachahoahok si Jesus do Dios Ama a makavata sia,
"Ama, parinyen mo pa o kapamato so ngaran mo." Iyan no
liak a yapo do hanyit a makavata sia, "Pinamato ko na o
ngaran ko as pirwahen ko pa anti ya parinyen."

29 Sira o tawotawo do masngen aw am nadngey da o liak
aya as no vinata da no kadwan am nayedey as sira o kadwan
am, "Tayto o nayliliak sia a anghel."
30 Vatan sia ni Jesus dira, "No iyan no liak aya am
makayamot dinio asna makayamot ava diaken.
31 Ta sichangoriaw dana o kawara no hosga no tawotawo
do mondo aya as kano kahomis no manyokoyokod no
tawotawo do mondo aya a si Satanas.
32 As an pinapasek ako na anti do kros am pasngenen ko
sa anti o atavo a manganohed diaken."
33 Vinata na ya ni Jesus a papanmoan na nia an maypay-
pango o kadiman da sia.
34 Amna vinata da sia no tawotawo saya, "No mian do
pinatolas kaychowa da Moises kanira no profeta sa am
arava o kavosan no viay no Mesias ori asna ango vatan mo
sia o kapapasek sia do kros o Naytawo aya. Sino o vata
moaya a Naytawo."
35 Vatan sia dira ni Jesus, "Yaken o sehdang a
machipanghovok dinio pero dekey dana o tiempo a ka-
pachichasa ko dinio. Dawa do katayto ko pa dinio am ono-
tan nio yaken tapian di kamo homisen no kasarisarian, ta
no mian do kasarisarian am mapanmo nava o pangwanan
na.
36 Makayamot do kayaken no tomoroh so sehdang am
onotan nio yaken tapian kasehdangan kamo as kaparin nio
so tomoroh so sehdang." Tayoka na ya vatahen ni Jesus am
komnaro a mangay do di da makavoyan sia.

No makehnet a kaparin da no Judeo

37 Aran akma sawri o kaoyod na aro no makakniknin a
pinarin na am alit pa no kadi da manganohdan.
38 Amna nia o pakatongtongan no pinatolas ni profeta
Isaias do nakavata na sia o,

"Apo, ango ichabo aya no manganohed do vatahen
namen aya. As ango ichabo no manganohed dira do
pinavoyan aya sia no Dios o makakniknin saw a pinarin
na."

39 Pinatolas pa ni Isaias an ango di daya makapanganohdan.
Niaya o vinata na:

40 "Nivotavota sa no Dios as kapangehnet na sira tapian
di sa makavoya kano makaintindi as kapanganohed da
diaken as kalibri ko sira, kwana no Dios."

41 Vinata sa ya ni Isaias takwan navoya na kaychowa o
pakaknikninan ni Jesus.
42 Amna aran akma sawri am aro sa do maato aya
a adngedngeyen no Judeo o nanganohed di Jesus amna

pinapanmo dava ya do kamo da nira no Fariseo sawri an pakarohen da sa do kakpekpehan da a sinagoga.
43 Pinipia da o kapakamia nira no tawo as kano ka-
pakamia nira no Dios.
44 Kwanasaw am nangononong si Jesus a makavata sia so oyod a maliak, "An sino o manganohed diaken am voyvoh akoava a panganohdan na asna no tomnovoy paya diaken.
45 As an sino o nakavoya dana diaken am navoya narana o kaparin no tomnovoy aya diaken.
46 Nawara ako do mondo aya a tomoroh so sehdang tapian an sino o manganohed diaken am komaro do kasarisarian.
47 As an sino o makadngey so vatahen ko saya as kadi na manganohdan am torohan koava so hosga. Takwan nangay akoava do mondo aya a tomoroh so hosga do tawo, ta nangay ako a tomoroh so kalibrian da.
48 No maskeh niaken as kano di manganohed do vatahen ko saya am mian anti o omhosga sia do manawdi a araw. As no omhosga aya dinio am no mismo a pinawnonong ko na saya dinio.
49 Ta no vinata ko saya am yapo sava ya do tanitanyan ko, ta yapo sa ya do Ama ko a iya so tomnovoy diaken kano iya so minyokoyokod niaken do vatahen ko.
50 As masigoro ko ta no yapo saya do Ama a pawnonongen ko dinio am manoroh so viay a abo so pandan. Dawa an ango vatahen ko am niaya sa o vinata diaken no Dios Ama a vatahen ko."

13

No nakawyawyas sira ni Jesus o disipolos na sa

1 Masngen dana o Paskwa daya no Judeo am mapanmo dana ni Jesus o nakawara narana no tiempo a kapirwa na a tomohos do hanyit a mayvidi do Ama na. As do nakaoyod na maddaw nira no tawotawo na sa do nakarahan am navidin na sa a ichaddaw do kavosan na.
2 Do katori da moyab da Jesus kanira no disipolos na saya am tori dana nahap ni Satanas si Judas Iscariote a anak ni Simon a omtraydor si Jesus.
3 As aran do kapanmo sia ni Jesus o nakatoroh na dia no Dios Ama so atavo a ipakapamarin as kano nakatovoy na sia as kasngen narana mayvidi sia,
4 am tominek do katayoka dawri a moyab as kavahas na so mankantad ori a onayen na as kapanghap na so twalia a pabedberen na do katinghan na,
5 as kapangay na so danom do planggana as kasitnan na a omoyawyas sira so disipolos na saya as kanyisnyis na do kokod da no twalia aya a mian do katinghan na.

6 Makarapit di Simon Pedro am vinata ni Pedro, “Apo,
ango pa o ichaimo no omoyawyas diaken.”
7 Amna vinata sia ni Jesus, “Maintindi moava sichang-
oriaw o inmonmoan na no parinyen koaya asna anti do
kwanasaw.”
8 Vatan sia ni Pedro, “Piahen koava o kawyawyas mo so
kokod ko.” Amna vinata sia ni Jesus, “An di mo piahen o
kawyawyas ko dimo am mavidang kava a asa ka disipolo
ko.”
9 Vatan sia ni Simon Pedro, “Apo, voyvoh ava o kokod ko
asna aran no tanoro kano oho ko paya.”
10 Amna no tinbay ni Jesus am, “Nesisita pava o kapirwa
sia namonamohen a atavo o karakohan nio an narios kamo
na asna no kokod nio na. Tayto kamo na manamonamo a
katadkan no asa dinio.”
11 Vinata ya ni Jesus do kapanmo na sia o kaasa na dira
no omtraydor anti sia.

12 Tayoka na sa oyawyasen as kapirwa narana a omonay
so vinahas naw am nayvidi do paydisnan naw as kavata
na sia dira do disipolos na saya, “Ara nio a maintindi o
inmonmoan no pinarin koaya dinio?
13 Sincharan nio yaken a Mananawo nio as kano Apo nio.
Hosto ori takwan oyod o kayaken no Mananawo kano Apo
nio.
14 Dawa an yaken a Apo kano Maistro nio as maparin
koynio a oyawyasen am mayanong kamo a omoyawyas so
kadwan dinio.
15 Pinarin ko ya a palialitan nio a parinyen.
16 As vatahen ko dinio o kadi na maypatoan no pachi-
rawatan kano apo na anmana no tinovoy kano tomnovoy
sia.
17 As makayamot do kapanmo nio so vatahen ko saya
dinio am masoyot kamo an parinyen nio sa ya.
18 No vatahen koaya am komapet ava dinio atavo, ta
ichapatak ko sa o pinidi ko asna asa dinio o omtraydor
diaken. Amna maparin ya tapian makatongtong o nakatolas
a makavata sia, ‘No asa do nachakan diaken o omtraydor
diaken.’
19 Tayto ko ya vatahen dinio sichangoriaw a manam kano
kaparin na tapian an maparin dana anti am manganohed
kamo do kasomnivog no nakatovoy diaken no Dios.
20 As vatahen ko dinio so kakawyoran ta an sino o
manganohed dira do tovoyen ko am yaken o panganohdan
na as an sino o manganohed diaken am no tomnovoy aya
diaken o panganohdan na.”

No nakavahey nia ni Jesus o omtraydor anti sia
(Mateo 26:20-25; Marcos 14:17-21; Lucas 22:21-23)

21 Tayoka na ya vatahen ni Jesus am marahem o kapang-
tokto na as kavata na sia, “Kakawyoran o kaasa na dinio no
omtraydor niaken dira do omdiman diaken.”
22 Naychatiditidib sa o disipolos na saya a di makapanmo
sia an sino dira o vata naya.
23 Do nakavata aya sia ni Jesus dira am mian a machi-
tangked sia o asa dira do disipolos naw a oyod na ichaddaw.
24 Sinyasan dia ni Simon Pedro o kahes na nia di Jesus an
sino vata naya.
25 Paypasngen na no disipolo aya di Jesus as kahes na nia,
“Apo, sino vata moaya.”
26 Vatan sia ni Jesus, “No torohan ko anti no tinapay aya a
pasawsawen ko am iya.” Pasawsawan sia ni Jesus o tinapay
aya a pondanan na as katoroh na nia di Judas a anak ni
Simon Iscariote.
27 Tayoka na kanen ni Judas o tinapay aya am somindep
sia si Satanas. As vatan sia ni Jesus sia, “Nyeng mo na a
parinyen o ichakey moaya parinyen.”
28 Amna arava dira do koman aya o nakaintindi sia an
ango vinatan sia ni Jesus di Judas.
29 No vata da no kadwan dira am no nakatovoy sia ni
Jesus a manadiw so kaylangan da do fiesta aya anmana no
kangay na a manoroh so limos dira do makasiasi do ka si
Judas no tesorero da.
30 Dawa katayoka na koman sia ni Judas o tinapay ori am
nyeng dana a mehbet as mahep dana kanaw.

No nanawdi sa a vidin ni Jesus

31 Kahbet ni Judas am vatahen ni Jesus, “Sichangoriaw
dana o kasinchad sia o Naytawo aya as makayamot sia am
mavoya o ipakapamarin no Dios.
32 As an pamatohen o Dios a makayamot sia am pamato-
hen anti sia no Dios. As sichangoriaw dana o kaparin na
nia.
33 Kamanganakan, dekey dana a tiempo as kakaro ko
dinio. Chitahen nio anti yaken amna akma so nakavata
ko sia dira do apopohen nio a Judeo am vatahen ko pa ta
makangay kamoava do angayan koaya.
34 As tayto o vayo a onotan a itoroh ko dinio. Nia am no
kaddaw nio no kadwan dinio a akma so kaddaw ko ninio.
35 Ta makayamot anti do addaw nio no kadwan dinio o
kapanmoan sia no tawotawo o kapaydisipolos ko dinio.”

No nakapatanggal na nia o kasobna anti sia ni Pedro
(Mateo 26:31-35; Marcos 14:27-31; Lucas 22:31-34)

36 Vatan sia ni Simon Pedro di Jesus, “Apo, dino angayan
moaya.” No tinbay sia ni Jesus am, “Do angayan koaya am
kangayan nioava sichangoriaw asna ito anti o kawnot nio
daw.”
37 Vatan sia ni Pedro, “Apo, ango di ko a makawnotan
dimo sichangoriaw. Maparin ko a itoroh o karakohan ko a
dimanen a makayamot dimo.”
38 Amna vinata sia ni Jesus, “Do hahawen mo am maparin
o kadiman mo a omagom niaken amna no kakawyoran na
am manam pa anti so kawni no manok do malatiat am
naypitdo mo na anti a ipachisobna o kasinchad mo diaken.”

14

No mavoyvoh a panahanan a mangwan do Dios Ama

1 Vinata pa ni Jesus dira, “Mavakel kamoava asna
ichasaray nio o Dios as kapanganohed nio diaken.
2 Ta no yanan no Ama ko am rakoh a nia so iyangay ko
preparahen a manma. As vatahen koava ya dinio an dia
oyod ya.
3 As an tayoka ko na anti ya preparahen am mayvidi ako a
omahap dinio tapian machichasa kamo na diaken do yanan
ko.
4 As tayto nio na ichapatak an maypaypango kapangwan
nio do angayan koaya.”
5 Payliliak ni Tomas as kavata na sia, “Apo, ichapatak
namen ava an dino angayan moaya. Dawa maypaypango
kapatak namen nia o panahanan a mangay daw.”
6 Vatan sia ni Jesus, “Yaken o panahanan aya a mangwan
do Ama ko as kano kakawyoran takwan yaken o tomoroh
so somnivog a viay. As arava o makangay do Ama ko a di
manahan diaken.
7 An akmay somnivog o kasinchad nio na diaken am
masinchad nio na o Ama ko. Makayapo sichangoriaw am
masinchad kano mavoya nio na sia.”
8 Vatan sia ni Felipe, “Apo, ipavoya mo diamen o Dios Ama
tapian mabo dana o kamadamadanan namen.”
9 Amna vinata ni Jesus, “Nayendes ako na a machichasa
dinio as manda paro pa sichangoriaw am tayto mo pa yaken
a dia sinchad mo Felipe? An sino o nakavoya dana diaken
am navoya narana o kaparin no Ama ko. Dawa akdawen
nio pava o kapavoya ko sia dinio o Ama ko.
10 Panganohdan nio paroava o kaasa namen kano Ama
ko? No vatahen ko saya dinio am yapo sava ya do
tanitanyan ko, ta no Ama koaya o tomoroh nia o vatahen
kano parinyen ko sa.

11 Panganohdan nio o vata koaya dinio a kaasa namen
kano Ama ko. Amna an di nio yaken a panganohdan a
makayamot do katod ko a makavatan sia ya am mayanong
kamo a manganohed a makayamot do pinariparin ko na
saya.
12 “As vatahen ko dinio so kakawyoran ta an sino
manganohed diaken am maparin na sa o parinyen ko saya.
As karakorakoh pa no maparin na takwan mayvidi ako na
di Ama.
13 As an ango iyahes nio a makayamot diaken am itoroh
ko tapian dayen o Dios Ama.
14 As aran ango iyahes nio diaken a makayamot do saray
nio am itoroh ko.

No nakapromisa na nia ni Jesus o Masanto a Espirito a iya so katadi na do tana aya

15 “An ichaddaw nio yaken am anohdan nio sa o pa-
nyokoyokoran ko.
16 Akdawen ko anti do Ama o katoroh na nia dinio o
Masanto a Espirito a somidong dinio kano mavidin dinio
as mapawnot dinio a abo so kavosan.
17 No Espirito aya anti o mapavoya nia dinio o
kakawyoran. As sira o di anti manganohed diaken am
rawaten dava anti o Espirito aya takwan masinchad dava
kano mapanmo dava sia. Asna inio a makasinchad dana
sia am pachirayayan na anti nio fermi.
18 “Karoan koavaynio a abo so rarayay as mayvidi ako
anti dinio.
19 Dekey dana as kadi darana makavoyan diaken no di
saya manganohed diaken. Asna inio am mirwa nio pa
anti yaken a mavoya takwan mirwa ako anti a maviay as
makayamot do kayan no viay ko am mian pa anti o viay nio.
20 As an mawara o kapakatongtong na nia am mapanmo
nio anti so mahosto o kaasa namen kano Ama as kano kayan
ko dinio a di dana ngaro.
21 An sino o mavidin a omonot do panyokoyokoran ko am
iya o maddaw niaken. As an sino o maddaw niaken am
ichaddaw no Ama ko. Ichaddaw ko pa sia as kaparin ko sia
a makasinchad diaken.”
22 As si Judas (si Iscariote ava ya) am inahes na, “Apo,
ango ichayamen na no papanmoan mo no kaparin mo asna
dia do atavo a mondo aya.”
23 No tinbay sia ni Jesus am, “No mavidin a omonot do
vatahen ko saya am iya o maddaw niaken as iya o ichaddaw
no Ama ko as iya o pachirayayan namen.

24 Sira o diaddaw niaken am sira o di omonot do vatahen
ko sa, as no vatahen ko saya dinio am yapo sava diaken ta
yapo sa ya do Ama ko a tomnovoy aya diaken.
25 “Vatahen ko sa ya dinio do kayan ko paya machasa
dinio.
26 Asna an abo ako na anti am tovoyen anti no Ama
o Masanto a Espirito a iya so somidong dinio kano
machichasa dinio tapian nanawhen naynio anti as ka-
panakenakem na sia dinio o atavo a vinata ko na sa dinio.
27 Mavakel kamoava,” kwana pa ni Jesus, “as mamo
kamoava, ta torohan koynio so kaydamnayan nio a diaparin
a itoroh dinio no mondo aya.
28 Vinata ko na dinio o kakaro ko amna mayvidi ako
anti dinio, as an ichaddaw nio yaken am masoyot kamo do
kapayvidi ko na do Ama a iya so matoato kaniaken.
29 Tayto ko saya vatahen dinio a manam so kaparin da nia
tapian an makatohod dana sa anti am manganohed kamo
diaken.
30 Mayendes ako pava mangononong dinio, ta ito dana o
apohen da no di manganohed diaken a si Satanas. Amna
arava o maparin na nia a homisan diaken,
31 ta no niyokoyokoran niaken no Ama o parinyen ko
tapian ichapatak no mondo aya o kaddaw ko no Ama. As
sichangoriaw am mangay ta na.”

15

Si Jesus do litrato no asa ka mohamoha

1 Vinata dira ni Jesus, “Yaken am akma ko so mismo
a atngeh no mohamoha as no Ama ko o tomidib do
mohamoha aya.
2 No atavo a sanga a di omsi am pakarohen na as atavo a
sanga a omsi am totoan na tapian omlak as kapaypaaro no
asi na.
3 Akma kamo so chinatotoan dana a mohamoha
makayamot do kapanganohed nio do vinata ko sa dinio.
4 Mavidin kamo a omonot diaken tapian mavidin ako
dinio. Ta akma so kadi na makasian no sanga a pinasiay
do atngeh na am nawri o kaparin nio an machisiay kamo
diaken.
5 Yaken o atngeh as inio am yangaw kamo. No di
machisiay diaken am iya o aro so asi, ta an machisiay kamo
diaken am arava o mapaparin nio.
6 No machisiay diaken am akmay nakolay a sanga a ipoha
as kano sosohan.

7 An mavidin kamo a manganohed diaken kano omonot
do vinata ko sa dinio am itoroh no Dios o atavo a akdawen
nio sia.
8 An akma kamo so mohamoha a aro so asi am pamatohen
o Ama ko as kavoya sia o kaoyod no kapaydisipolos ko dinio.
9 Kawayakan nioava ta no addaw ko ninio am akma so
addaw niaken no Ama ko.
10 Mavidin nio sa anohdan o yokoyokoran ko ninio tapian
manakem nio o addaw ko ninio, ta nia am akma so
nakavidin ko a omanohed do panyokoyokoran no Ama as
kavidin ko a makanakem so addaw na.
11 Vinata ko sa ya dinio tapian machipasoyot kamo diaken
as kapaypangay pa no kasoyosoyotan nio.
12 "Niaya o panyokoyokoran ko: ichaddaw nio o kadwan
dinio akma so nakaddaw ko ninio.
13 Arava o addaw a mayparakoh pa kano addaw no asa ka
tawo a tomoroh nia o viay na a makayamot do kaychayvan
na.
14 Kaychayvan koynio an parinyen nio o panyokoyokoran
ko saya.
15 Tawagan ko pavaynio so pachirawatan ko ta no asa
ka pachirawatan am ichapatak nava o parinyen no apohen
na. Asna tawagan ko naynio so kaychayvan ko takwan
pinapanmo ko na dinio o atavo a pinapanmo diaken no Ama
ko.
16 Inio ava o minpidi diaken a apohen nio, ta pinidi koynio
as katongdo ko dinio a omsi so di mararayaw. As an ango
iyahes nio do Ama ko a makayamot do kapanganohed nio
diaken am itoroh na dinio.
17 As no yokoyokoran koaya ninio am no kaddaw nio no
kadwan dinio.

No pakayapoan no ikontra sira o omonot dana di Jesus

18 "As ipaychaknin nioava an ipsok daynio no di
manganohed diaken ta nanmanma da pa yaken a ipsok as
kaninio.
19 An akma kamo sira a di manganohed diaken am
ichaddaw daynio daw, ta sira o kapalit da so dadakay no
tawo do mondo aya o ichaddaw da. Asna makayamot do
nakapidi ko dinio am ipsok daynio.
20 Ari nio pa sigoro manakem o nakavata ko sia dinio ta
no asa ka pachirawatan am matoato ava kano apohen na.
As an yaken a Apo nio as pinakasiasi no tawo do mondo aya
am inio pava anti o di da pakasisien. As an pinanganohdan
da o vinata ko sa am anohdan da paynio daw.
21 Pakasisien da anti nio a makayamot do kawnot nio
diaken as kadi da makasincharan sia o tomnovoy aya
diaken.

22 An akmay di ako a nangay a omvahevahey nia dira o
kakawyoran am pagatosen sava. Asna sichangoriaw am ara
pava o iraradin da a di manganohed diaken.
23 As an sino maskeh niaken am ichaskeh na pa o Ama ko.
24 As an akmay abo sa o makakniknin saw a pinarin ko
a di pa naparin no kadwan am pagatosen sava do kadi
da manganohdan, asna makayamot do nakavoya da sa so
pinarin kori as kayan na pa no kapsok da niaken kano Ama
am rakoh o gatos da.
25 Amna sivog ya akma so pinatolas da no profeta a
makavata sia, 'Tod da yaken a ipsok a abo so gatos.'
26 Amna an mawara anti dinio o Masanto a Espirito a
tovoyen ko a yapo do Dios Ama a mapawnot dinio am
iya anti o mapapanmo nia dinio o kakawyoran a komapet
diaken.
27 As aran inio am mayanong o kangay nio a mapa-
panmo no komapet diaken takwan nachasa kamo diaken
a nakayapo do sitnanan no kapananawo ko.

16

1 "Vinata ko saya dinio atavo tapian di kamo dispresio a
omonot diaken.
2 Pakarohen daynio do kakpekpehan nio sa a sinagoga as
mawara pa anti o tiempo no kaktokto da nia o kapayserbi
da do Dios an dimanen daynio.
3 Parinyen da sa ya takwan masinchad dava o Dios Ama
as kaniaken.
4 Asna tayto ko sa vatahen dinio tapian an mawara o
tiempo aya am manakem nio o nakapatanggal ko nira ya
dinio.

No anongen no Masanto a Espirito do tana aya

"Vinahey koava ya dinio do nakasitnan no nakawnot nio
diaken takwan mian ako pa a machasa dinio.
5 Asna sichangoriaw am mayvidi ako na do tomnovoy aya
diaken amna ango di nio mapaspaspangan sia diaken an
dino angayan ko.
6 Tayto ko mavoya o kaoyod nio a mangsah a makayamot
do vinata ko saya dinio,
7 amna no kakawyoran na am ichapia nio o kakaro ko
na tapian tovoyen ko na dinio o Masanto aya a Espirito a
somidong dinio kano mapawnot dinio, ta an di ako komaro
am mawara ava.
8 As an mawara anti sia am pasehdangen na do tawotawo
o nakapakagatos da as kano logar anti a kastigo no gatos as
kapasehdang na pa sia o somnivog a mapia a kaparin no
Dios.

9 Pasehdangen na pa anti no Masanto aya Espirito o
nakapakagatos da no tawotawo do kadi da nanganohdan
diaken.
10 Pasehdangen na pa anti dira o somnivog a kaparin ko
a nia so mayanong a onotan. Ipapanmo na sa anti ya ta
mayvidi ako na di Ama ko as kadi nio na makavoyan diaken.
11 Pasehdangen na pa anti o kadi na maynyohan no
kapangastigo no Dios, ta si Satanas a iya so onotan da no
tawotawo do mondo aya am chinasentensian dana.

12 "Tayto pa aro o ichakey ko a vatahen dinio amna
maintindi nio sava ya sichangoriaw.
13 Asna an mawara dana anti o Masanto aya Espirito am
iya dana anti o mapapanmo nia dinio o atavo a kakawyoran.
Arava o ipapanmo na dinio a yapo do tanitanyan na ta
yapo do Dios. As ipapanmo na pa anti dinio o manam sa a
mapaparin.
14 Pamatohen na anti yaken no Espirito aya, ta adngeyen
na o vatahen ko sia as kavahey na sia dinio.
15 As no vatahen ko am nawri o vatahen no Ama ko a nia
so ipapanmo na dinio no Espirito aya akma so vinata ko.

16 "Masngen dana o kadi nio na makavoyan diaken, amna
ichangsah nioava ya ta dekey as kapirwa nio a makavoya
diaken."
17 Vatan da sia do kadwan dira no disipolos saya, "Ango
paro ichakey naya a vatahen no vata naya a masngen dana
o kadi ta makavoyan sia as kano dekey as kapirwa ta
makavoya sia, as kano kavata naya so kangay na do Ama
na.
18 Ango paro ichakey na vatahen no vata naya a 'dekey
dana'. Ara tava maintindi o vatahen na saya."
19 Amna do kapatak nia ni Jesus o kakey daya omahes
no inmonmoan no vinata na sawri am vatan na sia dira,
"Iyahes nio do kadwan dinio an ango ichakey ko a vatahen
do nakavata koaw so, 'Masngen dana o kadi nio na
makavoyan diaken as dekey as kapirwa nio a makavoya
diaken'?
20 Vatahen ko dinio so kakawyoran ta mangsah kamo
anti as kapaytanyitanyis nio pero sira o tawotawo a
omsok niaken am masaray sa. Amna no pakayapoan no
kangsangsahan nioaya am mayvadiw anti a pakayapoan no
kasoyosoyotan nio.
21 Akma ya so asa ka mavakes a rakoh so didiwen an
makawara dana pero an mawara dana o metdeh aya am
kawayakan narana o pinandidiwan na a makayamot do
rakoh a soyot na no metdeh aya.

22 Akma kamo saw a rakoh so kangsah sichangoriaw pero
an mirwa ta anti a mayvovoya am rakoh o kasoyosoyotan
ta as kabo dana no makaparin sia pakarohen do tawol nio
o soyot nio.
23 As makayapo anti daw am yaken pava o pangahsan
nio, ta no Ama ko na anti o pangahsan nio as kakawyoran
o vatahen ko ta marawat nio o aran ango a iyahes nio a
makayamot do kapanganohed nio diaken.
24 Do nakarahan am arava o inahes nio do Dios a
makayamot do kasaray nio niaken, pero sichangoriaw am
mangdaw kamo dia tapian makarisibi kamo as kaoyod nio
a rakoh so kasoyosoyotan.
25 "Tayto ako a nanerbi so parabola do pawnonongen ko
saya dinio pero ito o kapangononong ko dinio so komapet
do Ama a masonong nio a maintindi a dia akma so masadit
a intindien a parabola.
26 An mawara dana o araw aya am no Ama dana o
pachipangdawan nio a makayamot do kasinchad nio na
diaken. As yaken pava anti o mangdaw ninio,
27 ta ichaddaw naynio no Dios Ama a makayamot do kad-
daw nio niaken as kano nakapanganohed nio do nakatovoy
na diaken.
28 Yapo ako do Dios Ama as nangay ako do mondo aya
amna karoan ko na anti o mondo aya as kapirwa ko na a
mayvidi do Ama ko."
29 Vatan da sia no disipolos saya, "Tayto dana masehdang
o pavatahen mo saya, ta ara ka pava manerbi so parabola.
30 As sichangoriaw o kapanmo namen sia o kapanmo mo
so atavo as kaylangan pava o kapavata namen so ichakey
sa a iyahes dimo. Makayamot dia am manganohed kami na
do kayapo mo do Dios."
31 Vinata ni Jesus dira, "Somnivog dana o kapanganohed
nio diaken?
32 Vatahen ko ta ito oras a kasisiay nio a somavat as
kapaychatani ko a nikaroan nio. Amna maychatani akoava
ta machirayay diaken o Ama ko.
33 Pinapanmo ko sa ya dinio tapian abo ichavakel nio do
kawnot nio diaken. Ta mian anti o pakasisian nio amna
makangdet kamo, ta nanghomis ako na do marahet do
mondo aya."

17

No dasal ni Jesus dira do disipolos na

1 Tayoka na sa ya vatahen ni Jesus am tomnangay do
hanyit as kavata na sia, "Ama, nawara dana o natongdo

aya oras ko. Ipasinchad mo o Manganak moaya tapian ipasinchad na paymo tapian pamatohen naymo.
2 Ta iya o tinorohan mo no ipakapamarin a tomoroh so viay a abo so pandan do atavo a parawatan mo sia.
3 No iyan no viay a abo so pandan no asa ka tawo am no kapanganohed dimo a kakawyoran a Dios as kano nakatovoy mo si Jesu Cristo.
4 Pinavoya ko o makakniknin a ipakapamarin mo do nakaparin ko sira so pinaparin mo sa diaken.
5 As sichangoriaw mo Ama am ahapen mo na yaken do yanan mo as kapavidi mo na sia diaken o mato a anongen a payasan ta a manam pa kano nakamaog so mondo aya.
6 "Pinapanmo ko na o somnivog mo a kaparin dira do pinarawat mo saya diaken. Dira mo sa ya as pinarawat mo sa diaken as tayto sa navidin a manganohed do chirin mo.
7 As sichangoriaw am mapanmo darana ta no atavo sa a pinarin ko kano pinawnonong ko am yapo dimo.
8 Ninanawo ko sa do vinata mo a inanawo ko sira as tayto sa nanganohed. Dawa sichangoriaw am tayto darana sincharan o kapaymanganak mo diaken as kapanganohed da do nakatovoy mo diaken.
9 Tayto ko saya ipachahoahok asna sira ava o tawotawo do mondo aya a di manganohed. Ipachahoahok ko sa o pinarawat mo saya diaken takwan dira mo sa ya.
10 Atavo sa o diaken am dira mo sa as atavo dira mo am diaken. As sira o mapakagloria diaken.
11 As sichangoriaw am mayvidi ako na dimo as karoan ko na sa do tana aya. Dawa Masanto a Ama, pachonongan mo sa do rakoh a ipakapamarin mo tapian mavidin sa a masa akma so kaparin ta.
12 Do kayan ko pa a machichasa dira am navidin ko sa onongan o pinarawat mo saya diaken a makayamot do ipakapamarin a tinoroh mo diaken. Pinakapia ko saya pachonongan as arava o nabo dira a katadkan no asa ori a nanma ta na a mapanmo a mabo a niaya so pinakatongtong no nakatolas a Chirin mo.
13 "As sichangoriaw do kapayvidi ko naya dimo am pavatahen ko sa ya do kayan ko pa do mondo aya tapian mian o kasoyosoyotan da a makayamot diaken.
14 Vinahey ko na dira o ichakey mo a ipapanmo dira as tayto sa kontrahen no tawotawo do mondo aya takwan akma saya diaken a machitarek do kaparin no mondo aya.
15 Akdawen koava o kapakaro mo na sira do mondo aya asna no kapavawa mo sira do kahapan sira ni Satanas.
16 Akma saya diaken a machitarek so kaparin dira do tawotawo do mondo aya a di manganohed dimo.

17 Parinyen mo pa o chirin mo a mapavawa sira do
pakagatosan, ta no chirin mo o voyvoh a kakawyoran.
18 As akma so nakatovoy mo diaken do mondo aya am
tovoyen ko pa sa do tawotawo do mondo aya,
19 as tapian mayvadiw sa ya a somnivog a tawotawo mo
am itoroh ko o viay ko a makayamot dira," kwana ni Jesus.

No dasal ni Jesus do atavo a manganohed kano omonot sia

20 "Voyvoh sava ya a ipachahoahok ko, ta sira pa o atavo
a manganohed anti diaken a makayamot do kapananawo
da niaken.
21 Ipachahoahok ko sa mo Ama tapian masa sa so anod
kano aktokto akma so kaparin ta as kavidin da a omonot
do kahohoan ta nira, tapian manganohed sa o tawotawo do
mondo aya do nakatovoy mo diaken.
22 Akma so nakatoroh mo diaken so ipakapamarin am
tayto ko na sa tinorohan so ipakapamarin tapian masa sa
akma so kaparin ta.
23 Mavidin ako dira akma so kayan mo diaken tapian oyod
a mapia o kasa da tapian manganohed o mondo aya do
nakatovoy mo diaken as kapanmo da sia o kaddaw mo nira
akma so kaddaw mo niaken.
24 Ama, ichahoho ko o kapachasa da anti diaken no
tinoroh mo saya diaken tapian mavoya da o makakniknin a
kaparin ko a nia so pinarawat mo kaychowa diaken manam
pa kano nakamaog so mondo aya a makayamot do addaw
mo niaken.
25 Ama a mahosto do atavo, masinchad davaymo no
tawotawo do mondo aya pero masinchad koymo as sira o
tawotawo ko saya am sincharan da o nakatovoy mo diaken.
26 Pinapanmo ko na dira o kaparin mo as kavidin
ko pa anti a mapapanmo niaya dira tapian no addaw
da no kadwan dira am akma so addaw mo niaken as
kapachahoahok ko pa nia o kavidin ko dira."

18

No nakaaresto da si Jesus
(Mateo 26:47-56; Marcos 14:43-50; Lucas 22:47-53)

1 Nakarahan o kapachahoahok aya ni Jesus am nayato-
vang sa kanira no disipolos na saya do ahsong no Kidron as
kangay da do asa ka hardin a nimohan so kayokayo.
2 Mapanmo ni Judas a iya so omtraydor anti sia o logar aya
ta nasanib dana sa Jesus kanira no disipolos na a mangay
daw.

3 Dawa mian sa daw am mawara sa Judas kano aro a
sinjalo as kano gwardia sa do templo a mian so armas kano
soho a tinovoy da no maato sa a papali kanira no Fariseo.
4 As do kapanmo narana sia ni Jesus o maparin aya anti
am nachivayat dira a makavata sia, “Sino o chitahen nio.”
5 “Si Jesus a iNazareth,” kon da. As mian si Judas a
omtraydor sia a machipanghovok dira do nangay saya a
komita si Jesus. Vatan sia ni Jesus, “Yaken o chitahen
nioaya.”
6 Kavata na sia ya ni Jesus am nanyeng sa maypayso o
komita aya sia as kapaychapodipodid da.
7 Pirwan na omahes nia ni Jesus, “Sino chitahen nioaya.”
As pinirwa da vatahen o, “Si Jesus a iNazareth.”
8 Vatan sia ni Jesus, “Ari ko na vinata dinio o kayaken
na. As an ara yaken o chitahen nio am inolay nio na sa o
rarayay ko saya.”
9 Vinata na ya tapian makatongtong o nakavata na sia,
“Arava o aran asa dira do pinawnot mo sa diaken o mabo.”
10 Si Simon Pedro am mian o espada na kanaw as nikoyot
na ya as kabakbak na do pachirawatan no apohen da no
papali a chinatilpas no tadinya no tawo aya. No ngaran no
pachirawatan aya am si Malkus.
11 Vatan sia ni Jesus di Pedro, “Pavidien mo o espada
moaya do sohot na takwan kaylangan o kawnot ko do inolay
no Ama ko.”
12 As inahap si Jesus no sinjalo saya as kano kapitan da as
kanira no gwardia saya do templo as kavahod da so tanoro
na.
13 Inangay da sia manma di Anas a ama no kakovot no
mato dana dira do papali do awan aw a si Caifas.
14 As si Caifas aya o nakavata awri sia dira do Judeo o
kapipia na no kadiman no asa ka tawo as kano kadiman da
atavo.

No nanoma a kapachisobna na ni Pedro si Jesus
(Mateo 26:69-70; Marcos 14:66-68; Lucas 22:55-57)

15 Minonot pa di Jesus do nakahap daya sia si Simon Pedro
kano asa pa a ka disipolo. No disipolo aya am masinchad no
apohen da no papali as nakasdep do vahay naya a nisdepan
da ni Jesus.
16 Asna si Pedro am nakasdep ava. Minehbet o disipolo
aya a machisisirin nia do mavakes aya a maytayayan do
ayeran o kapasdep na si Pedro. As nipia na.
17 Vatan sia no mavakes aya di Pedro, “Asa ka dira do
disipolos no inaresto daya?” Amna no tinbay ni Pedro am,
“Omba.”

18 As do kahanebneb na am nangatong sa so apoy o sinjalo
sa kanira no pachirawatan saya no mato a pali tapian pay-
dangdangan da. As si Pedro am mian a machipaydangdang
dira.

No nakasalap ni Jesus a imbestigan no mato a pali
(Mateo 26:59-66; Marcos 14:55-64; Lucas 22:66-71)

19 Pinaheahes no apohen da no papali si Jesus do komapet
dira do disipolos na sawri as kano pananawan na.
20 No vinata ni Jesus am, "Nayfermi ako a mananawo do
sinagoga sa as kan do templo a kakpekpehan no atavo a
Judeo as arava o pinananawo ko so matayo.
21 Dawa yaken ava o ahsen nio asna sira o nakadngey
diaken, ta mapanmo da sa o pinananawo ko."
22 Nakavata na sia ya am chinaket no asa ori do sinjalo
a tori a maytetnek do masngen aw di Jesus as pinitpit na
si Jesus a makavata so, "Nawri do vata mo o mayanong a
itbay mo so máto dana a pali?"
23 Vatan sia ni Jesus dia, "An mian o vinata ko a marahet
am ivahey mo an ango. Asna an abo o vinata ko a marahet
am logar moava yaken a pitpiten."
24 Nakarahan ya am pinaytovoy ni Anas si Jesus a tori pa
mavahod di Caifas a iya so máto dana dira do papali.

No pidwa no kapachisobna nia ni Pedro si Jesus
(Mateo 26:71-75; Marcos 14:69-72; Lucas 22:58-62)

25 As do katori nawri a machipaydangdang ni Simon
Pedro am vinata da sia, "Asa ka dira do disipolos naw?"
Amna pinachisobna na ya.
26 Vatan sia no asaw do pachirawatan no apohen da no
papali a lipos no tawo ori a nitilpas ni Pedro so tadinya o,
"Navoya koymo kaytiyaw a rarayay na do hardin awri."
27 Amna pinirwa ya a ipachisobna ni Pedro as nanyeng a
omoni o asa ka manok.

No nakapachisalap ni Jesus di Pilato kano nakasentensia
da sia a dimanen
(Mateo 27:1-2,11-31; Marcos 15:1-20; Lucas 23:1-5,13-25)

28 Nikaro da si Jesus do katdan aya ni Caifas do kapay-
sehsehdang a iyangay do pangofisinan no gobernador a
iRoma do katdan na. Amna somindep sava o Judeo awri
takwan no mian do onotan da am no kadi da parinyan a
somdep do vahay no asa ka Hentil a manam so kaselebra
da so Paskwa.
29 Dawa minehbet dira si Gobernador Pilato as kahes na
nia, "Ango sinadan no tawo aya."
30 No tinbay da sia am, "An abo o sinadan no tawo aya
am iyangay namen ava dimo."

31 Vatan sia ni Pilato dira, “Ahapen nio sia as kainio no
tomoroh dia so sentensia an ango mian do panyokoyokoran
nio.” Amna vatan da sia no Judeo saya, “Arava o anohed
namen a tomoroh so sentensia no kadimanan no asa ka
tawo.”
32 Niaya o pinakatongtong no vinata ni Jesus a kaparin no
kadimanan na.
33 Minirwa a somdep si Pilato do pangofisinan naw as
katawag na di Jesus as kavata na sia, “Imo o patol da no
Judeo saya?”
34 Amna no tinbay sia ni Jesus am, “Inahes mo ya do sivog
dimo anmana vinata mori a komapet diaken a makayamot
do nakayan no makavata sia ya dimo.”
35 Vatan sia ni Pilato, “Judeo akoava asna tinoroh daymo
diaken no kaydian mo sa kanira no maato sa a papali a
sentensian ko. Ango pinarin moaya.”
36 Vatan sia ni Jesus, “Maypatol akoava do tana aya. Ta an
do tana aya o paypatolan ko am nachidiman sa o disipolos
ko sa dira do nangay aw a omahap diaken a Judeo tapian
di da yaken a maaresto.”
37 Vatan sia ni Pilato dia, “Tayto mo itoneng o kapatol
mo?” “Tayto mo vatahen,” kwana ni Jesus, “ta no
pinaytawo ko do mondo aya am no kakey ko a mapapanmo
nia o kakawyoran. As sira o makey no kakawyoran am
adngeyen da yaken.”
38 Vatan sia ni Pilato, “Ango o kakawyoran.”

As tayoka na ya vatahen am mirwa mehbet as kavata na
sia dira do Judeo sawri, “Arava o mavoya ko a sinadan na.
39 Asna mian o paparinyen nio a kapavolaw so asa ka
priso an fiesta nioaya. Ichakey nio an pavolawen ko o patol
nioaya a Judeo?”
40 Amna no pinangyaw da am, “Niaya ava o pavolawen
mo as si Barabbas!” Si Barabbas aya am asa ka bandido.

19

1 Pinaymando pa ni Pilato o kayiplot di Jesus.
2 As namarin sa o sinjalo awri so korona a kamanolok as
kapangay da sia do oho nawri as kalaylay da sia so akmay
laylay no patol,
3 as kangay da dia a omtek nia as kavata da so, “Aniven
a patol da no Judeo!” as kapaypitpit da sia.
4 Tayoka ya am mirwa mehbet si Pilato as kavata na sia
dira do Judeo saya, “Ihbet ko na sia as kapanmohen nio ta
arava o kaproyban ko a gatos na.”

5 Kwanasaw am ihbet da si Jesus a tori omonay so korona
naya a kamanolok kano pinawnay daw dia a akmay laylay
no patol. As vatan sia ni Pilato dira, “Tiya o tawo aya.”
6 Kavoya da sia no maato sa a papali kanira no sinjalo
aya no templo am pinangyangyaw da o, “Papasken nio do
kros! Papasken nio do kros!” Vatan sia ni Pilato dira, “Inio
o omahap sia a papasken do kros, ta arava o mavoya ko a
sinadan na.”
7 Vatan da sia dia no Judeo saya, “Mayanong sia madiman
takwan nia o mayanong do asa ka tawo a mapasada so mian
do onotan namen, ta vinata na o kapaykamanganakan sia
no Dios.”
8 Do nakadngey sia ya ni Pilato am naypamo,
9 as pirwa na somdep do pangofisinan naw as kahes na
sia di Jesus, “Dino pinakayapoan mo.” Amna tinbay ava ni
Jesus.
10 Vatan sia ni Pilato dia, “Ango di mo atbayan diaken.
Mapanmo mo paroava o kayan no ipakapamarin ko a
mapavolaw dimo anmana mapapasek dimo do kros?”
11 No tinbay sia ni Jesus am, “Arava o mapaparin mo
diaken an di na piahen no Dios. Dawa rakorakoh o gatos
no tomnoroh aya niaken dimo as kanimo.”
12 Nakadngey sia ya ni Pilato am chinita na o kapakavolaw
na sia pero no vinata da no Judeo saw am, “An pavolawen
mo o tawo aya am kayvan kava no Emperador a si Cesar, ta
an sino makavata so kapatol na am machikontra di Cesar.”
13 Do nakadngey sia ya ni Pilato am pinahbet na si
Jesus as kapaydisna narana do disnan naw an manoroh
so sentensia. Do chirin a Hebreo am tawagan da ya so
Gabbatha.
14 Niaya dana o dispiras no fiesta daya a kapayprepara
da. Payarawnen do nakahbet aya nia ni Pilato si Jesus as
kavata na sia dira do Judeo saya, “Tiya o patol nioaya.”
15 Amna no kapangyangyaw da a makavata sia o, “Ikaro
nio na. Papasken nio na do kros!” Vatan sia ni Pilato dira
o, “Papasken ko paro do kros o patol nioaya?” Amna no
tinbay da sia no maato a papali am, “Arava o kadwan a
patol namen an dia voyvoh a si Cesar!”
16 Torohan narana nia ni Pilato si Jesus dira a papasken
da.

No nakapapasek da si Jesus do kros
(Mateo 27:32-44; Marcos 15:21-32; Lucas 23:26-43)

17 Inahap da si Jesus as kaparara da sia dia o kros ori
a papaskan da sia as kangay da do logar a tawagan da so
Logar no Yanga no Oho. Do chirin no Hebreo am tawagan
da ya so Golgota.

18 Dawri o pinapaskan da si Jesus as kano dadwa pa sa ka
tawo a mayviit sia.
19 As no nakatolas do kros aya ni Jesus a pinatolas ni Pilato
am, “Si Jesus a iNazareth a Patol da no Judeo.”
20 As aro sa o Judeo a nakalir so pinatolas aya ni Pilato
takwan masngen do kavahayan o logar aya a pinapaskan da
si Jesus as kano pinatolas pa ni Pilato do chirin no Hebreo
kano Latin kano Griego.
21 As nangay sa o maato a papali di Pilato as kavata da
sia, “Tadian mo o pinatolas moaya a ‘Patol da no Judeo’.
Pangayen mo o, ‘Vinata no tawo aya o, Yaken o Patol da no
Judeo.’ ”
22 Amna no vinata ni Pilato am, “No pinatolas ko am
maparin pava tadian.”
23 As tayoka da papasken do kros si Jesus no sinjalo sawri
am inahap da sa o laylay naw as kapaychapat da sia a
payponged dira. No manyirahem awri a laylay na am
pinarin a madinong a abo so karaytan.
24 As vinata da, “Piripiriten ta pava asna paysoswertian ta
na an sino o taydira sia.” Do pinarin daya am nakatongtong
o nakatolas a makavata so,
“Piniripirit da a payatayen o onayen ko as no asa am
pinaysoswertian da.”
25 Niaya o pinarin da no sinjalo saw. As mian sa
maytetnek do masngen aw do kros o ina ni Jesus kano
kakteh na a mavakes no ina naya as kani Maria a kakovot
ni Cleopas as kani Maria Magdalena.
26 Mavoya ni Jesus o ina naya as kano disipolo aw a
ichaddaw na a mian do masngen awri am vinata na,
“Inyapoan, sincharan mo na a manganak mo,”
27 as kavata na sia do disipolo naya o, “Titiban mo o
inyapoan moaya.” As nakayapo dana daw am inahap
narana no disipolo aya si Maria a matda do vahay da.

No nakadiman ni Jesus
(Mateo 27:45-56; Marcos 15:33-41; Lucas 23:44-49)
28 Tayoka ya am do katori na makapanmo so nakapaka-
tongtong dana no trabaho na am vinata ni Jesus, “Tayto ko
mawaw.” Nakavata na sia ya am nakatongtong o nakatolas
do Chirin no Dios.
29 Mian do masngen aw o asa ka madokong no silam as
nanghap sa so pinatneb da do silam aya a espongha as
kabedbed da sia do kayo as kaniaya no pinatodo da do vivi
ni Jesus.
30 Nakarahan ya am vatahen ni Jesus, “Komnavos dana,”
as kakheb na a madiman.

No nakavono da so siri ni Jesus

31 No nakaparin na nia am makoyab no araw a ka-
payprepara da no Judeo do fiesta daya as chinakey dava
o kavidin da no nadiman saya do kros a manda do omonot
aya araw no kapaynaynehah, ta nia am oyod a mato a araw.
Dawa inahes da di Pilato o kapotot so tohang no padang da
tapian makalo sa madiman as kaparin darana igtin.
32 Pototan da no sinjalo so padang da no mayviit aw di
Jesus,
33 asna tiban da si Jesus am nadiman dana as pinotot da
pava o padang na.
34 Asna no asa awri do sinjalo am nivono na o siri ni Jesus
as nyeng a omoyog o raya kano danom.
35 No makavata aya sia ya am no mismo a nakavoya
sia, dawa oyod o vatahen naya as masigoro na o kania no
kakawyoran tapian manganohed kamo.
36 No naparin aya am pinakatongtong no nakatolas a
makavata sia,
"Arava o mapotot a tohang na."
37 As mian pa o nakatongtong a nakatolas a makavata so,
"Tiban da anti o nivono daya."

No nakavovon da ni Jesus
(Mateo 27:57-61; Marcos 15:42-47; Lucas 23:50-56)

38 Mian o asa ka tomayotayo nia o kadisipolo sia ni
Jesus do kamo na nira no adngedngeyen daya no Judeo a
mayngaran so Jose a yapo do Arimatea. Nangay di Pilato a
omahes nia o kahap na si Jesus a ivovon. Nipia ya ni Pilato
as inangay na hapen.
39 As si Nicodemo a iya so nangay di Jesus do asa ka mahep
am nangay pa do kavovon aya nia as nanayvi so paphoten
do nadiman a abnekan so mira kano alo a singkwenta kilos.
40 Nigtin da o karakohan aya ni Jesus as kaphot da dia as
kahpet da sia no lamit a akma so paparinyen da no Judeo
an preparahen da o nadiman a ivovon.
41 Do masngen ori do logar aya a pinapaskan da si Jesus
am mian o hardin as dawri am mian o asa ka vayo a pinarin
a vovon a kaboan pa no nivovon.
42 As makayamot do kadispiras narana no fiesta daya no
Judeo am nivovon da daw si Jesus takwan dawri o masngen.

20

No nakapirwa na maviay ni Jesus
(Mateo 28:1-8; Marcos 16:1-8; Lucas 24:1-12)

1 Do kasari na pa do araw awri no Dominggo am nangay
si Maria Magdalena do vovon aw ni Jesus. Mawara daw am
navoya na o nakavadede no bato awri a aneb no vovon aya.
2 Nayayo sia as kangay na di Simon Pedro as kano disipolo
awri a ichaddaw ni Jesus as kavata na sia dira, "Inahap da
o Apo tawri as dino paro inangayan da nia."
3 Nangay sa Pedro kano asa awri do disipolos do vovon
ori.
4 Nayayo sa dadwa amna nanmanma a makarapit o asa
aya kani Pedro.
5 Naychalokoy as kapalid na so irahem aya no nivovonan
aya ni Jesus am no mavoyvoh a mavoya na am no lamit aw
a nihpet sia do nakavovon nia amna somindep ava.
6 Asna kawara ni Simon Pedro am nyeng a somdep as
kavoya na so lamit ori a pinanghepet,
7 as kano valongot ori a nibedbed so oho na. Amna
no valongot aya am machisa ava do lamit aw a nihpet so
karakohan na ta matopid a matarek so yanan.
8 Minonot a somdep o asaw do disipolo a nanmanma
do vovon aya as do nakavoya na sia ya am nyeng a
manganohed do nakapirwa narana a maviay ni Jesus.
9 Manam kania am di da pa maintindi no disipolos saya
ni Jesus o ichakey na vatahen no nakatolas a Chirin no Dios
a komapet do kapirwa na a maviay ni Jesus.
10 As isavat darana.

No nakavoya sia ni Maria Magdalena si Jesus
(Mateo 28:9-10; Marcos 16:9-11)

11 As si Maria Magdalena am navidin do masngen do
vovon aya a tomanyis. Do katanyis naya am naychalokoy
as kapalid na so irahem no vovon aya,
12 as nakavoya so dadwa ka angheles a maylaylay so
maydak a tori a maydisna do logar aw a nayanan ni Jesus.
No asa am mian do ohoan na as no asa am do tokaran na.
13 Vatan da sia, "Ango itanyis moaya." Vatan sia ni Maria,
"Takwan inahap da o Apo ko as ichapatak koava an dino
pinangayan da sia."
14 Do katayto naya mayliliak am nayweswes as kavoya na
si Jesus a tori a maytetnek amna nasinchad nava.
15 Vatan sia ni Jesus, "Ango itanyis moaya as kano sino
o chitahen moaya." Do vata ni Maria as hardinero awri
daw o somisirin aw sia as vatan na sia dia o, "An ara
imo o minpakaro sia dia am ivahey mo diaken an dino
pinangayan mo sia ta ahapen ko."

16 Abnekan sia ni Jesus o ngaran na. “Maria,” kwana.
Minidit si Maria as kavata na sia do chirin a Hebreo,
“Rabboni!” No ichakey na nia vatahen am Maistro.
17 Vatan sia ni Jesus dia, “Pondanan moava yaken ta tayto
ako pa di tomohos a mangay do Ama ko, asna mangay ka
dira do kakakteh ko saw as kavata mo sia dira o katohos ko
na a mangay do Ama ko as kano Ama nio. Iya am Dios ko
as Dios nio pa.”
18 As nangay si Maria Magdalena dira do disipolos saw ni
Jesus as kavahevahey na no nakavoya naranawri si Jesus as
kano vinata na saw dia.

No nakapavoya ni Jesus do disipolos na
(Mateo 28:16-20; Marcos 16:14-18; Lucas 24:36-49)

19 Mahep dana no araw aya no Dominggo am mian sira
o disipolos aya do asa ka vahay. Nangnengneb sa do kamo
da nira no adngedngeyen saw no Judeo. As kwanasaw am
ichaknin da o kayan ni Jesus a manghovok dira as kavata
na sia, “Torohan kamo pa no Dios so kaydamnayan no
aktokto.”
20 Tayoka na ya a vatahen am pinavoya na dira o tanoro
na sa as kano siri nawri. Nasoyot sa o disipolos saya do
nakavoya daranaw so Apo daya.
21 Pirwa na makavata sia ni Jesus dira, “Torohan kamo pa
no Dios so kaydamnayan na as akma so nakatovoy diaken
no Ama ko am tovoyen ko paynio.”
22 Tayoka na ya vatahen am inah-ahan na sa as kavata na
sia dira, “Rawaten nio o Masanto a Espirito.
23 An sino o pakaboan nio so gatos am pakaboan sa no
Dios as an sino di nio a pakaboan am pakaboan sava no
Dios.”

No nakapanganohed ni Tomas di Jesus

24 Do nakangay aya dira ni Jesus am abo si Tomas a
tawagan da an kadwan so Panga a asa do dose saya.
25 Dawa sira o kadwan aya do disipolos am vinahevahey
da dia o nakavoya darana so Apo dawri a si Jesus. Amna
vinata ni Tomas, “Manganohed akoava a katadkan na an
mavoya ko as kano todohen ko o raharahan aw no pasek
do tanoro na as kano nivonoan ori sia do siri na.”
26 Nakarahan o wawaho a karaw am minirwa sa a
mavayavayat o disipolos awri a chinawaran dira ni Jesus.
As si Tomas am mian kanaw as do katori maneb no vahay
aya am tod dana wara si Jesus do panghonghovokan da a
makavata sia, “Torohan kamo pa no Dios so kaydamnayan
no aktokto.”

27 Vatan sia ni Jesus di Tomas, “Todohen mo o tanoro
koaya kano siri koaya as katidib mo dia tapian manganohed
ka a di maykamadamadanan.”
28 Amna vinata ni Tomas, “Apo ko as kano Dios ko!”
29 Vatan sia ni Jesus dia, “Nanganohed ka takwan navoya
mo yaken. Mapalak sa o manganohed aran di da pa yaken
a navoya.”
30 Aro pa sa o makakniknin a pinarin ni Jesus do kavoyan
da sia no disipolos na sa a dia nakatolas do libro aya.
31 Pero nakatolas sa ya tapian manganohed kamo do
ka si Jesus no Cristo aya as Manganak no Dios as do
kapanganohed nio sia am mian o viay nio a abo so pandan.

21

No nakapavoya ni Jesus dira do papito sa a ka disipolos na

1 Nakarahan ya am minirwa pa a mapavoya si Jesus dira
do disipolos na do kayan da do kanayan do taaw no Tiberias.
Niaya o naparin.
2 Mian sa masa sa Simon Pedro kani Tomas a tawagan da
an kadwan so Panga, kani Natanael a yapo do Galilea do
kavahayan na do Cana kanira no anak ni Zebedeo as kano
mian pa sa o dadwa do disipolos ni Jesus.
3 Vinata ni Simon Pedro, “Mangay ako a mangamong.”
Vinata da no kadwan aya, “Machivan kami dimo,” as
somnakay sa do tataya as kangay da amna do mayramway
aw amna arava o nahap da.
4 Maysesehdang am mian si Jesus do kanayan aw as
navoya da no disipolos naya amna nasinchad dava.
5 Tomnawatawag si Jesus dira a makavata sia, “Kaman-
ganakan, ara o nahap nio?” “Omba,” kon da.
6 Vatan na sia dira ni Jesus, “Pangayen nio o sagap nio
do kawananan aya sia no tataya nio tapian mian o mahap
nio.” Pagtinyan da sia as nyeng da di matayid do karahmet
na no aro awri a nahap da.
7 Vatan sia no disipolo awri a ichaddaw ni Jesus di Pedro,
“Si Apo ta ya!” Kadngey sia ya ni Pedro o ka si Jesus
na am nyeng na pawnayen o laylay na ta nayvavahas
do kapaytrabaho naw as kapayjogtos na do taaw awri a
makaraya.
8 As sira o kadwan do disipolos aw am sira dana o
mintayid so sagap daw a ipakaraya takwan masngen dana
sa do kanayan aw ta asa yatos dana so ka metro o
pachivawa da.

9 Makaraya dana sa am mian o natong dana a apoy a
yanan no pinaso a among as kayan pa no tinapay.
10 Vinata ni Jesus dira, "Manangay kamo dia so dayay no
among aya a nahap nio."
11 Nangay si Simon Pedro do tatayaw as kagorogod na so
sagap awri a napno no rarakoh a among a ipakaraya. Asa
yatos kano dadima poho kano tatdo o among aw amna aran
do karahmet da am napirit ava o sagap daw.
12 Vatan sia ni Jesus dira o, "Kamo dia a romiag." Sira
o disipolos aya am ari da a ichapatak o ka si Jesus na as
chinanitan dava iyahes dia an sino sia.
13 Nangay si Jesus a tomoroh dira so tinapay aw kano
pinaso awri a among.
14 Ichatdo narana ya no nakavoya da si Jesus no disipolos
na saya a nakayapo do nakapirwa na a maviay.

No vidin ni Jesus di Pedro

15 Tayoka sa romiag am vatahen ni Jesus di Simon Pedro,
"Imo mo Simon a anak ni Juan, ara mo paro yaken a
ichadaddaw so rakorakoh pa kano kaddaw da niaken no
kadwan saya?" Vinata ni Pedro, "Oon, mo Apo. Ichapatak
mo o kaddaw ko nimo." Vatan sia ni Jesus sia, "Pakanen
mo sa o dedekey a karnero ko."
16 Pirwahen na iyahes dia ni Jesus a makavata sia, "Imo
mo Simon a anak ni Juan, ara mo yaken a somnivog a ichad-
daw?" Vatan sia ni Pedro, "Oon, mo Apo. Ichapatak mo o
kaddaw ko nimo." Vatan sia ni Jesus dia, "Pachonongan mo
sa o karnero ko."
17 Do pitdo na am vinata ni Jesus, "Imo mo Simon a anak
ni Juan, ara mo yaken a somnivog a ichaddaw?" Chinatodo
ni Pedro ya takwan pamitdo narana ya no kaheahes sia ni
Jesus an ara na sia somnivog a ichaddaw. Vatan sia ni Pedro,
"Apo, mapanmo mo atavo as mapanmo mo o kasivog ko a
maddaw nimo." Vatan sia ni Jesus dia, "Damen mo sa o
karnero ko.
18 As vatahen ko dimo so kakawyoran na ta do kakanakan
mo pa am libri ka mapawnay so ayoayob mo as kangay mo
do ichakey mo a angayan. Asna anti no malkem ka na am
maparin mo pava ya, ta padpahen da anti mo as kavahod da
dimo as kangay da dimo do logar a kaskehan mo a mangay."
19 Vinata ya ni Jesus a papanmoan na nia an maypay-
pango o kadiman na anti a nia so ipakagloria na sia ni Pedro
o Dios. Tayoka ya am vatahen na di Pedro, "Onotan mo
yaken."
20 Minidit si Pedro as kavoya na so disipolo awri a
ichaddaw ni Jesus a omonot dira. No disipolo aya am iya o

mian do katangked ori ni Jesus do kawyab daw a minahes nia sia an sino anti o omtraydor sia.
21 Do kavoya naya sia ni Pedro am vinata na di Jesus,
“Apo, ango anti o maparin do tawo aya.”
22 No tinbay sia ni Jesus am, “An akmay mian do inolay ko
o kavidin na pa maviay a manda do kapirwa ko a mawara
am angori dimo. Tod ka na omonot diaken.”
23 As niaya a chirin am navahey dira do manganohed ori
di Jesus, ta do vata da as madiman pava o disipolo aya.
Amna vinata ava sia ni Jesus o kadi na dimanan, ta no
voyvoh na vinata am, “An mian do inolay ko o kavidin na
pa maviay a manda do kapirwa ko a mawara am angori
dimo.”

No tawsan na

24 Yaken* o disipolo ori a pinangononongan na. Yaken† pa
o napatolas so akmaya sia testimonio as mapanmo namen
o kaoyod no akmaya sia a nakatolas.
25 Aro pa sa o pinarin ni Jesus a di ko a pinatolas. Ta an
patolasen ya atavo am makakayan ava sigoro do mondo aya
o libro a katolasan da nia.

* **21:24 21:24** *Do Griego:* Niaya o disipolo ori. † **21:24 21:24** *Do Griego:* Niaya o disipolo ori.

No Libro da no Apostoles

Introduction

NO LIBRO DA NO APOSTOLES am katapang no sinitnan na pawnonongen ni San Lucas do Evanghelio nawri. Niaya o kavoyan sia an naypango o nakapaychawpit no komapet di Jesus "do Jerusalem, do Judea, do Samaria as kano atavo a parte no mondo aya" (1:8). Niaya am do sidong no Masanto a Espirito dira do disipolos ni Jesus. Komapet ya do Cristianismo a somnitnan dira do Judeo as karapit na pa so atavo do mondo aya. Matalamad do libro aya o kadi na asan a ka politika a ipakapamarin no Cristianismo aya asna asa ka onotan a somnitnan do anohdan da no Judeo.

Maychatatdo o kakpehan no libro aya a komapet do kapawnonong so Evanghelio aya as kayan no timban a somitnan: (1) no sitnanan no Cristianismo do Jerusalem do nakarahan no nakapayvangon ni Jesus; (2) no naka-paychawpit no Evanghelio aya do kadwan sa a logar do Palestina; (3) no nakapakarapit na do atavo a logar no Evanghelio aya a pachangayan na pa do Roma.

Asa ka maimportante a persona do akmaya sia a libro am no Masanto a Espirito a iya so nawara a oyod a makapamarin dira do nanganohed sa do Jerusalem do araw no Pentecoste. Mavoya pa o giya na kano sidong na do timban aya do atavo a nakatolas do libro aya a pinariparin da. Makpeh o mensahe da no Cristiano saya do papere a ka sermon do libro aya as no akmaya sia mensahe am matalamad do kaparin no viay da no nanganohed saya kan do kapaychakasa da do timban no Apo taya.

Outline

No preparasion da no mensahero sa 1:1-26
- a. No nanawdi a mando as kano promisa ni Jesus 1:1-14
- b. No katadi ni Judas 1:15-26

No nakaevanghelio so Jerusalem 2:1–8:3

No nakaevanghelio so Judea kan Samaria 8:4–12:25

No ministerio ni San Pablo 13:1–28:31
- a. No nanoma a biahe ni San Pablo a asa ka misionero 13:1–14:28
- b. No conferensia do Jerusalem 15:1-35
- c. No ichadadwa a biahe ni San Pablo 15:36–18:22
- d. No ichatatdo a biahe ni San Pablo 18:23–21:16
- e. No nakapriso ni San Pablo do Jerusalem, Cesarea kan do Roma 21:17–28:31

1 Ichaddaw a kakteh a Teofilo, do nanoma kori a libro am vinahey ko dimo o pinariparin kano pinananawan ni Jesus

2 a manda do nakatohos narana do hanyit do nakatayoka
na a omyokoyokod nira do ipakapamarin no Masanto a
Espirito o pinidi na sa a apostoles na.
3 Sira pa do apat a poho a karaw do nakarahan no
nakadiman na o nasanib ni Jesus a pavoyan nia o matatarek
a proyba do nakapirwa na maviay as kapananawo na do
komapet do kapaypatol no Dios.
4 As do kaari da masa am vinata ni Jesus dira o kavidin
da do Jerusalem as kananaya da so nipromisa no Dios Ama
a vinahey na dira do nakarahan a komapet do Espirito no
Dios.
5 Nia o vatahen na, "Nibawtismoan kamo ni Juan no
danom amna do masngen a tiempo am bawtismoan kamo
anti no Masanto a Espirito."

No nakatohos ni Jesus do hanyit

6 Do nakapirwa da a masa da Jesus kano apostoles na saya
am inahes da sia, "Apo, niaya dana paro o kapirwa mo a
mapaytetnek so paypatolan no Israel?"
7 Itbay ni Jesus, "Inioava o mayanong a makapanmo sia
o manam a maparin, ta mavoyvoh o Dios a makapanmo so
maparin as kano an mango o kaparin na.
8 Asna makarawat kamo anti so ipakapamarin an mawara
dinio o Masanto aya Espirito as kainio na anti no ma-
pawnonong so komapet diaken do Jerusalem, do Judea, do
Samaria as kano atavo a parte no mondo aya."
9 Katayoka na makavata sia ya am tomnohos do hanyit do
kavoyan da sia as kawlib dana sia no demdem.
10 Do katori da pa a tomangay am mian sa o dadwa ka
tawo a maydak so laylay a nangay do katangked da as
kavata da sia dira,
11 "Inio a iGalilea, ango ichavidin nioaya a tomidib do
tohos. Si Jesus aya a komnaro a mangay dana do hanyit
am ito a mayvidi akma so kaparin no katohos nawri."
12 Tayoka ya am komnaro dana sa do tokon aya no
Olivo as kapayvidi darana do Jerusalem, mararani a asa ka
kilometro so kararayi.
13 Mawara sa daw am nangay sa do tohos no vahay ori
a katdan da. No mian sa daw am sa Pedro, Juan, Santiago,
Andres, Felipe, Tomas, Bartolome, Mateo, Santiago a anak
ni Alfeo, Simon a asa ka Zelotes as kani Judas a anak ni
Santiago.
14 Fermi sa ya a mavayavayat a maydasal ka da Maria a
ina ni Jesus as kano kadwan pa sa a mavavakes as kano
kakakteh ni Jesus.

No katadi ni Judas a apostol

15 Asa karaw am sira o nanganohed dana di Jesus, manga
asa yatos as kano dadwa poho am naypapanmo sa as itnek
ni Pedro as kavata na sia,
16 "Inio a kakakteh, mayanong o kapatongtong so vinata
no Masanto a Espirito a pinanahan na di Patol David
kaychowa a komapet di Judas a napawnot sira so minaresto
si Jesus.
17 Rarayay namen as nachichasa diamen a maytrabaho,"
kwana ni Pedro.
18 (No kartos ori a pinaga da di Judas am pinanadiw na so
takey as dawri o chinadimanan na. Naypeseh as kagagtos
na as kavotdak no vodek na as kapaytotwaw no tinayi na.
19 Napanmo da atavo no tawotawo do Jerusalem aya o
naparin aw as ningaranan da o takey aw so Akeldama
anmana Takey no Raya.)
20 Vinata pa ni Pedro, "Mian pa o nakatolas do libro no
Salmo a komapet di Judas as niaya o vatahen na,

'Payvadiway no katdan na a kaboan no aran asa ka
makey a matda a aran sino,'

as

'No trabaho na am tarek anti o marin sia.'

21-22 "Dawa mamidi ta so asa ka tawo a katadi na a
nachichasa diaten do kayan na pa ni Jesus do tana aya a
nakayapo do nakarios sia ni Juan. Iya anti o rarayay ta a
mapawnonong so chinatestigoan tawri a nakapirwa na a
mayvangon ni Jesus."
23 Nibnek da o ngaran da Jose as kani Matias a sira so
pamidian da so katadi ni Judas. Si Jose am ningaranan pa
so Barsabas as kano Justo.
24 Naydasal sa as kavata da sia, "Apo namen a tayto a
makapanmo so aktokto no atavo a tawotawo am ipapanmo
mo pa diamen an sino o pinidi mo dira do dadwa aya
25 a tadi ni Judas a nangay do mayanong a ngayan na."
26 Naysoswerte sa am napidi si Matias as pachirapa na
dira do onse saw a ka apostoles.

2

No nakawara dira no Masanto a Espirito

1 As do nakawara no fiesta no Pentecoste am navayavayat
sa atavo o manganohed di Jesus do asa ka logar.
2 Do kakpehan daya am naychehat da madngey o akmay
oyod a mayet a salawsaw a yapo do hanyit as kapno na so
vahay aya a yanan da,
3 as kapakavoya da so akmay rida a ninyas no apoy do
oho no maday do asa do tawo do sahad aw.

4 As nawara dira atavo o Masanto a Espirito as kasitnan
da a mayliliak so matatarek a chirin a itoroh no Espirito
dira.
5 Mian pa sa o aro a Judeo do Jerusalem kanaw a
madiodiosen a yapo do matatarek sa a kavahayan do mondo
aya.
6 As do nakadngey da sia o mayet aya a salawsaw
am naychakpekpeh sa o aro a tawotawo as kaoyod da
maychaknin nia o kapaychakaponged da a makadngey so
chirin da dira do manganohed saya di Jesus,
7 as vatan da sia, “IGalilea paro sava ya atavo o mayliliak
aya?
8 Ango paro ichadngey taya so maychakaponged a chirin
ta!” kon da.
9 Sira o nakadngey am iPartia, iMedia, iElam, iMe-
sopotamia kano iJudea, iCappadocia, iPonto as kan yapo do
Asia,
10 iFrigia, iPamfilia, iEgipto. No kadwan dira am yapo do
kavahayan sa do Libya a masngen do Cyrene. Mian pa sa
o yapo do Roma a Judeo sa kano Hentil a manganohed do
panganohdan da no Judeo.
11 Mian sa o iCreta as kano iArabia am alit no kadngey da
sira o iGalilea saya a mapayserbi so matatarek a chirin da a
omvahevahey nia dira o makakniknin sa a pinarin no Dios.
12 “Ango paro ya!” kon da ta naychaknin sa.
13 “Navook sa ya,” kon da no kadwan a omtek nira.

No manoma a mensahe ni Pedro

14 As si Pedro kano onse sawri a ka rarayay na am tominek
sa as kasitnan ni Pedro a mangononong. “Adngeyen nio pa
yaken, inio a kakakteh namen a Judeo as kaninio atavo a
mian do Jerusalem aya ta ipapanmo ko dinio o naparin aya.
15 Do vata nio as navook kami amna ara kamiava navook,
ta ka alas nueve na pa do mavekhas!
16 Asna no naparin aya diamen am akma ya so vinata
kaychowa no profeta a si Joel a,
17 ‘Do manam sa a araw am itoroh ko anti o Espirito
ko dira do atavo a tawotawo, kwana no Dios, as no ka-
manganakan nio sa am masolib sa anti a mangononong,
as sira o mahahakay am mian sa anti o ipavoya ko dira a
vision. Sira o mangalkem a mahahakay am maytayenep
sa so ipatayenep ko dira.
18 Aran sira o pachirawatan ko am itoroh ko anti o
Espirito ko dira as kapawnonong da so nanawo ko.
19 Mamarin ako anti so makakniknin do tohos as kan
do tana aya as mian anti o rakoh a raya, apoy kano ahob.

20 No araw am omhes anti a romial as no vohan am
mayvadiw a mavaya akmay raya. Nawri anti o kawara ko
as makakniknin anti ya a araw a abo so kapalit.
21 As an sino o tomawatawag diaken am malibri.'
22 "Dawa inio a kaydian a Israelita," kwana ni Pedro, "am
adngeyen nio pa yaken. Si Jesus a iNazareth am aro o
pinarin na a makakniknin a kavoyan so ipakapamarin na as
kano nakatovoy sia no Dios. Mapanmo nio na ta napaparin
sa ya do panghovokan nio!
23 Si Jesus a iya so nadiman a akma so mian do mato
a plano no Dios Ama am pinapasek kano nidiman nio do
tanoro no mararahet a tawotawo.
24 Pero pinayvangon na sia no Dios as nihomis na o kadi-
manan takwan arava o ipakapamarin sia no kadimanan.
25 Niaya o pinatolas kaychowa ni David a vinata ni Jesus,
'Tayto ko mapanmo o kafermi na diaken no Dios. Mian
do kawananan ko sia as dawa arava o ichamo ko.
26 Makayamot dia am magsal ako as dadayen ko sia as
masigorado ko,
27 ta piahen nava no Dios o kavidin no pahad ko do
Hades* as kano piahen nava o kahta no karakohan ko.
28 Pinapanmo narana diaken o kapirwa ko a maviay a
abo so pandan as masoyot ako ta machirayay diaken.'
29 "Kakakteh, ichakey ko a ivahey dinio ta no pinatolas
aya ni David am komapet ava do karakohan na, ta no apo
tawri a si David am nadiman pa kaychowa. Nivovon da as
tayto pa diaten o vovon na manda sichangoriaw.
30 Do kaasa na profeta no Patol aya a si David am
napanmo na o nipromisa no Dios sia a kapaypatol no asa
do tayatayabo na.
31 Napanmo na pa o kapirwa na a maviay ni Cristo aya,
ta nia o vinata na do nakavahey na nia o kadi na mahtan
no karakohan na as kadi na mavidinyan no pahad na do
Hades.
32 Vinata na ya a komapet di Jesus a pinirwa narana
a viayen no Dios. Ichapatak namen ya takwan navoya
namen dana si Jesus do nakapirwa na a maviay as niaya
o ipamahevahey namen aya.
33 Do katayto narana ni Jesus do kawananan na sia no
Dios as nakarisibi ta so nipromisa aya sia no Dios Ama a
Masanto a Espirito am niaya o tayto nioaya mavoya kano
madngey diamen.
34 Si David ava o pinamato aya do hanyit takwan vinata
na mismo ni David kaychowa o:

---

* **2:27 2:27** Yanan da no nadiman.

'Vinata no Dios do Apohen koaya, Maydisna ka dia do kawananan ko sia,
35 a manda do kapangay ko sira so omlaban aya dimo
do panayahboan no kokod mo.'
36 "Kapanmohen nio atavo a kaydian ko a Israelita, ta si
Jesus a pinapasek nio do kros am iya o pinamato no Dios a
Apo as kano Cristo," kwana ni Pedro.
37 Do nakadngey da sia no tawotawo sawri am oyod
da chinalijat as ahsan da nia da Pedro, "Kakakteh, ango
mayanong a parinyen namen."
38 Tinbay ni Pedro, "Manehseh kamo do gatos nio as
kapabawtismo nio do ngaran ni Jesu Cristo tapian pakaboan
naynio no Dios as tapian marisibi nio o Masanto a Espirito.
39 Ta no promisa aya no Dios am itoroh na dinio kan dira
do kamanganakan nio sa as kan dira do atavo sa a pinidi
na a pachangayan da no mian sa do mararayi."
40 Nayendes pa a mangononong si Pedro. Vinata na pa
dira, "Machisiay kamo do makagatogatosen a tawotawo
tapian di kamo machirapas dira a kastigoan no Dios."
41 Dawa sira o nanganohed do pinawnonong aya ni Pedro
am nibawtismoan da sa. As do araw aw am mian sa o
manga tatdo livo a nakarapa dira do adan dana sawri a
manganohed di Jesus.
42 Fermi sa a masa a makpekpeh a machahoahok as kan
manngey so nanawo da no apostoles aya as kavidin da a
mapatongtong so kakan da so tinapay a naknakman da so
nakadiman ni Jesus.

No kaparin no viay da no nanganohed sa di Jesus

43 Aro o pinarin da no apostoles saya a makakniknin
a kavoyan no ipakapamarin no Dios as naychaknin sa o
tawotawo.
44 Sira o manganohed aya di Jesus am oyod a mapia o
anod da as kasa da atavo do serserbien da.
45 Nidakaw da o miniminyan da sa as kano warawara da
as kapayatay da so sadiw na. As an sino o mavoya da a
maykaylangan dira am torohan da so sidong.
46 As do kararaw am nangay sa a masa do templo a
omdaday so Dios as kasa no kakan da do vahavahay da sa.
Oyod sa masoyot kano madadam do kadwan dira.
47 Fermi da a dadayen o Dios as oyod sa ipakamia no
tawotawo. As kararaw am mian sa o nanganohed aya di
Jesus a machirapa dira.

3

No milagro do asa ka mapiday

1 Asa karaw do alas tres do kamakoyab am nangay sa
Pedro kani Juan do templo, ta nawri o oras no kapaydasal.
2 As mian do oyod awri a mavid a ayeran o asa ka
mahakay a mapiday a nakayapo do nakawara na as
kararaw da iyangay a paydisnahen daw tapian machilimos
dira do mangay do templo.
3 As do nakavoya na sa Pedro kani Juan a mangay do
templo am nangahes so limos dira.
4 Sinahsahan da Pedro kani Juan as kavata da sia dia,
"Tiban mo pa yamen!"
5 Nitiban na sa no mapiday aya as kananaya na so itoroh
da,
6 amna vinata sia ni Pedro, "Arava o ichaytoroh ko dimo
a vohawan anmana polak pero niaya o ichaytoroh namen
dimo. Do ipakapamarin ni Jesu Cristo a iNazareth am
mayvangon ka as kayam mo na."
7 As nipondanan ni Pedro o tanoro na as kasidong na sia
a tomnek. Nanyeng a mian o ayet no kokod na kano padang
na,
8 as katnek na as kasitnan narana a mayam. Nachivan
dira a somdep do templo a homokhokso a omdaday so Dios.
9 Navoya da sia no tawotawo a mayam a omdaday so Dios,
10 as kasinchad da o kaiya no machilimos do ayeran aw
as oyod sa naychaknin do nakapakayam naranawri.

No mensahe ni Pedro do templo

11 As do katayto na machikaday no mapiday aya da Pedro
kani Juan do kaari daw do rakoh a pachisirongan a tawagan
da so Portico ni Solomon a machitangked do rakoh aw a
templo am nayayo sa o tawotawo saw as kadivon da sira.
12 As do nakavoya na sia ni Pedro o tawotawo saw am
vinata na dira, "Inio a kaydian a Israelita, ango ipaychaknin
nio niaya. Ango sahsahan nio diamen. Vata nio paro as
nakayam o mapiday aya a makayamot do kapepsek namen
anmana do ipakapamarin namen?
13 No Dios ni Abraham, ni Isaac as kani Jacob, Dios
da no apoapo ta am iya o mintova sia tapian dadayen
o pachirawatan na a si Jesus a iya so chinaskeh nio as
pinaynolay nio sira a somkaskad sia a aran ichakey narana
ni Pilato a pakavolawen.
14 Chinakey nioava sia a iya so oyod a mapia as kano
pinidi no Dios as no nakahes nio nia o kapavolaw na sia
ni Pilato o mandindiman awri so tawo,
15 as kadiman nio si Jesus a iya so pakayapoan no viay.
Amna pinirwa na a viayen no Dios si Jesus. Navoya namen
ya as dawa namen a vatahen o kaoyod na nia.

16 As do ipakapamarin ni Jesus o ipakayam dana no adan
nioaya a mapanmo a mapiday. Naparin ya makayamot do
kasaray namen ni Jesus as tayto nio na a mavoya o kaparin
naranaya mayam.
17 “Kakakteh, pinadiman nio si Jesus amna chinapatak
nioava o nakatovoy sia no Dios as aran sira o apopohen
nio am napanmo dava.
18 Dawa nakatongtong o vinata kaychowa no profeta sa
no Dios a kapayanong no kadiman no Cristo aya.
19 Dawa manehseh kamo na as kawnot nio na do Dios
tapian pakaboan na o gatogatos nio as kayavayo narana so
viay nio.
20 Ta tovoyen na anti dinio o Cristo aya a si Jesus a pinidi
na a somidong dinio.
21 Amna mavidin pa do hanyit si Jesus a manda do
kapirwa na sia a payavayohen o atavo do mondo aya. Niaya
o vinata no profeta sa no Dios kaychowa.
22 Ta vinata kaychowa ni Moises, ‘Mian anti o tovoyen
no Apo ta Dios a kaydian ta a Israelita a mapapanmo nia
diaten o komapet do Dios a akma so nakatovoy na diaken
do kaydian ta sa. As mayanong o kapanganohed nio atavo
do ipapanmo na dinio,
23 ta an mian o di manganohed do vatahen na sa am
kastigoan no Dios.’ Nawri o chirin ni Moises,” kwana ni
Pedro.
24 Vinata na pa ni Pedro, “Aran si Samuel as aran sira
o atavo a profeta a minonot sia am pinawnonong da o
komapet do mapaparin aya sichangoriaw.
25 No promisa saya no Dios do apoapo ta sawri a
pinanahan na do profeta saya am promisa na sawri diaten.
Machangay ta daw ta no promisa no Dios di Abraham am
do tayatayabo na o pakayapoan no sidong kano kasisien do
atavo a tawo do mondo aya.
26 Dawa yaten diaya o nanoma a makarawat so kasisien
na di Jesus tapian pawnoten na yaten a manehseh no
gatogatos ta,” kwana ni Pedro.

4

No nakaaresto da Apostol Pedro kani Apostol Juan

1 Do kaari da pa a mayliliak da Pedro kani Juan am
nawara sa o papali, no kapitan da no gwardia do templo
as kanira no Saduceo do yanan daya.
2 Oyod da sinoli o nanawo da dira do tawotawo sawri a
kavata da so nakapirwa na maviay ni Jesus a nia so proyba
do kapirwa da maviay no nadiman dana sa a tawo.

3 Inahap da sa a kalabosohen sa Pedro kani Juan a manda
do ichadadwa na karaw takwan mahep dana kanaw.
4 Amna aro sa o nakadngey so vinata da Pedro as
kapanganohed da. Mian dana sa kanaw o manga dadima
livo a ka mahahakay a nanganohed di Jesus.
5 Do mavekhas danawri am navayavayat sa do Jerusalem
aya o apopohen da as kanira no adngedngeyen da no Judeo
as kanira no eskriba.
6 Mian dawri si Anas a apohen da no papali, sa Caifas,
Juan, Alejandro as kano lipolipos sa ni Anas a mahahakay.
7 Pinatnek da sa Pedro kani Juan do salapan da as kahes
da nia an naypango o nakatova da so mapiday aya a tayto do
yanan daya. "Sino tomnoroh dinio so ipakapamarin nio,"
kon da.
8 As si Pedro do ipakapamarin kano sidong sia no
Masanto a Espirito am vinata na, "Inio a apopohen as kano
adngedngeyen namen,
9 ango askaskaran nio diamen do mapia aya a pinarin
namen do mapiday aya. An ichakey nio a mapanmo an
ango ichayet naranaya,
10 am adngeyen nio yaken tapian mapanmo nio as tapian
mapanmo da atavo no tawotawo do Israel. No chinapia
naya as kaparin narana a tomnek do salapan nio am no
ipakapamarin ni Jesu Cristo a iNazareth a iya so nidiman
nio amna pinirwa a viayen no Dios.
11 Iya o mismo aya a Bato a chinaskeh da no mapatnek so
vahay as iya pa o nayvadiw a pinakamaimportánte a parte
no vahay aya ta iya o soyid na.
12 Arava o kalibrian a tinoroh no Dios an dia mavoyvoh
a di Jesus takwan arava o kadwan a tinoroh no Dios a
makalibri diaten."
13 Chinaknin da no apopohen o kangdet da Pedro kani
Juan aran mahbo sa tawo as kano dekey o pinachinanawan
da. Dawa nasinchad da o nakapayrarayay sira ni Jesus.
14 As do nakavoya da so tawo aya a napia a tayto dana a
tomnek do salapan da am ara pava o navavata da.
15 Pinahbet da sa Pedro do kavayavayatan daya as
kasitnan da a maypapanmo dia an ango parinyen da dira.
16 "Ango paro parinyen ta dira. Tayto darana mapanmo
no atavo a tawotawo do Jerusalem aya o makakniknin aya
pinarin da as maparin tava vatahen o kadi na naparinyan.
17 As tapian di dana maychawpit ya am patanggalen ta
sa do kadi darana mangononongan so komapet di Jesus do
aran sino."
18 Dawa pinasdep da sa as kavata da so kabhes darana a
mangononong anmana mananawo no komapet di Jesus.

19 Amna tinbay da Pedro kani Juan, “Iktokto nio an no
siyo o mayanong, no kasobna so piahen no Dios anmana
kainio no onotan namen,
20 takwan maparin namen ava a di pawnonongen o
navoya namen as kano nadngey namen di Jesus.”
21 Pirwan da sira patanggalen no apopohen saya do kadi
da mirwan so pinarin daw as kapavolaw darana sira abo so
kastigo, ta haman da an maket sa o tawotawo an kastigoan
da sa, ta nidaday da no tawotawo o Dios a yamot do naparin
aw.
22 Naychaknin sa o tawotawo, ta no mahakay aya a napia
am maypangay dana kano kwarenta anyos.

No dasal da no nanganohed sa di Jesus do Jerusalem

23 Kapavolaw da sira am nangay sa do rarayay da sawri
as kavahey da nia atavo o vinata daw no maato a papali as
kano adngedngeyen da sawri.
24 As do nakadngey da sia no rarayay da saya am nasa
sa a omdaday so Dios as kavata da sia, “Apo namen, imo o
minamaog so tohos, tana, taaw kano atavo.
25 Si David a asa do apoapo namen am oyod a
manoanohden do panyokoyokoran mo mo Apo as pinavata
na dia no Masanto a Espirito o,

‘Ango solian da no Dios no Hentil saya. Ango paro aro
o planohen da a abo so kayayawan.
26 Nayprepara sa o patopatol no mondo aya as kano
naychakasa sa o manyokoyokod sira a omarap so Dios kano
Mesias aya.’

27 Oyod o nakatohod na nia do Jerusalem aya ta
navayavayat sa Patol Herodes kani Poncio Pilato kanira no
Hentil as kanira no Israelita a maypapanmo dia o kadiman
da so Manganak mo a si Jesus a iya so pinidi mo a tovoyen
do mondo aya,
28 a akma so tinongdo mo a mapaparin do niplanoan mo
sia.
29 Sichangoriaw mo Apo am ichapatak mo o katayto darana
a omamomo so pachirawatan mo sa. Sidongen mo pa
yamen a makangdet a ompawnonong so chirin moaya.
30 Itoroh mo pa o katova da no magaganit as kayan no
maparin a makakniknin do ipakapamarin ni Jesus a Anak*
mo a tinovoy mo diamen.”
31 As do katayoka da a machahoahok am nalidlid o yanan
dawri as kawara dira no Masanto a Espirito as oyod sa
mangdet a mapapanmo nia o chirin no Dios, ta namo pa
sava.

---

* **4:30 4:30** *Do Griego:* masanto a pachirawatan.

No mapia anod da no nanganohed saya

32 As sira o atavo a nanganohed danaya am oyod a mapia
o anod da as arava o warawara a tanyan no asa, ta kasan
da ya.
33 As do ipakapamarin no Espirito no Dios am nan-
gononong sira o apostoles saya so komapet do nakapirwa
na a maviay ni Jesus a matalamad o kapachirayay dira no
Dios.
34 As arava o maykolang dira, ta sira o mian so takey kano
vahay am nidakaw da sa,
35 as no sadiw da nia am inangay da dira do apostoles
a payatayen da so machinaho do matatarek a pangaylan-
ganan da.
36 Nawri o pinarin ni Jose a iCipro a tayabo ni Levi. Si
Jose o ngaran na amna sira o apostoles am ningaranan da so
Bernabe a nia so mayinmonmoan so mapangdet so aktokto.
37 Nidakaw na o asa do takey na as kangay na no kartos
dira do apostoles.

5

No kastigo da Ananias kani Safira do nakapaydaday da

1 Pero mian o asa vahay a sa Ananias kani Safira a
mindakaw no takey da,
2 as kapaypanmo da dia asa vahay o kangay nia ni
Ananias o dayay no sadiw na dira do apostoles.
3 Amna chinapatak ni Pedro o kapaydaday naya ni
Ananias as vatan na sia, “Ango onotan mo di Satanas as
kapaydaday mo do Masanto aya Espirito do kavidin mo so
dayay no kartos ori.
4 Manam kano nakapaydakaw mo no takey moaya am imo
o maynolay daw. As do nakapaydakaw mo nia am dira mo
o kartos as kaposposan kava a tomoroh nia. Asna ango o
ipaydaday moaya. No tawo ava o pinaydadayan mo ta no
Dios a mismo,” kwana ni Pedro.
5 Do nakadngey sia ya ni Ananias am nalba as kadiman
na. As atavo sa o nakadngey aya sia am oyod sa namo.
6 As sira o kahenakan a mahahakay a mian daw am
inahap da o karakohan naya. Nibonbonan da no lamit as
kangay da a omvovon nia.
7 Nakarahan o masngen a tatdo a kawras am nawara si
Safira. Di na pa ichapatak o naparin do kakovot nawri.
8 Vatan sia ni Pedro, “Ivahey mo pa diaken an niaya o
atavo a kartos ori a sadiw no takey nioawri.” “Oon, nawri
o katavoan na,” kwana ni Safira.

9 Vatan sia ni Pedro, “Ango paypanmoan nio dia asa vahay
o kapaydaday nio do Espirito no Dios. Tayto sa do pantaw o
nangay a omvovon no kakovot mori as ahapen daranaymo
sichangoriaw.”
10 As nyeng a malba si Safira as kadiman na. As do
nakavoya da sia no namovon saya o nakadiman na am
inangay da a ivovon do katangked no kakovot nawri.
11 Dawa sira o nanganohed dana di Jesus as kano atavo a
tawo a nakadngey so naparin aw am oyod sa namo.

No aro sa milagro da no apostoles

12 Aro o pinariparin da no apostoles a makakniknin a
navoya da no tawotawo. As sira o nanganohed di Jesus am
fermi sa mavayavayat a omdaday so Dios do tawagan aya
so Portico ni Solomon.
13 As mamo sa a machangay dira o kadwan amna kayan
no karakoh no anib da dira.
14 Amna oyod sa aro o mahahakay kano mavavakes a
nachirapa dira do nanganohed dana saya as naypaypaaro
sa o manganohed di Jesus.
15 Makayamot do makakniknin saya a pariparinyen da no
apostoles sawri am inangay da dira no tawotawo sawri o
magaganit da sira. Ninat da sira as kapangay da sira do
ichehan da do payis no rarahan tapian an manahan si Pedro
am mapia sira aran no anino na pa o machisinmo dira.
16 Nawara pa sa do Jerusalem o tawotawo a yapo do
omdivon sa a kavahayan a manangay no magaganit da as
kanira no sindepan no marahet a espirito as napia sa atavo.

No kasitnan no kapakasiasi da sira so apostoles

17 Oyod a maket o apohen da no papali as kano rarayay na
sawri a Saduceo, ta ichaynanahet da sa o apostoles sawri.
18 Inaresto da sa as kakalaboso da sira.
19 As do mahep nawri am nawara o asa ka anghel no Dios
a omiwang do pantaw no kalaboso as kapawnot na sira a
mehbet as kavata na sia,
20 “Mangay kamo do templo as kapawnonong nio so
komapet do vayo aya a viay,” kwana.
21 Nanganohed sa as do malatiat dana am nangay sa do
templo as kasitnan da a mananawo.

Kwanasaw am nivayavayat no apohen da no papali kano
rarayay na sa o apopohen da no Judeo as kapatawag da nira
no apostoles sawri a mian do kalaboso.
22 Amna mawara sa do kalaboso o polis ori a omahap sira
so apostoles sawri am mavoya da o kabo da as ipayvidi da
a omvahey nia.

23 “Mawara kami daw am ari matahtah as ari sa o gwardia
do pantaw amna paywangen namen o pantaw ori am arava
o tawo!” kon da.
24 As do nakadngey na sia no kapitan no gwardia do
templo kanira no maato sa a papali am navakel sa ta
tarek da mapanmo ya no tawotawo as kasira dana no
panganohdan da.
25 Ichawara no asa ka tawo a makavata sia, “Sira o
nikalaboso nio sawri am tayto sa do templo a mananawo!”
26 Iyangay da no ofisialis aya a omahap sira. Pinakatan-
otanoroan da sava ta haman da an agchiden da sa no
tawotawo.
27 Pinasdep da sa a paytetneken do salapan da no
apopohen da as kaskaskad na sira no apohen da no papali.
28 “Tayto namen dana a vinata o kadi nio na a man-
anawan so komapet do tawo aya asna ango di nio a
omhesan. Pinaytavo nio o Jerusalem a pawnonongan as
kavata nio pa sia o kayamen no napadiman ni Jesus!”

29 Amna vinata da Pedro kanira no apostoles saya, “No
Dios o mayanong a anohdan namen as inioava.
30 Pinapasek nio si Jesus do kros so chinadiman na am
pinirwa no Dios a viayen.
31 Tayto dana sia do hanyit do kawananan na sia a
iya dana so Apo kano Mangahwad ta. Makayamot dia
am maparin ta a Israelita a kapakaboan so gatogatos an
manehseh ta.
32 Katestigoan namen o kaoyod na nia as aran no Masanto
a Espirito a iya so tinoroh no Dios do omonot aya sia.”

33 Do nakadngey da sia no apopohen saya am oyod da sa
chinaket as chinakey da sa a dimanen.
34 Pero mian dawri o asa ka Fariseo a mayngaran so
Gamaliel a asa ka mananawo do onotan da no Judeo as oyod
da ipakamia no tawotawo. Tominek ya as kapakaro na sira
so apostoles do yanan daya,
35 as kavata na sia, “Inio a kaydian ko a Israelita,
makapatak kamo do parinyen nio dira.
36 Do nakarahan am naytotwaw si Teudas a makavata sia
o kaiya no mato a tawo as mian sa o manga apat a yatos
so ka mahahakay a minonot dia. Amna nidiman da sia
no sinjalo as naychawpit sa o tawotawo na sa as kadi na
makatongtongan no plano da.
37 Kwanasaw am naytotwaw pa si Judas a iGalilea do
tiempo no kahap da so sensos. Aro sa o minonot sia amna
nadiman pa ya as kapaychawpit da no tawotawo na sa.

38 Dawa sichangoriaw am mamarin kamoava so marahet
dira as paynolayen ta sa, ta an no parinyen daya as dia yapo
do Dios am machipanda anti ori,
39 asna an yapo do Dios o parinyen daya am ma-
parin nioava a homisen as tarek kamo a maytotwaw a
machisobna do Dios!" kwana.
40 As inanohdan da o vinata aya ni Gamaliel. Tinawagan
da sira o apostoles saya as kapayiplot da nira as kavata da
sia dira o kadi darana mananawan no komapet di Jesus as
kapavolaw da sira.
41 Komnaro dana sa daw o apostoles aya a masoyot
do katori da nakarawat so pandidiwan a makayamot do
kapanganohed da di Jesus.
42 As kararaw sa a mangay do templo kan do vahavahay
a mananawo do ka si Jesus no Cristo aya.

6

No nanoma sa a pidien a mayserbi do timban

1 Kwanasaw do kapaypaaro darana no nanganohed saya
di Jesus am mian o reklamo da no Judeo saya a maychirin
so Griego dira do Judeo saya a maychirin so Hebreo do kadi
napian no kapayatay no sidong aya ta dekey o marisibi da
no bioda sa a maychirin so Griego.
2 Dawa tinawagan da no dose sawri so ka apostoles o
atavo sa a nanganohed dana di Jesus daw as kavata da sia
dira, "Mayanong ava o kasanga namen pa nia o kapayatay
aya so sidong, ta no kapawnonong namen so chirin no Dios
o trabaho namen.
3 Dawa kakakteh, mamidi kamo so papito dinio a
pawnoten no Masanto a Espirito, mapia so dadakay as
masolib tapian sira dana o tongdohen do akmaya sia a
trabaho,
4 tapian yamen am no kapachahoahok namen as kano
kapawnonong namen so chirin aya no Dios," kon da.
5 Chinakey da ya no tawotawo sawri o vinata daya no
apostoles saya as no pinidi da sa am asa si Esteban a oyod
a mahni so saray as pawnoten no Masanto a Espirito. No
kadwan sa am sa Felipe, Procoro, Nicanor, Timon, Parmenas
kani Nicolas a asa ka dia Judeo ta iAntioc ya a minonot do
panganohdan daya no Judeo manam so nakapanganohed
na di Jesus.
6 As nipresenta da sira o napidi daw do apostoles
aya as kapalapaw da so tanoro da no apostoles aya do
kapachahoahok da nira no papito saya a pinidi da.

7 As naypangay o kapawnonong da so chirin no Dios as
kapaypaaro da no manganohed di Jesus do Jerusalem as
aran dira do papali da no Judeo am aro sa o nanganohed.

No nakaaresto da si Esteban

8 As si Esteban a makayamot do sidong kano ipakapa-
marin no Dios am aro o makakniknin a parinyen na a
navoya da no tawo.
9 Amna mian o asa ka gropo a abnekan so Nakalibri
as kanira no iCyrene, iAlejandria, iCilicia kano iAsia a
nachisobna as kadibati da si Esteban.
10 Amna tinorohan no Espirito no Dios si Esteban so rakoh
a kasolivan as nasobna dava o vinata na siraya.
11 Dawa namaga sa so tawo a maydaday a makavata
sia, "Nadngey namen o tawo aya a makachirichirin so
machikontra di Moises as kan do Dios!"
12 Do diaya am pinakakey da sa o tawotawo a somoli
ni Esteban as naytavo sa a somoli nia a aran sira o
adngedngeyen da kanira no eskriba. Dawa inahap da si
Esteban a iyangay a pasalapen dira do apopohen da sa.
13 Pinaytestigo da sa o pinagan saya a maydaday a
makavata so, "No tawo aya am omhes ava a mapawnonong
so machikontra do templo no Dios as kano panyokoyokoran
ni Moises.
14 Nadngey namen a makavata sia o kararayaw sia anti
no iNazareth aw a si Jesus o templo aya as katadi na dia o
pinanyokoyokoran ni Moises," kon da no maydaday saya.
15 As do katidib da di Esteban no apopohen da saya am
nabdis o katitiban no dangoy na akmay dangoy no anghel.

7

No defensa kano mensahe ni Esteban

1 "Oyod sa o vatahen daya a komapet dimo?" kwana no
apohen da no papali di Esteban.
2 Vatan sia ni Esteban, "Inyapoan kano kakakteh, ad-
ngeyen nio o vatahen koaya dinio. Kaychowa am napavoya
o oyod a mato a Dios di Abraham a ama ta do kayan na pa
do Mesopotamia manam kano nakatda na do Haran,
3 as nia o vinata na sia, 'Komaro ka dia a machisiay dira
do lipolipos mo sa as kangay mo do logar a pawnotan ko
anti dimo.'
4 Komnaro si Abraham do kavahayan daya no iCaldeo
as kangay na a matda do Haran. Madiman si ama na am
pirwahen na a paydisen no Dios a mangay a matda do logar
aya a tayto nio na a katdan.

5 Arava o tinoroh no Dios di Abraham a tana a aran dekey
do logar aya a nipromisa no Dios dia a dira na kanira no
tayatayabo na as abo pa kanaw o manganak ni Abraham.
6 Vinata pa no Dios dia ta no tayatayabo na sa am matda
sa anti so apat a yatos so ka kawan do asa ka logar a di da
kavahayan. As sira o taylogar so katdan daya am pakasisien
da sira anti as kapakovot da sira.
7 'Amna sira o tawotawo aya a maysarasaray dira am
kastigoan ko sa,' kwana no Dios. 'An tayoka ya am
makakaro sa anti o tayatayabo moaya dawri as kangay da
dia a omdaday dana diaken.'
8 As tapian di da a kawayakan da Abraham kanira no
tayatayabo na o promisa aya no Dios am vinata no Dios
di Abraham o kapatoli na kanira anti no tayatayabo na sa.
Mawara o anak ni Abraham a si Isaac am pinatoli da do
chawaho na a karaw. Si Isaac aya o ama anti ni Jacob as si
Jacob aya o ama da anti no dose sawri a mahahakay a yaten
so tayatayabo da.
9 "As sira o onse saya a kamanganakan ni Jacob am
chinaynanahet da o kakteh da a si Jose as nidakaw da do
Egipto. Pero no Dios am navidin a machichasa sia,
10 as kalibri na sia do atavo a pinayparahanan na
pandidiwan as katoroh na dia so kasolivan a pinakamia ni
Faro a iya so Patol no Egipto. Dawa tinongdo na si Jose a
gobernador do Egipto as kan apohen do palasio na.
11 Kwanasaw am maychapteng do atavo a kavahayan
sa do Egipto as kan do Canaan as kaoyod na rakoh no
kapakasiasi no tawotawo. As sira o apoapo tawri do Canaan
am arava o mavoya da a kanen.
12 As do nakadngey sia ni Jacob o kayan pa no mayis do
Egipto am tinovoy na sa o kamanganakan na saya a apoapo
ta a nia so nanoma a kangay da daw.
13 Do pidwa no nakangay da a manadiw am napasinchad
si Jose dira do kakakteh na saya a nia so chinapanmoan sia
ni Faro o familia ni Jose.
14 Paytovoyan narana nia ni Jose si ama na as kanira no
lipolipos na sa. Papito poho kano dadima sa o nangay a
matda do Egipto.
15 Nawri o kaparin no nakangay ni Jacob do Egipto a
dawri so chinadimanan na as kanira no kamanganakan na
sawri a sira so apoapo ta.
16 Amna nivovon sa atavo do logar do Sikem a sinadiw
pa kaychowa no apo ni Jacob a si Abraham dira do
kamanganakan ni Hamor.
17 "As do kapaypasngen no tiempo a kapatongtong sia

no Dios o promisa na di Abraham a kalibri na sira so tayatayabo na saya am naypaaro sa o tayatayabo naya do Egipto,
18 as kayan no nachitadi a patol a di makasinchad si Jose.
19 Marahet o pinariparin no patol aya dira do apoapo ta saw. Niloko na sira as kapospos na so inyapoan saw a omvidin so kametdehan do katakyan a madiman.
20 Do niaya a tiempo o nakawara ni Moises as oyod ya a mavid a metdeh as tinayo da sia no inyapoan na do vahay da so tatdo a ka vohan,
21 amna do kwanasaw am ichaytayo da pava as navoya sia no mavakes aya a anak ni Faro as inahap na as kaparin na sia akmay romanes na anak.
22 Do kapayparakoh ni Moises am ninanawo ya do atavo a pananawan kano kasolivan da no iEgipto. As do atavo a vatahen kano parinyen na am mavoya o kaoyod na a rakoh kano mapia no pinangtoktoan na.

23 "Do kakwarenta anyos ni Moises am nawara do aktokto na o kangay na a tomidib dira do kaydian na sawri a Israelita.
24 Amna mawara dira am navoya na o asa dira do kaydian na a tayto pakasisien no asa ka iEgipto. Nyeng na ipachidiman o kaydian naya as kadiman na so iEgipto awri.
25 Do vata ni Moises as sira o Israelita aya am ari da maintindi o kaiya no tinongdo aya no Dios a somidong sira a komaro do pandidiwan daya amna chinapatak dava ya.
26 Omonot a araw am mirwa a mangay dira. Mawara am tori sa o dadwa do kaydian na a Israelita a maydiman. Ichakey na sa paysondohen as dawa vinata na dira, 'Kakakteh, maykaydian kamo asna ango ipaydiman nio.'
27 Amna no tawo aya a marahet so pariparinyen am pinawadin na si Moises as kavata na sia, 'Ta sino ka a omyokoyokod niamen as kano sino ka a mangay a omhosga diamen.
28 Ichakey mo paro yaken a dimanen akma so nakadiman mo so iEgipto aw kakoyab?'
29 Do niaya aya a tinbay no tawo aya am nayayo si Moises as kangay na do marayi a logar a tawagan da so Midian. Navidin daw a matda as kapaychakovot na as dawri o chinawaran no dadwa a ka anak na a mahahakay.

30 "Do nakarahan no apat a poho a ka kawan am nangay si Moises do desierto do asa ka tokon a tawagan da so Sinai. As do kayan naya daw am mian o nangay sia a asa ka anghel a mian do asa ka omnininyas a kayo.

31 Do nakavoya sia ya ni Moises am oyod a naychaknin.
Naypasngen as do kapaypasngen nawri am nadngey na o
liak no Dios a makavata sia,
32 'Yaken o Dios no apoapo mo sa, Dios ni Abraham, ni
Isaac kani Jacob.' Namo si Moises as kapaychalayilayin na
as katiban na pava o omnininyas aw a kayo.
33 'Pakarohen mo o sandalyas mo, ta no tayto moaya a
paytetnekan am masanto,' kwana no Dios.
34 'Navoya ko na o pakasisian da no tawo ko do Egipto as
nadngey ko na o tanyis da. Dawa gomintin ako a omlibri
sira as sichangoriaw am tovoyen koymo do Egipto,' kwana
no Dios.
35 "Si Moises aya," kwana ni Esteban, "a chinaskeh da
no kaydian na sa a vatan da sia kaychowa so 'Sino ka a
omyokoyokod niamen as kano sino ka a mangay a omhosga
diamen,' am tinovoy no Dios a manyokoyokod da kano
omlibri sira do sidong no anghel awri do omnininyas ori
a kayo.
36 As si Moises o napawnot sira do kakaro da do Egipto do
aro a pinarin na a makakniknin do kayan da pa do Egipto
as kan do kayan da do logar a abnekan so Red Sea as kan do
desierto awri a chintaktasan da so apat a poho a ka kawan.
37 Si Moises a mismo o nakavata sia dira do apoapo ta
sawri a Israelita o, 'Mian anti o asa do tayatayabo nio a
tovoyen no Dios a mapawnonong sia dinio o chirin na akma
so nakatovoy na diaken a kaydian nio a Israelita.'
38 Iya pa o pinachisisirinyan no anghel do kayan da kanira
no apoapo ta saw do tokon no Sinai as kaiya no minrawat
so panyokoyokoran a tinoroh no Dios diaten.
39 "Amna chinakey dava anohdan no apoapo ta sawri si
Moises, asna nawri o mian do aktokto da o kaparin no viay
do Egipto.
40 Dawa nangay sa di Aaron a kakteh ni Moises as kavata
da sia, 'Ipamarin mo yamen so kwinta dios a machirayay
diamen, ta si Moises aya a napawnot diamen a komaro do
Egipto am ichapatak namen pava an ango dana o naparin
sia.'
41 As namarin sa so akmay dekey a baka as kapamista da
as kapanangay da pa diaya so isakrifisio da sia. Oyod da
nidaay kano ichakonswelo o pinarin aya no tanoro da.
42 Dawa pinaynolay na sa no Dios aran do kanianib da
so vitohen kano vohan kano araw do kasoli na nira. No
naparin aya am akma so vinata kaychowa no asa ka profeta:

'Inio a tawo no Israel, nandiman kamo so vinyay a
itoroh nio do anianiven nio do kayan nio do desierto so

apat a poho a ka kawan amna yaken ava o tinorohan nio nia.
43 Ta nawri o inonot nio a angayan nio a manganianib o
tolda ni Moloc as kano vitohen ni Refan a nia sa so pinarin
no tanoro nio. Dawa paypavawahen koynio do angayan
nioaya, ta do viit na paw anti no Babilonia.'
44 "No kabo ava no mapanakenakem sia dira do apoapo
ta sirawri o Apo ta a Dios ta inononot da an dino angayan
da do desierto awri o tolda a dadayan da so Dios a nia so
pinarin do niyokoyokoran na nia ni Moises.
45 Madiman si Moises am tinadian ya ni Joshua a ma-
pawnot sira so apoapo ta saw a manda do nakarapit darana
so nipromisa awri a tana da. Nihomis da sa o tawotawo a
adan a mian daw no apoapo ta sawri do sidong no Dios. As
sinerbi da pa o tolda ori a manda do tiempo ni David.
46 Pinakamia no Dios si David as chinahoho na an akmay
iya o mamarin so vahay a angangayan da no apoapo ta saw
a omdaday so Dios.
47 Amna si David ava o pinaparinyan sia no Dios, ta no
anak na a si Solomon.
48 Amna no mato a Dios am matda ava do vahay a pinarin
no tawo, ta no vinata no Dios a pinatolas na no profeta
kaychowa am:
49 'No hanyit o trono ko as no tana am patakaran ko so
kokod ko as ara paro maparin nio a patneken a yanan ko
anmana paywayaman ko?
50 Arava o minarin so atavo do tana kan do tohos an dia
voken a yaken.'
51 "Inio," kwana ni Esteban dira do Judeo saya, "am
makehnet o pangtoktoan nio kano panennngey nio so chirin
no Dios a akma sira so abo so Dios. As akma kamo pa so
kaparin da no apoapo nio sirawri a maskeh a pawnoten no
Masanto a Espirito.
52 Sino dira do profeta o di da pinakasiasi no apoapo nio
sawri. Nidiman da sa o napapanmo no manam a kawara no
tinovoy no Dios a iya so tayoka nio a otapan kano dimanen.
53 Inio o tinorohan da nia no angheles o panyokoyokoran
no Dios am kayan pa no kadi nio a omonotan dia," kwana
ni Esteban.

No nakadiman da si Esteban

54 Nakadngey da sia ya no apopohen saya am oyod sa
somnoli as kapaylangetnget da do soli da ni Esteban.
55 Amna si Esteban am do ipakapamarin no Masanto a
Espirito am tomnangay as kavoya na so gloria no Dios as
kano Naytawo a maytetnek do kawananan na sia.

56 Vatan sia ni Esteban, “Tiban nio. Tayto ko mavoya
o hanyit a maywang. As si Jesus am tayto a tomnek do
kawananan sia no Dios.”
57 Ipangyaw da no tawotawo aya as kaseseng da so
tadinya da as kapayayo da a omdivon si Esteban as kahap
da sia.
58 Chinaro da do kavahayan ori as kagchid da sia no
bato a manda do nakadiman na. As vinidin da o ayoayob
da no naparaherahet aw si Esteban do asa ka mahakay a
mayngaran so Saulo.
59 Do katayto da paya a gomchid sia am tomnawatawag
si Esteban so, “Apo mo Jesus,” kwana, “rawaten mo na
yaken.”
60 Domnogod as kapangyaw na nia a vatahen, “Apo,
kastigoan mo sava do tayto daya a parinyen diaken.”
Tayoka na ya vatahen am nadiman.

8

No nakapakasiasi sira ni Saulo o nanganohed

1 As si Saulo am niaproban na o nakadiman daya si
Esteban, as do araw aw kanaw am somnitnan o kapakasiasi
da sira so manganohed di Jesus do Jerusalem as naychawpit
sa atavo do kavahayan no Judea kano Samaria as voyvoh
dana sa o apostoles aya a navidin do Jerusalem.
2 Nivovon da si Esteban no kadwan sa a nanganohed a
rakoh so kangsah kano katanyis.
3 Asna si Saulo am oyod a mahara o kapakasiasi na sira
so omonot di Jesus as somindep do vahavahay as kahap na
sira a mayalit mahahakay kano mavavakes a gorogoren a
iyangay do kalaboso.

No nakapananawo so chirin no Dios do Samaria

4 As sira o naychawpit aya do matatarek a kavahayan am
inangay da pawnononngen o komapet di Jesus.
5 Si Felipe a rarayay da am nangay do asa ka kavahayan
do Samaria a mananawo nia o ka si Jesus no Cristo aya.
6 Aro sa o nanganohed di Jesus do nakadngey da so vinata
naya as kan do nakavoya da so makakniknin sa a pinarin
na.
7 Aran sira o mararahet a espirito a somindep do
tawotawo am nangyangyaw sa as kakaro da. As natova sa
o aro a mapiday as kano paralitiko.
8 Dawa mian o rakoh a kasoyosoyotan do kavahayan awri.
9 As mian daw si Simon a asa ka masolib a machanito a
iya so pinaychaknin da no tawotawo sa do Samaria as do
akmaya sia am nahap na sa a manganohed do kaasa na a
mato a tawo

10 o atavo a kaparin no tawo, ta do vata da as mian sia o
ipakapamarin no Dios.
11 As do nayendes a tiempo am pinawnot na sa o
tawotawo saya makayamot do pariparinyen na sa.
12 Pero do nakapananawo ni Felipe so Evanghelio aya a
komapet di Jesu Cristo kano paypatolan no Dios am aro sa
o nanganohed di Jesus as kapabawtismo da.
13 Aran si Simon am nanganohed. As do nakatayoka da
sia bawtismoan am nachivan di Felipe as do kavoya na so
makakniknin sa a pariparinyen ni Felipe am naychaknin.
14 As do nakadngey da sia no apostoles do Jerusalem o
nakapanganohed da no tawotawo sa do Samaria am tinovoy
da sa Pedro kani Juan daw.
15 Mawara sa daw am pinachahoahok da sa o nanganohed
di Jesus tapian marisibi da o Masanto a Espirito.
16 Nabawtismo dana sa do ngaran ni Jesus o nanganohed
saya pero di da pa risibi o Masanto aya Espirito.
17 As do nakapalapaw da so tanoro da dira no apostoles
sawri am narawat da o Masanto a Espirito.
18 As do nakavoya sia ni Simon o kawara dira no Espirito
no Dios do pinalapawan da so tanoro da no apostoles saya
am chinakey na sa torohan so kartos,
19 as kavata na sia, "Torohan nio pa yaken so ipakapa-
marin aya tapian an sino o palapawan ko so tanoro am
marisibi na o Masanto a Espirito."
20 Vatan sia ni Pedro, "Machirapas dimo a matemtem o
kartos mo ta mian do aktokto mo o kaparin mo sia sadiwen
o regalo aya no Dios.
21 Arava o parte mo do akmaya sia trabaho takwan marayi
o tawol mo do Dios.
22 Ipanehseh mo na o marahet aya a niktokto mo as ka-
pachahoahok mo do Dios, ta tarek na paymo a kapakaboan.
23 Ta tayto ko a mapanmo o kaynanahten mo kano
nakavahod mo no gatos," kwana ni Pedro.
24 "Ipachahoahok nio pa yaken tapian dia parin diaken o
vinata moaya," kwana ni Simon.
25 Tayoka da Pedro kani Juan a mananawo so komapet di
Jesus am nayvidi sa do Jerusalem as nananawo sa do aro sa
kavahayan do Samaria do kapanahan da daw.

No taga-Ethiopia a pinawnot ni Felipe di Jesus

26 As nangay di Felipe o asa ka anghel no Dios as kavata
na sia, "Mangay ka do rarahan awri a yapo do Jerusalem a
mangwan do Gaza." Niaya am rarahan do desierto.
27-28 Nangay si Felipe. Do rarahan aya am mian o asa ka
mato a ofisial no Ethiopia a tesorero ya ni Candace a reyna

no Ethiopia. Yapo o ofisial aya do Jerusalem a omanianib so Dios as mayvidi dana do kavahayan da. As do katayto na do kalesa naw am ari a maylir do libro ni profeta Isaias.
29 Vinata no Espirito no Dios di Felipe, "Maypasngen ka do kalesa aya as kararayay mo so tawo aya."
30 Nayayo si Felipe as kapaypasngen na do ofisial aya. Nadngey na o liren naya do libro no profeta Isaias as ahsan na sia, "Ara mo a maintindi o liren moaya?" kwana ni Felipe.
31 "Omba, ta arava o omnanawo diaken," kwana no ofisial aya. Pinasakay na si Felipe as kapaydisna na sia do katangked naw.
32 As niaya o nakatolas aya a liren no tawo aya,

"Akma so karnero a machinolay do kadiman sia anmana no dekey a karnero a di maybaba an pakarohen o boboh na am nawri o kaparin na a di machisobna.

33 Pinamahbo da sia as arava o sinincharan da a anohed na, as ara paro makaparin sia pawnononongen o oyod aya marahet a dadakay da no tawotawo saya? Aran abo gatos na am nidiman da sia."
34 Vatan sia no ofisial aya, "Ivahey mo pa diaken an sino o pangononongan naya no profeta aya. No karakohan na anmana matarek."
35 Ninanawo ni Felipe o ofisial aya do nilir naya a Evanghelio no profeta aya a komapet di Jesus.
36 Kwanasaw do kapanahan da do masngen do danom am vinata sia no ofisial aya, "Tiya o danom as maparin paroava an bawtismoan mo na yaken?" *
38 Pinaynehah no ofisial o sakayan naya as kangay da dadwa do danom awri as kabawtismo na di Felipe.
39 As do nakakaro da do danom awri am inahap no Espirito no Dios si Felipe as katod narana abo as kadi narana nakavoyan sia no ofisial aya. As oyod a masoyot do kasavat naranawri.
40 As si Felipe am nawara dana do kavahayan no Asoto as kapananawo na so Evanghelio aya do atavo sa a kavahayan a pinanahanan na nanda do nakapakarapit na do Cesarea.

9

No nakatawag dia no Dios si Saulo

1 As si Saulo a nawri so chitahen o kapakasiasi kano kadiman na sira so omonot sa di Jesus am nangay do apohen da no papali,

---

* **8:36 8:36** *Do kadwan sa a manuscript am mian pa o* 37. Tinbay ni Felipe, "Maparin an oyod o kapanganohed mo na di Jesus." "Manganohed ako na do ka si Jesu Cristo na no Manganak no Dios," kwana.

2 a mangahes so tolas a iyangay na do ofisialis sa do
sinagoga sa do Damasco a nia so ayet na a omaresto so
aran sino a tawo a manganohed di Jesus, mahakay anmana
mavakes, a iyangay a ipakalaboso do Jerusalem.
3 As do kayan na do rarahan a masngen dana do Damasco
am naychehat o kayan no rial a yapo do hanyit do yanan
naya.
4 Nyeng a maysasakeb si Saulo as kapakadngey na so
liak a makavata sia, "Saulo, Saulo, ango pakasisian moaya
diaken."
5 "Sino ka, mo Apo," kwana ni Saulo. "Yaken si Jesus,"
kwana no liak aya. "Yaken o tayto moaya a pakasisien.
6 Asna tomnek ka as kangay mo do kavahayan aya, ta
ipapanmo anti dimo daw o ichakey ko a ipaparin dimo,"
kwana no liak awri.
7 As no rarayay na sa ni Saulo am oyod sa namo.
Nakapayliliak sava ta nadngey da o liak awri am navoya
dava an sino o nayliliak aw.
8 Tominek si Saulo as kapangolirat na am arava o navoya
na ta navota. As nikaday darana sia a iyangay do Damasco.
9 Nakavoya ava as kominan ava kano mininom ava so
tatdo a karaw.
10 Mian do Damasco aya o tawo a nanganohed dana di
Jesus a si Ananias. As do asa ka vision am nasisirin sia ni
Jesus. "Ananias," kwana. "Ango ichahoho mo diaken mo
Apo," kwana ni Ananias.
11 "Mangay ka do vatan daya so Matalineng a Rarahan as
kachita mo so asa a ka iTarso a si Saulo a tayto a maydasal
do vahay ni Judas.
12 Pinapanmo ko na sia do asa ka vision o kawara mo
a mapalapaw so tanoro mo sia tapian makavoya dana,"
kwana ni Jesus.
13 "Oon, amna nadngey ko na o kapanghavas no pari-
parinyen na dira do tawotawo mo sa do Jerusalem,
14 as mian o permiso na a yapo do maato sa a papali
do kaparin na diamen a arestohen a atavo a tawo a
nanganohed dimo do Damasco aya."
15 Amna vinata ni Jesus, "Mangay ka as kaparin mo so
vatahen koaya dimo, ta si Saulo aya am pinidi ko a mayserbi
diaken a mapapanmo no chirin ko dira do Hentil kan dira
do patol sa kan dinio a tayatayabo ni Israel.
16 As ipapanmo ko sia o kaaro no pakasisian na anti a
makayamot do kawnot na diaken," kwana ni Jesus.
17 Dawa nangay si Ananias do vahay ni Judas as kapala-
paw na so tanoro na di Saulo as kavata na sia, "Kakteh mo
Saulo, tinovoy ako no Apo ta a si Jesus a iya so navayat mo

do rarahan ori do kapangwan mo dia. Tinovoy na yaken tapian mirwa ka na makavoya as karisibi mo so Masanto a Espirito a iya so maynolay dimo," kwana ni Ananias.
18 As nanyeng a manalasal o akmay isis a yapo do mata ni Saulo as kapakavoya narana. Karahan na naw am nibawtismoan da sia.
19 Kominan as naypayet o karakohan na.

No nanoma a kapananawo ni Saulo

Navidividin pa si Saulo do Damasco dira do manganohed sa di Jesus.
20 As nyeng a somitnan a mangangay do sinagoga da no Judeo a mapawnonong sia o ka si Jesus no Manganak no Dios.
21 Naychaknin sa do nakadngey da sia as kavata da sia, "Niaya paroava o napakasiasi so tawotawo sa ni Jesus do Jerusalem? As nangay paroava ya dia a mangaresto so iyangay na dira do maato sa a papali?"
22 As naypangdet si Saulo a mananawo as kapaypangay no kasolivan na a mapawnonong sia o ka si Jesus no Cristo as arava dira do Judeo sawri do Damasco o nakatbay sia.
23 Makarahan o pira karaw am chinakey da dimanen si Saulo no Judeo sawri as pinaypapanmoan da an maypango o kadiman da sia.
24 As nayfermi da sia a tayayanan do ahbetan aw no kavahayan ori do Damasco tapian dimanen da amna natanggal ya ni Saulo.
25 Dawa do asa ka mahep am pinangay da sia no rarayay na do rakoh a alat as kawlot da sia a pagtinyen do dichod no makarang a atoy no kavahayan ori.

No nakangay ni Saulo dira do nanganohed sa di Jesus do Jerusalem

26 Nangay si Saulo do Jerusalem as kakey na a machisasa dira do manganohed di Jesus amna chinamo da sia, ta do vata da as ari pa di manganohed di Jesus.
27 Amna pinachivan na sia ni Bernabe as kapasinchad na sia dira do apostoles sirawri. Vinahey na o nakapavoya ni Jesus di Saulo do rarahan as kano nakasisirin na sia ni Jesus. Vinahey na pa o angdet ni Saulo do nakapananawo na so komapet di Jesus do Damasco.
28 As navidin pa si Saulo do Jerusalem a machasa do pariparinyen da no manganohed sawri daw.
29 Oyod a mangdet a mananawo as kapachidibati na dira do Judeo sawri daw a maychirin so Griego. As makayamot dia am chinakey da sia a dimanen no pinachidibatian na saya.

30 As do nakapanmo da sia ya no kakakteh na sawri di
Jesus am inangay da sia do Cesarea as katovoy da sia do
kavahayan na do Tarso.
31 As do tiempo kanaw am ara pava o pinayparahanan
da a pakasisian no nanganohed dana sa di Jesus do Judea,
Galilea kan do Samaria as naypahni o kapanganohed da as
kapaypaaro da a makayamot do sidong dira no Masanto a
Espirito as mavoya do kaparin no viay da o kawnot da do
Dios.

No milagro ni Pedro do Lida kan do Jopa

32 As si Pedro am nangay a ombisita sira so nanganohed
sa di Jesus do aro sa a kavahayan as asa karaw am nangay
dira do tawotawo sa no Dios do Lida.
33 Navoya na daw si Eneas a asa ka mahakay a paralitiko
as di pa nakapayvangon so wawaho dana a ka kawan.
34 "Eneas," kwana ni Pedro, "mayvangon ka na as kahon
mo so apin mo ta nitova ka na ni Jesu Cristo." As nanyeng
a mayvangon.
35 Navoya da atavo no tawotawo do Lida kan do Saron o
nakapakayam naranaya as nanganohed sa di Jesus.
36 As do Jopa am mian o asa ka mavakes a mayngaran so
Tabita as do chirin no Griego am Dorcas a mayinmonmoan
pa so agsa. Aro o mapia a pariparinyen na as kano rakoh o
kasisien na.
37 As do kayan ni Pedro do Lida am naganit si Tabita as
kadiman na. Ninamonamo da o karakohan naya as kangay
da nia do tohos do asa ka kwarto no vahay na.
38 As do kasngen no Lida do Jopa am pinanoyotoyonan
da si Pedro. "Mangay ka pa kono an maparin do Jopa so
makalo," kon da no tinovoy da saw.
39 Nachivan dira si Pedro a mangay do Jopa as mawara sa
daw am inangay da sia do yanan no nadiman ori as sira o
bioda ori am maychatanyitanyis sa as kadivon da si Pedro
a mapavoya nia sia o laylay dawri a nihneb ni Tabita do
kaviay na pa.
40 Pinahbet na sa atavo ni Pedro as kadogod na a macha-
hoahok. Tayoka ya am tominek as kasalap na so karakohan
ori ni Tabita as kavata na sia, "Tabita, mayvangon ka."
Nayvotideng si Tabita as do nakavoya na si Pedro am
nayvangon as kapaydisna na.
41 As nipondanan ni Pedro o tanoro na as kasidong na
sia a maytetnek as katawag na dira do bioda sawri kano
kadwan pa sa a manganohed di Jesus as navoya da o
nakapirwa na a maviay ni Tabita.
42 As nadngey da no tawotawo do Jopa o naparin aya as
aro sa o nanganohed di Jesus.

43 Navidin pa daw si Pedro as natda do vahay ni Simon a
asa ka maychodikodit.

10

No vision sa dira da Pedro kani Cornelio

1 Mian do Cesarea o asa ka sentorio no Roma a mayngaran
so Cornelio a apohen no asa yatos a ka sinjalo no Italia.
2 Si Cornelio aya kanira atavo do vahay na am madio-
diosen sa as kano oyod a masisien si Cornelio as kafermi na
a maydasal do Dios.
3 Asa ka makoyab am nawara o anghel no Dios di Cornelio
do asa ka vision. "Cornelio," kwana.
4 Tod a mangolirat si Cornelio do kamo na as kavata na
sia, "Ango ichakey mo mo Apo." Vatan sia no anghel aya,
"Fermi na a manakem no Dios o kasisien mo as kadngey na
so dasal mo.
5 Ipahap mo sichangoriaw si Simon a mayngaran pa so
Pedro a tayto do Jopa,
6 a matda do vahay ni Simon a asa ka maychodikodit. No
vahay na am masngen do kanayan."
7 Nawri o vinata no anghel aya as kakaro narana. Kakaro
na am tinawagan ni Cornelio o dadwa dira do pachirawatan
na as kano asa do sinjalo na a madiodiosen.
8 As tayoka na a ivahey dira o atavo awri a vinata no
anghel am tinovoy na sa do Jopa.
9 Do maraw do omonot danawri araw do kasngen darana
makarapit am nangay si Pedro do pasalawsawan do tohos
no katdan na a machahoahok.
10 Kwanasaw am napteng si Pedro as do katayto da paya
a manotong am mian o pinavoya na dia no Dios a asa ka
vision.
11 Navoya na o hanyit a maywang as kayan no akmay
rakoh a ayob a makedked do apat a aroywan a maypagtin.
12 No minyan no ayob aya am matatarek sa a vinyay,
boday kano manomanok.
13 As nadngey ni Pedro o liak a makavata sia, "Mayvangon
ka na mo Pedro as kapandiman mo as kakan mo."
14 Amna no tinbay ni Pedro am, "Omba mo Apo, ta
komnan ako pava so akmaya sia, ta dagen sa ya do onotan
namen," kwana.
15 Pirwa no liak awri a makavata sia, "Vatahen moava o
kadi na mayanongan no kakan sia an vatahen no Dios o
kaparin na a kanen."
16 Naypitdo a maparin ya as kapayvidi narana do hanyit
no ayob ori.

17 Do kaktokto pa nia ni Pedro an ango inmonmoan na nia
am nawara sa o tawo sawri a tinovoy ni Cornelio do vahay
aya a katdan ni Pedro.
18 Tomnawag sa, “Diaya paro o katdan ni Simon a tawagan
so Pedro?”
19-20 Machirayay do katayto na paya a komtokto no
inmonmoan no vision ori am vinata dia no Espirito no Dios,
“Gomtin ka na ta tayto sa o komita dimo a tatdo a ka tawo.
Mamo kava a machivan dira ta yaken o tomnovoy aya sira,”
kwana.
21 Igtin ni Pedro as kavata na sia, “Yaken o chitahen
nioaya. Ango ichakey nio.”
22 “Tinovoy na yamen ni Sentorio Cornelio,” kon da, “ta
nangay sia o anghel no Dios a makavata sia o kapatawag
nimo a mangay sia tapian madngey na pa o vatahen mo.
Si Cornelio aya am madiodiosen as kapia no dadakay na as
ipakamia sia no kapayengay mo sa a Judeo,” kon da.
23 Pinasdep na sa ni Pedro as kaysan darana dawri.

Do omonot aw araw am nachivan dana dira si Pedro as
kanira no kadwan a kakakteh di Jesus do Jopa.
24 Nawara sa do Cesarea do omonot danaw araw. Mian
dana sa a mananaya sa Cornelio kano lipolipos na sa kano
kaychayvan na sa a niinbitan na.
25 Somdep si Pedro am vinayat ni Cornelio as kadogod na
do salapan na.
26 Nyeng na a patneken ni Pedro as kavata na sia,
“Tomnek ka ta kapalit mo yaken a tawo.”
27 As do kapaysisirin da Pedro kani Cornelio do kasdep
dawri do vahay aw am navoya ni Pedro o kaaro da no
tawotawo do sahad aw.
28 No vinata ni Pedro am, “Mapanmo nio am piahen ava
no onotan namen a Judeo o kangay namen dinio a dia Judeo
a maybisita amna pinapanmo diaken no Dios kakoyab do
asa ka vision o kadi ko a mangatatadkan so tawo.
29 Dawa do nakapatawag nio niaken am nangay ako dia
a abo so kapasadisadit sia as ichakey ko ichapatak an ango
pinatawagan moaya niaken,” kwana.

30 Vinata ni Cornelio, “Apat dana a karaw o nakarahan do
akmaya sia a oras do kayan ko a maydasal o nakapaychehat
na a mawara no asa ka tawo a maknyay so laylay. Naytetnek
do salapan ko,
31 as kavata na sia, ‘Cornelio, nadngey no Dios o dasal mo
as kanakem na so kasisien mo.
32 Sichangoriaw am ipatawag mo do Jopa o asa ka tawo a
mayngaran so Simon a tawagan so Pedro a tayto matda da

Simon a asa ka maychodikodit do vahay da a masngen do kanayan,' kwana no anghel aw.
33 Dawa nanyeng koymo a ipatawag as mapia ta tayto ka nakangay dia. Tayto ta dia do salapan no Dios a domngey so vatahen mo a maypakwan do Dios," kwana ni Cornelio di Pedro.

No mensahe ni Pedro dira da Cornelio

34 Ipayliliak ni Pedro. "Makayamot do vision kori am tayto ko mapanmo o kadi na mangatatadkan no Dios so tawotawo,
35 ta ichaddaw na o atavo a tawotawo a sominchad sia as napia so pariparinyen aran dino o pinakayapoan da a kavahayan.
36 Mapanmo nio o pinapanmo no Dios diamen a Israelita a Evanghelio no kapavidi diaten no Dios a makayamot di Jesu Cristo, ta si Cristo o Apo no atavo a tawotawo.
37-38 Mapanmo nio na sigoro o pinariparin ni Jesus a iNazareth do provinsia no Galilea kan do Judea do nakarahan no nakapanbawtismo ni Juan so tawotawo. As mapanmo nio na ta tinoroh no Dios di Jesus o Masanto a Espirito as kano ipakapamarin na as kangay na do aran dino a mamarin so mapia as katova na sira so pakasisien ni Satanas takwan mian sia o ipakapamarin no Dios.
39 Navoya namen a apostoles o pinarin na sawri do Jerusalem as kan do atavo sa kavahayan do Judea amna alit na no nakadiman da sia do nakapapasek da sia do kros.
40 Amna do ichatdo na karaw am pinirwa na sia viayen no Dios as kapavoya na sia diamen.
41 Naytavo ava o tawo a makavoya sia ta moyvoh kami a pinidi no Dios a mapapanmo nia takwan nasa kami a koman kano ominon do nakarahan dana no nakapirwa na a maviay.
42 As yamen o niyokoyokod na a mangay a mapapanmo nia do tawotawo o ka si Jesus no tinongdo no Dios a omhosga do maviay kano nadiman dana.
43 Atavo sa o profeta kaychowa am napatolas sa so komapet di Jesus a mapapanmo nia ta an sino o manganohed di Jesus am pakaboan na o atavo a gatogatos na a makayamot do ipakapamarin ni Jesus," kwana ni Pedro da Cornelio.

No nanoma a karawat da sia no Hentil o Masanto a Espirito

44 Do katori na paw a mangononong ni Pedro am nawara o Masanto a Espirito dira do nakadngey aw sia,

45 as chinaknin da no rarayay sa ni Pedro a Judeo a yapo
do Jopa o nakatoroh aya no Dios no Masanto a Espirito a
aran dira do Hentil.
46 Nadngey da sa a maychirin so matatarek a chirin as
kadaday da so Dios. As vinata ni Pedro,
47 "Tayto dana dira o Masanto a Espirito a akma so
katayto narana diaten, dawa maparin tava a vadawen o
kabawtismo sira."
48 Vatan narana sia ni Pedro o kabawtismo sira do ngaran
ni Jesu Cristo. Tayoka ya am niinbitan da si Pedro a
mavididin pa dira.

11

No testimonio ni Pedro do Jerusalem a komapet dira da Cornelio

1 As sira o apostoles kanira no kadwan a kakakteh di Jesus
do Judea am nadngey da o nakarisibi darana sia no Hentil
o chirin no Dios as kapanganohed da.
2 Dawa do nakawara ni Pedro do Jerusalem am sira o
Judeo a manganohed di Jesus a oyod a maistrikto do kawnot
do onotan sa am nisobna da si Pedro as kavata da sia dia,
3 "Ango iyangay mo dira do dia Judeo as ango pachakan
moaya dira."
4 Amna pinakapia ni Pedro a ivahey dira an ango o
naparin ori a makayapo do sitnanan na.
5 Vinata na, "Mian ako do Jopa a machahoahok do kayan
no naparin. Mian o pinavoya diaken no Dios a vision.
Nakavoya ako so akmay rakoh a ayob a akmay mian so
mapadpet sia do apat aw a aroywan na a maypagtin diaken
a yapo do hanyit.
6 Tiban ko so kapiahen am mian sa do ayob aya o
matatarek a vinyay, boday kano manomanok.
7 As kadngey ko so liak a makavata sia, 'Mayvangon ka
na mo Pedro as kapandiman mo so kanen mo.'
8 Amna no tinbay ko am, 'Omba mo Apo, ta kominan ako
pava so akmaya sia, ta dagen ya do onotan namen,' kon ko.
9 Pirwa no liak aw a makavata sia, 'Vatahen moava o
kadi na a mayanongan no kakan sia an vatahen no Dios
o kaparin na a kanen.'
10 Naypitdo a maparin ya as kapayvidi narana do hanyit
no ayob aw.
11 Tomohos o ayob aw am nachirayay o nakawara da no
tatdo a ka tawo a tinovoy da sa diaken a yapo do Cesarea.
12 As vinata diaken no Espirito no Dios o kadi ko hamoan a
machivan dira. Nachivan sa diamen o anem saya a rarayay
ta dia as kangay namen do vahay naya ni Cornelio.

13 Vinahey na diamen o nakangay sia no asa ka anghel do
vahay na a omyokoyokod nia do kapatawag na niaken do
Jopa,
14 ta yaken o mapapanmo nia dira o komapet do kalibrian
da atavo do familia na.
15 Kasitnan ko a mangononong am nawara dira o Masanto
a Espirito a akma so nakawara na diaten kaychowa do
nanoma awri a nakarawat ta sia.
16 As nanakem ko o nakavata na sia no Apo ta a si Jesus
kaychowa, 'Nibawtismoan naynio no danom ni Juan as
bawtismoan kamo anti no Masanto a Espirito.'
17 As makayamot do nakatoroh no Dios so Espirito na
dira do di aya Judeo akma so nakatoroh naya sia diaten
kaychowa do nakapanganohed ta do Apo ta a si Jesu Cristo
am sino ako paro a somobna so Dios."
18 Kadngey da sia ya am ara pava o mavavata da. Nidaday
da o Dios as kavata da sia, "Aran sira sawen o Hentil am
tinorohan sa no Dios so privilihio a manehseh no gatos da
tapian marawat da o viay a abo so pandan."

No nanoma sa a tawagan so Cristiano

19 Naychawpit sa o omonot sawri di Jesus a makayamot do
kapakasiasi dira do nakarahan no nakadiman da si Esteban.
Nakarapit sa o kadwan do Fenecia as kan do tana no Cipro
kan do kavahayan a Antioc do provinsia do Syria. Amna
voyvoh sa o kapayengay da a Judeo o pinawnononongan da
so komapet aya di Jesus.
20 Asna no kadwan sa a omonot di Jesus a iCipro kan
iCyrene am nangay sa do Antioc. As sira pa o Hentil o
pinawnononongan da so komapet do Apo ta a si Jesus.
21 Makayamot do kayan na dira no ipakapamarin no Dios
am aro sa o nanganohed di Jesus do nakadngey da so
komapet aya sia as kawnot da dia.
22 Do nakadngey da sia ya no mian do timban do
Jerusalem am tinovoy da si Bernabe do Antioc.
23 Mawara daw am oyod a masoyot si Bernabe do kavoya
na so ipakapamarin no Dios do viay da no iAntioc saya.
Vinata na dira o kapakahni da so kapanganohed da di Jesus
aran ango o maparin.
24 Si Bernabe aya am oyod a mapia o dadakay na as no
Masanto a Espirito o maynolay do viay na. Mahni o saray
na as do kayan naya daw am aro sa o nakarapa dira do
manganohed aya.

25 Kwanasaw am nangay si Bernabe do Tarso a komita si
Saulo.

26 Kavoya na sia am pinachivan na do Antioc. As do
sinahad no asa ka kawan am mian sa dira do manganohed
dana saya as kaaro no ninanawo da. As sira o nganohed
saya di Jesus do Antioc am sira o nanoma a tawagan so
Cristiano.
27 As do kayan da pa da Bernabe kani Saulo do Antioc am
nawara sa o profeta a yapo do Jerusalem.
28 Asa dira am si Agabo as naypisa do kavayavayat da am
tominek as do ipakapamarin no Espirito no Dios am vinahey
na o kawara anti no kapaychapteng no atavo. Tomnohod ya
do ka si Claudio no emperador do Roma.
29 Dawa pinaypapanmoan da no manganohed sa di Jesus
do Antioc o kaparara da so sidong dira do kakakteh da sa
do Judea. Tomnoroh sa so maparin da a itoroh.
30 As pinarara da da Bernabe kani Saulo o kartos aya a
itoroh dira do adngedngeyen daw no timban do Jerusalem.

12

No nakapavolaw sia no anghel si Pedro do kalaboso

1 Do niaya a tiempo am somnitnan si Patol Herodes a
mapakasiasi kano omtetek so kadwan sa a membro no
timban* do Jerusalem aya.
2 Pinadiman na no espada si Santiago a kakteh ni Juan.
3 As do nakavoya na sia ni Herodes o nakakonswelo da nia
no Judeo saya am pinaaresto na pa si Pedro. Maparin ya am
tiempo no fiesta no kakan so tinapay a abo so libadora.
4 Pinakalaboso na si Pedro as kapagwardia na nia do
apat a ka gropo no gwardia a minted a tayepat so tawo
a mavoavohod a maygwardia. Chinakey ni Herodes o
kasentensia na sia a dimanen do kavoyan da sia no
tawotawo an makarahan dana o fiesta daya no Paskwa.
5 As do kayan ni Pedro do kalaboso am pinawyod da sia
a ipachahoahok no timban aya.
6 Do mahep aw a manam kano kahbet nia ni Herodes
si Pedro a hosgan kano dimanen do kavoyan da sia no
tawotawo am nakaycheh si Pedro a payvitan da no dadwa
a ka gwardia. Makedked no dadwa a ka kadena as kayan
da no maygwardia do ahbetan aw do priso.
7 Amna naychehat a mawara o anghel no Dios a tomnek
do yanan naya as kayan no sehdang do priso aya. Hojiho-
jian sia no anghel o pakoh aya ni Pedro as kayokay na sia a
makavata sia, “Makalisto ka a mayvangon.” As nanyeng a
gomtos o kadena saya a mian do tanoro ni Pedro.

* **12:1 12:1** No chirin aya dia timban am asa ava a ka vahay asna tawotawo sa ya ni Jesus.

8 Vatan sia no anghel aya, “Maylaylay ka na as kapangay
mo na so sandalyas mo.” Pinarin ya ni Pedro. Tayoka ya
am vinata no anghel aya, “Maytangbali ka as kapachivan
mo na diaken.”
9 Minonot si Pedro sia as kahbet da do priso aya amna
chinapatak nava ni Pedro an oyod o parinyen aw no anghel
aya ta vata na as asa ya ka vision.
10 Nihavasan da o manomaw a istasion da no gwardia as
kano ichadadwaw no istasion. Makarahan ya am makarapit
sa do pantaw aya no priso a machimangket do kavahayan.
Tod a maywang o pantaw aya as kahbet da a mangwan
dana do rarahan. Do kayan daranaya do rarahan aya am
naychehat a mabo o anghel aya.
11 As kapatakan narana nia ni Pedro o naparin aw. Vatan
na sia, “Sichangoriaw am ichapatak ko na o kaoyod na!
Tinovoy no Dios o anghel aya a omlibri diaken di Herodes
as kan do atavo a ichakey da a parinyen diaken no Judeo
saya.”
12 Kapatak na nia o kaoyod no nakapakavolaw naya am
nangay do vahay ni Maria a ina ni Juan Marcos. Mian sa o
aro a tawotawo a navayavayat daw a machahoahok nia,
13 as do nakapanogtog ni Pedro am nangay do pantaw si
Roda a asa ka pachirawatan da.
14 Nasinchad na o liak ni Pedro asna do nakasoyot na
am arava do aktokto na o kapanyiwang na nia asna no
nakapayayo na a mayvidi do sahad a omvahey nia o katori
ni Pedro do gagan.
15 “Naychawaw ka!” kon da. Amna pirwahen a vatahen
no mavakes aya o kaoyod na. As vatan da sia, “Anghel
nawri sigoro.”
16 Navidin a manogtog si Pedro as manyiwang sa am oyod
sa naychaknin do nakavoya da sia!
17 Nisinyasan na sa do kapakadomi da as kavahey na nia
o nakapavolaw sia no Dios do kalaboso. “Ivahey nio pa da
Santiago as kano kadwan a kakakteh ta,” kwana as kakaro
narana.
18 Mavekhas dana am oyod sa mavakel o gwardia saya ta
ichapatak dava an dino yanan ni Pedro.
19 Vatan na sia ni Herodes o kachita da sia amna mavoya
dava. Paskaskaran na nira o gwardia saya as kavata na so
kadiman sira. Makarahan dana ya am nangay si Herodes
do Cesarea ta mian kanaw do Judea as kavidin na daw.

No nakadiman ni Patol a Herodes

20 Si Herodes aya am oyod na sa a ichaket o tawotawo
do Tiro as kan do Sidon. Makayamot dia am nikaykayvan
da no tawotawo saya si Blasto a mayordomo ni Herodes

tapian sidongen na sira as kangay darana a maytavo do patol a mapakakabo takwan no pakayapoan no kanen no kavahayan daya am do kavahayan ni Herodes.
21 Do asa ka napesek a araw am inonay ni Herodes o laylay na do kapatol na as kapaydisna na do trono na as kapaydiskorso na dira do tawotawo sawri.
22 "Tawo ava o mayliliak aya ta asa ya ka dios!" kwana no ipangyangyaw da no tawo do kadngey da sia.
23 Nanyeng a kastigoan no anghel no Dios si Herodes takwan inahap na o logar a kadaday so Dios no tawotawo. Nawhed o karakohan na manda do kadiman na.
24 Naypaaro o narapit no chirin no Dios as kapaypaaro da no manganohed.
25 Tayoka da Bernabe kani Saulo o trabaho da am nayvidi sa a yapo do Jerusalem† as pinachivan da si Juan Marcos.

13

No nakapidi da Bernabe kani Saulo a tovoyen a mapawnonong so chirin no Dios do matatarek sa a kavahayan
1 As do timban do Antioc am mian sa o profeta kano mananawo a sa Bernabe kani Simeon a tawagan da so Negro as kani Lucio a iCyrene kani Saulo as kani Manaen a kaktehen no manyokoyokod a si Herodes.
2 Asa karaw do kadaday da so Dios as kano kapay-ayono da am vinata dira no Masanto a Espirito o kapidi da sa Bernabe kani Saulo a omparin so trabaho a tinawatawagan nawri dira.
3 Nakarahan o kapay-ayono kano kapachahoahok da am pinalapaw da o tanoro da dira da Bernabe kani Saulo as kapadinaw darana sira.

No kavoyan so ipakapamarin no chirin no Dios do Cipro
4 Tinovoy sa no Masanto a Espirito sa Bernabe kani Saulo do Seleucia as kasakay da daw do bapor a mangay do tana no Cipro.
5 Mawara sa do Salamis am pinawnonong da o chirin no Dios do sinagoga da sa no Judeo. Nachivan dira si Juan Marcos a kasidong da.
6 Nidivon da o kavahayan sawri do Cipro a manda do Pafos a diaya so chinasincharan da so asa ka Judeo a si Bar-Jesus a kadakadaday a profeta as machanito.
7 Kayvan ya no gobernador da do Cipro aya a si Sergio Paulo a asa ka masolib a tawo. Tinawagan na sa Bernabe kani Saulo ta ichakey na a adngeyen o chirin no Dios,

† **12:25 12:25** Do kadwan sa a manuscript am: nayvidi sa do Jerusalem.

8 amna nidistorbo na sa no machanito aya a ngaranan
pa so Elimas do chirin da no Griego, ta ichakey nava o
kapanganohed no gobernador aya.
9 As si Saulo a tawagan pa so Pablo am do ipakapamarin
no Masanto a Espirito am nisahsahan na o machanito aya,
10 as kavata na sia, "Imo a anak ni Satanas, kontra ka no
atavo a mapia! Mangotap ka as karahet no pariparinyen
mo. Omhes ka paroava a mapayvadichid so nanawo no
Dios?
11 Sichangoriaw am parinyen naymo no Dios a mavota.
Makavoya kava anti so mayendes a tiempo." Nyeng a
masari o kapakavoya na as kavota narana. Panita narana
so komaday sia.
12 Nanganohed o gobernador aya do nakavoya na so
naparin aya as kaoyod na a naychaknin do ipakapamarin
aya no nanawo no Dios.

Do Antioc do provinsia no Pisidia

13 Somnakay sa Pablo kano rarayay na saya do bapor
do Pafos as kangay da do Perga do provinsia no Pamfilia.
Makarapit sa daw am chinaroan sa ni Juan as kapayvidi na
do Jerusalem.
14 Nangay pa sa Bernabe kani Pablo do Antioc do provin-
sia no Pisidia. Do araw no kapaynaynehah am nangay sa
do sinagoga as kapaydisna da.
15 Kapakarahan no kalir da so pinatolas da Moises kanira
no profeta sa am pinatawag da sa Pablo no apopohen no
kakpekpehan aya as kavata da sia dira, "Kakakteh, an mian
o ichakey nio a inanawo diamen am ipapanmo nio diamen,"
kon da.
16 Tominek si Pablo as kasinyas na dira do tawotawo aya
do kapaysilensio da as kavata na sia, "Inio a kaydian a
Israelita kaninio atavo a omanianib so Dios, adngeyen nio
yaken," kwana.
17 "No Dios ta a tayatayabo ni Israel am pinidi na sa o
apoapo ta sawri a tawotawo na as do kayan da pa do di da
a kavahayan a Egipto am pinaypaaro na sa as kwanasaw
am makayamot do rakoh a ipakapamarin na am pinawnot
na sa a komaro daw.
18 As do apat a poho a ka kawan am pinaypasinsian sa no
Dios do kayan daya do desierto.
19 Mawara dana sa do Canaan am nahomis da sa do
ipakapamarin no Dios o papito so ka nasiones a matda
daw as nawri o nakatoroh nia no Dios do apoapo ta sa o
nipromisa naya a tana do nakarahan no apat a yatos kano
dadima poho (450) a ka kawan.

20 Nakarahan na naw am tinorohan sa no Dios so natatadi
a manyokoyokod a manda do tiempo ni Samuel a asa ka
profeta.
21 Do tiempo naya ni Samuel am nangahes sa o tawotawo
aya so patol da as no tinoroh no Dios a patol da am si Saulo
a manganak ni Kis a tayabo ni Benjamin. Naypatol si Saulo
so apat a poho a ka kawan.
22 As do kwanasaw am pinatadi no Dios si David a patol
a niaya so vatan na so, 'Si David aya a anak ni Jesse o
ipakamia ko a tawo ta onotan na o inolay ko.'
23 As yapo do tayatayabo ni David o Mangahwad ta a
si Jesus a tinoroh aya no Dios diaten a Israelita akma so
nipromisa na.
24 Manam so nakasitnan ni Jesus do ministerio na am
nawara si Juan a mangay a mapawnonong do atavo a Israel
so kapanehseh da nia o gatogatos da as kapabawtismo da.
25 Masngen dana a komavos o trabaho aya ni Juan am
vinata na, 'Sino ako do vata nio. Yaken ava o nayendes
nio naya a panapanayahen, ta ito pa o manam a mawara
a matoato pa kaniaken, ta aran no kawvay ko so itan no
sandalyas na am mayanong akoava.' Nawri o vinata ni
Juan," kwana ni Pablo.
26 "Dawa inio a kakakteh, tayatayabo ni Abraham as
kaninio atavo a omanianib so Dios am yaten o pinarawatan
so mensahe aya no kalibrian.
27 No tawotawo sa do Jerusalem kano apopohen da am
nasinchad dava si Jesus. Naintindi dava o pinatolas da no
profeta sa a madngey da a maday so araw no kapaynayne-
hah. As sira mismo o minpatongtong so nakatolas aya a
kadiman si Jesus.
28 Aran abo o gatos na a kastigoan dia so kadiman am
kayan na pa o kavata da so kapadiman nia ni Pilato.
29 Tayoka da a parinyen di Jesus o atavo a pinatolas da
no profeta aya a komapet sia am pinagtin da sia do kros as
kavovon da nia.
30 Amna pinirwa sia a viayen no Dios.
31 As do apat a poho so karaw am masanib o kavoya
da sia no tawotawo sa a nachivan sia do Jerusalem a
yapo do Galilea a sira dana sichangoriaw o tayto aya a
mapawnonong sia o komapet di Jesus do atavo," kwana ni
Pablo.
32 "As tayto kami dia a maparawat sia dinio o Evanghelio
aya, ta no promisa aya no Dios do apoapo ta,
33 am tayto makatongtong sichangoriaw do nakapirwa na
sia a viayen o Manganak naya a si Jesus akma so nakatolas
do ichadadwa no Salmo:

‘Imo o Manganak ko as do sicharaw am nayvadiw ako
a Ama mo.’
34 As no vinata pa no Dios do komapet do kapirwa na sia a
viayen as kadi narana a mirwan a madiman am,
‘Itoroh ko anti dinio o mapia aya kano masigorado a
bendision a nipromisa ko di David.’
35 As no vatahen pa ni David do asa ka Salmo am no kadi na
sia piahen no Dios a mahta o karakohan no Masanto aya.
36 Niaya am komapet ava di David, ta do nakakavos ni David
a omparin so pinaparin sia no Dios am nadiman as kavovon
da nia do katangked no apoapo na sa as kahta no karakohan
na.
37 Asna no pinirwa aya a viayen no Dios am nahta ava.
38 Dawa kapanmohen nio a kakakteh, ta mapakabo no Dios
o gatogatos nio a makayamot di Jesus,
39 ta arava o malibri do gatos na do kawnot do panyokoyoko-
ran ni Moises amna an sino o manganohed di Jesus am
malibri do atavo a gatogatos na.
40 Dawa makahawa kamo tapian di maparin dinio o
pinapanmo no Dios do asa ka profeta kaychowa:
41 ‘Inio a omtek no kakawyoran, tiban nio as ka-
paychaknin nio no mapaparin saya do tiempo nioaya
amna manganohed kamoava. Dawa machisiay kamo anti
diaken.’ ”
42 Tayoka a mayliliak si Pablo am minehbet sa kani
Bernabe. Niinbitan da sa no tawotawo sawri a mirwa pa
mananawo do omonot awri araw no kapaynaynehah so
komapet pa do tayoka daya a pawnonongen.
43 As do kakaro da Pablo kani Bernabe am aro sa o
minonot dira a Judeo kanira no Hentil a tayto dana omonot
do panganohdan da no Judeo. Pinidipidit da sa da Pablo a
makavata sia o kavidin da a omonot do kakawyoran aya no
grasia no Dios.
44 Do minonot aw araw no kapaynaynehah am toneng
a maytavo o tawotawo do kavahayan ori a navayavayat a
domngey so chirin no Dios.
45 Amna do nakavoya da sia no apopohen da sa no Judeo
o kaaro daya am chinaynanahet da sa Pablo. Nikontra da o
vinata ni Pablo as karahet no vatavatahen da sia.
46 Amna namo sava sa Pablo a mananawo as kavata da
sia, “Mayanong o kainio no manoma a makadngey so chirin
no Dios. Amna do kaskeh nio nia as kapakamahbo nio so
inmonmoan no viay aya a abo so pandan am sira dana o
Hentil o pawnononganan namen sia.
47 Ta no vinata diamen no Apo ta a Dios am,

'Tovoyen koynio a mapasehdang niaken dira do Hentil do atavo a parte no mondo aya tapian marisibi da o makakniknin a kapanlibri no Dios,' "
kwana ni Pablo.
48 As do nakadngey da sia ya no Hentil saya am oyod da chinasoyot as kapamahemahes da do chirin aya no Dios. As sira o pinidi no Dios a omrisibi so viay a abo so pandan am nanganohed sa.
49 As nakarapit o chirin no Dios do atavo sa kavahayan do omdivon aw.
50 Amna no maynanahet saya a apopohen da no Judeo am pinasolsol da sa o kadwan a marelihioso kano maato a mavavakes as kano kadwan pa sa a maato a tawotawo do kavahayan aw a mapasitnan no kapakasiasi da sa Pablo kani Bernabe as kapakaro da sira do kavahayan dawri.
51 Pinapaspas da o ahbek do kokod da da Pablo kani Bernabe a pavoyan da no kadi darana mayanongan a mayvidi dira. As nangwan dana sa do Iconio.
52 As oyod sa masoyot o nanganohed saya di Jesus do Antioc as kayan dira no Masanto a Espirito a maynolay do viay da.

14

No marahet a karisibi da sira do Iconio
1 Mawara sa Pablo kani Bernabe do Iconio am nangay sa do sinagoga da no Judeo as aro sa o nanganohed di Jesus dira do Griego kanira no Judeo do katayoka da a mananawo.
2 Amna sira o Judeo a naskeh a manganohed am pinasolsol da sa o kadwan a Hentil tapian kontrahen da sa o omonot saya di Jesus.
3 Amna nayendes pa sa daw sa Pablo ta namo sava a mananawo so komapet di Jesus. As pinavoya no Dios o kaoyod no ipananawo daya a grasia na do katoroh na so ipakapamarin da a maymilagro.
4 Amna sira o tawotawo am malit ava o pinangtoktoan da. Sira o kadwan dira am minonot sa do vatahen da no Judeo sawri as sira o kadwan am nanganohed sa do ipananawo da no apostoles saya.
5 As naypapanmo sa o di aya a manganohed a Judeo kanira no Hentil as kano apopohen da do kapakatanotanoro kano kagchid da sira so apostoles saya a dimanen.
6 Amna nadngey da Pablo o plano daya as komnaro sa a mangay do kavahayan sa do Listra kan do Derbe do Liconia as kan do kadwan pa a omdivon a kavahayan
7 a diaya so pinawnononngan da so Evanghelio aya.

No napaparin sa do kayan da Pablo do Listra kan do Derbe

8 Do Listra am mian o mahakay a di makayam a nakayapo
do nakawara na a tawo,
9 a tori a manngey do kapangononong aya ni Pablo. As do
kavoya sia ni Pablo o kayan no saray na no Dios a matova
am tiniban na sia,
10 as kavata na sia so maliak, "Tomnek ka so matalineng."
Nanyeng a tomnek as kayam na!
11 As do nakavoya da sia no tawotawo o pinarin aya ni
Pablo am pinangyangyaw da do chirin da a di da maintindi
da Pablo a makavata so, "Tiya sa a gomintin diaten o dios
ta a akmay tawo!" kon da.
12 Do vata da as si Bernabe am no dios da a si Zeus as si
Pablo am no dios da a si Hermes, ta iya o mayliliak nira a
dadwa.
13 As no pali da do dadayan so diosdiosan da do masngen
do kavahayan am nangaday so baka sa a inohayan da so
savosavong as kangay da nia do asdepan do kavahayan aya.
Nia o isakrifisio da no tawotawo aya do kadaday da sa Pablo.
14 Kapanmo da sia da Bernabe kani Pablo o ichakey daya a
parinyen am oyod da ya chinaskeh as nayayo sa a mangwan
do hovok daya no tawotawo saya as kapangyaw da nia a
vatahen,
15 "Ango parinyan nioaya siay! Tod kami a tawo akma
dinio! Nangay kami diaya a mananawo so komapet di
Jesus tapian karoan nio o dios nio saya a abo so sinmo
as kapanganohed nio na do Dios a tayto a maviay a iya so
minamaog so hanyit, tana, taaw as kano atavo.
16 Kaychowa am pinaynolay naynio a Hentil a omparin so
ichakey nio,
17 amna kayan na pa no katoroh no Dios dinio so
kapanmoan nio sia do mapia a pariparinyen na do katoroh
na so timoy a yapo do hanyit kano yanien nio tapian mian
o kanen nio as kapia no inaynawan nio."
18 As aran nadngey da no tawotawo o vinata aya ni Pablo
amna oyod a masadit o kapabhes da sira a tomoroh nia o
idaday dawri sira.

19 Amna nawara sa o kadwan a Judeo a yapo do Antioc
do Pisidia kanira no yapo do Iconio a mapasolsol sira so
tawotawo a machikontra da Pablo. Dawa nibatoan da si
Pablo as kagorogod da sia ihbet do kavahayan aw, ta do
vata da as nadiman dana.
20 As do kadivon daya sia no manganohed saya di Jesus am
nayvangon as kawdi na do kavahayan ori. Omonot a araw
am nangay sa Pablo kani Bernabe do asa ka kavahayan a
tawagan so Derbe.

No nakapayvidi da Pablo do Antioc do Syria

21 Nananawo sa daw sa Pablo kani Bernabe so Evanghelio as kaaro no nanganohed daw. Tayoka ya am nayvidi sa do Listra as kan do Iconio, as kan do Antioc do Pisidia.
22 Pinaypahni da o saray da no manganohed saya di Jesus as kavata da so kavidin da a masaray nia do aran ango a maparin. Vinata da pa o karakoh no pandidiwan da no manganohed di Jesus a manam kano kahap narana sira no Dios do paypatolan na.
23 As do maday so timban am namidi sa so adngedngeyen da no omonot saya di Jesus. As tayoka ya am nay-ayono sa as kapachahoahok da nira do Apo taya a iya so pinanganohdan da.
24-25 Nanahan sa do Pisidia as kangay da do Perga a mian do provinsia no Pamfilia. Tayoka da a pawnononngen o chirin aya no Dios daw am nangay sa do asa a ka kavahayan a tawagan so Atalia.
26 Somnakay sa do bapor do kapayvidi da do Antioc do Syria a dia so pinarawatan da sira do Dios a pachononngan na do nakasitnan da do trabaho daya a tayto da pinakavos.
27 Mawara sa daw am nivayavayat da sa o kakakteh saya di Jesus do timban aya daw as kavahevahey da nia o atavo a pinariparin da do sidong dira no Dios. Nivahey da pa o nakaparin sira no Dios o Hentil a machichasa do anohdan taya.
28 As nayendes sa daw do yanan da no omonot saya di Jesus.

15

No pinaypapanmoan a komapet dira do Hentil a nanganohed dana

1 As mian sa o nawara do Antioc a yapo do Judea a makavata sia, “An di nio onotan o pananawan ni Moises a kapatoli am malibri kamoava do gatogatos nio.”
2 Rakoh o nakasobna da sia ya da Pablo kani Bernabe, dawa tinovoy sa kanira no kadwan pa a natongdo dira a mangay do Jerusalem a machipanmo dira do apostoles kano adngedngeyen sa daw.
3 Pinadinaw da sa no kakakteh sa do timban do Antioc as do biahe dawri am somnali sa do Fenicia kan do Samaria a mapapanmo nia o nakatadichokod darana no Hentil do adan da panganohdan as kawnot darana do Dios, as oyod da ya a chinasoyot.
4 Mawara sa do Jerusalem am napia o karisibi da sira no kakakteh do timban awri daw kanira no apostoles as kanira

no adngedngeyen da sa. Nivahey da o atavo a pinariparin da do sidong no Dios.

5 Amna mian pa sa daw o kadwan a Fariseo a nanganohed dana di Jesus a tominek as kavata da sia, “Kaylangan o kapatoli da no Hentil as kawnot da do panyokoyokoran ni Moises.”

6 As navayavayat sa o apostoles kanira no adngedngeyen da sa a maypapanmo do problema aya.

7 Nayendes sa a maydidibati as kwanasaw am tomnek si Pedro as kavata na sia, “Kakakteh, mapanmo nio ta pinidi ako no Dios diaten kaychowa a mapawnonong sia o Evanghelio aya dira do Hentil tapian manganohed sa di Jesus.

8 As no Dios a makapanmo so aktokto da no atavo a tawotawo am pinavoya na o karawat na sira so Hentil do nakatoroh na dira so Masanto a Espirito a akma so pinarin na diaten.

9 Nitatarek nava yaten no Dios, ta malit ta a pinakaboan na so gatogatos do nakapanganohed ta sia.

10 Dawa ango paro ipachisobna ta do vinata no Dios do kahes ta no kawnot da no manganohed dana saya a Hentil do atavo sa a panyokoyokoran ni Moises a di da chinawnotan no apoapo ta sa kaniaten pa.

11 Mapanmo ta ta makayamot do grasia ni Jesus o chinalibri ta a akma so nakalibri na sira,” kwana ni Pedro.

12 Nayliliak sava o tawotawo aya as kavidin da domngey sa Bernabe kani Pablo do kavahey da nia o makakniknin saya a pinariparin no Dios do nakangay da a mananawo dira do Hentil.

13 Tayoka ya am nachitadi a mayliliak si Santiago. “Kakakteh, adngeyen nio pa yaken.

14 Tiya tayoka na a pawnononngen diaten ni Simon Pedro o pinavoya aya no Dios a rakoh a kasisien na do kapamidi na dira so tawotawo na.

15 No pinawnonong naya am akma so pinapanmo pa no profeta sa kaychowa do nakavata da sia,

16 ‘An tayoka anti ya am mayvidi ako, kwana no Dios.
Pirwahen ko anti a patneken o paypatolan ni David.
17 As sira o atavo a kadwan a tawo am chitahen da pa anti o Dios, sira o Hentil a tawotawo ko sa.
18 Niaya o vatahen no Dios, as niaya o pinapanmo na kaychowa pa.’

19 “Dawa paytetnekan ko o kadi ta na mapasadisadit sira o manganohed aya do Dios a Hentil.

20 Asna paytolasan ta sa do kadi da a komanan so kanen a pinarawat do diosdiosan sa as kadi da mangadwanan as

kadi da nganan so raya kano nipseh a vinyay a nia so adan ta onotan a Judeo.

21 Ta mapanmo ya no atavo a kapayengay ta a Judeo o
onotan ta saya a nakayapo pa kaychowa as nia pa so liren
do atavo a kavahayan a maday so araw no kapaynaynehah
do sinagoga," kwana ni Santiago.

No niyokoyokoran da nira no manganohed dana a Hentil

22 Tayoka na ya a vatahen am pinaypapanmoan da no
apostoles kanira no adngedngeyen saya as kanira no atavo
do timban aya o kapamidi da so rarayay da Pablo kani
Bernabe a mangay do Antioc. No pinidi da sa am sa Judas
a tawagan da so Barsabas as kani Silas a sira so dadwa a ka
adngedngeyen da.

23 As niaya o tolas a pinarara da dira, "Ichaddaw a
kakakteh a Hentil a mian do Antioc, Syria kan do Cilicia.
Maytolas kami dinio, yamen a kakakteh nio a apostoles as
kano adngedngeyen do timban do Jerusalem.

24 Nadngey namen o kayan da no nangay dinio a man-
anawo so chinadistorbo no aktokto nio. Amna ipapanmo
namen dinio ta yamen ava o tomnovoy sira.

25 Dawa navayavayat kami as kaktokto namen nia o
kapamidi namen so dadwa diamen a tovoyen namen dinio.
Machivan sa dira do ichaddaw ta saya rarayay a sa Pablo
kani Bernabe,

26 dadwa a ka pachirawatan no Apo ta a si Jesu Cristo as
mayserbi sa ya aran do pangananawan no viay da.

27 Dawa tayto namen sa a tovoyen dinio sa Judas kani Silas
a romanes a mapavata sia dinio o pinatolas namen aya.

28 Do sidong diamen no Masanto a Espirito am naktokto
namen o kadi namen a tomorohan dinio so aro a onotan
nio an dia no akma saya sia:

29 koman kamoava so kanen a pinarawat do diosdiosan
sa; koman kamoava so raya; koman kamoava so nipseh
a vinyay; mangadwan kamoava. Rakoh o kapia nio nia o
kanohed nio dia. Dios dana o mavidin."

30 Nangay sa do Antioc o tinovoy da saya as makarapit sa
daw am nivayavayat da sa o kakakteh ori daw as katoroh
da nia dira o tolas aw.

31 As do nakalir da sia ya am oyod da a chinasoyot o
nakapagsagsal da sira do tolas aw.

32 As sa Judas kani Silas a masolib a mapawnonong so
chirin no Dios am ninanawo da sa o kakakteh saya so
pinaypahni no saray da.

33 Nakarahan o kayan da daw da Judas kani Silas
am pinadinaw da sira no kakakteh saya a mayvidi do
Jerusalem. [
34 Amna navidin si Silas do Antioc.]
35 Navidin pa sa Pablo kani Bernabe do Antioc a man-
ananawo kano mapawnonong kanira no aro pa saw a rarayay
da so komapet aya di Jesus.

No nakapaysiay da Pablo kani Bernabe

36 Kwanasaw am vatahen ni Pablo di Bernabe, "Mayvidi ta
a omalogaw nira no kakakteh ta sa do atavo sa a kavahayan
a pinawnononganta so komapet di Jesus, ta tiban ta sa an
ara sa mangoango."
37 Do akmaya sia biahe am chinakey ni Bernabe o
kapachivan dira ni Juan a tawagan da pa so Marcos.
38 Amna chinakey ava ni Pablo a payvanen takwan
chinaroan sa ni Marcos do nakarahan do kayan da do
provinsia do Pamfilia as kadi narana mapatongtongan so
trabaho na.
39 Naysobna sa so mahara as kapaysiay da. Inahap ni
Bernabe si Marcos a rarayay as kasakay da do bapor a
mangwan do Cipro.
40 Asna si Pablo am inahap na a rarayay si Silas. As
pinadinaw da sa a parawaten do Dios a iya so machonong
dira.
41 As nangay sa do provinsia do Syria kano Cilicia a
mapaypahni sira so kakakteh do timban sa do matatarek
a logar.

16

No nakapayvan da si Timoteo da Pablo kani Silas

1 Nangay pa sa do Derbe kan do Listra. As do Listra
am mian o asa ka tawo a manganohed dana di Jesus a
mayngaran so Timoteo. No ina na am Judeo as manganohed
dana ya di Jesus amna no ama na am Griego.
2 Pinakamia da si Timoteo aya no atavo sa a kakakteh do
Listra as kan do Iconio.
3 As chinakey sia ni Pablo a payvanen dira as makayamot
do kapanmo da sia no Judeo o kadi na Judeoan no ama na
am pinatoli sia ni Pablo, ta tarek da sa a ichaskeh a risibien
no Judeo do pangwanan da anti.
4 As nangay sa do aro a kavahayan a mapapanmo nia o
mayhahaw sa a mayanong a onotan a pinaychakavahyan
dawri no apostoles as kano adngedngeyen sawri do timban
do Jerusalem.

5 As naypahni o saray da no Dios as kapaypaaro da a
kararaw no manganohed.

No nakatawag dira no Dios sa Pablo do Macedonia

6 Nangay sa Pablo do provinsia do Frigia as kan do
provinsia do Galacia, ta nipia nava no Masanto a Espirito
o kangay da a mapawnonong so chirin aya no Dios do Asia.
7 As do kasngen darana do provinsia do Misia am nakey
sa a mangay do provinsia do Bitinia amna pinya na sava no
Masanto a Espirito.
8 Dawa nanahan sa do Misia a mangay do Troas.
9 Do ahep aw am navoya ni Pablo do asa ka vision o asa
ka mahakay a iMacedonia a makavata sia o, "Mangay kamo
dia as kasidong nio diamen."
10 Dawa nyeng kami a manita so sakayan namen a
mangay do Macedonia ta mapanmo namen o katovoy na
diamen no Dios a mapawnonong dawri so Evanghelio.

No nakapanganohed ni Lydia di Jesus

11 Somnakay kami do bapor ka da Pablo do Troas as
kapangwan namen do Samotracia. Yapo kami daw am
nangay kami do Neapolis do minonot aw a araw.
12 Gomintin kami daw as kangay namen do kavahayan
do Filipos a niaya so rákoh a kavahayan do provinsia do
Macedonia. No kavahayan aya no Filipos am sakop no
Roma. Navidividin kami pa daw.
13 As do araw no kapaynaynehah am nangay kami do
kanayan, ta nadngey namen o kayan daw no paydasalan
da no Judeo. Naydisna kami daw as kapachisisirin namen
dira do mavavakes saw a nakpeh daw.
14 Asa dira am yapo do Tiatira a mayngaran so Lydia a
asa ka maydakaw so lamit a maykolor so violeta. Judeo ava
ya amna adan dana a omanianib so Dios. As sinidong pa
sia no Dios a manganohed do pinawnonong ori ni Pablo.
15 Katayoka na kanira atavo no familia na a bawtismoan
am niinbitan na yamen a matda do vahay na ta kwana am,
"Matda kamo na diamen an ara nio yaken a pavidangen a
manganohed di Jesus." As pinahamohamo nava o kangay
namen dira.

No nakakalaboso da sa Pablo do Filipos

16 Do naypisa do kangay namen do paydasalan ori am ni-
vayat kami no asa ka mavakes a pachirawatan. Machanito
ya as maparin na a ivahey o manam a mapaparin as kano
palak da no tawotawo do sidong no marahet a espirito as
rakoh o mapasdep da a kartos no apohen na saw.

17 Minonot diamen kani Pablo as kapangyangyaw na a
makavata sia, “Niaya sa a tawotawo am pachirawatan sa
no oyod aya a mato a Dios as nangay sa dia a omvahey nia
an maypango o kalibri nio.”
18 Kararaw na ya a parinyen as dawa chinaket na do
kwanasaw ni Pablo. Inidit sia ni Pablo as kavata na sia
do espirito awri a mian sia, “Do ngaran ni Jesu Cristo am
komaro ka sia.” As nanyeng a komaro sia o marahet awri
a espirito.
19 Mavoya da ya no apohen saw no mavakes aya o
kadi narana a makapasdepan so kartos a makayamot do
nakakaro dana sia no marahet awri a espirito am inahap da
sa Pablo kani Silas a gorogoren a iyangay do manyokoyokod
da sa,
20 as kavata da sia, “Judeo sa o tawo aya as distorbohen
da o kavahayan taya,
21 ta mananawo sa so onotan a dia mayanong diaten a
iRoma,” kon da.
22 Chinaket da sa no tawotawo as nipiripirit da o laylay
da Pablo no ofisialis saw do kavahas da dira as kapayiplot
da nira.
23 Tayoka da sa a iplotan so oyod a mahara am nikalaboso
da sa as kavata da sia do gwardia o kapakapia sira a
tayayanan.
24 Dawa inangay da sa do manasked aya no kalaboso ori
as kasopit da so kokod da tapian di sa makavolaw.
25 Amna do mavak no ahep am nakakanta sa Pablo kani
Silas as kapachahoahok da do Dios do kadngeyan da sira no
rarayay da saya do kalaboso.
26 As naychehat o kayan no mayet a nini a minlidlid so
kalaboso aya as kaywang na atavo no pantaw. As kavahas
no vahod dawri a kadena kano pinasopitan dawri so padang
da.
27 Mayokay o gwardia aya as kavoya na so kaywang da no
pantaw saya am do vata na as nakavolaw dana sa o priso
saya. As hapan na so espada na ta maypadiman dana do
vata na.
28 Amna itawatawag ni Pablo, “Maypadiman kava ta tayto
kami pa dia atavo,” kwana.
29 Napahap so soho na o gwardia aya as kapangalisto na a
mangay dira da Pablo kani Silas as kadogod na do salapan
da a omlayin do kamo na.
30 Pinahbet na sa as kahes na sia dira, “Ango parinyen ko
tapian malibri ako!”
31 Vinata da sia da Pablo, “Manganohed ka do Apo ta a si
Jesus tapian malibri ka, imo kano familia mo.”

32 As ninanawo da sa da Pablo o gwardia aya as kano
familia na do komapet di Jesus.
33 Do mahep naw am inahap na no gwardia aya sa Pablo
as kanamonamo na so rawarawa da sa. As nibawtismoan
da sa da Pablo o gwardia aya kano atavo a familia na.
34 Niinbitan na sa Pablo kani Silas a mangay a koman do
vahay na as oyod da a chinasoyot o kapanganohed daranaya
do Dios.
35 Mavekhas dana am napaytovoy sa o manyokoyokod aya
so polis a mangay do kalaboso a mapavolaw sira.
36 Vatan sia no gwardia aya da Pablo, "Pavolawen
daranaynio sichangoriaw as maparin nio na kono a man-
gay."
37 Vatan sia ni Pablo dira do polis saya, "Niplotan da
yamen do kavoyan da diamen no aro a tawotawo as kakal-
aboso da diamen aran abo gatos namen asna sichangoriaw
am pakavolawen da yamen so matayo? Maparin ava! Tawo
kami no Roma. Mangay sa dia a mismo o ofisialis aya no
Roma a mapavolaw diamen!" kwana ni Pablo.
38 Nayvidi sa o polis aya as kavahey da nia o vinata ni
Pablo. As madngey da o kaRomano da Pablo am oyod sa
namo.
39 As inangay da sa a pidipiditen as kapavolaw da sira as
kahes da nia o kakaro darana do kavahayan aya.
40 Dawa komnaro sa Pablo kani Silas do kalaboso aya as
kangay da do vahay da Lydia. Mavoya da sa o kakakteh
awri daw am ninanawo da sa as kapangdengdet da sira as
kakaro darana.

17

No kayan da Pablo do Tesalonica

1 As do nakapanahan darana do kavahayan sa do Ampipo-
lis kan do Apolonia am nakarapit sa do Tesalonica. Mian
dawri o sinagoga da no Judeo.
2 Nangay do sinagoga aya si Pablo a akma so adan na
parinyen as do tatdo a ka araw no kapaynaynehah a kayan
da daw am nangay a machidibadibati dira as no vatahen na
sa am yapo do nakatolas a Chirin no Dios.
3 Pinapanmo na dira o mian do Chirin no Dios a kalogar
no kapandidiw as kano kadiman no Cristo aya a tinovoy no
Dios as kapirwa na a maviay. No vinata ni Pablo am, "Si
Jesus o pinapanmo da no profeta a iya so Cristo a tinovoy
narana no Dios as nia o tayto ko a pawnononngen dinio,"
kwana.

4 Mian sa o Judeo a nanganohed as kawnot da da Pablo
kani Silas. Aro pa sa o Griego a adan a omanianib so Dios
kano aro sa maato a mavavakes o nanganohed.
5 Amna chinaynanahet da sa Pablo no apopohen da saya
no Judeo as dawa nikpeh da sa o mahahakay a abo so
trabaho as kanira no mararahet so dadakay as kano aro
pa a tawotawo as kapasolsol da sira a komontra sa Pablo as
kafwersa da sia asdepen o vahay awri ni Jason a katdan da
Pablo kani Silas tapian ahapen da sa a iyangay dira do aro
saw a nakpeh a tawotawo.
6-7 As do kabo da daw da Pablo am inahap da si Jason
kano kadwan sa a kakakteh a gorogoren as kangay da
nira do apopohen sa no kavahayan aw as kavata da sia,
“Niaya sa o napasdep sira so chitahen ta saya a man-golo so
tawotawo do atavo a kavahayan as tayto dana sa nawara
dia. Manganohed sava do panyokoyokoran ni Emperador
Cesar, ta no vatahen da am mian o matarek a patol a
mayngaran so Jesus.”
8 Navakel sira o tawotawo kanira no manyokoyokod do
kavahayan aya do nakadngey da sia o kayan no matarek a
patol.
9 Nipiansan da sa Jason as kapavolaw darana sira.

No kayan da Pablo do Berea

10 Mahep dana am tinovoy da sa no kakakteh sawri sa
Pablo kani Silas a mangay do Berea. Do nakawara da daw
am nangay sa do sinagoga da no Judeo.
11 No tawo sawri daw am mapipia sa kano iTesalonica, ta
oyod da sa chinakey o kadngey da so pinawnonong da Pablo
as kapachinanawo da a kararaw do nakatolas a Chirin no
Dios tapian mavoya da an ara oyod o pananawan aya ni
Pablo.
12 Aro sa dira o nanganohed as kayan da pa no aro dira do
maato a mavavakes a Griego kano aro pa sa a mahahakay
a Griego.
13 Amna do nakapanmo da sia no Judeo do Tesalonica o
kapananawo aya ni Pablo do Berea am nangay sa daw a
mapasitnan so golo.
14 Amna sira o kakakteh am nyeng da a iyangay si Pablo
do kanayan do sakayan na bapor. As navidin pa sa Silas
kani Timoteo.
15 Mian sa o nachivan di Pablo a manda do kavahayan do
Atenas. As komaro sa daw a mayvidi dana do Tesalonica
am tinoyotoyon sa ni Pablo do kavata da sia da Silas kani
Timoteo o kapangalisto da a omonot sia.

No nakapawnonong ni Pablo do Atenas

16 Do kayan ni Pablo do Atenas a omnanaya sa Silas kani
Timoteo am navoya na o kaaro no diosdiosan daw a nia so
oyod na chinalijat no nakem na.
17 Dawa nachidibadibati si Pablo do sinagoga da dira do
Judeo kan dira do madiodiosen sa a Hentil as kararaw a
machidibadibati do plasa dira do tawo sa a mian daw.
18 Mian sa o mananawo so filosofia a Epicureo kano
Estoico a nangay di Pablo a machidibati. Vinata da no
kadwan dira, "Ango ichakey naya a vatahen no makadab
aya." As no vinata no kadwan, "Pawnonongen na sigoro o
matatarek a dios." Nia o vinata da takwan no ipananawo
aya ni Pablo am komapet di Jesus kano nakapirwa na a
maviay.
19 Ahapan da si Pablo as kangay da nia do salapan no
apopohen do kakpekpehan daya a abnekan so Areopago as
kavata da sia, "Pawnonongen mo pa diamen o vayo aya a
nanawo mo,
20 ta ichaknin namen o vatahen moaya. Pawnonongen mo
pa tapian mapanmo namen an ango o anmonmoan na," kon
da,
21 takwan atavo sa a tawotawo a iAtenas kano tawotawo
sa daw a yapo do matatarek sa a kavahayan am oyod da
ichakey o kapaychakavahey da do komapet do aran ango a
vayo a nanawo.

22 Tominek si Pablo do salapan da no apopohen sawri do
Areopago as kavata na sia, "Inio a iAtenas am tayto ko a
mapanmo o kaoyod nio a marelihioso,
23 ta do nakapayvidividi ko am navoya ko sa o angayan nio
a manganianib. As navoya ko o asa ka altar a paysakrifisoan
a yanan no nakatolas a, 'Altar no dios a dia sinchad.' Amna
ivahey ko dinio sichangoriaw o komapet do anianiven
nioaya a di nio a masinchad.
24 No Dios a minamaog so mondo kano atavo am matda
ava do pinarin no tawotawo, ta Apo sia no mian do hanyit
kano mian do tana.
25 Kaylangan nava o sidong no tawotawo, ta iya o tomoroh
so viay kano atavo.
26 Iya o minamaog so asa ka tawo a pinakayapoan no
atavo a tawo do tana aya. Iya o minpesek sia an dino o
katdan da no tawotawo do tana aya as kano tiempo a kayan
da.
27 Pinarin nawri no Dios ta ichakey na an chitachitahen
sia no tawotawo as kanakenakem da sia kano kasinchad da
sia. Ta marayi ava o Dios diaten,
28 ta makayamot sia am naytawo ta as yapo sia o viay ta.
Akma so vatahen da no masosolib a kaydian nio, 'Oyod o

kapaykamanganakan na diaten,' kon da.

29 "Dawa makayamot do kaoyod no kapaykamanganakan
na diaten no Dios am vatahen tava o kaasa na a ka rebolto a
pinarin do polak anmana do plata anmana do bato a pinarin
no tanoro as yapo do kasolivan no tawo takwan no Dios am
maviay.

30 As aran akmay pinaynolay no Dios do nakarahan o kadi
makasincharan sia am tayto narana akdawen o kapanehseh
no atavo,

31 takwan do tinongdo na a tiempo am tovoyen na anti o
pinidi naya a omhosga do atavo a tawo do mondo aya as
niaya am masigorado takwan pinirwa na viayen o pinidi
naya a manhosga so hosto."

32 As do nakadngey da so komapet do kapirwa a maviay
no nadiman am nitek da sia no kadwan. Sira o kadwan
am vinata da, "Ichakey namen pa mirwa a madngey o
pinawnonong moaya diamen."

33 Komnaro si Pablo do paychakavahyan daw.

34 As mian sa o nachangay di Pablo a manganohed. Asa
dira am si Dionisio a asa ka apohen do Areopago aya as kano
asa ka mavakes a mayngaran so Damaris kano kadwan pa
sa.

18

No ministerio ni Pablo do Corinto

1 Nakarahan na naw am komnaro si Pablo do Atenas as
kangay na do Corinto.

2 Dia o nanoma a chinavayatan na sa Aquila kano kakovot
na a si Priscilla. Judeo sa ya a iPonto a vayo a nawara a
yapo do Italia, ta pinakaro na sa atavo o Judeo do Roma no
Emperador Claudio. Nangay si Pablo dira,

3 as katda na dira ta mayalit sa a mamarin so tolda.

4 Maday do araw no kapaynaynehah am mangononong
si Pablo do kakpekpehan no Judeo do kakey na mapawnot
sira so Judeo kano Griego a manganohed di Jesus.

5 Do nakawara da Silas kani Timoteo a yapo do Mace-
donia am arava o nakabhes ni Pablo a mananawo as
kapawnonong na sia dira do Judeo o ka si Jesus na no Cristo.

6 Amna do nakapachikontra kano kapamarahet da sia am
minhes a mangononong dira as kavata na sia, "Gatos nio na
an kastigoan kamo anti no Dios makayamot do kadi nioaya
manganohdan sia. As no Hentil dana sa o angayan ko,"
kwana.

7 Komnaro dira as kangay na do vahay no asa ka Hentil
a si Titius Justo. Madiodiosen ya as no vahay naya am
machitangked do kakpekpehan daya a sinagoga.

8 As no apohen do kakpekpehan aya a si Crispus kano
familia na am nanganohed sa di Jesu Cristo as kano aro pa
sa a tawotawo do Corinto do nakadngey da so pinananawo
ni Pablo as kapabawtismo da.
9 Asa ka mahep am mian o vinata ni Jesus di Pablo do asa
ka vision, "Ichamo mo sava as omhes kava a mananawo,"
kwana.
10 "Pakasisien davaymo ta fermi koymo a rarayayan,
ta tayto pa aro a ichakey ko a manganohed diaken do
kavahayan aya," kwana ni Jesus.
11 Navidin daw si Pablo so asa ka kawan kano kara a
mananawo no chirin no Dios.
12 Do kagobernador ni Galio do provinsia do Acaya* am
naypapanmo sa o Judeo a omaresto si Pablo. Inangay da sia
do logar a pankaskaran,
13 as kavata da sia, "Niaya a tawo am mananawo so
kaparin no kadaday so Dios a machikontra do onotan ta."
14 Mayliliak do vata na si Pablo am vinata ni Galio do
Judeo saya, "Inio a Judeo, an akmay mian o sinadan na am
adngeyen koynio,
15 asna makayamot do kapaysosobna nio do komwan do
onotan kano anohdan nio am inio dana a maynolay, ta
yaken ava o omkaskad so akmaya sia," kwana,
16 as kapakaro na sira do ofisina nawri.
17 As inahap da si Sostenes a asa ka apohen da do sinagoga
as kataho da sia do salapan no pankaskaran awri. Amna
nisanga na sava ni Galio.

No nakapirwa ni Pablo do Antioc

18 Nayendes pa daw si Pablo as kwanasaw am
namidimidin dana dira do kakakteh saw do kakaro narana
daw. Nachivan pa sa Aquila kani Priscilla dia a maybapor
a mangwan do Syria. Do nakawara da do kavahayan
no Cencrea am napachichis si Pablo a pavoyan na no
nakapakatongtong dana no asa ka pinayavayan na do Dios.
19 Do nakawara da do Efeso am nachisiay dira si Pablo as
kangay na do sinagoga a machipangononong dira do Judeo.
20 Inahes da o kayendes na pa daw ni Pablo amna makalo
dana a komaro,
21 asna vinata na dira do nakakaro na, "Mayvidi ako anti
dinio an nawri o mian do inolay no Dios." Isakay narana
do bapor a komaro do Efeso.
22 As do nakawara na do Cesarea do provinsia no Syria
am nangay do timban do Jerusalem a tomidib dira dawri as
kangay narana do Antioc.

---

* **18:12 18:12** *Anmana:* Greece.

23 Kwanasaw am komnaro daw as kapanahan na do matatarek sa kavahayan no provinsia do Galacia as kan do Frigia a mapaypahni so saray da no manganohed sa di Jesus.

No pinawnonong ni Apollos do Efeso kan do Corinto

24 As mian o Judeo a taga-Alejandria a nangay do Efeso a mayngaran so Apollos. Oyod sia a mapia a mangononong as karakoh no kapanmoan na so nakatolas a Chirin no Dios.
25 Pinaynananawo sia do komapet do Apo taya as kapia no kapangononong na so komapet di Jesus pero no pamandan no mapanmo na am no komapet do pinananawo ni Juan Bawtista.
26 Oyod a mangdet a mananawo do sinagoga as do nakadngey da sia ya da Priscilla kani Aquila am nirara da iyodi do vahay da as kapapanmo da nia dia o di na pa sa a chinapatak a komapet di Jesus.
27 Do kakey na a mangay do Acaya† am sinidong da sia no kakakteh do Efeso. Naytolas sa dira do kakakteh da saw do Acaya do kavayat da sia daw. Mawara daw am oyod a rakoh o sidong na dira do nanganohed dana sa di Jesus makayamot do grasia no Dios.
28 Ta do kapia na a mangononong am nihomis na sa o Judeo aw do kapaydidibati da do pobliko a pavoyan na sia do vatahen no nakatolas a Chirin no Dios o ka si Jesus no Cristo aya.

19

No nakapananawo ni Pablo do Efeso

1 Do kayan ni Apollos do Corinto am nawara si Pablo do Efeso a nanahan do katokotokonan do provinsia do Frigia. Do nakawara na daw am navoya na sa o nanganohed dana sa di Jesus,
2 as inahes na dira, "Do nakapanganohed nio di Jesus am narisibi nio o Masanto a Espirito?" "Omba," kon da, "ta nadngey namen pava o kayan no Masanto aya Espirito."
3 Ahsan nira ni Pablo, "Onas na ango sa o inonotan nio do nakabawtismo dinio." "No akma so pinananawan ni Juan," kon da.
4 Vatan sia dira ni Pablo, "No kapanbawtismo awri ni Juan am an nakarahan o nakapanehseh da no tawotawo no gatogatos da. Amna vinata pa ni Juan o kapanganohed da di Jesus a iya so manam pa a mawara kanaw," kwana.
5 Do nakadngey da sia am nibawtismoan sira do ngaran no Apo taya a si Jesus.

† **18:27 18:27** *Anmana:* Greece.

6 Pinalapaw ni Pablo o tanoro na dira as nawara dira o
Masanto a Espirito as kapayliliak da do matatarek a chirin
as kapawnonong da pa sia o chinakey no Dios a vatahen da.
7 Dose o katavoan da nia.

8 As do sinahad no tatdo ka vohan am nananawo si Pablo
do sinagoga do Efeso aya. Mangdet a mangonononong dira do
Judeo so komapet do kapaypatol no Dios,
9 tapian manganohed pa sa di Jesus. Amna mian sa o
makehnet so oho a dia nanganohed as nitek da sia do
kakpekpehan daya a makavata so karahet no pananawan
nawri. Dawa nikaroan sa ni Pablo as kanira no nanganohed
dana sawri di Jesus as kangay da do logar a pananawan no
maistro a si Tirano as kadawri dana no pinananawan ni
Pablo a kararaw.
10 Nawri o pinarin na do dadwa ka kawan as atavo sa o
tawotawo do provinsia do Asia mayalit o Judeo kano Griego
am nadngey da o nanawo aya a komapet di Jesus.

No kamanganakan sa ni Sceva a nihomis no marahet a espirito

11 As makakniknin o napaparin aya,
12 ta aran no valongot kano lamit sa a nitodo ni Pablo am
nakatova an iyangay sa dira do magaganit as kano sindepan
no mararahet sa espirito ta nyeng sa a mapia atavo as
kakaro dira no mararahet sawri a espirito.
13 Mian sa o Judeo a komtas a mapakaro so mararahet sa
espirito a somindep do tawotawo. Chinakey da a serbien o
ngaran ni Jesus do kapanovatova daya as dawa vatahen da,
"Komaro kamo na, inio a espirito, ta si Jesus a pawnonongen
ni Pablo o mapakaro dinio," kon da.
14 Papito sa ka kamanganakan ni Sceva a asa ka mato a
pali no Judeo o somerbi so ngaran aya ni Jesus aran di sa
nanganohed di Jesus.
15 No tinbay no espirito aya am, "Masinchad ko si Jesus
as kani Pablo asna sango kamo."
16 As pachidiman dira no mahakay aya a yanan no
marahet a espirito as kahomis na sira. Payayo da komaro do
vahay aw a narawarawa as kano chinapakaroan so laylay.
17 Navahey ya dira do Judeo kano Griego do Efeso aya as
madngey da am naychaknin sa as kapamato da so Apo ta a
si Jesus.
18 Aro sa do manganohed dana sa di Jesus o naykonfisal
no kapanovatova da adan do kasinchad darana sia o
kapachikontra na nia di Jesus.

19 Inahap da sa atavo o lilibro da sa as katemtem da sira do
kavoyan da sia no atavo a tawotawo. No balor no nitemtem
daw am singkwenta mil (50,000) do kartos da.
20 As naychawpit pa o nanawo a komapet di Jesus as
kapaypaaro da no manganohed di Jesus.

No golo do Efeso

21 Karahan na nia am niktokto ni Pablo o kangay na do
provinsia no Macedonia kano Acaya* manam kano kangay
na do Jerusalem. As vinata na o kangay na pa anti do Roma.
22 Pinanma na sa Timoteo kani Erastus a mangay do
Macedonia as navidividin pa sia do Efeso do provinsia no
Asia.
23 As do kayan na pa do Efeso am somnitnan o mahara a
paysosobnan a komapet do kawnot aya di Jesus,
24 ta mian o asa ka tawo a mayngaran so Demetrius a
mapia a manipo so plata. Aro sa o trabahador na as rakoh
o mapasdep da do kapamarin daya so tetemplo no dios da
a si Artemis.
25 Nivayavayat na sa ni Demetrius o rarayay na saya a
manipo so plata as kavata na sia, "Kaychayvan, mapanmo
nio o karakoh no kartos a mapasdep ta do trabaho taya.
26 As navoya ta na kano nadngey ta na o kaaro darana no
nanganohed do pananawan aya ni Pablo do Efeso as kan do
provinsia do Asia. Vatahen na o kadi da diosan no parinyen
no tawotawo as aro sa o manganohed dia,
27 as tarek da anti a ichaskeh o parinyen taya as katarek
na anti a mabo no sinmo no templo no aniven ta a dios a
si Artemis. Aniven da pava anti o tayto aya anianiven do
provinsia do Asia as kan do atavo do mondo aya," kwana
ni Demetrius.
28 Do nakadngey da sia ya am oyod sa naket as ka-
pangyangyaw da a makavata so, "Aniven ta si Artemis a
dios do Efeso."
29 As nagolo sa o atavo a tawotawo do kavahayan awri.
Inahap da sa Gaius kani Aristarco a rarayay sa ni Pablo a
iMacedonia as kagorogod da sira a iyangay do kakpekpehan
no tawo a manalamad.
30 Nakey si Pablo a mangay do yanan da no aro aw a
tawotawo am nipia dava no kakakteh sawri.
31 Aran sira o apopohen do provinsia aya a kayvan sa ni
Pablo am nanoyotoyon sa do kadi na a mapavoyan daw ni
Pablo.
32 Nangyangyaw sa o tawotawo a navayavayat a
matatarek so vatahen takwan aro dira a di makapatak nia
an ango o chinavayavayat daw.

* **19:21 19:21** Anmana: Greece.

33 Sira o kadwan am no vata da as si Alejandro o
ichaket aw ta iya o pinatnek da no Judeo a mangononong.
Nisinyasan na sa ni Alejandro a pabhesen tapian maka-
payliliak a omdefende no karakohan na,
34 amna masinchad da o kaJudeo ni Alejandro am navidin
sa a mangyangyaw so dadwa kawras a omdaday so dios-
diosan daya no taga-Efeso a si Artemis.
35 Mapabhes sa a mangyangyaw no adngedngeyen daya
do kavahayan am vinata na dira, “Inio a kaydian ko a taga-
Efeso, sino o di makapanmo sia o kayaten na a taga-Efeso no
machonong do templo aya no mato taya a dios a si Artemis
as kayaten na no omonong so aniven aya bato ni Artemis a
gomintos a yapo do hanyit.
36 Arava o makavata so kadi na oyoran nia as dawa
mayanong o kapanganohed nio as kadi nio a mangalistoan
a mamariparin so marahet. Manma kamo pa a mangtokto.
37 Sira o inangay nioaya dia a tawo am arava o tinakaw
da do templo taya as kano pinamarahet dava o dios taya.
38 As dawa an ara o sinadan da di Demetrius kanira
no rarayay na sa a manipo am ipahosgado da sa tapian
maysasalap sa daw, ta tayto sa o ofisialis ta do hosgado.
39 As an akmay mian pa sa o kadwan a ichakey nio am
paychakavahyan ta na do sivog a miting ta,
40 ta tarek da yaten a idemanda no apopohen ta sa do
Roma do pinariparin taya a golo a abo do logar.”
41 Tayoka na ya a vatahen am pinasavat na sa o
navayavayat aw a tawotawo.

20

No bisita ni Pablo do Macedonia kan do Acaya

1 Omhes dana o golo a pinasitnan da no manipo saya am
nivayavayat sa ni Pablo o kakakteh sawri daw as kananawo
na sira as kapangdengdet na sira as kapamidimidin narana
so Dios dira do kakaro narana a mangay do Macedonia.
2 Nangay si Pablo do atavo sawri a kavahayan a mapay-
pahni so saray da no kakakteh sa daw as kangay narana do
Acaya.
3 Navidin daw so tatdo a ka vohan as omyanat dana a
somakay do bapor a mangwan do provinsia do Syria am
nadngey na o kakey da omdiman sia no Judeo sa. Dawa
nayvidi do Macedonia.
4 Mian sa o rarayay ni Pablo a sa Sopater a iBerea a anak
ni Piros, si Aristarco kani Segundo a iTesalonica, si Gaius
a iDerbe, si Tychicus as kani Trofimus a yapo do Asia kani
Timoteo.

5 Mian kami na do Macedonia am nanma dana sa o papito
aya as kananaya darana diamen do Troas.
6 Navidividin kami pa do Filipos as makarahan o fiesta
da no Judeo a kakan da so tinapay a abo so libadora am
somnakay kami do bapor as makarahan o dadima a karaw
am nawara kami do Troas as kapachivayat namen dana
dira. Navidin kami daw so asa ka dominggo.

No bisita ni Pablo do Troas kan do Mileto

7 Do Dominggo ori am navayavayat kami kanira no
kakakteh sawri daw a koman so tinapay do kanakenakem
namen so nakadiman ni Jesus. Nangononong si Pablo a
manda do kamavak, ta komaro dana do vata na do omonot
aw araw.
8 Aro o relaken do kavayavayatan namen a matohos a
parte no vahay aya.
9 As do kapangononong naya ni Pablo am mian o asa ka
kanakan a mahakay a si Euticus a maydisna do bintana.
As do kayendes narana ni Pablo a maylliliak am nadoho si
Euticus as pakaycheh na so maynepdep. Kapakaycheh naya
am nagagtos a yapo do matohos ori a yanan na. Iyangay da
sia a ahapen am nadiman dana.
10 Amna gomintin si Pablo as kakepkep na sia as kavata
na sia, "Ichavakel nioava ta tayto dana mirwa a maviay."
11 Mirwa a somdep si Pablo am nikchikchid na o tinapay
awri as kakan na as kapangononong na a manda do
kapaysesehdang narana as ikaro narana.
12 As no kanakan aw a nagagtos a minirwa a maviay am
sinavat da as kaoyod da a masoyot.
13 Somnakay kami do bapor a mangwan do Asos asna si
Pablo am nanahan do tana, ta vinata na o kasali namen sia
do Asos.
14 Nivayat na yamen do Asos as pinasakay namen sia as
kakaro namen dana a mangay do Mitilene.
15 Do omonot awri araw am nawara kami do masngen do
Chio. Do ichatdo na a karaw am somnali kami do Samos as
do ichapat na a karaw am nakarapit kami do Mileto.
16 Pinarin namen ya takwan chinakey ni Pablo o katod na-
men dana a havasan do Efeso, ta makey pava a mavidividin
pa do kavahayan sa do Asia, ta maychinalo a makarapit do
Jerusalem do fiesta no Pentecoste.

No nakapamidimidin dana ni Pablo dira do adngedngeyen sa do Efeso

17 Do kayan ni Pablo do Mileto am nanoyotoyon dira do
adngedngeyen saw no timban do Efeso do kavayat da sia.

18 Mawara sa di Pablo am vinata na dira, “Mapanmo nio
o kaparin no viay ko do nakayapo do nanoma a nakawara
ko dia do provinsia do Asia a machasa dinio.
19 Aro o hoo ko do kapayserbi ko do Dios a mapamahbo
do panghovokan no masadit a payparahanan ko kano
kapakasiasi da diaken kano kakey da a omdiman diaken
no Judeo.
20 Mapanmo nio ta arava o mapia a di ko a pinapanmo
dinio do nakapangononong ko kano nakapananawo ko do
pobliko anmana do vahavahay nio sa.
21 Pinayalit ko sira o kaydian ta sa a Judeo kano Griego
a pangononongan so kapanehseh da no gatogatos da as
kapanganohed da di Jesu Cristo a Apo ta.
22 As sichangoriaw am komaro ako na a mangay do
Jerusalem, ta onotan ko o giya no Masanto a Espirito. As
mapanmo koava an ango anti o maparin diaken daw,
23 katadkan no pinapanmo na diaken no Masanto a
Espirito do atavo sa a kavahayan a pinanahanan ko o
kakalaboso da anti diaken do Jerusalem as kapakasiasi da
anti diaken.
24 Amna baloran koava o viay ko tapian mapatongtong ko
o trabaho koaya a tinongdoan diaken no Apo taya a si Jesus
a nia so kapawnonong sia o Evanghelio aya a komapet do
grasia no Dios.
25 “Tayto ko mapanmo o kadi ta na anti a mirwan
a mayvovoya, inio a inangayan ko a mapawnonong so
komapet do kapaypatol no Dios,
26 as vatahen ko dinio o kabo dana no atbayen ko dinio a
atavo an ara sa dinio a di pa manganohed,
27 ta nayraradin akoava a mapapanmo nia dinio o atavo
a ichakey no Dios a ipapanmo dinio.
28 Makapatak kamo as katidib nio dira do kakakteh nio
saya a tinongdo no Masanto a Espirito a pachononga nio a
sira pa so inadidi no Dios no raya no mismo naya Manganak.
29 Ichapatak ko ta an kakaro ko anti am mian sa o mawara
a makey a omrarayaw so kawnot nio di Jesus,
30 as mian sa anti do mismo nio a rarayay o mananawo so
dia kakawyoran tapian mapaychawaw da sa o manganohed
danaya di Jesus.
31 Dawa makayhawa kamo as naknakmen nio o ninanawo
ko dinio do tatdo a ka kawan a kapachasa ko dinio. Minhes
akoava a omnanawo dinio do mahep anmana maraw as
kapachirayay no hoo ko yamot do addaw ko ninio.
32 Dawa parawaten koynio do Dios a iya so tomidib dinio
as kakdaw ko so kawnot nio do mensahe aya no grasia a

nia so makapaynananawo dinio as do kapanganohed nio am marawat nio anti o promisa no Dios dira do atavo a tawotawo na.
33 “Nangahes akoava dinio so kartos anmana onayen ko,
34 ta ichapatak nio o nakaanit ko a maychitachita so nesisita ko kanira no rarayay ko sa.
35 Niaya o fermi kori a vatahen dinio, ta mapia o kapaytrabaho ta, tapian masidong ta sa o makasiasi do kanakem ta sia o vinata no Apo ta a si Jesus, ‘Rakorakoh o kasoyot no tomoroh kano manrawat.’ ”
36 Tayoka na ya vatahen ni Pablo am nachidogod dira atavo as kapachahoahok da.
37 Tomnanyis sa as kakepkep da sia adkan do kapaveavek daranaw sia.
38 Oyod da ichangsah o nakavata nawri sia o kadi darana anti a mirwan a mayvovoya. Tayoka ya am inangay da padinawen do sakayan nawri a bapor.

21

No biahe ni Pablo a mangay dana do Jerusalem

1 Namidimidin kami so Dios daw as kasakay namen dana do bapor a mangay do tana no Cos. Do omonot awri araw am nakarapit kami do tana no Rodas. As do ichatdo naw a karaw am nakarapit kami do kavahayan no Patara.
2 Napanmo namen o kayan no bapor a mangay do Fenicia as somnakay kami a mangay daw.
3 Nihavasan namen o Cipro do kaholian namen sia as kapanophos namen do provinsia do Syria. Nangedked kami do kavahayan do Tiro takwan dawri o pinaydiskargan no bapor aya.
4 Chinita namen sa o kakakteh di Jesus daw as kavidin namen pa daw so asa ka dominggo. Vinata da di Pablo o kadi na mangayan do Jerusalem ta pinapanmo na dira no Masanto a Espirito o kapakasiasi anti ni Pablo daw.
5 As komaro kami na am nachivan sa diamen o atavo sawri a kakakteh daw a pachangayan da no kakovot da sa kano kamanganakan da sa a manda do pandan no kavahayan ori. Domnogod kami atavo do kanayan aw as kapachahoahok namen.
6 As namidimidin kami so Dios dira do nakapadinaw dawri diamen do kasakay namen do bapor ori as kapay-chawdiodi darana.
7 Yapo kami do Tiro am komnatovo kami do Tolemais a dawri so chinavoyan namen sira so kakakteh di Jesus as navidin kami dira so asa karaw.

8 Do omonot awri araw am nangay kami do kavahayan
no Cesarea. Natda kami do vahay ni Felipe a asa ya dira
do papito a pinidi kaychowa a mapayatay so sidong dira do
Jerusalem. Asa ya ka mapia a mapawnonong so chirin no
Dios.
9 Mian sa o apat a anak na mavavakes a kahenakan sa as
mapawnonong so chinakey no Dios a vatahen da.
10 Makarahan o pira karaw a kayan namen daw am
nawara o asa ka profeta a si Agabo a yapo do Judea.
11 Inahap na o tahed ni Pablo as kaanit na omvahod so
padang na kano tanoro na as kavata na sia o, "Niaya o
ichakey no Masanto a Espirito a vatahen ko dinio, ta si Pablo
am vahoren da no Judeo do Jerusalem as katoroh da nia dira
do Hentil a askaskaren," kwana.
12 Do nakadngey namen sia kanira no kadwan sa
tawotawo am nachisiasi kami di Pablo do kadi na mangayan
do Jerusalem.
13 Amna no tinbay na am, "Ango itanyis nioaya a
mapayparahmet so kangsah ko. Disidido ako a vahoren do
Jerusalem aran madiman ako a makayamot do ngaran no
Apo ta a si Jesus."
14 Do kadi namen a makapenpenan sia am pinaynolay
namen dana as kavata namen sia, "No ichakey namen am
no kapatongtong no inolay no Dios."
15 Karahan na naw am nayprepara kami as kakaro namen
a mangay dana do Jerusalem.
16 Nachivan sa diamen o kadwan a kakakteh do Cesarea a
sira so minangay niamen di Mason a matda. Si Mason aya
am iCipro a nayendes dana manganohed di Jesus.

No bisita da Pablo di Santiago

17 Oyod sa masoyot a omyavayava niamen o kakakteh
saya do Jerusalem.
18 Do omonot awri araw am pinachivan na yamen ni
Pablo a mangay a omalogaw ni Santiago as mian sa daw
atavo o adngedngeyen do timban do Jerusalem.
19 Pinakapian sa so Dios ni Pablo as kavahey na nia atavo
o pinariparin no Dios dira do Hentil do kapananawo dira ni
Pablo.
20 Do nakadngey da sia ya am nidaday da o Dios amna
vinata da di Pablo, "Mapanmo mo mo kakteh am mian o
livolivohen a Judeo a manganohed di Jesus as omonot pa sa
do panyokoyokoran sa ni Moises.
21 Amna nadngey darana o kapananawo mo kono dira
do kaydian ta a Judeo a mian do kavahayan da no
Hentil so kabhes darana omonot do panyokoyokoran ni

Moises. Vinata mo kono o kadi darana a mapatolian no kamanganakan da as kadi darana a omonotan do adan ta sa paparinyen.
22 As dawa ango parinyen ta, ta sigorado o kapatak da anti nia o kayan mo naya dia.
23 An maparin am niaya o parinyen mo tapian vatahen da anti o kadi na oyoran no nadngedngey da saya. Mian sa o apat a ka mahahakay dia a mian so pinayavayan do Dios.
24 Machivan ka dira," kon da di Pablo, "as kaparin nio so mian do onotan ta a Judeo. Pagan mo o gasto da tapian makapachichis sa do pali a kavoyan da no tawotawo so kabo no kakawyoran do vatavatahen daya dimo.
25 Asna sira o Hentil a tayto dana a nanganohed di Jesus am naytolas kami na dira a vatan namen sia o kadi da komanan so kanen a pinarawat do diosdiosan sa anmana raya, anmana nipseh a vinyay, as kano kadi da a mangadwanan."

26 Do omonot awri araw am inivanan sa ni Pablo o apat sawri a ka mahahakay a mian so pinayavayan do Dios do kapatongtong da so mian do panyokoyokoran da no Judeo as kangay na do templo a mapatanggal sira so papali do araw a kaparin darana a manangay so maychaponged a sakrifisio da.

No nakaaresto da si Pablo do templo

27 Masngen dana a komavos o papito ori karaw am navoya da no Judeo saw a yapo do Asia si Pablo do templo as pinasolsol da sa o tawotawo a somoli nia as kapadpet da sia,
28 as kapangyaw da, "Inio a kaydian a Judeo, sidongen nio yamen ta niaya o tawo aya a komtaktas a mananawo so machikontra diaten a Judeo kano onotan ta as kano templo ta. As nawri pava ta napasdep do templo aya so Griego sa a nia so mapanmo ta rakoh a sadan do onotan ta."
29 Vinata da ya takwan do matarek a araw am navoya da sa Pablo kani Trofimus a taga-Efeso a mayrayay do Jerusalem as do vata da as pinasdep na si Trofimus do templo aya.
30 Kadngey da sia ya no tawotawo aw do Jerusalem am naket sa as nangay sa do templo a omahap si Pablo a gorogoren a ihbet as kakandado da dia o pantaw nawri.
31 Dimanen da do vata da amna nadngey no apohen no sinjalo no Roma o golo da no tawotawo aya do Jerusalem.
32 Nyeng a manghap so sinjalo sa as kano sentorio da sa as kapangalisto da a mangay do yanan aya no golo. Kavoya

da sia kanira no sinjalo saya am ibhes da no Judeo saya a tahohen si Pablo.
33 Nangay di Pablo o apohen daya as kaaresto na sia as
kavahod na sia no dadwa a ka kadena. Inahes na an sino
sia as kan ango o pinarin naya.
34 Matatarek o vinata da no tawotawo saya a
mangyangyaw do karovel da as naintindi ava no apohen
aya o kaoyod no naparin awri. Dawa vinata na o kangay
da ni Pablo do baraks da no sinjalo.
35 Kawara da do eskalera no baraks aya am nihagnat
darana a pavawahen dira do makey ori a makatanotanoro
dia.
36 Aro sa o minonot dira a mangyaw so, "Dimanen ta na!"

No defensa ni Pablo

37 Somdep dana sa am inahes ni Pablo do apohen aya no
sinjalo an maparin o kapayliliak na. Chinaknin na o kasolib
ni Pablo a mayliliak so chirin a Griego.
38 Vatan na sia o, "Vadia imo o iEgipto aw a napasolsol so
rebelion as napawnot so apat a livo a rebelde do desierto."
39 Vatan sia ni Pablo, "Judeo ako a iTarso, no rákoh a
kavahayan no Cilicia. Tayto o ichakey ko a vatahen dira
do tawotawo saya dia," kwana.
40 Pinya na sia no apohen aya a tomnek do eskalera ori
as pabhesan na sira ni Pablo so tawotawo aya a mayliliak.
Naychirin so Hebreo si Pablo ta nawri o chirin da no Judeo
do kavata na sia o,

22

1 "Aniven a inyapoan kano kakakteh, adngeyen nio pa o
pawnonongen koaya dinio."
2 Do nakadngey da sia o kapayliliak na do Hebreo am
naypadomi sa do kadngeyan da sia.
3 "Asa ako a ka Judeo a iTarso do provinsia do Cili-
cia. Nayrakorakoh ako do Jerusalem aya a eskwela ni
Gamaliel as ninanawo na yaken do atavo sa onotan da no
inaynyapoan ta a Judeo. As pinawyod ko o kawnot ko do
Dios akma dinio sichangoriaw,
4 ta pinakasiasi ko sa so mahara o omonot di Jesus.
Mian sa o pinadiman ko as mian sa o pinavahod ko as
kapakalaboso ko nira, mayalit o mahakay anmana mavakes.
5 Katestigoan ya no apohen da no papali as kanira atavo
no adngedngeyen ta sa a Judeo, ta yapo dira o tolas sawri
a inangay ko dira do kaydian ta sawri a Judeo do Damasco.
Tomnoroh o tolas saya so anohed ko a mapavahod nira o
atavo a nanganohed di Jesus as kangay ko nira do Jerusalem
aya tapian dia o kastigoan dira."

6 “Amna masngen ako na do Damasco do kamarraw na
sia am naychehat o kayan no oyod a marial a sehdang a
yapo do hanyit do omdivon diaken,
7 as kanyeng ko a maysasakeb. Kadngeyan ko sia o liak a
makavata so, ‘Saulo, Saulo, ango pakasisian moaya diaken.’
8 Vatan ko sia o, ‘Sino ka mo Apo.’ ‘Si Jesus ako a
iNazareth a tayto mo a pakasisien,’ kwana no tinbay na
diaken.
9 Sira o rarayay ko saya am navoya da o mamoyat aya a
sehdang amna nadngey dava o liak awri a somisirin diaken.
10 As vatan ko sia, ‘Ango ichakey mo a parinyen ko mo
Apo.’ No vinata na am, ‘Tomnek ka as kangay mo do
Damasco, ta dawri dana o papanmoan ko nia dimo an ango
o ichakey ko a parinyen mo.’
11 Do nakapoyat koaya am nakavoya akoava as nikaday
darana yaken no rarayay ko saya manda dana do nakawara
namen do Damasco.
12 “Mian o asa ka tawo do Damasco a mayngaran so
Ananias. Oyod da sia ipakamia no Judeo as asa ka
mapawyod so kawnot do panyokoyokoran ni Moises.
13 Nangay ya diaken as kavata na sia, ‘Kakteh mo Saulo,
mirwa ka na a makavoya.’ As nanyeng ako na mirwa a
makavoya.
14 Vatan na sia ni Ananias diaken, ‘Pinidi ka no Dios no
apoapo ta sa a makapanmo so inolay na as kano makavoya
so Manganak na a abo so gatos as kano makadngey sia a
mismo o liak na.
15 Pinidi naymo a mapapanmo nia dira do atavo a
tawotawo o navoya as kano nadngey mo,’ kwana ni
Ananias.
16 ‘Sichangoriaw,’ kwana ni Ananias, ‘am ango pa o
nanayahen mo. Mayvangon ka na as kapabawtismo mo do
kahes mo sia o kapakabo na so gatogatos mo.’
17 “Mayvidi ako na do Jerusalem,” kwana ni Pablo, “am
nangay ako do templo a machahoahok. As do asa ka vision,
18 am napavoya diaken si Jesus as kavata na sia, ‘Nyeng
ka na a komaro do Jerusalem aya ta panganohdan dava anti
o vatahen mo a komapet diaken.’
19 Vatan ko sia, ‘Apo, ahahawen ko o kapanganohed da
diaken ta ichasoyot da anti o nakapaytarek dana no kaparin
ko.* Sira mismo o makapanmo sia o nakangay ko do maday
do sinagoga tapian ahapen ko sa a prisohen kano tahohen
o manganohed sa dimo.

* **22:19 22:19** Nakatolas ava ya do Griego a texto amna niaya o mismo na inmonmoan.

20 As aran do nakadiman da si Esteban a asa ka ma-
pawnonong so komapet dimo am niaproban ko ya ta mian
ako daw a tomalamad sia as kayaken pa no nachonong do
lamit da no tori awri a omdiman sia.'
21 Amna no tinbay diaken ni Jesus am, 'Komaro ka na ta
tovoyen koymo do mararayi a logar a yanan da no Hentil.' "

22 Nidngey da a manda do nakavata na sia o kangay
na dira do Hentil. Kadngey da sia ya am somnitnan sa
a mangyangyaw as kavata da sia, "Dimanen ta na, ta
mayanong ava ya a maviay!"
23 Nangyangyaw sa as kapapaypaypay da so tangbali da
sa as kapagchigchid da so tana do tohos do kaoyod darana
a maket.
24 Pinasdep no apohen aya no sinjalo si Pablo do baraks
awri as kavata na so kayiplot da sia tapian ivahey na an
ango o solian daya nia no tawotawo.
25 As do nakapakedked dana sia tapian iplotan da am ina-
hes ni Pablo do sentorio aya a masngen sia, "Mayanong paro
o kayiplot do tawo a Romano an di pa a chinasentensian?"
26 Kadngey na sia no sentorio aya am nyeng a mangay do
apohen aya no sinjalo as kavata na sia, "Ango parinyen ta
ta Romano sawen o tawo aya!"
27 Nangay o apohen aya di Pablo as kahes na nia, "Ivahey
mo diaken. Tawo ka no Roma?" "Oon," kwana ni Pablo.
28 "Aran yaken ta oyod a rakoh a kartos o pinagan ko
tapian mavidang ako a Romano," kwana. Amna vinata ni
Pablo, "Oon amna yaken am arava o pinagan ko ta nawara
ako a Romano."
29 Nakadngey da sia ya no sinjalo saya a omiplot dia
do vata da am nyeng sa a mayparayi as no apohen daw
am oyod a mavakel do nakavahod daya si Pablo a asa ka
Romano.

No nakapachisalap ni Pablo do pankaskaran

30 Do omonot awri araw am pinakaro no apohen aya si
Pablo do kavahoran naw ta chinakey na madngey an ango
o vata daya no Judeo a gatos ni Pablo dira. Patawagan na
pa sa so maato a papali as kanira atavo no apopohen da
no Judeo as kahap na si Pablo a mayliliak do kasalasalapan
dawri.

23

1 Nisahsahan na sa so kapiahen ni Pablo o apopohen
saya as kavata na sia, "Inio a kakakteh, do salapan no
Dios am arava o ichadistorbo no konsinsia ko a manda
sichangoriaw."

2 Vatan sia no mato danawri do pali a si Ananias o kapitpit
da si Pablo do vivi na no machitangked awri sia.
3 Vatan sia ni Pablo, "Imo o kastigoan anti no Dios, ta
toman mapia ka. Imo a asa ka hoyis do panyokoyokoran
taya o manoma a mapasada so mian do onotan ta do
kapapitpit mo niaken," kwana ni Pablo.
4 Vatan da sia no masngen aya di Pablo, "Ango atekan mo
no máto dana a pali no Dios."
5 Vatan sia ni Pablo, "An napanmo ko o kaiya no máto
dana a pali am vinata koavawri, ta nakatolas do Chirin no
Dios o kadi ta makachirichirin so marahet do apopohen ta
sa," kwana ni Pablo.
6 Kapanmo sia ni Pablo o kayan da do gropo aya no
Saduceo as kanira no Fariseo am vinata na so maliak,
"Kakakteh, asa ako a ka Fariseo as anak ako no Fariseo.
No askaskaran nioaya diaken am yamot do kapanganohed
ko do kapirwa da a maviay no nadiman dana."
7 Do nakadngey da sia ya am somnitnan sa o Fariseo
aya kanira no Saduceo aya a maysosobna as kadi da
maypapanmoan.
8 Ta sira o Saduceo aya am manganohed sava do kapirwa
pa a maviay no nadiman dana sa as kano manganohed sava
do kayan da no angheles anmana espirito. Asna niaya sa am
panganohdan da sa no Fariseo.
9 As somnitnan o maliak a kapaysosobna da. Tominek
sa o kadwan do Fariseo a eskriba as kavata da sia, "Arava
o mapanmo ta a gatos no tawo aya. Pangayen ta na ta
nakadngey so anghel anmana espirito am ara paro o rahet
na nia?"
10 Naypangay pa o kapaysosobna da as do kahama narana
nia no apohen aya do kapaypapalang da di Pablo am vinata
na o kangay da a omahap sia no sinjalo saya as kavidi da
nia do baraks.
11 Mahep dana am nangay di Pablo o Apo ta a si Jesus as
kavata na sia, "Mamo kava mo Pablo, ta makarapit ka pa
anti do Roma a mapapanmo niaken akma so pinarin mo do
Jerusalem aya."

No nakapaypapanmo da a omdiman si Pablo

12-13 Mavekhas dana am mian sa o navayavayat a Judeo
a maypangay sa a kwarenta a mayplano an maypango o
kadiman da si Pablo. Nayavay sa do kadi da a nganan
anmana minoman a manda do kadiman da sia.
14 Nangay sa ya dira do maato sa a papali kanira no
apopohen sa as kavahey da sia o kayan no pinayavayan da
a kadi da komanan a manda do kadiman ni Pablo,

15 as kavata da sia, “Dawa inio a apopohen namen am
vatahen nio do apohen aya no sinjalo o kangay da ni Pablo
dinio a akmay kapiahen nio a askaskaren. As tomayo kami
anti as katayayan namen dia, ta dimanen namen sia a
manam kano kawara na dia,” kon da.
16 Amna no anak no kakteh ni Pablo am nadngey na o
kayan aya no plano da as nangay di Pablo do baraks a
omvahey nia.
17 Tinawagan ni Pablo o asa ka sentorio as kavata na sia,
“Iyangay mo pa o kanakan aya do apohen nio, ta tayto o
vatahen na sia.”
18 Angayan na sia do apohen daya as kavata na sia,
“Tinawagan na yaken no asa do priso a si Pablo as kavata
na so kangay ko niaya dimo, ta tayto kono o vatahen na
dimo.”
19 Nikaday no apohen aya o kanakan aya as kapayparayi
da do sinjalo aya as kavata na so, “Ango vatahen moaya
diaken.”
20 Vatan na sia, “Naypapanmo sa o apopohen no Judeo
a omahes nia anti dimo o kangay mo ni Pablo dira ta
askaskaren da so kapiahen,
21 amna parinyen moava ya, ta tayto sa o maypangay
pa kano kwarenta dira a omtayayan dia a dimanen.
Pinayavayan da o kadi da nganan anmana minoman a
manda do kadiman da sia as tayto da a nanayahen o
parinyen mo.”
22 Tayoka na ya a vatahen am pinasavat na o kanakan
aya no apohen aya as kavata na sia dia o kadi na a
mayvahvahyan nia do aran sino.

No nakatovoy si Pablo di Gobernador Felix

23 Tinawagan no apohen aya o dadwa sa a ka sentorio as
kavata na sia, “Preparahen nio o dadwa yatos a ka sinjalo
kano papito poho so ka sinjalo a mangabayo kano dadwa
yatos so ka sinjalo a maypanvono. Ta komaro kamo an alas
nueve a mangay ni Pablo do Cesarea.
24 Torohan nio pa si Pablo so kabayoan na as tiban nio o
kasigoro no kapakarapit nio nia di Gobernador Felix.”
25 As naytolas di Gobernador Felix so akma sia:
26 “Si Claudio Lisias ako. Maytolas ako dimo a aniven a
Gobernador Felix.
27 No tawo aya a tovoyen ko dimo am inahap da no Judeo
as toneng da a dimanen. Nadngey ko o kaRomano na
dawa inangay namen kanira no sinjalo ko a ahapen dira
do omdiman awri sia.
28 As do nakakey ko a makapanmo sia an ango akosan
daya sia am inangay ko do konseho da no Judeo.

29 No vata da a marahet a pinarin na am komapet do
onotan da asna arava o ichapatak ko a sinadan na a
ipayanong na a dimanen anmana kalabosohen.
30 Asna do nakadngey ko so kayan no plano da a omdiman
sia am tayto ko a tovoyen dimo. Vinata ko pa o kangay da
dimo no omakosa aya sia a omvahevahey nia dimo an ango
pinarin naya."
31 Dawa do mahep aw am inangay da si Pablo no sinjalo
a manda do Antipatris.
32 Mavekhas dana am sira dana o mangabayo awri o
nachivan di Pablo as nayvidi dana sa do Jerusalem o
kaaroan da no sinjalo sawri.
33 Makarapit sa do Cesarea am nipresenta da o tolas do
gobernador aw as katoroh da pa si Pablo dia.
34 Do nakalir sia no gobernador o tolas aya am inahes na
di Pablo an ango provinsia o pinakayapoan na. "Cilicia,"
kwana ni Pablo.
35 Vatan sia ni gobernador aya o, "Imbestigan ko anti mo
an mawara sa o omakosa aya dimo." Pinagwardia na si
Pablo do vahay no napatol a si Herodes.

24

No nakaakosa da si Pablo no Judeo sa

1 Makarahan o dadima a karaw am nawara sa do Cesarea
o máto dana a pali a si Ananias kanira no apopohen sa as
kano asa ka abogado a si Tertulo. Nangay sa di Gobernador
Felix as kavahey da nia an ango akosadoan daya si Pablo.
2 Kasdep ni Pablo am sinitnan ni Tertulo a ivahey an ango
akosadoan daya sia. No vinata na am:
"Makayamot dimo mo aniven a Felix am mapia o
kaviayan namen, ta aro o pinarin mo a pinaypapian no
provinsia ta.
3 Maytavo kami do maday so kavahayan a masoyot niaya
as mamahemahes kami dimo.
4 Amna rakoh pava o kasaloval namen dimo as iyahes
namen o kapaypasinsia mo pa a domngey diamen,
5 ta napanmo namen o kaoyod na nia a marahet a tawo,
ta oyod a makey a mapasitnan so golo. Oyod na so kakey a
mapasolsol so kasoli da no Judeo sa do aran dino do mondo
aya as iya pa o apohen da no tawo a naychawaw so nanawo
a manganohed do asa ka iNazareth.
6 Niaya ava ta chinakey na pa pamahbohen o templo
namen as dawa inaresto namen sia [as kastigoan namen
do vata namen akma so mian do panyokoyokoran namen,

7 amna no apohen da no sinjalo a si Lisias am nawara as
kapospos na sia ahapen,
8 as kavata na sia o kangay namen dana dimo a omakosa
so tawo aya.] As maparin mo sia a ahahsen tapian ichapatak
mo o kaoyod no atavo aya a vatahen namen dimo," kwana
ni Tertulo.
9 As sira o Judeo a rarayay aya ni Tertulo am vinata da o
kaoyod no vinata na saya.

No defensa ni Pablo di Felix

10 Tayoka ya am pinayliliak ni Gobernador Felix si Pablo.
Niaya o vinata ni Pablo, "Mapanmo ko o nakayendes mo
na a gobernador dia dawa masaray ako a omdefende no
karakohan ko do salapan mo.
11 Maparin mo a ipangaheahes am maypangay pava kano
dose so karaw o nakangay ko do Jerusalem a omanianib so
Dios,
12 as navoya dava yaken no Judeo saya a machidibati
do aran sino a tawo do templo. Navoya dava yaken a
mapasolsol so tawotawo a magolo do sinagoga sa anmana
aran dino.
13 As masigoro ko o kadi da makaproyban do vatahen
daya a sinadan ko.
14 Asna oyod o vata daya a kapachangay ko na dira do
omonot sa di Jesus a vatan so pinaychawawan a nanawo
amna anianiven ko o Dios no apoapo ta as kanohed ko pa
dira do atavo a pinatolas da Moises kanira no profeta.
15 As akma ko pa dira dia a manganohed do kapirwa da
a maviay no atavo a tawotawo a nadiman dana a mayalit o
mapia anmana marahet so pinarin.
16 Makayamot do akmaya sia panganohdan ko am chi-
tahen ko o kabo no sadan ko do salapan no Dios kano
tawotawo.
17 "As do nakarahan no mayendes a tiempo a kabo ko do
Jerusalem am nangay ako daw a tomoroh so sidong dira
do kaydian ko a makasiasi as kangay ko pa do templo a
manoroh so sakrifisio.
18 Nangay ako do templo a mapavoya do pali as navoya
dava yaken do kaaroan no tawo asna do nakawara da no
Judeo a yapo do Asia am nawri dana o kayan da no aro a
tawo daw.
19 Sira o yapo saya do provinsia no Asia o mayanong a
mangay do salapan mo a omakosa diaken an mian o sinadan
ko.
20 Anmana sira dana o tayto danaya dia a apopohen
namen o omvahey nia an mian o gatos ko a nadngey da
do nakapayliliak ko do salapan da do Jerusalem.

21 No voyvoh a mapanmo ko a maparin da akosan diaken
am no nakavata ko sia so maliak o, 'No askaskaran nioaya
diaken am yamot do kapanganohed ko do kapirwa da a
maviay no nadiman dana.' " Nawri o vinata ni Pablo do
gobernador.
22 Si Gobernador Felix aya a adan dana makapatak so
kaparin da no omonot saya di Jesus am pinabhes na o
kapangkaskad naya a manda do kawara ni Lisias a apohen
no sinjalo.
23 Vinata ni Gobernador Felix do sentorio o kagwardia da
di Pablo asna katoroh da dia so kalibri na do ichakey na as
kapia da sira so kaychayvan na a omalogaw nia.

No nakapawnonong ni Pablo dira da Felix kani Drusilla

24 Nakarahan o pira karaw am pinatawag da si Pablo da
Gobernador Felix kano kakovot na a si Drusilla a asa ka
Judeo ta chinakey da a madngey an ango vatahen ni Pablo
do komapet do saray ni Jesu Cristo.
25 As do nakapawnonong sia ni Pablo o komapet do
manamonamo a kaparin no viay kano manam a kaskaskad
no Dios so tawotawo am navakel si Gobernador Felix as
vatan na sia o, "Maparin mo na o mangay, ta pirwahen ko
naymo a ipatawag an mian o tiempo ko."
26 No vinata na sia ya no gobernador aya am chinakey
na o katoroh na dia ni Pablo so kartos tapian librien na
sia. Dawa masanib na sia a tawagan a sisirinyen amna
tomnoroh ava si Pablo.
27 Makarahan o dadwa a ka kawan am si Porcio Festo o
tomnadi di Gobernador Felix. Amna makayamot do kakey
ni Felix aya a mapakamia sira so Judeo am nividin na si
Pablo do priso.

25

No nakapachisalap ni Pablo di Festo

1 Nakarahan o tatdo a karaw a nakawara ni Gobernador
Festo do Cesarea am nangay do Jerusalem.
2 As sira o maato sa a papali kano adngedngeyen da no
Judeo am nangononong sa so daday a komapet di Pablo,
3 as kahes da sia o kangay da ni Pablo do Jerusalem.
Vinata da ya takwan mian o plano da a kawtap da di Pablo
do rarahan a dimanen.
4 Amna vinata ni Festo o katayto na pa a mapriso do
Cesarea ni Pablo as kakalo narana a mayvidi daw ni Festo.
5 "Dawa machivan dana sa diaken o apopohen nio sa
a mapapresenta no kaso da a machikontra do tawo aya,"
kwana ni Gobernador Festo.

6 Makarahan o wawaho anmana asapoho a karaw am
nayvidi do Cesarea si Festo as do omonot aw araw am
pinahap na si Pablo a askaskaren.
7 Mawara si Pablo am sira o Judeo awri a yapo do
Jerusalem am nidivon da as kasitnan da omakosa sia no
mararahmet a gatos amna kaproyban dava o kakawyoran
no akosadoan daya sia.
8 As nidefende ni Pablo o karakohan na a makavata sia,
“Pinasada koava o panyokoyokoran namen a Judeo anmana
arava o pinarin ko a machikontra do templo anmana di
Emperador Cesar.”
9 Amna makayamot do kakey ni Festo a mapakamia sira
so Judeo saya am vinata na di Pablo, “Makey ka mangay do
Jerusalem tapian dawri dana o askaskaran ko dimo?”
10 Vatan sia ni Pablo, “Tayto ako na tomnek do salapan
mo, imo a asa ka hoyis no Roma. Asna arava o gatos ko
dira do Judeo saya a akma so sivog mo a mapanmo.
11 An somnada ako do panyokoyokoran nio anmana an
mian o pinarin ko a marahet a ichasentensia diaken a
dimanen am iyahes koava o kapavolaw diaken, asna an ara
abo o kakawyoran no inakosan daya diaken no Judeo saya
am maparin ava no aran sino a vatahen o kasira dana no
omsentensia diaken. Dawa ichakey ko an no Emperador
Cesar dana o omsentensia diaken,” kwana ni Pablo.
12 Do nakadngey sia ya ni Gobernador Festo am nisisirin
na sira o abogado sa as kavata na sia di Pablo, “An ara no
Emperador Cesar o ichakey mo a omkaskad dimo am iya
dana o angayan mo.”

No nakavahey sia ni Festo di Agrippa o kaso ni Pablo

13 Nakarahan o pira karaw am nawara do Cesarea si Patol
Agrippa kani Bernice, ta chinakey da a torohan so onor o
vayo aya a gobernador a si Festo.
14 As do kayendes darana daw am vinahey ni Festo do
patol aya o komapet di Pablo. “Tayto dia o asa ka tawo a
nividin ni Felix do priso.
15 As do nakangay ko do Jerusalem am vinahey da diaken
no maato sa a papali kanira no adngedngeyen da sa no
Judeo an ango akosadoan daya sia as chinakey da yaken
a omsentensia sia,
16 amna vinata ko o kadi namen a parinyan sia a Romano
o kasentensia namen do asa ka tawo an di sa maysasalap o
naakosado aya as kano omakosa aya sia tapian maparin na
defendien o karakohan na.

17 Dawa do nakangay da do Cesarea aya no omakosa so
tawo aya am nangalisto ako a mapahap ni Pablo do omonot
awri araw tapian askaskaren ko sia.
18 Amna arava o navoya ko a gatos no tawo aya a
kaproyban da no omakosa aya sia.
19 Asna no paysosobnan da am komapet do panganohdan
da no Judeo as kano komapet do asa ka tawo a si Jesus.
Nadiman dana ya amna pawnonongen ni Pablo o katayto
na kono a minirwa a maviay.
20 As do kadi ko mapasinmoan sia so sinadan na do akma
saya sia a onotan am inahes ko di Pablo an makey a mangay
do Jerusalem ta dawri dana o askaskaran so kaso naya as
kasentensia dana sia daw.
21 Amna nawri ava o ichakey na ta si Cesar dana kono o
angayan na somalap. Dawa tayto ko nividin a ipagwardia
a manda do katovoy ko sia di Emperador Cesar," kwana ni
Gobernador Festo di Patol Agrippa.
22 Vatan sia ni Agrippa, "Ichakey ko adngeyen o tawo aya."
"Oon, andelak am adngeyen mo sia," kwana ni Festo.
23 Do omonot awri araw am nawara sa Agrippa kani
Bernice a oyod a mabihis kano magrande as kasdep da do
panimbestigan daya. As mian sa o aro a maato a apopohen
no sinjalo as kano maato a tawotawo do kavahayan ori a
nachivan dira. Vatan narana sia ni Gobernador Festo o
kapasdep darana si Pablo.
24 Vinata ni Festo, "Patol Agrippa kaninio atavo a tayto a
navayavayat dia sicharaw, tiya o tawo aya a ichakey da no
atavo a Judeo do Jerusalem as kan do kavahayan taya dia
do Cesarea a dimanen.
25 Amna arava o navoya ko a gatos na a mayanong a
dimanan sia, dawa do nakahes na nia o ka si Cesar no
ichakey na angayan a somalap am tovoyen ko sia anti dia.
26 Amna arava o mapanmo ko a patolasen do kaso no
tawo aya di Emperador Cesar. Dawa inangay ko dia do
salapan nio as kanatonan do salapan mo mo Patol Agrippa,
tapian mian anti o patolasen ko di Cesar an makarahan anti
o kaskaskad ta sia.
27 Ta akmay mayanong ava o katovoy so asa aya ka
ipapriso di Emperador Cesar a abo so matodin a gatos,"
kwana ni Gobernador Festo.

26

No defensa ni Pablo do salapan ni Agrippa

1 Vinata ni Agrippa di Pablo o kaparin narana so maylil-
iak. Sinyasan dira ni Pablo do kapaypadomi da as kasitnan
na no defensa na.

2 “Tayto ako a masoyot mo Patol Agrippa do kaimo no
domngey aya so defensa ko do atavo sa a akosan da diaken
no Judeo,
3 takwan mapanmo mo sa o atavo a onotan kano pa-
parinyen no Judeo. Dawa akdawen ko o pasinsia mo a
domngey diaken,” kwana ni Pablo.
4 “No viay ko a nakayapo do kadekey ko pa am mapanmo
da no Judeo, ta nayrakorakoh ako do somnivog ko a
kavahayan as kan do Jerusalem.
5 As an makey sa a sira so mismo a testigo ko am
kaproyban da o kaasa ko a oyod a maistrikto do komwan
do onotan kano paparinyen sa no Judeo takwan asa ako a
ka Fariseo.
6 As sichangoriaw am tayto ako tomnek dia a machisalap
dinio a makayamot do kapanganohed ko do kapatongtong
sia anti no Dios o nipromisa na dira do apoapo ta sa do
kapirwa na omviay so nadiman,
7 a niaya so panapanayahen ta a tayatayabo no dose sa a
apoapo ta. Dawa dadayen ta o Dios do mahep kano maraw.
As makayamot dia a aniven a Patol am akosadoan da yaken.
8 Rakoh paro a sadan o kapanganohed do kaparin sia no
Dios a pirwahen a viayen o nadiman dana a tawo?” kwana
ni Pablo.
9 “Aran yaken kaychowa am parinyen ko atavo a irarayaw
kano ikontra so nanawo aya a komapet di Jesus a iNazareth.
10 Aro sa dira do tawotawo na sa o nipriso ko do Jerusalem
as mian o permiso ko a omparin sia ya a yapo dira do maato
sa a papali. As an mian sa o sentensian sa a madiman am
niaproban ko ya.
11 Nasanib ko sa a pakasisien do atavo a sinagoga tapian
tadichokoran da si Jesus. Oyod ko sa ipsok, ta mangangay
ako do marayi sa kavahayan a ompakasiasi sira.
12 “Niaya o pinangwan ko do Damasco a mian so othori-
dad a yapo dira do maato sa a papali.
13 As do alas dose no maraw do kayan namen do rarahan,
mo Patol am mian o oyod a mamoyat a rial a yapo do
hanyit a mariarial pa kano araw. No maknyay aya rial am
chinapoyat ko as kanira no rarayay ko sawri.
14 Nyeng kami a maysasakeb. Kadngeyan ko sia o liak
do chirin a Hebreo a makavata sia diaken, ‘Saulo, Saulo,
ango pakasisian moaya diaken. Maparin moava homisen o
mapakapamarin kanimo.’
15 Ahsan ko nia, ‘Sino ka mo Apo.’ Vatan sia no liak aya,
‘Yaken si Jesus a tayto mo a pakasisien.
16 Maytetnek ka ta mian o ipatrabaho ko dimo. Tovoyen
koymo a mapapanmo nia dira do tawotawo o nakavoya

moaya diaken sicharaw as kano kadwan pa a ipapanmo ko anti dimo.
17 Tovoyen koymo dira do Judeo as kano Hentil a mapapanmo niaken. An mian sa o makey a maysarasaray dimo am yaken o machonong dimo.
18 Mangay ka dira a omnanawo sira tapian kasehdangan sa as kapakavolaw da do ipakapamarin ni Satanas as no Dios dana o onotan da. Ta no mavoyvoh a ipakabo ko so gatos da am no kapanganohed da diaken a nia pa so ichaparin da machividang dira do napidi a tawotawo ko,' kwana ni Jesus diaken.
19 "Dawa mo Patol Agrippa, nachisobna akoava do niyokoyokoran niaken a yapo do hanyit.
20 Nangay ako do Damasco as kan do Jerusalem as kwanasaw do atavo a kavahayan no Judeo as aran do yanan sa no Hentil a mapawnonong so kapanehseh da do gatogatos da as kawnot darana do Dios a chinatadian so kaparin no viay a kavoyan so kasomnivog da nanehseh.
21 Makayamot dia a pinarin ko am inahap da yaken no Judeo sa do kayan ko do templo as kakey da a omdiman diaken.
22 As do sidong diaken no Dios a manda sichangoriaw am tayto ako pa a mangononong so komapet aya di Jesus dira do mato kano mahbo sa a tawotawo. Arava o kadwan a pawnonongen ko an dia voyvoh a no vinata da no profeta sa kani Moises,
23 as niaya o vinata da: Mandidiw si Cristo as kadiman na as kaiya no manoma a mirwa a maviay as kapapanmo na nia o kaiya no pakayapoan no kalibrian da no Judeo kano Hentil."

No disision da Gobernador Festo kani Patol Agrippa

24 Do katayto na pa mangononong ni Pablo am nangyaw si Festo a makavata sia, "Ara kava machipasonong mo Pablo! Pinaymahamaha mo o taywara a pinachinanawan mo!"
25 No tinbay ni Pablo am, "Maha akoava, mo aniven a Gobernador asna tayto ko pawnonongen o kakawyoran.
26 As ichapatak sa ya ni Patol Agrippa, ta matayo ava o nakaparin da nia. Dawa mangdet ako a mapawnonong sira ya.
27 Patol Agrippa," kwana ni Pablo, "manganohed ka paroava do vinata daya no profeta? Ichapatak ko o kapanganohed mo dira!"
28 Vatan sia ni Agrippa, "Do vata mo as maparin mo yaken a payvadiwen a Cristiano do maynyed a tiempo?"
29 Vatan sia ni Pablo, "Aran do dekey aya a vinata ko as anohdan mo anmana kaylangan pa o rakoh a tiempo a

kapawnonong ko sia dimo am moyvoh a ipachahoahok ko do Dios am no kapayvadiw nio a akma diaken a katadkan no katayto koaya do priso, imo kanira atavo a nakadngey sia o vinata koaya."

30 Itnek darana no patol kano gobernador kani Bernice as kanira atavo a komaro.
31 Mian dana sa do gagan am vinata da do kadwan dira, "Arava o pinarin no tawo aya a kastigoan dia no kadiman sia anmana kakalaboso sia."
32 Vinata ni Agrippa di Festo, "Maparin ta ya a pakavolawen an di na inahes o kangay na di Cesar a askaskaren."

27

No nanawdi dana a biahe ni Pablo a mangwan do Roma

1 Mapesek dana o kangay ni Pablo do Italia am pinagwardia da sia as kano kadwan pa sa a priso di Julio a asa ka sentorio da no Romano a sinjalo.
2 Somnakay kami do bapor a yapo do Adramito a mangay ya do kadwan do kavahayan do Asia. Nachirayay diamen do nakakaro namen o asa ka kakteh ta a iTesalonica a yapo do Macedonia a mayngaran so Aristarco.
3 Nangedked kami do Sidon do omonot naw araw. Mapsek o sentorio daya no sinjalo a si Julio, ta nipia na si Pablo a makaraya a mangay dira do kaychayvan na daw.
4 Komaro kami do Sidon am nanahan kami do viit naw no tana do Cipro do kahtengan na, ta an dia dawri o panahanan namen am machivayat kami do mayet a salawsaw.
5 Havasan namen o kavahayan do Cilicia kan do Pamfilia am nakarapit kami do kavahayan do Licia a tawagan da so Mira.
6 Dawri o pinakavoyan ni Julio so bapor a yapo do Alejandria a mangay do Italia as payadisan na diamen daw.
7 Mawadi o kayam no sakayan namen aya as dawa nahay kami a makarapit do Nidus, ta vayaten namen o salawsaw. Do kawadi no kayam namen aya am namdis kami do panahanan as naypakwan kami do Creta, ta an dawri pa as kahtengan na. Nihavasan namen o kanayan nawri do Salmon.
8 Nanditdit kami do payis aw no kavahayan, ta an dawri pa as kawlivan namen am kayan pa no kawadi no kayam namen. Kwanasaw am mawara kami do asa ka logar a tawagan da so Mapia a Pangedkeran a masngen do kavahayan da do Lasea.

9 Mawara kami daw am tiempo dana no kapangananawa
no kapaybiahe do taaw, ta kararahten dana no kawan daw
as dawa vinata ni Pablo,
10 "Ahahawen ko am mangananawa an maypangay ta
pa as tarek a mararayaw o bapor aya as kabo no aro a
warawara as kano kadiman ta."
11 Amna manganohed ava o sentorio aya di Pablo, ta no
nidngey na am no piloto ori kano taydira aya so bapor aw.
12 Takwan oyod ava mapia a pangedkeran daw an akma
dana saw o kawan am vinata da no kadwan dira o kadi
da mavidinyan daw as kapaypangay da ta inahahaw da o
kapakarapit da do Fenice a asa ka pangedkeran do Creta, ta
midit ava ya do pakayapoan no salawsaw an kabkabkasen
dana daw.

No mayet a anyin do taaw

13 Kapaypahteng na so dekey am komaro kami a maypak-
wan do vata da do Fenice as kapakasngen namen do Creta.
14 Dekey as kapamdis no kawan as kaoyod na a masalaw-
saw do panahanan namen aya.
15 Naparin namen pava o mayam a machisalangat do
salawsaw ori as pinaynolay namen dana sia an dino
paviotan diamen no mayet aya a salawsaw.
16 Kwanasaw am nakapachipel kami do dekey a tana a
tawagan da so Cauda as dawri o chinaparinyan namen sia
a pasakayen o lancha no bapor aya a sakayan namen.
17 Tayoka da pasakayen o lancha aya am ahnihnien da o
bapor aw. Do kamo da nia an padindinen sa no salawsaw do
kalawangan a katokpohan no anay do Syrtis* am pinagtin
da o vidad as kapaynolay darana do pangwanan na diamen
no salawsaw.
18 Omonot a araw am koyokoyonen kami no mayet aya
anyin as somnitnan sa maypoha so kargamento aya no
bapor, ta tarek kami omned.
19 Ichatdo na karaw am ipoha da sa o pinospos kano
ango pa sira a serbien do kapaykarga anmana kapagtin so
kargamento.
20 Makarahan o pira karaw a kadi namen pa a nakavoyan
so araw anmana vitohen do kadi na omhesan no anyin aya
am inahahaw namen pava o kapakalibri namen pa.
21 Do kayendes darana di nganan am tominek si Pablo as
kavata na sia, "An nanganohed kamo diaken a di komaro do
Creta am arava o pandidiwan ta daw as arava o nararayaw
daw.

* **27:17 27:17** *Anmana:* Libya.

22 Amna mamo kamoava as makangdet kamo, ta arava
anti o madiman diaten. Voyvoh anti a mararayaw am no
bapor taya.
23 Kamahep am nangay diaken o asa ka anghel no Dios.
Niaya o dadayen koaya a Dios as maynolay diaken.
24 No vinata no anghel aya am, 'Mamo kava mo Pablo,
ta makarapit ka anti di Cesar. Arava o madiman dinio ta
nidngey no Dios o dasal mo,' kwana.
25 Dawa mamo kamoava, ta manganohed ako do Dios do
kapatohod na so vinata naya diaken.
26 Asna madindin anti o bapor taya do asa ka dekey a
tana," kwana ni Pablo.
27 Do mavak dana do nakarahan no katorse a karaw
do biahe namen aya do katori namen a pasoysoyen no
salawsaw do taaw a tawagan da so Adria† am vatahen da
no gormiti, "Akmay tayto ta masngen do tana."
28 Pagtinan da so pinospos a tiban da dia o kararahem no
taaw am beinte a kadpa o kararahem na. Ipaypangay da
pa as kapirwa da sia tokden o kararahem no taaw am kinse
dana so kadpa.
29 Do kamo namen an machisbat kami do kakawan am
nangedked kami na do mahawod paya as kananaya namen
dana sia o kapaysehsehdang na.
30 Masari pa am mayprepara dana sa a komaro o gormiti
sirawri as no pinarin da am toman mapagtin sa so angkla
no bapor do morong naya. Amna no pagtinen daya am no
lancha aya no bapor, ta pakarayan da.
31 Amna vinata ni Pablo do sentorio aya as kano sinjalo
na siraya, "An di sa mavidin do bapor aya o gormiti saya
am madiman ta atavo dia."
32 Aktevan da sia no sinjalo sawri o kedked aya no lancha
aya as kapaynolay darana sia a mayparayi do bapor ori.
33 Malatiat dana am vatahen ni Pablo o kakan da. "Dadwa
dana a ka dominggo o kadi nioaya a nganan do kavakel nio,"
kwana.
34 "Dawa koman kamo tapian mian o ayet nio. Mamo
kamoava ta arava o madiman diaten as kano arava o
makararayaw diaten."
35 Tayoka na ya a vatahen am nanghap so tinapay as
kapamahemahes na do Dios do yanan da atavo. Nikchid
na o tinapay aya as kasitnan na koman.
36 Pinaypagsal da ya no tawo saya as isitnan da atavo a
koman.
37 Dadwa yatos kano pito poho kan anem o katavoan
namen.‡

† **27:27 27:27** *Anmana:* Mediterranian. ‡ **27:37 27:37** *Do kadwan sa a manuscript am:* pito poho kan anem.

38 Tayoka sa koman am nipoha darana o natda paya trigo
tapian maypapaw o bapor aya.

No nakapakararayaw da Pablo so sakayan

39 Maraw dana am ichapatak dava no gormiti saya an
ango katana no chinawaran namen aya. Navoya da o kayan
no kanayan a akmay maparin a pakarayan so bapor aya as
aktoktoan da nia o kapakaraya da so bapor aya.
40 Dawa nikteb da o itan no angkla awri no bapor as
kawvay da so pinospos a kedked no agosan as kapangay
da so vidad do panman no bapor aw as kapakaraya namen
dana.
41 Amna sominbat kami do kalawangan as kapachihet
no morong aya no bapor do anay aw as kadi narana a
makahojian as kararayaw no mawdi no bapor namen aw
do kapamka dia no abkas.
42 Nakaparin naya nia am niplano da no sinjalo saya o
kadiman da sira atavo so priso saya ta tarek sa makawtap
a mayayo,
43 amna nipenpen sa no sentorio daya ta ichakey nava o
kadiman ni Pablo. Vinata na diamen ta an sino o masolib a
mayawat am makaraya,
44 as sira o dia solib a mayawat am mapayserbi sa so tapi
anmana ango mahap da do nararayaw danaya a bapor a
payawatan da a makaraya. Pinarin namen ya a niaya so
chinalibri namen atavo.

28

No kayan da Pablo do Malta

1 Makaraya kami am nawri o nakapanmo namen sia o ka
do Malta na no tana aya a pinakarayan namen.
2 Matimotimoy kanaw as kahanebneb na amna oyod sa
mapia diamen o tawotawo saya daw ta pinangatong da
yamen so apoy a paydangdangan namen.
3 Nangay si Pablo a mangpeh so kayo as kapangay na sia
do paydangdangan daya. Pagtosen ni Pablo o kayo do apoy
aya am mian o naytotwaw a binino a boday do nakakohat
dia as kasonyit na si Pablo as kavidin na malojit do tanoro
naw.
4 Mavoya da ya no iMalta saya am kon da, “Mandindiman
sawen ya so tawo. Ta tiya aran di nadiman do taaw am
makalibri ava ta tiya sonyiten no binino a boday.”
5 Amna tod na palinlinen ni Pablo o tanoro naya as
kanyeng na magagtos no boday aya do apoy aw as kabo
no naparin sia.
6 Nanayan da sia no tawo aya o kalatek no sinonyitan
aya sia no boday aw anmana no kalba ni Pablo a madiman

amna mayendes dana sa a mananaya am arava o mavoya da a naparin di Pablo. As chinatadian o mian do aktokto da as kavata da so kaasa na a dios ni Pablo.

7 No takey do masngen do yanan namen aya am dira no manyokoyokod da do logar awri a mayngaran so Publio. Oyod ya napia diamen ta natda kami dira so tatdo a karaw.

8 No ama ni Publio aya am maganit kanawri. Mayongohat as kano maydisenteria. Nangay dia si Pablo as kapalapaw na so tanoro na sia do kapaydasal na nia. Nanyeng a mapia o maganit aya.

9 Nakaparin na niaya am nangay sa di Pablo o atavo sa a mian so daktat do logar awri as natova sa.

10 Aro o tinoroh da no tawotawo saya diamen as komaro kami na am tinorohan da yamen so atavo a kaylangan namen do biahe namen aw.

No nakapakarapit ni Pablo do Roma

11 Tatdo ka vohan o nakavidin namen aw daw as komaro kami na am somnakay kami do matarek dana a bapor a nachisirong dawri do tiempo awri no kararahten no kawan. Yapo ya do Alejandria as mian do morong na nia o tatawo no diosdiosan da a panga.

12 Nangay kami do Siracusa as kavidin namen daw so tatdo karaw.

13 Yapo kami daw am nandivon kami a mangay do Regio tapian di kami a machivayat do salawsaw. Nakasa kami a karaw daw ta namdis o kawan as omonot na araw am nawara kami do Puteoli.

14 Mian sa daw o kakakteh di Jesus as inahes da o katda namen dira so asa ka dominggo. Nakarahan na nia am minayam kami na a mangay do Roma.

15 Mian sa o kakakteh ta daw as madngey da o katayto namen aya a mananam am nachivayat sa diamen. Mamanpanda sa o kadwan do Plasa do Apio as no kadwan do logar aw a tawagan da so Tatdo Ka Paydakawan. Mavoya sa ni Pablo o machivayat aya diamen am namahemahes do Dios as kapaypagsal no aktokto na.

16 Mawara kami do Roma am nipia da si Pablo a matda do asa ka vahay a nirarayan no gwardia na.

No kayan ni Pablo do Roma

17 Nakarahan o tatdo a karaw am tinawagan sa ni Pablo o maato sa a tawo dira do Judeo a matda do kavahayan aya. Makpeh sa am vatahen ni Pablo dira, “Kakakteh, arava o sinadan ko do onotan no apoapo ta sa as arava o pinarin ko a marahet dira do kaydian ta sa a Judeo. Amna kayan na

pa no nakapapriso da niaken do Jerusalem as katoroh da niaken dira do tawo aya do Roma a priso da.

18 Tayoka da yaken a askaskaren no iRoma saya am chinakey da yaken a pavolawen dana ta arava o mavoya da a gatos ko a mayanong a dimanan diaken.

19 Amna nipia dava ya no kaydian ta saw a Judeo. As dawa ako a mangay do emperador aya dia tapian iya dana o somentensia diaken. Amna kapeseken ko dinio ta arava o akosan ko sira so kaydian ta saw a Judeo.

20 Niaya o kakeyan koaw a makavoya dinio as kano somisirin dinio. Ta tarek ava o ichavahod koaya an dia no kapanganohed ko do tawo awri a nayendes dana a panapanayahen no Israel."

21 Vatan da sia dia no rarayay na saya a Judeo, "Tayto pa abo o nakarapit diamen a tolas a yapo do Judea a komapet dimo as arava o kaydian ta a Judeo a omraherahet dimo do nawara dana sa dia.

22 Ichakey namen a madngey dimo o mavavata mo do pananawan aya a pakayapoan no kaket da no tawotawo do aran dino."

23 Nipesek da o araw a kangay da a domngey sia as mawara dana o araw aya am oyod sa aro o nawara do katdan ori ni Pablo. As sinitnan na sa a pawnononga a makayapo do kamavekhas a manda dana do kamahep. Pinawnonong na o komapet do paypatolan no Dios as kachita na sia o kaintindi da so komapet di Jesus do kapachinanawo da do pinatolas da Moises kanira no profeta a komapet sia.

24 Dira do nakadngey aya sia ya am mian sa o nanganohed as mian sa o dia nanganohed.

25 Do kapaysosobna dawri do kakaro darana am vinata dira ni Pablo, "Oyod o Masanto a Espirito do nakavata na sia dira do apoapo ta sawri a mian ya do pinatolas ni profeta Isaias:

26 'Mangay ka dira do tawotawo as kavata mo sia dira,
Oyod o kadngey nio sia am maintindi nioava. Mavoya nio
am masinchad nioava.
27 Ta sira o tawo aya am makehnet o oho da. Mapia
ava o kapanngey da as mapia ava o kapanidib da. Ta
ichakey dava yaken a mavoya as ichakey dava yaken a
adngeyen. Ta ichakey dava mapanmo o kakawyoran, ta
tarek sa manganohed as kalibri ko sira.'

28 As dawa sichangoriaw am ipapanmo ko dinio ta sira dana o Hentil o ichakey no Dios a makapanmo so komapet aya di Jesus, ta sira o manganohed." [

29 Tayoka na ya a vatahen am komnaro sa o Judeo a
maysosobna.]
30 Navidin pa si Pablo do inarkilan naya a vahay so dadwa
a ka kawan as niyavayava na sira atavo o nangay sia,
31 as kapawnonong na dira so komapet do kapaypatol no
Dios as kano komapet do Apo ta a si Jesu Cristo a abo so
kamoamo kano minsaloval sia.

Tolas ni San Pablo Dira do Taga-Roma

Introduction

Tolas ya ni Apostol Pablo dira do taga-Roma a patanggalan na sira do plano na a kabisita na sira, ta plano na o kapayministerio na dira as kangay na pa anti do España do sidong da sia. Mian do tolas aya o explanasion ni San Pablo do inmonmoan no panganohdan aya Cristianismo as kano kaparin pa no viay a onotan no asa ka Cristiano. Niaya o asa ka libro a kakompletoan no mensahe a pinananawo ni San Pablo.

Makarahan o kapakapia na dira so Dios ni San Pablo as kanakem na so kapaydasal na nira am pavatahen na o kakpehan no mensahe no libro aya. Niaya o tema naya: "No Evanghelio aya o kapanmoan ta sia ta sincharan no Dios a mahosto do salapan na o tawo a manganohed as masaray ni Jesus" (1:17).

Niaya sa o topiko a omexplika no tema no libro aya: (1) Atavo a tawo, Judeo kano Hentil am maykaylangan a mahosto do salapan no Dios a makayamot do kapaytavotavo no tawo a makagatogatos. (2) No voyvoh a ichaparin a mahosto do salapan na am do saray ni Jesu Cristo. (3) Mian o vayo a viay di Cristo a resolta no relasion do Dios. (4) Mian dana o kaydamnayan no aktokto no manganohed do kabo dana no kastigo as kasidong dana diaten no Masanto a Espirito a manghomis do marahet. (5) Do chapters 5-8 am explika pa ni San Pablo o serbi no pidipidit sa no Dios as kano vayo a relasion no Espirito Santo do asa ka manganohed. (6) No explanasion no plano no Dios do Hentil kano Judeo. No kaskeh da manganohed no Judeo di Jesus am parte ya no plano no Dios do kalibrian da no Hentil amna fermi sava anti a di manganohed o Judeo. (7) Do kavosan na am no explanasion no kaparin aya no viay a kanatonan no relasion do kadwan. Sakopen na nia o addaw no kadwan, serbisio do Dios, anongen no asa ka Cristiano do gobierno, anongen do kapayengay as kano komapet do manamonamo a konsinsia. (8) Personal a toyotoyon kano vidin sa ni San Pablo as kano kadaday na so Dios.

Outline

Introduction kano tema 1:1-17
No kapangaylangan no tawo so kalibrian 1:18–3:20
An maypaypango o kalibrian do Dios 3:21–4:25
No vayo a viay di Cristo 5:1–8:39

No plano no Dios do Israel 9:1–11:36
No dadakay no asa ka Cristiano 12:1–15:13
Conclusion kano kapakapia so Dios 15:14–16:27

1 Si Pablo ako a asa ka pachirawatan ni Jesu Cristo as
tinawagan kano tinongdo a mapawnonong so Evanghelio
aya no Dios,
2 a niaya so pinapanmo no Dios do Chirin na a pinatolas
da no profeta na sa kaychowa
3 a komapet do Manganak naya a si Jesu Cristo a asa ka
tayabo no Patol David do katawo na,
4 as sincharan pa a Manganak no Dios a makayamot
do makakniknin a ipakapamarin na a pinavoya na do
nakapirwa na a mayvangon as kano kayan sia no kanamon-
amoan aya a voyvoh a no Dios so yanan na.
5 Makayamot do rakoh a grasia no Apo taya a si Jesu Cristo
am tayto kami a nakarawat so mato a privilihio a apostoles a
mapawnot so tawotawo do atavo a nasiones a manganohed
as masaray nia
6 a nia so tayto nio pachividangan a makayamot do
nakapanganohed nio di Jesu Cristo a iya so tomnawag dinio.
7 Tolas ko ya dinio a ichaddaw a kakakteh as tawotawo no
Dios do Roma. Bendisionan kamo pa no Dios Ama as kano
Apo taya a si Jesu Cristo as kapakarawat nio pa so grasia
kano kaydamnayan no aktokto.
8 No manoma am pamahmahsan ko o Dios a makayamot
di Jesu Cristo do saray nioaya a nia so tayto a mavahey do
atavo a kavahayan.
9 No Dios a iya so tayto ko a payserbian as pawnonongen
so Evanghelio a komapet do Manganak naya o makapanmo
sia o kadi ko abhebhesan a makanakem dinio a ipachahoa-
hok,
10 as kafermi ko pa komdaw sia do Dios o kaparin ko pa
a makarapit dinio a kakakteh.
11 Oyod a rakoh diaken o kakey ko a makavoya dinio as
kano kaparin ko a mapagsagsal kano mapaypahni dinio do
saray taya no Dios
12 a nia so makatoroh pa diaken so rakoh a kasoyosoyotan
do kapaychakasa ta a mapagsagsal so kadwan diaten.
13 Kakakteh, tayto pa abo o nakapakarapit ko dinio, pero
ichakey ko o kapanmo nio sia o nakasanib ko na a mayplano
so kapangwan ko dinio tapian maparin ako pa a mananawo
as kapawnot ko so tawotawo do Dios a akma so naparin ko
do kadwan a kavahayan da no Hentil.

14 Ta rakoh o atbayen kano anongen ko a mapawnonong
do atavo a tawo, dira do Griego kano dia Griego, sira o
masosolib anmana sira a abo so pinachinanawan,
15 dawa makayamot diaya am tayto ako mahoho a
makarapit a mananawo dinio do Roma.

No ipakapamarin no Evanghelio ni Cristo

16 Ipachisnek koava o Evanghelio aya, takwan niaya o
yanan no ipakapamarin no Dios a omlibri sira so atavo a
manganohed sia. Pinawnonong ya dira do Israel a manoma
as kwanasaw am do atavo a tawotawo.
17 As do Evanghelio paya o kapanmoan ta sia ta sincharan
no Dios a mahosto do salapan na o tawo a manganohed as
masaray ni Jesus a akma so vatahen no nakatolas a Chirin
na, “No tawo aya a sincharan no Dios a mahosto do salapan
na am mian o viay na a makayamot do saray na.”

No nakapakagatos no atavo a tawo

18 Amna oyod a matalamad o soli no Dios aya a
mian do hanyit do atavo a tawo a mamarin so marahet
kano machikontra sia as omsaloval so kapanmoan so
kakawyoran aya. Matalamad o kapayanong no kastigo no
Dios dira atavo,
19 takwan no mayanong da mapanmo a komapet do Dios
am masehdang dira, ta no Dios a mismo o omparin so tawo
a makapanmo sia.
20 Nakayapo do sitnanan na am matalamad o ipakapa-
marin kano kaparin na do inamaog na sa, dawa arava o
rason da a di makasinchad sia,
21 takwan do nakapanmo da so Dios am sinincharan dava
sia as tinorohan dava sia so onor, as kano pinamahmahsan
dava sia as no nakapangtokto da pa so onotan da a
yapo do tanitanyan da a nia so mismo a minvota kano
napaychawaw sira.
22 Vatahen da o kayan no rakoh a kasolivan da pero no
kakawyoran na am arava o machipasonong a pangtoktoan
da.
23 As embes a no kanianib da sia o makapamarin as
maviay aya a Dios am no nakapamarin da so diosdiosan
kano rebolto no inamaog sa akma so tawo kano vinyay sira.
24 Dawa pinaynolay narana sa no Dios a omonot do
mararahet kano malalapos a ichakey no karakohan da a
nia so pinaytavo da mamarin so akma saya sia a makasnek
a pariparinyen.
25 Makayamot do kabo no machipasonong a pangtoktoan
da am nawri pinanganohdan da o daday as kanianib da

sia o inamaog as dia no Nangamaog aya a iya so voyvoh a mayanong a dadayen a abo so pandan. Amen.

26 Makayamot pa dia am pinaynolay sa no Dios a omonot
do makasnek sa pariparinyen. Sira o mavavakes am nawri
sa o chitahen da o kapachikavahay da do kapalit da a
mavavakes.
27 Sira o mahahakay am tinadichokoran da o sivog da re-
lasion do mavavakes as no nakachita da so kapachikavahay
da do kapalit da mahahakay a nia so oyod a makasnek as
marahmet so kastigo do mismo a viay da.
28 Do nakatadichokod daya dia o kakawyoran aya a
komapet do Dios am pinaynolay na sa a omonot do di aya
machipasonong a pangtoktoan da.

29 Dawa napnopno o viay da no matatarek a gatos a akma
so agom, mararahet a chintokto, inanahet, kapandiman,
kapanloko, kapaysesepang, kaparahet so kadwan, kapay-
daydaday,
30 kapanrarayaw so onor no kadwan, kapachisobna do
Dios, maysarasaray, madaay as mapamato so karakohan,
masosolib a mapasitnan so marahet, machisobna dira do
inyapoan,
31 di machipasonong so kasolivan, dia parin a ichasaray,
abo so kasisien kano abo so konsiderasion.
32 Aran akma sawri o kapanmo da sia o kapayanong da a
kastigoan no Dios so kadimanan am kayan pa no nakaparin
da sira ya as kakey da pa nia o kaaro da pa no omparin so
akma saya sia.

2

No mahosto a hosga a itoroh no Dios

1 Dawa imo a omahahaw so kapipia mo kano kadwan am
ara paro o anohed mo a manhosga so kadwan? Arava, ta an
manhosga ka am machirapas ka a kahosgan dira do hosgan
moaya do kapachalit no kaparin mo dira.

2 Pero an no Dios o manhosga am mapanmo ta o kahosto
na kano kapachinaho no itoroh na hosga do pariparinyen
no tawo.
3 Dawa an hosgan paro sa no Dios o kadwan do marahet a
pariparinyen da am pahavasan na paro imo a abo so kastigo
do ahahawen mo an machalit ka dira so kaparin?

4 Ipaysarasaray mo paro o katayto na mapia as masisien
dimo no Dios? Kapanmohen mo ta no kasisien aya no Dios
am serbien na a itawatawag dimo a manehseh as mayvidi
sia.

5 Pero nakapaypangay pa no kapangehnet mo so tawol
mo a nia so tayto a ipayiras no pakarawatan mo so kahosga
do ito aya araw a kapanhosga no mahosto aya a Dios,
6 a iya so tomoroh anti so machinaho do atavo a
pinariparin no tawo.
7 Sira o nasaray nia as katayto da mavidin a diabdibdis a
omonot as komitachita so ipakamia no Dios kano kalibrian
da do kadimanan am makarawat sa anti so viay a abo so
pandan kano onor.
8 Pero sira o nachisobna do kakawyoran as tayto a
marahet so pariparinyen am sigorado o kapakarawat da
anti so kastigo.
9 No atavo a makagatogatos am kalijatan no aktokto kano
pandidiwan o panahanan da.
10 Pero kaydamnayan no aktokto, onor kano bendision a
yapo do Dios o marawat no atavo a mamarin as komitachita
so mapia kanatonan da pa no Judeo,
11 takwan no Dios am mangatatarek ava.
12 No kaparin na am sira o di makapanmo so nakatolas
a pidipidit no Dios am kakastigoan sa anti takwan mian o
tinoroh dira no Dios a kapanmoan da sia o mayanong kano
marahet. As sira o makapanmo so nakatolas a pidipidit no
Dios am kahosgan sa anti do pinasada da a pidipidit na a
tori da mapanmo.
13 As kapanmohen ta ta nawri sava o ipakamia no Dios
kano mahosto do salapan na o tod a makapanmo so pidi-
pidit na saya, ta sira o manganohed as kano mapatongtong
sira.
14 Sira o tawo a di makapanmo so nakatolas a pidipidit
no Dios am mian o kawnot da do pidipidit saya a nia so
kavoyan so kayan no mapapanmo nia dira o mayanong,
dawa niaya sa o mismo a mayvadiw a pidipidit dira.
15 As no mismo a kaparin no viay da am asa ka proyba do
kayan no kapanmoan da so mayanong, ta no konsinsia da
kano aktokto da o omvahey nia dira an mayanong anmana
marahet o pariparinyen daya,
16 as do ito aya araw a tinongdo no Dios am hosgan anti ni
Jesu Cristo o atavo a tayotayohen kano minyan do aktokto
no tawo. Niaya o tayto koaya a pawnononngen do atavo do
kapapanmo ko so Evanghelio aya.

No relasion no Judeo do pidipidit sa ni Moises

17 Makayamot do kaasa mo a Judeo am maparin mo paro
a ipaysarasaray o kasinchad mo so kakawyoran aya a Dios
as kapanmo mo so pidipidit na sa?

18 Tori mo mapanmo o ipakamia no Dios as kano
mayanong mo a parinyen takwan inhepan mo a pachi-
nanawan o pidididit na sa.
19 Tori mo mapanmo o kaparin mo a mapawnot sira so
mavota do kakawyoran as kapasehdang mo sira so mian pa
do kasarisarian.
20 Maparin mo o mapawnot kano mapaynananawo so
kadwan do kaoyod na rakoh no kapanmoan mo so pidipidit
sa no Dios.
21 Amna imo a asa ka mananawo as mapawnot so
kadwan am ara paroava mayanong o kapanma mo a
mapaynananawo so karakohan mo? Nanawhen mo paro
sa o kadwan a di manakaw as kangay mo a manakaw?
22 Vadawen mo paro sa o kadwan a mangadwan as kaimo
no mangadwan? An isoli mo sa o dia omanianib so Dios
do kapanganib da so diosdiosan am vatahen mo paro o
kanianib mo so Dios do kapanakaw mo dia?
23 Imo a tayto a mapamato so karakohan mo do kapanmo
mo sia o pidipidit no Dios am ara paro mayanong o kaimo
no manoma a tomoroh so pakasnekan do ngaran no Dios
do kapasada mo so pidipidit na sa?
24 Adpang na vatahen no Chirin no Dios o akmaya sia,
“Makayamot dinio a makasinchad so Dios am tayto a
makarawat so pakasnekan as kano tayto da itek o ngaran
naya no Dios no di pa nakasinchad sia.”
25 Do kapanmo mo so panyokoyokoran no Dios am oyod a
mapia an onotan mo sa, pero an pasadahen mo sa am akma
ka sira so bokalot.
26 Dawa no tawo paroava aya a makapatongtong so
pidipidit no Dios o ipakamia na, aran di sia asa ka Judeo
a mian so tayongkad do karakohan na?*
27 As sira anti mismo a testigo a kontra dinio a Judeo a
tayto a makapanmo so pidipidit no Dios as tayto a mapasada
sira.
28 Nawri sava o sincharan no Dios a somnivog na a
tawotawo o nawara a tawo a Judeo as mian so tayongkad
do karakohan da a asa ka Judeo an dia voken a sira o
manganohed sia.
29 Sira o sivog a Judeo am no chinatadian so viay as
katayto da mapawyod sia do aktokto da o kawnot da do
Dios as sira ya o voyvoh a ipakamia kano sincharan na.

---

* **2:26 2:26** No tayongkad aya do karakohan am no kapatoli da ta nia o niyokoyokoran nia no Dios si Abraham do nakatongdo na sia a ama no nasion aya no Israel. Mian ya do Genesis 17. No kapatoli aya am oyod da kaistriktoan a onotan no atavo a Judeo.

3

1 Ara paroava o inakyan nia no asa ka tawo o nakawara
na a asa ka Judeo anmana ara paroava o sinmo no kayan
no tayongkad na do karakohan na do kaasa na a ka Judeo?
2 Mian. No manoma am do kasira no pinarawatan sia no
Dios o pidipidit kano promisa na sa.
3 Amna makayamot do kayan da no naskeh a
manganohed do vinata saya no Dios am maparin ta paro a
vatahen o kabdibdis no kapatongtong sia no Dios o promisa
na sa?
4 Omba, ta aran maytavo dana o tawotawo do mondo aya
a omsobna so vatahen no Dios am kayan pa no kavidin na
a diabdibdis, akma so vatahen no Salmo a komapet sia,

"Mabdibdis ava as kano maparin ava maynyoha o
chirin mo a makatongtong, aran ango o parinyen no aran
sino a tawo."

5 Anmana maparin ta paro a vatahen o kadi na mayanon-
gan no kakastigo dia no Dios o tawotawo a makagatogatos
an maparin na serbien o kapakagatogatos da a pavoyan nia
o karakoh no kasisien na a makapakabo? (Niaya o rason as
mian do aktokto no kadwan.)
6 Amna maparin ava ya! Ta an abo itoroh no Dios
a kastigo no gatos am maparin ava vatahen o kaasa na
mahosto a Dios a manhosga as tomoroh no mayanong a
vahes no pinarin no tawo.
7 Anmana maparin ta paro a vatahen o karakoh no
serbi no kapaydaday kano kapakagatos ta do kaniaya no
makaproyba dia o kaoyod na manamonamo as kadi na
mabdibdisan no Dios?
8 Anmana mavata ta paro o kapayanong no kapaypaypan-
gay no kapakagatos ta tapian maypangay pa o pavoyan nia
no Dios o kasisien kano kapichapian na diaten? Omba, ta
no atavo a akma sia so rason am matalamad o kapayanong
da a makarawat so kastigo. As niaya o tayto a payrahtan da
diaken no kadwan a tawo a tayto a makavata sia o kaniaya
no ipananawo ko.

No proyba do kabo no mahosto a tawo

9 Sichangoriaw am maparin ta paro a vatahen o kayan no
ichapipia ta a Judeo do salapan no Dios kanira no kadwan
a tawotawo? Omba! Ta tayto ta navoya o katayto ta malit
atavo a mayanong a makarawat so kastigo do nakalit ta a
makagatos,
10 akma so nakatolas a Chirin na a makavata sia,

"Arava o aran asa a abo so sinadan.
11 Arava o sivog a komitachita as omonot do komwan
do Dios.

12 Tinadichokoran no atavo o Dios as kawnot da dia
o tanyan da a ichahoho as dawa arava o aran asa a
mayanong so atavo a parinyen.
13 Akma so kaywang no vovon a omrisibi so nadiman
am nawri o kaparin no tehnan da a mayhanda a om-
rarayaw so kadwan. Mapno no daday o rida da, as no
ivavata da am akmay binino no boday.
14 Mapno o vivi da no kapangavay as kano chirin a
iparahet so kadwan.
15 Nawri o kakaloan da o kapangatetek da kano ka-
pandiman da,
16 as do pangwanan da am mavahey o rarayawen da
kano pakasisien da.
17 Arava o kapanmoan da sia o mapia anod kano
karadinepan,
18 as kadi da sincharan do Dios a iya so mayanong a
torohan so anib."
19 Mapanmo ta o kayan no atbayen da no Judeo a tayto
do panayahboan no panyokoyokoran as kabo no rason da
no mian so sinadan do salapan no Dios takwan machalit sa
do atavo a tawo do mondo aya a mayanong a makarawat
so kastigo.
20 Dawa matalamad o kabo no mayvadiw a mahosto do
salapan no Dios do kawnot do pidipidit, takwan no serbi
no pidipidit saya am no kapasinchad na nia do tawotawo o
gatogatos da.

No voyvoh a ichaparin no tawo a mahosto do salapan no Dios

21-22 Pero sichangoriaw am kapakaboan no Dios o aran
sino a masaray ni Jesu Cristo akma so pinapanmo no Dios
do nakatolas a Chirin na. Makayamot ava ya do kayan no
pinarin ta mapia,
23 takwan naytavo o tawo a nakagatos as kadi da maka-
tongtongan do salapan no Dios.
24 Pero do rakoh a grasia no Dios am tayto na yaten
a pinayvadiw a mahosto do salapan na a makayamot do
Mangahwad taya a si Jesu Cristo.
25 Takwan si Cristo o minadidi diaten do nakasaray ta nia
o pinarin naya diaten a iya so sincharan no Dios Ama a
tominbay sia o logar aya kastigo ta no mismo na raya. As
do diaya am nihosgan na sava o nasaray nia do nakarahan
a tiempo a manam so nakawara ni Cristo a nia so kavoyan
so kahosto kano karakoh no pasinsia no Dios,
26 asna sichangoriaw am sincharan pa sa no Dios a
mahosto do salapan na o atavo a masaray ni Cristo a nia

so mismo a kavoyan sia o kapakabo dira no Dios o atavo a manganohed as masaray ni Jesus.
27 Dawa ara paro o pinarin ta a maparin ta ipamato so karakohan ta? Arava, takwan makayamot ava do aran ango a pinarin ta o pinakabo no Dios diaten an dia voken a makayamot do nakasaray ta ni Cristo.
28 Dawa tayto matalamad o kanawri no ichalibri ta o kasaray ta no pinarin aya ni Cristo as dia no tanitanyan ta maparin.
29 As kapanmohen nio ta moyvoh sava o Judeo o maparin a malibri, takwan iya o Dios no atavo a manganohed sia a mayalit o Judeo anmana Hentil.
30 Amna makayamot do kaiya no Dios a omparin sira a hosto o Judeo kanira no Hentil,
31 am vatahen ta na paro o kabo no sinmo no tinoroh aya no Dios do Judeo a pidipidit na? Omba, ta do kapanganohed taya di Cristo am nia o mismo a mapaytetnek so pidipidit saya.

4

Si Abraham o ehemplo do kapayvadiw no asa ka tawo a mahosto
1 Hapen ta na si Abraham a asa ka ehemplo a iya so apoapo ta atavo a Judeo.
2 An iya sigoro as nayvadiw a mahosto do salapan no Dios do nakapia no pinarin na am mian sigoro o maparin na ipamato so karakohan na do salapan no tawo. Pero do salapan no Dios am arava.
3 Vatahen no nakatolas a Chirin no Dios ta si Abraham am sinincharan a mahosto do salapan no Dios do nakasaray na no Dios a mapatongtong so promisa na.
4 Vatan ava so regalo o rawaten no asa ka tawo a machitangdan takwan rawaten na o naho na.
5 Pero ahohen ava no asa ka makagatogatos o kapayvadiw a mahosto do salapan no Dios, ta marawat ya a libri a makayamot do kasaray nia.
6 Niaya o chinakey na vatahen ni David do kavata na sia o karakoh no pakamian kano kasisien a marawat no tawo a chinapakaboan so gatos as sincharan no Dios a mahosto do salapan na as niaya am makayamot ava do aran ango pa a pinarin na.
7 Niaya mismo a vinata na,
"Mapalak sa o chinapakaboan do sinadasadan da as niwayak kano nawpas so gatos.
8 Mapalak sa o abo dana so atbayen da gatos do salapan no Apo taya."

9 As no akmaya sia am tayto maparin a marawat no atavo,
mayalit sa o Judeo anmana Hentil a makayamot do saray
da a akma so nakasinchad sia no Dios si Abraham a asa ka
mahosto do salapan na do nakasaray na no promisa sa no
Dios.
10 Sinincharan paro sia no Dios a manamonamo do sala-
pan na do nakapatongtong na so asa ka panyokoyokoran sia
no Dios a akma so kapatoli? Omba.
11 Takwan nirisibi na o akmaya sia a sinyal no asa ka
sinincharan a manamonamo do salapan no Dios tapian
maparin sia tawagan a ama no atavo a masaray no Dios as
sinincharan a manamonamo do salapan na a makayamot
do kasaray da no vinata no Dios asna dia sira so masaray
no tanyan da maparin do kawnot da do panyokoyokoran a
akma so kapatoli.
12 As si Abraham a sinincharan a manamonamo a manam
so nakapatongtong na so asa aya a ka panyokoyokoran am
maparin ta vatahen a ama no Judeo a moyvoh ava do kalit
no onotan da pidipidit asna makayamot pa do kapachalit da
di Abraham a masaray no Dios a mapatongtong so promisa
na sa.

No saray o icharisibi so promisa sa no Dios

13 As makayamot ava do aran ango pa a pinariparin ni
Abraham o pinakayapoan no pinaypromisa sia no Dios a
kasigorado na kanira no tayatayabo na sa a makarawat
so promisa aya no Dios a omamohon so tana aya, ta
makayamot do nakasinchad sia no Dios a mahosto do
nakasaray na nia o Dios a mapatongtong sia o promisa na
sa.
14 Dawa an vatahen ta o kanawri no ipakarawat so
promisa sa no Dios o kawnot ta do panyokoyokoran am
pabohen ta o sinmo no kasaray aya as kapayvadiw pa no
promisa na saya a abo so inakyan ta nia.
15 No pidipidit aya am ichaytoroh na o kastigo do
mapasada sia, ta an abo ya am arava o pasadahen kano
arava o pakayapoan no ipakarawat no asa ka tawo so
kastigo.

16 Dawa no promisa naya am marawat do kasaray nia
tapian sincharan ya a asa ka regalo do atavo a tayatayabo ni
Abraham. Ta voyvoh sava o mapatongtong so panyokoyoko-
ran asna sira pa o masaray no Dios a akma si Abraham a
iya so ama no atavo a masaray no Dios.
17 Nia o inmonmoan no nakatolas a kavata sia no Dios
di Abraham, “Parinyen koymo a ama no aro a nasiones.”
As nakatongtong ya a makayamot do nakapanganohed ni

Abraham do kayan no ipakapamarin no Dios a makapanga-
maog as kano tomoroh so viay do nadiman dana.
18 As aran abo dana o kavoyan sia ni Abraham o kaparin
na pa maymanganak am kayan pa no nakasaray na nia o
Dios a makapatongtong so nipromisa naya sia do nakavata
na sia, “Oyod anti a aro o tayatayabo mo.”
19 As do kaoyod na mahni no saray nia ni Abraham o
Dios am inidit nava o kadi narana makapaymanganakan
ni Sarah a kakovot na as kano kaakma naranay nadiman
no mismo na karakohan do kaasa narana yatos no awan
na.
20 Arava o nakapaykamadamadanan ni Abraham asna no
nakapaypangay no nakasaray na as kano nakadaday na so
Dios.
21 Nabdibdis ava sia manganohed do kasigorado no
kapatongtong sia no Dios o nipromisa nawri sia.
22 Dawa do akmaya sia a nakasaray ni Abraham am
sinincharan sia no Dios a mahosto do salapan na.
23 Amna voyvoh ava si Abraham a pinatapatakan nia
o nakatolas aya a nakavidang nia no Dios si Abraham a
mahosto do salapan na a makayamot do saray na,
24 ta pinatapatak pa ya diaten atavo a sinincharan no Dios
a mahosto do salapan na a makayamot do nakapanganohed
ta do Dios a iya so napayvangon so Apo ta a si Jesus,
25 a iya so nadiman a omadidi diaten do gatogatos ta as
kapirwa na maviay tapian sincharan na yaten no Dios a
mahosto do salapan na.

5

No resolta no nakapabo sia no Dios o kastigo no tawo

1 Dawa makayamot do katayto naranaya napayvadiw
diaten no Dios a mahosto do salapan na a makayamot do
nakasaray ta no Apo taya a si Jesu Cristo a iya so minadidi
diaten am tayto na pa pinabo o kastigo aya a mayanong ta
rawaten as karisibi narana diaten.
2 Makayamot do nakasaray ta no pinarin aya ni Jesu Cristo
am tayto ta narawat o grasia aya no Dios a nia so tayto
ta ichasoyot do katayto taya ompanapanaya so oyod saya
makakniknin a manam na pa parawaten diaten.
3 Moyvoh sava ya ta aran no pakasisian ta pa sa, takwan
itoroh na pa sa ya no Dios a ipaynananawo diaten a
maypasinsia,
4 takwan do karakoh no pasinsia no asa ka tawo o
kavoyan so proyba do kahni no saray na a nia pa so omvidin
sia a ompanapanaya so promisa sa no Dios.

5 As mapanmo ta o kasigorado na maparawat sia diaten o
nipromisa na takwan tayto ta na chinaproyban o oyod aya
rakoh a addaw na a makayamot do Masanto a Espirito a
tayto dana diaten.

6 Do nakarahan a tiempo do kabo pa no mapaparin ta am
nadiman si Cristo do tinongdo no Dios a tiempo a omadidi
so makagatogatos.
7 Oyod a mawayid o madngedngey a tomoroh no viay da
a omlibri so kadwan a aran oyod a mapia o ichakey daya
librien.
8 Pero makayamot do oyod a rakoh a addaw niaten no
Dios am nadiman si Cristo a omadidi diaten do kayan ta pa
do pakagatogatosan ta.
9 As an inadidi na yaten no raya na do kaari ta pa
makagatogatos as kapayvadiw na diaten a mahosto do
salapan no Dios am chapanngo no kaparin na sia pabohen
o kastigo aya a logar ta marawat anchowa?
10 As an do adan a kaparin ta as chinapakaboan na
yaten no Dios as kapayvidi na diaten sia a makayamot do
nakadiman ni Cristo am chapanngo paro no kaparin na sia
a pasigoradohen o kalibrian taya makayamot do katayto na
maviay ni Jesus?
11 Moyvoh sava ya a ichasoyot ta, ta rakoh pa o ka-
pamahemahes ta do Dios do katayto na romawat diaten a
makayamot do nakadiman ni Jesu Cristo.

No paytadkan da Adan kani Cristo so parawaten diaten

12 Do nakapakagatos ni Adan am somindep o kadimanan
a kastigo no gatos do mondo aya dawa atavo a tawo am
madiman a makayamot do kapaytavo no tawo a makagatos.
13 As aran manam pa so kayan no pinagtin a pidipidit am
mian dana o sinadan as gatos no tawo. Amna patbayen ava
o aran sino do sinadan na an abo pa o pinagtin a pidipidit.
14 Pero madiman dana o tawo a manam so kayan no
pinagtin a pidipidit aran abo pa o pinasada da a pidipidit
a akma so nakapasada sia ni Adan o pidipidit sia no Dios,
takwan nia o resolta no nakapakagatos awri ni Adan.

Dawa mian o maparin a pachikomparan ni Adan do
manam ori a mawara a si Cristo do kapayalit da a mian
so ipamohon do tawo.
15 Amna rakoh o paytadkan no ichaytoroh da no dadwa
aya. Si Adan am napasitnan so kadimanan a makayamot do
gatos na, pero si Jesu Cristo am iya o tomnoroh so viay as
kapakabo na pa do gatos a makayamot do grasia no Dios.

16 Makayamot do sinadan ni Adan am kakastigoan no
kadimanan o tawo, pero di Cristo am makarawat o tawo
so regalo no viay as kapakabo dia o nadpon a gatos na.
17 An mian o ayet no pinarin ni Adan a tomoroh so
kadimanan am rakorakoh o ayet no pinarin aya ni Jesu
Cristo a makapayvadiw diaten a mahosto do salapan no
Dios as kaparin na diaten a makapanghomis do marahet
a makayamot do makakniknin aya a grasia no Dios.
18 Akma so kapakarawat no atavo a tawo so kadimanan
a makayamot do sinadan no asa aya a ka tawo a si Adan
am makarawat pa anti so viay o atavo a manganohed a
makayamot do asa aya a pinarin ni Cristo a omadidi so tawo.
19 Akma so nakapawnot ni Adan so aro a machisobna
as makagatos am mapawnot pa anti si Cristo so aro a
manganohed as mayvadiw a mahosto do salapan no Dios.
20 Pinagtin no Dios o pidipidit na sa di Moises tapian
maypatalamad o sinadan aya no tawo. Pero do chinaharan
no sinadan no tawo am dawri a mismo o chinavoyan sia o
karakorakoh no grasia no Dios a makapakabo.
21 Dawa an matalamad o ipakapamarin no gatos a
tomoroh so kadimanan am matalatalamad pa o rakoh aya a
grasia no Dios a omparin diaten a manamonamo do salapan
na as tomoroh so viay a abo so pandan a makayamot do
pinarin aya no Apo ta a si Jesu Cristo.

6

No nakapachasa ta di Cristo a machipasek

1 Vatahen ta paro sichangoriaw o kaparin ta a maypangay
so kapakagatos tapian maypangay o kapavoya nia no Dios
o rakoh a grasia na?
2 Omba, maparin ava ya! No kakawyoran na am akma ta
nay nadiman do komwan do kapakagatos as mapanmo ta o
kadi dana makagatosan no nadiman dana.
3 Ari nio mapanmo ta do nakabawtismo diaten am chin-
abawtismoan ta a machichasa di Jesu Cristo do nakadiman
na.
4 Dawa nachasa ta sia do nakadiman na as do nakapay-
vangon na a makayamot do makakniknin a ipakapamarin
no Dios Ama am nachasa ta pa sia tapian maviay ta na a
vayo so kaparin no viay.
5 Takwan an nachichasa ta di Cristo do nakadiman na
am mian pa o vayo a viay ta a akma so vayo a viay na do
nakapayvangon na.
6 Kapanmohen ta, ta do nakadiman ni Cristo am
nachichasa ta sia a machipasek kano madiman dawa
malibri ta do adan ori a kaparin no viay ta,

7 akma so kabo dana no ayet no nadiman a tawo a
makagatos takwan nakavolaw dana do ipakapamarin no
gatos.
8 Dawa akma so nakapachichasa ta di Cristo do nakadi-
man na am masigorado ta o kapachichasa ta pa sia a mian
so vayo a viay.
9 As makayamot do nakahomis sia ni Cristo o kadimanan
as kadi narana mirwan a madiman am ara pava o ipakapa-
marin sia no kadimanan.
10 Nadiman a maypisa si Jesus a omrarayaw so ipakapa-
marin no gatos as kapirwa na maviay a machichasa do Dios
Ama.
11 Dawa pavidangen nio o karakohan nio a nadiman do
pakagatogatosan as kanawri no chitachitahen nio do viay
nio o mapakamia so Dios a makayamot do pinarin dinio ni
Jesu Cristo.

12 Parinyen nioava o marahet a ichakey nio a nawri
so onotan asna no katadichokod nio do aran ango a
pakagatosan.
13 Piahen nioava o aran ango a parte no karakohan nio a
serbien a mamarin so marahet an dia voken a no katoroh
nio do Dios so anohed a maynolay dinio a komitachita so
kanamonamoan a nia so mayanong do tinorohan so vayo a
viay,
14 takwan no marahet pava a ichakey no karakohan ta o
tayto a mapakovot diaten do katayto ta na nilibri no grasia
no Dios do panayahboan no panyokoyokoran.

No nakalibri ta do minpakovot diaten a pakagatosan

15 Vatahen ta paro o kaparin ta na mapasada sira so
pidipidit a makayamot do kayan no grasia no Dios a
makalibri diaten? Omba!
16 Ta ari nio sigoro mapanmo ta no apohen no asa ka
pachirawatan o mian so ipakapamarin do pachirawatan
naya as oyod a matalamad o paytadkan no tawo a tomoroh
no karakohan na a pakovoten no pakagatogatosan a nia so
mayresolta do kadimanan as kano tawo aya a nanganohed
dana as mian dana so vayo a viay.
17 Amna pamahmahsan ta o Dios takwan aran adan kamo
a pakovoten no pakagatogatosan am tayto kamo na a napa-
sivog so kapanganohed nio do kakawyoran aya a nanawo
a pinarawat dinio as katayto dana no kanamonamoan no
onotan nio.
18 As do katayto nio naya nalibri do napakovot aya dinio
a pakagatogatosan am matarek dana o chitachitahen nio
takwan si Jesus dana o Apohen nio.

19 Akma so nakawnot nio dia o marahet do nakarahan a
tiempo am akma pa saw o kawnot nio as kano kachitachita
nio sia o mapia as mayanong do vayo aya a Apohen nio.
Tayto ko serbien o apohen kano pachirawatan a pavoyan
nia dinio o ichakey koaya vatahen.
20 Do nakarahan a tiempo do nakapakovot pa dinio no
pakagatogatosan am arava o akey nio a omonot do mapia.
21 No adan aya a pachikovotan nio am ipachisnek nio na
as arava o inakyan nio nia ta kadimanan o aspangan na.
22 Pero sichangoriaw am nilibri naynio no Dios do
pakovotan aya dinio no pakagatogatosan as kaiya dana
no tayto nio a panganohdan a iya so omparin dinio a
komitachita so mapia as tomoroh dinio so viay a abo so
pandan.
23 Takwan no aspangan no gatos am kadimanan, pero viay
a abo so pandan o regalo aya no Dios a makayamot do ka
si Jesu Cristo dana no Apohen ta.

7

No inmonmoan no nakalibri ta do panayahboan no adan sa onotan

1 Ari nio sigoro a napanmo a kakakteh ta no abtas am
mian o ayet na do asa ka tawo do kaviay na pa as an
kadiman narana am sakopen pava sia no abtas.
2 Dawa no asa ka mavakes a mian so kakovot am maparin
nava tadichokoran o abtas do kaviay pa no kakovot naya.
Pero an madiman o kakovot na am ara pava o omsakop sia
a abtas.
3 Dawa no asa ka mavakes a maychakovot so matarek
a mahakay do kaviay pa no kakovot na am mangadwan.
Pero an madiman dana o kakovot na am arava o abtas a
pasadahen na an mirwa a maychakovot.
4 Kakakteh, niaya mismo o adan nio a kaparin. Mian
o ayet dinio no panyokoyokoran aya a manda do naka-
pachichasa nio di Cristo a madiman a nia so chinabo no ayet
no panyokoyokoran dinio tapian makapachikovot kamo do
nayvangon aya a si Cristo as kaparin nio a mapakamia so
Dios.
5 Do nakarahan a kaparin ta am no marahet a ichakey
no karakohan o chinitachita ta as katogod ta mapasada so
pidipidit sa a nia so mayanong a pakarawatan ta so kastigo
no Dios.
6 Pero sichangoriaw do kayan no vayo a viay ta am ara
pava nawri o ompospos diaten a mamarin so mapia o
nakatolas a panyokoyokoran an dia voken a no Espirito no
Dios o tayto tomoroh diaten so ayet kano akey a omonot do
mayanong.

No relasion no kapakagatos kano pidipidit sa

7 Vatahen ta paro o ka no pidipidit naya no mapakagatos
diaten? Omba! Niaya ava o pakayapoan no ipakagatos
ta asna niaya o mapatalamad nia o kayan no gatos ta.
Mapanmo ta o kayan no sadan ta a akma so kapayagom
do kayan no pidipidit a kavoyan ta so karahet na nia.
8 As no akey aya no tawo a makagatos am nayokay
do kayan no nakatolas a pidipidit, takwan do kaboan no
pidipidit am arava o pasadahen.
9 Dawa do kaboan no pidipidit am arava o pasadahen
ko, pero do nakawara no pidipidit am naytotwaw o
sinadasadan ko sa.
10 As no pidipidit a nia so logar a mapavoya nia diaken o
ipakarisibi so viay am nia pa mismo o nakapatalamad nia o
kapayanong ko a makarawat so kadimanan do nakapasada
ko sira.
11 As makayamot do nakavota ko no marahet sa a ichakey
no karakohan ko am pinasada ko o pidipidit aya a nia pa
mismo so pakarawatan ko so kastigo.

12 Dawa tayto a matalamad o kapawnot na do kanamon-
amoan as kano kasivog na mapia no pidipidit saya.
13 Maparin ta paro a vatahen o ka no pidipidit saya no
pakayapoan no kastigo? Omba, ta no gatos aya no tawo
a omonot do marahet aya a ichakey na o pakayapoan no
kastigo. As no pidipidit aya o mapatalamad no sinadan no
tawo aya.

No maysobna a kaparin kano ichahoho no asa ka tawo

14 Tayto matalamad o kapia no pidipidit saya, pero yaken
o marahet aya do kawnot ko do marahet a ichakey ko.
15 Maintindi koava o kaparin ko. No mapanmo ko sa a
mayanong a parinyen am ara ko sava parinyen as kanawri
sa no parinyen ko o mapanmo ko sa a di mayanong.
16 Dawa do kasinchad ko so kayaken no marahet an
parinyen ko na o mapanmo ko sa a di mayanong am niaya
o kavoyan sia o kapia no pidipidit aya.
17 As an makagatos ako am niaya ava o sivog a ichakey ko
asna makayamot do kakahan no karakohan koaya a nawri
so ichakey a onotan o marahet.
18 Tayto ko mapanmo o kabo no mapia do karakohan
koaya ta aran mian diaken o akey a mamarin so mapia am
arava o ayet ko a omparin sia.
19 As no mapia a ichakey ko a parinyen am maparin ko
sava as kanawri sa no parinyen ko o mapanmo ko sa a di
ko logar a parinyen.

20 Dawa an nawri sa o parinyen ko o mismo ko sa ichaskeh
a parinyen am no kakahan no karakohan ko o tayto a
mapawnot diaken a makagatos,
21 as an mahoho ako a mamarin so mapia am fermi a
mian o omsalosaloval diaken,
22 amna no somnivog ko a ichahoho am no kawnot ko do
ichakey diaken no Dios.
23 Pero no kakahan ko saya o omsobna as makey a
omhomis so mapia aya a somnivog ko a ichahoho.
24 Do tanyan ko ayet am arava o mapaparin ko. Sino paro
o maparin a omlibri as mapanghomis diaken do karakohan
koaya a mapawnot diaken do kadimanan.
25 Pamahmahsan ko o Dios ta tayto o Apo taya a si Jesu
Cristo a makapanghomis diaken. Dawa do somnivog diaken
am nawri o chitahen ko o kawnot ko do ipakamia no Dios,
pero no makaha aya a kaparin no karakohan ko am nawri
o chitahen na o marahet.

8

No vayo aya a viay a pawnoten no Masanto a Espirito (Galacia 5:16-18)

1 Dawa sichangoriaw am kahosgan pava o aran sino a
mian so viay di Jesu Cristo.
2 Takwan no Espirito aya no Dios a tomnoroh so vayo aya
a kaparin no viay ta a mian di Jesu Cristo o minlibri kano
napanghomis diaten do adan aya a kaparin no viay ta kano
kadimanan.
3 Makapanghomis tava do ipakapamarin no gatos do
kapanmo ta so pidipidit sa. Dawa tinovoy no Dios o
Manganak naya a maytawo akma diaten tapian adidien na
yaten do ipakapamarin no gatos,
4 tapian nawri o onotan ta o pidipidit sa do kapawnot na
diaten no Espirito no Dios as katadichokod ta do adan aya
a marahet a kaparin no viay ta,
5 takwan sira o omonot do adan a kaparin no viay da am
nawri o parinyen da o marahet sa a ichakey da, pero sira o
paynolayan no Espirito no Dios so viay am nawri o parinyen
da o ipakamia no Dios.
6 Takwan no kawnot aya do marahet aya a ichakey
am kadimanan o aspangan na, pero mian o viay kano
kaydamnayan no aktokto da no omonot do inolay no Dios.
7 Takwan no adan aya a kaparin no viay ta am
machisobna do inolay no Dios as kadi na parinyan a omonot
do ipakamia no Dios.

8 Dawa sira atavo a omonot do adan a kaparin no viay da
am maparin dava pakamiahen o Dios.
9 Pero tayto dana o vayo a viay nio as kayan narana dinio
no Espirito no Dios a dia akma sira so abo paya so viay as
kaboan no Espirito ni Cristo. Ta an sino o kaboan no Espirito
aya ni Cristo am tayto pa abo o viay na a abo so pandan.
10 As an ara dana si Cristo dinio am nawri pava o
onotan nio o adan a marahet a ichakey nio takwan tayto
dana o vayo a kaparin no viay nio a nia so omonot do
kanamonamoan a makayamot do sidong no Espirito dinio.
11 As makayamot do katayto na dinio no Espirito aya a
napayvangon si Jesu Cristo am do ito araw do kapayvangon
na dinio am tadian na pa anti o karakohan nioaya no vayo
a karakohan.
12 Dawa kakakteh, mayanong o kadi ta na omonotan dia
o marahet aya a ichakey no adan a kaparin no viay ta,
13 takwan kadimanan o aspangan na, pero mian o viay nio
a abo so pandan a tayto dana napabhes as tomnadichokod
do marahet sa pariparinyen a makayamot do sidong no
Espirito no Dios.
14 Ta no atavo a omonot do kakeyan nira no Espirito no
Dios am kamanganakan sa no Dios.
15 As no Espirito aya a minpayvadiw diaten a kaman-
ganakan no Dios am tayto diaten a nia so iyan no anohed
ta a maypasngen do Dios a asa ka Ama, dawa somalap ta
pava sia a akmay asa ka pachirawatan a mamo no manam
a kastigo.
16 As no Espirito paya o mapasigoro so aktokto ta do
kapaykamanganakan narana diaten no Dios,
17 as makayamot ta kamanganakan narana yaten am
mian anti o marawat ta a akma so kayan no marawat no
Manganak naya a si Cristo. Dawa an ara ta panapanayahen
o makakniknin saya a marawat ta anti am makakma ta pa
si Cristo a makarakoh so pasinsia do pandidiwan.

No manam a kasoyosoyotan da no kamanganakan sa no Dios

18 As no pandidiwan ta saya sichangoriaw am maparin
sava a makapachikompara do parawaten na saya anti
diaten.
19 Dawa tayto o panapanayahen no atavo a inamaog no
Dios o tiempo aya a kapavoya nia o makakniknin aya a
payvadiwan na anti diaten a kamanganakan na.
20 Takwan do ito araw am pabohen anti no Dios o avay
aya a minpakovot so atavo a inamaog. No avay do inamaog
am pinagtin dira a manda sichangoriaw.

21 Amna tayto panapanayahen no atavo a inamaog o
kapachipasoyot da anti dira do kamanganakan saya no Dios
a makalibri do avay aya.
22 As do kapanaya daya sia ya am mapanmo ta o katayto
na rakoh no pandidiwan no atavo a inamaog a akmay asa
ka mavakes a ompanapanaya so kapakawara na.
23 Voyvoh sava o inamaog, ta aran yaten a nakarawat so
Espirito no Dios a nia so ichasigorado no kalibrian ta am
tayto a rakoh o kapanapanaya ta sia o kapatongtong sia no
Dios o promisa na saya diaten a kamanganakan na a nawri
so asa o kapakarawat ta anti so vayo a karakohan.
24 As do kapanganohed ta do promisa saya no Dios am
nilibri na yaten takwan niaya mismo o inmonmoan no
kasaray aya no Dios a mapatongtong so promisa na saya
a tayto ta a panapanayahen.
25 Dawa an ara ta pa dia rawat o parawaten na saya
diaten am mayanong o kapakarakoh ta so pasinsia a
ompanapanaya sira.
26 As no Espirito aya no Dios am tayto na pa yaten a
sidongen as aran do kapachahoahok ta am pavatahen na
sa o di ta sa mapavata takwan mapanmo tava o mayanong
ta iyahes.
27 As no Dios a makapanmo so mian do aktokto no tawo
am maintindi na so hosto o pavatahen aya no Espirito
takwan nawri sa mismo o inolay no Dios do tawotawo na.
28 Dawa mapanmo ta o kapayvadiw no atavo a mapaparin
a ichapia da no maddaw no Dios as tinawagan a omonot do
kakeyan na nira no Dios.
29 As sira o pinidi na saya am tinongdo na pa sa a omonot
do kaparin no viay no Manganak na a iya so mato dana as
Apohen da no atavo.
30 As sira o pinidi na saya am tinawagan na sa a mayvidi
sia, as kapayvadiw na sira a mahosto do salapan na as
katayto na pa a tomoroh dira so vayo a viay.

No abo aya so pandan a addaw no Dios a makayamot di Jesu Cristo

31 Do akmaya sia a matalamad a ipakapamarin kano
plano no Dios am arava o maparin a omrarayaw so plano
no Dios diaten.
32 Ta an di na nibayoan o voyvoh naya Manganak a
omadidi diaten am chapanngo no kasonosonong no katoroh
na pa no kadwan sa a promisa na sa diaten?
33 Ara paro pa o makaparin sia vatahen o kapayanong
da a makarawat so kastigo no pinidi sa no Dios? Arava,
ta no Dios a mismo o tayto a nakavata sia o kabo dana no

kastigo ta do nakapakabo na diaten as kasinchad na diaten a mahosto do salapan na.

34 Anmana ara paro o makaproyba do kapayanong ta kakastigoan? Arava, takwan si Jesu Cristo o nadiman a omadidi diaten as katayto na maviay do kawananan na sia no Dios a machitbay niaten.

35 Ara paro pa o maparin a mapasiay diaten do addaw aya ni Cristo? Arava a aran kagologoloan, pandidiwan do viay, kaparoparoan, pakasisian, kapteng, kapakasiasi, kadelikadoan no viay anmana kadimanan.

36 Niaya am akma so nakatolas a naparin kaychowa a makavata so,

> "Makayamot dimo am mian do pangananawan o viay namen a maychamahepan. Ividang kami a akma sira so karnero a logar dana dimanen."

37 Amna do aro saya pakasisian am maypatalamad o addaw aya ni Cristo a omparin diaten a manghomis as mapia nira no atavo saya mapaparin.

38 Tayto ko masigorado o kabo no makapasiay diaten do addaw aya ni Cristo. Arava do viay taya sichangoriaw anmana anti do kadiman ta, aran sira o angheles anmana demonio kano marahet sa a ipakapamarin am arava o maparin da.

39 Aran sira o mian do tohos anmana do tana aya anmana aran ango a inamaog am arava o ayet da mapasiay diaten do addaw aya no Dios a mian do Apo taya a si Jesu Cristo.

9

No pinidi sa no Dios a tawotawo na a Israelita

1 Tayto pa o ichakey ko a pavatahen dinio do ngaran ni Cristo a nia so mapanmo ko a katestigoan no Espirito no Dios a kakawyoran.

2-3 Tayto a oyod a rakoh o kangsah ko kano karahmet ko sia o kaparin da no kaydian ko saya a Israel as makey ako a kakastigoan a abo so pandan an nawri o ichaparin da a malibri.

4 Sira o Israelita saya am pinidi no Dios a tawotawo na, sira o pinarawatan na so promisa na sa, trato kano pidipidit as kasira no tinongdo na a mayserbi do ngaran na.

5 Sira o pinakayapoan da no mapipia dana a tawo do tana aya as aran si Cristo am yapo dira do nakapaytawo na a iya so Apohen kano mato dana a Dios. Amen.

6 Ara koava vatahen o nakapaynyoha no promisa sa no Dios do kadi daya maytavoan no Israelita a machividang do somnivog a tawotawo a pinidi no Dios.

7 As maytavo ava o tayatayabo ni Abraham a ividang
a anak ni Abraham. Vinata sia no Dios, “Moyvoh sa o
tayatayabo ni Isaac o ividang a tayatayabo mo.”
8 No inmonmoan na nia am maytavo ava o tayatayabo ni
Abraham a ividang a kamanganakan no Dios, ta moyvoh sa
o nawara a makayamot do promisa na.
9 Ta nipromisa no Dios o kayan anti no manganak ni Sarah
a mahakay do tinongdo na tiempo.
10 As aran dira do dadwa ka manganak no apoapo ta a si
Isaac kano kakovot na a si Rebecca am navoya pa o mato a
plano no Dios.
11 Ta do manam so nakawara da no metdeh saya as kabo
pa no pinarin da a mapia anmana marahet am pinapanmo
dana no Dios o plano na tapian mapanmo o kaiya no
maynolay as omparin so atavo a mian do plano na.
12 Vinata no Dios di Rebecca a manam so kawara da no
manganak naya o kapayserbi dia no matonetoneng aya o
mametmetdeh aya.
13 As niaya o nakatolas a kavoyan ta sia ya,
“Si Jacob o pinidi ko a bendisionan as si Esau ava.”
14 Maparin ta paro a vatahen o kapangatatarek no Dios
do akmaya sia a pinarin na? Maparin ava ya.
15 Ta nia o akma so vinata no Dios di Moises, “Mian diaken
o kapamidi ko so parawatan ko so kasisien ko.”
16 Dawa arava o makarawat so kasisien no Dios a
makayamot do kapia na a tawo anmana do kayan no
pinarin na asna sira o pidien na a torohan so kasisien.
17 Mavoya pa ya do vatahen no nakatolas a Chirin na a
komapet di Faro no Egipto, “Pinarin koymo a patol tapian
dimo o pavoyan ko nia o makakniknin a ipakapamarin ko
do atavo a tawo do mondo aya.”
18 Dawa mian dia o kapamidi na an sino o parawatan
na so kasisien na as kano an sino o paynolayen na a
mangehnet.

No soli kano kasisien no Dios
19 Amna tarek a mian dinio o makavata sia ya, “Pagatosen
ako pa paro no Dios do pinarin ko an ara iya o maynolay
do atavo a maparin?”
20 Mayanong ava vatahen ya no asa ka tawo do Dios ta
arava o pinarin a mayanong a makavata sia do minparin
sia o, “Ango parinyen mo diaken a akma sia.”
21 Sira o mamarin so banga am mian o anohed da a
mapayvadiw so apha a asa ka banga a mato anmana mahbo
so kaserbian.
22 Anmana ara paro maskeh sia o katayto naya matanoy
no Dios dira do tayto a mayanong a kakastigoan?

23 Amna do diaya a kaparin na am nia pa o mismo a
kavoyan sia o rakoh aya as makakniknin a kasisien na
niaten a pinidi na a makasdep do paypatolan na no mato
aya a Dios,
24 yaten a atavo a tinawagan na, Judeo anmana Hentil.
25 Akma ya sia o vinata na di Hosea,
"No di ko saya adan a kamanganakan am tawagan ko
sa anti a kamanganakan ko. No kavahayan a di ko adan
a ichaddaw am oyod ko na anti a ichaddaw."
26 "Do mismo anti a logar da no tawotawo a vinatan
so, 'Tawotawo koavaynio,' am tawagan sa anti so kaman-
ganakan no maviay aya a Dios."
27 Vatahen pa ni Isaias a komapet dira do Israel, "Aran akma
anti so anay do kanayan o karoaro no tawotawo a Israelita
am papere sa anti o malibri dira,
28 ta oyod anti a mahosto kano malisto o hosga no Dios do
mondo aya."
29 Si Isaias pa o nakavata sia,
"An di na pinasivog no Apo taya a makapamarin so
atavo o kapamidin na do tawotawo no Israel amna
akma ta sira so tawotawo do Sodoma kano Gomorrah a
nadiman atavo."

No pinaychawawan da no Judeo do komwan di Cristo

30 Dawa nia o paytavoan no tayto koaya vatahen. Sira
o Hentil a dia sivog a komitachita so komwan do Dios am
tayto na sa pinakaboan as kapayvadiw na sira a mahosto
do salapan na a makayamot do saray da.
31 Pero sira o Israelita a tori a machidepende do kawnot da
do pidipidit am ara sava pinayvadiw a mahosto do salapan
na.
32 No pakayapoan na nia am chinasaray da o mapia a
pariparinyen da as kadi da nasarayan ni Jesu Cristo, dawa
mayvadiw si Cristo dira do di aya saray nia a asa ka
kadodogan a akmay bato.
33 Akma ya so nakatolas a makavata sia,
"Mapangay ako so Bato do kavahayan no Sion a katicha-
ran as kadodogan da amna an sino anti o manganohed
dia am mahni o paytetnekan na takwan maynyoha ava o
chinasaray naya."

10

1 Kakakteh, no tayto a rakoh a rahmet no tawol ko kano
akdawen ko do Dios am no kalibri da pa no kaydian ko saya
a Israelita.
2 Masigorado ko o kasivog da makey a mapakamia so Dios
pero tayto sa mavota do kakawyoran aya.

3 Ara dava panganohdan o pinarin aya no Dios tapian
kapakaboan sa as kapayvadiw da a mahosto do salapan na,
ta nawri o onotan da o tanyan da kapanmoan sia o ichalibri
da.
4 Ara dava maintindi o kapakabo dira no Dios o atavo
a masaray ni Cristo a iya so nawara a omparin diaten a
manamonamo takwan no somnivog a serbi no pidipidit
saya am no kapatongdo da diaten di Cristo.

No kalibrian am marawat no atavo a manganohed

5 No vinata ni Moises am voyvoh sa abo so aran asa ka
pasadahen a pidipidit a manda do kadiman da o maparin a
sincharan no Dios a manamonamo.
6 Pero no kalibrian do kasaray ni Cristo am niaya o
kaparin na: ara pava o iyahes no Dios a parinyen ta a
masadit, takwan si Cristo o gomintin aya a yapo do hanyit
a komita diaten a librien.
7 Anmana ara paro pa o maparapa ta do nakadiman kano
nakapayvangon ni Cristo?
8 No mensahe aya no Dios am tayto a masngen dinio as
niaya pa o mian do aktokto nio.
9 As an vatahen mo o kasinchad mo di Jesus a Apohen as
kapanganohed mo dia do tawol mo o nakapayvangon sia no
Dios si Jesus am malibri ka.
10 Takwan do kapanganohed no asa ka tawo di Jesus o
ipayvadiw na a mahosto do salapan na, as do kapavata na
sia o nakapanganohed narana am kasincharan so nakalibri
narana.
11 As akma so nakatolas a Chirin no Dios am, “An sino o
manganohed di Cristo am mahni o paytetnekan na.”
12 Do salapan no Dios am arava o paytadkan no asa ka
Judeo anmana Hentil. Takwan asa o Apohen taya a oyod a
rakoh so kasisien do atavo a maypasngen sia.
13 Dawa “aran sino o tomawatawag do Apo taya am
librien na,” a nia so nakatolas a Chirin na.
14 Amna maypango o katawag dia no asa ka tawo o di na
panganohdan. As maypango o kapanganohed da an abo pa
o kapanmoan da so komapet aya di Jesus. Anmana maparin
da paro mapanmo as kapanganohed da an abo mangay a
mapawnonong dira?
15 Dawa kaylangan o kayan no mangay a mapawnonong
dira. Akma pa ya so vatahen no Chirin no Dios, “Japia da
no mangay a mapapanmo no mapia a nanawo a makatoroh
so kasoyosoyotan!”
16 Pero maytavo sava o makadngey aya a manganohed a
akma so vinata ni Isaias, “Ara dava panganohdan o inangay
namen aya pawnononngen.”

17 No saray aya a ichalibri am resolta no kadngey so
komapet di Cristo.
18 Amna vatahen ko, ta sira o di aya manganohed
am nadngey darana o kakawyoran aya takwan akma so
nakatolas am,
"Tayto dana ya pinawnonong do atavo a parte no
mondo aya."
19 Vatahen paro o nakadi da makaintindian sia no Israel o
pinawnonong aya dira? Omba, asna akma ya so vinata no
Dios a pinatolas ni Moises a makavata sia,
"Parinyen koynio anti a somoli kano maynanahet no
parawaten ko a kasisien dira do kadwan a tawotawo, ta
rawaten da anti o logar nio a rawaten a Israel."
20 Mian angdet ni Isaias a makavata sia o kapanganohed da
no Hentil,
"Nasali da yaken no di omchitachita diaken, as napas-
inchad ako dira do di omaheahes niaken."
21 Amna vatahen na paya no Dios dira do Israel, "Minhes
akoava tomawatawag dira do tawo ko saya a machisobna
as maskeh a manganohed."

11

No kasisien no Dios do Israel
1 Vatahen ta paro o nakatadichokod dira no Dios o
tawotawo na sa? Omba, takwan Israelita ako a tayabo ni
Abraham a yapo do familia ni Benjamin.
2 Ara na sava kawayakan no Dios o pinidi na saya a sivog
na tawotawo. Akma ya so naparin kaychowa a nakatolas
do Chirin na a reklamo ni Elias,
3 "Apo, nidiman da sa atavo o profeta mo sa as kararayaw
da so dadayan namen dimo. Maychatani ako na a navidin a
masaray nimo amna tayto da yaken a ichakey a dimanen."
4 Amna nia o tinbay sia no Dios si Elias, "Tayto pa sa
o pito a livo (7,000) a mavidin a omonot diaken as di pa
minanianib so diosdiosan aya a si Baal."
5 Niaya o mismo a tayto a maparin do Israel sichangoriaw
do katayto da no mayhahaw a manganohed do Mangahwad
aya a makayamot do grasia no Dios.
6 As an ara no grasia no Dios o chinalibri da no mayhahaw
aya am makayamot ava do nakaho da sia takwan an ango
parawaten no Dios a libri am iyahes nava ahohen.
7 Dawa sira o Israelita aya a pinidi no Dios o sinincharan a
mahosto do salapan na as sirava o Israelita a tayto a maskeh
a manganohed as kano mavota do kakawyoran aya a aran
nia o tayto da mismo a chitahen no Israelita saya.
8 Niaya pa o nakatolas a kavoyan ta sia,

"Tinorohan sa no Dios so mata a di makavoya
kano tadinya a di makadngey tapian di da intindi o
kakawyoran aya,"
a nia pa so mismo a kaparin da no Israelita saya a manda sichangoriaw.
9 Si Patol a David am mian pa o vinata na akma sia,
"Nayvadiw o logar daya pakahapan so ichapia da a
mismo a pakayapoan no kastigo kano kararayawan da.
10 Kavidinay da mavota do kakawyoran aya as ka-
payrara da so marahmet a pandidiwan!"
11 Amna vatahen ta paro o kapaychanoanolay dana sira no Dios o Israelita saya? Omba, asna parinyen ya no Dios tapian malibri sa o Hentil as kaynanahet da nira no Israelita saya.
12 As an makayamot do nakapachisiay no Israel do Dios o tayto a ipakarisibi so rakoh a kasisien kano bendision no aran sino a tawo am chapanngo na paro no karakorakoh no inakyan kano kapian da nia an mawara anti o kapayvidi da do Dios no Israelita saya?

No kalibrian da no Hentil
13 Pavatahen ko pa ya dinio a Hentil do ka asa ko apostol a pinidi no Dios a mananawo dinio a nia pa so sincharan ko a mato as rakoh a privilihio,
14 ta an do diaya as ichaynanahet da no kaydian ko saya a Israel o kasisien aya dinio no Dios as kalibri da.
15 As an do nakatadichokod da dia no Israelita o Dios as niaya o chinaparin da no Hentil a mian so anohed a maypasngen do Dios am chapanngo na paro anti no kaaro no makarawat so vayo a viay a abo so pandan an mayvidi sa anti ya do Dios?
16 Tawotawo sa no Dios o apoapo da no Israelita aya as dawa tawo pa sa no Dios o tawo a tayatayabo da. Akma ya so kapachalit no yangaw aya do pinakayapoan na anmana akma pa so kalit no tinapay a asa so pinakayapoan.
17 As an sira o sivog aya yangaw no kayo a olivo as niposdin sa as kaimo na a asa ka yangaw no matarek a kayo no pasdiaten tapian maviay ka,
18 am mayanong kava mapamato so karakohan mo, ta arava o anohed mo do katod moaya asa ka yangaw a manghap so viay do kayo aya no olivo, a nia so maparin a maviay an abo ka.
19 Anmana mayanong paro o kavata mo sia o, "Tayto na sa nikteb o yangaw saya tapian patadien na yaken"?
20 Oyod ya, pero kapanmohen nio ta no pakayapoan na nia am no nakaskeh da manganohed as kainio no chinasi

no Dios do nakasaray nio nia. Mapamahbo kamo as kapayvavakel nio a nawri so chitahen o mayanong nio a parinyen.
21 Ta an naparin sa no Dios a posdinyen o sivog aya yangaw am chapanngo nio a dia somnivog a yangaw no kayo aya?
22 Matalamad o mahosto aya a kaparin no Dios do katoroh na so mayanong a kastigo dira do omsobna aya sia, as katayto na pa tomoroh so oyod a rakoh a kasisien dira do nanganohed sia, dawa mayanong o kavidin nio a manganohed sia do atavo tapian abo o pakarawatan nio so kastigo.
23 As sira o tayto aya di manganohed as manehseh sa kano mayvidi sa do Dios am maparin na sa pavidien do kayo aya a pinachitngehan da.
24 Takwan an inio a matarek so pakayapoan as nasonong o kapangay na dinio do kayo amna sira paro pa o sivog aya yangaw no kayo aya o masadit a pavidien na?

No kasisien no Dios do atavo a tawo

25 Pavatahen ko pa dinio o di paya pinapanmo do nakarahan tapian abo o pakayapoan no ipamato nio so karakohan nio. Kakawyoran o katayto da navota no kadwan dira do Israelita as kapachisobna da do inolay no Dios amna manda ya do tiempo no kapaytavo da a manehseh no pinidi saya no Dios dira do Hentil.
26 As an nakarahan ya am maytavo sa anti o Israelita a malibri a akma pa so vatahen no Chirin no Dios,

> "Mian anti o Manlibri a yapo do Sion a iya anti so mapayvidi sira so Israelita do Dios,
> 27 a nia anti so ipakabo ko do atavo a gatogatos da a niaya so trato ko dira."

28 Tinadichokoran sa no Dios o Israelita a makayamot do kaskeh da manganohed do Evanghelio aya a nia pa so tayto nio a ipakarawat so kalibrian. Pero ichaddaw na sa a makayamot do kasira no sivog a pinidi na a tawotawo na a nakayapo dira do apoapo da sa,
29 takwan maparin ava mabdibdis o Dios dira do pinidi na as pinaytratoan na.
30 Amna inio a Hentil kano adan a di makasinchad as dia manganohed do Dios am tayto naynio a chinasi no Dios do kaskeh daya manganohed no Israelita sichangoriaw,
31 as akma pa anti sia o kapakarawat da so kasisien do manam a tiempo a aran tayto sa machisobna do Dios sichangoriaw.

32 Tayto na sincharan o atavo a malit a nakagatos tapian
maparin na ipavoya o kasisien na do atavo.

No pakaknikninan no kasisien kano kasolivan no Dios

33 So pakakniknin no kasolivan kano plano naya as arava
o tawo a maparin a makaintindi sia o oyod aya mato a plano
na.
34 Nia pa o nakatolas a komapet sia,
"Ara paro makatodah so pangtoktoan no Dios anmana
maparin a makavata so kayan no papirwan na so plano
na?
35 Anmana ara paro mian so ichaytoroh do Dios a nia
so ichaparin na a mian so amamawren sia?"
36 Arava, ta no Dios o pakayapoan as maynolay do atavo, a
nia so mayanong a dadayan sia a abo so pandan! Amen.

12

No kaparin no viay no asa ka Cristiano

1 Kakakteh, makayamot do rakoh aya a kasisien no Dios
diaten am tayto koynio a pachisiasian do katoroh nio no
viay nio a manamonamo a mayserbi do Dios a nia so
mayanong kano ichahoho dinio no Dios a somnivog a
kanianib nio sia.
2 Machalit kamoava do marahet a kaparin no mondo aya
asna no kapasivog nio na sia do aktokto nio o kachitachita
nio so mapia kano mayanong a nia so inolay no Dios dinio.
3 Vatahen ko paya dinio do kaasa ko a ka pinidi no Dios
a pachirawatan na a makayamot do grasia na. Mayanong
ava o kaktokto nio no kato nio a tawo as nawri o logar nio
a kapanmohen an ango o tinoroh dinio no Dios a ichaparin
nio a mayserbi dia,
4 takwan akma ta so asa ka karakohan a aro so parte a
matatarek so kaserbian.
5 Dawa yaten a tayto aro a maychakasa di Cristo am tayto
a matatarek o anongen ta.
6 As dawa do nakapaychaponged ta a makarawat so grasia
am patongtongen ta o matatarek aya a anongen ta do
kapayserbi ta do Dios. Sira o mapawnonong so Chirin no
Dios am mayanong o kapawyod da sia serbien o kasolivan
daya a tinoroh dira no Dios.
7 Alit da pa no tay-anongen sia o kapayserbi do kadwan,
anmana sira o mananawo.
8 Sira pa o mapaynananawo am chitachitay da sia o
kapaypahni da so saray no kadwan, sira o mian so
ichaytoroh am mayanong o kasoyot da a tomoroh, sira o
manyokoyokod am pakapiay da so kapanyokoyokod da as

sira o makapanidong am makasoyot sa kano makasonong sa a mapavoya so kasisien.
9 Ipavoya nio o kayan no sivog a addaw nio no atavo. Maypavawa kamo do marahet as kanawri no chitachitahen nio o mapia.
10 Makarakoh kamo so addaw kano anib do kadwan dinio a makakakteh.
11 Mangolangolay kamoava asna no kapakapangto nio do trabaho nio a nia so ipayserbi nio do Apo taya.
12 Do katayto no panapanayahen nio do Dios am makasoyot kamo kano makarakoh kamo so pasinsia a aran mian o pandidiwan nio as kafermi nio pa a machahoahok.
13 Sidongen nio sa o kakakteh nio a maykaylangan as kayavayava nio nira no estranghero.
14 An mian sa o mapakasiasi dinio am nawri ava o akdawen nio o kakastigo dira asna no kapachahoahok nio do kabendision dira no Dios.
15 Machipasoyot kamo do mian so ichasoyot as machipandidiw kamo do mian so kangsangsahan.
16 Chitahen nioava o kapachitarek nio do ichakey no kadwan anmana kaktokto nio nia o kaoyod nio a masolib. Nawri sava o chitahen nio a pachirayayan o maato a tawo asna sira pa o makasiasi.
17 Chitahen nioava vahsan o marahet a pinarin da dinio as nawri o parinyen nio o mapia do salapan no atavo.
18 Pavawahen nio o kapachidimadiman nio.
19 Ichaddaw a kaychayvan, an mian o namarin dinio so marahet am chitachitahen nioava o kapamahes nio, asna parawaten nio do Dios ta iya o mamahes ninio. Akma so vatahen no Chirin na, “No kapamahes am mian diaken dawa tomoroh ako anti so kastigo, kwana no Apo ta.”
20 As, “An no komontra aya dimo as mapteng anmana mawaw am torohan mo sia so kanen kano inomen na. Ta do kaparin mo sia ya am ipavoya mo sia o mayanong a parinyen,” a nia pa so nakatolas a Chirin no Dios.
21 Mapahomis kamoava do marahet as homisen nio o marahet no mapia.

13

No anongen ta manganohed do panyokoyokoran no gobierno
1 Anohdan nio sa o mian so anongen do gobierno, takwan tinongdo sira kano tinorohan sa ya no Dios so ipakapamarin.
2 An sino o somobna so panyokoyokoran no gobierno am machisobna do Dios as mayanong a kastigoan.

3 Mangamomo sava o manyokoyokod dira do mapia so
parinyen asna sira o mian so sadan. Dawa mamarin kamo
so mapia tapian ipakamia daynio as kabo no ichamo nio.
4 Tinovoy sa o manyokoyokod a ichapia no tawo pero an
mian o pinarin nio a marahet am mayanong o kamo nio
takwan kastigoan daynio a nia so anongen a tinoroh dira
no Dios.
5 Amna moyvoh ava o kamo nio a nawri so pakayapoan no
kapanganohed nio asna makayamot do kania no mapanmo
nio a mayanong a parinyen nio.
6 Mamaga kamo do logar nio a pagan do gobierno a nia
so hapan so itangdan dira do tayto aya maytrabaho do
gobierno a nia so mayanong nio a parinyen.
7 Itoroh nio dira o atavo a mayanong da marawat a akma
so anohed kano anib.

No anongen ta do kapayengay ta a tawo

8 Pagan mo o amamawren dimo pero nawri o vidinen
mo a maparin a amamawren dimo o addaw mo takwan
no makatoroh nia o addaw na do kapayengay na am
mapatongtong na o yokoyokoran sia no Dios.
9 Takwan an onotan ta o panyokoyokoran a makavata
so, “Ichaddaw mo o kapayengay mo a tawo a akma so
kaddaw mo no romanes a karakohan mo,” am tayto ta
na mapatongtong o atavo a panyokoyokoran a akma so,
“Mangadwan kava, mandiman kava so tawo, manakaw
kava, maynanahet kava,” kano kadwan pa sa.
10 Takwan an ichaddaw ta o kapayengay ta am mamarin
tava sia so marahet as kadi ta mapasadan so panyokoyoko-
ran aya no Dios.

11 Do kapanmo ta so tiempo aya as kapaypasngen dana no
kalibri na diaten no Apo taya am mayanong o kapayvangon
ta na.
12 Maysehsehdang dana as dawa karoan ta na sa o
paparinyen do kasarisarian as kanawri no pawnayen ta o
serbien do kasobna ta so marahet.
13 Onotan ta o viay aya no mian do kasehdangan as
kadi ta mayrarayawan so tiempo a maychaynoynom kano
mapaynolay do mararahet a pariparinyen, kapaydidiman
as kano kaynanahet.
14 As kanawri dana no chitachitahen nio a onotan o Apo
taya a si Jesu Cristo as kadi nio na palogaran do marahet a
ichakey nio a mapawnot dinio a makagatos.

14

No nanawo a komapet do kadi ta manhosgan so kadwan (1 Corinto 8:1-10,13)

1 An mian dinio o dekey pa so kapanmoan so
panganohdan ta saya am paroparohen nioava kano diba-
tien nioava as rawaten nio a asa ka kakteh di Jesus.
2 Mian sa o manganohed dia o kaparin da so koman so
aran ango a kanen pero mian pa sa o kadwan a di makanit
a koman so aran ango.
3 Mayanong ava o kaparoparo sia no koman aya so aran
ango o mian aya so dia parin na kanen as alit na pa
no kadi na mayanongan a mamaroparo no mian aya so
ichaskeh a kanen, takwan mayalit sa sincharan no Dios a
kamanganakan na.
4 Arava o mian so anohed a omhosga do di na pachi-
rawatan as an ara si Cristo o Apohen na am iya o mayanong
a ompesek sia an mapia anmana marahet o pachirawatan
naya.
5 Mian o omsinchad do asa karaw a matoato kano kadwan
sa araw do dominggo as mian sa o omalit sira. Payponged
nio na iktokto an no siyo mayanong.
6 Sira o mian aya so pidien a araw am parinyen da ya a
iyanianib da so Apo taya as sira o mian aya so ichaskeh a
kanen am onotan da ya do kakey da mapakamia so Dios.
As alit da pa no makakan so aran ango ta onotan da ya a
mamahemahes kano omdaday so Dios.
7 Arava o anohed no asa ka tawo a maynolay do viay na,
8 takwan no Apo taya o pakayapoan no viay ta as
mayanong a maynolay diaten a mayalit do kaviay ta pa
anmana do kadiman ta,
9 takwan nadiman as nayvangon si Cristo tapian iya o
Apohen as maynolay do atavo a maviay kano nadiman dana
sa.
10 Dawa arava o anohed mo a omhosga do kakteh mo
takwan ipaychaponged ta anti a isalap o karakohan ta do
panhosgan no Dios.
11 Nia pa o vatahen no Chirin na,

"Masigorado ko, kwana no Apo taya, o kapaytavo anti
no tawo a omsinchad dia o kayaken no Dios as kadogod
da do salapan ko."

12 Makayamot do kapaychaponged ta anti a omsalap no
karakohan ta do Dios,
13 am mayanong pava o kanawri no chitahen ta o kahosga
ta so kadwan an dia voken a no kachitachita ta so kapavawa
ta so kayan no parinyen kano pavatahen ta a ichadodog no
kakteh ta.

14 An do diaken dana a makayamot do katayto ko na
omonot di Cristo am mapanmo ko o kabo no rahet no
kakan so matatarek a kanen, pero no asa ka tawo a
manganohed pa do kadi na mayanongan no kadwan a
kanen am makagatos an kanen na o mapanmo na a di
mayanong.
15 As an no kanen mo as pakayapoan no kadodogan no
kakteh mo am tayto mo ipavoya o kabo no addaw mo
nia o kakteh moaya. Amna mayanong ava o kadodog mo
so kakteh mo a makayamot do kanen takwan nadiman si
Cristo a omadidi sia ya.
16 Dawa makapatak kamo tapian di mayvadiw a marahet
kano kadodogan o parinyen nio a aran mapanmo nio a abo
so rahet,
17 takwan no kanen ava anmana no inomen ava o
maimportante dana do komwan do paypatolan no Dios asna
nawri o mayanong o kachitachita ta so manamonamo a
kaparin no viay as kapaypangay no kapia no anod kano
kasoyosoyotan ta a makayamot do sidong no Espirito no
Dios,
18 as an nia o onotan ta am payserbian ta si Cristo as
kapakamia ta so Dios kano kadwan as kabo no adodogen
ta.
19 Dawa nawri sa o parinyen kano chitachitahen ta o
ipaypapia no kapaychakasa ta as ipaypahni no saray no
kadwan diaten.
20 Mayanong ava o kararayaw no pinarin no Dios do viay
no asa ka tawo a makayamot do kanen; as aran mapanmo
ta o kabo no somnivog a di mayanong a kanen am rakoh
o sadan ta an pakayapoan no kadodog no kakteh ta o
parinyen ta.
21 Dawa mayanong ava o kakan ta so karne kano kaynom
ta so vino anmana kayan no aran ango pa a pariparinyen
ta a ichadodog kano ipakagatos no kakteh ta.
22 An ango anohdan mo do akma saya sia am onotan
mo do tanyan mo a omsalap so Dios takwan mapia as
masoyot o abo so parinyen a machisobna do mapanmo na
a mayanong.
23 Dawa no tawo a koman a maykamadamadanan am
makagatos, takwan gatos no asa ka tawo o kaparin na so
paykamadamadanan na.

15

No anongen ta a komita so ichapia no kadwan

1 Dawa yaten a mahni dana do panganohdan taya am
mayanong o kasidong ta sira so kakakteh ta a makakaha pa

so saray as kadi na moyvoh no karakohan ta no pakamiahen ta.
2 Chitahen ta o kapakamia ta so kadwan diaten a nia so
ipaypahni ta so kakakteh ta sa do panganohdan taya.
3 Takwan aran si Cristo am nawri ava o chinita na o
kapakamia na so karakohan na, dawa maparin na vatahen
o akma so nakatolas aya, "Nakarawat ako so kaparoparoan
kano soli no tawo do Dios."
4 As no atavo sa ya a nakatolas kaychowa a Chirin no Dios
am pinatolas sa a ipaynananawo diaten tapian maypasinsia
kano masoyosoyot ta do kapanapanaya ta so promisa na sa.
5 As tayto ko akdawen do Dios a iya so tomoroh dinio so
pasinsia kano kasoyosoyotan o kapia no kapaychakasa nio
a omonot di Jesu Cristo,
6 tapian makasa kamo a omdaday so Dios a Ama no Apo
taya a si Jesu Cristo.

No ipakapamarin no Evanghelio aya do atavo a tawo

7 Dawa rawaten nio o kadwan dinio a akma so naka-
sonong no karawat dinio ni Cristo a nia so ichapamato nio
so ngaran no Dios.
8 Kapanmohen nio ta nawara si Cristo a somidong sira
so Israelita a mapavoya nia o kapatongtong sia no Dios o
promisa na sa dira do Israel,
9 as kano tapian ipavoya na o kasisien no Dios dira do
Hentil a nia so pakayapoan no rakoh a dadayan so ngaran
na a akma pa ya so vatahen no Chirin na,

"Pamahmahsan koymo as kapakakanta ko anti sia o
kadaday ko dimo do panghovokan da no Hentil,"

10 as vatahen na pa,

"Machipasoyot kamo a Hentil dira do tawotawo saya no
Dios a Israel,"

11 kano vatahen na pa ya,

"Dadayen nio o Dios, inio a Hentil; pamatohen sia no
atavo a tawo."

12 Niaya pa o vinata ni Isaias,

"Mian anti o tayabo ni Jesse a maypatol dira do Hentil
a iya pa anti so yanan no kalibrian da."

13 Dawa tayto ko akdawen do Dios do sidong dinio no
Espirito na o katoroh na dinio so kasoyosoyotan kano
kaydamnayan no aktokto a makayamot do saray nio do
katayto taya a ompanapanaya so Mangahwad taya.

No rason ni Pablo a mapatolas sia ya

14 Kakakteh, mapanmo ko o katayto nio na makapanmo
so mayanong as kasosolib nio do nanawo a komapet do Dios
as kaparin nio na mananawo so kadwan.

15 Amna mian pa o angdet ko a maytolas as mapanake-
nakem sia dinio o matatarek a nanawo a makayamot do
nakapidi diaken no Dios a mananawo dinio a Hentil.
16 Tinoroh na diaken o privilihio aya a maparapit so
Evanghelio no Apo taya a si Jesu Cristo dira do Hentil tapian
rawaten sa no Dios a makayamot do nakapayvadiw sira no
Espirito na a manamonamo do salapan na.
17 Dawa mian o anohed ko a makayamot do sidong ni Jesu
Cristo a mapamato so trabaho koaya a tinongdoan diaken
no Dios.
18 Moyvoh a maparin ko a pangononongan am no pinarin
ni Cristo a makayamot do trabaho ko kano kapananawo ko
a nia so pinanganohed da no Hentil.
19 Nanganohed sa ya a makayamot do navoya da a
makakniknin a ipakapamarin no Espirito no Dios, as tayto
ko na pinawnonong o Evanghelio aya a komapet di Cristo a
makayapo do Jerusalem a manda do mavawa Illyricum,
20 as tayto ko pa mavidin a nawri so chitachitahen o
kapakangay ko pa do logar sa a di pa nakadngey so ngaran
aya ni Cristo takwan ichahoho koava an nawri sa ngayan
ko o ari dana sa narapit no kadwan a mananawo.
21 Akma ya so nakavata sia,

"Sira o adan a di makasinchad kano di pa nakadngey
am makaintindi sa anti as kaywang no mata da do
kakawyoran,"

22 a niaya o tayto a pakayapoan no chinasaloval ko a
mangwan dinio.

No kahoho ni Pablo a makavoya sira do Roma

23 Do katayto ko na naparin a omrapit so matatarek
sa a kavahayan do mangket naya diamen dia as kano
nakayendes ko na mahoho a mangwan dinio,
24 am an mangwan ako anti do España am somali ako
anti dinio as kainio anti no mapadinadinaw diaken an
nakarahan o mapia a kapaychakasa ta.
25 Asna sichangoriaw am tayto ako pa mangwan do
Jerusalem a maparapit so sidong dira do kakakteh ta sawri
daw,
26 takwan tayto sa nasoyosoyot o kakakteh ta saya do
provinsia no Macedonia kano Acaya* a mapayvayavayat so
sidong dira do mangaylangan sa a kakakteh ta do Jerusalem.
27 Sira o kakakteh taya do Acaya† kan do Macedonia a
Hentil am tayto da ya ichasoyot a parinyen as kasinchad da
pa dia a anongen da do kadi da makavahsan dira takwan

* **15:26 15:26** *Anmana:* Greece. † **15:27 15:27** *Anmana:* Greece.

sira mismo o yapo do Jerusalem a Israelita a naparapit sia
dira o Evanghelio aya a chinalibri da.
28 Dawa an maparapit anti o sidong daya am mangay ako
dinio a manam so kapangwan ko do España,
29 as tayto ko a masigorado o karakoh anti no bendision
kano kasoyosoyotan ta a makayamot di Cristo.
30 Kakakteh, makayamot do kapaychakasa ta do Apo taya
a si Jesu Cristo as kano addaw nio a yapo do Espirito no Dios
am tayto ko akdawen dinio o kapachahoahok nio niaken,
31 tapian malibri ako pa do marahet a plano da no di pa
saya manganohed do Judea as kano tapian mapia o karisibi
da sia no kakakteh ta saya do Jerusalem o iyangay koaya
dira.
32 As do inolay no Dios am makarapit ako dinio a masoyot
as kaparin ta anti a maychakasa a maysoyosoyot.
33 Tayto ko akdawen do Dios a iya so pakayapoan no kay-
damnayan no aktokto do kaiya no mavidin a machichasa
dinio. Amen.

16

No kapakapia so Dios ni Pablo kano vidin na dira

1 Tayto ko ichahoho a ipasinchad dinio si Phoebe a asa ka
kakteh ta a mayserbi do timban do Cencrea.
2 Iyavayava nio sia do ngaran no Apo taya a nia so
mayanong diaten a makakakteh. Sidongen nio sia do aran
ango a kasidongan nio sia takwan oyod dana aro o nasidong
na a kanatonan ko.
3 Ipakapia nio pa yaken so Dios dira da Priscilla kani
Aquila a sira so rakoh so sidong do trabaho koaya di Jesu
Cristo,
4 as sira pa o nannganngga so viay a makayamot diaken.
Yaken ava o mamahemahes dira as sira pa o kakakteh ta sa
a Hentil.
5 Akma pa saw o kapakapia nio niaken so Dios dira do
kakakteh ta sa a tayto a mavayavayat do vahay da as kano
ichaddaw taya kakteh a si Epaenetus a iya so nanoma a
manganohed di Cristo do provinsia no Asia,
6 as kan di Maria pa a oyod a rakoh so trabaho a
makayamot dinio.
7 Kapian pa sa no Dios o kaydian ko sa a sa Andronico kani
Junias a sira so nanma kaniaken a manganohed. Nararayay
ko sa ya do kalaboso as mapia o kasinchad da sira ya no
apostoles.
8 Ipakapia nio pa yaken so Dios di Amplias a oyod ko a
ichaddaw a makayamot do Apo taya,

9 kani Urbanus a rarayay ta a maytrabaho di Cristo, as
kani Estaquis a mapia ko a kayvan,
10 as kani Apelles a chinaproyban dana so saray ni Cristo.
Parapiten nio pa o kapakapia koaya so Dios do familia ni
Aristobulus,
11 kan do kaydian kori a si Herodion, kan do kakakteh ta
sa do Apo taya a mian do vahay da Narciso.

12 Ipakapia nio pa yaken so Dios da Trifena kani Trifosa
a sira so tayto a mayserbi do Apo taya, kano ichaddaw taya
a si Persida a rakoh so natrabaho do Apo taya,
13 kan di Rufus, asa ka mapangto a pachirawatan no Apo
taya, as kan di ina na a iya so akma ko nay romanes a ina.
14 Kapian sa no Dios sa Asincritus, Flegon, Hermes,
Patroba, Hermas kanira no kakakteh ta sa a rarayay da.
15 Aran sa Filologus, Julia, Nereus, kano kakteh naw a
mavakes as kan di Olimpas kano atavo sa a kamanganakan
no Dios a rarayay da.
16 Mapakapia kamo so Dios do kadwan dinio a makakak-
teh. Tayto sa mapakapia dinio so Dios o atavo sa a
mavayavayat dia a kakakteh ta.

17 Kakakteh, tayto ko akdawen dinio o katovid nio dira do
mapasitnan so kapaychokontra as mananawo so matarek
do tayto nioaya onotan. Nyeng nio sa pachivawan o akma
saya sia a tawo,
18 takwan sira am mayserbi sava di Cristo ta nawri o
chitahen da o kapamato da so karakohan da as do maavid
a vahevahey am otapan da sa o masonong a mabdibdis so
aktokto.
19 Pero tayto a mavahey o kasivog nio na a mahni do
panganohdan taya a nia so oyod ko a ichasoyot. Ichahoho
ko an no komwan do mapia o yanan no kasolivan nio as dia
no komwan do marahet.
20 No Dios a mapaychakasa diaten o tayto ko a ichasaray
a omhomis so trabaho ni Satanas so makalo. Bendisionan
kamo pa no Apo ta a si Jesu Cristo as katoroh na pa dinio
so grasia na.

21 Mapakapia dinio so Dios si Timoteo a rarayay ko a
mapawnonong so Chirin no Dios as kanira no kaydian ko
sa a sa Lucio, Jason kani Sosipater.
22 Aran yaken a si Tertius a tayto na pachirawatan ni Pablo
a maytolas nia am mapakapia ako dinio so Dios do ngaran
no Apo taya.
23 Mapakapia pa so Dios dinio si Gaius a iya so tayvahay so
katdan koaya, as kanira pa no atavo a membro no timban
aya dia a mavayavayat do vahay naya. Mapakapia pa so

Dios si Erastus a tesorero no kavahayan aya as kano kakteh ta a si Quartus. [
24 Sidongen kamo pa atavo no Apo ta a si Jesu Cristo as katoroh na pa dinio so grasia na. Amen.]
25 Dadayen ta o Dios a iya so makaparin dinio a mahni so kapaytetnek do Evanghelio aya a nia so tayto ko a pawnonongen. Niaya am pinapanmo ava do nakarahan a tiempo,
26 pero sichangoriaw a akma so nakatolas kano pinavata da no profeta kaychowa am tayto dana a pinapanmo do atavo a tawo takwan mian do plano as inolay no Dios o kayan da no manganohed do atavo a kavahayan.
27 Dawa no Dios aya a iya so mavoyvoh a makapanmo so atavo o dadayen kano pamatohen a abo so pandan a makayamot di Jesu Cristo! Amen.

No Manoma a Tolas ni San Pablo Dira do Taga-Corinto

Introduction

NO MANOMA A TOLAS NI SAN PABLO DIRA DO TAGA-CORINTO am tomoroh so atbay kano solosion do matatarek sa problema no timban do Corinto a komwan do panganohdan kano viay no asa ka Cristiano. Si San Pablo o napasitnan so timban aya do Corinto a asa ka rakoh a siodad as sentro no komersio do Acaya a asa ka provinsia no Roma. Oyod sa a maynakem as mato so pinachinanawan o tawo do akmaya sia a siodad as aro pa dia o malalapos a pariparinyen.

No ichakey saya ni San Pablo a somahen a problema am no kapaysosobna kano malalapos a pariparinyen da no kadwan dira. Mian pa sa o kwestion a komapet do kapaychakovot, no konsinsia, no paparinyen do sinahad no timban, no marawat sa do Masanto a Espirito kano komapet do ito a kapayvangon no nadiman. Do mapia a kapanmoan na sia am pawnonongen ni San Pablo o Evanghelio aya a tombay so kwestion da saya.

No chapter 13 o asa ka oyod a mapia a explanasion no somnivog a inmonmoan no addaw. Oyod ya a popular a parte no libro aya.

Outline

Introduction 1:1-9
No kapaysosobna da do Corinto 1:10–4:21
No kapaychakovot kano familia 5:1–7:40
No Cristiano kano bokalot 8:1–11:1
No onotan do sinahad no timban 11:2–14:40
No kapirwa a maviay 15:1-58
No sidong dira do Cristiano do Judea 16:1-4
Personal a vidin kano toyotoyon ni San Pablo 16:5-24

1 Si Pablo ako a tinawagan no Dios a asa ka apostol ni Jesu
Cristo a makayamot do inolay na as kani Sostenes a kakteh
ta.
2 Tayto kami a maytolas dinio do timban aya no Dios
do Corinto, dinio a pinayvadiw na a manamonamo a
makayamot di Jesu Cristo as tinawagan na a tawotawo na
a akma sira so kadwan do matatarek a logar a tayto a
omanianib so Apo taya a si Jesu Cristo a iya so Apohen ta
atavo.
3 Bendisionan kamo pa no Dios Ama as kano Apo taya
a si Jesu Cristo as kapakarawat nio pa so grasia kano
kaydamnayan no aktokto.

No bendision sa a makayamot di Cristo
(Efeso 1:3-14)

4 Fermi ako a mamahemahes do Dios do tayto na a
pinarawat dinio a makayamot do grasia na do nakasaray
nio ni Jesu Cristo,
5 as katayto na pa tomnoroh dinio so matatarek a
kasolivan a akma so kapia nio a mangononong as kano
karakoh no kapakaintindian nio,
6 as kayan pa no kavoyan so katayto nio na a manganohed
do kakawyoran aya a pinawnonong namen a komapet di
Cristo.
7 Dawa ara pava o di na tinoroh dinio no Dios do
komwan do saray nioaya do katayto nio a ompanapanaya
so kapayvidi no Apo taya a si Jesu Cristo,
8 a iya so tayto a somidong dinio a manda do kavosan na
tapian abo o kaparoan nio kano pinaykolangan nio anti an
somalap ta do Apo taya a si Jesu Cristo.
9 As ari nio mapanmo ta maynyoha ava o Dios aya a
tomnawag dinio a machasa do Manganak naya a si Jesu
Cristo a Apohen ta.

No kapaysosobna da do Corinto

10 Kakakteh, tayto ko akdawen dinio do ngaran no Apo
taya a si Jesu Cristo o kapakapia nio so anod as kapakasa
nio so aktokto as kadi nio maysosobnan,
11 ta tayto o nadngey ko a yapo do vahay ni Chloe a
komapet dinio a kakakteh do katayto no maychagrogropo
dinio.
12 No ichakey koaya vatahen am no kayan aya no
nadngedngey ko a kavata sia no kadwan o, "Yaken am si
Pablo o onotan ko." No kadwan am si Apollos o vata da
a onotan da. "Yaken am onotan ko si Cefas,"* "Si Cristo o
voyvoh ko a adngeyen," kon da pa no kadwan.
13 Maparin paro o timban naya ni Cristo a abnekan so
karakohan na a paychasisiayen? Anmana maysosobna paro
o pawnotan ni Cristo? Si Pablo paro o pinapasek a omadidi
dinio? Anmana chinabawtismoan kamo paro do ngaran aya
Pablo?
14 Mamahemahes ako do kabo da no nibawtismoan ko
dinio a katadkan da Crispus kani Gaius,
15 ta tarek a mian dinio o maychawaw a makavata so
nakabawtismo sia do ngaran ko.
16 (Nibawtismoan ko pa sawen si Estefanas kano familia
na. Katadkan da nia am ara pa sava o manakem ko a
nibawtismoan ko daw.)

---

* **1:12 1:12** Tawagan pa sia so Pedro.

17 Ta tinovoy akoava ni Cristo a manbawtismo, ta no kapawnonong ko so Evanghelio naya a di manerbi so tanyan ko a kasolivan, ta tarek a nia o mapabo so ipakapamarin kano inmonmoan no nakadiman aya ni Cristo do kros.

No ipakapamarin no Dios a mavoya di Cristo

18 No kakawnononган do kros aya am arava o inmonmoan na dira do tayto pa do panayahboan no kadimanan, asna diaten a torohan na so kalibrian am niaya o ipakapamarin no Dios.
19 Akma ya so vatahen no nakatolas a Chirin no Dios,

> "Rarayawen ko anti o kasolivan da no rakoh so pinachinanawan as kapabo ko so inmonmoan no kasolivan da no masosolib."

20 Sichangoriaw am ango paro pa o kapahapan sira no Dios o masosolib kano maato so pinachinanawan do tana aya kanira no mapia saya do dibati. Arava, ta tayto na pinayvadiw a abo so sinmo o kasolivan no mondo aya.
21 Dawa no Dios a makayamot do makakniknin a kasolivan na am tayto na niplano o kadi na parinyan no tawo a makasinchad so Dios do tanyan na a kasolivan as kanawri no tayto na sincharan a ichalibri no tawo o kapanganohed da do ipapanmo namen aya a nia so vatan no mondo aya a abo so inmonmoan.
22 Ta sira o Judeo saya am nawri o kakey da manganohed an mian sa o milagro as sira o Griego am nawri o ichakey da panganohdan o maato a kasolivan no tawo do mondo aya.
23 Pero no pawnononگen namen am si Cristo a pinapasek do kros a nia so asa ka kadodogan dira do Judeo as abo so sinmo dira do rakoh saya so pinachinanawan a Hentil,
24 amna dira do atavo a tominbay so tawag aya no Dios a mayalit o Judeo anmana Hentil am si Cristo o yanan no ipakapamarin no Dios as pakatongtongan no mato a kasolivan na.
25 Ta no mato dana a kasolivan a maparin a matodah no tawo am marayi pa do vatahen daya a kaboan no kasolivan no Dios an kwintas mian o maparin a abnekan so kaboan no kasolivan na as no rákoh dana a ipakapamarin no tawo am dodaw ava maparin a pakomparahen do vatahen da a kaboan no ipakapamarin no Dios.

26 Iktokto nio pa kono a kakakteh o kaparin nio do nakatawag dinio no Dios. Aro sava dinio o mavahey a mato so pinachinanawan kano maato so anongen anmana yapo do maato a familia.

27 Pero namidi o Dios so vatan sa so abo so kasolivan a
mapasnek nira no maato so pinachinanawan as kanira no
maahbo a mapahbo sira so maato a tawo do tana aya.
28 Pinidi sa no Dios o makasiasi kano mahohbo kanira no
maparoparo do mondo aya a mapabo so sinmo da no tayto
aya omahahaw so kaoyod da mato,
29 tapian abo o tawo a mapamato so karakohan na do
salapan no Dios.
30 No Dios o pinakayapoan no viay nioaya a makayamot
di Jesu Cristo takwan si Cristo o pinarin na a pakayapoan
no kasolivan ta, kanamonamoan ta kano kalibrian ta as
kasinchad na diaten a mahosto do salapan na.
31 Dawa akma so nakatolas am, "An sino makey a mian
so pamatohen am no Apo taya o pamatohen na."

2

No pinananawo ni Pablo

1 Kakakteh, do nakangay ko dinio a mapapanmo so
nanawo aya a yapo do Dios am nanerbi akoava so maato
kano maavid a vahevahey.
2 Nidisidido ko o kabo no pawnonongen ko an dia voken
a si Jesu Cristo a iya so pinapasek.
3 As nawara ako dinio a mahbo kano omlayin,
4 as kadi ko nanerbian so maavid kano makakeakey a
vahevahey do komwan do kasolivan no mondo aya asna
nananawo ako a pachirayayan no ipakapamarin no Espirito
no Dios,
5 tapian di maytetnek o saray nioaya do kasolivan no tawo
an dia voken a do ipakapamarin no Dios.

No makakniknin a kasolivan no Dios

6 Amna dira do matotoneng dana do saray taya am ma-
parin kami a manerbi dira so maarahem a kakawnonongan
amna niaya ava o maynyoha a kasolivan no tawotawo
sichangoriaw kanira no maato so anongen do mondo aya,
7 ta niaya o mato aya a kasolivan no Dios do plano na a
kapachichasa ta sia a abo so pandan a nia so adan dana a
plano na a manam so nakasitnan no mondo aya.
8 No akmaya sia a mato a plano no Dios am naintindi dava
no maato so anongen do mondo aya, ta an naintindi da ya
am pinapasek dava sigoro o mato aya a Apo ta.
9 Amna akma so vatahen no nakatolas a Chirin no Dios
am,

"Tayto pa dia voya kano diadngey no tawo as kano tayto
pa dia todah no aktokto no tawo o niprepara no Dios dira
do maddaw nia,"

10 amna ipaintindi sa ya diaten no Espirito naya takwan
voyvoh o Espirito aya o makapanmo so plano kano kaso-
livan no Dios.
11 As akma so kabo no tawo a makapanmo so aktokto no
asa ka tawo an dia no mismo a karakohan na am nawri o
kaparin no kabo no makapanmo so plano no Dios an dia
voyvoh a no Espirito naya.
12 As yaten sichangoriaw am nawri ava o narawat ta o
kasolivan kano pangtoktoan no mondo aya an dia voken
a no Espirito aya a yapo do Dios a iya so mapapanmo nia
diaten o tayto na sa parawaten diaten no Dios.
13 Dawa do katayto namen a mapawnonong so
kakawyoran aya am ara kamiava machidepende do
kasolivan no tawo an dia voken a do sidong diamen
no Espirito no Dios do kapawdi namen so kakawyoran aya
dira do tayto dana yanan no Espirito aya.
14 No tawo a kaboan no Espirito no Dios am mapasdep
nava do aktokto na o kakawyoran aya a ipananawo no
Espirito, takwan arava o inmonmoan no kakawyoran aya
do akmaya sia a tawo. Takwan voyvoh sa a makaintindi so
kakawyoran aya am sira o tayto dana yanan no Espirito aya
no Dios.
15 Asna no tawo a pawnoten no Espirito no Dios am
mapaybinbin na o mapia kano marahet. Asna no tawo a
kaboan no Espirito no Dios am maintindi nava o kaparin
no akmaya sia tawo.
16 Niaya am akma so nakatolas a makavata sia,
"Ara dana paro nakapanmo so mian do aktokto no Apo
taya anmana ara paro o makapanmanma do Dios?"
Arava. Amna tayto na ipapanmo no Espirito diaten o
pangtoktoan kano ichahoho ni Cristo.

3

No somnivog sa a mayserbi do Dios

1 Amna kakakteh, tayto ko paynio dia parin a konsideran
so pawnoten no Espirito no Dios do katayto nio pa nawri so
onotan o marahet a ichakey nio as katayto nio pa makaha
do saray taya ni Cristo.
2 Pinakakma koynio so kametdehan kanaw a di pa
naposin a nawri so ipakan dinio o gatas do kadi nio pa
makakanan so mahoto. Amna manda sichangoriaw am
tayto kamo pa dia parin do pawnotan koaya dinio,
3 ta tayto pa nawri onotan nio o marahet sa a ichakey
nio a akma so kaynanahet kano kapaysosobna nio a nia so
ichabo no ipachitarek nio do kaparin no kaaroan no tawo.

4 No pakayapoan no vatan ko sia ya am tayto sa dinio o
makavata so ka si Apostol Pablo no onotan da. No kadwan
sa dinio am si Apollos kono o onotan da. Ara kamo paroava
pawnoten no tanyan nio sa ichakey?
5 Sino paro si Apollos anmana si Pablo an di sa tod
a pachirawatan a pinaytaysa so anongen no Apo taya a
mapawnot dinio a manganohed.
6 Yaken o nanokos as si Apollos o naydilig pero voyvoh o
Dios o makapatovo so tinokos aya.
7 Dawa makapachikompara ava o trabaho aya no
manokos anmana no maydilig do Dios a iya so tomoroh so
viay do tinokos aya.
8 Amna mayalit sa o manokos kano maydilig a pachi-
rawatan a sira anti so maytaysa a makarawat so vahes da a
omononot do natrabaho da,
9 takwan pasidongen na yamen no Dios do trabaho naya
as inio o takey aya kano patneken no Dios a vahay na.
10 Do sidong kano mando no Dios diaken am tayto ako
a makasolib a mapangay so soyid no vahay aya no Dios a
nia so tayto a patongtongen no kadwan amna mayanong o
kapakapatak no mapawnot do pinangay aya soyid,
11 takwan arava o kadwan a soyid an dia si Jesu Cristo a
iya so tayto dana pinatnek.
12 Amna mian sa do mapatongtong sia o pinatnek aya
o manerbi so vohawan, polak anmana mapresioso a bato.
Mian pa sa o manerbi so kayo, bochid anmana pakey no
trigo,
13 amna do ito araw a kapaysekasekad am maytotwaw
anti o kaparin no trabaho no kada tawo takwan mian anti
o apoy a proyban do natrabaho no atavo.
14 An sino anti o dia temtem so natrabaho am makarawat
anti so primio,
15 as an sino o matemtem so natrabaho am mabo o primio
na amna malibri sa ya pero akma sa anti yay nakalibri do
namay a abo so nahap.
16 Chinawayakan nio na paro o kainio na no yanan aya
no Dios as katayto na dinio no Espirito naya?
17 Kapanmohen nio ta an sino omlapolapos so yanan no
Dios am makarawat so kastigo takwan no logar a katdan no
Dios am manamonamo, as no tongdohen naya a yanan na
am inio.
18 Kaboay no omloko so mismo na karakohan do kavata
na so kayan no rakoh a kasolivan na, ta an sino makey no
somnivog a kasolivan am mayanong o katadichokod na do
tanyan na a kasolivan.

19 Takwan no kasolivan no tawo do mondo aya am arava
o inmonmoan na nia do Dios as nakatolas pa, “Paspangen sa
no Dios no mismo daya kasolivan o makavata so kasosolib
da,”
20 as nakatolas pa, “Mapanmo no Apo taya o kabo no
sinmo no pangtoktoan da no makavata sia o kasolib da.”
21 Dawa mayanong o kabo no mapamato kano mapangay
so saray na do tawo. Ta tinoroh dana dinio no Dios o atavo:
22 si Pablo, si Apollos, si Cefas, no tana aya, viay, kadi-
manan, no marawat nio sichangoriaw as kan do manam pa
a tiempo,
23 takwan tayto kamo a machichasa di Cristo a iya so tayto
a machichasa do Dios Ama.

4

No kaparin da no apostoles ni Cristo

1 No mayanong a kasincharan diamen am pachirawatan
ni Cristo a tayto a pinainkargadoan na so nanawo no Dios
a dia pinapanmo kaychowa.
2 As no tayto a pinarawatan no Dios so anongen am
mayanong o kapatongtong na sia so kapiahen o anongen
naya.
3 As an do diaken dana am paybaloren koava o vatavata-
hen kano paysoysovolan sia no kadwan a tawo o trabaho
ko, ta aran yaken am maparin koava ya pangononongan.
4 As aran abo o mapanmo ko a pinayrahtan ko am kayan
no kadi ko parinyan a makavata so kapia ko takwan no Apo
taya o makapanmo kano omhosga so atavo.
5 Dawa mayanong ava o kayan no manmanma a man-
hosga, ta ito o Apo taya a iya anti so mapaytotwaw so atavo
a tayotayohen kano chintokto no tawo, as kanawri na anti
no tiempo a kapaychaponged ta a makarawat so pakamian
niaten no Dios.
6 Tayto ko yamen a inahap kani Apollos a pavoyan no
ichakey koaya vatahen tapian maintindi nio kano mapanmo
nio o mayanong a akma so nakatolas do Chirin no Dios, ta
mayanong ava o katatarek nio sira so pachirawatan no Dios.
7 Inio a tayto a mapamato so kaparin no kapayserbi nio
do Dios am ara paro kasolivan a tinoroh dinio a ipachitarek
nio do kadwan a tawo anmana ara paro dira nio a dia
tinoroh dinio? Dawa an ara nio narisibi o atavo a mian
dinio am mayanong o kaakma nioy pinalaw a mapamahbo
so karakohan nio.
8 Ara pa sawen ava o paykolangan nio as nanawob dana
sawen o kasolivan nio as katayto nio na makapaypatol!

Mapia an ara dana niaya o kaparin nio tapian machahap kami pa dinio a maypatol.

9 Do kaktokto ko nia am yamen sigoro a apostoles o máhbo dana a tawo a akmay asa ka chinasentensian a madiman a maparoparo do mondo aya a lawngan no angheles kano tawotawo.

10 Maparoparo kami so kasolivan a makayamot di Cristo pero tayto a mawvong o kasolivan nio. Arava o mapaparin namen pero rakoh o mapaparin nio. Aniven kamo no tawo pero maparoparo kami.

11 Manda sichangoriaw am masanib kami a mapteng kano mawaw as kabo pa no mahosto a onayen namen. Atetekan kami as arava o matodin kano tanyan namen a vahay.

12 Maytrabaho kami a mangho so ichaviay namen. Paysarasarayan da yamen pero akdawen namen o kasisien no Dios dira do omparoparo saya diamen as kapayagwanta namen do pakasisian da diamen.

13 Pamarahten da yamen am nawri o ipavoya namen o katanoy namen dira. Akma kami mararahet no tawo do mondo aya a makabababa.

14 Ara koava maytolas dinio do kakey ko a mapalijat dinio asna tayto ako maytolas do kakey ko a mapaynananawo dinio a ichaddaw ko a kamanganakan.

15 Ta aran di sa kavidangan o omnanawo dinio do komwan di Cristo am asa o amahen nio. Yaken o nayvadiw a ama nio do komwan di Jesu Cristo do nakayaken no napayvotideng dinio do Evanghelio aya.

16 Dawa tayto koynio a rarahen a makakma diaken.

17 As tinovoy ko pa dinio si Timoteo a iya so asa ka ichasaray kano ichaddaw ko a kamanganakan do Apo taya a mapanakenakem nia dinio o mayanong aya a kaparin no viay ko di Cristo a tayto ko onotan kano ipananawo do atavo a timban do matatarek a logar,

18 amna tayto sa o mavahey a maysarasaray do kahahaw da so kadi ko ngayan dinio.

19 Amna ito ako a mangay dinio so makalo an mian do inolay no Apo taya, as nawri ava anti o sincharan ko o aro a vahevahey, ta sira o mian so kavoyan so ipakapamarin no Dios do viay da,

20 takwan no kawnot aya do komwan do paypatolan no Dios am tod ava vahevahey an dia voken a ipakapamarin no Dios.

21 Panayahen nio paro anti yaken a mangay a tomoroh so disiplina dinio anmana no kawara ko a makatanoy as

rakoh so addaw dinio. Inio o mapaypidipidi sia o ichakey nio a kaparin no kawara ko dinio.

5

No disiplina do kakteh a malapos so kaparin

1 Tayto a mavahey o kayan no oyod a malapos a pariparinyen no asa dinio. Nadngey ko o katayto no machikavahay do vayo na kakovot no ama na a nia so paparinyen a di da parinyen no aran di sa makasinchad so Dios.
2 Asna katayto nio mapaynolay so akmaya sia a naparin, ta tayto nio pa iktokto o kabo no rahet nio an tori kamo na logar a masnek kano mangsah no naparin aya. Nyeng nio a pakarohen do panghovokan nio o nakagatos aya!
3-4 Ara koava dinio dawri pero tori ko naya pinarawatan so hosga do ngaran no Apo taya si Jesus a akma so katori ko dinio daw. Dawa an mavayavayat kamo am do ngaran no Apo taya as kano kapanmo nio so kania no parinyen ko an mian ako dinio daw,
5 am pakarohen nio o nakagatos aya dinio tapian si Satanas o maynolay do viay na a nia so pakarawatan na so kararayawan no karakohan na tapian maparin pa sia manehseh as kapakalibri na anti do panhosgan do ito aya a araw a tinongdo no Apo taya a si Jesus.

6 Arava o anohed nio a mian so pamatoan nio so karakohan nio. Ara nio paroava mapanmo o kaakma nay dekey a libadora no naparin aya a makapaimoay so atavo a arina a pachisaglan na?
7 Dawa pakarohen nio o gatos aya dinio a akmay libadora tapian omyavayo kamo a manamonamo do katayto nio na a nalinis do gatogatos nio sa do nakangay ni Cristo a madiman a akmay asa ka karnero a isakrifisio da kaychowa do fiesta da a Paskwa,
8 as kavidin ta omnakenakem so nakadiman naya do kapakaro ta so gatos kano marahet a kaparin no viay a akmay libadora do viay ta as kanawri no patadien ta o manamonamo a viay a omonot do kakawyoran.

9 Naytolas ako dinio a omyokoyokod ninio do kapay-didichan nio dira do malalapos so pariparinyen.
10 No ichakey koava vatahen am no kapachitaywawa nio do tawo sa do mondo aya a malapos so pariparinyen, sira o manakanakaw kano malakam no ganansia, anmana sira o manganohed do diosdiosan, ta akma kamo dawri dia tawo do tana aya an di kamo manisirin.

11 Asna niyokoyokod koynio a machivawa do asa ka
tawo a makavata so kapayrarayay ta sia do panganohdan
asna malapos so parinyen, malakam no ganansia, manga-
nianib so diosdiosan, marahet so ichichirin, madidinyaten,
manakanakaw. Pachirayayan nio sava ya. Aran no
kapachihanghang nio dira am pavawahen nio.
12 Anongen tava o kapanadasadag ta do viay da no di pa
nanganohed, ta nawri o anongen ta o kadisiplina ta sira so
membro ta sa do timban,
13 as no Dios o omhosga dira do di pa nanganohed. Dawa
akma so vatahen no nakatolas a Chirin no Dios, “Pakarohen
nio o makagatos aya do panghovokan nio.”

6

No rahet na no kapahosgado no asa ka kakteh

1 An mian o reklamo no asa dinio do kakteh na am
mayanong ava o kangay na do hosgado no di makasinchad
so Dios asna mangay sia machahes dira do kakakteh ta sa.
2 Ta ara nio paroava mapanmo o kayaten anti a
tawotawo no Dios no omhosga do tawotawo no mondo
aya? Mayanong o kaparin ta makasoma so tomaydedekey
a paysosobnan ta,
3 as ara nio paroava mapanmo o kayaten pa no omhosga
dira do angheles? Dawa mayanong paroava o kaparin ta a
ichasaray do komwan do viay ta do tana aya?
4 Dawa ara paro mayanong o kangay nio a mangahes so
konseho dira do sincharan nio saya a abo so kasolivan kano
di makasinchad so Dios?
5 Tayto ko ya pavatahen tapian mangtokto kamo, ta
akmay entero abo aran asa dinio a mian so kasolivan a
makaparin sia somahen o problema nio a makakakteh,
6 do kangay nio a somalap do hosgado a omlaban so
mismo nio a kakteh do salapan da no di makasinchad so
Dios.
7 No katayto nioaya mangay do hosgado am ividang
dana a nakahomis nio so mahara do kadi nio parinyan a
mayagwanta kano kaskeh nio a maagrabiado,
8 as katayto nio a nawri so chitahen o marahet kano
paybentahan nio do kadwan a aran mismo nio a kakteh.
9 Ara nio paro pa dia panmo o kadi da makasdepan do
paypatolan no Dios no tawo a makagatogatosen? May-
chawaw kamoava ta no malapos so parinyen, manganohed
do diosdiosan, mangadwan, sira o komita so kapachikava-
hay da do kapalit da mahakay anmana mavakes,

10 sira o manakanakaw, sira o mayagom, madidinyaten,
marahet so ichichirin as kanira no manlonloko am maparin
sava makasdep do paypatolan no Dios.
11 Akma sa sia o kadwan dinio do nakarahan a tiempo
amna chinapakaboan kamo as kapayvadiw nio a manamon-
amo kano mahosto a makayamot do Apo taya a si Jesu Cristo
as kano Espirito aya no Dios.

Dira dana no Dios o karakohan ta

12 Mian o anohed ko a omparin so atavo a ichakey ko a
parinyen a mapanmo ko a abo so rahet pero maytavo sava
ya a ichapia ko as kano mayanong ava o kayan no parinyen
ko a di ko ichayibhes an mawara o kakey ko a tomadichokod
dia.
13 Oyod, ta no kanen am sivog a mangay do vodek as
no vodek am inamaog a ngayan no kanen a nia sa anti so
mararayaw, pero mavata tava o nakamaog sia no Dios o
karakohan taya a pamarinyan so malapos, ta inolay no Apo
taya a iya so taydira diaten o katoroh ta so karakohan ta a
ipayserbi dia,
14 as do ito araw am payvangonen na anti yaten no Dios
a iya so napayvangon so Apo taya do rakoh a ipakapamarin
na.
15 An ara nio na mapanmo o kapaydira sia ni Cristo o
karakohan nio am ara paro mayanong o kapachisiay nio
di Cristo as kangay nio a machichasa do asa ka malapos a
mavakes? Pavawahen pa ya no Dios!
16 Ara nio paro pa dia panmo ta no machikovot do
akmaya sia a mavakes am mayvadiw a parte no karakohan
na? Akma ya so nakatolas a makavata sia, "Asa dana ka
karakohan o naychakovot."
17 Akma pa saw ta an sino o tayto dana masaray no Apo
taya am tayto dana sia a ividang a machichasa di Cristo.
18 Dawa machivawa kamo do gatos a parinyen no
mavakes kano mahakay takwan no akmaya sia gatos am
parapasen na o karakohan a lapolaposen kano rarayawen
a dia akma so kadwan a gatos.
19 Ara nio paro pa dia panmo o ka no karakohan nioaya
no yanan no Masanto aya a Espirito a iya so yapo do Dios?
Arava o anohed nio a maynolay do karakohan nioaya,
20 takwan dira narana yaten no minsadiw aya diaten no
manyina a raya na. Dawa itoroh nio o karakohan nioaya a
mayserbi a ipamato nio so Dios!

7

No nanawo a komapet do kapaychakovot

1 Niaya o itbay ko so inahes nio do tolas niori diaken.
Arava o rahet na an di maychakovot o asa ka mahakay,
2 asna tapian abo masday do gatos am mayanong o
kapaychakovot no asa ka mahakay anmana mavakes,
3 as katoroh da nia o anohed do asa dira,
4 takwan no mavakes pava o mian so anohed do karako-
han na ta no kakovot narana, as alit pa no mahakay am no
kakovot narana a mavakes o maynolay do karakohan na.
5 Paombahen nioava o ichakey no kakovot nio a katadkan
na an pinasivog nio a paypanmoan o kabhes nio nia do
dekey a tiempo do kakey nio a machahoahok asna an
karahan na nia am mirwa kamo do adan nio a kaparin
tapian abo hapan dinio ni Satanas a tentasion.
6 Ara koava ya pagtinyen a reglamento dinio asna itoroh
ko ya a asa ka konsiderasion dinio.
7 Mapia sigoro an makakma kamo diaken a di may-
chakovot amna malit ava o parawaten diaten no Dios a
mapia diaten a kaparin ta.

8 Asna dinio a abo pa so kakovot kano bioda am no
mavavata ko dinio am no kapia na an makakma kamo
diaken.
9 Amna sira o di makapenpen so karakohan da am
mayanong o kapaychakovot da, ta mapipia o kapaychakovot
da as kano kavidin da a nawri so iktokto o kakontrolado da
so karakohan da.

10 Dira do mian dana so kakovot am tayto ko patoyohen
o mando no Apo taya a yaken ava o pakayapoan na nia do
kadi na mayanongan no kapachisiay no asa ka mavakes do
kakovot na.
11 Amna an machisiay o mavakes do kakovot na am no
kadi na mirwan a maychakovot anmana no kapayvidi na do
kakovot nawri. Alit pa no kadi na mayanongan no kapasiay
sia no mahakay o kakovot na.

12 Dira do kadwan am niaya o mavavata ko do tanyan
ko. An mian dinio o mahakay a di pa nanganohed di Jesus
so kakovot am pasiayen nava o kakovot naya an makey pa
machichasa sia.
13 Alit pa no kadi na mapasiayan sia no mavakes o kakovot
na a di pa nanganohed di Jesus an makey pa a machichasa
sia o mahakay aya,
14 takwan no manganohed danaya a mahakay o makapay-
vadiw sia o kakovot na a pavidangen a mapia as alit na ta no
kakovot a mavakes o pakayapoan no isinchad dia a mapia
o kakovot na a mahakay as makayamot dia am sincharan
pa sa a bendision o kametdehan da sa.

15 Pero an no di paya nanganohed a kakovot o mahoho a
machisiay am pachisiayay na, ta do akmaya sia am arava
o matodin a anongen no asa ka kakteh ta do kanawri no
ichahoho diaten no Dios o karadinep a mayasa no asa vahay.
16 As masigoro tava an maparin o mavakes aya a
pakayapoan no ipanganohed no kakovot na as alit pa no
kadi ta makasigoroan so kaparin no kakovot a mahakay a
mapawnot so kakovot na a mavakes a manganohed.
17 Amna no mapía dana am no kapaychaponged nio a
omonot do kakeyan ninio no Apo taya as kavidin nio do
sivog a anongen nio do nakatawag dinio no Dios. Niaya sa
o tayto ko a ipananawo do atavo sa a timban.
18 An no asa ka nanganohed as Judeo am katadian pava o
kaJudeo na as alit pa no Hentil am kaylangan pava a omonot
do onoonotan no asa ka Judeo do kapanganohed narana,
19 takwan nawri ava o mian so sinmo o kayan no
tayongkad do karakohan a asa ka Judeo anmana kabo na
nia, ta no kawnot do inolay no Dios o rakoh dana so sinmo.
20 Dawa mavidin kamo do adan nioaya anongen do
nakatawag dinio no Dios.
21 An asa ka ka pachirawatan do nakalibri mo am chita-
hen moava o kabdis mo do anongen moaya a katadkan na
an torohan daymo so oportonidad a komaro do pachapoan
moaya.
22 Takwan no asa ka tawo a pakovoten as tinawagan no
Apo taya am mian o kalibrian na. Akma pa saw ta no adan
a abo so apohen am mayvadiw a pachirawatan ni Cristo do
kapanganohed na.
23 Makayamot ta oyod a manyina o sinadiwan dinio no
Dios am iya dana o Apohen nio as no tawo ava.
24 Dawa kakakteh, do aran ango a anongen nio do
nakatawag dinio no Dios am karoan nioava asna no
kapatongtong nio sia a mavidin a komita so kapakamia nio
so Dios.

No yokoyokoran nira no abo pa so kakovot as kanira no bioda

25 Do komapet dira do di pa naychakovot a mavakes am
arava o ichaytoroh ko a madirecho a yapo do Apo taya asna
do sidong no Apo taya a iya so nasaray niaken do anongen
koaya am itoroh ko o tanyan a mavavata ko a komapet aya
dia.
26 Makayamot do katayto ta machipanghovok do paka-
sisian da diaten am mapia o kadi na maychakovotan no asa
ka kanakan.

27 Pero an ara dana o kakovot mo am chitahen moava
o kapirwa mo a malibri as an ara abo o kakovot mo am
chitahen moava o kapaychakovot mo.
28 Asna an maychakovot o kanakan a mahakay anmana
mavakes am arava o rahet na nia, pero no kayan anti no
pandidiwan da do tana aya a nia so tayto ko a ichahoho a
pavawan dinio.
29 No ichakey koaya vatahen, kakakteh am no kaynyed
dana no tiempo ta a mayserbi do Dios. Dawa sira o
mahahakay a mian dana so kakovot am mapia o kaakma da
pay libri do anongen da do familia da tapian makapayserbi
sa do Apo taya.
30 As kaboay dana no omraradin nia o kayan no
kangsangsahan anmana kasoyosoyotan na anmana negosio
na a nia so ichasaloval na a mayserbi do Dios.
31 Alit da no atavo a mian so sikasohen do komwan do
viay do tana aya. Takwan no atavo a mian do mondo aya
am maypahavas as mian so kavosan.

32 Tayto koynio a paytolasan do kadi nawri mayanongan
no kaaro no isanga nio a omsaloval dinio a mayserbi do
Apo taya. Akma ya so asa ka mahakay a abo pa so kakovot
a maparin a makatoroh no atavo a tiempo na a mayserbi
do Apo taya.
33 Pero no mahakay a mian dana so kakovot am nawri o
sikasohen na o komwan do viayan na so familia na do tana
aya kano pakamian na so kakovot na,
34 as kapaychakaaro no serbian na so tiempo na. Pero no
mavakes a abo pa so kakovot am maparin na paytavohen a
itoroh o tiempo na do kapayserbi na a makatoroh no atavo
a aktokto na kano ayet na do Dios. Asna no mavakes a mian
dana so kakovot am nawri o sikasohen na o trabaho na do
komwan do tana aya as kano kapakamia na so kakovot na.
35 Tayto koynio a paytolasan a makayamot do kakey ko a
mapawnot dinio asna no kakey koava a omistrikto dinio do
parinyen nio, ta nawri o ichahoho ko dinio o kawnot nio do
mayanong as kano paypaypangayan no kapayserbi nio do
Apo taya.

36 No asa ka inyapoan a mian so anak a kanakan a
mavakes a tori dana nakarapit so awan a kalogar na
maychakovot am mayanong o katoroh na so konsente na do
manganak naya a maychakovot, ta niaya am arava o rahet
na nia.
37 Pero no inyapoan a makasigoro so kanawri no mapia
as mayanong o kadi na mapaychakovotan so manganak
naya a mavakes as kaparin no inyapoan aya a manohed

kano kawnotan so maydamnay do ichahoho naya am oyod a mapia ya.

38 Dawa no inyapoan a tomoroh no manganak na a mavakes a maychakovot am tayto a mayanong o parinyen na pero mapipia o makaparin sia di paychakovoten o manganak na.*

39 Maparin ava mirwa a maychakovot o asa ka mavakes a katadkan na an nadiman o kakovot na, as an maychakovot sia am nawri logar na kakovoten o ichahoho sia no Apo taya.

40 Amna do tanyan ko a kaintindian sia am rakorakoh o kapian nia no bioda an di dana mirwa a maychakovot. Vatahen ko ya do kapanmo ko so katoroh diaken no Espirito no Dios so kasolivan.

8

No nanawo a komapet do kanen a sinerbi do kanianib so diosdiosan
(Roma 14:1-23)

1 Do komwan do inahes niori a komapet do kanekanen sa a pinarawat dira do diosdiosan am niaya o atbay ko dinio. Mapanmo ta o kayan no mapia a kaintindian ta so komapet aya dia amna vatahen ko pa ta no kayan no rakoh a kasolivan am pakayapoan no ipamato no asa ka tawo so karakohan na, pero no kayan no addaw no asa ka tawo am pakayapoan no ichita na so ichapia no kadwan.

2 As an sino omahahaw so karakoh no kasolivan na am tayto na pa dia todah o mayanong na sa kapanmohen.

3 Pero no tawo a sivog a maddaw no Dios am iya o sincharan no Dios a dira na.

4 Dawa do komapet do kakan so pinarawat saya do diosdiosan am tori ta na mapanmo o kadi da kakawyoran a dios niaya takwan asa o kakawyoran aya a Dios,

5 as aran aro sa a abnekan so dios kano apohen do tohos kan do tana aya,

6 amna manganohed ta do kaasa no Dios a iya so Ama ta. Iya o pinakayapoan no atavo as mayanong ta a payserbian. Asa o Apo ta a si Jesu Cristo a iya so mismo a minamaog so atavo as tayto a mapatongtong so kalibrian no pahad ta.

---

* **7:38 7:38** *Anmana:* 36-37 An mian sa o naypanmo a di mapatohod so kapaychakovot da asna diabobo do aktokto no mahakay ori o kakey na a maychakovot am arava o rahet na an maychakovot sa. Pero an maparin na penpenen no asa ka mahakay o ichakey no karakohan na as kapasivog na sia do aktokto na o kadi na maychakovotan am mapipia ya. 38 Dawa mapia o maychakovot aya pero mapipia pa o di aya maychakovot a mahakay.

7 Amna mian pa sa diaten o di makaintindi so akma sa so
mapanmo taya kakawyoran, ta do kaadan da manganohed
dira do diosdiosan am akmay ari pa mavidin do aktokto
da o kayan no mapaparin da no diosdiosan saya, dawa an
mawara o kakan da so pinarawat saya do diosdiosan am
makagatos sa do kapaykamadamadanan da.
8 Kapanmohen ta ta no kanen ava o rakoh so sinmo
do salapan no Dios, takwan nawri ava o pakayapoan no
kapakamia niaten no Dios an di ta koman as alit pa o kabo
no inakyan nia no asa ka tawo o kakan so akma saya sia,
9 as nawri katiban nio o kadi na mayvadiwan no narawat
nioaya a kalibrian a asa ka anohed nio a mangadodog sira
so dekey pa so kapanmoan so anohdan taya.
10 Ta do kayan no kapanmoan mo so akmaya sia as
mavoya naymo no asa ka kakteh mo a koman do templo
no diosdiosan am ara mo paroava akmay pakeakeyen a
mamarin so tori na paykamadamadanan a akma so kakan
so pinarawat saya do diosdiosan?
11 Dawa no mapia aya kapanmoan mo so kakawyoran am
serbien mo a irarayaw so makaha aya a kakteh mo a iya so
inangay a adidien ni Cristo.
12 As do katayto mo a makagatos do kakteh moaya kano
omrawarawa so konsinsia na am tayto a si Cristo mismo o
pakagatosan mo.
13 Dawa an nawri o ichadodog no kakteh ko o kakan ko
am chitahen ko o kadi ko mirwan a koman so akmaya sia
tapian abo o parinyen ko a pakayapoan no ipakagatos no
kakteh ko.

9

No anohed kano anongen no asa ka apostol

1 Asa ako a apostol a nakavoya so Apo taya a si Jesus.
Dawa ara paroava o anohed ko a asa ka apostol? As inio
paroava o kavoyan so kapayserbi ko do Apo taya?
2 An di da panmo do kadwan a logar o kaasa ko a apostol
am inio o mayanong a makapanmo sia takwan inio o resolta
no nakatovoy diaken no Apo taya a mananawo.
3 Niaya o tayto a atbay ko dira do mian saya so vatavata-
hen diaken.
4 Ara paroava o anohed namen a makarawat so kanen
kano inomen namen?
5 Ara paroava o anohed namen a maychakovot so pay-
vanen namen do pangwanan namen do kapayserbi namen
do Dios a akma so katayto da mapay-ivan no kadwan a
apostoles a akma sira sa Pedro kanira no kakakteh sa no
Apo taya?

6 Anmana machitarek kami paro kani Bernabe a yamen
pa so omanit dia ahohen o kaylangan namen?
7 Ara paro o asa ka sinjalo a omanit dia gastoan o
karakohan na? Anmana ara paro maymohamoha a di
manghap do nimoha na? Anmana ara paro sa o mangonong
do karnero a di taham do gatas no vinyay na sa?
8 Tayto ko ya a vatahen do kania no sivog a paparinyen
no tawo as kano niaya paroava o mian do panyokoyokoran?
9 Ta nakatolas do libro ni Moises o akmaya sia, "Bosalan
moava o pangaradohen mo a vinyay do takey mo." Amna
voyvoh paro sa o vinyay a ichakey no Dios a torohan so
kaylangan da?
10 Vinata na ya no Dios do kanakem na diamen, ta akma
so kapayanong da no maytaketakey a ompanapanaya no
mahap da do mohamoha da am alit no kapayanong no
kayan no anohed namen a mian so panapanayahen.
11 Anmana marahet paro a vahes no narawat nio a
bendision no Dios o kapangatay nio so dekey do napakayan
nio?
12 An kapiahen nio naknakmen am rakorakoh paroava
o anohed namen dinio as kanira no kadwan? Amna
serbien namen ava o anohed namen asna no kapayagwanta
namen tapian abo maparin a parahtan kano ichasaloval no
Evanghelio aya ni Cristo.
13 As ari nio mapanmo ta sira o maytrabaho do templo
am nawri o hapan da sia o serserbien da o tinoroh saya
no tawotawo do templo as alit da pa no natongdo sawri a
manemtem so sakrifisio a vinyay.
14 Akma ya so mismo a pinagtin no Apo taya a onotan do
komwan dira do tayto a mayserbi do Dios do kapawnonong
da so Evanghelio do kalogar da makarawat so sinsinmo no
trabaho daya a nia so serbien da do pangaylanganan da sa.
15 Amna serbien ko sava o akmaya sia a anohed ko
anmana ara koava maytolas dinio a mapahahaw do paykay-
langanan ko. Ta pipiahen ko o kadiman ko as kano kapabo
sia no tawotawo o sinmo no tayto aya yanan no angdet ko
a omdaay.
16 Ta maparin koava idaay o kapawnonong ko so Evanghe-
lio aya do kaniaya no sivog a anongen ko a tinongdoan
diaken no Dios. Dawa an ibhes ko o akmaya sia a trabaho
ko am mapawnonong koava o marahet a mawara do viay
ko.
17 An nachirara ako do akmaya sia a trabaho am
mayanong ako a makarawat so paga amna tayto ko ya
parinyen do katayto ko do panayahboan no mando no Dios
a mapatongtong so pinarawat naya a anongen ko.

18 Pero tayto o mahap ko a vahes do akmaya sia trabaho
ko. No kayan aya no kasoyosoyotan ko a maparin a
makapawnonong so Evanghelio aya a abo so akdawen do
tawotawo as kano kaparin ko a di serbi so anohed ko a
makarawat so paga a asa ka pachirawatan no Dios.
19 Arava o pachapoan ko anmana omtangdan diaken pero
parinyen ko o karakohan ko a pachirawatan no atavo a
tawo tapian aroaro pa sa o maparin ko a pawnoten do
Mangahwad taya.
20 An machichasa ako dira do Judeo am makakma akoy
asa ka Judeo. An sira o pachisaglan ko o omonot do
panyokoyokoran ni Moises am makakma ako sira a aran
tayto ako na nalibri do panayahboan no panyokoyokoran
aya. Parinyen ko ya tapian maparin ko pawnoten o akma
saya sia a tawo.
21 An machasa ako dira do Hentil a di manganohed do
panyokoyokoran ni Moises am makakma ako sira amna no
kapachitaha koava dira a di onot do panyokoyokoran saya
takwan tayto ko a onotan si Cristo asna parinyen ko ya
tapian mapawnot ko sa do Apo taya.
22 Makarakoh ako so konsiderasion dira do makakaha so
saray tapian mapawnot ko sa. Nawri o fermi ko a chitahen
o kapachahap ko do atavo a tawo tapian mian pa dira o
mapawnot ko do Apo taya as kalibri da.
23 Tayto ko saya parinyen a makayamot do Evanghelio
aya tapian mian pa o kasoyosoyotan ko a makarawat so
ichaytoroh a bendision no Evanghelio aya.
24 Mapanmo nio ta do asa ka pariha am aro sa o
machangay pero asa o makarawat so primio. Dawa
machangay kamo do pariha as kaparin nio so pandan no
maparin nio tapian makapanghomis kamo.
25 Atavo a machangay do yayam am kaylangan o kapia
no disiplina na do atavo tapian maparin na manghomis
as kapakarawat na so primio. No primio naya nia am
makalo a mangopas pero no primio ta a omonot di Jesus
am mararayaw ava.
26 Dawa mayayo ako a matodin so katodahen a dia akma
so asa ka boksinero a no salawsaw so nahohen.
27 Disiplinahen ko o karakohan ko as kapenpen ko so
ichakey na tapian dia yaken a asa ka mapawnot so kadwan
o manoma a di makarawat so primio.

10

No nanawo a komapet do kapanganianib so diosdiosan

1 Kanakmen nio a kakakteh ta naytavo sa o apoapo ta
sawri a minonot do asa awri a ka demdem as nakalit da
nakapayatovang do asa awri a ka taaw.
2 Naytavo sa a manganohed kano omonot di Moises do
panayahboan ori no demdem as kano nakapayatovang da
so taaw ori,
3 as kalit da koman so yapo ori do hanyit a manna,
4 as kapaytavo da ominom do tinoroh ori no Dios dira a
danom. No danom aya am yapo do Rakoh awri a Bato a
mian do panghovokan da. As no Rakoh aya a Bato am si
Cristo.
5 Amna aran nalit sa so pinayparahanan am haven dira o
di na pinakamia no Dios a sira so nadiman do logar awri a
niktaktasan da.
6 No akma saya sia a napaparin dira am patanggalen da
yaten do kadi ta onotan do marahet sawri a pinariparin da.
7 Manganohed kamoava dira do diosdiosan a akma
so kadwan dira a akma so nakatolas a komapet dira
a makavata sia o, “Naychadisdisna sa as kakan da as
kapaychaynoynom da kano kapaychatatada da” so idaday
da so bolto dawri.
8 Pachivawan ta o malalapos a parinyen no mahakay
kano mavakes a nia so gatos a chinasdayan da kaychowa a
pinakayapoan no chinadiman da no beinte tres mil (23,000)
do asa karaw.
9 Chitahen nioava o kapamarin nio so ihawahaway nio so
pasinsia no Apo taya a akma so pinarin da no kadwan dira
a nia so chinadiman da no kadwan dira no sonyit no boday.
10 Anmana mayreklamo kamoava dira do tinongdo no
Dios a mapawnot dinio a akma so pinarin da no kadwan
dira a sira so nidiman no Anghel aya no Kadimanan.
11 No atavo saya a napaparin dira am kavoyan ta so
mapaparin do akma sa sia so kaparin as nakatolas sa ya
a mapatanggal diaten a tayto a maviay do manawdi dana
saya a tiempo.
12 Dawa an sino o omahahaw so kadi narana mabdibdisan
so saray am makapatak, ta tarek sia masday do paka-
gatosan.
13 Arava o tentasion a mawara dinio a dia sivog kano adan
a mawara do tawo. Amna no Dios aya a iya so naypromisa
a manidong am piahen nava anti nio a katentasionan so
manghavas pa kano magwanta nio, ta torohan naynio so
ayet a ichaparin nio a makapayagwanta as manghomis do
tentasion aya.
14 Dawa ichaddaw a kakakteh, pachivawan nio o kapan-
ganianib so diosdiosan.

15 Mapanmo ko o karakoh no kaintindian nio so atavo.
Dawa akdawen ko o kaktokto nio pa nia so kapiahen o
vatahen koaya dinio.
16 Do kaynom ta do kopa aya a ipamahemahes ta do
Dios am machiparte ta do raya ni Cristo as do kakan ta
so nikchikchid aya a tinapay do kapaykomonion ta am
machiparte ta dia do karakohan ni Cristo a tinoroh na a
iyadidi diaten.
17 Takwan asa o tinapay aya as yaten am asa ta a ka
karakohan di Cristo do kapaychakasa ta a omrawat so
tinapay aya.
18 Akma ya so kaparin da no Israel. Sincharan sa a
maychakasa do Dios do kapachakan da do itoroh da saya
a sakrifisio do altar no Dios.
19 No ichakey paro a vatahen no akmaya sia a vinata ko
am no kayan no ipakapamarin da no diosdiosan saya an-
mana kayan no mapaparin no kakan so kanen a pinarawat
dira do diosdiosan saya?
20 Omba! Asna tayto ko vatahen ta sira o di makasinchad
so Dios am tayto da parawaten o sakrifisio daya dira do
demonio sa mismo as an ara dia no Dios o payserbian da
niaya am logar kamoava machahap dira do mayserbi saya
do demonio.
21 Maparin kamoava ominom do kopa aya ni Cristo as
kaynom nio pa do payserbian aya dira do demonio. Alit
na no kadi nio maparinyan a machiparte do lamisa no Apo
taya as kapachiparte nio pa dira do demonio.
22 Hawahawayen nio paro o pamandan no pasinsia no
Apo taya? Naknakmen nio o kabo no makavolaw do
makapamarin aya a Apo ta.
23 Mian o anohed no asa ka tawo a mamarin so ichakey
na parinyen, pero atavo ava parinyen no asa ka tawo am
ichapia no kadwan as kano makapanidong do komwan do
saray taya.
24 Dawa mayanong ava do asa ka tawo o kanawri no
chitahen na o tanyan na ichapia asna no kachita na so
ichapia no kapayengay na.
25 Tod nio na kanen o sinadiw nio as kadi nio na yosadan
a aro so iyaheahes a pakayapoan no ipaykamadamadanan
nio.
26 Takwan “No tana aya am dira no Apo taya as kano atavo
a miniminyan na.”
27 An inbitan kamo no di pa nanganohed di Jesus a koman
do vahay da amna tod nio na kanen o pinantad dinio as aro
pava o iyahes nio tapian maydamnay o aktokto nio a koman
sia.

28 Pero an mian o mapapanmo nia dimo o nakasakrifisio
nia do diosdiosan o kanen aya am do kakonsidera mo do
kakteh moaya
29 am kanen moava. Parinyen mo ya a ipaydamnay so
aktokto no kakteh moaya asna no mismo moava konsinsia.
Makakma kamoava sira so makavata sia o, “Sadasadagan
paro no pangtoktoan no kadwan o anohed ko?”
30 Anmana vatahen nioava o, “Mian o anohed ko a koman
so atavo a rawaten ko a mian so kapamahemahes.”
31 Takwan mayanong diaten an mian o kakan ta anmana
kaynom ta anmana do aran ango a parinyen ta o kaparin
ta so atavo a mapakamia as kano tomoroh so onor do Dios.
32 Makapatak kamo tapian abo dinio o pakayapoan no
ipakagatos anmana ipaypakaha no saray da no Judeo
anmana Griego kano aran sino a mian do timban no Dios
33 a akma so kachita ko so ichapia no atavo do atavo a
parinyen ko as dia no tanyan ko a ichapia tapian mapawnot
ko pa sa do kalibrian aya di Cristo.

11

1 Onotan nio o parinyen koaya takwan si Cristo o tayto ko
a onotan.

No paparinyen sa do sinahad no timban

2 Tayto koynio a ipakamia do kafermi nio a makanakem
diaken as kano katayto nio a omonot dira do nanawo kano
paparinyen sawri a pinatoyo ko dinio a nia sa so anohdan
a yapo do sitnanan na.
3 Amna ichakey ko pa o kaintindi nio sia ta si Cristo o
oho no kada mahakay as no adngeyen no mavakes am no
kakovot na a mahakay as no Dios Ama o inonotan ni Cristo
do nakangay na do tana aya.
4 Dawa no asa ka mahakay a nakatavahos do kapaydasal
na kano kapananawo na am ara nava torohan so anib o
Apohen naya a si Cristo.
5 Pero no mavakes a maydasal kano mananawo a abo so
sakong a akma so paparinyen ta am ipavoya na o kabo no
anib na do kakovot na, ta no kabo no pasakongen na am
ichaakma nay napachichis.
6 Amna an maskeh o asa ka mavakes a maysakong am
logar a mapachichis, pero do kapakasnek no kapachichis
no mavakes am manerbi sa so sakong.
7 No mahakay am logar ava maysakong takwan akma sia
so Dios a mian so anohed a adngeyen. No mahakay am
adngeyen as kano matoato anongen na kano mavakes,

8 takwan no mahakay am inamaog ava a yapo do mavakes
as no mavakes aya am yapo do mahakay,
9 anmana inamaog ava no Dios o mahakay a mayserbi do
mavakes, ta no mavakes aya o pinayras no Dios a amawgen
a ivayat so kaylangan no mahakay.
10 No asa pa pakayapoan no ipayanong da maysakong
no mavavakes a pavoyan da no kayan anib da am
machipanghovok sa diaten o angheles a makavoya so
kaparin ta.
11 Amna do kawnot ta do Apo taya am mayalit a rakoh so
sinmo o mahakay kano mavakes do asa dira,
12 ta akma so nakayapo no nanoma a mavakes do
mahakay am mawara o mahakay do mavakes. As no Dios
o pakayapoan no atavo.
13 Maparin nio na sigoro a mapasinmo an ara mayanong
o kabo no sakong no asa ka mavakes a maydasal do
kakpekpehan.
14 Mapanmo nio o kasomnivog na makasnek no kanaro
no book no mahahakay,
15 pero mavid o manaro aya book do mavakes takwan
sivog ya tinoroh dira no Dios a asa ka olib.
16 An mian sa o omsobna so akmaya sia a vinata ko am
kapanmohen na ta tayto sia machitarek do tayto namen
a onotan as kano parinyen da no atavo a tayto dana
machangay do timban saya no Dios.

No parinyen a inakenakem so nakadiman ni Jesus
(Mateo 26:26-29; Marcos 14:22-25; Lucas 22:14-20)

17 Do komapet do omonot aya a manakem ko dinio am ara
koavaynio a ipakamia. Ta rakorakoh o marahet a maparin
an mavayavayat kamo do timban.
18 No manoma am no kayan no nadngey ko do kapaycha-
grogropo nio a nia so maparin ko a panganohdan,
19 amna yosad kamo paro pa maychagrogropo tapian
mapaybinbin sa o marahet kano mapia so onotan?
20 Amna an mawara o kalogar nio a makpekpeh a
maykomonion am matarek o mian do aktokto nio.
21 Manmanma sa o kadwan dinio a koman so oyaven na.
Mapteng o kadwan dinio as manghavas o naynom da no
kadwan.
22 Ara paroava o vahay nio a oyavan nio? Anmana ara
paro mayanong o kaparin nio sia a maparo o vahay no Dios
do parinyen nioaya? Tayto nio sa ipasnek o makasiasi sa a
rarayay nio. Do akmaya sia a pariparinyen nio am maparin
koavaynio a ipakamia!

23 Pinatoyo ko dinio o nanawo a narawat ko do Apo taya
do komapet do akmaya sia. No Apo taya a si Jesus do mahep
ori a nakatraydor da sia am nanghap so tinapay,
24 as do nakatayoka na mamahemahes dia am nikchikchid
na as kavata na sia, "Niaya o karakohan ko a itoroh a
makayamot dinio. Parinyen nio ya a inakenakem nio
diaken."
25 Akma pa saw o nakahap na so kopa ori do katayoka da
koman as kavata na sia, "No inomen aya o vayo a promisa
no Dios a pasigoradohen no raya ko a omoyog a makayamot
dinio. Parinyen nio ya so kasanisanib na a inakenakem nio
diaken."
26 Ta no kasanisanib nio a koman so tinapay aya as
kaynom nio do kopa aya am ipavoya nio o nakadiman no
Apo taya a manda do kaito na a mayvidi.
27 Dawa an sino o tod a kakakey a koman so tinapay aya
kano ominom do kopa aya no Apo taya as di nakenakem
so inmonmoan na nia am makagatos do kapamahbo na so
karakohan kano raya no Apo taya.
28 Dawa mayanong o kapanma na sia askaskaren o
karakohan na no manam a ominom as kano koman do
tinapay aya,
29 ta an sino ominom kano koman do tinapay aya a di
mayanong kano dia intindi so sivog na nia inmonmoan am
ominom as kano koman so hosga do karakohan na.
30 Nia o pakayapoan no ichaaro da no maganit kano
makakaha dinio as katayto darana no nadiman.
31 Amna an panmahen ta askaskaren o karakohan ta am
arava o kahosgan diaten.
32 As an hosgan na yaten no Apo taya am disiplinahen
na yaten so ipaynananawo na diaten tapian di ta na
machirapas do hosga no Dios dira do di pa manganohed
sia.
33 Dawa kakakteh, an mian o kakpeh nio a maykomonion
am maychapanapanaya kamo.
34 As sira o mapteng am koman sa manma do vahay
da tapian di kamo makpekpeh a omrawat so hosga dinio.
Atbayen ko na sa anti o kadwan do inahes nio saya an
mawara ako dinio dawri.

12

No matatarek a kasolivan a yapo do Espirito no Dios
(Efeso 4:7-16)

1 Kakakteh, no komapet do matatarek a itoroh no Espirito
no Dios a kasolivan a ichaparin ta a mayserbi am ipapanmo

ko pa dinio, ta ichakey koava o kayan no di makapanmo sira ya so mapia.

2 Ari nio pa sigoro dia wayaki, ta do kadi nio pa
makasincharan so Dios am pinaychawaw kamo ni Satanas
a iya so napawnot dinio as kanawri na no pinanganohdan
nio o di saya a makapayliliak a diosdiosan.

3 Dawa ichakey ko o kapanmo nio sia o kabo no aran
sino a pawnoten no Espirito no Dios a maparin a omavay si
Jesus, ta arava o makaparin a omsinchad di Jesus a Apohen
a katadkan na an pawnoten sia no Masanto aya a Espirito.

4 Amna vatahen ko pa dinio o kaaro no matatarek a
kasolivan a ichapayserbi ta do Dios, pero kapanmohen nio
ta asa o Espirito a tomoroh nira ya.

5 Matatarek o kaparinyan ta a mayserbi pero asa o
Apohen ta.

6 Matatarek pa o kasolivan do kaparin so trabaho pero
asa o Dios a tomoroh so kasolivan kan ichaparin so trabaho
no atavo a mayserbi dia.

7 Maychaponged diaten o parawaten aya no Espirito
tapian makapamarin ta so ichapia no kadwan diaten.

8 Mian o torohan no Espirito so kasolivan a makaintindi so
atavo a nanawo a yapo do Dios. As mian sa o makarawat so
kasolivan a yapo do Espirito a makaparin sia pawdien kano
ipananawo o kakawnononga aya.

9 Mian sa o torohan no Espirito aya so machitatarek a
rakoh so saray as mian sa o makarawat so ipakapamarin a
manovatova.

10 No Espirito pa o tomoroh do kadwan so ipakapamarin
a mamarin so milagro, do kadwan am no kasolivan da a
mapawnonong so Chirin no Dios. Mian pa sa o makarawat
so kasolivan a makapaytadintin so mapia kano marahet a
nanawo. Mian sa o makarawat so kaparin da manerbi so
matarek a chirin a yapo do Espirito aya as do kadwan am
tomoroh o Espirito aya so kasolivan a mapawdi so matarek
saya a chirin.

11 Pero niaya sa atavo am asa o makatoroh nira ya. Iya
o Espirito aya a iya pa so tayto a mapayponged diaten a
torohan a omononot do ichakey na a parawaten diaten.

No matatarek a anongen ta a parte no karakohan ni Cristo

12 Ta akma so kaaro no parte no asa ka karakohan am
nawri o kaparin ta a tayto a aro a maychakasa di Cristo a
akmay asa a ka karakohan.

13 Asa ta a ka karakohan takwan asa o Espirito aya a
napaychakasa diaten do nakabawtismo na diaten a iya so

tayto dana diaten atavo, do asa ka Judeo anmana Griego, dira do mian anmana abo so apohen.

14 No asa ka karakohan am aro o parte na asna asa ava.
15 As an vatahen paro no kokod o, “Tanoro akoava asna parte akoava no karakohan,” am ichabdibdis na paro no kasivog na parte no karakohan aya?
16 Anmana an vatahen paro no tadinya o, “Mata akoava asna parte akoava no karakohan,” amna ichabdibdis paro no kapayparte sia no karakohan?
17 Amna an maynana sigoro a mata o asa ka karakohan am ango ipanngey na, anmana an maynana tadinya o karakohan am maypango kapakangot na.
18 Pero do inamawgan diaten no Dios am pinidi na o atavo a parte no karakohan do kakeyan na kano pinanmonmoan na sia.
19 As an asa ka parte o inamaog na am mabnek ava ori a karakohan.
20 Dawa nangamaog so aro a matatarek a parte a maychakasa do asa ka karakohan.

21 Dawa maparin nava vatahen no mata do tanoro o, “Kaylangan koavaymo!” Aran no oho am maparin nava ya vatahen do kokod.
22 As no pakaknikninan na kano kakawyoran na am no parte saya a vatan so makakaha am nawri pa sa o oyod a kaylangan.
23 As no parte sa no karakohan a vatan ta so mahbo kano dekey so kaserbian am nawri sa o atindien ta so kapiahen do kapaylaylay ta.
24 As no parte no karakohan ta a vatan ta so ipakanit a ipachisalap am lamitan ta sava akma so dangoy. Pero no Dios a minamaog diaten am torohan na so rakorakoh a sinmo o vata ta saya a maahbo a parte ta,
25 tapian mapia o kapaychakasa da as kasa da a komita so ichapia no kadwan dira.
26 As an asa dira do parte saya o mian so didiwen am maychakasa sa mandidiw as an mian dira o torohan so onor am maychakasa sa a omrisibi so onor aya.

27 Inio o tayto koaya pangononongan a matatarek a parte no karakohan aya ni Cristo.
28 As no Dios am tayto a tomnoroh do timban aya so apostoles a manoma, kangay da no profeta, kangay da no mananawo, kawnot da no makapaymilagro, kawnot darana no makapanovatova, sira o makapanidong, sira o makapanyokoyokod, as kanira pa no makapanerbi so matarek a chirin a yapo do Masanto a Espirito.

29 Maytavo paro sa ya apostoles anmana profeta? Makapananawo paro o atavo anmana maytavo paro sa makapaymilagro?
30 Naytavo paro sa ya a torohan no Espirito so ipakapamarin a manovatova as kano manerbi so matarek a chirin anmana mian so kasolivan a mapawdi so matarek aya a chirin?
31 Kapanmohen nio ta malit ava o parawaten no Espirito aya pero nawri o mapía dana dinio o kanawri no katodahen nio o kasolivan saya a rakoh so ichaytoroh a mapia do kadwan.
Do diaya am tayto o ichakey ko a pawnotan dinio a oyod a mapia kano rakoh so sinmo.

13

No somnivog a addaw

1 Aran mian o kasolivan ko a makapanerbi so maato dana kano maavid dana a chirin no tawo kano angheles as abo o addaw ko no kadwan am akma koy komalinyitin a lata a abo so serbi as tod a manido.
2 Anmana aran mian o kasolivan ko a mangononong as kaparin ko a makaintindi so atavo a maarahem a nanawo as kayan no saray ko a makapayadis so tokon asna abo addaw ko no kadwan am arava o sinmo ko.
3 Aran ichapanoroh ko o atavo a miniminyan ko do makasiasi as kaparin ko pa nia itoroh o karakohan ko a balbalen asna abo o addaw ko no kadwan am arava o inakyan ko nia ya.
4 No mian so addaw am rakoh o pasinsia na kano matanoy do kadwan. Arava o inanahet na do kadwan as pamatohen nava o karakohan na.
5 Panmanmahen nava o karakohan na anmana marahet ava o pariparinyen na. Paposposen nava o ichakey na, masosolien ava anmana manovitovid ava.
6 Ichakonswelo nava o marahet as nawri o ichasoyot na o mapia.
7 Makapayagwanta as kadi na dispresioan no tawo aya a mian so addaw. Rakoh o saray na as kadi na abhebhesan no kapanapanaya na do kayan no mawara a mapia.
8 No addaw am arava o kavosan na a dia akma so kasolivan a mangononong a mian so kavosan, anmana no kaparin a manerbi so matarek a chirin a yapo do Masanto a Espirito a nia anti so omhes anmana no pinachinanawan a ito a omhes so serbi.
9 Ta no kapakaintindi ta am matodah nava o atavo asna alit pa no kasolivan ta a mapawnonong so Chirin aya no Dios.

10 Pero do ito a araw am parinyen no Dios a matodah o
atavo as kabo narana anti no dia kompleto.
11 Akma ya so kaparin ko. Do kametdeh ko pa am no
ichichirin ko, no pangtoktoan kano kapakaintindi ko am no
somnivog do asa ka metdeh, pero do nakapaypatoneng ko
am chinaroan ko sa ya.
12 No kapakaintindi taya sichangoriaw am aro pa o di
na todah a akma so kadi na masehdangan no kavoyan
ta so karakohan ta do masari a espiho pero ito araw
o kapakarawat ta so mahosto a kapakaintindi a nia so
ichasehdang anti no atavo diaten a akma so kasehdang no
kapanmo diaten no Dios.
13 Dawa kapanmohen nio ta voyvoh sa o tatdo aya a abo so
kavosan: no saray, no kapanapanaya a diabdibdis do Dios
as kano addaw. Amna no máto dana dira do tatdo aya am
addaw.

14

No mapia a kaserbian so itoroh sa no Masanto a Espirito a kasolivan

1 Dawa nawri o manoma o kachita nio so kayan no addaw
nio as kahoho nio nia o kasolivan saya a itoroh no Espirito
no Dios a kanatonan no kaparin nio a mapawnonong so
Chirin no Dios.
2 No tawo a mayliliak do matarek a chirin am arava o
makaintindi sia an dia voyvoh a no Dios, ta no vatavatahen
na saya am maarahem sa a mimian no pahad na.
3 Pero no tawo a maintindi no kadwan so kapawnonong
na so Chirin no Dios am iya o makaparin a makapanidong
kano makapaypahni so saray no kadwan as kapakatoroh na
pa so mapia a nanawo.
4 No tawo aya a manerbi so matarek a chirin am voyvoh
o karakohan na o masidong na pero no maintindi aya so
kapangononong am masidong na sa do komwan do saray
da o rarayay na sa do timban.
5 Ichahoho ko an makapaytavo kamo a makapanerbi so
matarek a chirin, pero pipiahen ko an nawri kapaytavoan
nio o kaparin nio a mananawo, ta rakorakoh o sinmo
no kapawnonong so Chirin no Dios as kano kapanerbi so
matarek a chirin a katadkan na an mian o makapawdi
so matarek aya a chirin do kapachahapan dia no atavo a
makadngey sia do timban.
6 Dawa kakakteh, an mawara ako anti dinio dawri as
manerbi ako so diaintindi a chirin am maypango o kayan
no sinmo no kabisita ko dinio. Pero an mangononong ako
do maintindi nio a chirin so mensahe a yapo do Dios kano

kadwan pa a nanawo a makapaypahni dinio do saray taya am nawri o kayan no sinmo no kangay ko dinio as kano kayan no kasidongan ko dinio.

7 Akma ya so kaparin no plawta kano arpa. An abo sa do tono am mapanmo ava an ango kanta a patogtogen da.

8 No trompeta a diaintindi so liak am makapanawag ava so sinjalo a mayhanda do arap.

9 Nia o mismo a kaparin nio a manerbi so matarek a chirin do kabo no makaintindi dinio as kaakma nioy machisisirin do salawsaw.

10 Aro o matatarek a chirin do tana aya a nia so mian so inmonmoan dira do taychirin sia.

11 As an di ko intindi o vatahen no kasisirin ko am akma ako dawri estranghero a matarek so chirin as alit na pa no kaniaya no kavoyan ko so mayliliak aya.

12 Do kasivog nioaya makey no itoroh saya no Espirito a kasolivan am chitahen nio o kasolivan nio a ichaparin nio a makapanidong so saray no atavo sa a rarayay nio do timban.

13 Dawa no manerbi aya so matarek a chirin am mayanong na akdawen pa do Dios o kapakarawat na pa so kapakaintindi a ichapawdi na so vatavatahen na sa.

14 An machahoahok ako a manerbi so matarek a chirin am machahoahok ako do espirito ko a nia so dia ko intindi as abo pa so inmonmoan do makadngey diaken.

15 Dawa ango mayanong ko a parinyen. An machahoahok ako am voyvoh ava do espirito ko asna machahoahok ako a makapanmo sia o vatahen ko. Alit na pa do kapakanta o kapayanong no kaintindi so kantahen ko as voyvoh ava do espirito ko.

16 Ta an dadayen mo o Dios do matarek a chirin am maypango o kapachichasa na dimo a omdaday so Dios no asa ka tawo a di makaintindi so vatavatahen mo sa.

17 Maparin o nakapia no nakapamahemahes mo do Dios, pero arava o sinmo na nia do di awri makaintindi dimo.

18 Pamahmahsan ko o Dios ta tinorohan na yaken so kasolivan a manerbi so matarek a chirin a maypangay pa kano narawat no aran sino dinio.

19 Pero pipiahen ko o kapavata ko so aran dadima a ka voko no chirin do sinahad no timban a maintindi no atavo as kano makasapoho a livo a ka chirin a diaintindi.

20 Kakakteh, makapia kamo so kapangtokto kano kasolivan do vatahen ko saya dinio asna makakma kamoy kavayahen do komwan do marahet.

21 Mian o nakatolas do Chirin no Dios a makavata sia,

“Mapaytovoy ako anti so matarek sa so idi a tawo as kapanerbi da anti so matarek a chirin am alit na anti no

kadi da adngeyan diaken, kwana no Apo taya."
22 Dawa pinatapatak ava dira do manganohed dana do
Dios o kapanerbi aya so matarek a chirin, ta dira do
di pa makasinchad so Dios asna nawri pinatapatak do
omonot dana do Apo taya o maintindi a kapawnonong so
kakawyoran aya.
23 As an mangay kamo do timban as maytavo kamo a
manerbi so matarek a chirin am vatahen da paroava anti
no bisita nio sa o kaakma nioy nangbo so nakem?
24 Pero an mapawnonong kamo so Chirin no Dios do
kaintindian da sia no domngey dinio as mawara dinio o
di pa nanganoned di Jesus anmana di pa makapanmo so
nanawo saya am masinchad na anti o nakapakagatos na
yamot do nadngey naya dinio.
25 Kasehdangan anti o aktokto na as kapanehseh na no gatos
na as kadaday na so Dios as kapanganohed na do kasivog
no kapachasa no Dios dinio.

26 Dawa kakakteh, no mayanong a parinyen nio am an
mavayavayat kamo am yanay da no makanta, mananawo,
mapawnonong so Chirin no Dios, as do kayan da no
manerbi so matarek a chirin a yapo do Masanto a Espirito
am mayanong o kayan no mapawdi sia tapian mian o
kapian nia no kadwan o vatavatahen na sawri.
27 An mian sa do sinahad no timban o manerbi so matarek
a chirin am manawob dana o dadwa anmana tatdo do
kaaroan na a sira so mapia so katatadi a mayliliak as kayan
no mapawdi sia.
28 Asna an abo o makapawdi sia o ichakey da a vatahen
am kadi darana mayliliakan do sinahad no timban asna do
tanitanyan darana o kapachisisirin da do Dios.
29 Manawob dana o dadwa anmana tatdo a mayliliak a
mapia so katatadi as no kaaroan am manngey dana sa as
kapaysovosovol da sia o pawnonongen daya.
30 Asna an mian dira do tori awri a manngey o mian so
ichakey a pavatahen a yapo do Dios am torohay na dia no
tori awri a mayliliak so tiempo na a mayliliak.
31 Ta an nia o parinyen na am makapaytavo sa makapan-
gononong o mian aya so narawat do Dios a mensahe a nia so
ichapia kano pakahapan so nanawo no atavo as kapaytavo
nio a maypahni do saray taya.
32 Sira o mian aya so tinoroh dira no Dios a pawnonongen
am logar da kapanmohen o kapia no kavoavohod da
mayliliak,
33 takwan no Dios aya a tomnoroh dira so pawnonongen
da am asa ka Dios a mapia so kawnonot na so atavo

a parinyen na as kasolib na a omparin so atavo do payanongan na.

Akma do atavo sa timtimban no kamanganakan sa no Dios
34 am mayanong sa makadomi do sinahad no timban o mavavakes. Mayanong sava mangononong do kakpekpehan nio takwan akma so vatahen no Chirin no Dios am mayanong o kapanngey da no mavavakes.
35 As an mian o ichahoho da iyahes kano mapanmo am panayahen darana o kasavat da as kadawri dana no ahsan da nia o kakovot da a mahakay. Takwan mayanong ava o kapangononong no mavakes do sinahad no timban.
36 Kaboay na dinio no mapangay sia do aktokto na o kavoyvoh na inio no makapanmo so atavo a komwan do Dios.
37 As an sino dinio o makavata so kayan no narawat na a pawnonongen anmana kasolivan a yapo do Espirito no Dios am mayanong o kasinchad na dia o yokoyokoran koaya ninio a yapo do Apo taya.
38 An sino diadngey so akma saya sia am mayanong ava sia sincharan kano adngeyen.
39 Dawa kakakteh, nawri o chitahen nio o kasolib nio a mapawnonong so nanawo a yapo do Dios amna yosad nio sava penpenen o manerbi so matarek a chirin.
40 Pero mayanong o kaparin nio sia o atavo a makasolib a tomidib do kapian na kano payanongan na.

15

No nakapayvangon ni Cristo

1 Kakakteh, ichahoho ko pa ipanakem dinio o Evanghelio aya a nia so pinawnonong ko na dinio as nia pa so tayto nio a panganohdan kano paytetnekan.
2 Nia o pinakarawat nio so kalibrian an ara kamo somnivog a nanganohed as kadi nio a maykamadamadanan.
3 Pinawnonong ko dinio o mato danaya a nanawo a narawat ko. Niaya o komapet aya di Cristo a nadiman a omadidi diaten do gatogatos ta a akma so vatahen no nakatolas a Chirin no Dios.
4 Nivovon sia as nakapirwa na maviay do ichatdo na karaw a akma so vinata no Skriptura,
5 as nakapavoya na di Pedro as kwanasaw dira do gropo da no dose saya a apostoles.
6 Kapavoya na pa dira do nakpeh sawri a maypangay a dadima yatos (500) a kakakteh a sira so tayto pa maviay so kaaroan da a aran mian dana dira o nadiman.

7 Napavoya pa sia mirwa di Santiago as kanira no atavo
sawri a apostoles,
8 as do kwanasaw am napavoya diaken a asa ako a
nayvadiw a apostol a dia inahahaw do panganohdan taya,
9 takwan yaken o máhbo dana a apostol as di mayanong
a tawagan so apostol do nakaoyod na nahara no kasobna
kano kakey ko a omrarayaw so timban aya no Dios.
10 Pero makayamot do grasia na diaken no Dios am tayto
ako a mayserbi sia. Arava nabo o sinmo no grasia aya no
Dios diaken ta no kakawyoran na am tayto a rakorakoh o
natrabaho ko kano kadwan amna do tanyan koava ya ta
makayamot ya a atavo do grasia no Dios a marawat ko.
11 Amna mayalit o kasira na anmana no kayaken no
napawnonong so Evanghelio aya amna nawri o tayto a
rakoh so sinmo o nakatayto nio na a manganohed.

No kapayvangon da anti no nadiman dana a mian di Jesus

12 An ara nayvangon si Cristo a akma so pawnonongen
namen am ango paro iyan da dinio no makavata pa sia o
kabo no mayvangon a yapo do kadimanan.
13 As an abo mirwa a maviay am akma ya so kavata so
nakadi na pa mayvangonan ni Cristo,
14 as an di pa minirwa a maviay si Cristo am arava o sinmo
no kapawnonong namen as kabo pa no inakyan nio nia o
saray nioaya,
15 as katayto namen a maydaydaday dinio takwan tayto
namen a pawnonongen o nakapayvangon sia no Dios si
Cristo a nia so dia parin an vatahen ta o kabo no nadiman
a mirwa pa maviay.
16 Takwan an abo makapayvangon a nadiman am nay-
vangon ava si Cristo.
17 An oyod o nakadi na minirwan a maviay ni Cristo am
arava o sinmo no nakapanganohed nio as katayto pa dia
pinakaboan no gatogatos nio,
18 as kabo no viay da a abo so pandan no atavo dana sawri
a nadiman.
19 As an no yanan no panapanayahen ta di Cristo as
voyvoh do viay ta do tana aya am arava o maypakasi pa
kaniaten do atavo a tawo.
20 Amna no kakawyoran na am nayvangon si Cristo a iya
so nanoma kano sitnanan no mayvangon a nadiman dana.
21 Akma so kadiman no atavo a makayamot do asa ka
tawo am mian pa anti o kapirwa a maviay a makayamot do
asa ka tawo,

22 takwan no atavo a tayatayabo ni Adan am makarawat
so kadimanan a akma so kapirwa a maviay no atavo a mian
di Cristo.
23 Amna mapia o kawnonot no kapirwa a maviay.
Nanoma si Cristo a mayvangon as do ito a kapayvidi na am
mayvangon sa anti o mian dana sia,
24 as kawara dana anti no kavosan na do katayoka narana
anti sia parawaten ni Cristo o paypatolan na do Dios Ama do
karahan no kapabo na sia o ipakapamarin sa a machisobna
sia.
25 Takwan si Cristo am mavidin anti a maypatol a
manda do kapangay sira no Dios o omlaban aya sia do
panayahboan no kokod na.
26 As no manawdi anti a rarayawen kano pabohen am no
kadimanan.
27 As mapanmo ta o kapakapanghomis ni Cristo do atavo
a aran do kadimanan a akma so nakatolas a Chirin no
Dios, "Tinongdo sia no Dios a mamanito do atavo." Amna
machangay ava o Dios Ama do vatan aya so atavo takwan
iya o tomnoroh di Cristo so akmaya sia a ipakapamarin na.
28 As an napaytavo dana anti ni Cristo a homisen o
kalaban na as kapamanito narana do atavo am parinyen
na anti o karakohan na a mian do panayahboan no Dios
Ama tapian iya o maynolay as kano pamatohen no atavo.

29 An di sa mirwa a maviay o nadiman dana sa am ango
sinmo na dira do nadiman dana saya o nakapabawtismo da
no maviay pa a makayamot dira.
30 Anmana makey kami paro a pakasisien kano mian do
pangananawan no viay an abo viay an nakarahan o viay do
tana aya?
31 Oyod o vatahen koaya a kafermi no viay ko do
kadelikadoan a akma so kaoyod no kavata ko sia o kainio
no kasoyosoyotan ko do kapayserbi ko do Apo taya a si Jesu
Cristo.
32 Anmana ara paro inakyan ko nia o kapasalap ko so
viay ko do pangananawan do Efeso a akma so kaparin da
no machilaban do mangamomo sa vinyay an di mayvangon
o nadiman? An nawri sigoro o kaparin na am, "Koman ta as
kapaychaynoynom as kakonswelo ta, ta do omonot a araw
am madiman ta as kanawri no tawsan no atavo."
33 Amna maychawaw tava a akma sira so makavata aya
sia ya, ta rarayawen no mararahet a kaychayvan o mapia a
dadakay.
34 Makapia kamo so kapangtokto as katadichokod nio
na dia o tayto nioaya pinaychawawan, ta tayto sa dinio o
nayrahet so kaintindian da do komwan do Dios. Tayto ko ya

vatahen dinio tapian ipachisnek nio o akmaya sia a kaparin nio.
35 Mapanmo ko o katayto da no kadwan a makavata sia o, “An ara mirwa a maviay o nadiman am maypango o kaparin na nia as kano ango anti o kaparin no karakohan da.”
36 Amna ara paroava o aran dekey a kapanmoan nio sia ya do mismo ta eksperiensia? Mapanmo ta o kadi na tovoan no asa ka tinokos a votoh an di pa diman o karakohan nawri, as an nahta o votoh aya am nawri dana o kapachitadi no vayo a tovo kano viay na.
37 As no vayo a tovo na am machitarek do nanoma ori a votoh no trigo anmana no kadwan a tinokos mo,
38 ta torohan sa no Dios so vayo a karakohan da a nawri so machinaho dira.
39 As mapanmo ta pa o kadi na alitan no itoroh aya no Dios a karakohan. Matatarek o karakohan da no tawo, vinyay, manomanok kano among.
40 Akma pa sawri o kayan no karakohan a sivog do ato no tana aya as kayan pa no machitarek a karakohan da no mian do tohos. Asna maytarek o avid da niaya.
41 Ta aran no avid no araw am machitarek pa do avid no vohan kano vitohen sira as kapachitarek da pa no vitohen do kadwan dira.
42 Do akmaya sia a sinerbi ko a pakomparan so kaparin no kapirwa a maviay am maintindi ta o kakawyoran aya a tayto ko pawnononongen dinio. No ivovon aya a karakohan am katadian so vayo as dia rarayaw a karakohan.
43 No nivovon aya am arava o mapaparin na as kano mahta, pero payvangonen anti ya a oyod a mavid as abo so kakahan.
44 No karakohan aya a nivovon am voyvoh o komwan do tana aya a pinatapatakan nia pero katadian anti ya no vayo a karakohan a makawnot do kaparin no viay do hanyit. An ara o pinatapatak a karakohan do tana aya am akma pa sawri o kayan no karakohan a pinatapatak do hanyit.
45 Niaya o akma so nakatolas a makavata sia, “Si Adan am inamaog a asa ka tawo,” pero si Cristo a iya so abnekan so nanawdi a Adan am tod ava tawo, ta asa sia a ka makapamarin a makatoroh so viay a abo so pandan.
46 As no karakohan aya a pinatapatak do viay do tana aya am manma as do kwanasaw am marawat o vayo aya a karakohan a mato as makawnot do kaparin no viay do hanyit.
47 No nanoma aya a tawo a si Adan am inamaog a yapo do tana asna no nanawdi a Adan a si Cristo am yapo do hanyit.

48 Sira o mian do tana aya am mian o karakohan da a
akma so inamaog a yapo do tana asna sira o mian do hanyit
am akma so karakohan ni Jesus o karakohan da.
49 As akma pa so nakayapo ta do tana a akma si Adan
am makarawat ta pa anti so karakohan a yapo do hanyit a
akma si Cristo.

50 No tayto a paytavoan no vatahen koaya dinio a
kakakteh am niaya. No karakohan ta sichangoriaw a yapo
do tana am permanente ava ya, dawa maparin ava ya a
makasdep do paypatolan aya no Dios do hanyit a matarek
so kaparin akma so kadi na parinyan a makarawat so viay
a abo so pandan no makalo aya a mararayaw a karakohan
ta.

51 Vatahen ko pa dinio o akmaya sia a makakniknin a
kakawyoran a pinapanmo diaken no Dios. Do ito a araw
am maytavo ta anti a katadian so karakohan amna maytavo
tava anti a madiman.
52 Maparin anti ya do asa ka momento a akma so kachimit
no mata do kapanglop no manawdi aya trompeta. Ta do
kapanglop anti no trompeta aya am payvangonen sa anti
o nadiman a mian so vayo a karakohan a di dana parin a
mararayaw as yaten a tori pa maviay am katadian pa anti
o karakohan ta no karakohan a akma so tinoroh dira do
pinayvangon saya.
53 Takwan no plano no Dios am kaylangan o katadi dia o
karakohan taya a mararayaw kano madiman no dia parin
a mararayaw as abo so kavosan.
54 As an nakatongtong anti ya am nawri dana o kabo dana
kano nakahomis no kadimanan a akma so kavata sia no
nakatolas a Chirin no Dios o,

"No kadimanan am nahomis as kapabo dana anti sia."

55 "Dino paro yanan no ipakapamarin kano ayet na a
tomoroh so pakasisian no kadimanan."

56 No iyan aya no ipakapamarin no kadimanan am
makayamot do gatos as no gatos am mian o ayet na a
makayamot do kayan no panyokoyokoran a pasadahen.
57 Amna rakoh o kapamahemahes ta do Dios do katayto na
tomoroh diaten so panghomisan ta a makayamot do Apo
taya a si Jesu Cristo.

58 Dawa ichaddaw ko a kakakteh, mayanong ta mahni as
kadi ta abdibdisan do tayto taya paytetnekan a kakawyoran.
As kadi ta mangolangolayan do kapayserbi ta do Apo
taya takwan masigoro ta o kayan no sinmo no atavo a
nitrabahoan ta sia.

16

No isidong sira so kakakteh

1 Do komapet do paychekepekepehen nioaya kartos a
isidong sira so kakakteh ta sa do Jerusalem am ichahoho
ko o kaparin nio sia ya a akma so niyokoyokoran ko nira no
mian do timtimban do Galacia.
2 Maday do manoma a araw no dominggo am mayponged
kamo a mapataywawa so paychepehen nio a omononot do
napakayan nio tapian di dana anti nawri kagolpi nio sia
kolektahen an mawara ako.
3 An makarapit ako anti dinio am mamarin ako anti so
tolas a ipanaynayvi da no pinidi nio sa a manangay no
ipanidong taya dira do kakakteh ta saya do Jerusalem.
4 Amna an nawri kaylangan o kangay ko pa do Jerusalem
am machirayay dana sa anti diaken.

No plano sa ni Pablo

5 Manam so kangay ko dinio am tayto ko pa planohen o
kasali ko do Macedonia.
6 Mavidividin ako pa anti dinio daw ta tarek ako anti
a mian pa dinio do amian aya as kanawri dana anti no
kapadinaw nio diaken do biahe ko,
7 ta an ara do piahen no Dios am makey ako a makayendes
so kayan ko dinio,
8 amna mavidin ako pa do Efeso aya a manda do araw no
Pentecoste,
9 do katayto pa no maywang a oportonidad ko a mian so
rakoh a mapatongtong do komwan do Evanghelio aya amna
tayto sa aro o omsaloval so akmaya sia trabaho.
10 An mawara anti dinio si Timoteo am iyavayava nio so
kapiahen takwan rarayay ko ya a mayserbi do Apo taya.
11 Pakadekeyen nioava sia asna no kasoyot nio a ma-
paveavek sia do kapayvidi na diaken do katayto namen a
malit kanira no kakakteh saya dia a ompanapanaya sia.
12 No komapet do kakteh taya a si Apollos am rakoh o
nakahoho ko nia o kapachirayay na dira do kakakteh ta
sawri a nangay a ombisita dinio amna vinata na o kadi na
pa makangayan dinio sichangoriaw, pero an mian anti o
kapaypasonong no oportonidad na am mangwan pa anti
dinio dawri.

No kapamidimidin ni Pablo

13 Fermi kamo a rakoh so kapananggal as kapakahni nio
a diabdibdis do saray nioaya. Makakma kamoy matotoneng
dana do atavo a parinyen nio as kapakangdet nio.
14 Tiban nio o kayan no addaw nio a nawri so fermi a
mapawnot dinio do atavo a parinyen nio.

15 Masinchad nio sa a kakakteh o familia ni Estefanas
a sira so nachipanopanoma a manganohed di Cristo do
Acaya* as sira so tayto a napasivosivog a tomoroh nia o
karakohan da a mayserbi dira do kakakteh ta sa di Cristo.
16 Do akma saya sia so kaparin a kakakteh ta kanira no
atavo sa a pachirawatan no Dios am mayanong o katoroh
nio dira so anib as kadngey nio sira.
17 Tayto ko ichasoyot o katayto da nawara da Estefanas,
Fortunatus kani Achaicus, ta do chinaboan nio am sira o
tayto a naparapas dinio,
18 as tayto rakoh o nakapasoyosoyot da diaken as alit pa
nia sigoro dinio. Kapiahen nio o kasinchad nio do akma
saya sia so kaparin a tawo.
19 Tayto sa mapakapia so Dios dinio o atavo sa kakakteh
ta do timtimban do provinsia aya no Asia. Sa Aquila kani
Priscilla pa kanira no tayto a makpekpeh do vahay da am
alit pa no katayto da mapakapia so Dios dinio.
20 Tayto pa sa mapakapia so Dios dinio o atavo saya
kakakteh sa a rarayay ko dia. Mapakapia kamo so Dios do
kadwan dinio a makakakteh.
21 Yaken a si Pablo o mismo a mapatolas so kapakapia
koaya so Dios dinio.
22 An sino diaddaw no Apo taya am tadichokoran na sia.
Apo namen, mawara ka na.†
23 Bendisionan kamo pa no Apo taya a si Jesus as katoroh
na pa dinio so grasia na.
24 Ichaddaw koynio a kakakteh a makayamot di Cristo
Jesus. Amen.

* **16:15 16:15** *Anmana:* Greece. † **16:22 16:22** *Do Griego:* Maranatha.

No Ichadadwa no Tolas ni San Pablo Dira do Taga-Corinto

Introduction

NO ICHADADWA NO TOLAS NI SAN PABLO DIRA DO TAGA-CORINTO am pinatolas do asa ka tiempo a kayan no problema na do relasion na dira do kadwan do timban daw. Mian dira do Corinto o omsobna si San Pablo amna chinabdibdis ava ya no addaw kano kachita na so ichapia da as kano kapayvidi na no mapia a kapaychakasa da.

No manoma a parte no tolas aya am explanasion ni San Pablo do maistrikto ori a inahes na a onotan da. Niaya am maynyen do aktokto da amna komnavos ya a makasoyosoyot do nakapanehseh da as kapayvidi no mapia a kasa da. Nangdaw pa dira so sidong da dira do makasiasi sa a kakakteh do Judea. No kavosan no tolas aya am explanasion ni San Pablo a komapet do anongen naya takwan mian sa o mayhahaw a di sinchad dia a asa ka apostol.

Outline

Introduction 1:1-11
Si Pablo as kano timban aya do Corinto 1:12–7:16
No sidong aya dira do Cristiano do Judea 8:1–9:15
No defensa ni San Pablo do anongen naya a asa ka apostol 10:1–13:10
Conclusion 13:11-14

1 Si Pablo ako a pinidi no Dios a apostol ni Jesu Cristo
a makayamot do inolay no Dios as kani Timoteo a kakteh ta.
Tayto kami a maytolas dinio do timban aya no Dios do
Corinto as kaninio atavo a tawotawo no Dios do provinsia
no Acaya.*
2 Bendisionan kamo no Dios Ama as kano Apo taya
a si Jesu Cristo as kapakarawat nio pa so grasia kano
kaydamnayan no aktokto.

No kapamahemahes ni Pablo do sidong no Dios do pandidiwan

3 Pamahmahsan ta kano dadayen ta o Dios as Ama no Apo
taya a si Jesu Cristo a iya so pakayapoan no atavo a kasisien
kano sidong,
4 a iya so tayto a mapangdengdet kano mapagsagsal
diamen do atavo a pandidiwan namen a nia mismo a
ichaparin namen pa a manidong kano mapangdengdet sira

* **1:1 1:1** *Anmana:* Greece.

so mian do pandidiwan do kaparin namen a mapatoyo sia o chinaproyban namen aya a kapichapian kano sidong na diamen no Dios do pinandidiwan namen,

5 takwan do chinaharan no pinandidiwan namen a akma so nakapandidiw ni Cristo am minonot o rakoh a tinoroh na a sidong a nia so chinapayagwanta namen.

6 As an mian o pandidiwan namen am makayamot ya do kachita namen sia o kalibrian nio kano kapaypagsal namen dinio as an mian o marawat namen a sidong kano angdet do pandidiwan am niaya pa mismo o ichaparin namen a somidong dinio a mayagwanta do payparahanan taya a pakasisian.

7 Dawa tayto a rakoh o kasaray namen nia o kaparin nio a mayagwanta a makayamot do katoroh na dinio so sidong kano angdet a akma so nakasidong na diamen.

8 Kakakteh, ichahoho namen pa a ipapanmo dinio o nakaoyod namen a nanngannga kano narakoh so pinandidiwan do provinsia no Asia ta do vata namen as nawri dana o tawsan no viay namen.

9 Do chinadidiwan namen sia am nawri dana o natongdo a oras no kadiman namen amna sinerbi na ya no Dios a inanawo diamen a di machidepende do tanyan namen a maparin an dia voken a no kasaray namen no Dios a iya so mirwa a omviay sira so nadiman.

10 Pinavawa na o masigorado ori a kadimanan namen kanaw as katayto na mavidin a machonong diamen, dawa iya o tayto namen a pinarawatan sia o viay namen a omlibri diamen do pannganngan namen.

11 Mavidin nio yamen a ipachahoahok tapian makapachisoyot kamo pa dira do aro saya a mamahemahes do Dios do katayto da makavoya sia o kasisien no Dios a atbay no kapachahoahok da diamen.

No nakabdis no plano ni Pablo a mangay do Corinto

12 Magsal kami a makavata sia o kasigorado namen sia o nakapia no kaparin no viay namen do salapan no atavo a tawo as kanatonan dinio, ta natayo ava o viay namen do kawnot namen do kanamonamoan a yamot do sidong no grasia diamen no Dios asna do tanyan namen ava ya a mapaparin.

13 As an maytolas kamiaya dinio amna pavatahen namen o ichakey namen a vatahen do kaintindian nio sia. As ichahoho ko an mapia o kapayiintindi ta,

14 tapian do kapia no kapaysisinchad ta kano kapayiintindi ta am maparin ta a ichagsal o kadwan diaten a akma

so kagsal ko anti ninio an mawara o kapayvidi no Apo taya a si Jesus.
15 Dawa do kapanmo ko so kapia no kapaypapanmo ta
am niplano ko o kangay ko dinio so maypidwa tapian
masoyosoyot ta a maychakasa.
16 Ta niplano ko o kasali ko dinio do kapangwan ko do
Macedonia as alit na pa do kapayvidi ko a mangwan do
Judea tapian ichayangay nio pa yaken a padinawen.
17 Amna makayamot do nakadi na makatohoran no plano
koaya amna vatahen nio na paro o kaakma ko so kaaroan
no tawo a nawri so konsideran o tanyan da ichapia a nia so
ichasonong a omdibdis so plano da?†
18 Akma so kaparin na ichasaray no chirin no Dios am
maparin nio a ichasaray o pinawnonong namen dinio.
19 As no tayto namen aya pawnononongen dinio kanira no
rarayay ko saya sa Timoteo kani Silvanus‡ am no Manganak
aya no Dios a si Jesu Cristo a iya so diabdibdis as maparin
a ichasaray.
20 Ta iya o tayto a ipakatongtong no atavo a promisa no
Dios as pakayapoan no ipamato ta so Dios.§
21 Iya o Dios aya a tayto a omparin diaten atavo a mavidin
a mahni so saray ni Cristo a iya pa so minpidi diaten,
22 as kapataywawa na diaten a tawotawo na a yanan no
Espirito na a nia so ipasigorado na so manam na pa sa a
parawaten diaten.
23 As no Dios taya mismo o hapen ko a testigo do kapanmo
na sia o kabo no matarek a pinakayapoan no di kori
nanyeng a mangwan dinio dawri do Corinto an dia no
kapavawa ko dinio do marahmet a disiplina.
24 Amna pangayen nioava do aktokto nio o kahoho namen
a fermi a manmanma dinio do komwan do panganohdan
taya takwan arava o yokoyokoran ko ninio do komapet
diaya asna no tayto namen a ichahoho am no kapakatoroh
namen so kasoyosoyotan dinio.

2

1 Pinasivog ko o kadi ko mirwan a mangay a omdisiplina
dinio,
2 ta ango paro inakyan ko nia o kapakaynyenyen ko dinio
a tayto a makatoroh diaken so kasoyosoyotan.
3 No chinatarem no natolas kori dinio do nanma am no
kahoho ko nia o kapaysonosonong pa no atavo a manam
so kapayvovoya ta, ta maraway sigoro an inio a yanan no

† **1:17 1:17** *Do Griego:* masonong a maypayraray so oon kano omba. ‡ **1:19 1:19** *Anmana:* Silas. § **1:20 1:20** *Do Griego:* no kavata ta so Amen.

kasoyosoyotan ko o mismo a pakayapoan no kangsah ko, as alit na pa sigoro o kadi na nawrian no ichasoyot nio o kayan no didiwen ko.
4 Nasonong ava o nakapaytolas kori dinio so akma sawri so kaparin a tolas, ta no kakawyoran na am pinachirayayan no hoo ko, dawa pangayen nioava do aktokto nio o kakey ko a mapakaynyenyen dinio asna no kakey ko a mapapanmo sia dinio o rakoh a addaw ko ninio.

No kapakabo do nakagatos

5 Oyod o kayan no napayrahet diaten amna no chinarah-metan na nia am yaken ava asna inio.
6 As no asa aya a ka tawo a pinakayapoan na nia am tayto dana nanawob o tinoroh nio sia a disiplina kano ipaynananawo nio sia.
7 Dawa paychakasan nio na sia pakaboan as kapia dana no karisibi nio sia, ta tarek na ichararayaw o manghavas aya a kapanehseh na.
8 Tayto ko akdawen dinio o karisibi nio na sia a mapavoya dia so rakoh a addaw.
9 No pinaytolas kori dinio am no kakey ko pawri a omdididiw sia an ara nio anohdan o niyokoyokoran ko sawri ninio.
10 Tayto ko ipakamia o nakapakabo nioaya do mian aya so sinadan as an mapakabo ako am makayamot do kaniaya no mapia dinio as kano mayanong do salapan ni Cristo.
11 Asa pa ipayanong no kapakabo ta am tapian abo kawtapan na diaten ni Satanas takwan mapanmo ta o kaoyod na aro no parinyen na a ipanentasion.
12 Do nakapangwan ko do Troas a mapawnonong so Evanghelio aya a komapet di Cristo am minyan o mapia a oportonidad ko a mayserbi do Apo taya.
13 Amna do kalijat ko nia o kadi kori nakavoyan so kakteh taya a si Titus a pachinngeyan ko so komapet dinio am nakadekey ako dawri as nakangay ko na do Macedonia.

No litrato no kapaychawpit so kakawyoran aya

14 Amna pamahmahsan ko o Dios a iya so tayto a mapasinchad niamen a pachirawatan ni Cristo a nia so ichaparin namen a mapapanmo no komapet sia a akma so kasingaw no angot no pabango.
15 Takwan makayamot di Cristo am akma tay pabango a mapia so angot do Dios a nia so tayto a mangot no atavo, mayalit o tayto dana sa nalibri as kanira no machisiay anti do Dios.
16 Niaya am angot no kadimanan dira do machisiay aya anti do Dios amna angot pa ya no viay dira do mian

dana so vayo a viay a abo so pandan. Do akmaya sia a mato a trabaho am sango paro mayanong kano maparin a parawatan sia!

17 Do sidong no Dios am magsal kami a makavata sia o kadi namen a akman so kadwan a tayto a maychakartos do kapananawo da takwan manamonamo o aktokto namen a mayserbi di Cristo, ta no Dios o napangay diamen do akmaya sia a anongen a iya so pachisalapan namen nia o viay namen.

3

No mato aya kaparin no kapayserbi do Dios sichangoriaw

1 Kaylangan paro pa o kapapiropirwa namen sia o kapasinchad namen dinio anmana kaylangan paro pa o kayan no rekomendasion namen dinio anmana no kapaparin namen so yapo dinio a tolas a akma so paparinyen da no kadwan saya mananawo?

2 Omba, ta inio o mismo a kaliran sia no tawo o kasivog namen a pachirawatan no Dios.

3 No viay nioaya a pinayavayo ni Cristo o tayto a liren no tawo a nia so sinerbian diamen ni Cristo a kwinta mapatolas sia. Amna tanoro ava o minpatolas sia ya an dia voken a no Espirito no maviay aya a Dios, as no tayto aya chinatolasan am arava akma so chinatolasan no pidipidit sa a bato, ta tayto a matolas as malir do tawo a chinatadian so viay.

4 Magsal kami a mapamato so trabaho namen aya a makayamot di Cristo do kasaray namen no Dios.

5 Ta makayamot ava ya do aran ango a maparin namen do tanyan namen an dia voken a do kasolivan kano ipakapamarin a parawaten diamen no Dios.

6 Iya o Dios aya a minparin diamen a ministro do vayo a paypanmoan. No vayo aya a paypanmoan am mian ava ya do nakatolas a panyokoyokoran an dia voken a do Espirito no Dios takwan no nakatolas aya a panyokoyokoran am nawri o ipavoya na o kapayanong ta makarawat so kastigo, pero no Espirito aya am tomoroh so viay a abo so pandan.

7 Do nanma aya a kaparin no kapayserbi do panayahboan no panyokoyokoran am oyod a mato, ta do nakapagtin sia o pidipidit saya do chinatolasan dawri a bato am katiban dava no Israelita sawri o komnyay ori a dangoy ni Moises a aran no nakatolas saya dia am mian o kavosan da as mapagtin so kastigo a kadimanan dira do mapasada sia.

8 Amna do sichangoriaw am matoato paroava o kaparin no kapayserbi do panayahboan no makatoroh aya so viay a no Espirito no Dios?

9 Ta an no kapayserbi aya do panayahboan no tomoroh
aya so kastigo as mato am chapanngo no katoato no kapay-
serbi aya do panayahboan no tomoroh aya so kasinchad
dana dira no Dios o tawotawo a mahosto do salapan na?
10 As no kakawyoran na am no adan aya a mato so
kavoyan sia am tayto nangopas do nakawara no matoato
aya a kaparin no kapayserbi,
11 ta an mian o avid no mangopas am matoato paroava o
di aya mangopas as dia machipanda?
12 Dawa makayamot do akmaya sia agsal namen am
mangdet kami a omnanawo nia do kaintindian da sia no
atavo,
13 a dia akma si Moises a yosad pa omolib so dangoy na do
salapan da no Israelita sawri do kapangopas no kominnyay
ori a katitiban na,
14 as sira o Israelita am navidin a mawlib o kaintindian
da sia a nia so tayto da kaparin a manda sichangoriaw do
kalir da so pinatolas aya ni Moises a nanma a paypanmoan.
Amna no olib aya no aktokto da am komaro a makayamot
do ka si Cristo no yanan no inmonmoan kano kaintindian
so nanma saya a nakatolas.
15 As manda sichangoriaw am mawlib o kaintindi da so
inmonmoan no liren da a pinatolas sa ni Moises.
16 Amna an sincharan da o Apo taya am maintindi da o
kakawyoran aya.
17 As no Apo taya am no Espirito aya a iya so tayto a
tomoroh so kalibrian do atavo a kavahoran no tawotawo
a yanan na.
18 Amna yaten a tayto dana chinaywangan so aktokto as
tayto dana makasinchad kano manganohed do mato aya a
Apohen ta am iyavayohen na yaten no Espirito aya tapian
maypangay o kavoyan sia do mismo ta viay o kaparin ni
Cristo.

4

No kaserbi sira no Dios o mahohbo a pachirawatan na sa

1 Dawa do katayto namen a nakarawat so akmaya sia
trabaho a makayamot do kasisien no Dios am mavidin kami
a magsal so aktokto as dia dispresio,
2 as katayto namen a maydidichan do atavo a matayo
kano mangotap a kaparin no kapananawo as kapapanmo
namen no kakawyoran aya so madirecho do kaintindian
sia. Do akmaya sia trabaho am magsal kami do salapan no
tawo kano Dios do kanamonamo no aktokto namen.

3 As an mian sa o di makaintindi so pawnononongen
namen aya Evanghelio am makayamot ya do kaskeh da a
manganohed no tayto dana saya mangwan do kakastigoan.
4 Takwan tayto sa nivotavota ni Satanas a iya so maynolay
do di pa nanganohed tapian di sa kasehdangan do Evanghe-
lio no makakniknin aya a Mangahwad ta a si Cristo a iya so
kasincharan so Dios,
5 as tayto a voyvoh a si Jesu Cristo o pawnononongen namen
a asa ka Apohen asna no karakohan namen ava, takwan tod
kami a pachirawatan ni Jesus a tayto a mayserbi dinio.
6 Ta no Dios aya a iya so napasitnan so sehdang kaychowa
do asa ka voko no chirin na o tayto pa tomnoroh so sehdang
do aktokto namen tapian mapanmo namen o makakniknin
aya a ipakapamarin no Dios a mian di Jesu Cristo.
7 As yamen a tayto akmay mahaha a banga o pinanahoran
na so oyod aya a rakoh so balor a kaynakman tapian nawri
o maypatalamad o rakoh a ipakapamarin no Dios diamen,
ta arava o mapaparin namen do tanyan namen.
8 Manngannga kami amna makapayagwanta kami.
Machispang kami amna madispresio kamiava.
9 Atetekan kami amna kanonolay kamiava. Mian o
katoneng da diamen a dimanen amna mawara o kalibrian
namen.
10 Tayto kami a fermi a mayrara so sentensia no kadi-
manan a akmay fermi dana a logar a dimanen a akma so
kaparin ni Jesus kaychowa tapian mavoya do mismo namen
aya karakohan o katayto na sivog a maviay ni Jesus.
11 Oyod o katayto no viay namen do pangananawan a
makayamot di Cristo tapian matalamad o ipakapamarin
aya ni Cristo do karakohan namen aya a masonong a
mararayaw.
12 Kakawyoran na sia am no tayto aya paswadan na-
men so viay namen a trabaho am mayinmonmoan so
kapakarawat nio so viay a abo so pandan.
13 Mian o nakatolas a makavata sia, “Chinasaray ko o Dios
as naparin ko ya a pangononongan.” Niaya o tayto namen
a mismo a kaparin do kanawri no pawnononongen namen o
tayto namen aya a chinasaray kano pinanganohdan.
14 Makayamot do kapachividang namen di Cristo am
tayto namen a ichasaray o kapayvangon anti diamen no
napayvangon aya so Apo taya a si Jesus do ito araw a
kapachichasa namen anti dinio a machivayat do Dios.
15 As no atavo saya a tayto namen a pakasisian am
makayamot do kachita namen so ichapia nio. Ta do
karoaro no papanmoan nia o grasia na am karoaro no
mamahemahes do Dios a nia so ipamato so ngaran na.

16 Dawa madispresio kamiava as aran akma sawri o
kapaypakaha no karakohan namen amna fermi a omyavayo
o angdet kano soyot namen a mayserbi di Cristo.
17 Takwan no tayto aya maynyed a pakasisian do tana aya
o pakayapoan no ipakarawat ta anti so abo so kapachikom-
paran as abo so pandan a kasoyosoyotan,
18 ta nawri ava o paylalakaman namen o mavoya no mata
do ato no tana aya an dia voken a no komwan sa do hanyit
o tayto namen a chitachitahen. Takwan no atavo a mavoya
no mata am mangopas kano mabo sa anti pero no tayto ta
pa saya dia voya am nawri sa o abo so kavosan.

5

No kaparin no karakohan ta anti do hanyit

1 As mapanmo ta ta an mararayaw o karakohan ta do
tana aya am mian anti o karakohan ta do hanyit a di dana
rarayaw a inamaog no Dios.
2 As oyod o kasanib ta mahoho nia o katadi dana dia o
karakohan ta no yapo aya do hanyit,
3 takwan an payvangonen na yaten am mian anti o vayo
a karakohan ta asna tod tava anti a pahad.
4 As do kaviay ta pa do tana aya am fermi ta makey
a omdichan do pakasisian amna no katod tava keyan a
komaro do viay do tana aya asna no kahoho ta a makarawat
so vayo aya a karakohan a tadi no nanma ori a karakohan
ta a makalo a mararayaw.
5 Niaya am no Dios o minpromisa nia as tayto na
pinasigorado do nakatoroh na nia o Masanto aya a Espirito
diaten.
6 Dawa masaray ta do aran ango a maparin do viay ta do
kapanmo ta sia o kasavat ta anti do Apo taya an karoan ta
o karakohan ta do tana aya.
7 Takwan ara sava nawri o pachidependian ta o mavoya
no mata ta, ta no Dios o ichasaray ta do atavo do viay ta.
8 As makayamot dia am magsal ta a makavata sia o
kapipia ta so kakaro ta do karakohan ta do tana aya tapian
makasavat ta na do Apo taya.
9 Amna mayalit do kadiman ta anmana kavidin ta pa
maviay am nawri o chitahen ta o kapakamia ta so Apo taya,
10 takwan maychaponged ta anti a machisalap nia o
karakohan ta di Cristo a iya anti so omhosga dia o atavo a
pinariparin ta as katoroh na anti so sinsinmo no natrabaho
ta.

No trabaho ni Cristo a mapasngen diaten do Dios Ama

11 Dawa makayamot do katayto namen a makatanggal
so manam aya a kapankaskad no Apo taya am omhemhes
kamiava a omkonvinyo so tawo a manganohed do vatahen
namen saya. As no Dios o makapanmo sia o kaoyod na nia
as ichahoho namen pa an ara dana mapia o kasinchad nio
so kaparin namen.
12 Ara namen ava pirwahen a ipasinchad o karakohan
namen dinio asna no kahoho namen nia o kayan no
maparin nio a ichagsal a itbay sira so tayto aya mapamato
so karakohan da a makayamot do pinakayakayapoan da as
kabo no sivog da a kapichapian.
13 An vatahen no tawo o kapachitatarek namen am
makayamot ya do kapayserbi namen do Dios as an vatahen
da o kapia namen kano kapakakeakey namen a adngeyen
am makayamot do kachita namen so pawnotan namen
dinio do mapia,
14 takwan no addaw aya niamen ni Cristo o mapawnot
kano mapasolsol diamen do atavo a parinyen namen do
kapanmo namen sia o nakadiman ni Cristo a makayamot
diaten atavo a nia so mayinmonmoan so nakapaytavo ta a
nadiman.
15 Nadiman sia a makayamot do atavo tapian an sino o
tinorohan na so viay am itoroh na o viay na a mayserbi
di Jesus a iya so nadiman kano nayvangon a makayamot
do gatogatos ta as kadi narana nawrian no chitahen na o
tanyan a pakamian so karakohan na.

16 Dawa no viay pava no asa ka tawo do ato no tana
aya o panovosovolan namen so kasincharan so asa ka tawo
amna itoneng namen o nakakma sia no sininchad namen di
Cristo kaychowa pero sichangoriaw am tayto dana nabdis
o kasincharan namen sia.
17 Takwan an sino o mian di Cristo am pinayvadiw sia
vayo no Dios as no atavo do viay na am omyavayo do
nakatadi dia o adan na a kaparin.
18 Niaya am trabaho no Dios a iya pa so tayto a napayvidi
diaten dia a makayamot di Cristo as katayto na a naparawat
sia diamen o anongen aya a mapawnot so tawo a mayvidi
sia.
19 No Dios a makayamot di Cristo o tayto a omrisibi
so atavo a mayvidi sia do nakawpas na sia o atavo
a chinapakaboan a gatogatos da as tayto na pinarawat
diamen o trabaho aya a mapawnonong so karisibi sira no
Dios o manganohed sia.
20 Dawa yamen o tayto a natovoy a mayliliak ni Cristo as
katayto na yamen no serbien no Dios a machisiasi dinio,

dawa tayto namen inio a akdawen do ngaran ni Cristo do kapayvidi nio na do Dios.
21 Takwan si Cristo a iya so abo so gatos am chi-
nakastigoan a makayamot do gatogatos ta tapian do kayan
ta na sia am makarawat ta so kanamonamoan a yapo do
Dios.

6

1 Dawa yamen a tayto mabenek a machahap do Dios do
akmaya sia trabaho am tayto namen inio a pachisiasian do
kadi nio pakaboan sia o sinmo no rakoh aya a grasia no Dios
dinio.
2 Ta niaya o vatahen na,

> "Mian o tinongdo ko a tiempo a kadngey ko dinio as katoroh ko so sidong do oras a kapangaylangan nio so kalibrian."

As tiban nio ta sichangoriaw o tinongdo naya a tiempo a
katoroh na so kalibrian.

No pinanngganngan sa ni Pablo

3 As an do diamen dana am pachivawan namen o
aran ango a maparin a pakayapoan no ichasaloval da no
maypasngen do Dios as kano iyan no paroan sia no tawo o
trabaho namen aya,
4 as kanawri no chitahen namen a onotan do atavo
a parinyen kano yanan namen o kaparin no sivog a
pachirawatan no Dios. Mavoya ya do kapayagwanta namen
do pakasisian diamen kan do kasaditan as panngannggan no
viay namen,
5 do kataho da diamen, kakalaboso as katetek da diamen,
do kapaytrabaho namen a mapohaw as mapteng.
6 Ipavoya namen o kasivog namen a pachirawatan no
Dios do kapakanamonamo namen so viay kano aktokto,
kapananawo namen so kapiahen, kapakatanoy namen do
atavo a mapavoya so kasisien kano addaw do atavo, as kano
kapachidepende namen do Masanto a Espirito do trabaho
namen aya.
7 Pawnonongen namen so mahosto o kakawyoran aya
as kanawri no matalamad o ipakapamarin no Dios a
pachidependian namen as kapakanamonamo namen so
kaparin no viay a nia so mapanghomis diamen dira do mian
so vatavatahen diamen.
8 Mabdibdis kamiava so kaparin no viay a mayalit o
kayan namen do torohan diamen so onor anmana do
pakamahboan diamen, do pakamian diamen anmana do
parahtan diamen. Mian sa o makavata sia o kapanloko
namen amna arava o kapaydaday namen.

9 Vatahen da o kabo no kasincharan diamen no tawotawo
amna arava o di makapanmo so komapet diamen. Ha-
hawen da no kadwan o nakadiman namen amna tayto kami
pa maviay. Mannganngа kami amna nadiman kamiava.
10 Mahara o pandidiwan namen amna fermi kami a
masoyosoyot. Makasiasi kami amna aro sa o torohan
namen so abo so pandan a kaynakman. Arava o tanyan
namen amna arava o di namen a dira a makayamot do Dios.
11 Tayto matalineng o kavata namen so akma saya sia
dinio a kakakteh do Corinto a makayamot do karakoh no
addaw kano kaktokto namen ninio.
12 As an mian sigoro o chinakolangan no kapaychakad-
daw ta am makayamot ava sigoro do nakapaykolang ko so
addaw ninio asna makayamot sigoro do nakapaypahaneb-
neb no addaw nio niamen.
13 Tayto ko ya pavatahen dinio a akma koy romanes a
kamanganakan do kahoho ko an patopdisan nio o addaw
namen aya ninio.

No rahet no kapachahap dira do di sa manganohed di Cristo

14 Machahap kamoava dira do di manganohed do
panganohdan taya, takwan arava o maparin a payahapan
no omonot do kanamonamoan as kano omonot do paka-
gatogatosan, a akma so kadi na maparinyan a mayrayay no
kasarisarian kano sehdang.
15 Ta arava o maparin a payahapan ni Cristo as kani
Satanas anmana maparin paro a mayalit o onotan no
maytarek so panganohdan?
16 Maparin paro o vahay no Dios a dadayan sira so
diosdiosan? Kapanmohen nio ta inio o mismo aya a tayto a
yanan no maviay a Dios, ta niaya o vinata na,

"Machipanghovok ako anti dira a mapawnot sira, ta
yaken anti o Dios da as sira anti o tawotawo ko."
17 "Dawa pachisiayan nio sa as kavidin nio a machitay-
wawa dira, kwana no Apo taya, as katadichokod nio na
do mararahet sawri a paparinyen da tapian hapen koynio
diaken,
18 as kayaken anti no Ama nio, ta mayvadiw kamo anti
a kamanganakan ko a mahahakay kano mavavakes,
kwana no makapamarin aya a Apo ta."

7

1 Dawa makayamot do akma saya sia a promisa diaten a
ichaddaw a kakakteh am mayanong o kapachivawa ta do
manlapolapos so aktokto as kano karakohan ta as kanawri

no mavidin ta chitachitahen o kapakanamonamo ta a mian so kamo do salapan no Dios.

No chintokto ni Pablo dira do kakakteh do Corinto

2 Tayto namen a ichahoho o kaywang nio do tawol nio
a omrisibi diamen takwan arava o pinakagatosan namen
anmana inotapan namen as arava o pinarahrahtan namen
dinio.
3 Ara koava ya vatahen do kakey ko a mapaytotwaw so
chinakolangan nio takwan vinata ko na o kafermi namen
a makanakem as maddaw ninio a mintras maviay kami as
kaparin namen a machitangked dinio do atavo a aran do
kadimanan namen,
4 ta rakoh o saray ko ninio as kaparin ko a omdaay no
komwan do kapichapian nio as kainio no tomoroh diaken
so kasoyosoyotan kano omyavayo so angdet ko an mian ako
do pakasisian kano kangsangsahan.
5 Ta do nakawara namen do Macedonia am arava o
kapaynehah no karakohan namen do kayan da no ma-
pakasiasi diamen do atavo a ngayan namen as kapachirapa
pa no kafermi namen a malijat ninio a nakadngey dana so
Evanghelio aya.
6 Amna no Dios aya a tomoroh so angdet am pinavayat na
o kawara ni Titus a nia so oyod namen a chinasoyot.
7 Chinasoyot namen o nakapayvovoya namen aya as
kanatonan no nadngey namen ori sia o kaoyod na a napia
no nakarisibi nio sia a nia pa so oyod na chinasoyot, as
kanakem na pa sia diamen o nakapanehseh nio as kaari nio
makanakem diamen as kahoho nio na a makavoya diaken
a nia so oyod ko a chinasoyot.
8 Oyod o nakamidiw na marahmet no natolas kori
dinio amna rakoh ava o sehseh ko a naytolas as aran
chinaynyenan kamo am nayendes ava ya.
9 As no tayto koaya a paysoyosoyotan am no nakatoroh
koavawri dinio so lijat no aktokto asna no nakapayvadiw
na nia a pakayapoan no pinanehseh nio as kapaypavawa
nio dia o pinakagatosan niori a nia so sivog a mayanong as
kahohoan ninio no Dios.
10 Takwan no kaskaskad so aktokto a yapo do Dios am
mapawnot so tawo a manehseh as mayvidi do Dios a nia
so oyod a mapia as tomoroh so kalibrian, amna no lijat no
aktokto no tawo a machisobna do Dios am mapawnot do
kadimanan.
11 Ta tiban nio pa kono o tayto aya naparin dinio. Oyod a
napia o nakaskaskad nio so karakohan nio as nakachita nio
so kapaysonosonong no atavo as nakalisto nio a omdisiplina
so sivog aya namarin so gatos do nakapayvavakel nio a

mapavawa so pachirapasan nio a disiplina a yapo diaken. Amna aran mian o kamo nio niaken am chinakey nio yaken a mavoya as nakahoho nio pa a domngey so niyokoyokoran ko ninio do komapet do tawo awri a nakagatos. Do diaya, kakakteh am tayto koynio a ipakamia do kaari nio minparin so mayanong nio a parinyen.

12 As do nakapaytolas kori dinio am voyvoh ava o kakey ko no kadisiplina nio so nakagatos awri as kano kapaysonosonong no atavo do pinakagatosan nawri asna naytolas ako do kahoho ko pa a omdididiw so addaw nio niamen. Do diaya am mapanmo no Dios o atavo.

13 Makayamot do akmaya sia a pinarin nio am oyod a rakoh o nakapayavayo no soyot kano angdet namen as kanatonan no nakapachirapa pa no nakadngey namen sia o nakaoyod na mapia no nakayavayava nio ni Titus a nia so chinabo no lijat no aktokto na as kano oyod na chinasoyot.

14 Ichakey ko pa o kapanmo nio sia ta do manam so nakangay dinio ni Titus am nidaay koynio sia do kaoyod nio a mapipia as karakoh no kasaray ko ninio as do diaya am arava o pinaychawawan ko, ta chinaproyban na kono o kaoyod no atavo saw a vinata ko a kaparin nio. As alit na am chinaproyban nio pa o kaoyod no atavo sa a vinata ko dinio.

15 Tayto kamo a fermi do aktokto na as kasanib na makanakem so napia awri a kayavayava nio nia as kanatonan no nakadngey nio sia kano nakatoroh nio dia so anib a asa ka pachirawatan no Dios.

16 Do kanakenakem ko so akma saya sia a naparin am oyod a rakoh o kasoyosoyotan ko as kapaypangay no saray ko ninio.

8

No kaparin no katoroh do Dios no asa ka Cristiano

1 Kakakteh, ichahoho namen pa o kapanmo nio sia o napaparin no sidong no Dios dira do mian saya do timtimban do Macedonia,

2 ta aran do panghovokan no pakasisian da kano kapakasiasi da am minyan pa o oyod a rakoh a kasoyosoyotan da a mapanatay kano somidong sira so kadwan a kakakteh ta.

3 Katestigoan ko ya do nakasivog na yapo dira no nakatoroh daya as machirapa pa daw am tomnoroh sa so manghavas kano logar da a ichaytoroh,

4 ta inahes da pa diamen o katoroh namen dira so privilihio a somidong sira so kakakteh ta sawri do Jerusalem.

5 Amna do di namen a inahahaw am voyvoh ava o sidong
aya o tinoroh da, ta nanma da itoroh o karakohan da a
mayserbi do Dios as kapasivog da sia o kadngey da diamen
do kania no mapanmo da a sivog a kakeyan nira no Dios.
6 Dawa do akmaya sia am chinahoho namen o kapirwa
dinio ni Titus tapian mapatongtong nio o pinasitnan awri
ni Titus a kapaychepeh so ichapanidong nio a nia so oyod a
mapia.
7 Tayto kamo na mahni so saray, kapipia nio na man-
gononong as katayto dana rakoh no kasolivan nio as katayto
rakoh no addaw nio niamen kano kanakenakem nio so
kadwan amna ichahoho ko pa an maypaypangay pa o
kayan no kasoyosoyotan nio do komwan do katoroh as kano
kapanidong sira so kakakteh a mian do pangaylanganan.
8 Amna ara koavaynio a iyokoyokod asna no kakey ko a
mapanakem nia dinio o katayto da aro no kakakteh ta a
masoyosoyot no akmaya sia a parinyen a sira so maparin
nio a pachalitan a nia pa so kavoyan sia o kasomnivog nio
a rakoh so addaw.
9 Ta mapanmo nio o makakniknin aya a grasia no Apo
taya a si Jesu Cristo a iya so taydira so atavo a kaynakman
am naytawo a oyod a makasiasi tapian yaten a somnivog
a makasiasi am mayvadiw ta a maynakem do nakaiya no
nayvadiw a makasiasi.
10 Dawa do komapet do akmaya sia am tayto ko vatahen
o kanawri no mayanong o kapatongtong nio sia o niplano
niori kaminsawan do kaari nio makapanmo so kainio no
napasitnan so akmaya sia,
11 tapian mavoya o kasivog nio a makey a mapatohod sia
o tori niori niplano a kapanidong,
12 as an somnivog do aktokto nio o katoroh nio am
ipakamia no Dios o maparin nio a ichaytoroh, ta pana-
panayahen nava a itoroh nio o abo dinio.
13 Amna ichakey koava o kainio no karahmetan as kabo
no itoroh no kadwan,
14 asna do kainio no yanan na sichangoriaw am
mayanong o kasidong nio sira so tayto aya mangaylangan
tapian an mawara o kainio no mian so pangaylanganan so
sidong am makarawat kamo so sidong a nia so mapia a
kaparin no kapaysidosidong nio.
15 Akma ya so nakatolas do Chirin no Dios a komapet dira
do taga-Israel kaychowa,

“No nakakpeh so aro am naysobra ava as no nakapa-
pere am naykolang ava.”

No nakatovoy da Titus do Corinto

16 Mamahemahes ako do Dios do katayto ni Titus a
makakma diaken so kanakem kano kaktokto ninio,
17 ta voyvoh ava o nakatovoy namen sia dinio o inangan-
gay na asna makayamot do kasivog na mahoho a makavoya
dinio.
18 Tayto pa o machivan sia a kakteh ta a iya so mapia so
kasincharan sia do mapia a kapayserbi na do komwan do
Evanghelio do atavo a timtimban,
19 as iya pa o napidi no timtimban a rarayay namen do
trabaho aya no kaparapit so sidong a nia so tayto rakoh a
pamahmahsan do Dios no atavo as kano kavoyan pa sia o
kasivog namen a mahoho a manidong.
20 Do akmaya sia trabaho am tayto kami a oyod a
makapatak tapian abo parahtan da diamen do katayto na
rakoh no kantidad no pamondanan namen aya,
21 takwan nawri fermi namen a chitahen o kalinis no
atavo a parinyen namen do salapan no Dios as kan do
kavoyan sia no tawotawo.
22 Tayto pa o asa ka kakteh a machirayay dira do dadwa
aya a iya so chinaproyban namen a mapangto as ma-
pawyoyod do atavo a parinyen na as tayto pa nayparakoh
so soyot a mayserbi a makayamot do karakoh no saray na
ninio.
23 No mavavata ko di Titus am rarayay ko ya a pachi-
rawatan no Dios dinio as sira o rarayay naya a kakakteh
ta am mayserbi sa ya as natovoy sa no timtimban a sira so
tayto a pamatoan si Cristo do mapia a dadakay da.
24 Dawa ipavoya nio dira o rakoh a addaw nio tapian
mapanmo da anti no kakakteh saya a mintovoy sira o
kaoyod no atavo saya a vinata namen a komapet dinio.

9

No anongen no Cristiano do kakakteh na a maykaylangan

1 Do komwan do katoroh aya so sidong dira do kakakteh
am taywara pava kaylangan sigoro o kapaytolas ko a
mapanakem nia dinio,
2 ta mapanmo ko o kasivog nio a mahoho a manidong a
nia so nidaay ko dira do mian aw do Macedonia. Vinata ko
o nakapakayapo nio pa kaminsawan a nakaprepara a nia
so narakoh a mapasolsol sira a makakma dinio a mian do
provinsia no Acaya,*
3 as tayto ko sa tovoyen o kakakteh ta saya tapian
makaprepara kamo a akma so tayto ko na nanakem do
kadwan a kasivog nio a mahanda a tomoroh,

* **9:2 9:2** *Anmana:* Greece.

4 ta maraway sigoro an mangay ako dawri kanira no
iMacedonia saya as kasnek nio do kadi nio pa mahandan
a akma so tori kori pinasigorado dira,
5 as dawa naktokto ko o kapayanong no kapanma ko
sira so kakakteh saya a omprepara so ipanidong nio a nia
so somnivog a ichasoyot nio a itoroh tapian di kamo anti
akmay chinaobligadoan a tomoroh.
6 Kawayakan nioava ta no mayhahaw so nimoha am
mayhahaw o yanien na as no naaro so nimoha am omonot
a aro o yanien na.
7 Dawa mayanong o kapaychaponged no tomoroh a nawri
so itoroh o pinasivog na do aktokto na a di chinaposposan,
ta ichaddaw no Dios o masoyosoyot a tomoroh,
8 as no Dios am kabendisionan na yaten so manghavas
pa kano pangaylanganan ta tapian maparin ta pa a maka-
panidong so kadwan.
9 Niaya pa o nakatolas a Chirin no Dios do komapet aya
dia,

"No madadam aya am masidosidongen as no
kapichapian naya am kawayakan ava anti."

10 As no Dios aya a tomoroh no mohahen no maytaketakey
as kano kanen ta atavo am iya pa o tomoroh nia atavo o
kaylangan nio tapian mian pa o maypangay a itoroh nio do
kadwan.
11 As no Dios am bendisionan naynio do atavo tapian mian
o kasoyosoyotan nio a tomoroh a nia so maytadiorong a
ichaaro no mamahemahes dia dira do tayto namen aya
parapitan so sidong nioaya,
12 ta no akmaya sia a pariparinyen am nawri ava o
atbayen na o pangaylanganan da no kakakteh ta saya asna
pakayapoan pa ya no oyod a mapia a kapamahemahes da
do Dios.
13 Rakoh anti o kapamahemahes kano kasoyot da no
makarawat aya so sidong amna voyvoh ava anti o marawat
daya o ichasoyot da, ta no rakoh da anti a pamahmahsan do
Dios am no kayan no kavoyan sia o katayto nio na somnivog
a omonot do kakeyan ninio no Mangahwad taya,
14 a nia so tayto ipaypasdep no kanakem da dinio kano
kapachahoahok da ninio do akmaya sia oyod a rakoh a
kapichapian a pinawnotan dinio no Dios.
15 Dawa pamahmahsan ta o Dios a iya so tomnoroh diaten
so regalo a abo so kapachikomparan.

10

No nakaexplika nia ni Pablo o ministerio na

1 Tayto koynio a pachisiasian a mapangay sia do aktokto
nio o matanoy kano mapia a kaparin ni Cristo amna mian
sa o makavata sia o kanawri no kaoyod ko a mangdet an
marayi ako dinio as katahaw ko do salapan nio.
2 Amna tayto ko akdawen dinio o kadi nio mamarinyan
so ichapospos diaken a makarahrahmet so vahevahey dinio
a kanatonan da no tayto aya maparahet so kasincharan
diamen a pachirawatan no Dios do kavata da so kaakma
namen so kaaroan no tawo.
3 Oyod o katod namen a akman so kaparin no tawo do
tana aya pero ara namen ava salangaten o kalaban namen
sa do tanyan namen a ayet,
4 ta yapo ava do ayet kano kasolivan no tawo do
mondo aya o yanan no saray namen an dia voken a
no makakniknin aya a ipakapamarin no Dios a nia so
omrarayaw so atavo a machisobna do kakawyoran aya.
5 No tayto namen saya kalaban am no mangotap
saya nanawo kano rason as kano kasolivan no tawo a
machisobna kano omsaloval so mahosto a kasinchad so
Dios. Chitahen namen o kapamahbo no aktokto no tawo
tapian sincharan da o mato aya a anohed ni Cristo.
6 As dawa sira o mavidin anti a machisobna do kawara
namen dinio am torohan namen sa anti so disiplina.

7 Kapiahen nio pa kono a iktokto o tayto a mismo a
kaparin no tawo. No mapamarahet saya diamen am idaay
da o kavoyvoh da a sira no tayto a omonot di Cristo amna
mayanong paroava an ara sa sivog a omonot di Cristo o
kapanmo da pa sia o kapaytawo pa diamen ni Cristo?
8 Maparin nio sigoro a vatahen o kagsal namen no
anongen namen aya amna vatahen namen pa ta no trabaho
namen aya dinio a yapo do Apo taya am arava o karahtan
nio nia ta ichapia nio ya as masigoro ko o kabo no di ko
makanitan do akmaya sia.
9 Amna pangayen nioava do aktokto nio o kakey ko a
omamomo ninio no tolas koaya,
10 ta mian sa o makavata sia o, “Mangdet kano marahmet
o kaparin no tolas na pero matahaw an machisalap do
tawo.”
11 Kapanmohen no makavata so akmaya sia ta an ango
chinangdet namen a vatahen do tolas namen am maparin
namen a ipachisalap a vatahen.

12 Itoneng namen o kayan no katahawan namen a akma
so kadi namen a makanitan a omparin so parinyen da no
nangay saya dinio do kanianit da dia vatahen o kaoyod
da mapia as kayosad da mapaykomkompara so karakohan

da do tanyan da kakeyan nia. Niaya paroava o sivog a makasnek a parinyen no makavata so kasolib na?

13 Amna an mian o kagsal no kapayliliak namen am tiban namen o kadi namen a manghavasan do pamandan no tinoroh no Dios a anongen namen do kapayserbi namen dinio.

14 As an mian sigoro o kaserbi namen so anongen namen aya do kayan no yokoyokoran namen ninio am arava sigoro ya manapas do kaari nio makapanmo sia o kayamen no nanoma a maparapit sia dinio o Evanghelio aya ni Cristo.

15 An mian o kapamato namen so anongen namen aya am nawri o manakem namen o natrabaho namen asna maparapas kamiava so natrabaho no kadwan. As no mavidin a dasal namen am no kapaypaypahni no saray nio as kaparin na pa maypangay pa no kaparinyan namen a machipayserbi dinio,

16 tapian maparin pa sa marapit no Evanghelio o mararayi sawri dinio a kavahayan a abo pa so nakarapit dira, takwan nawri ava o ichahoho namen o kapawnot namen do tori dana sa narapit no kadwan a mananawo.

17 Amna an mian o makey a mapamato am no Dios o logar na pamatohen asna no karakohan nava a nia so nakatolas do Chirin no Dios.

18 Ta arava o sinmo no kapangononong do tanyan a kapichapian asna nawri o rakoh so sinmo o kapakamia niaten no Apo taya.

11

No tinbay ni Pablo do di sawri oyod a apostoles

1 Ichahoho ko an di kamo machitnga do aro aya vaheva-hey ko,

2 takwan oyod a rakoh diaken o kapaylalakam ko dinio a padichanen do aran ango a ichabdibdis no aktokto nio do kawnot kano kaddaw ta no Apo taya, ta no kaparin koaya am akmay asa ka ama a tayto dana nachitrato no anak na kanakan a mavakes do asa ka mahakay a kakovoten na, as no tayto koaya parawatan dinio am si Cristo.

3 Fermi koynio a ichalijat ta haman ko an kawtapan kamo a nia so omdibdis so mapia a kawnot nio di Cristo a akma so nakawtap di Eva no masolib ori a boday.

4 Ta do kayan daya no mangay a mananawo dinio so matarek do ninanawan namen dinio am oyod nio sa ichakey a adngeyen. Mapawnonong sa so matarek a komapet di Jesus. Vatahen da o kayan no espirito a makasidong dinio a katadkan pa no narisibi nio naya a Masanto a Espirito

as kavata da pa so kayan no asa pa ka evanghelio am no kapachioon nio dira.
5 Amna an maparin nio sa anohdan o makavata aya so kaoyod da mapipia as tayto a mapaychawaw dinio am logar nio yaken a adngeyen, ta do hahawen ko am arava sigoro o paypapian da niaya kaniaken.
6 Mapia akoava maydiskorso pero mapanmo ko so hosto o pawnonongen koaya kakawyoran as no sivog ko a kaparin am matayo ava dinio.
7 Sigoro nawri o pakayapoan no ichavata nio so kahbo no anongen ko o kabo ori no aran dekey a paga a inahes ko dinio do nakangay ko a mapawnonong so Evanghelio no Dios dinio amna kapanmohen nio ta pinamahbo ko o karakohan ko tapian maparin kamo a maypato do kapayvadiw nio a kamanganakan no Dios. Ara paro do hahawen nio o rakoh a sinadan ko do akma sia?
8 Akma ko paro savay pinanakawan o kadwan a timban do kasira no chinarahmetan do logar a gasto ko?
9 Ta do nakangay kori dinio as kayan no kaylangan ko am arava o pinangahsan ko dinio asna sira o kakakteh tawri a yapo do Macedonia o tomnoroh no kaylangan kori. Pinavawa ko o kapangdaw ko dinio so sidong as mavidin ko anti a pavawahen o karahmet dinio a somidong diaken.
10 As do ngaran ni Cristo am vatahen ko ta arava sigoro o maparin ko a paswaden do kaparin ko a magsal nia o kaparin ko a di machidepende dinio a taga-Acaya.*
11 Mayinmonmoan paro ya so kadi ko addawan ninio? Omba, ta mapanmo no Dios o kasivog ko a maddaw ninio.
12 Amna no ichavidin ko a di mangahes so sidong dinio am tapian mabo o aro aya vahevahey da no kadwan saya a mananawo do kavata daya sia o kalit no kaparin namen a makarawat so sidong nio,
13 ta sira o akmaya sia am oyod sava ya apostoles, ta mangotap sa ya as toman sa ya a apostoles ni Cristo.
14 Amna ipaychaknin ava ya ta aran si Satanas am maparin a mayvadiw a akmay asa ka mapia anghel,
15 dawa ichaknin tava o kakma da si Satanas no pachi-rawatan saya a toman omonot do kapichapian amna no pamandan da nia am no kakastigo dira.

No pinandidiwan ni Pablo a asa ka apostol

16 Papirwahen ko pa iyahes o kapaypasinsia nio diaken ta aran vatahen nio o kataywara ko na am adngeyen nio pa o aro aya a vatavatahen ko, ta pamatohen ko pa o karakohan ko.

* **11:10 11:10** *Anmana:* Greece.

17 No vatahen koaya do kapamato koaya am yapo ava do
Apo taya, ta chirin ya no sivog a mangononong a mapamato
so karakohan na.
18 As do kaaro daya no mapamato so karakohan da amna
machangay ako pa a mapamato so karakohan ko.
19 Tayto dana rakoh o kasolivan nio pero maychaknin ako
do kadngey nio pa sira so abo saya so mapia a kasolivan.
20 Oyod daynio sonongen a iyokoyokod as kahap da pa
so kartos nio. Machinolay kamo a paysarasarayan da as
kadaay da nia o katayto da makaparin so akma saya sia
dinio.
21 Nawri sigoro o vata da a kaparin no somnivog a
apostol amna maparin koava o akma saya sia a parinyen
da dinio. Tayto sa mahengdet a mapamato so karakohan da
a nia so mapasolsol diaken a machitaha dira a mapamato
so karakohan a aran mapanmo ko o kadi na niayan no
parinyen no mapipia so aktokto a tawo.
22 An vatahen da o kaHebreo da am Hebreo ako pa. An
taga-Israel sa am Israel ako pa. Tayatayabo sa ni Abraham?
Aran yaken am tayabo ako pa ni Abraham.
23 Vatahen da o kapayserbi da di Cristo amna rakorakoh
paroava o natrabaho ko? Mayanong ava ya sigoro a vatahen
no asa ka pachirawatan ni Cristo amna aroaro paroava o
pinayparahanan ko a kasaditan no trabaho do Apo taya?
Nasanib ako na mapriso as kano makarawat so taho as
kasanib ko na manngannga a toneng a madiman.
24 Naypipidima darana yaken a kastigoan no Judeo sa so
tatdo ori poho kano sasiam a ka iplot no latigo.
25 Naypitdo dana o nakapahpah da diaken. Nibatoan
darana yaken. Naypitdo ako na mararayaw so sakayan
a bapor as kapayawawat namen so asa kahep kano asa
karaw.
26 Do masanib aya a kapaybibiahe ko am matatarek
a pangananawan no viay o nawara diaken. Mian o
pannganngan ko do kapayatovang ko do rakoh a moyog
a danom. Mian sa o navayat ko a bandido kanira no
Judeo kano Hentil a makey a omdiman diaken. Mian pa
o kadelikadoan no viay ko do rarakoh saya kavahayan,
do desierto a kaboan da no tawotawo, do taaw as kan do
kalaban sa a toman kakakteh ta sa.
27 Nadidiw ko na o kaoyod ko a mavanah makayamot do
oyod a rakoh a trabaho ko, kasanib ko mapohaw as kano
oyod a maymetmet a kapteng kano kawaw ko. Mian dana
o nakahen ko a kolang so payoayoben kano pachisirongan,
28 as katadkan da pa nia am machirapa pa o kadi ko
abhesan a malijat no atavo saya timtimban.

29 An mian sa o makaha pa so saray am tagrarahen ko o
kaparin daya as an mian sa o pinawnot da a makagatos am
marahmet diaken do kakey ko a machidiman nira.
30 Do kapospos aya diaken a mangononong so ipamato ko
so karakohan ko am nawri sa logar ko a pangononongan
o pinanahanan ko saya kasaditan as pannganngan no viay
ko a nia so mapavoya nia o kadekey no mapaparin ko do
tanitanyan ko.
31 As no atavo saya vinata ko am katestigoan saya oyod
no Dios a Ama no Apo taya si Jesus a iya so dadayen a abo
so pandan.
32 Manakem ko pa sawen a parapahen do pinaypara-
hanan ko saya am no nakapagwardia nia no gobernador
no patol a si Aretas o kavahayan no Damasco tapian
masigorado da yaken a maholi.
33 Amna nakapangotap ako do akma saya sia tawo do
nakawlot da diaken no rarayay ko a masahod do alat do
makarang awri a gadagada.

12

Si Cristo o yanan no atavo ayet ni Pablo

1 Arava oyod a kapian no kapangononong aya so ipamato
so karakohan amna do kapospos aya diaken am pavatahen
ko pa sa o pinavoya as pinapanmo diaken no Apo taya.
2 Mian o mapanmo ko a asa ka tawo a manganohed
di Cristo a inahap a iyangay do hanyit amna mapanmo
koava ta no Dios o makapanmo sia so hosto an no mismo
na karakohan o nangay aya do hanyit anmana no pahad
na. Katorse dana a ka kawan o nakarahan a nakayapo do
nakaparin na nia.
3 Maparin a voyvoh o pahad na anmana mian o karako-
han na no nangay aya do paraiso no Dios.
4 As no tawo aya am mian o nadngey na a nia so dia parin
a patoyohen as kano di sa parin a pavatahen no chirin no
tawo.
5 No akmaya sia tawo am maparin a mian o rason na a
mangononong so komapet do karakohan na asna do tanyan
ko na am nawri sa o mayanong a pangononongan ko o
mapavoya no kabo no mapaparin ko do tanitanyan ko.
6 An sivog a nawri o chitahen ko o kapamato ko so
karakohan ko am mapanmo ko o logar ko a pavatahen a
ipamato diaken no tawo a nia so somnivog a mapanmo da a
oyod amna paydidichanan ko o akmaya sia takwan ichakey
koava o kapamato diaken no tawo a manghavas pa kano
kasincharan da diaken do kapananawo ko.

7 Do kaoyod na aro no maparin ko a ipamato so karakohan
ko a akma so pinapanmo saya diaken no Apo taya am
tayto na pinaynolay no Dios si Satanas a tomoroh diaken
so rakoh a didiwen no karakohan ko a nia so ichadpet ko
kano mapakaro so kakey ko a mapamato so karakohan ko.
8 As naypitdo am nikdaw ko do Apo taya o kapakaro na
so akmaya sia a didiwen ko,
9 pero niaya o tinbay na diaken, "Torohan koymo so grasia
a ichapayagwanta mo, ta do kaboan no mapaparin mo
am nia o mismo a mapaypangay sia o kapanmoan mo so
ipakapamarin ko." Dawa pipiahen ko a manakem o kabo
no mapaparin ko tapian maypatalamad o ipakapamarin aya
ni Cristo do viay ko.
10 As makayamot di Cristo am ichaydamnay ko o kakahan
ko, kainsolto diaken kano atavo a kasaditan kano pakasisian
diaken takwan no mismo saya a kakahan ko o mapayvadiw
diaken a mayet as mahni so kasaray no Dios.

No rakoh a addaw ni Pablo nira no iCorinto

11 Tayto ako a nakachirichirin so mapanmo ko a di ko
logar a pangononongan amna pinasolsol nio yaken do
nakadi nio nachidimanan niaken dira do nangay saya dinio
a makavata so kaapostoles da amna no sigoro ko am arava
o kapipian da niaya kaniaken.
12 Natalamad dinio o somnivog a kaparin no asa ka
apostol do nakarakoh no kapayagwanta ko as kayan da no
makakniknin a napaparin ko a yapo do Dios.
13 Ara koavaynio a pinatarek dira do kadwan a timban, ta
an ango mapia a pinavoya ko dira am pinarin ko pa dinio.
Voyvoh a pinachitarek nio am no nakadi ko a nangahsan
dinio so sidong. Pakaboan nio yaken an ara niaya o yanan
no inyenen nio diaken.
14 Paypitdo ko na anti ya a mangay dinio am tayto pa
abo o nakapangahes ko dinio so aran ango a sidong. Inio
o kaylangan ko as no kartos nioava. Asa pa daw am no
inyapoan o mayanong a omdam so kamanganakan na as
no kamanganakan ava o omdam so inyapoan da.*
15 Arava sigoro o mian diaken a di ko a soyotan a itoroh
dinio a aran no mismo ko a viay do komwan do ichapia nio,
amna nia paro o ipaypahanebneb no addaw nio niaken o
kaoyod na rakoh no addaw ko ninio?
16 Tarek a ara pa sa dinio o makavata sia, "Oyod o kabo
no nahap na diaten a kartos amna mabo ava o chinahapan
na diaten do matarek."

* **12:14 12:14** Ividang sa ni San Pablo o manganohed sa di Jesus do Corinto a akma nay romanes a kamanganakan.

17 Kapiahen nio pa kono a naknakmen an dino yanan
no nibentahan ko dinio, ta aran do nakapaytovoy kori so
mangay dinio,
18 am pinayvanan ko pa di Titus so asa pa ka kakteh as
masigoro ko o kadi nio makaproyban dia o nakawtap dinio
ni Titus, takwan mapanmo ko o kaparin na nia tawo as
kapanmo ko so kapayalit no chintokto namen.
19 Maparin nio sigoro a vatahen o katayto namen a
omdefende so karakohan namen amna no kakawyoran
na a nia so katestigoan no Dios am tayto namen sa ya
a pavatahen do ngaran ni Cristo do kakey namen nia
maypahni o saray nio a ichaddaw a kakakteh.
20 As no kakawyoran na am ichamo ko an adasan ko
anti nio a abo do kakeyan ko ninio as kawara ko anti
dinio a maparawat dinio so disiplina do kayan da dinio
no maysosobna, maynanahet as maychokontra, mayagom,
maydaydaday as maparahet so kadwan, mapamato so
karakohan kano kadwan pa sa di mayanong a paparinyen.
21 Tayto ko haman an makarawat ako so pakasnekan do
Dios as kangay ko pa anti a mapanalasal so hoo ko do
kayan da pa anti dinio no di pa nanehnehseh no gatos da
as katori da pa mamarin so malalapos a pariparinyen kano
kapangadwan.

13

No manawdi a yokoyokoran nira ni Pablo

1 Pamitdo ko anti ya a mangay dinio as do kayan anti no
paysekasekaran a parinyen ta am kaylangan o kayan dadwa
anmana tatdo a makatestigo do tayto nio saya ireklamo
tapian maparin a kapanganohdan o reklamo nio saya.
2 Dawa tayto koynio patanggalen a akma so nakapatang-
gal ko dinio do nanma ori a kangay ko dinio, ta do
kangay koaya anti dinio am pahamohen ko sava parawatan
so disiplina o tayto pa dia tomnadichokod do tori kori
pinatanggalan sira a pakagatosan da.
3 As do kapangahes nio so proyba do kasivog ko a apostol
ni Cristo am niaya anti o atbay na, ta mavoya nio anti o
ipakapamarin ni Cristo do makarawat saya so disiplina.
4 Oyod o nakaakma nay makaha do nakapachinolay na
papasken do kros pero tayto sia maviay a oyod a rakoh
so ipakapamarin a yapo do Dios. As maparin a vatahen o
kakaha namen pero tayto o ipakapamarin kano othoridad
namen a yapo do Dios do akma sia trabaho do kayan namen
di Cristo.

5 As no mayanong nio a askaskaren am no mismo nio a
karakohan an ara kamo somnivog a mavidin a masaray ni
Jesu Cristo as kalogar nio a fermi a makanakem so kayan
na dinio a katadkan na an ara pa dia somnivog o nakarisibi
nio sia.
6 As do hahawen ko am an parinyen nio ya am makon-
vinyo kamo pa do kasivog namen a tawo no Dios as
apostoles ni Cristo.
7 Tayto namen a akdawen do Dios o kabo no parinyen
nio a logar nio a pakarawatan so disiplina amna no kakey
namen ava makahap so onor a mapipia a mapawnot so
tawo a maypapia asna ichakey namen o kainio no mavahey
a mapipia a aran akmay mapavoya ya so kadi namen a
makaserbian so othoridad namen.
8 Ta no anongen kano chitahen namen am no kapasolsol
namen so kawnot do mapia, as dawa an abo o yokoyokoran
namen ninio am akmay abo o othoridad namen dinio.
9 Masoyot kami an yamen o vatan so makaha as abo so
othoridad do kabo no yokoyokoran namen ninio do kahni
dana no saray nio, ta nia o sivog namen a ichahoho a
kaparin nio.
10 Tayto koynio a paytolasan tapian an mawara ako anti
dinio am kaylangan pava o kayan no disiplinahen ko, ta no
othoridad aya a tinoroh diaken no Apo taya am no kaparin
ko so atavo a ipaypahni no saray nio asna no kapangastigo
koava nia.
11 Pakavosen ko na o tolas koaya a mamidimidin dinio
so Dios. Chitachitahen nio o kapia no dadakay nio as kano
kawnot nio do yokoyokoran ko saya ninio. Makapia kamo
so anod as kapakaradinep nio so viay a nia so kavoyan so
kapachipanghovok dinio no Dios a pakayapoan no addaw
kano karadinepan.
12 Mapakapia kamo so Dios do kadwan dinio a makakak-
teh.
13 Tayto pa sira mapakapia so Dios dinio o kakakteh ta
saya dia.
14 Itoroh pa dinio o grasia no Apo ta a si Jesu Cristo as kano
addaw no Dios Ama as kapachasa na dinio no Masanto aya
Espirito.

Tolas ni San Pablo Dira do Taga-Galacia

Introduction

Do kapaypaaro no manganohed do Evanghelio aya ni Jesus as karapit na sira so dia Judeo am nawara o kwestion aya a komapet do pidipidit an logar pa saya onotan tapian abnekan so somnivog a Cristiano. Pinananawo ni San Pablo o kadi narana no pidipiditan a chitahen a patongtongen takwan no saray ni Jesu Cristo o soyid no viay no asa ka Cristiano. Amna nabo sava o minsobna sia ya ta nawri o pinawnonong da o kawnot do pidipidit tapian mahosto ta do salapan no Dios.

No Galacia aya am asa ka kavahayan do provinsia do Asia Minor a sakop no Roma. No tolas aya o minpawnot sira so aro sa a nabdis so panganohdan a mayvidi do nanawo kano onotan no Cristianismo. Malir pa dia o proyba sa do kaasa na ka apostol ni San Pablo a asa ka pinidi no Dios a maparapit so Evanghelio do atavo a kanatonan da no dia Judeo. Malir pa dia o mapia a explanasion an maypango o kapayvadiw na mahosto no asa ka tawo do salapan no Dios. No kavosan no tolas aya am komapet do dadakay no asa ka Cristiano a nia so resolta no addaw kano saray na a mian di Cristo.

Outline

Introduction 1:1-10
No othoridad ni San Pablo a asa ka apostol 1:11–2:21
No Evanghelio aya no grasia no Dios 3:1–4:31
No anohed kano anongen no Cristiano 5:1–6:10
Conclusion 6:11-18

1 Si Pablo ako a asa ka apostol a pinidi no Dios. No tawo
ava o tomnovoy diaken an dia voken a si Jesu Cristo kano
Dios Ama a iya pa so minirwa a omviay si Jesus.
2 Yapo pa ya dira do atavo a kakakteh dia a rarayay
ko. Tolas namen ya dinio atavo a tayto a makpekpeh do
maychaponged a timban do provinsia aya no Galacia.
3 Tayto namen a akdawen o kabendision dinio kano
kapakarawat nio so grasia kano kaydamnayan no aktokto a
yapo do Dios Ama kano Apo taya a si Jesu Cristo
4 a iya so tomnoroh no mismo a karakohan na a omadidi
diaten kano mapanghomis diaten do pakagatogatosan do
mondo aya a nia so somnivog a mian do plano no Dios kano
Ama taya

5 a iya so mayanong ta a pamatohen kano dadayen a abo
dana so pamandan. Amen.

No mavoyvoh a kakawyoran a nanawo

6 Tayto ako a maychaknin do kaoyod nioaya makalo a
omonot do matarek a nanawo a komwan do kalibrian as
katadichokod nio do tomnawatawag aya dinio a makayamot
do rakoh a grasia ni Cristo.
7 No matarek aya ipananawo da am kakawyoran ava as
no kakey da a mapaychawaw dinio do katadi da do sivog
aya a Evanghelio a komapet di Cristo.
8 Amna an mian o mapawnonong so machikontra do
pinawnonong namen awri dinio, aran yapo do gropo
namen anmana aran asa ka anghel a yapo do hanyit am
kapanmohen nio ta mian sia o avay no Dios.
9 Mirwa ko pa ipanakem dinio o vinata ko naya dinio. An
mian o aran sino a mananawo so machikontra do tayto nio
na panganohdan am kapanmohen nio ta mian sia o avay
no Dios.
10 Vatahen ko paro ya do kakey ko a ipakamia no tawo?
Omba! Ta an no tawo o makamia niaken as dia no Dios am
mayanong akoava a pachirawatan ni Cristo.

No anohed ni Pablo a asa ka apostol

11 Kapanmohen nio a kakakteh, ta no Evanghelio aya a
tayto ko pawnononongen dinio am pinayapo ava no tawo.
12 Narawat koava ya do tawo as ninanawo ava ya diaken
no aran sino, ta si Jesu Cristo o mismo a napapanmo niaya
diaken.
13 Ari nio mapanmo o nakarahan a viay ko do kawnot
ko pa do anohdan namen a Judeo am oyod a nahara o
kapakasiasi ko sira so tawotawo sa no Dios do kakey ko a
omrarayaw so akmaya sia a panganohdan.
14 As arava sigoro dira do katovoan ko o naypaistrikto
kaniaken do kawnot dia o relihion namen aya a Judeo.
Chinita ko do pandan no maparin ko o kapatongtong ko so
anohdan da no apoapo namen sa.
15 Pero no Dios a iya so tomnongdo diaken a manam pa
so nakawara ko as kano tomnawag aya diaken do rakoh a
grasia na niaken,
16 am pinasinchad na diaken o Manganak naya tapian
ipananawo ko sia dira do Hentil. Dawa no tawo ava o
pinachipanmoan ko,
17 anmana nangay akoava dira do mian ori do Jerusalem
a apostoles, pero nangwan ako do Arabia as do kwanasaw
am nayvidi ako do Damasco.

18 Nakarahan o tatdo a ka kawan am nawri dana o
nakangay ko do Jerusalem a ombisita si Pedro as kapachasa
ko sia so kinse dias.
19 Ara pava o kadwan a navoya ko a apostol an dia si
Santiago a kakteh no Apo taya a si Jesus.
20 No tayto koaya a tolas dinio am nia sa o mismo a
naparin. Katestigoan no Dios o kaniaya no kakawyoran.
21 Kwanasaw am nangay ako do kavahayan sa do provin-
sia no Syria kano Cilicia.
22 Di da pa yaken a masinchad no nanganohed dana
saya di Cristo do matatarek a kakpekpehan do provinsia
no Judea.
23 As no moyvoh da mapanmo am no katayto ko na
mananawo nia o mismo aya panganohdan a chinakey ko
a pabohen as kano nia so pakayapoan no kapangatetek ko
so omonot dia.
24 Dawa oyod a rakoh o kadaday da so Dios do akmaya sia
a pinarin na do viay ko.

2

No nakapaypapanmo da Pablo kanira no kadwan pa sa apostoles

1 Nakarahan o katorse a ka kawan am nayvidi ako do
Jerusalem. Nachivan sa diaken sa Bernabe kani Titus.
2 Nangay ako daw do nakayokoyokod na niaken no Dios
a mapapanmo nia dira o pinananawo kori dira do Hentil
saya. Pinanma ko pa ya a ipanakem dira do sincharan
da sa a adngedngeyen do kakpekpehan daw tapian abo
o mapakamarahet so ipananawo ko a nia so maparin a
omrarayaw sia o nakarahan kano manam pa a kapananawo
ko.
3 Do nakadngey da so ipananawo koaya am chinakey da
dawa si Titus a asa ka Griego am niyokoyokod da pava a
omonot do panyokoyokoran aya no kapatoli.
4 Amna mian sa o nachisagel a toman kakteh a nawri
so chitahen o kapamarahet da sia o kalibrian taya a mian
di Jesu Cristo as kakey da pa mapaychawaw so kadwan a
mayvidi do adan aya kavahoran kano onotan.
5 Amna arava o nakabdibdis namen do kakawyoran aya
no Evanghelio a tayto ta paytetnekan tapian mavidin a
maytetnek o kakawyoran aya.
6 Sira o mismo awri a adngedngeyen da no nanganohed
sa di Jesus am arava o aran dekey a nirapan da do nanawo
ko amna ichabdibdis ava no anohdan ko o anongen da, ta
mapanmo ta o kadi na mangatatadkan no Dios so tawo.

7 As no kakawyoran na pa am sinincharan da o nakatoroh
na nia diaken no Dios a trabaho ko o kapawnonong ko sia
o Evanghelio aya dira do Hentil a akma so nakaparawat sia
no Dios di Pedro o kapawnonong na sia ya dira do Judeo.
8 Ta no Dios aya a minparin diaken a apostol dira do Hentil
am iya pa o minparin si Pedro a apostol dira do Judeo.
9 Dawa sa apostol Santiago, Pedro kani Juan a sira so
adngedngeyen da, do nakasinchad da dia o kayamen no
tinongdo no Dios a mananawo dira do Hentil a akma so
nakatongdo sira a mananawo dira do Judeo am nialamano
da yamen a pavoyan da nia o kalit namen a pachirawatan
no Dios.
10 No moyvoh a vinata da diamen am no kadi namen a
makawayakan dira do mian so kaylangan amna niaya o
somnivog a ichasoyot ko a parinyen.

Sa Pablo kani Pedro do Antioc
11 Do kwanasaw do nakangay ni Pedro do Antioc am
nisobna ko sia do kaoyod na matalamad no kadi na
mayanongan no pinarin naya.
12 Ta do kadi da pa nawaran no tinovoy sawri ni Santiago
a Judeo* am nakey pa a machihanghang si Pedro dira do
kakakteh ta saw a Hentil. Asna mawara sa o tinovoy ori ni
Santiago am nakey pava machihanghang dira, ta ihawa na
an mian o mavavata da sia no Judeo sawri.†
13 As do nakavoya da so nakapachivawa ni Pedro am
nyeng sa o Judeo sawri a machitaha aran mapanmo da o
kabo no rahet na, as aran si Bernabe am chinaposposan a
machitaha a makayamot do naparin aya.
14 Do nakavoya ko so kadi na mayanongan as kapa-
chitarek na nia do kakawyoran aya a Evanghelio am vinata
ko di Pedro do kadngeyan da sia atavo, "An imo asa ka
Judeo as di mo kawnotan o panyokoyokoran nio a Judeo am
paposposen mo paro sa o Hentil saya a nawri so onotan?

No saray o ichalibri no aran sino a tawo
(Roma 6:5-6)
15 "Yaten a Judeo am akma tava so kaparin da no Hentil
a di omonot do pidipidit sa,
16 amna mapanmo ta o kabo no mayvadiw a mahosto do
salapan no Dios do kawnot do pidipidit sa, dawa chinasaray
ta si Jesu Cristo a iya so machimavoyvoh a omparin diaten
a manamonamo do salapan na, takwan marawat tava ya do
mapia a pariparinyen ta.

* **2:12 2:12** Sira o tinovoy aya ni Santiago a Judeo am manganohed dana sa di Jesus. † **2:12 2:12** Mian o chinaydadakayan da sia no Judeo a kadi da machisaglan dira do Hentil an koman.

17 Pero an pasadahen o pidipidit no Dios no asa ka
tawo a sincharan narana a manamonamo a makayamot do
nakasaray na ni Cristo am maparin paro a vatahen o ka si
Cristo no pakayapoan no kapakagatos? Omba! Ta si Jesus
am sobnahen na o atavo a gatos.
18 No tawo a mayvidi do tinadichokoran na kavahoran am
nawri o makagatos.
19 Dawa nawri pava o chitahen ko o kapatongtong ko sira
so matatarek a paparinyen no asa ka Judeo as no tayto ko
na a chitachitahen am no kapakamia ko so Dios do viay ko.
20 Tayto dana o vayo a viay ko sichangoriaw a makayamot
do saray ko no Manganak aya no Dios, as dawa no adan a
kaparin no viay ko am tadichokoran ko na, takwan si Cristo
o mismo a yanan no viay ko as maynolay diaken a iya so
naddaw as tomnoroh no viay na a makayamot diaken.
21 Ichakey koava o kapabo ko so sinmo no rakoh aya a
grasia no Dios. As an vatahen ta o kaparin ta mahosto do
salapan no Dios do tanyan ta ayet do kawnot ta do pidipidit
sa am payvadiwen ta o nakadiman aya ni Cristo a abo so
sinmo.”

3

No paytadkan no kasaray kano kawnot do pidipidit

1 Inio a taga-Galacia, ango paro nawara do aktokto nio
dawa naychawaw kamo as katadichokod nio do tayto nio
naya mapanmo a kakawyoran a komapet do nakadiman ni
Jesu Cristo.
2 Iyahes ko pa ya dinio: Nirawat nio paro o Espirito
no Dios do nakawnot nio do pidipidit anmana do naka-
panganohed nio do Evanghelio aya do nakadngey nio so
ninanawo koaya dinio.
3 Kapiahen nio pa kono a iktokto ya. An somnitnan
kamo a omonot di Jesus do sidong no Espirito no Dios am
tadichokoran nio na paro sia as kaktokto nio nia o kaparin
nio a mapakamia so Dios do tanyan nio a ayet?
4 Nayagwanta kamo paro a pakasisien da do sincharan
nio a abo so sinmo?
5 Narawat nio paro o Espirito aya no Dios as kayan
no makakniknin a pariparinyen na do panghovokan nio
do nakawnot nio do pidipidit na sa anmana do naka-
panganohed nio.

6 Akma si Abraham am chinasaray na o Dios a mapa-
tongtong so nipromisa na as sinincharan sia a mahosto do
salapan no Dios.

7 Dawa tayto a matalamad o kasira no masaray no Dios o
abnekan so somnivog a tayatayabo ni Abraham.
8 As pinapanmo pa no Dios do manam so kayan no
nakatolas a Chirin na o kaparin no aran no Hentil a
mayvadiw a mahosto do salapan na a makayamot do
saray. Niaya o vatahen na, "Makarawat sa anti o atavo
a kavahayan so bendision a makayamot do asa ka tayabo
mo."
9 Dawa no atavo a tawo a manganohed a akma so naka-
panganohed ni Abraham am makarawat sa so bendision a
akma si Abraham.
10 No tawo a masaray nia o tanyan na mapaparin do
kawnot na do pidipidit sa am tayto sia do panayahboan
no kastigo takwan nia o vatahen no Chirin no Dios,
"Kakastigoan o atavo a di makapatongtong sia so atavo a
nakatolas a pidipidit."
11 Tayto matalamad o kabo no mayvadiw a mahosto do
salapan no Dios do tanyan na ayet a omonot do nakatolas
a pidipidit, takwan niaya o nakatolas, "No tawo aya a
sincharan no Dios a mahosto do salapan na am mian o viay
na a makayamot do saray na."
12 Oyod a matalamad o paytadkan no kasaray aya ni Cristo
as kano kawnot do pidipidit, ta niaya o nakatolas, "No tawo
a komtokto nia o kalibri na do kawnot na do pidipidit am
mayanong o kabo no pasadahen na, aran asa, tapian malibri
sia."
13 Amna inadidi na yaten ni Cristo do kastigo ta do kaiya
no mismo a romnawat so mahara a kastigo ta. Ta niaya o
nakatolas, "An sino o mapasek do kros am nakarawat so
mahára dana a kastigo."
14 Dawa sichangoriaw am maparin dana o aran sino a
sincharan a mahosto do salapan no Dios a akma si Abraham
as kapakarawat na so nipromisa naya no Dios a Espirito na
do kasaray na ni Jesu Cristo.
15 Niaya a kakakteh am maintindi ta do kapanmo ta sia o
kadi na maparinyan a abdibdisen no pinaypapanmoan an
tayoka dana ferman o katolasan na.
16 No promisa kano trato aya am tinoroh di Abraham kano
asa do tayabo na. Aro sava do tayatayabo ni Abraham o
yanan no promisa naya ta voyvoh si Cristo.
17 Niaya o ichakey ko a vatahen. No pidipidit aya
am tinoroh di Moises do masngen a 430 so ka kawan a
nakarahan no nakatoroh na so promisa naya a komapet di
Cristo, dawa maparin nava abdibdisen o nanma aya trato.
18 As an no logar taya marawat as ahohen ta pa do kawnot
ta do pidipidit am ara tava marawat a asa ka promisa; pero

tinoroh na ya no Dios di Abraham a makayamot do kayan no trato dia no Dios.

19 Ango paro plano no Dios a tomoroh pa nia o pidipidit saya. Tinoroh ya tapian maypatalamad o kaaro no sinadan no tawo a manda do kawara no tayabo aya ni Abraham a iya so promisa no Dios, as no pidipidit saya am pinagtin da no angheles a nanahan di Moises.

20 Pero no Dios a mismo o tomnoroh kano napatongtong so promisa naya a dia akma so pidipidit a kaylangan a patongtongen no tawo.

21 Machikontra paro o promisa aya do pidipidit saya? Omba! Asna no kapaytarek no kaserbian da. Ta an mapayvadiw na yaten a manamonamo no kawnot ta do pidipidit am nawri dana o onotan, pero makatoroh ava ta no kakawyoran na am ara tava makawnot dia.

22 As makayamot do kapaytavo no tawo a nakagatos a nia so vatahen no Chirin no Dios am no promisa aya kalibrian am maparin a marawat no aran sino a masaray ni Jesu Cristo.

23 Do kabo pa no saray ta am mian ta do panayahboan no pidipidit.

24 No pidipidit paya mismo o napasinchad nia diaten o sivog a kaparin no viay ta a manda do nakawara ni Cristo a omparin diaten a manamonamo do salapan no Dios.

25 Do katayto narana ni Cristo am ara ta pava do tiempo no pidipidit.

26 Ta makayamot di Jesu Cristo am tayto kamo na pinayvadiw a kamanganakan no Dios do nakasaray nio nia.

27 As no atavo a machividang di Cristo do nakabawtismo dira am mian dana o vayo a kaparin no viay da.

28 No kavoyan sira no Dios o atavo aya a manganohed di Jesu Cristo am ara pava o ichatatarek no Judeo kano Hentil, no mian so apohen kano abo so apohen, mavakes anmana mahakay, takwan do ngaran ni Jesu Cristo am tayto kamo na a maychakasa.

29 An ara kamo na di Cristo am tayatayabo kamo ni Abraham as kapakarawat nio pa anti so nipromisa naya no Dios dinio a akma so nakapakarawat ni Abraham so nipromisa sa no Dios.

4

1 Mapanmo ta am no asa ka metdeh a mian so rakoh a amohonen do ama na am arava o anohed na a maynolay do kaynakman no ama naya,

2 as dawa mian sa o machonong dia kano mapay-
nananawo sia a manda do tinongdo no ama naya a kaparin
narana a maynolay do amohonen naya.
3 Niaya mismo o kaparin ta a manam so nakasaray ta ni
Cristo. Mian ta do panayahboan no matatarek a onotan a
nia so mapakovot diaten.
4 Pero do tinongdo no Dios a tiempo am nawara do asa ka
mavakes si Cristo a asa ka Judeo a mian do panayahboan
no pidipidit.
5 Nawara sia a omadidi so atavo a mian do panayahboan
no pidipidit as kapayvadiw na diaten a kamanganakan no
Dios.
6 As makayamot do kapaykamanganakan narana dinio no
Dios am tayto dana do tawol nio o Espirito ni Cristo a iya
so tomoroh so anohed nio a tomawag do Dios a ichaddaw a
Ama nio.
7 Dawa tayto naranaynio a pinayvadiw no Dios a kaman-
ganakan na a mian dana so anohed a mangamohon, as
akma kamo pavay pachirawatan.

No ichahoho ni Pablo dira do taga-Galacia

8 Do nakarahan a tiempo do kabo pa no saray nio no Dios
am matarek o chitachitahen nio a nia sa so minpakovot
dinio.
9 Pero sichangoriaw am tayto nio na napanmo o
kakawyoran aya a mian do Dios as kano tayto kamo na a
nayvadiw a kamanganakan na. Dawa payvidian nio pava o
tayoka nio naya a tadichokoran a onotan kano kaparin no
viay.
10 Do nakarahan am do vata nio as nawri o ipakamia
no Dios o pariparinyen nio sa do matatarek a fiesta kano
kadwan pa sa pidien nio a araw.
11 An payvidian nio sa ya am arava o sinmo no rakoh a
lijat ko a omnanawo dinio.

12 Tayto ko akdawen dinio o kapakakma nio diaken a
omonot do kakawyoran aya a akma so nakasonong ko a
makakma dinio. Oyod koynio a ipakamia do dadakay nio
diaken,
13 ta naganit ako do kayan ko dinio a nia so chinavidividin
ko a omnanawo dinio,
14 pero pinakayapoan ava ya no kaskeh nio a domngey
diaken. Pinansin nioava o kakahan aya no karakohan ko an
dia no nakarisibi nio diaken a asa ka mato a pachirawatan
no Dios as kano akma so karisibi nio si Jesu Cristo.

15 Tod nio na paro kawayakan o soyot niori kanaw?
Mapanmo ko o karakoh no addaw nio niaken, ta an maparin
am tinoroh nio pa diaken o mata nio.
16 Amna pakayapoan paro no solian nio niaken sichango-
riaw o kavahey koaya nia dinio o kakawyoran aya?
17 No tayto saya mananawo so matarek dinio am matarek
o mian do aktokto da, ta ichakey da o kararayaw no mapia
a kapaychakasa ta as kasira dana no onotan nio.
18 Mavid o kapia no ipavoya da dinio an somnivog
da ichakey o ichapia nio, a dia moyvoh do kayan ko a
makavoya sira.
19 Ichaddaw ko a kamanganakan, tayto ako a rakoh so
kapandidiw a akmay asa ka ina do kapaynananawo ko dinio
a manda do kaparin nio na omonot do kakeyan ninio ni
Cristo.
20 Tayto oyod a rakoh o kahoho ko nia o karapit ko dinio
tapian mapia o kapaychakasikasisirin ta, ta tayto koynio a
ichalijat do karayi koaya dinio.

No trato sa a irepresenta da Hagar kani Sarah

21 Inio a tayto a makavata sia o kapayvidi nio a omonot
do pidipidit sa am ara nio mapanmo o inmonmoan da no
ichakey nioaya onotan?
22 Mian o nakatolas a nia so kaintindian ta sia. Mian o
dadwa ka kamanganakan ni Abraham. No asa am anak na
do pachirawatan na, pero no asa am anak na do sivog na a
kakovot.
23 No anak naya do pachirawatan na am nawara akma so
atavo a kametdehan pero no anak naya do kakovot na am
nawara a makayamot do nakapaypromisa nia no Dios do
katoroh na so asa ka tayabo di Abraham.
24 Niaya am tayto ipavoya na nia diaten. No dadwa saya
a ka mavavakes o mapavoya nia o dadwa saya a kaparin no
trato no Dios do tawo. No asa aya a trato am yapo do tokon
no Sinai a nia so irepresenta ni Hagar a asa ka pachirawatan
as pachirawatan so tayatayabo.
25 Si Hagar aya a yapo do tokon no Sinai do Arabia o
omrepresenta no atavo a tawotawo do Jerusalem a tayto
do panayahboan no pidipidit sa.
26 Pero yaten am arava o mapakovot diaten a pidipidit, ta
machangay ta do kavahayan aya do hanyit a mayngaran so
Jerusalem.
27 Takwan niaya o nakatolas,

"Imo a mavakes a di makapayanak am makasoyot
ka. Mayak ka do soyot mo, imo a di pa nakadidiw so
kapaymanganak. Takwan aroaro anti o akma na say anak

no mavakes a chinaroan no kakovot na kano mavakes awri a mian so kakovot.”
28 Kakakteh, yaten o kamanganakan aya no Dios a
nipromisa na a akma si Isaac.
29 Akma so nakakontra sia no anak aya no pachirawatan
aya si Isaac am kontrahen da pa yaten a kamanganakan no
Dios no tawotawo saya a tayto pa pakovoten no matatarek
a onotan da.
30 Amna niaya o vatahen no Chirin no Dios, “Abraham,
pakarohen mo o pachirawatan aya kano manganak naya
takwan arava o natay na do amohonen no anak moaya do
somnivog mo a kakovot.”
31 Dawa kakakteh, oyod a matalamad o kadi na may-
tayatayaboan diaten no pachirawatan aya a mavakes a
pakovoten an dia voken a no kapaykamanganakan na
diaten no Dios a malibri a akma so atavo a tayatayabo no
mavakes aya abo so mapakovot sia.

5

No somnivog a inmonmoan no kalibrian taya

1 Makayamot ta nilibri kamo na ni Cristo am makahni
kamo na as kadi nio na mayvidian do adan nioaya kavaho-
ran.
2 Katovidan nio kano kapanmohen nio ya. Nisobna
kano tinadichokoran na si Cristo no aran sino a mayvidi
a machidepende do kayan no tayongkad do karakohan na*
a asa a ka Judeo.
3 Pavatahen ko pa ta an sino o mayvidi a omonot do
akmaya sia a panyokoyokoran am katiban na o kabo no
pasadahen na a aran asa an nawri o ichasaray na a
ompayvadiw sia a mahosto do salapan no Dios.
4 Inio a komtokto nia o kapayvadiw nio a mahosto do
salapan no Dios do tanyan nio ayet do kawnot nio pa do
matatarek a pidipidit am tayto kamo na a nachisiay di Cristo
as katadichokod nio do grasia aya no Dios.
5 Takwan machimavoyvoh do kasaray ta ni Cristo do
sidong no Espirito no Dios o ipakarawat ta so kanamon-
amoan,
6 takwan do katayto ta na di Jesu Cristo am no nakatay-
ongkad ava do karakohan ta o maimportánte dana asna no
kasaray ta ni Jesu Cristo a nia so mavoya do addaw ta no
Dios kanira no kakakteh ta sa.

* **5:2** **5:2** No tayongkad aya do karakohan am no kapatoli da ta nia o niyokoyokoran nia no Dios si Abraham do nakatongdo na sia a ama no nasion aya no Israel. No akmaya sia a marka am kavoyan sia o kawnot da do pananawan da no Judeo. Mian ya do Genesis 17. No kapatoli aya am oyod da kaistriktoan a onotan no atavo a Judeo.

7 Ari dana mapia o kaintindian nio so kakawyoran aya
as sango sa o napaychawaw kano minpabhes aya dinio a
omonot do kakawyoran aya.
8 No akmaya sia a tayto nio pinaychawawan am yapo ava
do Dios a iya so tomnawag diaten.
9 Kapanmohen nio ta no dekey a kapaychawaw am akmay
libadora a makapaimoay so atavo a pachisaglan na a arina.
10 Amna tayto ko ichasaray o Dios do kasehdang na
dinio tapian maychakasa ta omonot do kakawyoran aya
a makayamot do katayto ta masa di Cristo. As tayto ko
masigoro o kapakarawat na so kastigo no makey aya a
mapaychawaw dinio.

11 Kakakteh, an ara oyod o vatahen da no maparahet
aya diaken do kavata da so kapananawo ko nia o kaparin
ta machidepende do kayan aya no tayongkad do karako-
han am logar da pava yaken a sobnahen. Takwan no
pakayapoan no solian daya niaken am no kapawnonong
koaya sia o kapachimavoyvoh ni Cristo a napasek no
Manlibri.
12 No tayto ko ichakey dira do mapaychawaw aya dinio
am no katod dava tayongkaran so karakohan da as no
kanganingani na pa no parinyen da!

13 Kakakteh, tinawagan naynio no Dios as ara pava o
pachikovotan nio; dawa onotan nio pa sava o marahet
a ichahoho no karakohan nio asna no kapayserbi nio do
kadwan dinio a makayamot do addaw.
14 Ta niaya o paytavoan no atavo a mapia a pariparinyen
anmana pidipidit, “Ichaddaw mo o kapayengay mo a tawo
a akma so kaddaw mo nia o romanes a karakohan mo.”
15 Pavawahen nio o kapaysosobna kano kapamarahet
nio so kadwan dinio a nia so ichararayaw no mapia a
kapaychakasa nio.

No viay a kontrolado no Espirito no Dios

16 Parinyen nio o Espirito no Dios a omkontrolado so
atavo a pavatahen, aktoktohen kano parinyen nio tapian
katadichokoran nio o atavo a kaparin no pakagatosan.
17 Takwan no ichakey no karakohan taya am machisobna
do ichakey no Espirito. As dawa moyvoh o kawnot ta
do kakeyan niaten no Espirito o ichaparin ta a makapay-
pavawa do marahet.
18 Dawa an ara no Espirito no Dios o mapawnot dinio
do pariparinyen nio sa am no pidipidit pa sava o tayto a
mapavoya nia dinio o mayanong nio a parinyen.

19 As oyod a matalamad an no ichakey no karakohan
o onotan no tawotawo, ta mavoya ya do malalapos a
pangtoktoan kano pariparinyen, pakasnekan,
20 kanianib sira so diosdiosan, kapachanito,
kapaysosobna, kapaydidiman, kaynanahet no kadwan,
kaket, kapanma so karakohan, kapangontra so kadwan,
kapaysisiay,
21 kapayagom, kadidinyaten kano kadwan pa sa a akma
sira sia. Pirwahen koynio a patanggalen o kabo no tawo a
makasdep do paypatolan no Dios a omparin sira sia ya.
22 Amna no tawo a kontroladohen no Espirito no Dios
am niaya o kaparin no viay na. Ichaddaw na o kadwan,
masoyosoyot, maydamnay o aktokto na, makarakoh so
pasinsia, makapichapia do kadwan, madadam, ichasaray a
omparin so vatahen na,
23 matanoy kano madisiplina. Arava o panyokoyokoran a
pasadahen no akma sia a tawo.
24 No atavo a tawotawo ni Jesu Cristo am ara pava
paynolayan no marahet a ichakey no karakohan.
25 Makayamot ta no Espirito no Dios o tomnoroh diaten so
vayo a viay am mayanong o kaiya no maynolay do kararaw
a viay ta.
26 Dawa nawri ava o chitahen ta o kapamato ta so
karakohan ta kano kapamarahet so kadwan a makayamot
do inanahet.

6

No anongen ta do kadwan a kapaysisidong

1 Inio a kakakteh, an mian dinio o nadodog do paka-
gatosan am inio a pawnoten no Espirito no Dios o mayanong
a mangay a omsisirin sia a makatanoy kano makahbo
tapian mayvidi dana mirwa a omparin so ichakey no Dios.
Amna makapatak kamo tapian di kamo a katentasionan.
2 Maysisidong kamo a mayrara so rahmeten no kadwan
dinio, ta niaya o ichaparin nio a makapatongtong so
panyokoyokoran ni Cristo.
3 An sino makavata sia o kabo no kakahan na am tayto
na lokohen o mismo na a karakohan.
4 Pakasigoradohen no aran sino dinio o kabo no ka-
paroparoan na manam so kavata na so kapia na as kadi
narana yosadan a mapakompara so viay na do viay no
kadwan.
5 Takwan mapanmo ta o kapaychaponged ta a tombay nia
o karakohan ta.

6 Kanakmen no asa ka tawo a nanawhen o kapayanong
no kasidong na so omnanawo aya sia do matatarek a
kaylangan na.
7 Maychawaw kamoava ta maparin tava lokohen o Dios,
ta an ango o tinokos no asa a ka tawo am nawri o yanien
na.
8 No tawo a nawri so chitahen o kapakamia na so
karakohan na am manyani anti so kastigo, pero no omchita
sia o kawnot na do kakeyan nia no Espirito no Dios do viay
na am manyani anti so viay a abo so pandan.
9 Dawa machitnga tava mamarin so mapia, ta do tinongdo
no Dios a tiempo am marawat ta anti o vahes ta an di ta
dispresio.
10 As do kayan pa no oportonidad ta am chitahen ta
o kapamarin ta so mapia do atavo a kanatonan da no
kakakteh ta sa di Jesus.

No kavosan no vidin dira ni Pablo
11 Yaken a si Pablo o mismo a mapatolas so kavosan naya
as dawa tayto nio a mavoya o kararakoh no letra na.
12 Sira o makey aya a mapaychawaw dinio do komwan
do tayongkad aya do karakohan am nawri o chitahen da o
pakamian nira no tawo as kano kapavawa da sia o katetek
dira no tawotawo sa a maskeh no nanawo aya a nakadiman
ni Cristo a makayamot diaten.
13 Sira o makavata aya sia o kapachidepende nio do
kawnot nio do akma sawri a panyokoyokoran am tayto da
idaay o kayan no omonot dira, as sira mismo am aro o
pasadahen da do vata da saya onotan.
14 Pero do diaken am pavawahen no Dios o kayan no
kadwan pa a pamatohen ko an dia voken a no nasakrifisio
no Apo ta a si Jesu Cristo a iya so napabo so akey ko no
pakamian so karakohan do mondo aya as iya pa o tomnoroh
diaken so panghomisan ko do pakagatosan.
15 No kawnot aya di Cristo am nawri o rakoh so sinmo o
kayan no vayo a viay a nia so iyavayo no dadakay ta, asna
no aran ango pava a pinariparin ta do karakohan ta.
16 Inio a omonot do kakawyoran am makarawat kamo
so kaydamnayan no aktokto kano kasisien, takwan inio o
somnivog a pinidi no Dios a kamanganakan na.
17 Tayto ko ichakey an omhes dana o aran sino a tayto
a maparahet kano omsaloval diaken, takwan no mismo
sa kolad no karakohan ko o omproyba dia o kasivog ko a
pachirawatan ni Jesu Cristo.
18 Kakakteh, bendisionan kamo pa atavo no Apo taya a si
Jesu Cristo as katoroh na pa dinio so grasia na. Amen.

Tolas ni San Pablo Dira do Taga-Efeso

Introduction

No TOLAS NI SAN PABLO DIRA DO TAGA-EFESO am ipapanmo na o plano no Dios a mapanayahbo so atavo a inamaog do tohos kan do tana aya do othoridad ni Cristo. Asa pa ya ka imbitasion do atavo a kamanganakan no Dios do kawnot da do kaparin no viay a nia so maimportante a parte no kaparin no atavo a maychakasa do panayahboan ni Cristo.

Malir ta dia o parinyen no Dios Ama a mapaychakasa sira so pinidi na a tawotawo na do kapakabo do gatogatos da as kalibri da do gatogatos da a makayamot di Jesu Cristo. Makatongtong o promisa saya no Dios do ayet no Masanto a Espirito.

No dayay no tolas aya am no kaparin no viay a mayanong do asa ka Cristiano tapian makatongtong o somnivog a kapaychakasa di Jesu Cristo. Matatarek o pinalitratoan so kapaychakasa taya di Jesu Cristo a iya so soyid no saray ta. Niaya sa o pakakman aya sia: (1) no timban o karakohan as si Cristo o oho; (2) no timban o vahay as si Cristo o soyid na; (3) no timban o kakovot a mavakes as si Cristo o kakovot a mahakay.

Malir pa dia o mensahe no makakniknin aya a grasia no Dios di Cristo. No grasia aya am sakopen na o addaw ni Cristo, no sakrifisio na, no kapakabo na kano kanamonamoan na.

Outline

Introduction 1:1-2
Si Cristo kano timban na 1:3–3:21
No vayo a viay di Cristo 4:1–6:20
Conclusion 6:21-24

1 Si Pablo ako a apostol ni Jesu Cristo a makayamot do
inolay no Dios a tayto a maytolas dinio a tawotawo na a
tayto a mavidin a omonot di Jesu Cristo.
2 Bendisionan kamo pa no Dios Ama kano Apo taya
a si Jesu Cristo as kapakarawat nio pa so grasia kano
kaydamnayan no aktokto.

No makakniknin a parawaten diaten no Dios a makayamot di Cristo
(1 Corinto 1:4-9; 1 Pedro 1:20-21)

3 Pamahmahsan ta kano dadayen ta o Dios as Ama no
Apo taya a si Jesu Cristo a iya so tomnoroh diaten so atavo

a sidong kano kasisien a yapo do hanyit a makayamot di Cristo.
4 Makayamot pa di Cristo am pinidi na yaten no Dios a manam kano nakamaog so mondo aya tapian manamon-amo ta a abo so kaparoparoan do salapan na,
5 as katongdo na diaten a mayvadiw a kamanganakan na a makayamot do addaw na a nia so adan na a plano a pinatongtong na di Jesu Cristo,
6 tapian dadayen o Dios do rakoh aya a grasia na niaten do nakatovoy na sia do tana aya o ichaddaw naya a Manganak,
7 a iya so minadidi diaten no raya na as kapakabo na diaten do rakoh a grasia na
8 a niaya so di na nibayoan a parawaten diaten,
9 as katayto na tomoroh diaten so kasolivan kano kapan-moan ta sia tapian mapanmo ta o plano naya a mian di Cristo
10 a niaya so kapaychakasa na anti so atavo a mian do hanyit kano atavo a mian do tana do tinongdo na a tiempo as kaiya no mamanito.
11-12 Makayamot pa di Cristo a akma so mian do plano no Dios am yaten a nanma a ompanapanaya sia am pinidi kano tinodin na yaten tapian dadayen kano pamatohen ta o ngaran na a iya so mapatongtong so atavo a mian do inolay na.
13 As makayamot pa di Cristo am inio a nakadngey so kakawyoran aya a Evanghelio a nia so nanawo no kalibrian as tayto dana a nanganohed sia am narawat nio o Masanto a Espirito a akma so nipromisa no Dios,
14 a nia so ichasigorado no karawat ta so nipromisa na sa a itoroh diaten tapian dadayen kano pamatohen o ngaran na.

No dasal ni Pablo dira do taga-Efeso
(Colosas 1:19; 2:9)

15 Dawa nakayapo do nakadngey ko sia o komapet do saray nioaya no Apo ta a si Jesus kano addaw nioaya nira no atavo a tawotawo no Dios,
16 am nibhebhes ko pavaynio a pamahmahsan do Dios as kafermi ko a makanakem dinio do kapachahoahok ko,
17 tapian no makapamarin aya a Dios a iya so Ama no Apo ta a si Jesu Cristo am torohan naynio so kasolivan kano maypaypangay a kapanmoan nio so komapet sia,
18 as kapasehdang na pa sia o aktokto nio tapian mapanmo nio an ango tayto nioaya a panapanayahen a tinawatawagan naya dinio as kano karakorakoh no balor no makakniknin saya a nipromisa na a parawaten diaten a tawotawo na,

19 as kano an ango di aya machipanda a ipakapamarin a
maytrabaho diaten a manganohed
20 a nia so pinavoya na do nakapayvangon na si Cristo as
kapamato na sia do kawananan na sia do hanyit
21 a mamanito kano atavo a ipakapamarin, anohed,
anongen as kano ngaran a dia voyvoh sichangoriaw as do
manam pa a tiempo a abo so pandan;
22 as pinarin na pa no Dios o atavo a mian do panayah-
boan no ipakapamarin ni Cristo a iya so oho no atavo a
nanganohed sia a abnekan so timban na,
23 a nia so karakohan na a iya pa so maynolay kano
pakayapoan no atavo.

2

No litrato no vayo aya viay ta a makayamot di Cristo

1 Do nakarahan a tiempo am arava o viay nio a abo so
pandan a makayamot do gatogatos nio.
2 Inonotan nio kanaw o marahet a pariparinyen no
tawotawo a di pa nakasinchad so Dios as mian kamo do
panayahboan ni Satanas a iya so apohen da no demonio
kano maypatol dira do tawotawo a machisobna do Dios.
3 As akma ta sira ya do nakarahan a minonot do marahet
a ichakey no karakohan kano aktokto as dawa somnivog ta
a mayanong a kakastigoan a akma sira.
4 Pero no Dios a oyod a rakoh so kasisien as kano
makayamot do rakoh a addaw na niaten,
5 am aran akma sawri o kaparin ta a makayamot do
gatogatos ta am tinorohan na yaten so vayo a viay a
makayamot do nakapirwa na maviay ni Cristo. Nilibri na
yaten a makayamot do grasia na.
6 As makayamot do nakapachasa ta di Jesu Cristo a
tinorohan so viay am pinachangay na yaten no Dios di Jesus
a maypatol do hanyit,
7 tapian ipavoya na do manam a tiempo o di aya
machipanda a grasia na niaten a makayamot di Jesu Cristo.
8 Makayamot do grasia no Dios o nilibri na dinio do
nakasaray nio ni Jesus. Niaya am yapo ava do tinanitanyan
nio, ta tinoroh dinio no Dios a libri.
9 Makayamot ava ya do mapia a pinariparin, ta tarek a
mian o mapakamato so karakohan na.
10 Tinorohan na yaten so vayo a kaparin no viay a
makayamot di Jesu Cristo tapian chitahen ta na sichango-
riaw a parinyen o sivog a ichahoho na diaten no Dios.

No kapakarawat ta so malit a anohed do Dios a makayamot di Jesus

11 Makayamot do akma saw a adan a kaparin no viay nio,
inio a Hentil as di pavidangen a makasinchad so Dios,
12 am naknakmen nio ta marayi kamo kanaw di Cristo as
estranghero kamo dira do tawotawo sa no Israel as kadi
nio a machangayan do promisa sa no Dios as kabo no
panapanayahen nio a kalibrian.
13 Pero makayamot di Jesu Cristo am inio a adan a marayi
do Dios am pinasngen kamo a makayamot do raya ni Cristo,
14 takwan iya o napaychakasa diaten do nakapakaro na
so pakayapoan aya no kadi ta maychakasan,
15 ta do nakadiman na am pinatongtong na o onoonotan
sa a nia so pakayapoan no di maychakasan no Judeo kano
Hentil,
16 as malit ta na a pinayvidi na do Dios as kapayvadiw
na diaten a maychakasa do nakapabhes na so paysosobnan
taya.
17 Ta iya o nawara a makaparin dinio a mayvidi do Dios,
inio a Hentil a adan a di makasinchad sia as kaninio pa a
tawotawo no Israel.
18 As makayamot pa di Cristo am magsal ta atavo do
salapan no Dios Ama do sidong no Espirito.
19 Dawa ara kamo pava estranghero, ta tayto kamo na a
tawotawo no Dios as membro no familia naya
20 a niaya so pinatnek do nanawo da no apostoles kano
profeta sira as si Jesu Cristo o mismo a soyid na,
21 as iya pa o maynolay diaten tapian mayvadiw ta a
manamonamo a yanan no Apo taya.
22 As si Jesu Cristo a makayamot do Espirito o tayto ta
pachichasan a yanan no Dios.

3

No ministerio ni Pablo dira do Hentil
(Colosas 1:24-29)

1 Dawa makayamot dia am mavidin koynio a ipacha-
hoahok aran akma sawri o katayto ko a makalaboso a
makayamot do kapayserbi ko di Jesu Cristo a nia so ichapia
nio.
2 As do ahahawen ko am ari nio na mapanmo o
nakapainkargado na nia no Dios diaken o trabaho aya a
kapawnonong so grasia naya dinio,
3 a niaya so pinapanmo na diaken akma so tayto ko a
ipapanmo dinio do maynyed aya a tolas ko
4 a dia pa so kapanmoan nio sia o kaintindian ko so
nanawo aya a komapet di Cristo,

5 a nia so dia pinapanmo dira do nanma a tawo amna
tayto dana pinapanmo no Espirito dira do apostoles kanira
no profeta.
6 Niaya o nanawo no kapaychakasa no Israelita kano
Hentil a makarisibi so nipromisa sa no Dios a makayamot
di Jesu Cristo do nakadngey da so Evanghelio aya.
7 Makayamot do ipakapamarin no Dios am tinorohan na
yaken so rakoh a privilihio a pachirawatan na a makayamot
do grasia na a mapawnonong so Evanghelio aya.
8 Aran akma sawri o kayan da no mapipia kaniaken
a tawotawo na am pinarawat na diaken o anohed a
mapawnonong sia dira do Hentil o di aya machipanda a
sidong kano kasisien ni Cristo,
9 as kapavoya ko nia do atavo a tawo o plano aya no
Nangamaog a Dios a dia pinapanmo do nakarahan a tiempo,
10 tapian no makakniknin aya a kasolivan no Dios
a mavoya dira do nanganohed* am sincharan darana
sichangoriaw no mian so ipakapamarin do tohos,
11 akma so adan na a plano a pinatongtong na di Jesu
Cristo a Apo ta
12 a iya so yanan no anohed kano agsal ta do salapan no
Dios a makayamot do saray ta nia.
13 Dawa do kayan no pandidiwan ko a makayamot dinio
am akdawen ko o kadi nio a dispresioan.

No addaw ni Cristo

14 Dawa makayamot do makakniknin aya a plano no
kalibrian am ipachahoahok ko do mato a Dios
15 a iya so Ama no atavo a nanganohed a mian do tana
aya kan do hanyit,
16 o kapaypahni na so saray nio kano kapaypangdet na
dinio do makakniknin a sidong no Espirito na,
17 as ka si Cristo a iya so ichasaray nio o maynolay do viay
nio do kararaw tapian do kayan no rakoh a kaintindian nio
so addaw na
18-19 am mapanmo nio kanira no atavo a manganohed
di Cristo o karakorakoh no makakniknin aya a addaw† ni
Cristo a nia so dia parin a matodah no pangtoktoan no
tawo, as kapakarisibi nio so maypaypangay a kasolivan
kano sidong no Dios a nia so ichatodah nio so kakeyan na
ninio.
20 Dawa dadayen o Dios a iya so makaparin so manghavas
pa kano iyahes ta sia anmana ichayiktokto ta a makayamot
do ipakapamarin naya do viay ta.

* **3:10 3:10** *Do Griego:* timban. † **3:18-19 3:18-19** *Do Griego:* no kawvovong, katohotohos kano kararahem no addaw.

21 Dadayen kano pamatohen sia no atavo a nanganohed
sia‡ a makayamot di Jesu Cristo. Dadayen sia a abo so
pandan! Amen.

4

No kapaychakasa ta a makayamot do Espirito no Dios
(Colosas 3:12-15)

1 Dawa yaken a asa ka priso a makayamot do Apo
taya am tayto ko a akdawen dinio o kachitachita nio so
kapakakma nio so kaparin no viay a kakeyan ninio no Dios
do nakatawag na dinio.
2 Mapakamahbo kamo as kapakatanoy nio. Makarakoh
kamo so pasinsia do kadwan dinio, as an mian o machisada
dinio am pakaboan nio a makayamot do kaddaw nio no
kadwan dinio.
3 As kafermi nio omchitachita so kapakasa nio do aktokto
a makayamot do karadinepan aya a tinoroh no Espirito
dinio,
4 takwan masa ta di Jesu Cristo a akmay asa a ka
karakohan. Asa o Espirito aya a mian diaten as malit pa o
tayto taya a panapanayahen a nia so resolta no nakatawag
na diaten no Dios.
5 Asa o Apo ta kano panganohdan ta as kano malit o
pakayapoan no kapabawtismo ta.
6 Asa o Dios a Ama ta atavo as iya o mato do atavo as
maynolay diaten atavo kano machasa diaten.
7 Pero matatarek o kasolivan a tinoroh ni Cristo do
mayponged diaten a ichaparin ta so mayserbi do Dios.
8 Akma so nakatolas do Chirin no Dios,
"Do nakapayvidi na do hanyit am nihomis na sa o
kalaban na sa as katoroh na so matatarek a kasolivan."
9 No ichakey na vatahen no, "Nayvidi sia do hanyit," am no
nakangay na pa do irahem no tana aya.
10 No gomintin aya am iya pa o tomnohos aya tapian mavoya
o ipakapamarin na do atavo.
11 As no tinoroh naya am apostoles kano profeta sira.
Mian pa sa o evanghelista, pastor kano maistros
12 a nia sira so mapaynananawo sira so tawotawo sa
no Dios tapian mayserbi sa dia as kapaychakasa da a
mapaypahni so saray no kadwan dira di Cristo*
13 a manda do katodah ta so kakeyan na niaten a
maychakasa do anohdan kano kasincharan so Manganak
aya no Dios a diabdibdis so saray,

‡ **3:21 3:21** *Do Griego:* timban.

* **4:12 4:12** *Do Griego:* no karakohan aya ni Cristo a no timban aya.

14 tapian di ta na akmay kametdehan a masonong a
mabdis so aktokto kano lokohen no masosolib saya a
mangononong so ipaychawaw da,
15 as do addaw am pavatahen ta o kakawyoran a nia so
kavoyan so kawnot ta do kaparin no viay a ichakey ni Cristo
a abnekan aya so oho,
16 a iya so paychakasan ta atavo a abnekan aya so
karakohan na a mayponged a mapatongtong so anongen a
tinoroh na diaten a nia so pakayapoan no ipaytetnek ta so
mahni do addaw.

No vayo a viay no omonot dana di Cristo
(Colosas 1:21; 3:5-9,12-15)

17 Do ngaran no Apo taya am tayto ko a vatahen dinio
o kadi nio makakman so kaparin no viay da no di aya
makasinchad so Dios, ta matarek o ichakey da do viay da.
18 Mavota sa do kakawyoran as kapachisobna no viay da
do kakeyan nira no Dios do kaskeh da a manganohed.
19 Ara pava o asnek da as pasivosivogen darana o
kapamarin da so marahet. Ara pava o omsaloval sira a
mamarin so malalapos a pariparinyen.
20 Niaya ava o ninanawan dinio a komapet di Cristo,
21 ta nadngey nio na o ninanawo namen dinio as ari kamo
na omonot do kakawyoran aya a mian di Jesus.
22 Dawa karoan nio na o adan nio a dadakay. Tadi-
chokoran nio o adan a kaparin no viay a nia so omonot
do pakamian so karakohan.
23 Payavayohen nio na o pangtoktoan nio
24 as kapatadi nio sia o manamonamo kano mapia a
kaparin no viay a tinoroh dinio no Dios.
25 Dawa pabohen nio na o kapaydaday nio as no
kakawyoran o vatahen nio do kadwan dinio, takwan
maychakasa ta na a membro no karakohan aya ni Cristo.
26 An somoli kamo am tiban nio o kadi nio makagatosan
as kawayakan nio manam kano kasdep no araw
27 tapian abo o oportonidad ni Satanas a mapakagatos
dinio.
28 Omhes dana manakanakaw o adan a manakanakaw as
no kapaytrabaho na tapian mian o iviay na so karakohan
na as kaparin na pa so makasidong sira so maykaylangan.
29 Maychirin kamoava so di mayanong an dia voken a no
ichapia awri as kano tomoroh so sidong dira do manngey.
30 Angsahen nioava o Masanto a Espirito no Dios a iya so
mian dinio a ichasigorado no kalibrian nio.
31 Pakarohen nio na o kapaninyen, lotod, soli, kapaydidi-
man, kapamarahet so kadwan kano kaynanahet.

32 Makarakoh kamo so kasisien kano sidong do kadwan
dinio as kasonong no kapakabo nio a akma so nakapakabo
dinio no Dios a makayamot di Cristo.

5

No kaparin no viay no mian do kasehdangan
(Colosas 3:16-17; 4:5-6)

1 Makayamot ta kamanganakan kamo na no Dios a oyod
na a ichaddaw am chitachitahen nio o kakma nio so kaparin
no viay a kakeyan na ninio.
2 Makarakoh kamo so addaw a akma so nakaddaw niaten
ni Cristo do nakatoroh na nia o viay na a makayamot diaten
a nia so oyod a pinakamia no Dios.
3 Mayanong ava o kayan no aran ango a malalapos a
pariparinyen a mavahey dinio, aran no kaktokto nio pa sia,
as kabo no kapayagom nio, ta tawotawo kamo na no Dios.
4 As tiban nio o kabo no vatavatahen nio a malalapos as
kadi nio mayistorian so abo so sinmo kano makasnek a nia
so di mayanong do kamanganakan no Dios an dia voken a
no kapamahemahes do Dios o pavatahen nio.
5 Mapanmo nio ta arava o panapanayahen na do paypa-
tolan ni Cristo kano Dios Ama no tawo a malapos so dadakay
kano pangtoktoan kano mayagom, takwan no ichalakam na
saya a dira am nia o payserbian na as no Dios ava.
6 Onotan nio sava o manloko saya a makavata sia o kabo
no rahet no akma saya sia a parinyen, ta niaya sa mismo
o pakayapoan no soli no Dios kano kastigo na dira do dia
manganohed sia.
7 Dawa pachivawan nio sa o akma saya sia a tawo.
8 Do nakarahan am mian kamo do kasarisarian, pero
tayto kamo na a machasa do Apo taya a si Jesu Cristo do
kasehdangan. Dawa chitachitahen nio o kaparin aya no
viay a mian do kasehdangan,
9 takwan no akmaya sia a kaparin no viay am mapia kano
mayanong as kano kakawyoran o onotan na.
10 Kapanmohen nio an ango ipakamia no Apo taya a niaya
so parinyen nio.
11 Pachivawan nio o pariparinyen da saya no mian pa do
kasarisarian, ta niaya mismo o mapavoya nia dira o karahet
na.
12 Aran no kavata sia so itayotayo da saya a parinyen am
oyod a makasnek.
13 Ta an do kavoya da so kaparin no viay do kasehdangan
kano kapanmo da so katayto da do kasarisarian as nawri
pa o ibhes da a omparin sira so adan da paparinyen.
14 Dawa mian o vatahen a akma sia,

"Imo a makaycheh am mayokay ka na. Mayvangon ka, imo a nadiman, tapian torohan naymo ni Cristo so sehdang."

15 Dawa makapatak kamo an ango o kaparin no viay nio. Makasolib kamo a dia akma sira so dia makapanmo so mayanong.
16 Serbien nio o tiempo nio do mapia, takwan no mondo aya am aro itoroh na a panyimotan so oras.
17 Makasolib kamo as kapanmo nio sia o inolay no Dios do viay nio.
18 Nawri o paynolayen nio o Espirito a omkontrolado dinio as dia no palek a nia so omrarayaw dinio.
19 Nawri o kawnononngan nio o mapaypahni so saray no kadwan dinio as kapakanta nio so salmo kano kanta sa a idaday nio so Dios a yapo do soyot no tawol nio,
20 as kapamahemahes nio do Dios Ama do atavo do ngaran no Apo ta a si Jesu Cristo.

No anongen da no asa vahay
(Colosas 3:18-19; 1 Pedro 3:1,7)

21 Pamahbohen nio o karakohan nio as kasinchad nio do anohed no kadwan dinio a nia so kavoyan so kanib nio si Cristo.
22 Inio a kakovot a mavavakes am mapamahbo kamo as katoroh nio so anohed do kakovot nio a mahakay a akma so katoroh nio so anohed do Apo ta a si Jesus.
23 Ta no mahakay am mian o anohed na kano anongen na do kakovot na a mavakes a akma so kaparin ni Cristo do karakohan naya a nia so timban a inadidi na.
24 Dawa akma so kasinchad dia no timban o anohed ni Cristo am inio a mavavakes am sincharan nio o anohed no kakovot nio.
25 Inio a kakovot a mahahakay am ichaddaw nio o kakovot nio a akma so kaddaw na nia ni Cristo o timban naya as nakatoroh na nia o viay na a omadidi sia,
26 tapian payvadiwen na ya a manamonamo as kavidin na sia pavawahen do pakagatosan a makayamot do Chirin na,
27 tapian risibien na sia a oyod na ipakamia as manamonamo a abo so mancha kano kaparoparoan.
28 Dawa mayanong o kaddaw nia no mahakay o kakovot na a mavakes a akma so kawnong kano kaddaw na no romanes na a karakohan. No asa a ka mahakay a maddaw no kakovot na am ichaddaw na o romanes na a karakohan.
29 Arava o mapaychanoanolay sia o karakohan na an dia voken a no kasikaso na sia a akma pa so parinyen ni Cristo do timban na,

30 a nia so karakohan na a tayto ta pachangayan.
31 “As do makayamot dia,” akma so nakatolas, “am
karoan no asa a ka mahakay o inyapoan na sira as
kapachichasa na do kakovot na, takwan asa dana sa vahay
anmana karakohan.”
32 Oyod a rakoh o inmonmoan na nia ta ipapanmo na
diaten an ango o relasion aya ni Cristo dira do nanganohed
sia.
33 Amna mayinmonmoan pa ya so kapayanong no kaddaw
nia no mahakay o kakovot na as katoroh pa no mavakes so
anib do kakovot na.

6

No anongen no inyapoan kano kamanganakan
(Colosas 3:20-21)

1 Inio a kamanganakan, anohdan nio sa o inyapoan nio a
niaya so yokoyokoran ninio no Apo taya a si Jesus.
2 “Torohan mo so anib kano onor o ama mo kano ina
mo,” a nia so manoma a mando no Dios a pachirayayan no
promisa a makavata sia,
3 “tapian mayendes o viay mo a maydamnay so aktokto.”
4 Inio a inyapoan am makayhawa kamo tapian abo dinio o
pakayapoan no kapachisobna da no kamanganakan nio sa
asna no kapayrakorakoh nio sira a paynananawhen kano
disiplinahen a omonot do kakeyan nira no Dios.

No anongen no pachirawatan kano apohen
(Colosas 3:22; 4:1)

5 Inio a mian so apohen am anohdan nio sa a mian so
anib as kanawri no chitachitahen nio o kapakamia nio sira
a akma so kapayserbi nio di Cristo,
6-7 as moyvoh ava an mian o makavoya dinio a ichakey nio
a pakamiahen asna makayamot ta si Cristo o Apohen nio am
mayserbi kamo a nia so inolay no Dios dinio. Pawyoren nio
o kapatongtong nio sira ya ta niaya o tinongdoan dinio no
Dios a trabaho nio
8 do kapanmo nio sia o ka no Dios no tomoroh so vahes
no atavo a pinarin no mian anmana abo so apohen.
9 Inio a apohen am makatanoy kamo dira do pachi-
rawatan nio sa as kapanmohen nio o kapachalit nio dira
a mian so Apohen do hanyit a dia mangatatarek.

No armas sa do kalaban ta do marahet
(Colosas 4:2-4)

10 Do pakavosan ko sia am do rakoh a sidong no Apo taya
am parinyen nio o inolay no Dios dinio a iya pa so tomoroh
so ayet a ichapatongtong nio sia.

11 Serbien nio o armas saya a tinoroh dinio no Dios tapian
maparin nio a panghomisan o sistema kano panentasionan
ni Satanas,
12 takwan ara tava machilaban do tawo asna di Satanas
kanira no rarayay na a dia voya a mian so ipakapamarin
do mondo aya a payserbian da no tawotawo a mian pa do
kasarisarian, a sira pa o ompawnot do aran ango a marahet.
13 Dawa serbien nio o armas aya a tinoroh dinio no Dios
tapian maparin kamo a manghomis do tentasion as kavidin
nio a mahni a maytetnek.
14 Fermi kamo a makahanda do kapavata nio so
kakawyoran a nia so akmay tahed a omaregla so onayen no
asa ka tawo as kayan no abo so kaparoparoan a dadakay
nio a nia so defensa no tawol nio,
15 as kapawnay nio sia o sapatos aya a nia so mapavoya so
kahanda nio a tomoroh nia o Evanghelio aya a mapayvidi
so tawo do Dios,
16 as kayan no saray nio a mangdet a makaparin sia
valaten o omnininyas a pana ni Satanas a nia so akma so
rakoh a valat a mian do tanoro no asa ka sinjalo,
17 as kadi nio a maykamadamadanan do nakalibri nio a
nia so proteksion no aktokto nio do panlokoan ni Satanas, as
kapamondan nio do Espada aya no Espirito a nia so Chirin
no Dios.
18 Do nakapawnay nio na sira ya am machahoahok kamo
do Dios a pawnoten no Espirito. Kapakadichayakay nio as
kadi nio mabdibdisan so kapachahoahok nira no atavo a
tawotawo na,
19-20 as kaniaken pa tapian torohan na yaken no Dios so
kasolivan kano angdet ko a mapawnonong so Evanghelio
aya a dia pinapanmo kaychowa as tayto a pinainkargado
diaken a pawnononngen ko a nia so pakayapoan no ichatayto
ko a makalaboso.

No vidin sa ni Pablo
(Colosas 4:7-8)

21 Tayto ko a tovoyen dinio o kakteh ta a si Tychicus a iya
so oyod ko a ichasaray kano ichaddaw a rarayay do trabaho
ko do Apo taya, tapian mapanmo nio o kapakaparin ko.
22 Tovoyen ko tapian mapanmo nio o kaparin no viay
namen as tapian maypagsal kamo kano maypangdet o tawol
nio.
23 Torohan kamo pa no Dios kano Apo ta a si Jesu Cristo
so kaydamnayan no aktokto, addaw kano saray.
24 Bendisionan kamo pa no Dios a atavo a diabdibdis so
addaw no Apo taya a si Jesu Cristo as katoroh na pa dinio
so grasia na.

Tolas ni San Pablo Dira do Taga-Filipos

Introduction

Tolas ya ni San Pablo do nanoma a timban no Cristiano do provinsia no Macedonia a sakop no Roma. Pinatolas ya do kayan ni Apostol Pablo do priso as do panghovokan no aro sa omsobna sia a rarayay na a mananawo as kanira no machitarek so pananawan do Filipos. Amna no mavoya do tolas aya am no angdet as kasoyosoyotan na a nia so kavoyan sia o mapia a saray na no Apo taya.

No nanoma a rason a patolasan sia ya am no kapamahemahes ni San Pablo do sidong da do tiempo a nakaoyod na mangaylangan. Pinasa na o kananawo na sira a magsal as diabdibdis do panghovokan no problema kano kasaditan no viay. Ninanawo na sa a mapamahbo di Jesus as kabhes darana no kapamato so karakohan do kapanmo da dia o nakayapo na do Dios no atavo a makayamot do kasaray da ni Jesus asna no kapatongtong dava so pidipidit sa. Malir pa dia o kasoyosoyotan kano kaydamnayan no aktokto da no maviay a masaray ni Cristo.

Pangononongan do tolas aya o kasoyosoyotan, kapaychakasa di Jesus, agsal ta do Dios as kano angdet do pandidiwan do viay no asa ka Cristiano. Malir pa dia o addaw ni San Pablo dira do Cristiano aya do Filipos.

Outline

Introduction 1:1-11
No situasion ni San Pablo 1:12-26
No viay di Cristo 1:27–2:18
No plano dira da Timoteo kani Epafroditus 2:19-30
Patanggal dira do matatarek a tawo kano pangananawan 3:1–4:9
Sa Pablo kano masinchad na sa do Filipos 4:10-20
Conclusion 4:21-23

1 Sa Pablo kani Timoteo kami a pachirawatan ni Jesu
Cristo a tayto a maytolas dinio atavo a kakakteh di Jesu
Cristo do Filipos kanira pa no adngedngeyen sa do timban
kaninio a tayto a machipayserbi dira.*
2 Bendisionan kamo pa no Dios Ama kano Apo ta a si Jesu
Cristo as kapakarawat nio pa so grasia kano kaydamnayan
no aktokto nio.
3 Do maday so kanakem ko dinio am rakoh o kapama-
hemahes ko do Dios,

* **1:1 1:1** *Do Griego:* obispo kano diakono.

4 as kaoyod ko pa a masoyot a machahoahok ninio
5 a makayamot do katayto nio a machisidong a manda
sichangoriaw do kapapanmo no Evanghelio.
6 As tayto ko masigorado ta no Dios a iya so napasitnan
dinio so akmaya sia a mapia a pariparinyen am iya pa o
tomoroh so sidong kano ayet dinio tapian maypaypangay o
kapayserbi nio a manda do kapayvidi ni Jesu Cristo.
7 Ichaddaw a kakakteh, makakniknin ava o karakoh no
kasaray ko ninio takwan inio o tayto a machangay as
machisidong diaken do kapananawo no Evanghelio aya,
mayalit do kayan ko do priso anmana do kalibri ko a
omdefende so nanawo aya a mian di Cristo.
8 Moyvoh sigoro o Dios a makapanmo sia so hosto o
karakorakoh no addaw ko ninio a akma so addaw ni Jesu
Cristo ninio.
9 As no tayto ko a dasal am no kapaypaypangay pa no
addaw nio as kayan no kasolivan nio a yapo do Dios a
nia so makaparin dinio a ompidi so ichakey na do atavo
a parinyen nio,
10 tapian nawri o chitachitahen nio o mian so rakoh a
sinmo as kabo no kaparoparoan nio a manda do tinongdo
aya a araw ni Cristo,
11 as kayan no kavoyan sia o vayo a viay nio a yapo di Jesu
Cristo a nia pa so pakayapoan no kadaday kano kapamato
so Dios.

No testimonio ni Pablo do kapawnonong na so Evanghelio

12 Kakakteh, kapanmohen nio ta no tayto saya a mapa-
parin do viay ko am ichasaloval ava no trabaho taya, ta nia
mismo o paypaaro daya no makadngey sia o Evanghelio aya.
13 Dawa napanmo dana no atavo diaya, aran sira o sinjalo
sa o ka no ngaran aya ni Cristo no pakayapoan no ichatayto
ko do kalaboso,
14 as sira o kaaroan no kakakteh ta sa am tayto dana sa
mangdet as kadi darana machisnekan nia o kapawnonong
da so kakawyoran aya do kavoya da so kaparin no viay ko.
15 Oyod o kayan da no kadwan a mapawnonong so
komapet aya di Cristo a makayamot do kaynanahet da
niaken as kakey da a mapamato so karakohan da amna
mian sa o kadwan a mapawnonong sia a makayamot do
kasivog da makey a mayserbi do Dios.
16 Sira ya am parinyen da ya a makayamot do addaw da
takwan ari da mapanmo o nakapriso koaya a makayamot
do kadefende ko so Evanghelio aya a tayto ko a ipapanmo.
17 Asna sira o kadwan saya a makey a mapamato am
nawri o chitahen da o karapa da dia o pandidiwan koaya.

18 Pero masoyot ako do katayto daya mapawnonong sia o
komapet aya di Cristo aran ango pa o mian do aktokto da
no mapawnonong aya sia,
19 as kavidin ko a masoyot do kapanmo ko sia o kapay-
vadiw no atavo a ichapia ko a makayamot do kapachahoa-
hok nio niaken as kan do sidong no Espirito ni Jesu Cristo
20 do katayto a nawri so chitachitahen ko o kapamato so
ngaran aya ni Cristo as kadi ko machisnekan nia o ngaran
naya do aran ango a maparin diaken, mayalit do kadimanan
anmana kavidin ko pa maviay,
21 takwan moyvoh si Cristo o tomoroh so inmonmoan do
viay ko as an madiman ako am rakoh o kapian kano inakyan
ko nia.
22 Amna an no kavidin ko pa maviay o mayresolta do
ichapia no kadwan am nawri o pidien ko, pero ara koava
masigoro an no siyo o mayanong a pidien ko.
23 Oyod a rakoh o kapaysoysovol ko sia an mavidin ako
pa maviay anmana no kadimanan as kapachasa ko na di
Cristo a nia so mapia diaken.
24 Pero no kavidin ko pa maviay am rakoh o inakyan kano
kapian nio nia.
25 Dawa makayamot do kaniaya no ichapia nio am sigoro
am dimanen dava anti yaken tapian maparin ko paynio a
paypahnien kano paynananawhen do saray taya ni Cristo a
maypangay so kasoyosoyotan,
26 as kapayvovoya ta anti a nia so rakoh a dadayan si Jesu
Cristo a iya so minplano so atavo.
27 Pero aran ango pa o maparin, kakakteh am nawri o
chitachitahen nio o kaparin no viay a mayanong do asa
ka nanganohed do Evanghelio aya a komapet di Cristo
tapian mayalit o kapakangay ko dinio anmana kadi ko
na makavoyan dinio am nawri o madngey ko o kapia
no kapaychakasa nio a mavidin a diabdibdis so saray as
kanawri no moyvoh a chitachitahen nio o paypaypangayan
pa no kapayserbi nio do komwan do Evanghelio aya,
28 as kabo no kamoamo nio nira no makey a omatetek
dinio, ta niaya o kavoyan so kayan no kalibrian nio a yapo
do Dios as omproyba do kasira no kakastigoan.
29 Takwan tod navaynio a tinorohan no Dios so privilihio
a manganohed di Cristo asna no kapandidiw nio pa a
makayamot do ngaran na
30 a akma so tayto nio a mavoya kano madngey sichang-
oriaw a pakasisian da diaken.

2

No ehemplo diaten ni Cristo a kaparin no kapamahbo

1 Dawa an ara o kasoyosoyotan nio di Cristo as
nakaproyba nio na do addaw na ninio, kayan no chi-
naeksperiensian nio a pinarin no Espirito no Dios do viay
nio as kayan no rakoh a addaw kano kasisien,
2 am akdawen ko o kapaychakasa nio so aktokto as
kaddaw nio no kadwan dinio a mapia so anod, ta niaya o
oyod a rakoh a kasoyosoyotan a ichaytoroh nio diaken.
3 Nawri ava o chitahen nio o kapamato nio so karakohan
nio an dia voken a no kapamahbo nio as kasinchad nio do
kadwan dinio a mapipia kano karakohan nio.
4 Nawri ava o chitahen nio o tanyan nio a ichapia an dia
voken a no kapamarin nio so ichapia no kadwan dinio.
5 Niaya o mayanong a mian do aktokto nio a nia so navoya
di Jesu Cristo
6 a iya a aran Dios am chinitachita nava o anohed na,
7 asna no nakatadichokod na dia o anohed na do naka-
payvadiw na a tawo as kaparin na so karakohan na akmay
asa ka pachirawatan,
8 as do nakapayvadiw na a tawo am pinamahbo na o
karakohan na as kapachinolay na a dimanen, aran do
kadiman da sia do kros.
9 Dawa tinorohan sia no Dios so onor a pinakamato dana
as ningaranan na so Apo a niaya so máto dana do atavo a
ngaran,
10 tapian no atavo a mian do hanyit kano mian do
tana aya, maviay anmana nadiman dana am domogod a
omanianib kano omdaday si Jesus,
11 as kavata da sia no atavo a tawo o ka si Jesu Cristo aya
no Apohen a niaya so dadayan da so Dios Ama.

No viay a kavoyan so kaCristiano ta na

12 Dawa ichaddaw a kakakteh, akma so kafermi nio a
domngey diaken do yanan ko a kanatonan na do kabo ko
dinio am tayto ko ichahoho o kapayvavakel kano kapawyod
nio sia onotan o mayanong do asa ka nalibri,
13 takwan no Dios a mismo o tomoroh dinio so akey kano
ayet a ichaparin nio a mapatongtong so inolay na dinio.

14 Do atavo a parinyen nio am mayreklamo kamoava
anmana machisobna kamoava,
15 tapian inio a kamanganakan no Dios am abo o ka-
paroparoan nio do kapachipanghovok nio dira do tawotawo
a makagatogatos do kainio no relaken a makapasehdang so
mondo aya,

16 as kan do kainio no moyvoh a makaparin sia ipapanmo
o chirin aya no viay, tapian do ito a araw a tinongdo ni Cristo
am mavoya o kayan no sinmo no nakapananawo ko dinio,
17 ta an nawri ngayan na o kadiman da diaken am
machirapa o raya ko do saray nio a asa ka sakrifisio a
rawaten no Dios. Do akmaya sia panghovokan ko am
mavidin ako pa masoyot.
18 Dawa makasoyot kamo a akma diaken.

Sa Timoteo kani Epafroditus a pachirawatan no Dios

19 Tayto ko planohen do sidong no Apo ta a si Jesus o
katovoy ko si Timoteo dinio tapian maypagsal o tawol ko
an madngey ko o komapet dinio,
20 takwan arava o makaakma sia a somnivog a nawri so
chitahen o ichapia nio.
21 Sira o kadwan am nawri o chitahen da o tanyan da
ichapia as dia no komwan di Jesu Cristo.
22 Pero si Timoteo am ari nio mapanmo o kaakma nay
romanes ko a manganak do kapachipayserbi na diaken a
mapawnonong so Evanghelio aya.
23 Tovoyen ko anti sia an kapanmo ko na sia o sentensia
ko.
24 As tayto ko ichasaray o Apo taya do kaparin ko pa anti
a makangay dinio do makalo a tiempo.
25 Do sichangoriaw am tayto dana manma dinio o kakteh
taya a si Epafroditus a iya so rarayay ko a mayserbi kano
sinjalo no Apo taya a iya so tinovoy nio a tomoroh no
kaylangan ko sa.
26 Tayto naranaynio a ichakey a mavoya a kanatonan do
kapanmo na sia o nakadngey nio sia o nakaganit na dia.
27 Oyod ta naganit as kolang dana a madiman amna
chinasi sia no Dios as kanatonan ko, ta tarek a karapan o
pandidiwan ko saya.
28 Tayto ko kalokalohen o kangay na dinio tapian masoyot
kamo do kavoya nio sia a nia pa so ipaypapaw no rahmeten
sa didiwen no tawol ko.
29 Dawa risibien nio sia a rakoh so kapamahemahes do
Apo taya. Sincharan nio sa o akmaya sia a kaparin no mapia
a tawo,
30 takwan nannganga sia do kapayserbi na di Cristo as
kadi na minbayoan dia o viay na a somidong diaken do
kaboan nio.

3

No kadi na masarayan ni Pablo no kapia na
(Roma 6:5-6; Galacia 2:20)

1 Kakakteh, makasoyot kamo as no Apo taya o parinyen
nio a pakayapoan no kasoyosoyotan nio. Masonong diaken
o kapirwa ko sia a manakem ya do tolas koaya takwan
ichapia nio ya.
2 Makayhawa kamo dira do mananawo saya a nawri so
chitahen o icharahet nio do kakey da ninio a omonot do
matatarek a paparinyen a akma so kapatayongkad da do
karakohan.
3 Kakakteh, yaten o somnivog a chinatayongkaran takwan
yaten o somnivog a tayto omonot as omdaday so Dios a
makayamot di Jesu Cristo a iya so chinasaray ta a omadidi
diaten do kasinchad ta sia o kabo no maparin ta do tanyan
ta ayet.
4 An mian o tawo a maparin a masaray no tanyan na
pinariparin am yaken sigoro asa.
5 Ta do ichawaho na karaw do nakawara ko a tawo
am pinarin diaken o akma so mian do panyokoyokoran a
kapatoli. Israelita ako a nawara do familia ni Benjamin.
Asa ako a ka Hebreo as maistrikto a Fariseo.
6 As an komwan do kawnot do panyokoyokoran saya
am machipanopanoma ako ta yaken o minchitachita sia
rarayawen o aran ango a matarek a onotan akma sira so
masaray aya ni Jesus a Manlibri.
7 Pero an ango sinincharan ko sa kaychowa a rakoh so
balor diaken am tadichokoran ko sa as kavidang ko sira abo
so serbi tapian si Cristo dana o pakayapoan kano yanan no
panapanayahen ko.
8 Kakawyoran o kabo no makapachikompara so balor do
kaparin ko a makasinchad si Jesu Cristo a Apo no viay ko a
iya pa so pakayapoan no tinadichokod ko do atavo tapian
iya o pakamiahen ko,
9 as kapachichasa ko na sia a iya so yanan no panapanaya-
hen ko kano iya so makaparin diaken a mahosto do salapan
no Dios, ta arava o maparin ko do tanyan ko a ayet. Dawa
pinakaboan na yaken no Dios do nakasaray ko nia o pinarin
aya ni Cristo.
10 Dawa sichangoriaw am no moyvoh a ichahoho ko
am no kapaypaypangay pa no kasinchad ko si Cristo as
kaeksperiensia ko dia o ipakapamarin aya no kapirwa a
maviay as kataham ko dia o kaparin no pinandidiwan na
as kapakakma no pangtoktoan ko do pangtoktoan na do
nakadiman na,
11 tapian do diaya as matodah ko o oyod aya mato as
makakniknin a kaparin no pinayvangon as tinorohan so
vayo a karakohan.
12 Ara koava vatahen o nakatodah ko na so atavo pero

tayto ko pawyoren o kachitachita ko sia onotan o kaparin aya no viay a ipakamia ni Jesu Cristo a iya so taydira as maynolay diaken.
13 Kakakteh, tayto ko pa dia todah ya, pero niaya o tayto ko a parinyen. Tayto ko tadichokoran o nakarahan ko as kanawri no chitachitahen ko o maparin ko pa a matodah do manam a tiempo,
14 as kaparin ko sia o atavo a maparin ko tapian mahap ko o primio no mato aya a tawag no Dios a mian di Jesu Cristo a akma so mayayo do asa ka pariha.
15 Niaya o somnivog a kaparin no viay a mahni so saray as kano ipakamia no Dios. Pero an mian sa o matarek so pangtoktoan sia am sidongen pa sa no Dios tapian kasehdangan pa sa.
16 Dawa patongtongen ta o tayto ta naya mapanmo a mayanong as kadi ta abdibdisan.
17 Kakakteh, makakma kamo diaken so katodahen as katovid nio dira do atavo a akma pa sia so kaparin no viay.
18 Takwan oyod sa aro, akma so vinata ko na dinio o mismo a somobna si Cristo a Manlibri do mismo da a viay. Tayto a manalasal o hoo ko do kapirwa koaya mapatanggal dinio a kakakteh.
19 No pamandan da nia am kararayawan. Nawri o rakoh so sinmo dira o pakamian da so karakohan da. Idaay da o mayanong sa a ipachisnek as kanawri no mian do aktokto da o komwan do tana aya.
20 Pero yaten am do hanyit o kavahayan ta a dia so pakayapoan no tayto taya panapanayahen a Mangahwad ta kano Apo ta a si Jesu Cristo
21 a iya anti so tomadi dia o karakohan ta do tana aya no karakohan a akma so karakohan na do rakoh a ipakapamarin na a nia pa so chinaparin na a mapanayahbo so atavo do kokod na.

4

No manawdi a yokoyokoran ni Pablo

1 Dawa ichaddaw ko a kakakteh, inio o yanan no kasoyosoyotan ko as kavoyan so kayan no sinmo no nakapayserbi ko. Dawa mavidin kamo a diabdibdis so kasaray no Apo taya. Tayto ko na ichakey an mayvovoya ta na.
2 Tayto koynio a pachisiasian mo Eudia kani Sintique do kapaypakabo nio na as kapia dana no kapay-ivan nio a maychakteh di Jesus.
3 As imo a rarayay ko a mayserbi do Dios am tiban mo pa o mapía dana dira do dadwa aya a ka mavavakes takwan

nachisidong saya diamen kani Clemente do kapananawo namen as kanira pa no kadwan a mian so ngaran do libro aya no viay.

4 Makasoyot kamo fermi as no Apo taya o parinyen nio a pakayapoan no kasoyosoyotan nio.
5 Nawri o ipavoya nio do atavo o katanoy nio as kapakanakem nio sia o katayto na masngen diaten no Apo taya.
6 Ichavakel nioava o aran ango asna no atavo a kaylangan nio am iyahes nio do Dios do kapachahoahok nio as kano kapamahemahes nio.
7 Do diaya am torohan naynio no Dios so maydamnay a aktokto a manghavas pa kano maintindi no tawo a nia so makapavawa dinio do kavakvaklan a makayamot di Jesu Cristo.
8 Dawa kakakteh, niaya sa o mayanong nio a iktokto as kano chitachitahen: kakawyoran, atavo a mapia, atavo a mayanong, atavo a komwan do kanamonamoan as kapakamia so kadwan a makayamot do addaw nio, atavo a mapipia a pariparinyen as mayresolta do mapia as kano atavo a ipakamia a pariparinyen.
9 Onotan nio o atavo a nadngey nio diaken as kano navoya nio a kaparin no viay ko, ta an niaya o kaparin nio am marawat nio o kaydamnayan no aktokto a yapo do Dios.

No kapamahemahes ni Pablo do nakanakem da sia

10 Rakoh o kasoyot kano kapamahemahes ko do Apo taya do katayto nio minyavayo sia o kasidong nio diaken. Mapanmo ko o kafermi nio a makanakem diaken asna an kadwan am arava o oportonidad nio a maparapit sia diaken.
11 Vatahen koava ya do kakey ko a mapadngedngey takwan do atavo a kaparin no kaviayan ko am nananawo ako na a makontento.
12 Makapachibagay ako do paykolangan as kan do paybastantian, mayalit o kanawob anmana kakolang no kanen ko am mapanmo ko na o mayanong ko a isalap so atavo.
13 Do atavo a makayamot do sidong ni Cristo diaken am mian o ayet ko a omparin so mayanong.
14 Amna tayto rakoh o sinmo no nakasidong nioaya diaken.
15 As ari nio mapanmo o kainio na a taga-Filipos o voyvoh a somnidong diaken do nakakaro ko do Macedonia as kasitnan ko a mapawnonong sia o Evanghelio aya.
16 As aran do kayan ko na do Tesalonica am naypidwa nio yaken a pararan so sidong.

17 Nawri ava o rakoh a ichasoyot ko o sidong nioaya
diaken asna no mapia aya a pariparinyen nio a nia so rakoh
so sinmo as kano pakarawatan nio so primio a yapo do Dios.
18 Tayto ko narisibi o pinarara nioaya di Epafroditus a
sidong a tayto manghavas pa kano pangaylanganan ko, as
nia pa so tayto a nayvadiw a alaw nio do Dios a oyod na
ipakamia.
19 As no Dios paya anti o tomoroh so atavo a kaylangan
nio a yapo do makakniknin a kaynakman na a makayamot
di Jesu Cristo.
20 Dadayen ta o Dios as Ama taya a abo so pandan. Amen.
21 Ipakapia nio yaken so Dios do atavo sa a tawotawo no
Dios dawri a mian di Jesu Cristo. Tayto sa mapakapia so
Dios dinio o kakakteh ta saya dia a rarayay ko.
22 Atavo sa a tawotawo na diaya am mapakapia sa so Dios
dinio a kanatonan da no mian sa do palasio ni Emperador
a si Cesar.
23 Bendisionan kamo pa atavo no Apo taya a si Jesu Cristo
as katoroh na pa dinio so grasia na.

Tolas ni San Pablo Dira do Taga-Colosas

Introduction

Tolas ya do asa ka timban do Asia Minor. Pinasitnan ava ya ni San Pablo pero nividang na a anongen na o kananawo na sira do nakadngey na sia o kayan da no kadakadaday sa mananawo a mapapospos so kawnot dira tapian mian kono o kalibrian da. Vatahen da pa no mananawo saya o kalogar da kono a omonot do matatarek a paparinyen a komwan do kanen kan do kadwan pa a kanatonan no kapatoli no Hentil. Dawa napaytovoy dira si San Pablo so omnanawo sira a yapo do Efeso.

Naytolas si Pablo a tombay so kadakadaday saya nanawo do kapavoya na nia o kavoyvoh na si Jesu Cristo no tomoroh so kalibrian do tawotawo do mondo aya. Malir pa dia o mayanong a kaparin no viay no asa ka nanganohed. Malir pa dia o nakamaog so mondo aya ni Cristo do inolay no Ama.

Si Tychicus o minangay no TOLAS aya NI SAN PABLO DIRA DO TAGA-COLOSAS. Nirarayan sia ni Onesimus a iya so mirwa ta malir so ngaran do TOLAS NI SAN PABLO DI FILEMON.

Outline

Introduction 1:1-8
No persona kano trabaho ni Cristo 1:9–2:19
No vayo a viay di Cristo 2:20–4:6
Conclusion 4:7-18

1 Si Pablo ako a apostol ni Jesu Cristo a makayamot do
inolay no Dios as kani Timoteo a kakteh ta.
2 Tayto kami a maytolas dinio a tawotawo no Dios a
kakakteh namen do Colosas a tayto a mavidin a mahni
so saray ni Cristo. Bendisionan kamo pa no Dios Ama
as katoroh na pa dinio so grasia kano kaydamnayan no
aktokto.

No dasal kano kapamahemahes ni Pablo
(Efeso 1:7,13; 1 Tesalonica 2:13)

3 Omhes kamiava a mamahemahes do Dios a Ama no Apo
ta a si Jesu Cristo a maday so kapachahoahok namen ninio,
4 takwan nadngey namen o komapet do saray nioaya ni
Jesu Cristo as kano addaw nio no atavo a tawotawo no Dios.
5-6 Niaya o kaparin no viay nio sichangoriaw takwan tayto
o panapanayahen nio do hanyit a nakayapo do nakadngey
kano nakaintindi nio so kakawyoran aya a komapet do

grasia no Dios. Nia o Evanghelio aya a nakarapit dinio as tayto maychawpit do atavo a parte no mondo aya a mayresolta do kapanganohed no tawotawo as katadi do dadakay da akma so naparin dinio,

7 as ninanawo ya dinio ni Epafras a iya so ichaddaw ta kano ichasaray a pachirawatan ni Cristo. Rarayay namen sia a mayserbi a iya so nakarapit dinio

8 a chinapanmoan namen sia o katayto nio a makanakem as kano maddaw niamen a makayamot do Espirito no Dios.

9 Dawa nakayapo do nakadngey namen sia ya am nibhes namen pavaynio a manakem a ipachahoahok tapian maypaypangay pa o kapanmoan nio so inolay no Dios dinio do sidong no Espirito na a tomoroh dinio so kasolivan,

10 as kawnot nio dia o kaparin no viay a kakeyan na ninio, as do atavo a parinyen nio am kanakmen nio o kapakamia nio so Dios kano ichapia no kadwan as kapaypangay pa no kapanmoan nio sia o komapet do Dios kano inolay na,

11 as kapaypahni kano kapaypangdet na dinio no Dios do makakniknin a sidong na tapian mayparakoh o pasinsia nio do pandidiwan as kaparin na dinio a maydamnay so aktokto

12 kano masoyot a mamahemahes sia a iya so tomnoroh diaten so anohed a makarawat so nipromisa na do tawotawo na sa a tayto dana do kasehdangan.

13 Nilibri na yaten do ipakapamarin no kasarisarian as kabdis na diaten do paypatolan no ichaddaw naya a Manganak,

14 a iya so minadidi diaten kano pakayapoan no nakapakabo no Dios so gatogatos ta.

No mato a ipakapamarin ni Cristo
(Efeso 1:23; 2:12; 3:18-19)

15 Si Cristo o kavoyan so kaparin no di aya voya a Dios,

16-17 ta manam pa so kayan no inamaog am mian dana sia a iya so mamanito kano atavo a inamaog. Iya o minamaog so atavo a mian do tohos kan do tana aya do inolay no Dios Ama. Atavo sa o mavoya kano diavoya a mian so ipakapamarin, anohed kano anongen am inamaog na. Iya pa o komontrolado so atavo a inamaog na do ipakapamarin na tapian mapatongtong o atavo a ichahoho na.

18 Si Cristo o oho no karakohan aya a nia so timban na. Iya o pakayapoan no viay da a abo so pandan takwan iya o nanoma a mirwa a maviay a yapo do kadiman a di dana mirwa a madiman tapian do niaya am iya o pamatohen do atavo,

19 ta inolay no Dios Ama o kasinchad si Cristo a mismo a Dios takwan machalit sia do Dios Ama.

20 As makayamot do raya naya a minoyog do kros am
maparin na paychakasahen o atavo a mian do tana aya
anmana sira o mian do hanyit.
21 As inio a adan a marayi do Dios as machisobna so
aktokto kano marahet so pariparinyen,
22 am tayto naranaynio a pinayvidi sia do nakadiman ni
Cristo a manamonamo kano abo so kaparoparoan.
23 Maparin ya an di kamo a mabdibdis do anohdan taya
as no kavidin nio a mahni a ompanapanaya so promisa na
sa a nia so ninanawo ko dinio as pawnonongen do atavo a
parte no mondo aya as niaya pa mismo o pawnonongen ko.

No ministerio ni Pablo do timban
(Efeso 3:1-13)

24 Tayto ko ichasoyot o kaparin koaya a mandidiw a
makayamot dinio a nia so iyan no parte ko do katovoan
no pandidiwan ni Cristo a makayamot do timban na a nia
pa so karakohan na.
25 As makayamot do timban naya am tinongdo ako no Dios
a mapawnonong so atavo a chirin na dinio
26 a nia so natayo do nakarahan a tiempo asna ipapanmo
dana sichangoriaw do tawotawo na sa.
27 Mian do plano no Dios o kapapanmo na nia dira o
makakniknin aya a nanawo a katayto dana diaten ni Cristo
a iya so yanan no panapanayahen no atavo a maypasngen
sia.
28 Si Cristo o tayto namen a pawyoren a pawnonongen as
kano ipananawo do atavo as katayto namen a mapanake-
nakem sia o kakawyoran aya tapian matodah da o kakeyan
nira no Dios a kaparin no viay.
29 Do niaya a trabaho do sidong ni Cristo am tayto ko a
itoroh o atavo a ayet kano maparin ko.

2

1 Ichakey ko o kapanmo nio sia o kafermi ko a
makanakem dinio as kapachahoahok ko ninio kanira no
iLaodicea as kano atavo pa sa a nanganohed di Jesus a di
pa nakavoya diaken.
2 Ipachahoahok koynio tapian maypagsal o tawol nio
as kapayparakoh no addaw nio no kadwan dinio tapian
maypangay o kaintindian nio sia o nanawo aya a komapet
di Cristo
3 a iya so yanan no atavo a kasolivan kano kakawyoran.
4 Tayto ko ya vatahen dinio tapian abo o omloko dinio no
maavid a vahevahey.

5 Ta aran abo ako do panghovokan nio am tayto kamo do
aktokto ko a nia so paysoyosoyotan ko do kapanmo ko sia o
kapaychakasa nio a mahni so saray ni Cristo.

No inmonmoan no saray ni Cristo
(Efeso 2:1-6,15; 3:17; 4:15-16; 1 Pedro 3:22)

6 Makayamot do nakarisibi nio si Jesu Cristo a Apohen am
mabdibdis kamoava do saray kano kasincharan nio sia,
7 as kaiya no pachidependian nio as paytetnekan no
saray nio a akma so ninanawo dinio as kasolib nio a
mamahemahes.
8 Makayhawa kamo tapian di daynio paychawawen a
manganohed do pinayapo daya a nanawo a yapo do
kasolivan do mondo aya a nia so machisobna di Cristo,
9 takwan no Dios am tayto di Cristo, ta do nakapaytawo
naya am arava o mian do Dios a abo di Cristo.
10 Dawa di Cristo am ara pava o maparapa no aran sino
takwan machasa kamo na sia a iya so máto danaya so
anongen kano rákoh danaya so ipakapamarin.
11 Iya pa o yanan no vayo a viay nio a makayamot do
nakatadi na do tawol nio as makayamot ava do aran ango
pa a pinarin na do karakohan nio,
12 takwan nachivovon kamo sia do nakabawtismo dinio as
kapachirayay nio sia a mayvangon a makayamot do saray
nio no Dios a iya so minpayvangon sia.
13 Inio a abo so viay a abo so pandan as nachisiay do Dios
am tinorohan naynio so viay do nakapayvangon na si Cristo
as kapakabo na dia o atavo a sinadasadan nio.
14 Do nakadiman na do kros am inadidi na yaten do
kastigo aya a nia so mayanong ta a didiwen.
15 Do diaya am nihomis ni Cristo o marahet sa a ipakapa-
marin as kapatalamad na nia o kaiya no nanghomis kano
makapamarin.
16 Makayamot dia am adngeyen nio sava o makey a
omyokoyokod ninio do komapet do kanen sa, inomen
anmana no kaobserva nio so kadwan a araw a kadomidom-
inggo, kavohavohan anmana kawawan.
17 Niaya sa am tod a anino no manam kanawri a mawara
a si Cristo a iya so mismo a mapatongtong kano inmonmoan
da niaya.
18 Maychawaw kamoava a manganohed dira do makavata
aya sia o kapayanong no kapamahbo a omanianib sira so
angheles as kawnot do vata da sa a pinavoya dira no Dios.
Daday sa ya ta yapo sa ya do tanyan da a aktokto as kano
kakey da a mapamato so karakohan da.

19 Tinadichokoran da o kakawyoran aya do ka si Cristo
no oho no karakohan aya a nia so paychakasan ta atavo
a maychaponged a mapatongtong so anongen ta a nia so
ichapatongtong ta sia o inolay diaten no Dios.
20 Makayamot do kayan dana no vayo a viay nio di
Cristo am mayanong kamo pava a omonot do nanawo sa
a pinayapo no tawo a akma sa sia,
21 "Pondanan moavay," "Tahaman moava," anmana
"Todohen moava ya."
22 No dagen saya am arava o sinmo da takwan tinoroh no
Dios o atavo a akma so kanen a serbien.
23 No akma saya sia a onotan am mapia o kavoyan sira
takwan parinyen no asa ka tawo a mapahbo as mapakasiasi
so karakohan na, pero ichatadi ava ya do somnivog a
kaparin no viay na.

3

No rakoh a paytadkan no adan a kaparin no viay ta kano kawnot dana di Cristo
(Efeso 2:6; 4:1-4,22-25,29,31-32; 5:5,6,19-20)

1-2 Makayamot do kayan dana no vayo a viay nio di Cristo
am tadichokoran nio na o adan nio sa a iktokto a komwan
do tana aya as kanawri dana no chitachitahen kano iktokto
nio o ipakamia ni Cristo a tayto do kawananan sia no Dios.
3 Mian dana o vayo a viay nio a abo dana do panayahboan
no gatos do katayto nio na machasa di Cristo do Dios.
4 As an mayvidi anti si Cristo a iya so yanan no viay ta am
makarawat ta anti so vayo a karakohan as kapachichasa ta
sia a makakniknin so ipakapamarin.
5 Dawa pabohen nio na o akey aya no karakohan nio no
marahet a akma so kapangadwan, malalapos a parinyen
kano pangtoktoan, kahoho a mamarin so marahet kano
kapayagom, ta no ichalakam nio saya o payserbian nio as
no Dios ava.
6 Niaya sa a pariparinyen o pakayapoan no soli kano
kastigo no Dios,
7 a nia pa sa o kaparin no adan a viay nio.
8 Pero sichangoriaw am pabohen nio na sa o atavo a lotod,
manghavas a kasoli kano kapangontra nio so kadwan, as
kabhes nio so kapamarahet nio so kadwan kano malapos
sirawri a vatahen.
9 Maydaday kamo pava do kadwan dinio takwan pinabhes
nio na o adan niori a dadakay kano pariparinyen.
10 Vayo dana o kaparin nio a tawo, dawa paypapiahen
kano payavayohen no Dios o viay nio do kapaypangay no
kawnot nio do kakeyan na dinio.

11 Do vayo aya a viay am ara pava o paytadkan da no
Judeo kano Griego, masosolib anmana dia nachinanawo,
pachirawatan anmana apohen, takwan di Cristo am may-
tavo ta a mian so viay a iya pa so pakayapoan no atavo a
marawat ta.
12 Makayamot do nakapidi dinio no Dios a payvadiwen
a kamanganakan na as kano karakoh no addaw na ninio
am mayanong o kaoyod nio a masisien, masisidongen,
mapamahbo, matanoy kano rakoh so pasinsia.
13 Makarakoh kamo so konsiderasion do kadwan dinio
as kasonong nio a mapakabo dira do nakagatos dinio.
Pakaboan nio sira a akma so nakapakabo diaten ni Cristo.
14 Kanakmen nio ta no soyid do kawnot nio dira ya am
addaw a nia so pinakamaimportánte dana as mapayvadiw
sia a rakoh so sinmo o pariparinyen ta.
15 Kaparin nio sia o karadinepan a tinoroh dinio ni Cristo
a nawri so komontrolado sia o tawol nio, ta no karadinepan
aya o mismo a tinawatawagan na dinio a maychakasa.
Omhes kamoava a mamahemahes do Dios.
16 No chirin ni Cristo o onotan kano paynolayen nio do
viay nio as kaniaya no fermi nio sa a paychanakman a
nia so ipaypayet kano ipaypahni no saray no kadwan dinio
as kanawri sa no kantahen nio o salmo kano kanta sa a
ipamahemahes nio do Dios.
17 Pavatahen nio kano parinyen nio o atavo do kakeyan
nia no Apo ta a si Jesus as kapamahemahes nio do Dios Ama
do atavo a narawat nio a makayamot di Cristo.

No mapia a kaparin no viay do sinahad no vahay
(Efeso 5:22; 6:1-4; 1 Pedro 2:18; 3:1-7)

18 Inio a kakovot a mavakes am mapamahbo kamo as
katoroh nio so anohed do kakovot nio a mahakay a niaya
so yokoyokoran ninio no Apo taya.
19 Inio a kakovot a mahakay, ichaddaw nio o kakovot nio
as kaoyod nio a makatanoy dira.
20 Inio a kamanganakan, anohdan nio sa do atavo o
inyapoan nio a nia so ipakamia dinio no Apo taya.
21 Inyapoan, makapatak kamo tapian dia inio o
pakayapoan no kapachisobna no kamanganakan nio sa as
kano ichadispresio da a manganohed.
22 Inio a mian so apohen, manganohed kamo dira do
atavo as moyvoh ava o kapawyod nio so trabaho nio an
mavoya daynio, asna do kasinchad nio do Apo taya a tayto
a makavoya dinio.
23 An ango o trabaho nio am pawyoren nio a akma so
kapayserbi nio di Cristo

24 do kaari nio na makapanmo sia o katoroh nia ni Cristo
o nipromisa na saya dinio a tayto a mayserbi sia.
25 As aran no marahet aya so pinariparin am marisibi
na pa anti o machinaho sia takwan no Dios am mahosto
o kapanhosga na.

4

1 Inio a mian so pachirawatan, itoroh nio o mayanong dira
as kapia nio dira do kaari nio makapanmo sia o kayan pa
no Apohen nio a mian do hanyit.

No vidin sa ni Pablo dira do taga-Colosas
(Efeso 5:15-16; 6:18-22)

2 Kawayakan nioava o kapachahoahok nio a rakoh so
kapamahemahes do Dios as kapakasolib nio a komtokto nia
o vatahen nio.
3 Ipachahoahok nio pa yamen tapian mian o maypa-
sonong a oportonidad namen a mapawnonong so nanawo
aya ni Cristo a natayo do nakarahan a nia so tayto a
pakayapoan no nakakalaboso ko.
4 Ipachahoahok nio yaken tapian pawnonongen ko do
kaintindian da sia o pinainkargado diaken.
5 Makapatak kamo do kaparin no viay nio a mavoya da
no di pa sa nanganohed. Serbien nio o atavo a tiempo nio
do mayanong as kan do mian so sinmo.
6 Katiban nio o kayan no ichapia no kadwan as kano
kayan no kapanmoan da sia o onotan nioaya a kakawyoran
do atavo a pavatahen nio. Ta niaya o mayanong a itbay nio
so aran sino.
7-8 Ipapanmo na anti dinio ni Tychicus a iya so ichaddaw
ta a kakteh kano ichasaray a rarayay ko a mayserbi do Dios
o atavo a komapet diaken. Tovoyen ko pa sia dinio tapian
paypahnien kano pagsagsalen na o tawol nio.
9 Tayto pa machivan sia o ichaddaw ta as kano ichasaray
a kakteh ta a si Onesimus a iya so asa dinio. Ivahey da anti
dinio o atavo a napaparin diamen.
10 Tayto mapakapia so Dios dinio si Aristarco a rarayay
ko a makalaboso as kani Marcos a kataysa ni Bernabe. An
mawara dinio si Marcos am kapiahen nio o kayavayava nio
nia akma so vinata ko na dinio.
11 Mapakapia pa so Dios dinio si Jesus a ngaranan da so
Justo. Moyvoh dana sa ya dira do Judeo diaya o navidin
a rarayay ko a mayserbi do paypatolan no Dios. Sira o
tomoroh diaken so rakoh a angdet kano kasoyosoyotan ko.
12 Si Epafras a kaydian nio as pachirawatan ni Jesu Cristo
am mapakapia pa so Dios dinio. As kawayakan navaynio a

ipachahoahok tapian di kamo a dispresio kano diabdibdis so saray as kavidin nio a omonot do inolay dinio no Dios.

13 Yaken o mismo a makatestigo dia o kapawyod na so kapayserbi na dinio as kanira no mian do Laodicea kan do Hierapolis.

14 Mapakapia pa so Dios dinio o ichaddaw taya manovatova a si Lucas as kani Demas.

15 Ipakapia nio yaken so Dios dira do kakakteh ta sa do Laodicea, di Nimfas kanira no nanganohed dana di Jesus a mavayavayat do vahay na.

16 An tayoka nio a liren o tolas koaya am ipalir nio pa dira do nanganohed dana di Jesus a mavayavayat do Laodicea as liren nio pa o tolas kori dira.

17 Vatahen nio di Archippus o kapatongtong na sia o pinainkargado sia no Apo ta a si Jesus.

18 Yaken a si Pablo o mismo a mapatolas so kapakapia koaya so Dios dinio. Kawayakan nioava o katayto ko paya do kalaboso.

Bendisionan kamo pa no Dios as katoroh na pa dinio so grasia na.

No Manoma a Tolas ni San Pablo Dira do Taga-Tesalonica

Introduction

Tolas ya ni San Pablo do Cristianos do Tesalonica, capital ya no provinsia no Macedonia. Pinasitnan ni San Pablo o timban aya dia do nakayapo na do Filipos as do naynyed a tiempo am aro sa o Judeo a naynanahet ni San Pablo do kaaro da no nanganohed, dawa nakadekey dia si San Pablo as kangay na do Berea as do kwanasaw am do Corinto a dia so chinadngeyan na sia di Timoteo o situasion no timban ori do Tesalonica.

Dawa NO MANOMA A TOLAS NI SAN PABLO DIRA DO TAGA-TESALONICA am ipagsagsal as inanawo sira so Cristiano aya dia a tomongtong do pinanganohdan daya. Pinamahmahsan na o Dios do saray as kano addaw da as kapanakenakem na sia dira o kaparin aya no viay a mayanong do asa ka Cristiano a akma so navoya da sia.

Malir pa dia o nanawo a komapet do kaito na mayvidi ni Jesus do tana aya. Matbay sa dia o kwestion a komapet do kapayvidi na as kano komapet dira do nadiman dana as kano an mango o kapayvidi ni Cristo. Machangay dia o nanawo do kalogar ta fermi a mayserbi do Dios do kapanaya ta so ito a kapayvidi ni Cristo.

Outline

Introduction 1:1
No kapamahemahes kano kadaday so Dios 1:2–3:13
No nanawo do dadakay no asa ka Cristiano 4:1-12
No nanawo a komapet do kaito na mayvidi ni Cristo 4:13–5:11
No kadwan pa a kanakmen ni Pablo a parinyen da 5:12-22
Conclusion 5:23-28

1 Sa Pablo, Silvanus* kani Timoteo kami a tayto a maytolas
dinio a tayto dana a manganohed do Dios Ama as kano
Apo taya a si Jesu Cristo do timban aya do Tesalonica.
Bendisionan kamo pa no Dios Ama as katoroh na pa dinio
so grasia kano kaydamnayan no aktokto.

No viay kano saray da ni Jesus no taga-Tesalonica

2 Pamahmahsan namen o Dios a makayamot dinio as
kafermi namen a makanakem dinio atavo a maday so
kapachahoahok namen.

* **1:1 1:1** *Anmana:* Silas.

3 Pamahmahsan namen o Ama taya a Dios do mapia
saya a pariparinyen nio a makayamot do saray nio kano
kapangto nioaya a mayserbi a makayamot do addaw nio
as katayto nio a mavidin a ompanapanaya so kapayvidi no
Apo taya a si Jesu Cristo.
4 As tayto namen a masigorado, kakakteh, o kaddaw na
ninio no Dios as nakapidi na dinio a tawotawo na,
5 takwan pinarapit namen ava dinio o Evanghelio a
tod a asa ka kawnonongan asna asa ka ipakapamarin a
makayamot do sidong no Masanto a Espirito as navoya nio
pa o ipakapamarin aya do mismo a viay namen do nakayan
namen a machasa dinio.
6 Nakakma kamo so kaparin no viay namen as kawnot
nio do kakeyan ninio no Apo ta as nadispresio kamoava
a manganohed do kakawyoran aya a aran nia mismo o
pinakarawatan nio so pakasisian da dinio as kavidin nio
a masoyot a makayamot do sidong no Masanto aya Espirito
dinio.
7 Dawa nayvadiw kamo a panahatahan da no nanganohed
sa di Jesus do provinsia no Macedonia kano Acaya.†
8 As no nanawo no Apo taya do kayapo naranaya dinio am
voyvoh ava do Macedonia kan do Acaya‡ o pinakarapitan na
asna tayto naychawpit do matatarek sa a logar as katayto
na mavahey no saray nio no Dios. Do akmaya sia am ara
pava o maparapa namen.
9 As ibhes dava manakem diamen o napia a nakarisibi nio
diamen as kano nakatadichokod nio do kapanganohed dira
do diosdiosan as katayto nio na mayserbi do somnivog aya
a maviay a Dios,
10 as katayto nio na ompanapanaya so Manganak aya no
Dios a si Jesus a yapo do hanyit a iya so pinayvangon no Dios
as kano iya so omlibri diaten do kastigo a ito a mawara.

2

No kaparin no ministerio ni Pablo do Tesalonica

1 Kakakteh, ari nio sigoro mapanmo o nakarakoh no
sinmo no nakarapit namen ori dinio,
2 ta nakarahan o nakatetek kano nakapasnesnek da
niamen do Filipos am tinorohan kami no Dios so angdet
namen a mapawnonong sia dinio o Evanghelio naya a aran
mian sa o komontra diamen,
3 a nia so kavoyan so kabo no marahet a chintokto namen
anmana kachita namen sia o tanyan namen a ichapia.

† **1:7 1:7** *Anmana:* Greece. ‡ **1:8 1:8** *Anmana:* Greece.

4 Asna makayamot ta pinainkargado diamen no Dios a
anongen am pawnononngen namen o Evanghelio aya a no
Dios so chitahen a pakamiahen takwan iya o makapanmo
so sivog a mian do aktokto namen.
5 Nanerbi kamiava so maavid a chirin a iyahap dinio
anmana arava o nakatoman namen as mapanmo no Dios
o kadi namen a mayagoman.
6 Nawri ava o chinita namen o kapakamia namen so aran
sino a tawo kano sinerbi namen ava o anohed namen a
apostoles ni Cristo,
7 asna no kaoyod namen a natanoy dinio a akma so asa
ka ina do kametdehan na sa.
8 Dawa makayamot do rakoh a addaw namen ninio
as kano karakoh no sinmo nio diamen am voyvoh ava
o Evanghelio aya no Dios o tinoroh namen dinio ta no
romanes pa a viay namen.

9 Ari nio pa katovidan o nakaanit namen sia ahohen o
kaylangan namen sa do kapaytrabaho namen do maraw
kano mahep tapian dia inio o paysarasarayan namen a
tomoroh nia o serbien namen do kapawnononng namen so
Evanghelio aya no Dios.
10 Katestigoan no Dios as kano aran inio pa o nakapia na
as kabo no paroan sia o iyangangay namen do nakapachasa
namen dinio a tayto dana a manganohed.
11 Nakakma kami asa ka ama do kapaynananawo na so
manganak na do nakananawo kano nakayokoyokod namen
ninio
12 a omonot do kaparin aya no viay a mayanong do Dios a
iya so tomnawag diaten a machangay do makakniknin aya
a paypatolan na.

13 Pamahmahsan namen pa o Dios ta do nakapawnononng
namen sia dinio o Chirin naya am nirawat nioava ya a tod
a asa ka nanawo no tawo asna sinincharan nio a yapo do
Dios a nia so mian so rakoh a ipakapamarin do mismo nio
a viay a nanganohed dana.
14 As no katayto da omatetek dinio no kaydian nio saya am
akma so naparin dira do nanganohed saya di Jesu Cristo do
timban saya no Dios do Judea takwan tayto da sa pakasisien
no kaydian da sa a Judeo.
15 Sira ya o mismo a mindiman so Apo ta a si Jesus kanira
no profeta sa as katayto da omsobna so Dios kano atavo a
tawo do katayto da mapakaro diamen do kavahayan saya a
ngayan namen a mananawo,
16 as katayto da pa omsaloval sira so Hentil a malibri.
Dawa do akmaya sia a kaparin da am tayto a nay-iras o

gatos da as katayto da makadidiw sia o mahara a kastigo dira no Dios.

No kakey pa ni Pablo a makavoya sira mirwa

17 Kakakteh, do dekey paya tiempo a kabo namen dinio,
aran fermi kamo do aktokto namen am rakoh o kahoho
namen a makarapit dinio,
18 amna fermi na salovalen ni Satanas o kapakangay
namen dinio a kanatonan ko.
19 Ta inio o kasoyosoyotan namen as kavoyan so nakapay-
serbi namen do Dios kano pakayapoan pa no iyan anti no
marawat namen a primio do kapayvidi anti no Apo taya a
si Jesus.
20 Kapanmohen nio ta kakawyoran o kainio no sivog
a kasoyosoyotan namen as pakayapoan no kasinchad so
nakapayserbi namen do Dios.

3

No ministerio ni Timoteo do Tesalonica

1 Dawa do kaoyod namen dana mahoho no kayan no
kadngeyan namen dinio am pinipia namen o kapaychatani
namen do Atenas,
2 tapian mangay dinio o kakteh taya as pachirawatan no
Dios do Evanghelio ni Cristo a si Timoteo a mapaypangdet
kano mapaynananawo dinio do saray taya,
3 tapian di kamo a dispresio do katayto na aro no
pakasisian da dinio a nia so tayto nio na mapanmo a
mawara do asa ka nanganohed di Jesus.
4 Dawa pinatanggal namen inio tapian mapanmo nio o
kasivog na mawara diaten no pakasisian a makayamot do
nakapanganohed ta di Jesus.
5 Dawa do kaoyod ko a malijat ninio am tinovoy ko dinio
si Timoteo a omadngedngey dinio, ta tarek a ara dana sa
o chinatentasionan ni Satanas as kapayvadiw na a abo so
sinmo no nakapananawo namen aya dinio.
6 Amna do nakapayvidi danaya ni Timoteo as kadngey
namen sia o rakoh a addaw nio kano kahni no saray nio as
katayto nio a makanakem kano makey a makavoya diamen
a akma so kanakem kano kakey namen a makavoya dinio,
7 am tayto kami a rakoh so kasoyosoyotan a aran aro o
pandidiwan namen as no mismo aya a nadngey namen a
saray nio o tayto namen a ichasoyot.
8 Tayto magsal o tawol namen a makayamot do saray
nioaya no Apo ta a si Jesus,
9 as karakoh no kapamahemahes namen do Dios do
kasoyosoyotan aya a itoroh nio diamen,

10 as katayto namen a mavidin a machahoahok nia do
Dios o kapayrarahan na pa nia o kapirwa ta mayvovoya
tapian mapaynananawo namen paynio do panganohdan
taya.
11 Dawa tayto namen a panayahen o kaparin diaten no
Dios Ama kano Apo ta a si Jesus a mayvovoya,
12 as katayto namen pa komdaw sia do Apo taya o
kapaypaypangay no addaw nio no kadwan dinio kano atavo
a tawo a akma so kaddaw namen ninio,
13 as kafermi namen a machahoahok ninio tapian torohan
naynio so ayet a ichaparin nio a mahni so saray a diabdibdis
do onotan taya tapian abo anti o kaparoparoan nio do
salapan no Ama taya a Dios do ito araw a kapayvidi no Apo
taya a si Jesus kanira no tawotawo na sa.

4

No viay a ipakamia no Dios

1 Kakakteh, tayto namen inio a pachisiasian do ngaran
no Apo taya a si Jesus do kadi nio tadichokoran do tayto
nio naya mapanmo a mapia a kaparin no viay asna no
kapaypangay pa no kachitachita nio so kapakamia nio so
Dios
2 do kaari nio makapanmo so ninanawo namen sa dinio
a kakeyan ninio no Apo taya a si Jesus.
3 Kapanmohen nio ta inolay dinio no Dios o kapakana-
monamo nio so viay as kapachivawa nio do atavo a
malalapos a ichakey no karakohan nio.
4 Maytavo kamo a makasolib a omdisiplina so karakohan
nio tapian maychakovot kamo a abo so pakasnekan,
5 as kadi nio onotan do di saya mayanong a paparinyen
da no di pa makasinchad so Dios.
6 Mayanong ava o kayan no somada do kapayengay na
a tawo do komwan do kakovot na a nia pa so gatos a
di maynyoha so kastigo a yapo do Apo taya a nia so
pinatanggal ko dinio,
7 takwan tinawagan nava yaten no Dios a omonot do
malalapos a ichakey no karakohan, ta pinidi na yaten a
makanamonamo so viay.
8 Dawa an sino di manganohed diaya am yamen ava o
sobnahen na ta no Dios a iya so tomnoroh nia diaten o
manamonamo a Espirito na.

9 Pero an do komwan dana do addaw nio no kadwan dinio
am kaylangan ko pava o kapanakem ko dinio takwan no
Dios a mismo o minnanawo niaya dinio,

10 a nia so tayto a matalamad do addaw nio nira
no kakakteh ta sa do Macedonia amna tayto namen pa
akdawen dinio o kapaypaypangay nio pa so addaw nioaya,
11 as kadi nio a lakaman do ichakey nio as kano kadi
nio manadasadagan do viay no kadwan, asna no kasolib
nio a somerbi so tanoro nio a maytrabaho a akma so
niyokoyokoran namen ninio,
12 tapian di kamo a machidepende do kadam dinio no
kadwan as kano tapian abo o paroan da dinio no di pa saya
nanganohed.

No kapirwa na mayvidi ni Jesus do tana aya

13 Kakakteh, ichahoho namen o kapanmo nio sia o
komapet dira do nadiman dana sa a kakakteh ta tapian di
kamo akma so kangsah da no abo aya so panapanayahen,
14 takwan panganohdan ta o nakadiman ni Jesus as
kapirwa na maviay as kasaray ta pa nia o kapachivan na
sira no Dios di Jesus o nadiman dana sa.
15 No tayto namen aya pawnononngen dinio am nia o
mismo a vinata no Apo taya. Yaten a maviay pa anti do
kapayvidi naya am maypanma tava anti kanira no nadiman
a machivayat sia.
16 Takwan gomtin anti o Apo taya a yapo do hanyit a
pachirayayan no maliak a mando as kano tawag no mato
a anghel as kayan no liak no trompeta no Dios as manma
sa anti a payvangonen o nadiman dana sa a nasaray nia.
17 As yaten a navidin as maviay pa do tana aya am
machirayay ta anti dira do nayvangon saya a tomohos
do kademdeman as kavayat ta so Apo taya do tohos as
kapachichasa ta anti sia a abo dana so pandan.
18 Dawa pagsagsalen kano pangdengdeten nio o kadwan
dinio no akmaya sia a nanawo.

5

No katanggal so kawara aya anti ni Jesus

1 Pero kakakteh, an no komapet do araw kano tiempo
a kaparin da nia am kaylangan pava o kapanakem ko nia
dinio do tolas koaya,
2 takwan ari nio na mapanmo o kadi a tanggalan so
kapayvidi no Apo taya a akma so kadi makatanggalan so
kawara no manakaw an mahep.
3 Maysarasaray sa anti o tawotawo as kavata da sia
o kayan no karadinepan as kabo no mamakel amna
maychehat anti a mawara o kararayawan da as kadi da

makalibrian a akma so kadi na hamoan no kapakawara no makadidiw a mavakes.
4 Amna inio a kakakteh am ara kamo pava do kasarisarian dawa kawtapan kamoava anti no araw ori a akmay chinawtapan a manakaw.
5 Takwan kamanganakan kamo na no Dios a tayto do kasehdangan as ara kamo pava mayam do kasarisarian anmana mahep.
6 Dawa kaylangan o kapakadichayakay ta as kadisiplina ta so aktokto ta a dia akma sira so kadwan a tayto a mapaynolay.
7 Mapanmo ta ta no kapaychaynoynom kano kapakaycheh am maparin do mahep.
8 Pero makayamot do katayto ta na do kasehdangan am mayanong o katalineng no viay ta as akma so kapaykaylangan sia no sinjalo o defensa na am kaylangan o kapakahni ta so saray, kapakarakoh ta so addaw ta no kadwan diaten as kadi ta abdibdisan a ompanapanaya so kalibrian ta,
9 takwan tinawagan nava yaten no Dios a makarawat so kastigo an dia voken a no kaparawat na diaten so kalibrian a makayamot do Apo taya a si Jesu Cristo,
10 a iya so nadiman tapian machichasa ta anti sia a abo so pandan do ito araw a kapayvidi na a mayalit o kayan ta pa do tana aya anmana no nakadiman ta na.
11 Makayamot diaya am pangdengdeten kano sidongen nio o kadwan dinio a makahni so saray, akma so tayto nio naya parinyen.

12 Kakakteh, tayto namen pa akdawen dinio o kapakarakoh nio so anib dira do tayto natongdo a adngedngeyen kano mapaynananawo dinio do komwan do Apo taya.
13 Sincharan nio o anongen daya a makayamot do kaddaw nio nira as kachita nio so kapia no anod nio do kadwan dinio.

14 Tayto namen pa akdawen dinio a kakakteh o kayokoyokod nio nira no matatalakak a makapangto, kapangdengdet nio sira so tayto a madispresio as kapaynananawo nio sira so makakaha pa do panganohdan taya as kapakatanoy nio do atavo.
15 Tiban nio o kadi nio vahsan dia no marahet o pinarin da dinio a marahet as nawri o chitachitahen nio o kapia nio do kadwan dinio as kano atavo a tawo.

16 Omhes kamoava masoyosoyot,
17 as kadi nio omhemhesan a machahoahok

18 kano mamahemahes do atavo a mawara do viay nio
takwan niaya o ichakey dinio no Dios do katayto nio na a
manganohed di Jesu Cristo.
19 Salovalen nioava o aran ango a parinyen a pawnotan
no Espirito no Dios.
20 Parohen nioava o nanawo a komapet do Dios
21 asna no kapachinanawo nio dia o madngey nio sa as
kawnot nio do mapia kano mayanong a onotan,
22 as kanawri no pachivawan nio o atavo a marahet.
23 Tayto ko akdawen do Dios aya a makatoroh dinio
so maydamnay a aktokto o kaparin na dinio a mana-
monamo so espirito, pahad kano karakohan as kabo no
kaparoparoan nio a manda do kapayvidi no Apo taya a si
Jesu Cristo,
24 as kapanmohen nio ta no Dios aya a tomnawag diaten
o makapamarin as iya pa so mapatongtong so sinitnan na.
25 Kakakteh, tayto namen a akdawen dinio o kapachahoa-
hok nio niamen.
26 Ipakapia nio yaken so Dios dira do atavo a kakakteh ta
daw.
27 Tayto koynio a iyokoyokod do ngaran no Apo taya do
kalir nio sia o tolas koaya do atavo a kakakteh ta sa daw.
28 Bendisionan kamo pa no Apo taya a si Jesu Cristo as
katoroh na pa dinio so grasia na.

No Ichadadwa no Tolas ni San Pablo Dira do Taga-Tesalonica

Introduction

Mian pa sa o dia chinasehdangan so mapia do timban aya do Tesalonica do komwan do ito a kapayvidi ni Cristo do tana aya, ta mian sa dira o makavata so nakarahan narana no kapayvidi aya ni Cristo. Dawa niexplika ni San Pablo o kayan pa no mapaparin a manam so kapayvidi ni Jesus a akma so kaoyod na anti a mahara no pakagatogatosan as kayan anti no asa ka tawo a omlaban as omsobna ni Cristo.

Pinaytolasan na sa do kavidin da diabdibdis so saray do hovok no pakasisian da, kavidin da mamarin so mapia as kapaytrabaho da so ichaviay da a akma so kaparin ni San Pablo.

Outline

Introduction 1:1-2
No pamahmahsan na dira 1:3-12
Nanawo a komapet do ito a kapayvidi ni Cristo 2:1-17
No nanawo do kaparin no viay no asa ka Cristiano 3:1-16
Conclusion 3:17-18

1 Sa Pablo, Silvanus* kani Timoteo kami a tayto a maytolas
dinio do timban aya no Dios a Ama ta kano Apo taya a si
Jesu Cristo a tayto do Tesalonica.
2 Bendisionan kamo pa no Dios Ama kano Apo ta a si Jesu
Cristo as kapakarawat nio pa so grasia kano kaydamnayan
no aktokto.

No manam a kasalap ta atavo do Dios

3 Kakakteh, mayanong kami a fermi a mamahemahes
do Dios a makayamot do katayto nioaya a maypangay so
kapaypahni so saray no Dios as katayto nio mayparakoh so
addaw no kadwan dinio.
4 Dawa tayto namen a manakem dira do angayan namen
sa a timban no Dios taya o di aya abdibdis a saray nio
kano karakoh no agwanta nio do pakasisian da dinio a
makayamot do ngaran naya.
5 Do akmaya sia a mapaparin dinio am tayto ta mavoya
o pakaknikninan no plano no Dios diaten, ta no pakasisian
daya dinio am tayto na serbien no Dios a pavoyan nia o
kapayanong nio a machangay do paypatolan na,

* **1:1 1:1** *Anmana:* Silas.

6 as sira o tayto aya mapakasiasi dinio am torohan sa
anti no Dios so vahes da pandidiwan a nia so mayanong
da marawat.
7 Inio atavo a tayto da pakasisien a akma diamen am
makarawat kamo anti so kapaynehah a akma diamen do
ito a kapayvidi no Apo taya a si Jesus a yapo do hanyit
a pachirayayan no omnininyas a apoy kanira no rakoh so
ipakapamarin a angheles na,
8 as kakastigo na dira do atavo a di minsinchad do Dios
kano naskeh a manganohed do Evanghelio no Apo taya a si
Jesus.
9 Machisiay sa anti ya do mato aya kano makapamarin
aya a Apo ta as kapandidiw da anti do abo so pandan a
kastigo da.
10 Maparin sa anti ya do kawara ni Jesus a romawat
so onor kano kadaday sia no atavo a tawotawo na sa a
nasaray nia a nia so pachangayan nio a makayamot do
nakapanganohed nio do pinawnonong namen ori dinio.
11 Dawa ibhebhes namen avaynio a ipachahoahok tapian
no mayanong do asa ka tinawagan no Dios o onotan nio do
viay nio as kaparin nio a makapatongtong so mapipia sa a
ichakey nio a parinyen a makayamot do saray nio do sidong
na.
12 As an makatongtong ya do viay nio am pamatohen anti
o Apo taya a si Jesus as kapakarawat ta so rakoh a onor a
yapo sia. Maparin sa ya atavo a makayamot do grasia no
Dios kano Apo taya a si Jesu Cristo.

2

No tawo aya a maytotwaw do tana aya manam so kapayvidi ni Jesus

1 Do komapet do kapaychakasa ta anti a machivayat do
Apo taya a si Jesu Cristo do kaito na anti a mayvidi am tayto
namen a akdawen dinio a kakakteh,
2 o kadi nio a rovlan do katayto daya no makavata sia o
kayan no pinapanmo dira no Dios do nakawara narana no
araw no Apo taya. Makapatak kamo pa dira do makavata
aya sia o kayan no tolas namen a iproyba da do vatavatahen
da saya.
3 Anohdan nio sava o makey aya a mapaychawaw dinio
takwan mawara ava anti o araw aya an di pa manma o
kaaro da no tomadichokod do Dios kano kapaytotwaw no
tawo aya a mapawnot do kararayawan no pahad a iya pa
so natongdo a kakastigoan a abo so pandan.

4 Sobnahen na anti o Dios as kapamato na so karakohan
na do atavo a anianiven no tawotawo as kangay na anti a
maydisna do templo no Dios a makavata sia o kaiya no Dios.
5 Ari nio sigoro a manakem o kaniaya sa mismo no
pinapanmo ko dinio,
6 as ari nio mapanmo o katayto pa no ompenpen sia a
manda do kapaytotwaw na anti do natongdo a tiempo na.
7 Tayto dana somitnan a maytrabaho o marahet aya a
ipakapamarin amna makatongtong ava o atavo sa marahet
a mapaparin a manda do kakaro no mamenpen aya.
8 As an kakaro narana no mamenpen aya am maytotwaw
anti o tawo aya a mapawnot so tawo do kapakagatogatos
kano kararayawan a iya anti so rarayawen no Apo taya a si
Jesus no makapamarin a inawa na do kapayvidi na.
9 No niaya anti a tawo am mian anti o ipakapamarin
na a yapo di Satanas a makapaymilagro kano mamarin so
makakniknin a nia so ipanloko na so tawotawo,
10 as oyod na sa anti a masonong a lokohen o tawotawo
sa a nachisobna do kakawyoran aya a yanan no kalibrian.
11 Dawa makayamot do kaskeh da no kakawyoran aya am
paychanoanolayen na sa no Dios a manganohed do daday
aya,
12 tapian makarawat sa anti atavo so kastigo o
machisobna saya do kakawyoran as nawri so chitahen a
onotan o marahet.

No ichaparin ta diabdibdis so saray ni Jesus

13 Amna mayanong kami a rakoh so kapamahemahes do
Dios a makayamot dinio a kakakteh a ichaddaw no Apo taya
takwan pinidi naynio no Dios do sitnanan na a librien as
kano omonot do manamonamo a kaparin no viay do sidong
dinio no Espirito na do katayto nio na a manganohed do
kakawyoran aya,
14 as mian do sivog na a plano dinio do nakapanganohed
nio do Evanghelio aya a pinawnonong namen dinio o
kapachichasa nio anti do Apo taya a si Jesu Cristo do
paypatolan na a makarawat so onor.
15 Dawa kakakteh, makahni kamo do pinanganohdan
nioaya as kapakapia nio sia a onongan kano onotan o
pananawan siraya, mayalit o pinawnonong namen sa kano
mian do tolas namen dinio.
16 Tayto ko akdawen do Apo taya a si Jesu Cristo kano
Dios Ama a iya so naddaw niaten as pakayapoan no di
machipanda a angdet kano kasoyosoyotan ta do katayto
dana no panapanayahen ta a makayamot do grasia na
niaten

17 o kasidong na dinio a maypahni so saray as dia
dispresio do kachita nio sia onotan o mapia a parinyen kano
mayanong a pavatahen.

3

1 Do pakavosan ko sia kakakteh am tayto namen a
akdawen dinio o kapachahoahok nio niamen tapian may-
pasonong o kapawpit namen so chirin aya no Apo taya as
kano karawat da pa sia a akma so nakarawat nio sia.
2 Ipachahoahok nio pa yamen tapian pavawahen na
yamen do tawo sa a marahet so aktokto takwan arava malit
o tawo a manganohed.
3 Amna kapachidependian ta o Apo taya a iya so maka-
toroh dinio so ayet as kano makapavawa dinio di Satanas,
4 as do sidong no Apo taya am tayto namen a mapanmo o
katayto nio a omonot do niyokoyokoran namen aya ninio as
kadi nio anti a abdibdisan do ninanawan namen aya dinio,
5 as tayto ko pa akdawen do Apo taya a Dios o kapaypan-
gay no kaintindi nio so addaw naya as kapakangdet nio a
mayagwanta a akma si Cristo.

No mayanong da parinyen no matatalakak

6 Kakakteh, tayto namen paynio a iyokoyokod do ngaran
no Apo taya a si Jesu Cristo do kapachisiay nio do aran sino
a kakteh a matalakak as di omonot do ninanawan namen
dinio.
7 Mayanong o kapakakma nio diamen a di mangolangolay
a maytrabaho a akma so navoya nio do kayan namen ori
dinio.
8 Niho namen o atavo a kaylangan namen do kapaytra-
baho namen do maraw kano mahep tapian abo dinio o
karahmetan.
9 No kabo ava no anohed namen a omrisibi so sidong nio
asna no kakey namen a mapavoya nia o kapayanong no
kapaytrabaho nio,
10 as makayamot dia am vinata namen do nakayan namen
ori dinio ta an sino di maytrabaho am mayanong o kabo no
kanen na.
11 Amna tayto namen a nadngey o katayto da no matata-
lakak dinio as kanawri no parinyen da o kapanadasadag da
do viay no kadwan.
12 Dawa do ngaran no Apo taya a si Jesu Cristo am
tayto namen sa iyokoyokod o akma saya sia so kaparin do
kanawri no isanga da o kapaytrabaho da tapian mian o
ichaviay da.
13 Kakakteh, machitnga kamoava a mamarin so mapia
kano omonot do mayanong.

14 An sino o machisobna do akmaya sia a niyokoyokoran
namen ninio do tolas aya am pachisiayan nio tapian mavoya
na o kapakasnek no kaparin na.
15 Pero pakakmahen nioavay asa ka kontra asna no
kapatanggal nio sia a asa ka kakteh.

No vidin dira ni Pablo

16 Tayto ko akdawen o kavidin nio a maydamnay so
aktokto do atavo a makayamot do Apo taya a iya so voyvoh
a makatoroh niaya dinio. Fermi na paynio a pachisan atavo
no Apo taya.
17 Yaken a si Pablo o mismo a mapatolas so kapakapia
koaya so Dios dinio. Niaya o ferma ko as fermi ko a
pangayen do atavo a tolas ko.
18 Bendisionan kamo pa atavo no Apo ta a si Jesu Cristo
as katoroh na pa dinio so grasia na.

No Manoma a Tolas ni San Pablo di Timoteo

Introduction

Si Timoteo am asa ka Cristiano do Asia Minor a Judeo so ina amna Griego o ama na. Nachisidong sia di Pablo do trabaho na a asa ka misionero.

Maychatatdo o kakpehan no nanawo no tolas aya: (1) Patanggal dira a komapet do kadakadaday sa mananawo. Mian sa o mananawo nia a paysaglen o anohdan no Judeo kanira no dia Judeo. Anohdan da nia o kabo no mapia do atavo a mavoya a inamaog, dawa no vatahen da a ichalibri am no kapachivawa do mian do mondo aya a akma so kanen kano kapaychakovot. Vatahen da pa o kayan no logar a kapanmohen sa. (2) Nanawo a komwan do onotan do timban. Mian dia o dadakay no asa ka tawo a torohan so anongen do asa ka timban. (3) Personal a yokoyokoran nia ni San Pablo si Timoteo do komwan do responsibilidad na dira do matatarek a gropo no Cristiano do kametmetdeh ni Timoteo.

Outline

Introduction 1:1-2
No nanawo a komapet do timban kano adngedngeyen sa 1:3–3:16
No vidin di Timoteo a komapet do trabaho na 4:1–6:21

1 Si Pablo ako a asa ka apostol ni Jesu Cristo. Tinovoy ako
no Dios a Mangahwad ta as kano Apo ta a si Jesu Cristo a
iya so yanan no panapanayahen ta.
2 Tayto ako a maytolas dimo mo Timoteo a manganak ko
do komwan do tayto taya panganohdan. Bendisionan ka pa
no Dios Ama kano Apo taya a si Jesu Cristo as kapakarawat
mo pa so grasia, kasisien kano kaydamnayan no aktokto.

No kapatanggal ni Pablo dia o komapet dira do kadakadaday sa nanawo

3 Tayto ko pirwahen a vatahen dimo o niyokoyokoran ko
nimo do nakapangwan ko do Macedonia do kalogar mo a
mavidin do Efeso a mapabhes sira so mananawo so matarek
a doktrina.
4 Pabhesen mo sa do abo so sinmo a kakawnononga da
kano kapayistoria da so abo so inmonmoan a akma sa so
komapet do nanma sa tawo, ta niaya sa am pakayapoan no
kapaysosobna da as machikontra pa ya do ichakey no Dios
diaten a panganohdan a kakawyoran.

5 No pakayapoan no katoroh ko nia no akmaya sia a
panyokoyokoran am tapian mapanmo da o kapayanong no
kayan no addaw da a yapo do manamonamo a aktokto kano
somnivog a kapanganohed do Dios.
6 Amna tayto sa o di omonot dia as tayto a nachisiay do
mapia a kapananawo do kanawri no kakawnononganda o
abo sa so sinmo.
7 Mahoho sa a mananawo amna ara dava maintindi
o pidipidit saya a pangononongan da as no mismo saya
anohdan da am ara dava masigoro.
8 Mapanmo ta o kapia no pidipidit aya a pinatolas ni
Moises an serbien sa do pinatapatakan nia,
9 as mapanmo ta o nakadi na patapatakan nia dira
do mapipia a tawo an dia voken a sira o mapasada as
di manganohed do panyokoyokoran, sira o di omanib so
Dios, sira o makagatogatosen as mapamahbo so sinmo
no komwan do Dios, sira o mandiman so inyapoan kano
kapayengay da tawo.
10 Pinatapatak pa dira do malalapos so kaparin no viay,
sira o machikavahay do kapalit da mahakay anmana
mavakes, sira o manakaw so tawo a paychakartosan da,
sira o maydaydaday as machitoneng do daday no kadwan as
kano atavo sa a mian so parinyen a machikontra do onotan
taya a kakawyoran.
11 No akmaya sia a ipananawo ko am yapo do mato
aya a Evanghelio no makakniknin aya a Dios a nia so
pinainkargado na diaken a ipananawo.

No kapamahemahes ni Pablo do rakoh a kasisien kano addaw sia ni Jesus

12 Tayto ako a rakoh so kapamahemahes do Apo taya
a si Jesu Cristo a makayamot do nakavidang na diaken
a maparin a ichasaray a nia so pakayapoan no tinongdo
na diaken a mayserbi do ngaran na as kapamahemahes
ko pa dia do kaiya no tomoroh diaken so ichaparin ko so
tinongdoan naya diaken a trabaho.
13 Pinidi na yaken a aran akma sawri o kaadan ko a
maychirichirin so machikontra sia as kadi ko minsincharan
dia as kano nakatetek ko dira do tawotawo sa a minonot sia.
Amna chinasi na yaken ni Cristo takwan pinarin ko saya a
di makapanmo so karahet na do kadi ko pa manganohdan
sia.
14 Dawa oyod a rakoh o kapamahemahes ko do
makakniknin aya a grasia no Apo taya a si Jesu Cristo as
sichangoriaw am tayto ko na sia ichasaray as kano oyod a
ichaddaw.

15 No omonot aya vavatahen am maparin a ichasaray
kano mayanong a panganohdan a kakawyoran: “Nawara si
Jesu Cristo do tana aya a omlibri sira so makagatogatos,” as
do atavo a nakagatogatos am yaken sigoro o nahára dana.
16 Amna chinasi na yaken ni Jesu Cristo tapian maparin
na ipavoya o karakoh no pasinsia na kano kaparin na a
mapakabo as tomoroh so viay a abo so pandan do atavo a
manganohed sia a aran do akma diaken a nahára dana so
kapakagatos.
17 Dawa dadayen kano pamatohen o abo aya so paman-
dan a Patol! Iya o di aya voya as machimavoyvoh a
kakawyoran a Dios. Amen.
18 Imo mo Timoteo a manganak ko am tayto koymo
a iyokoyokod a makapia so kapachilaban do tayto aya
panghovokan ta pachilalabanan do kapanmo mo sia o
nakaaro da no ompanapanaya sia o kaniaya no kaparin mo
a akma so pinapanmo dira no Dios.
19 Akdawen ko dimo o kadi mo a mabdibdisan do akmaya
sia a chinatongdoan mo as kawnot mo do mapanmo mo
sa a mayanong a dia akma sira so kadwan a tayto a
tomnadichokod do mapanmo da mapia a nia so ichakma
day bapor a nakararayaw do komwan do saray da.
20 Niaya o tayto a mismo a naparin da Hymenaus
kani Alejandro a sira so tayto ko a pinarawat di Satanas
a paynolayan na tapian di dana sa makachirichirin so
mapamahbo so ngaran no Dios.

2

No kapachahoahok as kano onotan sa do timban

1 No manoma a ichahoho ko dinio am no kapachahoahok
nio no atavo a tawo do Dios. Machipangdaw kamo as
kasolib nio a mamahemahes.
2 Ipachahoahok nio sa o patopatol kanira no atavo a mian
so maato a payanongan tapian maviay ta a maradinep do
kawnot ta do mapia kano mayanong do asa ka kaman-
ganakan no Dios.
3 No kapachahoahok am mapia as kano ipakamia no Dios
aya a Mangahwad ta,
4 a iya pa so Dios a mahoho nia o kapanmo sia no atavo
o kakawyoran as kano kalibri da.
5 Kakawyoran ya takwan asa o Dios as no mavoyvoh a
mapayahap so Dios kano tawo* am si Jesu Cristo takwan
naytawo sia,

* **2:5 2:5** *Do Griego:* Mediador.

6 a iya so tomnoroh no viay na a omadidi so atavo a tawo.
Do diaya am pinavoya no Dios do tinongdo na a tiempo o
kahoho na nia o kalibri no atavo a tawo.
7 Makayamot pa do akmaya sia a plano no Dios o tayto
ko a chinatongdo a apostol as mananawo dira do Hentil no
kakawyoran aya a mayanong da panganohdan. Tayto ko
pavatahen o mismo a kakawyoran.
8 Tayto ko ichahoho o kapachahoahok da do kakpekpehan
nio no mahahakay sa a manamonamo so viay as abo so
masoli a aktokto anmana ichichirin do kadwan.
9 As sira o mavavakes am mayanong o kadi da ma-
panghavasan sia o komwan do katitiban kano onawnayen.
Maylaylay sa so machinaho kano madmay do angayan
da anmana yanan da as dia taywara so kalabor anmana
kaynyen. Akma pa saw am mayanong ava o kataywara
na so kalabor no isosorod da as kano mayanong ava o
kapangonay da so taywara a vohawan.
10 Asna nawri o mayanong o kapaypavid da so dadakay da
do kawnot da do mapia a nia so mayanong do manganohed
do Dios.
11 Mayanong o kapanngey da as katoroh da so anohed do
mananawo sa a mahakay.
12 Maparin ava o kapananawo no mavakes anmana
no katoato no anongen da kano mahahakay, ta nawri o
mayanong dira o kapanngey da do kakpekpehan.
13 No pakayapoan na niaya am nanma a amawgen no Dios
si Adan as kwanasaw am si Eva.
14 As no ichadadwa na am si Adan ava ta no mavakes aya
o chinawtapan ni Satanas a nia so pinasada sia ni Eva o
mando dira no Dios,
15 a nia so pakayapoan no ipakarawat da so pandidiwan
do kapaymanganak da amna mian o kalibrian da nia aran
do kapaymanganak da an di sa abdibdis so kapanganohed
as kavidin da a rakoh so addaw as kano manamonamo a
mapia so disiplina.

3

No kaparin da no adngedngeyen do timban

1 Kakawyoran o vavatahen aya a akma sia, "An sino
mahoho a adngedngeyen do timban* am tayto a manita so
oyod a mapia a anongen."
2 No makey no akmaya sia a anongen am mayanong o
kabo no kaparoparoan na, kaasa no kakovot na,† kapia no

* **3:1 3:1** *Do Griego:* obispo. † **3:2 3:2** *Anmana:* naypisa a maychakovot.

dadakay na, kapatak na do atavo a iyangangay na, kapsek na, kayavayavahen na, kapia na a mananawo,
3 kadi na maynoynomen, katanoy na kano rakoh so pasinsia, kadi na machisepasepangan as kano kadi na lakaman no kartos.
4 Mayanong sia a asa ka tawo a masolib a tomidib do familia na a akma so kaparin na sira so kamanganakan na a manib as kano manganohed sia.
5 Ta an di na parin no asa ka tawo a patongtongen o anongen na do tanyan na a familia am nawri pava o maparin na tagrarahen o anongen no machonong do tawotawo sa no Dios.
6 Mayanong ava do anongen aya o vayo pa a manganohed di Jesus ta tarek na idaay o kakalo na mato no anongen na as kakma na so kaparin ni Satanas a nadaay as nikastigoan no Dios.
7 Maimportante pa o kayan no mapia a kasincharan sia kano kayan no anib sia aran dira do di omonot di Cristo, ta an mian o paroan sia o kaparin no viay na am tarek a nia o serbien ni Satanas a irarayaw so kapayserbi na do Dios.

No kaparin da no diakono

8 Alit na pa dira do pidien a diakono o kapayanong no kapia no dadakay da, ichasaray sa do vatahen da, kadi da maynoynomen, kadi da mayagoman,
9 kahni darana do panganohdan taya a abo so kapaykamadamadanan.
10 Mayanong o kapanma a omproyba dira as an nakarahan o nakaproyba dira as abo o paroan sira am maparin dana sa matongdo do anongen daya.
11 As sira o kakovot da sa a mavavakes‡ am mayanong o kapia no dadakay da, kadi a vahyan dira a makachirichirin so maparahet so kadwan, kapia no disiplina da do viay da as kaparin da ichasaray do atavo.
12 Mayanong do asa ka diakono o kaasa no kakovot na§ as kapia na tomidib dia o kametdehan na sa as kano atavo a komwan do familia na.
13 An mapia o asa ka diakono do trabaho na am mahap na anti o anib no tawotawo as kaparin na pa a mian so angdet a mapawnonong so panganohdan taya a komapet di Jesu Cristo.

No kaynyeran no nanawo aya a onotan ta

14 Tayto ako a mayplano a mangwan dinio daw so makalo amna tayto koymo a paytolasan,

‡ **3:11 3:11** *Anmana:* As sira o mavavakes.
§ **3:12 3:12** *Anmana:* naypisa a maychakovot.

15 tapian an di ako a nyeng a makangay dinio am
mapanmo nio na o mayanong a kaparin no viay no asa ka
membro do familia no Dios a nia so timban no maviay aya
a Dios as paytetnekan no kakawyoran.
16 No kakawyoran aya a tayto ta panganohdan am
makakniknin as kano makapamarin. Niaya o kaynyeran
na:

Naytawo si Cristo. Pinatalamad no Espirito o kaiya no
manohed. Navoya sia no angheles. Pinawnonong sia do
atavo a nasiones. Pinanganohdan no tawo do tana aya as
nayvidi do hanyit.

4

No kaparin da no kadakadaday sira a mananawo

1 Masehdang o nakavata sia no Espirito no Dios o kayan
da anti no tomadichokod do kakawyoran aya a tayto ta
panganohdan as kanawri anti no adngeyen da o marahet
sa a espirito a nawri so parinyen o kapaychawaw kano
kapangotap da no mararahet a nanawo da.
2 No akma saya anti sia a marahet a nanawo am
ipananawo da anti no tawo a oyod a matalineng so
kapaydaday as akmay abo so konsinsia a omsaloval sira a
mamarin so marahet.
3 Ipananawo da anti o karahet no kapaychakovot as kayan
anti no vadawen da a matatarek a kanekanen. Kakawyoran
ava ya takwan inamaog no Dios o atavo a makan a maparin
a kanen a mian so kapamahemahes do Dios no nanganohed
dana di Jesus as kano tayto omonot do kakawyoran a
nanawo.
4 Asa pa am mapia atavo o inamaog no Dios as arava o
logar a ichaskeh a kanen an tayoka ya pamahmahsan do
Dios.
5 Dawa kapanmohen ta ta no ichabo aya no dagen a kanen
am arava o sincharan no Dios a dagen a kanen as kano
maparin a kanen o atavo a pinamahmahsan do Dios.

No somnivog a pachirawatan ni Jesu Cristo

6 An ipananawo mo o mian saya do tolas koaya dimo do
kakakteh ta saya daw am mapatongtong mo o tinongdoan
aya dimo ni Jesu Cristo as kapaypaypangay pa no kapan-
moan mo so kakawyoran aya a doktrina kano komwan do
saray taya.
7 Ipaysasaloval mo sava o abo so sinmo a kakawnononga
kano istoria sa a dia makadios asna nawri sa o chitahen mo
o ipaypapia mo do komwan do kawnot mo do Dios,
8 takwan aran mian o kapian no kapaypayet so karakohan
am rakorakoh o inakyan mo nia an nawri o paypangayen

mo a paypapiahen o kawnot mo do kakeyan nimo no Dios
a nia so rakoh so sinmo sichangoriaw as kan do manam pa
a tiempo a abo so pandan.
9 No akmaya sia am mapanmo ta o kaoyod na as kano
kapayanong na a panganohdan.
10 Dawa makayamot do kapanmo ta so karakoh no sinmo
no kawnot ta do Dios am mayagwanta ta as kapawyod ta sia
patongtongen o anongen aya a tinongdoan diaten no Dios a
iya so yanan no panapanayahen ta a iya pa so Mangahwad
no mondo aya a omlibri sira so manganohed sia.
11 Pawnononngen mo o akmaya sia as kapaynananawo mo
sira a omonot do yokoyokoran koaya nimo.
12 Kaboay no omdekedekey dimo do kametdeh mo pa do
awan as no kaparin mo sira a tomoroh so anib dimo do ka-
pavoya mo no viay mo a asa ka ehemplo dira do mayanong
a kaparin no viay, do kapia no ichichirin mo, kaddaw mo
no kadwan, kasaray mo no Dios as kanamonamo no viay
mo.
13 Manda so kawara ko dinio am ibhebhes moava liren
o nakatolas aya a Chirin no Dios do kakpekpehan nio as
kavidin mo a maypaynananawo kano mapaypaypahni sira
do panganohdan taya.
14 Pangolangolayan moava o anongen aya a tinorohan
dimo no Dios so kasolivan a nia so sinincharan da no
adngedngeyen saya do nakapalapaw da so tanoro da do
kapachahoahok da nimo.
15 Naknakmen mo sa ya as kapawyod mo sia chitahen o
kapatongtong mo sira ya tapian mavoya o paypapian mo do
komwan do anongen moaya.
16 Katiban mo o kapakapatak mo do kaparin no viay mo
as kano ipananawo mo as kavidin mo a omonot do vidin
ko saya dimo, ta an onotan mo sa ya am aro o librian mo
so karakohan mo a marahet as kanira pa no domngey so
nanawo mo.*

5

No anongen ta do kakakteh ta sa

1 Ichahoya mo sava o matotoneng dana sa a mahahakay
asna no kananawo mo sira akma so kapidipidit mo so ama
mo. Paynananawhen mo sa o mametmetdeh a mahahakay
a akma so kapaynananawo mo so kakteh mo.
2 Paynananawhen mo sa o matotoneng a mavavakes a
akma so kapidipidit mo so ina mo as sira o mametmetdeh

* **4:16 4:16** *Anmana:* malibri ka as kanira no domngey dimo.

a mavavakes am paynananawhen mo sa akma so kapaynananawo mo so kakteh mo a mavakes a manamonamo so aktokto dira.

3 Sikasohen mo sa o bioda a abo so tomidib dira as katoroh mo dira so sidong,

4 asna no bioda a mian so kamanganakan kano kaynapoan am sira o mayanong a omatindi sia o pangaylanganan na a nia so anongen da do salapan no Dios.

5 Kapanmohen nio ta sira o somnivog aya a bioda a mayanong nio sa a sidongen am sira o abo so iviay so karakohan da as nawri so panapanayahen o kasisien dira no Dios a iya so pachipangdawan da do kararaw kan do kaheahep.

6 Pero no bioda a nawri so chitahen o pakamian na so karakohan na am akma danay nadiman a aran do kaviay na pa.

7 Ipananawo mo sa ya do atavo tapian abo dira o mian so kaparoparoan.

8 Kapanmohen nio ta an sino o diatindi sia o pangaylanganan no lipos na a kanatonan no mismo na a familia am tayto na sobnahen o panganohdan taya as kanganingani na pa kanira no di manganohed do Dios.

9 No mayanong nio sa pavidangen dira do bioda a mayanong a sidongen am sira o sesenta kano maypangay pa so awan as nakapaypisa da maychakovot.

10 Logar sia mavahey a mapia so dadakay, nakasolib na mapaynananawo sira so kamanganakan na, mayavayavahen, nayserbi dira do tawotawo sa no Dios, napavoya so kasisien dira do makasiasi, as kano nakaparin na so atavo a logar na maparin a mapia.

11 Asna sira o makahenakan pa a bioda am pasahen nio sava do lista takwan masonong sa a katentasionan a tomadichokod do promisa da a mayserbi di Cristo as kanawri dana no chitahen o kapaychakovot da,

12 a nia so pakayapoan no ichaparoparo da do kadi da makapatongtongan so pinachividangan daya.

13 No asa pa pakayapoan no di na mayanongan no kapavidang sira ya am masonong o kananawo da a matalakak as kanawri no ivalavalay da o kaktaktas a manadasadag do kadwan as kapakachirichirin da kano kapayistoria da so di sa mayanong.

14 Dawa mapipia o kapaychakovot da mirwa no makahenakan pa saya bioda as kapaymanganak da as kanawri no isanga da o ichapia no familia da tapian abo o mavavata dira no tawotawo a komontra diaten.

15 Vatahen ko sa ya takwan tayto dana sa dira o tomnadi-
chokod do kakeyan nira ni Cristo as kanawri no onotan da
o tentasionan dira ni Satanas.
16 Sira o nanganohed dana di Jesus a mian so lipos a bioda
am anongen da o katidib da do paykaylanganan na asna
no timban pava o panayahen da tapian nawri dana sa o
torohan so sidong no timban o abo saya so tomidib dira.

No anongen dira do adngedngeyen do timban

17 Mayanong sa torohan so rakoh a anib as katangdan
dira do adngedngeyen sa do timban* a tori a mapia so
kapatongtong so anongen da, kanatonan da no mananawo
as kano mapawnonong so Chirin no Dios,
18 takwan vatahen no nakatolas a Chirin no Dios,
"Mayanong paroava a pakanen o paytrabahohen a vinyay?"
as vatahen na pa, "Mayanong a tangdanan o maytrabaho."
19 Adngeyen moava o akosasion do asa ka adngedngeyen
do timban a katadkan na an mian sa o makadadwa anmana
makatatdo a testigo.
20 As an somnivog o kaari na makagatogatos am pay-
nananawhen mo sia do salapan no atavo tapian mayvadiw
ya a nanawo dira do kadwan a adngedngeyen a di omonot
do kaparin no makagatos aya.
21 Do salapan no Dios Ama kani Jesu Cristo as kanira
no angheles na am tayto ko vatahen o kawnot mo do
niyokoyokoran ko saya nimo so mahosto as kadi mo
mangatatadkan.
22 Makapatak ka do kapamidi mo so machividang dira
do mayserbi aya do anongen no asa ka adngedngeyen do
timban, ta tarek ka machirapas do gatos no asa ka tawo a
tinongdo mo do anongen aya. Makayhawa ka tapian abo o
sadan mo do komapet aya dia.
23 (Imo mo Timoteo am moyvoh ava o danom a inomen
mo as manerbi ka pa so vino a nia so tovatova no masanib
moaya didiwen a ganit mo do vodek.)
24 Makapatak ka takwan mian sa o matayo so kapakagatos
a dia nyeng a mapanmo a dia akma sira so matalamad so
gatos a logar da pakarawatan so hosga.
25 Akma ya so maparin an mian o mamarin so mapia.
Mian sa o nyeng a matalamad so mapia a pinarin as mian
sa o dia nyeng a mapanmo pero no mapia aya a pinarin am
mavidin ava matayo.

6

No anongen no pachirawatan do apohen da sa

* **5:17 5:17** *Do Griego:* presbitero.

1 Sira o atavo a pachirawatan a kamanganakan dana no
Dios am mayanong o katoroh da so anib do apohen da sa
tapian abo o kaparoan no Dios taya as kano nanawo aya a
onotan ta.
2 Sira o mian so apohen a kamanganakan dana no Dios
am mayanong ava o kadi da torohan so anib do paychapoan
da do kapaykakteh darana sia o apohen daya asna nawri o
chitahen da o kapaypapia pa no kapayserbi da dira takwan
no payserbian daya am kakteh darana do panganohdan as
kano sincharan sia no Dios a kamanganakan na.

No matarek so pananawan as kano komapet do kartos

Ipananawo mo as kapanyokoyokod mo nira o akma saya
sia a responsibilidad.
3 An sino o matarek so pananawan as kapachisobna na
do kakawyoran aya a nanawo no Apo taya a si Jesu Cristo
as kaskeh na omonot do kaparin aya no viay a ipakamia no
Dios,
4 am madaay as kano tayto sia naychawaw as kabo
no kapanmoan na so kakawyoran. Nawri o chitahen
na o kapaydidibati do abo sa so sinmo a chirin kano
kakawnononga n a niaya so pakayapoan no kaynanahet,
kapaysosobna, kasoli, kapasnesnek kano kaparahet da so
kadwan.
5 Sira ya am tinadichokoran da o mayanong as kadi
darana parinyan a makaintindi so kakawyoran, as kanawri
no voyvoh a kaintindian da so mapia am no maparin da
paychakartosan.
6 Amna kapanmohen ta ta rakoh o inmonmoan no kawnot
ta do Dios a makontento do atavo,
7 takwan arava o pinanayvi ta do nakawara ta as kabo pa
anti no ichayononot ta an madiman ta.
8 Dawa an mian o onayen ta kano kanen ta am mayanong
o kakontento as kapakamia ta na.
9 Amna mian sa o tawo a mahoho a maypaynakem a nia
so ichasonong da katentasionan as matolo no matatarek
a mararahet kano mangananawa a pariparinyen a nia so
mapawnot sira do kararayawan da kano kakastigoan no
pahad da.
10 Takwan no lakam aya no kartos am pakayapoan no
matatarek a gatos. As tayto sa o tomnadichokod do
panganohdan ta kakawyoran a makayamot do lakam da no
kaynakman a nia pa so pakayapoan no aro a lijat no aktokto
da.

No vidin sa ni Pablo di Timoteo

11 Pero imo a asa ka pachirawatan no Dios am
pachivawan mo sa o akmaya sia a mararahet a pariparinyen
as kanawri no chitachitahen mo a onotan o mayanong as
kano mapakamia so Dios, kapakarakoh no saray mo nia,
kaddaw mo no kadwan, kapakangdet mo a mandidiw as
kapakatanoy mo.
12 Pawyoren mo as kapakangdet mo a maytetnek do
panganohdan taya as kadi mo a abdibdisan do tinawatawa-
gan aya dimo no Dios a viay a abo so pandan a nia pa so
chinatestigoan da no aro a tawotawo a paytetnekan mo a
kakawyoran.
13 Do salapan no Dios a iya so tomoroh no viay no atavo a
inamaog as kani Jesu Cristo a iya so naytetnek do salapan ni
Poncio Pilato a mapavata so kakawyoran am tayto koymo a
iyokoyokod.
14 Patongtongen mo sa atavo o niyokoyokoran ko saya
nimo as kanawri no mavidin mo a chitachitahen o
mayanong tapian abo o kaparoparoan mo a manda do
kapayvidi no Apo taya a si Jesu Cristo,
15 do tinongdo na tiempo no makakniknin aya a Dios a
iya pa so Patol, Manyokoyokod, makapamarin do atavo as
Apo no atavo a apohen.
16 Iya pa o Dios aya a abo so pamandan a tayto do
kasehdangan a abo so makatidib kano makasalap sia.
Pamatohen as kano dadayen o makapamarin aya a abo so
pandan. Amen.

No vidin ni Pablo dira do may-inakem

17 Iyokoyokod mo sa o may-inakem a dia nawri so
ipaysarasaray o kaynakman da a nia so masonong a mabo
asna nawri o mayanong da ichasaray o Dios a iya so
makatoroh no atavo a ichapia ta.
18 Iyokoyokod mo sa o may-inakem a nawri so pay-irasen
o mapia a pinariparin da, kapanidong da do maykaylangan
as kadadam da do atavo.
19 An niaya o kaparin da am makapay-iras sa so kay-
nakman a mian so inakyan da nia a manda anchowa do
katayto dira no somnivog aya viay a abo so pandan.
20 Imo mo Timoteo am tayto ko akdawen dimo o ka-
pakahni mo a maytetnek do pinainkargado aya dimo no
Dios. Paydidichanan mo sa o matatarek saya a mararahet
kano abo sa so sinmo a kakawnonongan a nia so tayto da
vatahen no kadwan a kasolivan.
21 Tayto ko ya a vatahen dimo takwan tayto sa o
manganohed do vata da saya kasolivan as nakatadichokod
da dia o kakawyoran aya a panganohdan ta.

Bendisionan kamo pa atavo no Dios as katoroh na pa dinio so grasia na.

No Ichadadwa no Tolas ni San Pablo di Timoteo

Introduction

No kahavnan no ICHADADWA NO TOLAS NI SAN PABLO DI TIMOTEO am personal a vidin na sia a asa ka mamet-metdeh a rarayay a mayserbi do Dios. No kakpehan no tolas aya am no kapangdengdet sia ni Pablo si Timoteo a mavidin a mapawnonong so Evanghelio aya ni Jesu Cristo as kapatongtong na so anongen na a asa ka evanghelista a diabdibdis so ipananawo do panghovokan no aro sa a omsobna sia kano pakasisian na.

Pinatanggal na pa si Timoteo a di machangay do abo sa so sinmo a kawnononga n a nia so abo so inakyan nia mapia.

Pinanakem pa sia ni San Pablo o mismo a kaparin no viay na a nia so onotan na do komwan do saray na, addaw na as kano pasinsia kano angdet na do pandidiwan kan do pakasisian.

Outline

Introduction 1:1-2
No kapamahemahes kano nanawo 1:3–2:13
No konseho kano patanggal 2:14–4:5
No viay kano situasion ni Pablo 4:6-18
Conclusion 4:19-22

1 Si Pablo ako a asa ka apostol ni Jesu Cristo a pinidi no
Dios a mapawnonong so nipromisa na a viay a mian di Jesu
Cristo.
2 Tayto ako a maytolas dimo mo Timoteo, imo a asa ka
ichaddaw ko a kamanganakan. Bendisionan ka pa no Dios
Ama kano Apo taya a si Jesu Cristo as kapakarawat mo pa
so grasia, kasisien kano kaydamnayan no aktokto.

No kapamahemahes kano kapangdengdet ni Pablo si Timoteo

3 Makayamot dimo am pamahmahsan ko o Dios a iya so
Dios da no apoapo ko sa as iya so tayto ko a payserbian
a manamonamo so konsinsia as kafermi ko a makanakem
dimo a ipachahoahok do maraw as kan do mahep.
4 An manakem ko o hoo mo do nakakaro ko am oyod
a rakoh o kahoho ko a makavoya dimo a nia so rakoh a
kasoyosoyotan ko.
5 Manakem ko o mahni a saray mo no Dios a akma so
nakarakoh no saray da no apo mo a si Loida as kano ina
mo a si Eunice as tayto ko masigorado o kapaypaypangay
pa no saray moaya.

6 Dawa paypaypangayen mo o kachita mo so kaserbi mo
so tinoroh aya dimo no Dios a narawat mo do nakapalapaw
ko so tanoro ko dimo.
7 Takwan no marawat taya a Espirito no Dios am tomoroh
so ayet, angdet, addaw as kano mapia a pangtoktoan.
8 Ipachisnek moava o nanawo no Apo taya anmana
yaken a asa ka priso a makayamot do ngaran na, asna
makangdet ka a romawat so pandidiwan aya a mawara do
mapawnonong so Evanghelio aya takwan sidongen naymo
no Dios,
9 a iya so tomnawag diaten a makanamonamo so viay. Iya
o minlibri aya diaten a makayamot ava do kapia ta asna
makayamot do rakoh a grasia na a nia so sivog a plano no
Dios a nakayapo do sitnanan na a mian di Jesu Cristo.
10 No plano aya no Dios a kalibrian am tayto na pina-
tongtong do nakawara no Mangahwad taya a si Jesu Cristo
a iya so minrarayaw so ipakapamarin no kadimanan as
katoroh na so viay a abo so pandan kano karakohan anti
a dia rarayaw do atavo a manganohed do Evanghelio aya.
11 As makayamot do Evanghelio aya am tayto na yaken a
pinidi no Dios a apostol as katovoy na diaken a mananawo
kano mapawnonong sia,
12 a nia so tayto a pakayapoan no rakoh a pakasisian
ko amna ipachisnek koava ya takwan masinchad ko o
pinanganohdan koaya as kasigorado ko sia o kapachonong
na do atavo a chinasarayan ko nia* a manda do ito aya araw
a tinongdo na.
13 Kanakmen mo o kakawyoran aya a nanawo a nadngey
mo diaken as onotan mo sa ya a rakoh so saray kano addaw
do kayan mo na di Jesu Cristo.
14 Do sidong dimo no Masanto a Espirito a iya so tayto
diaten am katiban mo o kapakapatak mo a mamondan do
kakawyoran aya a tayto a chinasarayan nimo.
15 Ari mo na sigoro mapanmo o nakapaytavo da komaro
diaken no kakakteh ta saya a yapo do provinsia no Asia as
no kadwan dira am sa Figelus kani Hermogenes.
16 Bendisionan pa no Apo taya o familia ni Onesiforus a
iya so nasanib a mangay a mapasoyosoyot diaken as kadi
na machisnekan nia o katayto koaya a makalaboso,
17 ta do nakawara na do kavahayan aya no Roma am
nibhebhes nava yaken a chitahen a manda do nakapayvoya
namen.
18 Tayto ko akdawen do Apo taya o kapakarawat na pa
anti so kasisien do ito aya araw no kapaysekasekad. Ari mo

* **1:12 1:12** *Anmana:* do atavo a pinainkargado na diaken.

sigoro mapanmo o nakapawyod na so kapayserbi na diaken do kayan ko pa do Efeso.

2

No litrato no asa ka mapia a mayserbi di Jesu Cristo

1 Imo mo Timoteo a kamanganakan ko am makahni ka do
trabaho moaya ta si Jesu Cristo o somidong dimo no grasia
na.
2 As no nanawo aya a pinarawat ko dimo* a chinates-
tigoan no aro a tawo am parawaten mo pa dira do ichasaray
kano masosolib a mananawo tapian makapananawo pa sa
so kadwan.
3 Makangdet ka a mayagwanta do kaasa mo a ka sinjalo
ni Jesu Cristo.
4 No asa ka sinjalo am mayanong ava a masanga no kad-
wan a trabaho, ta nawri o logar na onotan o yokoyokoran
na nia no apohen na.
5 No machangangay do pariha am makahap ava so primio
na an di na onotan o atavo sa reglamento.
6 Makakma ka so mapangto a maytaketakey a iya anti so
manoma a mapia no natay na do mohamoha na sa.
7 Iktokto mo sa ya so kapiahen ta torohan naymo no Apo
taya so kasolivan a makaintindi sira ya.
8 Kawayakan moava ta si Jesu Cristo a tayabo ni David as
minirwa a maviay o tayto ko a pawnonongen do Evanghelio
koaya.
9 As makayamot do akmaya sia a Evanghelio am tayto
da yaken a pakasisien as katayto ko mavahod a akmay
kriminal. Amna no chirin aya no Dios am tayto a libri as
kabo no makapabhes sia.
10 Dawa tayto ako mayagwanta do pakasisian tapian ma-
parin pa sa malibri o pinidi na sa no Dios as kapakatongtong
no atavo a makakniknin a plano no Dios dira anchowa a
makayamot do nakasaray da ni Jesu Cristo.
11 Kakawyoran o akmaya sia a vavatahen:
"An madiman ta a akma sia am mian anti o viay ta a
machichasa sia.
12 An mayagwanta ta a mandidiw am machichasa ta
anti sia do kapaypatol na.
An ipachisobna ta o kapanganohed ta sia am
ipachisobna na pa anti o kasinchad na diaten.
13 An mabdibdis o saray ta am mabdibdis ava sia
takwan nawri o sivog a kaparin na."

No ipakamia no Dios a pachirawatan na

* **2:2 2:2** *Do Griego:* no nadngey mo sa diaken.

14 Ipanakem mo sa o akmaya sia a nanawo dira atavo
as kayokoyokod mo nira do salapan no Dios o kadi da
maydidibatian do matatarek a kakawnononongan a abo so
sinmo as manrarayaw so saray da no makadngey sira.
15 Chitahen mo o kapakamia nimo no Dios as kapayserbi
mo a di machisnek no anongen moaya as kasolib mo a
mananawo nia so hosto o kakawyoran aya.
16 Asna pachivawan mo sa o atavo a marahet kano abo
so sinmo a kawnononongan, ta niaya sa o mapayparayi do
kakeyan niaten no Dios.
17 Ta no akma saya sia a kakawnononongan am akmay
manyinavan a ganit a dia tova. Niaya o tayto a naparin
dira da Hymenaus kani Filetus.
18 Tayto da tinadichokoran o kakawyoran aya as ka-
pananawo da nia o nakarahan dana no kapayvangon da
no nadiman a nia so ichatayto da no mararayaw so saray.
19 Amna no tayto aya pinatnek no Dios am mabdibdis
ava as tayto o kasincharan sia a marka a makavata so,
“Masinchad sa no Dios o somnivog a tawotawo na,” as “An
sino makavata so kapanganohed na do Apo taya am karoan
na o atavo a pakagatosan.”
20 Do asa ka rakoh a vahay am voyvoh ava o pinarin a
yapo do vohawan kano polak o serserbien, ta mian pa sa o
yapo do apha kano kayo. Mian sa o maato so kaserbian as
mian sa o maahbo so kaserbian.
21 As an no asa ka tawo as machivawa do pakagatogatosan
am manamonamo anti sia as karakoh na kano kato no
kaserbian na as kapayanong na a serbien no Apo taya.
22 Dawa pachivawan mo sa o atavo a marahet a ichakey
no kahenakan asna nawri sa o chitahen mo a onotan o ma-
paypaypangay so kawnot do mayanong, paypaypangayan
no kasaray nimo, payparakohan no addaw mo no kadwan
as kano karadinepan do kapachichasa mo dira do tawotawo
sa no Dios a manamonamo so tawol.
23 Pachivawan mo sa o abo so sinmo as kano kakakey a
kakawnononongan kano paydidibatian a nia sa so mapasitnan
so paysosobnan.
24 Ta no mayserbi aya do Apo taya am mayanong ava a
machisosobna asna no kapia na kano katanoy na do atavo
a tawo, kasolib na a mananawo,
25 as karakoh no pasinsia na a mapaynananawo sira so
mapasivosivog a omsobna so ipananawo na, ta tarek pa sa
katorohan no Dios so kapanehseh da as kawnot darana do
kakawyoran,
26 a nia so ipakavolaw da do chinawtapan aya dira ni
Satanas a nia so tayto da pa ichavahod a omonot do kakeyan

na nira.

3

No kaparin no manawdi sa a tiempo do mondo aya

1 Kapanmohen mo ta do manawdi dana anti a tiempo am
aro anti o pakasisian kano pangananawan do mondo aya.
2 Takwan no tawotawo am voyvoh anti o karakohan da
a iktokto da a pakamiahen, kaoyod da anti a malakam
no kartos, maato o iyangangay da as kano ichichirin da,
kabo no anib da do Dios kano kapayengay da a tawo,
kapachisobna da anti dira do inyapoan da, kadi da solivan
a mamahemahes, kasobna da so mayanong,
3 abo so kasisien, maskeh a mapakabo, maparahet so
kadwan, abo so valat a mamarin so marahet, malolotod,
itek da o mapia,
4 traydor, tod sa kalo as kadi da aktoktoan nia an
mayanong o parinyen da, oyod sa madaay, tadichokoran
da o Dios as kanawri no lakaman da o pakamian da so
karakohan da,
5 toman sa a madiodiosen amna no mismo da a viay am
chinatadian pava. Pachivawan mo sa o atavo a tawo a akma
sia so kaparin.
6 No akma saya sia a tawo am komtaktas sa a mapay-
chawaw sira so mavavakes a dekey so kasolivan kanira no
mavakel no gatogatos da.
7 Oyod saya masonong a manngey as kano omonot amna
maparin dava maintindi o sivog aya kakawyoran a nanawo.
8 Akma so nakapachisobna da Jannes kani Jambres do
vinata sa ni Moises am nawri o kaparin da no akmaya
sia a mananawo, ta sobnahen da o kakawyoran aya a
nanawo. Arava o machipasonong a pangtoktoan da no
akmaya sia as kabo no kapanmoan da so panganohdan taya
a kakawyoran,
9 amna makapayfermi sava anti ya mangotap takwan
maytotwaw anti o somnivog da a kaparin a akma so
nakapaytotwaw no somnivog a kaparin da Jannes kani
Jambres.

No manawdi sa vidin ni Pablo di Timoteo

10 Pero ari mo mapanmo so mahosto o pinananawo ko,
no kaparin ko as kano chitahen ko do viay ko, no saray
ko no Dios, no pasinsia ko, no addaw ko no kadwan, no
kapayagwanta ko do pakasisian da diaken.
11 Mapanmo mo o nakapayagwanta ko do nakatetek da
diaken do Antioc, do Iconio as kan do Listra amna no Apo
taya o nachonong diaken.

12 Kakawyoran na sia ta no tawo a komitachita so kawnot
na do Dios am makarawat so pakasisian a makayamot do
ngaran ni Jesu Cristo.
13 Asna sira o mararahet so parinyen as kano tayto saya
mapaychawaw so kadwan am maypaypangay sa anti do
pariparinyen da sa. Mangotap sa so kadwan as aran sira
am kawtapan pa sa.
14 Pero imo am mabdibdis kava do nadngey moaya
as kano mapanmo moaya a kakawyoran do kaari mo
makapanmo sira so chinadngeyan mo sia ya.
15 As ari mo mapanmo ta do nakayapo do kametdeh mo
am pinaynananawo ka do nakatolas aya a Chirin no Dios a
nia so chinaintindi mo so komwan do kalibrian do kasaray
ni Jesu Cristo.
16 No atavo a Skriptura am yapo do Dios. Niaya
o mayanong a ipananawo, serbien a ompenpen kano
omyokoyokod nira no makagatos as kano mapaynananawo
so asa ka tawo a omonot do mayanong kano ipakamia no
Dios,
17 tapian no pachirawatan aya no Dios am handa a
mapatongtong so atavo a ipaparin sia no Dios.

4

No angdet ni Pablo a manda do tawsan na

1 Tayto koymo a iyokoyokod do salapan no Dios kani Jesu
Cristo a iya so omhosga anti do atavo a tawo a maviay pa
as kanira no nadiman dana an mayvidi do tana aya a iya so
ito a mapatnek so paypatolan na.
2 Pawnonongen mo o chirin naya, kapreparado mo do
atavo a tiempo a mananawo, paytalitalinngen mo sa o mian
so pinayrahtan, patanggalen mo sa kano pabhesen mo sa o
makagatogatos as kapaynananawo mo sira. Makabo kava
so pasinsia as kano pangolangolayan moava o kapananawo
mo,
3 takwan mawara anti o tiempo a kaskeh no tawo a
manngey so machipasonong a nanawo as kanawri sa no
chitahen da o matatarek sa a mananawo so ichakey da
adngeyen.
4 Tadichokoran da anti nia o kakawyoran aya as kanawri
no adngeyen da o abo saya so sinmo a kakawnonongan a
pinayapo no tawo.
5 Asna imo am makasolib ka as kavidin mo a makapatak
do atavo. Mayagwanta ka do pakasisian. Parinyen
mo o trabaho no asa ka ministro no Evanghelio aya as

kapatongtong mo so pinainkargado aya dimo no Dios a responsibilidad mo.

6 Tayto dana masngen o karawat diaken no Dios as kano kakaro ko na do mondo aya.

7 Tayoka dana o pinachisdepan koaya a laban as niyayo ko na o tayto aya tinongdo no Dios a asdepan ko a pariha. Tayto ko na pinatongtong o atavo a anongen ko do komwan do panganohdan taya.

8 Dawa tayto o naprepara a primio ko do akmaya sia a kaparin no viay ko a nia anti so parawaten diaken no Apo taya a iya so mahosto a Hoyis do ito araw a tinongdo na amna voyvoh ava anti a yaken o makarawat, ta no atavo pa sa a maddaw no Apo taya kano fermi a ompanapanaya so kaito na a mayvidi.

No napaparin sa do kayan ni Pablo do priso

9 Tiban mo pa o kadi mo hamoan a mangay diaken so makalo,

10 ta tayto na yaken a chinaroan ni Demas do kapipia na so ichapia na do viay na do tana aya as kangay na do Tesalonica. Komnaro pa si Crecente a mangay do Galacia as kani Titus a nangay do Dalmacia.

11 Voyvoh dana si Lucas a tayto a rarayay ko. Payvanen mo pa si Marcos ta rakoh o kasidongan na diaken.

12 Si Tychicus am tayto ko a tinovoy do Efeso.

13 Do kapangwan mo diaya am salien mo pa o panhanebneb kori a laylay a ari do vahay da Carpus do Troas. Ipanayvi mo pa sa o libro ko sawri as kanatonan da no papiles kano tolas ko sawri.

14 Oyod a narahet o pinariparin diaken ni Alejandro a manipo. No Dios anti o omkastigo dia do pinariparin na saya.

15 Mavidin ka a rakoh so tanggal sia ta nahara o kakontra na so ipananawo taya.

16 Do nanoma a kangay ko a somalap do hosgado am arava o aran asa a minrarayay diaken ta nikaroan da yaken a maychatani. Akdawen ko do Dios o kadi na patbayan sira do akmaya sia a pinarin da.

17 Amna nachitangked diaken o Apo taya a tomoroh diaken so angdet a ichaparin ko sia pawnonongen o kakawyoran aya dira atavo do mian sawri do kakpekpehan a Hentil as kalibri na diaken do akma sawri leon a tori dana ompanapanaya so kararayaw da diaken.

18 Tayto ko ichasaray o kavidin na a machonong diaken no Apo taya as kapavawa na diaken do marahet a manda

do karapit ko so mato aya a paypatolan na. Dadayen o Apo taya a abo so pandan! Amen.

No kapamidimidin narana so Dios ni Pablo

19 Ipakapia mo pa yaken so Dios da Priscilla kani Aquila as kano familia ni Onesiforus.
20 Tori a navidin si Erastus do Corinto as si Trofimus am maganit as nividin ko do Mileto.
21 Tiban mo o kapakarapit mo diaya a manam so amian. Tayto mapakapia so Dios dimo sa Eubulus, Pudens, Lino, Claudia as kanira atavo no manganohed dana sa di Jesus.
22 Akdawen ko do Apo taya o kavidin na a machirayay dinio. Bendisionan kamo pa atavo no Dios as katoroh na pa dinio so grasia na.

Tolas ni San Pablo di Titus

Introduction

Si Titus am asa ka Hentil a nayvadiw a Cristiano as asa sia do rarayay ni San Pablo do trabaho na a asa ka misionero. Tolas ya ni San Pablo di Titus a iya so mametmetdeh a rarayay na. Si Titus aya o nividin ni San Pablo do Creta a tomongtong nia o responsibilidad do timban aya dia.

Maychatatdo o kakpehan no tolas aya: (1) no dadakay da no logar a pidien a mian so responsibilidad do timban; (2) no kaparin no kananawo sira ni Titus o matatarek a gropo a sira so matotoneng a mahahakay kanira no mavavakes a sira dana so omnanawo so mavavakes sa a mametmetdeh kanira, sira o makahenakan a mahahakay as kanira no pachirawatan; (3) nanawo do kaparin no viay no asa ka Cristiano a kanatonan do kapia no anod a maradinep as kapachivawa do dibati kano kapaysosobna.

Outline

Introduction 1:1-4
No adngedngeyen sa no timban 1:5-16
No anongen no matatarek a gropo do timban 2:1-15
No mayanong a kaparin da as kano patanggal 3:1-11
Conclusion 3:12-15

1 Si Pablo ako a pachirawatan no Dios as kano asa ka
apostol ni Jesu Cristo a tinovoy a mapawnot sira so pinidi
sa no Dios a masaray ni Jesu Cristo as kano mapapanmo nia
dira o kakawyoran aya a niaya so mapawnot do kaparin no
viay a ipakamia no Dios.
2 Natovoy ako a mapawnonong so kayan no panapanaya-
hen a viay a abo so pandan no masaray nia a nia so
nipromisa no di aya maynyoha a Dios do manam kano
nakamaog na so mondo aya.
3 As do tinongdo na a tiempo am tayto na pinapanmo ya
as katayto na tomnovoy kano naparawat sia diaken no Dios
aya a Mangahwad ta o anongen ko a mapawnonong sia.
4 Tolas ko ya dimo mo Titus a asa ko a kamanganakan do
panganohdan taya. Bendisionan ka pa no Dios Ama kani
Jesu Cristo a Mangahwad ta as kapakarawat mo pa so grasia
kano kaydamnayan no aktokto.

No anongen ni Titus do Creta

5 Nividin koymo do Creta tapian patongtongen mo o
sinitnan tawri a parinyen a kanatonan no kapanongdo

sira so adngedngeyen do timban* do matatarek sawri a
kavahayan a akma so niyokoyokoran ko nimo.
6 Mamidi ka sira so abo so kaparoparoan, sira o asa so
kakovot,† sira so napaynananawo so kamanganakan da a
manganohed do Dios, kanib da as dia vahey do marahet a
dadakay da.
7 Ta no asa aya ka adngedngeyen‡ am mayanong a abo so
kaparoparoan takwan no Dios o payserbian na. Mayanong
ava o kapapospos na so ichakey na anmana kasosolien na.
Mayanong ava o kaynoynomen na as kano kalakam na no
kartos.
8 Mayanong sia a mayavayavahen, kanawri no chitahen
na o ichapia no kadwan, masolib a mapaysovosovol so
atavo, mapia so disiplina do viay na, mapia so dadakay,
manamonamo so kaparin no viay.
9 Mayanong o kahni na do panganohdan taya a nanawo
a tayto ta ipananawo tapian maparin a mian o anohed na a
mapaynananawo so kadwan as kano maparin na sa matbay
o omsobna so kakawyoran aya,
10 takwan aro sa o maskeh a manngey as nawri so
parinyen o kapakachirichirin da so abo so sinmo as kano
ipaychawaw da so kadwan. Havnan da nia am sira o
Judeo saya§ a mapapospos pa sia onotan o matatarek a
panyokoyokoran a nia so vata da a ichalibri no tawo.
11 Mayanong saya pabhesen a mananawo takwan arava
machipasonong o ipananawo da, ta niaya am paychakar-
tosan da as mian sa o familia a mapaytavotavo da so
membro a paychawawen.
12 Asa ka rakoh so pinachinanawan dira do iCreta saya
o nakavata sia ya, "No iCreta sa am mavahey sa fermi a
maydaday as oyod sa mangananawa a tawo. Matatalakak
sa ta no kakan da o ichakey da."
13 Mian o kakawyoran do akmaya sia a vatahen da, dawa
makaistrikto ka do kapatanggal mo sira,
14 tapian di nawri o onotan da o aro saya a abo so
sinmo a kakawnononngan da no Judeo as kano kadwan pa
sa a panyokoyokoran da a machikontra do kakawyoran a
nanawo no Dios.
15 Do manamonamo so viay am arava o dagen da asna
dira do di pa manganohed do kakawyoran aya as tayto pa
do pakagatogatosan am aro o sincharan da marahet kano
dagen as no pangtoktoan da am pakamarahten da o atavo
a aran tori sa mapia.

---

* **1:5 1:5** *Do Griego:* presbitero. † **1:6 1:6** *Anmana:* naypisa a maychakovot.
‡ **1:7 1:7** *Do Griego:* obispo. § **1:10 1:10** Sira o Judeo saya am maparin o nakapanganohed darana di Jesus.

16 Vatahen da o kapanganohed da do Dios amna no mismo
da viay am machisobna do ichakey na. Isoli sa ya no Dios
kano mayanong sava a mayserbi sia.

2

No mayanong a dadakay no asa ka Cristiano

1 Pero imo am nawri sa o ipananawo mo o kaparin aya
no viay a mayanong do asa ka makapanmo so kakawyoran
aya.
2 Iyokoyokod mo sa o matotoneng a mahahakay do
kapakapia da sia o disiplina da do viay da manoma as
kapakasolib da do atavo a parinyen da. Kapakahni da so
saray da no Dios as kapakarakoh da so addaw da no kadwan
kano kapakarakoh da so agwanta do pakasisian.
3 Alit pa no kayokoyokod mo nira no matotoneng sa a
mavavakes do kapakapatak da do dadakay da a mavoya no
tawo. Nawri ava o mayanong dira o kaaro no maparahet
a vahevahey anmana no kaynoynomen da as nawri o
mayanong o kapayvadiw da a ehemplo do mapia a kaparin
no viay,
4 a nia so ichaparin da a mapawnot sira so mametmetdeh
pa sa a mavavakes a maddaw kano mapia so kapayserbi
dira do kakovot da kano kamanganakan da sa,
5 as makapanmo so mayanong da parinyen, kapakana-
monamo da so viay, kanawri no isanga da parinyen o
anongen da do sinahad no vahay, as mapavoya nia o
katanoy da do atavo a parinyen da as katoroh da so anib
kano anohed do kakovot da. Ta niaya a kaparin no viay o
mapavawa so kaparoparoan no chirin aya no Dios.
6 Iyokoyokod mo sa o makahekahenakan pa sa a ma-
hahakay do kapakasolib da a maypavawa do marahet as
kanawri no chitahen da o mayanong.
7 Do atavo a parinyen mo am ipavoya mo o mismo mo
a viay a asa ka ehemplo dira. Do kapananawo mo am
makapatak ka as kapakasolib mo do ipabebhes mo sia,
8 as kapananawo mo no kakawyoran aya a abo so
kaparoan sia tapian sira o makey a omsobna dimo am mabo
o paroan da dimo as kasira no matadiorong a kasnekan.
9 Iyokoyokod mo sa o pachirawatan do kapanganohed da
a mian so anib as kachita da so kapakamia da so apohen da
as kadi da atbatbayan.
10 Iyokoyokod mo sa a di mangotangotap dira do apohen
da, asna no kapavoya da no kaparin a masaray nira do
atavo tapian mavoya dira o kapia no nanawo no Dios aya a
Mangahwad ta.

11 Onotan ta sa ya atavo takwan no kalibrian aya a
makayamot do grasia no Dios am tayto na rapiten o atavo
a klase no tawo,
12 a nia so tayto a omnanawo diaten a tomadichokod do
atavo a pakagatogatosan kano pakamian so karakohan do
mondo aya as kanawri no pawnotan na diaten o viay a
mapia so disiplina as nawri so chitahen o mayanong as
ipakamia no Dios,
13 as mavidin a ompanapanaya so makasoyosoyot aya
kano makakniknin a kapayvidi no mato a Dios as Mangah-
wad taya a si Jesu Cristo,
14 a iya so tomnoroh no viay na a omlibri diaten do
pakagatogatosan as kapawnot na diaten do kanamonamoan
tapian mayvadiw ta a tawotawo na a nawri so chitahen o
atavo a mapia a pariparinyen.
15 Ipananawo mo sa ya as kapakangdet mo a
omyokoyokod nira no somada as kapakapatak mo tapian
abo o mavavata da dimo do anongen moaya.

3

No mayanong a kaparin no Cristiano

1 Ipananawo mo o kapanganohed kano kanib sira so
atavo a mian do payanongan kano kawnot do abtas as
kapachikopera da do ichapia no komavahayan.
2 Ipananawo mo o kadi na mayanongan no ka-
pakachirichirin so omrarayaw so kadwan anmana no
kapaysosobna, ta nawri o mayanong o kapakatanoy kano
katoroh so anib do atavo a tawo.
3 Takwan do nakarahan am napanmo tava o mayanong
as nisobna ta o ichakey no Dios as kanawri no inonotan
ta o tanyan ta ichakey as pakamian so karakohan ta,
kapno no viay ta no kapakagatogatos kano inanahet as
kapaychokontra ta.
4 Amna do rakoh a addaw kano kasisien no Dios aya a
Mangahwad ta
5 am nilibri na yaten. Makayamot ava ya do nakayan no
pinarin ta mapia asna makayamot do kasisien na as kan
do nakalinis na diaten do nakapirwa ta a mawara as kano
nakayavayo na diaten no Masanto a Espirito.
6 Makayamot di Jesu Cristo a Mangahwad ta am narawat
ta o Masanto aya Espirito a rakoh so ipakapamarin do viay
ta,
7 tapian do nakapayvadiw ta a mahosto do salapan no
Dios a makayamot do grasia na am mian pa o panapanaya-
hen ta a marawat do abo aya so pandan a viay ta.

8 No akma saya sia a chirin am kakawyoran as rakoh
so sinmo kano kapian nia no tawo, dawa ichahoho ko o
kadi mo omhemhesan nia a ipananawo tapian sira o tayto
dana manganohed do Dios am pawyoren da o kachita da so
kapamarin da so mapia.
9 Pero pachivawan mo sa o abo so sinmo a istoria a
akma so komapet do nanma sa tawo as kano abo so
inmonmoan a kakawnononganan, aran no paysesepangan
kano paysosobnan sa do komwan do panyokoyokoran,
takwan arava o sinmo da nia kano arava o mahap mo a
mapia dia.
10 As no tawo a mananawo so paysosobnan am
pachivawan nio an nakarahan o makapaypidwa a kap-
atanggal nio sia,
11 do kapanmo nio sia o nakatadichokod na do
kakawyoran as katogod na makagatos a nia so kavoyan so
kasivog na nayrahet.

No vidin ni Pablo di Titus
12 An nakarapit anti o asa dira da Artemas kani Tychicus
am tiban mo pa o kapachivayat mo diaken do Nicopolis a
dawri so yanan ko do amian aya.
13 Sidongen mo pa sa abogado Zenas kani Apollos do
paykaylanganan da do biahe da.
14 Katiban mo o kasolib da no kakakteh ta saya daw
a komita so kapanidongan da a akma so kayan daya
no mian so pangaylanganan tapian mian o kavoyan so
kapanganohed darana do Dios.
15 Tayto sa mapakapia so Dios dinio o atavo saya a rarayay
ko. Kapian pa no Dios o kakakteh ta sa a tori a makanakem
as maddaw niaten. Bendisionan kamo pa atavo no Dios as
katoroh na pa dinio so grasia na.

Tolas ni San Pablo di Filemon

Introduction

Si Filemon am asa ka maynakem a Cristiano a membro sigoro no timban do Colosas. Iya pa o taydira si Onesimus a asa ka pachirawatan. No pachirawatan aya am nangotap as komnaro do apohen naya. Do kwanasaw am naysinchad sa kani San Pablo a mian kanaw do priso. Do ministerio ni San Pablo am nayvadiw a Cristiano si Onesimus. Dawa no tolas aya ni San Pablo di Filemon am asa ka pachisiasi di Filemon do kapakabo as karisibi na si Onesimus a asa ka chinapakaboan a pachirawatan a kanatonan do kaasa narana a kakteh do panganohdan.

Outline

Introduction 1-3
No kapamahemahes di Filemon 4-7
No kapachiasi a makayamot di Onesimus 8-22
Conclusion 23-25

1 Si Pablo ako a asa ka priso a makayamot do kapayserbi
ko di Jesu Cristo as kan Timoteo a kakteh ta. Tayto kami a
maytolas dimo mo Filemon a ichaddaw namen a kakteh a
machipayserbi diamen.
2 Tolas namen paya dimo mo kakteh a Apphia as kanimo
mo Archippus a asa ka mangdet a pachirawatan no Dios
as kaninio atavo a membro no timban aya a tayto a
mavayavayat do vahay moaya mo Filemon.
3 Bendisionan kamo pa no Dios Ama kano Apo taya
a si Jesu Cristo as kapakarawat nio pa so grasia kano
kaydamnayan no aktokto.
4 Maday so kapachahoahok ko am pamahmahsan ko o
Dios a makayamot dimo
5 do nakadngey ko so komapet do mahni a saray mo no
Apo taya a si Jesu Cristo as kano addaw mo nira no atavo
sa a tawotawo no Dios.
6 Ipachahoahok koymo tapian do kavoya da sia no kad-
wan o kaparin no viay mo am maypangay pa o kapanmoan
da so marawat no asa ka masaray ni Cristo.
7 Aran do mismo ko a viay am rakoh o kasoyosoyotan ko
a makayamot do addaw moaya a ipavoya mo a nia pa so
tayto a chinatahaman da no kadwan sa a kakakteh ta.
8 Do akmaya sia a kaparin no viay mo am masonong
sigoro o kayokoyokod ko nimo do kaasa ko a pachirawatan
ni Cristo,

9 amna serbien koava o anohed koaya asna makayamot
do addaw am tayto ako a machisiasi dimo do kaasa ko a
ka malkem as kano priso a makayamot do ngaran ni Jesu
Cristo.
10 Tayto ako a machisiasi dimo a makayamot do nayayo a
pachirawatan mo a si Onesimus a iya so tayto a nayvadiw a
akma koy romanes a manganak do kayan koaya do priso as
tayto ako nayvadiw a ama na do komwan do panganohdan
taya.
11 Do nakarahan am arava sigoro inakyan mo nia o
nakayan na dimo ni Onesimus pero sichangoriaw am tayto
dana rakoh o kapayserbian na dimo as kanatonan ko.
12 Tayto ko sia payvidien dimo a akmay mismo a pachi-
rayayan no karakohan ko a makayamot do addaw ko nia.
13 Rakoh o kakey ko nia an di na yaken a karoan tapian
maparin na yaken a payserbian do kwinta mo do katayto
ko a makalaboso a makayamot do Evanghelio aya.
14 Amna mapipia o kadi ko manmanman dimo tapian
payanitan mo o mapanmo mo a mayanong a parinyen.

15 No pakayapoan na sigoro no nikaro naya dimo do dekey
a tiempo amna tapian mirwa a mayvidi dimo as kadi narana
anti a machisiayan dimo,
16 do kadi narana tod a asa ka pakovoten a pachirawatan
asna asa ka ichaddaw a kakteh as iya so rakoh so inmon-
moan diaken a manoma as kanatonan na dimo do komwan
do viay ta do tana aya as kanatonan no komwan do Apo
taya.
17 Dawa an ara mo yaken a sincharan a asa ka mapia a
kayvan am akdawen ko dimo o karisibi mo sia a akma so
karisibi mo diaken.
18 As an ara pa o atbayen na dimo anmana an ara o tadian
na dimo am yaken dana o akdawan mo sia.
19 Yaken a mismo o tayto a mapatolas sia tapian
manganohed ka do kapaga ko dimo amna ara koava yosad
a ipanakem dimo o karakorakoh no atbayen mo diaken do
kayaken no akmay niotangan mo so kalibrian no pahad mo.
20 Oon, mo kakteh, vahsan mo pa yaken so dekey a nia so
rakoh a kasoyosoyotan ko do kapaychakteh ta do Apo taya
a si Jesu Cristo.

21 Tayto ako a maytolas dimo do kapanmo ko sia o
kadngey mo diaken as kasigoro ko so kasoyot mo a omparin
so manghavas pa kano tayto koaya akdawen dimo.
22 Mayprepara ka pa so yanan ko ta tayto ko panapanaya-
hen do sidong no kapachahoahok mo o kapakangay ko pa
anti dinio dawri.

23 Si Epafras a asa ka pachirawatan ni Jesu Cristo as tayto
ko rarayay a makalaboso am tayto mapakapia so Dios dinio.
24 Mapakapia pa sa so Dios dinio sa Marcos, Aristarco,
Demas kani Lucas a rarayay namen pa sa a mayserbi do
Dios.
25 Bendisionan kamo pa atavo no Apo taya a si Jesu Cristo
as katoroh na pa dinio so grasia na.

Tolas Dira do Hebreo

Introduction

Tolas ya do asa ka gropo da no Cristiano a mian so rakoh a pakasisian a makayamot di Cristo. Tolas ya dira a ipagsagsal sira a dia dispresio asna no kavidin da manganohed di Jesu Cristo a iya so mavoyvoh a revelasion no Dios. Malir do tolas aya o maychatatdo a ka nanawo a komapet di Jesus: (1) Si Jesus o Manganak no Dios a iya so minonot do inolay no Ama a mangay a mandidiw. Makayamot ta Manganak sia no Dios am matoato sia kanira no profeta, sira o angheles as kano aran si Moises. (2) Si Jesus o tinongdo no Dios a Mato dana a Pali a iya so mapayahap so tawo kano Dios a abo dana so pandan. Iya o Pali a matoato kanira no nanma sa a pali. (3) Makayamot di Jesus am malibri o manganohed dia do gatos, kastigo kano hosga. Si Jesus a asa ka Pali o makatoroh so kalibrian, ta no atavo sawri a paparinyen no papali do nanma a tiempo am tod sa litrato no mismo ori a sakrifisio ni Jesu Cristo.

Malir dia o lista no aro sa a Israelita a oyod a napia so kawnot do Dios. Sira ya o mayanong a onotan, ta sira o navidin a masaray no Dios.

Do chapter 12 am nanawo do kalogar na si Jesus no titiban ta a onotan so kaparin do pakasisian a mavidin a dia dispresio. Komavos o libro aya do matatarek a kanakmen sa a parinyen kano patanggal.

Outline

Si Cristo a mavoyvoh a kasincharan so Dios 1:1-3
Si Jesus a matoato kanira no angheles 1:4–2:18
Si Jesus a matoato kanira da Moises kani Joshua 3:1–4:13
Si Jesus a Mato dana a Pali 4:14–7:28
Si Jesus a mato dana so promisa 8:1–9:28
Si Jesus a mato dana so tinoroh a sakrifisio 10:1-31
No saray a mato kano atavo 11:1–12:29
Matatarek a onotan as kano patanggal 13:1-25

No makakniknin a Persona ni Jesus

1 Do nakarahan am pinapanmo* no Dios dira do apoapo ta
sa Hebreo o ichahoho na a ipapanmo. Pinanahan na ya dira
do profeta na sa do matatarek a tiempo as kano matatarek
a kaparinyan na a mapapanmo so akmaya sia,
2 amna do sichangoriaw am no mismo naya a Manganak
o pinanahanan na sia o ipapanmo na saya diaten a iya so

* **1:1 1:1** *Do Griego:* nayliliak o Dios.

minamaog so mondo aya do mando no Dios a iya pa so
natongdo a taydira so atavo.
3 Iya pa o yanan kano kavoyan sia o sehdang kano
makakniknin a kaparin no Dios as do mando na am tayto
na pamondanan o atavo a inamaog as katayto narana do
kawananan sia no mato a trono no Dios a nakarahan
no nakangay na a tomoroh nia o viay na a omadidi so
nakagatogatos.
4 Do diaya am matalamad o katoato ni Jesus kanira no
angheles do katayto no ngaran na a matoato kano ngaran
da.
5 Ta ara dana paro o anghel a chinavatan sia no Dios o
akmaya sia,
"Imo o Manganak ko as do sicharaw am nayvadiw ako
a Ama mo,"
as kavata na pa sia,
"Mayvadiw ako anti a Ama na as mayvadiw anti sia a
Manganak ko."
6 As do nakapaytawo no mato aya a Manganak na do mondo
aya a iya so natongdo a taydira so atavo am vinata no Dios,
"Maytavo sa o angheles ko a omanianib sia."
7 As no vinata no Dios a komapet dira do angheles am
pachirawatan na sa as matovoy a matatarek so kaparin a
akma so apoy kano salawsaw.
8 Pero no vinata no Dios Ama do Manganak naya am niaya,
"O Dios, no paypatolan mo am arava o pamandan na
as manamonamo kano mahosto o kapanyokoyokod mo.
9 Nawri o pamatohen mo o kanamonamoan no viay as
kapamadaw mo do atavo a sadan as dawa pinarawat ko
dimo o rakoh a kasoyosoyotan as matoato a anongen kanira
no atavo a manyokoyokod."
10 Vatahen na pa ya do Manganak naya,
"Imo a Apohen, do sitnanan na am imo o minamaog so
tana aya as aran no atavo sa a mian do tohos am pinarin
pa sa no tanoro mo.
11 Maytavo anti o inamaog saya a mararayaw amna
arava o kavosan kano kabdibdisan mo. Omyadan sa anti
ya atavo a akmay lamit,
12 as pakarohen mo sa anti ya a akma so kapakaro
mo so tadian a lamit, pero imo am akma kava sira ya,
ta maypamalkem kava as kano mabdibdis kava a abo so
pandan."
13 Anmana ara dana paro dira do angheles o chinavatan sia
no Dios o,
"Maydisna ka dia do kawananan ko sia a manda do
kapangay ko sira so omlaban aya dimo do panayahboan

no kokod mo.”
14 Sira o angheles saya am niaya sa o di aya voya a
tovotovoyen as pachirawatan sa no Dios a mangay a
somidong sira so atavo a tinongdo no Dios a makarawat
so kalibrian.

2

No makakniknin aya a kalibrian ta

1 Dawa mayanong o kapakapia ta sia naknakmen kano
onotan o nadngey taya a nanawo tapian di ta sa kawayakan,
2 ta an no pinarawat daya no angheles a onotan as
sincharan do kakastigo dira do mapasada sia,
3 am maypango o kaparin ta a makavolaw do kastigo an
tadichokoran ta o oyod aya makakniknin a kalibrian a nia
so tayto a pinapanmo a mismo no Apo taya as nia pa o tayto
a pinawnonong diaten no mismo sa a nakadngey sia kano
nakatestigo do akmaya sia.
4 As sira o napatoyo aya sia am pinasinchad sa no
Dios a sivog a pachirawatan na do nakatoroh na dira so
ipakapamarin a maymilagro as kayan pa no narawat da
a matatarek a kasolivan a mayserbi a yapo do Masanto a
Espirito a nia so omononot do pinidi no Dios a parawaten
dira.

No mamanito dana kano atavo

5 No paypatolan do manam aya tiempo am arava tinongdo
a paypatolan da no angheles,
6 asna tawotawo o pinidi no Dios a manyokoyokod takwan
niaya o nakatolas,
“Ango paro o tawo a dawa mo a manakem kano isanga.
7 Pinarin mo o tawo a mahohbo kanira no angheles
do maynyed a tiempo amna tayto mo na sa tinorohan so
anohed kano onor
8 do nakatayto mo mapanayahbo so atavo a inamaog
mo do ipakapamarin no tawo,”
as aran tayto pa di makapaynolay o tawo do atavo a ina-
maog am ito o araw aya a kapakatongtong no kapamanito
no tawo do atavo a inamaog.
9 No akmaya sia a kaparin no tawo am mavoya ta a
pinayparahanan ni Jesus a iya so naytawo as nayvadiw
a mahohbo kanira no angheles do dekey a tiempo as
kwanasaw am nakarawat so mato kano makakniknin a
onor takwan nangay a tomoroh no viay na a omadidi so
tawo a makayamot do grasia no Dios.
10 Ta navoya no nangamaog kano makapamarin a Dios, ta
mayanong o kapayparahan na do mahara a pandidiwan no
Apohen aya no nalibri a si Jesus tapian aro sa o mayvadiw

a kamanganakan no Dios a mangay anti a machasa sia do paypatolan na.
11 Dawa yaten a pinayvadiw a manamonamo as kamanganakan no Dios as kano naytawo aya a omadidi diaten am malit ta a tomawag do Dios a Ama ta, dawa ipachisnek nava yaten a tawagan ni Jesus a kakakteh na.
12 Niaya o kavoyan ta so akmaya sia do nakavata na sia do Dios Ama o,

> "Pawnonongen ko anti o ngaran moaya dira do kakakteh ko sa as do panghovokan da am dadayen kano pamatohen koymo."

13 Mian pa o vatahen na a akma sa sia,

> "No Dios anti o ichasaray ko,"

kan,

> "Tayto ako dia a machividang dira do kamanganakan saya no Dios a nia sa so pinawnot na a manganohed diaken."

14 Dawa makayamot ta tawotawo o payvadiwen saya no Dios a kamanganakan na am naytawo si Jesus a mangay a tomoroh no viay na tapian torohan na o tawo so kalibrian do ipakapamarin no kadimanan anmana si Satanas,
15 as kapakaro na so kamo aya no kadimanan a nia so mapakovot so atavo a tawo mintras maviay,
16 ta mapanmo ta o kadi na siran no angheles no inangay na sidongen, ta yaten a tawo a tayatayabo ni Abraham.
17 Naytawo si Jesus a akma diaten tapian payparahanan na o atavo a payparahanan no tawo tapian do diaya am maypapia o kaintindi kano kapachipandidiw na niaten do kaiya no machipangdaw as machitbay niaten do Dios do sinadasadan ta a iya so Mato a Pali.
18 Dawa makayamot do nakapayparahan na kano nakadidiw na so kahawahaway sia am mapanmo na o mapía dana a sidong a itoroh do tawo a tentasionan.

3

No katoato ni Jesus kani Moises

1 Dawa inio a kakakteh a pinidi no Dios a tawotawo na am mayanong o kanakenakem nio si Jesus, ta iya o tinovoy no Dios do mondo aya as natongdo a Mato a Pali do panganohdan taya.
2 Nanganohed si Jesus a mapatongtong so inolay no Dios a akma so nakapawyod ni Moises so anongen na do nakapayserbi na dira do tawotawo no Dios kaychowa.
3 As si Jesus am matoato kano rakorakoh o onor na kani Moises a akma so katoato no napatnek as kano pinatnek.

4 Ta no atavo a pinarin* am mian o minparin sira as no
minarin aya so atavo am no Dios.
5 Napawyod si Moises do nakapayserbi na do kaasa na
a ka pachirawatan as no natrabaho nawri am mian o
tongdohen na do manam a ipapanmo a kakawyoran.
6 Amna si Cristo am oyod a mapia o nakapayserbi na a
asa ka Manganak. As no tayto naya a payserbian am yaten a
tayto dana nanganohed an mavidin ta a mahni a diabdibdis
a omonot do chinasaray taya a yanan no panapanayahen ta.

No paynehahan no tawo sa no Dios

7 Dawa akma so kavata sia no Masanto a Espirito o,
"An madngey nio do sicharaw o tawag dinio no Dios,
8 am pangehneten nioava o aktokto nio akma so pinarin
da no apoapo nio sa kaychowa do nakapasoli da kano
nakasobna da sia do logar ori a niktaktasan da,
9 as kaproyba da dia o ipakapamarin ko do sinahad no
apat a poho a ka kawan, kwana no Dios.
10 Dawa vinata ko am, 'Nawara o kasoli ko nira do
kafermi na mangehnet no aktokto da as kasobna da so
ichahoho ko dira,
11 as kavata ko sia, Masigorado o kaentero da anti a di
makasdep do paynehahan aya a niprepara ko.' "
12 Kakakteh, makapatak kamo ta tarek a mian o
mangehnet as machisobna so aktokto do Dios a nia so
mapasiay so tawo do makapamarin aya a Dios,
13 as kafermi nio a mapanakenakem so kadwan dinio do
kayan pa no tiempo ta tapian abo dinio o kawtapan as
maloko a omonot do pakagatogatosan.
14 Ta machividang ta di Cristo an mavidin ta a omonot sia
as kadi ta abdibdisan so saray.
15 As akma so kavata na sia,
"An do sicharaw as madngey nio o katawag na dinio am
makakma kamoava sira so napangehnet awri so aktokto
da as nachisobna do Dios kaychowa,"
16 ta mapanmo ta paroava o kasira no mismo saya a
pinawnot ni Moises a librien do Egipto o nachisobna as
napangehnet so aktokto da?
17 Pinasoli da kano niproyban da o Dios do sinahad no
apat a poho a ka kawan, dawa do nakapachisobna da am
naychadidiman sa do logar awri a niktaktasan da a desierto.
18 As mapanmo ta paroava o kasira no vinata no Dios a
entero a di makarapit do logar awri a paynehahan o di sawri
a nasaray as nanganohed do vinata na sawri?

* **3:4 3:4** *Do Griego:* vahay.

19 Do akmaya sia a naparin am matalamad o nakadi daya
manganohdan no pinakayapoan no kadi da nakasdepan do
logar daya ngayan.

4

1 Dawa makayamot do katayto na pa maywang diaten no
promisa aya no kapaynehah am mayanong o kapayvavakel
ta a machivawa do aran ango a ichasaloval no karawat ta
so niprepara naya no Dios.
2 Ta tayto ta na chinaevanghelioan a akma so nakae-
vanghelio dira do apoapo ta sa amna arava o nasinmo na
niaya dira takwan pinanganohdan dava ya.
3 As matalamad o kavoyvoh na yaten a manganohed
no makarawat so promisa aya no kapaynehah, ta niaya o
vatahen no Dios dira do di manganohed,

> "Do soli ko am vinata ko o, 'Masigorado o kaentero da
> anti a di makasdep do paynehahan aya a niprepara ko
> dira,' "

a aran akma sawri o nakaadan dana nakaprepara no
asdepan aya a kapaynehah.
4 No proyba na no kayan dana no niprepara na am mavoya
do nakatolas a makavata sia, "Naynehah o Dios do ichapito
na a karaw do nakatayoka na a mangamaog so atavo,"
5 amna nachahap sava o apoapo ta sa do akmaya sia a
kapaynehah, ta vinata na pa no Dios,

> "Masigorado o kaentero da anti a di makasdep do
> paynehahan aya a niprepara ko dira."

6 Dawa do kasivog na mian no pinatapatak aya no Dios
a kapaynehah kano karadinepan a nia so di da narawat
no apoapo ta sa a nakadngey so Evanghelio kaychowa a
makayamot do kadi da manganohdan dia,
7 am tayto a nanongdo o Dios so tiempo a kayan no
oportonidad no makey a makarawat so nipromisa na saya,
as no tinongdo naya am sichangoriaw. Nia am pinirwa na
vatahen do kwanasaw a pinanahan na di David,

> "An madngey nio do sicharaw o tawag dinio no Dios
> am pangehneten nioava o aktokto nio."

8 As kapanmohen nio ta an do nakapawnot ori sira ni Joshua
o apoapo ta sawri a somdep do kavahayan ori a nipromisa
a paynehahan da as narawat da o panapanayahen dawri
a karadinepan kano kapaynehah am pinirwa pava sigoro
no Dios o kapanongdo na so tiempo a karawat so promisa
naya.
9 Dawa tayto pa o pinatapatak as niprepara no Dios a asde-
pan no tawotawo na sa a paynehahan kano karadinepan,

10 as an sino o makarawat so paynehahan kano karadinepan
a yapo do Dios am ibhes na sa o tanyan na sa trabaho a
akma so nakapaynehah no Dios do nakatayoka no trabaho
na.
11 Dawa makapatak ta a komitachita so kapakasdep ta
tapian abo o pakayapoan no di ta makasdepan a akma sira
so di ori nanganohed kano abo so saray no Dios.
12 No Chirin aya no Dios am makapamarin as kano
matarem a akma so mayviit so ngalab a espada a nia
so mapavoya no somnivog a kaparin no tawo as kano
mapaytotwaw so atavo a tayotayohen, plano as chintokto
no atavo.
13 Ta do salapan no Dios am arava o inamaog a mian so
maparin a tayohen as maytavo a matalamad sia o kaparin
ta a iya so pachisalapan ta no atavo a pariparinyen ta.

Si Jesus a iya so Mato a Pali ta

14 Dawa mayanong o kadi ta abdibdisan so kapanganohed
takwan makapamarin o pinanganohdan taya a Manganak
no Dios a si Jesus a iya so Mato a Pali ta a tayto dana do
hanyit a machitbay kano machipangdaw niaten do Dios.
15 As no tayto taya pinanganohdan am asa ava a ka pali a
di machipandidiw niaten, ta iya am naytawo as maintindi
na o kakahan ta sa do nakapayparahan na do atavo a
hawahawayan sia amna entero am arava o nakasday na
do gatos.
16 Dawa makagsal ta as kapakarakoh ta so saray a maypas-
ngen sia a iya so yanan no atavo a grasia tapian makarawat
ta so sidong kano kasisien do oras no kapangaylangan ta.

5

1 No pinidi sa kaychowa a mato a pali no Israel am
natongdo saya a omrepresenta no tawo do Dios. Sira o
maparawat sia do Dios o atavo a itoroh da no tawotawo
a sakrifisio a makayamot do gatogatos da,
2 as makayamot do katawo da a mian so kakahan a
akma so atavo am masonong o kapachipangdaw da nira no
makagatos,
3 asna voyvoh ava o kadwan a ipachipangdaw da do Dios,
ta an tomoroh so temtemen a sakrifisio am parapasen da o
karakohan da a ipangahes so kapakabo dira no Dios,
4 as asa pa a mapanmo ta am arava o maypapali a
makayamot do tanyan na kakey asna nawri sa o maparin o
somnivog sa pinidi no Dios a akma si Aaron.
5 Dawa si Cristo am pinidi nava o kaiya no Mato a Pali, ta
tinongdo sia no Dios do nakavata na sia,

“Imo o Manganak ko as do sicharaw am nayvadiw ako
a Ama mo,”
6 as kayan pa no kavatan na sia,
“Imo o natongdo a pali a machipangdaw no tawo di-
aken a abo so pandan a akma so kaparin ni Melchizedek.”
7 Do nakaviay ni Jesus do tana aya am machahoahok a manalasal so hoo na do kapangdaw na do Dios Ama a iya so makalibri sia do kadimanan, as nadngey o dasal naya takwan pinamahbo na o karakohan na a omonot do inolay no Dios Ama.
8 As aran asa sia a ka Manganak no Dios am nasolib a manganohed a aran mayinmonmoan ya so rakoh a pandidiwan na,
9 as do nakatayoka na a omonot do inolay sia no Ama na am tayto a iya o pakayapoan kano yanan no kalibrian a abo so pandan dira do atavo a manganohed sia,
10 as katayto na a natongdo a Mato a Pali a machividang di Melchizedek.

No nanawo a kavidin ta mahni so saray

11 Do komwan do akmaya sia am tayto pa aro o makarapa a logar nio a kapanmohen amna masadit kamo a makaintindi,
12 ta aran tayto kamo na logar a makapananawo am tayto pa kaylangan o kayan no mapaynananawo dinio do logar sa manoma a kapanmohen do chirin no Dios. An akmay do kakan amna tayto kamo pa maybibiron as kadi nio pa makatdenan so makekehnet a kanen.
13 As no tayto pa akmay maybibiron am no kolang pa so kapanmoan so nanawo a komapet do ichakey no Dios a kaparin no kanamonamoan.
14 Asna no makehnet a kanen no maarahem a nanawo am marisibi da no matotoneng dana a sira so tori dana masolib a nawri so chitahen o ipakamia no Dios do kapaypavawa da do atavo a mapanmo da a di mayanong.

6

1 Dawa karoan ta na o kavoyvoh na nawri no kasentroan no aktokto ta o nanoma sawri a nanawo a nadngey ta as nawri dana o chitachitahen ta o nanawo sa a mapaypahni so saray ta. Voyvoh ava o komapet do kapayanong no kapanehseh ta as kano kayan no saray ta o pavidividien ta a pachinanawan.
2 Alit na o kadi narana nawrian no mayanong ta sa papiropirwahen a pachinanawan o mapanmo ta na saya a nanawo a komapet do kapabawtismo, kapalapaw so tanoro

dira do ipachahoahok, kapayvangon anti no nadiman as kano kaito no hosga no Dios.
3 Amna do sidong no Dios am payparahmen ta o kapachi-
nanawo ta.
4 Arava o sinmo no kapapiropirwa ta sia payvividian o komapet do panganohdan taya a adan ta mapanmo takwan imposible o kaparin no kapavidi sia a manehseh o asa ka tawo a somnivog dana chinasehdangan no kakawyoran aya as nakaeksperiensia dana dia o regalo aya no viay a abo so pandan as nakapachahap narana yanan no Masanto a Espirito,
5 as nakaproyba narana dia o kapia no Chirin aya no Dios kano nanawo a komapet do ipakapamarin no Dios do manam a tiempo,
6 takwan no tawo aya a mapasivog so katadichokod na do Dios as kano kakawyoran aya a adan narana anohdan am ipasnek na o Manganak aya no Dios a akma so pakasnekan a pinarin da sia no napapasek ori sia.
7 Ta no asa ka takey a masanib a panalasalan no timoy as pakahapan so aro a asi no taydira am maparin a pakomparan so tawo a kabendisionan no Dios,
8 pero no takey a voyvoh a tamek kano kamanolok so tomovo am arava o sinmo na ta no kasosoh dia.
9 Amna ara kamoava sigoro akma sia a ichaddaw a kakak-
teh do katayto dana mapia no kawnot nio do Mangahwad taya.
10 As kawayakan ava anti no Dios a torohan so sinsinmo na o atavo a mapia a natrabaho nio kano mapia a nakapayserbi nio dira do kakakteh ta sa a nia so tayto nio patongtongen a parinyen a manda sichangoriaw a makayamot do rakoh a addaw nio.
11 As no oyod namen a ichahoho dinio am no kadi nio abdibdisan a mavidin a mahni so saray a manda do kavosan na,
12 tapian di kamo maytalatalakak an dia voken a no kapakakma nio sira so narakoh ori so agwanta kano saray a ompanapanaya so promisa dira no Dios.

No kasigorado no promisa no Dios

13 Tiban ta pa kono si Abraham a iya so pinaypromisan no Dios. Nayavay o Dios do mismo na ngaran do kabo no ngaran a matoato kano ngaran na a maparin na serbien,
14 as kavata na sia, “Ipaypromisa ko o kabendision ko dimo as kapaypaaro ko so tayatayabo mo.”
15 Nakatongtong o akmaya sia a promisa di Abraham do nakarahan no nayendes a tiempo a nakapaypasinsia na a ompanapanaya sia.

16 No tawo as mayavay am manerbi so ngaran a matoato
kania as no pinayavayan a chirin am nawri o kawnotan a
ompesek so aran ango a paysosobnan.
17 Dawa do nakakey na mapavawa sia no Dios o kapayka-
madamadanan da no pinaypromisan naya as kano kakey
na mapatalamad nia o kadi na maynyohan no chirin na am
nayavay a omserbi so ngaran na,
18 tapian makayamot do maychadadwa aya a sinerbi na a
pavoyan no kadi na abdibdisan am yaten a tayto a nangay
a machipel sia am mian o angdet ta kano kasigoroan ta a
ompanapanaya so promisa na sa.
19 As no akmaya sia panapanayahen ta o mahni kano
masigorado a panaptan no saray ta as iyan no anohed ta
a maypasngen do Dios,
20 takwan nanma si Jesus a somdep do adan aya mawlib
a logar a machipangdaw niaten do kaiya no somnivog
a natongdo a Mato a Pali a abo so pandan a akma so
nakaparin ni Melchizedek.

7

Si Melchizedek

1 Si Melchizedek aya a iya so patol no Salem as pali no
mato aya as makapamarin aya a Dios am nivayat na si
Abraham a bendisionan do nakarahan no nakahomis sa ni
Abraham so patopatol a kalaban na sa.
2 As makayamot dia am pinataywawa ni Abraham o
kasapoho no nahap na a kaynakman a itoroh na a natay
ni Melchizedek. No ngaran aya Melchizedek am mayinmon-
moan so Patol a Mahosto do Atavo as iya am patol no Salem
a nia so mayinmonmoan so Patol no Karadinepan.
3 Arava o napanmo a inyapoan na anmana
pinakayakayapoan na as alit na no komapet do nakawara
na as kano tinawtawsan no viay na. As akma so kaparin no
Manganak aya no Dios am sincharan sia a abo so pandan
do anongen na a asa ka pali.
4 As tiban nio pa kono o kaoyod na mato ni Melchizedek
do kaiya no tinorohan nia ni Abraham o kasapoho no nahap
na a kaynakman as mapanmo nio ta si Abraham am asa do
mato dana dira do apoapo ta sa.
5 As sira o papali a tayatayabo ni Levi a iya so tayabo ni
Abraham am nangolekta pa sa so kasapoho no kaynakman
da no atavo a Israelita a kakakteh da pa sa di Abraham, ta
niaya o nakatolas do panyokoyokoran a itoroh da.
6 Pero si Melchizedek aya a di machividang do familia
ni Levi am iya o tinorohan ni Abraham so kasapoho aya

as kaparawat na so bendision na di Abraham a iya so pinaypromisan no Dios.
7 As mapanmo ta atavo ta mahohbo o makarawat aya so
bendision as kano maparawat aya sia.
8 Si Levi as kanira no tayatayabo na a sira so tinorohan so
kasapoho aya am nadiman sa pero si Melchizedek aya am
arava o kavoyan sia do nakatolas o nakadiman na.
9 Oyod ta tinorohan so kasapoho aya si Levi pero
mavata ta pa o nakaotro na tomoroh so kasapoho aya di
Melchizedek a nanahan di Abraham,
10 takwan do nakatoroh ni Abraham no kasapoho aya di
Melchizedek am nachividang dana si Levi do apoapo naya
a si Abraham a aran di pa sia wara kanaw.

11 An no panyokoyokoran a tinoroh no Dios kaychowa
di Moises as kano nakapachipangdaw da no papali sawri
do familia ni Levi akma si Aaron as nanawob a tomoroh
so kalibrian am kaylangan pava o kapaytovoy no Dios so
matarek a machitbay niaten do Dios a akma so kaparin ni
Melchizedek.
12 As an katadian o kaparin aya no machipangdaw a pali
am kaylangan a katadian o panyokoyokoran a onotan.
13 As no Mato aya a Pali ta a si Jesus am matarek o familia
a pinakayapoan na a nia so kaboan pa no aran asa ka tawo
a natongdo a mayserbi do altar do anongen no asa ka pali.
14 Ta mapanmo ta o nakayapo no Apo taya do familia
ni Juda a nia so kaboan no pinangononongan ni Moises a
komapet dira do papali.

Si Jesus a pinakompara di Melchizedek

15 Maypatalamad o tayto taya pangononongan a komapet
dira do papali as kano katadian aya panyokoyokoran a
makayamot do katayto no naytotwaw a pali a akma so
kaparin ni Melchizedek,
16 ta si Cristo aya am nayvadiw ava a pali do kapaytayabo
sia ni Levi asna makayamot do ipakapamarin no viay na a
abo so kavosan,
17 ta nia o mismo a nakatolas a komapet sia,

"Imo o natongdo a pali a abo so pandan a akma so
kaparin ni Melchizedek."

18 Dawa mayanong o kapabhes sia onotan o nanma aya a pa-
nyokoyokoran a makayamot do kabo narana no kaserbian
na do komwan do kalibrian,
19 as kano kadi na makaparinyan sia a mahosto do salapan
no Dios o tawo. Dawa tomnoroh o Dios so makaparin diaten
a pasngenen sia a nia so iyan dana no panapanayahen ta.

20 As no tinoroh aya no Dios am pinachirayayan no
promisa kano kapayavay na do kapatongtong sia no tovoyen
naya o anongen na a asa ka pali,
21 a dia akma sira so nayvadiw a pali do familia ni Levi
a di dana mayavay do anongen daya. Pero no pali taya
a si Jesus am natongdo a pali do nakapayavay no Dios a
makavata sia,
"Nayavay ako as maynyoha ava o chirin ko, 'Imo o
natongdo a pali a abo so pandan.' "
22 Dawa makayamot do akmaya sia a vinata no Dios am
masigorado ta o ka si Jesus no makapatongtong so atavo do
matoato aya a promisa no Dios.
23 No nanma sawri a papali am fermi sa katadian takwan
an kadiman da am maparin da pava o anongen dawri.
24 Pero si Jesus am kaylangan pava o katadi na takwan
maviay sia a abo dana so kavosan.
25 Dawa makayamot do kaviay na a abo so pandan a
machipangdaw niaten am maparin na a librien o atavo a
tomawatawag do Dios do kasaray da nia.
26 Niaya o kaparin no pali a kaylangan ta a makayamot
do nakapaytawo na a manamonamo so viay as abo so aran
dekey a kaparoan a dia akma so makagatogatosen a kaparin
no tawo as iya pa so mamanito kano atavo a inamaog.
27 Akma pava sia sira o mato a papali a maykaylangan
pa so katoroh da so sakrifisio a vinyay a kararaw a nia
so temtemen da a manoma do mismo da gatos as kano
gatogatos no kadwan, ta si Jesus am tinoroh na o viay na
a asa ka sakrifisio so naypisa a nia so manawob dana a
mapakabo so gatogatos no atavo.
28 Kakawyoran na sia ta no natongdo sawri a mato
a pali do panayahboan no panyokoyokoran am aro o
kakahan kano paykolangan da, pero no natovoy aya do
panayahboan no promisa aya no Dios a nia so nanawnawdi
as pinayavayan no Dios am no Manganak naya a abo so
paykolangan as tayto maviay a abo so pandan.

8

Si Jesus o Mato a Pali ta do vayo a trato no Dios

1 No paytavoan na nia am no katayto no Mato a Pali ta
a tayto do kawananan sia no mato aya a trono no Dios do
hanyit.
2 As no logar aya a payserbian na am akmava so tolda ori
kaychowa ta tayto a asa ka templo a dia pinatnek no tawo
an dia voken a no Dios.

3 No asa ka mato a pali a machipangdaw do Dios am
kaylangan o itoroh na a sakrifisio, dawa si Jesus am mian o
tinoroh na a sakrifisio.
4 Amna an mian sia do tana aya am makatoroh ava ya so
sakrifisio takwan tayto sa o papali a natongdo a tay-anongen
sia ya.
5 As no akmaya sia a pariparinyen no pali do panayah-
boan no panyokoyokoran am litrato kano ipavoya o kaparin
aya no mian aya do hanyit a logar a pachivayatan do
Dios. No proyba na nia am no nakayokoyokod nia no Dios
si Moises a mapakapia sia palialiten o parinyen naya a
tabernakolo do pinavoya awri sia no Dios do tokon ori.
6 Asna no Mato aya a Pali ta a si Jesus am matoato takwan
aroaro kano rakorakoh o maparin na ichaytoroh do tawo
do vayo aya a trato do kapayahap na so Dios kano tawo a
makayamot do kayapo na nia do mato sa a promisa no Dios.
7 As an abo o pinaykolangan no nanma ori a kaparin no
kapaypasngen no tawo do Dios am kaylangan pava sigoro
o kayan no manawnawdi a mapipia a sakrifisio,
8 as do kavoyan sia no Dios am mian o rakoh a chinakolan-
gan da no tawotawo na sa, dawa vinata na o akmaya sia,

"Mawara anti o tiempo a kapagtin ko so vayo a trato
kano promisa do Israel as kano Juda.

9 Niaya a trato am akmava anti so nanma ori a tinoroh
dira do apoapo da sa do nakapakaro ko sira do kavahoran
dawri do Egipto takwan inonotan dava o trato ori a nia so
chinabo no sinmo no trato koaya dira.
10 Dawa nia anti o vayo a trato ko dira do Israel an
nakarahan anti o akmaya sia a tiempo. Patnetneven ko anti
dira o panyokoyokoran ko, ta yaken anti o Dios da as sira
anti o tawotawo ko.
11 As kaylangan pava anti o kapanakenakem da so
kadwan dira a makavata sia, 'Kapanmohen kano sincharan
mo o Apo taya,' ta maytavotavo sa anti a makasinchad
diaken a makayapo do dékey dana dira a manda do maato
dana so anongen.
12 Ta ichasi ko sa anti as kapakabo ko anti so sinadan
da as kadi ko na anti naknakman so gatogatos da."

13 Do nakatoroh na no vayo aya a promisa kano trato am
mayinmonmoan so nakawpas no nanma ori, ta no mabo so
serbi as mangopas am katadian.

9

No kaparin no kapaypasngen ta do Dios

1 Do nanma ori a kaparin no trato am mian sa o pinagtin
a onotan do komwan do kanianib da so Dios as kayan no
natodin a dadayan sia.
2 No tabernakolo aya am mayara no asa ka kortina. No
mankantad aya a kwarto am nia o yanan no kandilabra ori
as kano lamisa a yanan no sakrifisio ori a tinapay a nia pa
so abnekan so manamonamo a logar.
3 No mansahad aya a kwarto na am nia o abnekan so oyod
a manamonamo kano mato a logar.
4 Diaya a kwarto o yanan no altar ori a vohawan a
panemteman so insenso as mian pa dia o mahpet ori no
vohawan a akmay lakasan a yanan da no vohawan a banga
a yanan no manna, no sayched ni Aaron a minirwa tomool
as kano tableta no bato a yanan no pidipidit kano promisa
sa no Dios dira do Israel.
5 Do tohong no akmayay lakasan am mian sa o dadwa
ka akmay anghel a abnekan sa so kerobim a mapayvayat
so panid da a mapavoya so kayan no Dios do logar ori a
pangayan so raya no sakrifisio a ipangahes so kasisien no
Dios. Amna yosad ko pa sava ya tihisahen a manakem dinio.

6 Nia o kaparin no logar aya a payserbian da kanaw no
papali. No mankantad aya a kwarto am dawri o ngayan da
no papali sawri a omparin so anongen da a kararaw.
7 Pero no mansahad ori a kwarto am voyvoh o mato ori
dira do papali o makasdep so maypisa do asa ka kawan do
kapanangay na so raya no vinyay a iyangay na isakrifisio a
manoma do tanyan na a gatos as kano gatos da no tawotawo
sawri.
8 Do akmaya sia am ipavoya diaten no Masanto a Espirito,
ta an ari pa sincharan o sakrifisio saya sichangoriaw am
arava o katawo na a dia pali a maparin a maypasngen do
Dios a mangdaw so kasisien.
9 Tomoroh pa ya so kaintindian ta sia ta do sichangoriaw
am maparin ava a maperfekto o kanamonamoan no asa ka
tawo a tomoroh so sakrifisio do Dios,
10 ta no akma saya sia a sakrifisio kano matatarek a
pariparinyen a komapet do kanen kano inomen kano
kadwan pa sa onotan am iparin da ya so karakohan
da a manamonamo a manda do kawara no sivog aya a
makaparin sira a manamonamo kano mahosto do salapan
no Dios.

11 Asna do nakawara narana ni Cristo am iya o Mato aya
a Pali ta a machipangdaw niaten do tiempo no vayo aya as
mapipia a promisa do nakasdep na do asa ka matoato as
kano maperfekto a tabernakolo a dia pinarin no tawo.

12 As do nakangay naya a tomoroh so sakrifisio do Dios
am raya ava no vinyay o inangay na, ta no mismo na a raya
o pinawyog na a nia so naypisa na itoroh a mapasigoro so
kalibrian ta a abo so pandan,
13 ta an naparin sa sincharan a manamonamo kaychowa
o pinapititan so raya no baka kano kaddin as kano avo no
tinemtem a baka,
14 am chapanngo no kaparin no raya aya ni Cristo a
omlinis diaten do abo saya so sinmo a pariparinyen ta*
as kaparin na diaten a mayserbi do maviay aya a Dios?
Takwan si Cristo am tinoroh na o karakohan na a abo so
mancha a sakrifisio do ayet no abo aya so pandan a Espirito.
15 Dawa si Jesus o mapayahap so Dios kano tawo† do vayo
aya a trato takwan do nakadiman na am iya o makatbay
sia o gatogatos do nanma ori a trato tapian no atavo sa a
tawagan no Dios am maparin sa makarawat so abo aya so
pandan a promisa na a parawaten na.
16 As mapanmo ta ta an mian o testamento no asa ka tawo
am kaylangan o proyba do nakadiman no naytestamento
aya,
17 ta voyvoh o kasinchad kano kayan no serbi no testa-
mento aya am an nakarahan no nakadiman no naytesta-
mento aya.
18 Dawa aran no nanma ori a trato am mian o dimanen
sa vinyay a minoyog so raya tapian maparin a sincharan ya
o trato aya,
19 as ari nio mapanmo ta do nakapagtin sia no Dios
di Moises o nanma ori a trato am pinititan sa ni Moises
o tawotawo sawri as kano chinatolasan no trato ori a
katayoka na sia a pawnononngen o trato aya dira no Dios
as no pinapitit naya am raya no nidiman sa kaddin kano
baka a pinasaglan so danom a pinatneb do mavaya a ilo a
yapo do boboh no karnero a nia so pinabedbed do yangaw
no kayo a abnekan so hisopo,
20 as nia o pinachirayay na vatahen do kapitit nawri dira,
“Niaya o raya a minoyog do kapachitrato diaten no Dios.”
21 As alit na pa no nakapitit na dia o tabernakolo aya as
kano atavo sawri a serserbien do sahad nawri do kadaday
so Dios.
22 As mapanmo ta am no atavo a sinadan do panayahboan
no akmaya sia trato am kapakaboan do kayan no raya no
dimanen a vinyay, takwan an abo o moyog a raya am arava
o maparin a mapakabo so gatogatos.

No nakasakrifisio aya ni Jesus

* **9:14 9:14** *Anmana:* mararahet sa so pariparinyen. † **9:15 9:15** *Do Griego:* Mediador. *Tiban pa do 1 Tim. 2:5.*

23 No tabernakolo do tana aya kano serserbien sa daw
am payvadiwen sa a manamonamo do sakrifisio sa vinyay
a nia so tod a litrato no somnivog aya a tabernakolo do
hanyit. Amna no sakrifisio aya do hanyit am matoato kano
sakrifisio do tana aya takwan raya naya mismo ni Cristo.
24 Takwan arava somindep si Cristo do asa ka tabernakolo
a pinarin no tawo a nia so tod a palitratoan so sivog aya, ta
do hanyit a mismo a dia so tayto na yanan sichangoriaw a
machitbay kano machipangdaw niaten do Dios.
25 As no tayto naya inangay a isakrifisio do Dios so naypisa
am akmava so kaparin no isakrifisio dawri no mato a pali
a nia so di da raya as kano nia so kawawan da a parinyen,
26 ta an kaylangan pa sigoro o kapiropirwa sia ni Jesus o
pinarin naya am ari dana nasanib o kalogar na madiman a
nakayapo kaychowa. Pero naypisa sia mangay a tomoroh
no viay na do natongdo a tiempo a omadidi diaten do
gatogatos ta do mismo a nakasakrifisio na no karakohan
na.
27 As akma so kasigorado no kawara no natongdo a
maypisa a kadiman no tawo as kawnot no kasalap na do
hosga no Dios,
28 am masigorado o nakangay ni Cristo so maypisa a
ompaga do gatogatos no tawo as kapirwa na anti a mawara
amna no kapirwa na pava mangay a ompaga do gatogatos,
ta mawara anti a omahap sira so atavo a nasaray nia as
tayto a mavidin a ompanapanaya sia.

10

1 Matalamad ta no atavo sawri a adan a pariparinyen
da no Israelita am tod sa litrato a tomongdo so manam
sawri a marawat ta a makayamot di Cristo. No nanma
sawri a sakrifisio da a papiropirwahen da do kawawan am
ichaytoroh nava o somnivog aya kanamonamoan dira do
maypasngen do Dios,
2 ta an nanawob dana sigoro o nanma aya a sakrifisio
da am pinapiropirwa da pava o kapaysakrifisio da as kano
logar a nawpas o kavakel da kano kalijat da no gatogatos
da sa.
3 Amna do akmaya sia a kawawan no kapaysakrifisio da
am kavoyan so kavidin da pa omsinchad do kayan pa no di
pa chinapakaboan a gatogatos da,
4 takwan makapakabo ava so gatogatos o raya no isakri-
fisio a baka kano kaddin.
5 Dawa do nakawara ni Cristo do tana aya am nia o vinata
na,

“Nawri ava o akdakdawen mo a isakrifisio o vinyay
kano kadwan pa sa a itoroh dimo, dawa tayto mo yaken
a tinorohan so karakohan a nia so itoroh ko a asa ka
sakrifisio.
6 Ara mo sava pinakamia o matatarek saya temtemen
kano sakrifisio a makayamot do gatos,
7 dawa itoroh ko so maydamnay o karakohan ko a
mapatongtong so atavo a mian do inolay mo, o Dios a nia
so mismo a nakatolas a komapet diaken.”
8 Do nakavata na so, “Nawri ava o akdakdawen mo a
isakrifisio o vinyay kano kadwan pa sa a itoroh dimo,” a
nia so mian do panyokoyokoran da,
9 am pinarapa na pa a vatahen, “Itoroh ko so maydamnay
o karakohan ko a mapatongtong so atavo a mian do inolay
mo,” a nia so mayinmonmoan so nakapatadi dia ni Jesus o
adan saya a sakrifisio,
10 as makayamot ta pinakamia no Dios kano nanawob o
naypisa aya a nakatoroh ni Jesu Cristo no karakohan na
a sakrifisio am kapakaboan o gatogatos no tawo.
11 No papali sawri am kararaw sa a mapapiropirwa so
katoroh da so vinyay a sakrifisio a nia sa so di makapakabo
so gatos.
12 Pero si Cristo am inangay na itoroh so maypisa o
karakohan na a asa ka sakrifisio a nia so nanawob dana
as nakarahan na nia am nangay dana a maydisna do
kawananan sia no Dios,
13 a dia so panapanayan na sia o kapayvadiw da no atavo
a komontra sia a mahomis as kapanayahbo da do kokod na,
14 ta do naypisa aya a nakatoroh na no karakohan na am
naparin na kapagan o gatogatos no atavo sa a chinapak-
aboan so gatogatos as pinayvadiw na sa a manamonamo
do salapan no Dios a abo so pandan.
15 As niaya a kakawyoran am katestigoan pa no Masanto
a Espirito, ta nia o vinata na,
16 “Nia anti o vayo a trato ko dira an nakarahan anti
o akmaya sia a tiempo. Patnetneven ko anti dira o
panyokoyokoran ko,”
17 as kaparapa na pa sia vatahen,
“Pakaboan ko sa anti do sinadasadan da as kadi ko na
anti naknakman so gatogatos da.”
18 As an sino o chinapakaboan so gatos am kaylangan pava
o katoroh na pa so aran ango a sakrifisio.

No somnivog a inmonmoan no kasaray ta ni Jesus

19 Dawa kakakteh, makayamot do minoyog aya a raya ni
Jesus am mian o anohed ta a maypasngen do Dios,

20 a nia so vayo as masigoro a ichaparin a maypasngen do
Dios a makayamot do nakapaytawo na,
21 as makayamot ta tayto si Jesus a iya so Mato a Pali a
machitbay kano machipangdaw niaten a tawotawo na,
22 am maypasngen ta do Dios a magsal a abo so
kamadamadanan a manamonamo do atavo a paka-
gatogatosan a makayamot do nakanamonamo diaten no
somnivog aya a danom a makaparin diaten a manamonamo
do salapan na.
23 Mayanong pa o kadi ta abdibdisan do tayto taya
panganohdan takwan no naypromisa as nachitrato aya
diaten am maynyoha ava do atavo a promisa na,
24 as kanawri no chitachitahen ta o kaparinyan ta ma-
pasolsol so kadwan diaten a mamarin so mapia as kano
kaddaw ta no kadwan diaten,
25 as kadi ta kanoanolayan dia o kapachikpekpeh ta
omdaday so Dios a akma so parinyen da no kadwan as
kavidin ta komita so kaparinyan ta a somidong so kadwan
diaten a paypahnien do saray taya a kanatonan do kapanmo
ta sia o kapaypasngen narana no araw a kapayvidi ni Jesus.

No mangananawa a marawat no tomadichokod di Jesus

26 As an mian o mapasivosivog so kapakagatos na kano
katadichokod na do mapanmo naranaya a kakawyoran am
ara pava o ichaytoroh na a sakrifisio a ipakabo so gatos,
27 asna no mangamomo a hosga no Dios o marawat na do
omnininyas aya a apoy a ngayan da no machisobna sia.
28 An sira o napasada so panyokoyokoran sawri a pinagtin
di Moises as nakarawat sa so kastigo a kadimanan an mian
o dadwa anmana tatdo a makatestigo do sinadan da,
29 am chapanngo anti no kapangamomo kano karahmet
no kastigo a marawat no tawo a tomadichokod do Man-
ganak aya no Dios as mapakamahbo so inmonmoan no raya
naya a nia so nipromisa a mapakabo do gatogatos, as alit
na pa no mapakamahbo kano somobna so Masanto aya
Espirito a iya so maparawat sia diaten o grasia aya no Dios?
30 Makatongtong ya takwan mapanmo ta an sino o
nakavata sia o akmaya sia, “No kapamahes am mian diaken,
dawa tomoroh ako anti so kastigo,” as vatahen na pa,
“Hosgan sa anti no Dios o tawotawo na,”
31 as ay so kapangamomo no kasday do pangastigoan no
makapamarin aya a Dios!

32 Naknakmen nio pa kono ta do nakavayo nio pa a
chinasehdangan do kakawyoran aya am nakapayagwanta
kamo do nadpon a pakasisian da dinio.

33 Mian o nakatetek kano nakasnesnek da ninio do
salapan no aro a tawo as nakapachividang nio dira do
kadwan sa a pakasisien da,
34 takwan nachipandidiw kamo dira do pinakalaboso da
saya as nakaydamnay nio nia o kahap da so warawara kano
kaviayan nio do kapanmo nio sia o kayan no marawat nio
do Dios a kaynakman a rakorakoh so balor as kano di dana
rarayaw.
35 Dawa abohen nioava o angdet kano saray nioaya a
omonot do Dios a nia so oyod a rakoh so vahes,
36 takwan do kapayagwanta nio a omonot do ichahoho no
Dios dinio o icharawat nio so nipromisa na sa,
37 "Ta mayendes pava o tiempo as kawara dana no
nakavata aya sia o kawara na.
38 No tawo aya a sincharan ko a mahosto do salapan
ko am mian o viay na a makayamot do saray na. Pero no
tomadichokod diaken am arava o pakamian ko nia."
39 Amna akma tava sira so tomadichokod do Dios a sira anti
so kakastigoan, ta machividang ta dira do di aya abdibdis
so saray as makarawat so sigorado a kalibrian.

11

No saray a mavoya do ehemplo sa no tawo no Dios

1 No kasaray aya am no kabo no kapaykamadamadanan
as kano kapanganohed do kasigorado da no panapanaya-
hen ta sa a aran abo pa o kavoyan sia,
2 as makayamot do akmaya sia saray am mian sa o
tawotawo kaychowa a oyod na pinakamia no Dios.
3 Makayamot pa do saray am panganohdan ta o nakamaog
sia no Dios o mondo aya do ipakapamarin no chirin
na, dawa no atavo a inamaog a mavoya ta am arava o
pinakayapoan da do aran ango a mavoya.
4 Si Abel a makayamot do saray na am tomnoroh so vinyay
a sakrifisio na do Dios a nia so pinakamia no Dios a dia akma
so nasakrifisio ni Cain. Sinincharan sia no Dios a mahosto
do salapan na a nia so navoya do nakapia no nakarawat sia
no Dios o nasakrifisio nawri. As aran nadiman dana si Abel
am tayto pa o pawnononngen na a nanawo a makayamot do
saray nawri.
5 Si Enoc a makayamot do saray na am inahap na sia no
Dios do hanyit a di dana tomnaham dia o kadimanan, ta tod
dana abo si Enoc do tana aya takwan inahap sia no Dios as
manam so nakahap na sia am chinaproyban o nakaoyod na
mapakamia so Dios a akma so nakatolas.
6 An abo o saray am maparin ava a pakamiahen o Dios,
ta an sino o mangay do Dios am logar na panganohdan

o kasomnivog na a Dios kano kaiya no tombay sia so komitachita sia.

7 Si Noe a makayamot do saray na a aran abo pa o kapanmoan na so manam ori a delobio am nanganohed do Dios a mamarin so arka do nakatayoka na mapatanggal sia no Dios a nia so chinalibri na kanira no membro no familia na. Do diaya am navoya o kasira no tawotawo sawri no naychawaw as ka si Noe no sinincharan no Dios a mahosto do salapan na.

8 Si Abraham a makayamot do saray na am nanganohed do Dios do nakayokoyokod na nia a mangay do asa ori a ka kavahayan a nipromisa sia no Dios a dira na. Mian o saray na a manganohed a mangay a aran abo o kapanmoan na so tinovoyan ori sia no Dios.

9 Makayamot pa do saray na am natda do kavahayan aya a asa ka estranghero a voyvoh so tolda a niyanan da kanira da Isaac kani Jacob a sira so tayatayabo na as sira o omamohon pa so nipromisa aya no Dios,

10 takwan nawri o ninanaya na o kapangwan na do kavahayan aya a preparahen kano parinyen no Dios a di dana rarayaw.

11 Si Sarah a kakovot ni Abraham a makayamot do saray na no Dios a di maynyoha so promisa am nakapaymanganak pa a aran nakahavas dana o awan a kalogar na makapaymanganak,

12 as aran do kadi narana logaran a makapaymanganak ni Abraham am tinorohan pa sia no Dios so tayatayabo a akma so karoaro no vitohen as dia vidangi a akma so anay do kanayan.

13 Sira o nasaray aya no Dios am nadiman sa a dia nakarawat sira so nipromisa dira no Dios pero sinincharan da sa o promisa saya a sigorado a makatongtong a nia so chinasoyot da maviay do ato no tana aya a tod a estranghero,

14 as no chinakma na sia no chintokto da do komwan do viay da do tana aya am makayamot do kayan no matarek pa a kavahayan a ngayan da anchowa.

15 As an nawri o chinahoho da o kapayvidi da do pinakayapoan dawri a kavahayan am nasonong pa o kapayvidi da,

16 pero nayvidi sava do kanawri no tori a mian do aktokto da a mapipia ori a kavahayan do hanyit. Dawa makayamot do saray daya am pinachisnek ava no Dios o kaiya no tawagan da a Dios da a iya so mismo a nayprepara so mavid aya a kavahayan a ngayan da.

17 Si Abraham a makayamot do saray na no Dios do
nakahawahaway sia no Dios do nakavata na so kadiman
na sia a sakrifisio o voyvoh naya a manganak a si Isaac am
nayraradin ava a aran mapanmo na o ka si Isaac no yanan
no promisa aya no Dios,
18 do nakavata na sia, "Makayapo anti di Isaac o atavo a
tayatayabo mo."
19 Nanganohed si Abraham a makayamot do nakasaray na
nia o kaparin sia no Dios a payvangonen o nadiman dana
as do akmaya sia am maparin a vatahen o nakapayvangon
ni Isaac ta pinamsek narana ni Abraham o kapanganohed
na amna nipenpen sia no Dios.

20 Si Isaac a makayamot do saray na am pinachipangdaw
na sa do Dios sa Jacob kani Esau do kapanmo na sia o
kabendision na dira do manam a viay da do tana aya.

21 Si Jacob a makayamot do saray na am do kasngen
narana madiman am tinawagan na sa o dadwa sawri a
kamanganakan ni Jose as kakheb na do salapan no Dios
a mananap do sayched na as kapachipangdaw na nira do
Dios.
22 Si Jose a makayamot do saray na am do kasngen narana
madiman am pinawnonong na pa o kaito da a makakaro do
Egipto as kapamidin na pa no komapet do vovonan sia do
ngayan dawri a kavahayan.

23 Makayamot pa do saray am sira o inyapoan ni Moises
am chinamo dava o mando aya no patol a kadiman sira so
metdeh as tinayo da sia so tatdo a ka vohan do nakayan no
navoya da a machitatarek do metdeh aya.

24 Si Moises a makayamot do saray na am do katoneng
narana am nakey ava a tawagan so anak no princesa a anak
ni Faro,
25 asna no nakapipia na so kapachipakasiasi na dira do
kaydian na sawri a tawotawo no Dios kano kapagosto na
do karakohan na do dekey a tiempo do palasio ori ni Faro,
26 ta nakonvinyo sia do karakorakoh no sinmo no paka-
sisian a makayamot do ngaran ni Cristo kano kaynakman
ori no Egipto do kanawri no pinapanaya na o marawat na
anti do hanyit.

27 Makayamot pa do saray na am komnaro do Egipto a
abo so kamoamo no soli ni Faro as kanawri no chinasaray
na a machonong kano machirayay sia o di aya voya a Dios.
28 Makayamot pa do saray na am nanganohed do
niyokoyokoran sia no Dios do nanoma ori a Paskwa as
kapapitit na so raya tapian paypahavasan sa anti no anghel

ori a tovoyen no Dios a omdiman sira so matoneng a anak a mahakay do vahay da no dia nanganohed.

29 Makayamot do saray da am naparin sa o Israelita sawri a makapayatovang do taaw ori a mayngaran so Red Sea a nia so nakolay do nakapaysiay sia no Dios o taaw ori pero chinamotan sa o Egipto sawri do nakawnot da dira do Israelita saya do nakapayvidi narana no taaw do sivog na kaparin.

30 Makayamot do saray da no Dios am nalba o makarang ori a gadagada no Jerico a nakarahan no papito a karaw a kadivodivon da sia no Israelita.

31 Pero makayamot do saray am si Rahab a asa ka malapos so kaparin a mavakes am nachirapas ava a dimanen dira do di sawri a manganohed do Dios ta inagom na sa o espiya sawri no Israel.

32 Rapan ko paro pa sa o tayto ko na saya nanakem? Taywara dana sigoro so kanaro an tihisahen ko pa sa manakem sira Gideon, Barak, Samson, Jeftha, David, Samuel as kanira no profeta,

33 a sira a makayamot do saray da am nihomis da sa o paypatolan do tana aya. Kaoyod na napia no kapanyokoyokod da. Narawat da o promisa sa dira no Dios. Inevan da o vivi da no leon.

34 Mian sa o dia napaso do pinangayan da sira a apoy. Mian sa o nakalibri do espada. Mian sa o makakaha a nakarawat so ayet as kano angdet a chinapanghomis da dira do kalaban da sa.

35 Mian sa o mavavakes a pinayvidian no nadiman sa do nakapayvangon sira no Dios. Mian sa o nayagwanta do mahara a pakasisian a manda do kadiman da sira a dia komnita so kapakalibri da do kahoho da a makarawat so mato a onor do manawdi a viay.

36 Mian sa a makayamot do saray da o naypasinsia a itek kano kastigoan do kaaroan no tawo, as kayan da no nivahod da kano nikalaboso da sa.

37 Mian sa o nibatoan da. Mian sa o nigalagal da payarahen so karakohan. Mian sa o nidiman da sa no espada. Mian sa a abo so onayen as nawri so serbien o kodit no kaddin kano karnero. Nakasiasi sa as kano pinakasiasi da sa.

38 Sira o akmaya sia narakoh so saray no Dios am pinakaro da sa do panghovokan da no tawotawo do mondo aya. Nangay sa machipel do achip as kaktaktas da do desierto kano katokotokonan amna napanmo dava no tawotawo saya a minpakaro sira o kasivog da di mayanong a maykavahayan sia o mondo aya no omonot saya do Dios.

39 Naytavo saya a nahni so saray as kano pinakamia no
Dios amna nanyeng dava marawat o promisas dira no Dios,
40 takwan mian do makakniknin a plano no Dios o
kapanaya da so kapachirayay da diaten a makarawat sira
so maato aya a promisa no Dios.

12

No inmonmoan no disiplina no Dios a Ama ta

1 Dawa makayamot do katayto ta a paypadivonan no
aro sa a nahni so saray am pakarohen ta o pariparinyen
kano pakagatogatosan a omsalosaloval diaten do saray ta
as kayayo ta so pariha aya a tinongdo no Dios a yayohen ta
a rakoh so kapayagwanta,
2 as kavidin ta masentro so aktokto di Jesus a iya so
pakayapoan kano chinavoyan so mapía dana a kaparin no
saray, ta makayamot do kapanmo na sia o rakoh ori a ka-
soyosoyotan a marawat na anti am nayagwanta a mandidiw
so pakasisian kano pakasnekan do nakapapasek da sia do
kros, dawa tayto dana sia a maydisna a makapamarin do
kawananan sia do trono no Dios.
3 Tapian di kamo a dispresio kano mangbo so saray
am kawayakan nioava o kaparin aya ni Jesus a naka-
payagwanta do nakapasiasi da sia no makagatogatosen a
tawotawo.
4 Makangdengdet kamo ta tayto nio pa dia rapit o kadiman
da dinio do kapachilaban nio do marahet.
5 Chinawayakan nio na paro o vinata naya no Dios a
ipangdengdet dinio a kamanganakan na? Nia o mismo na
a vinata,

> "Manganak, machisoli kava an torohan koymo so
> pandidiwan a ipaynananawo ko dimo anmana machila
> kava an torohan koymo so kastigo a idisiplina ko dimo.
> 6 Takwan disiplinahen ko sa o somnivog ko a ichaddaw
> as kapaynananawo ko sira o atavo a sincharan ko a
> kamanganakan."

7 Dawa rawaten nio so maydamnay o disiplina na dinio no
Dios a nia so somnivog a marawat no asa ka manganak do
ama na, ta arava o manganak a di na paynananawhen no
ama na,
8 ta an kanoanolay naynio a di paynananawhen a akma
so parinyen na do atavo sa a kamanganakan na am
kamanganakan navaynio,
9 as kano an nirawat nio so maydamnay kano mian so anib o
disiplina da no ama nio do tana aya am mayanong paroava
o kapipia no karawat nio so disiplina kano kapaynananawo

dinio no Ama taya do hanyit a iya so somnivog a makatoroh diaten so viay a mapía dana?
10 No disiplina ta do inyapoan ta sa do tana aya am maynyed a tiempo a nia so omononot do hahawen da a mapia. Pero an disiplinahen na yaten no Dios am chitahen na o mapía dana do kahoho na niaten a makatodah so kakeyan na niaten a kanamonamoan.
11 Oyod ta madaynyen a didiwen o disiplina amna an karahan na nia am mian o karadinepan no viay do kanawri dana no onotan o kaparin no viay a mapakamia so Dios.
12 Dawa payavayohen nio o naypakaha aya saray nio kano naypahanebneb aya addaw nio,
13 as kapakatalineng nio so kayam nio do onotan taya tapian maypayet o saray da no kakakteh ta a makakaha pa saya so saray as kabo no madodog dira.
14 Chitahen nio o karadinep nio a mapia so anod do atavo as kanawri no onotan nio o manamonamo a kaparin no viay, ta arava o makapachichasa do Dios a dia namonamo so viay.
15 Katiban nio o kabo na dinio no tomadichokod dia o grasia aya no Dios a ichaparin nio a omonot do ichahoho naya a kaparin no viay tapian abo sitnanan no marahet do panghovokan nio a nia so mapawnot dinio do paka-gatogatosan a akma so manyinavan a ganit.
16 Katiban nio o kabo da dinio no malapos so kaparin no viay anmana no mapakamadekey so sinmo no komwan do Dios a akma so nakaparin ni Esau a napaswad sia o anohed na a mangamohon do asa kanam,
17 as ari nio sigoro manakem ta do kwanasaw am oyod a rakoh o nakapaypaneseh na as kahara no katanyis na amna ara pava o naparin na a ichapavidi na so nibo nawri a anohed.
18 Kapanmohen nio ta no tayto nio naya panganohdan sichangoriaw am akma pava so kaparin no nanma ori a onotan, ta kaychowa do kapaypasngen da do Dios am nangay sa do asa ka omnininyas a apoy as kayan no mangamomo a kasarisarian kano mayet a salawsaw.
19 Mian o kapakadngey da kanaw so maliak a trompeta as kano boses a nia so minparin sira so nakadngey awri sia a mamo as kapachisiasi da nia o kabhes narana,
20 do kadi da makagwantan sia adngeyen o maistrikto saya a panyokoyokoran, ta “aran katakad pa dia no asa ka vinyay o tokon ori am logar dana dimanen do kabato sia.”
21 Sivog o nakaoyod na mangamomo no napaparin sawri, ta aran si Moises am vinata na, “Nanyeng ako a omlayin do kamo ko.”

22 Amna inio do nakapanganohed nio am akma kamoy
mismo a nangay do tokon a tawagan so Sion a nia so
abnekan pa so Jerusalem do hanyit a dia so kavahayan a
yanan no makapamarin aya a Dios as yanan da no oyod a
aro a angheles a omdaday sia.
23 Diaya pa o kavahayan a tayto nio pinachitolasan
so ngaran a kamanganakan no Dios as maytavotavo a
natongdo a mamohon as tayto kamo nangay do Dios aya
a iya so Hoyis no atavo as katayto nio machividang dira do
atavo a inadidi as maperfekto dana a tayto dana nanma a
machichasa sia do hanyit.
24 Tayto ta na di Jesus a iya so mapayahap so Dios kano
tawo* do vayo aya a trato no Dios diaten do nakapakabo as
nakalinis na diaten no minoyog aya a raya na a nia so dia
akma so raya ori ni Abel a nawri so pinavoya a kayan no
kapamahes.
25 Dawa makayamot dia am makayhawa kamo a di
machisobna do liak no Dios a machisisirin dinio, ta an di
sa nakavolaw do kastigo kaychowa o nachisobna dira do
natongdo do tana aya a mapatanggal sira am maypango o
kapakawtap ta a abo so kastigo an sobnahen ta o yapo aya
do hanyit a liak a tayto a mapatanggal diaten.
26 Kaychowa do nakapayliliak no Dios am nanyeng a
malidlid o tana aya as mian o promisa na ta mian pa anti o
kapirwa na omlidlid no tana aya a pachirapasan no tohos.
27 As do nakavata naya sia o kayan pa no kapirwa no
kalidlid na no tana aya am mayinmonmoan so kararayaw
na so atavo a mian so kavosan a inamaog tapian nawri sa
o mavidin o somnivog a abo so pandan.
28 Dawa makayamot do katayto ta machividang do paypa-
tolan naya a abo so pandan am mayanong ta mamahemahes
kano komita so kapakamia ta so Dios a rakoh so kapamahbo
kano kapayvavakel,
29 ta no Dios taya am asa ka manemtem kano manrarayaw
a akmay apoy.

13

No matatarek sa onoonotan
1 Katiban nio o kavidin nio a maddaw no kadwan dinio a
makakakteh,
2 as kadi nio makawayakan dia o kayavayava nio nira no
estranghero, ta mian dana sa o nanyavayava so di da sa
napanmo a angheles.

---

* **12:24 12:24** *Do Griego:* Mediador. Tiban pa do 1 Tim. 2:5.

3 Kanakmen nio sa o mian do priso as kadi nio
kanoanolayan sira as kapachipandidiw nio dira do atetekan
da sa.
4 Baloran nio kano onongan nio o nakapaychakovot nio
as kabo no sadan nio do akmaya sia takwan kastigoan no
Dios o mangadwan kano malapos so parinyen.
5 Pachivawan nio o lakam no kartos as kakontento nio
no aran ango a napakayan nio ta nia o promisa no Dios,
“Entero am tadichokoran kano kanoanolay koava anti nio.”
6 Dawa maparin ta magsal a makavata sia ta,
“No Dios o somidong diaken as dawa arava o ichamo
ko, ta ara paro o mapaparin no tawo diaken?”
7 Naknakmen nio pa kono sa as kapalialit nio dira do
adngedngeyen nio saya do timban a minnanawo dinio a
sira so navidin a mahni so saray a manda do nakadiman
da.
8 Mabdibdis ava si Jesu Cristo ta mayonong sia a nakayapo
kaychowa, sichangoriaw as kano manda anchowa a abo so
pandan.
9 Mayanong o kadi nio a tod a kaloan a omonot do
matatarek saya a vatavatahen da sa a logar pa sa a onotan
takwan no ichaparin ta a maytetnek a mahni so saray am
makayamot do sidong kano ayet no Dios asna makayamot
ava do kawnot pa do matatarek a pariparinyen a akma so
komwan do kanen a nia so matalamad a abo so sinmo a
aran do mismo saya a makavata so kania no logar sa onotan.
10 Ta tayto o altar ta* a nia so di da parin a pachahapan
no tayto pa sa omonot kano manganohed do adan saya
paparinyen do tabernakolo awri.
11 No karakohan da no vinyay sawri a isakrifisio da so
raya no mato a pali do logar dawri a pachivayatan do Dios
am ihbet da do kavahayan dawri a temtemen.
12 Dawa si Jesus a iya so minlinis diaten do gatogatos ta no
mismo na raya am nangay pa a mandidiw kano madiman
do gagan ori no kavahayan.
13 Dawa mayanong ta na mehbet as kakaro ta do adan
saya onotan ta as kapakangdet ta na a machividang di Jesus
a aran pakasisien da yaten a akma so pinarin da sia,
14 takwan do tana ava aya o sivog ta katdan, ta do hanyit
o abo so pandan a kavahayan ta.
15 Dawa omhemhes tava maparawat so kapamahemahes
kano kadaday ta so Dios a makayamot di Jesu Cristo a nia
so akmay sakrifisio a ichaytoroh ta sia.

---

* **13:10 13:10** a dia so pinagan dia ni Jesus o gatogatos ta.

16 Kawayakan nioava o kapamarin nio so mapia as kano
kapanidong nio sira so maykaylangan, ta nia sa o ichaytoroh
nio a sakrifisio a ipakamia no Dios.
17 Sincharan nio o anohed da no natongdo sa a adnged-
ngeyen nio do timban, ta anongen da o kachita da so ichapia
no pahad nio a nia so atbayen da anti do Dios. Dawa
torohan nio sa so soyot da do kapanganohed nio dira asna
no kapalijat nioava sira, ta an palijaten nio sa am arava o
inakyan nio nia.
18 Manakem nio yamen a ipachahoahok. Ichagsal namen
a vatahen dinio o kalinis no konsinsia namen as kabo no
kadwan pa a chitahen namen an dia no mayanong do atavo
a parinyen namen.
19 Mavidin ko a akdawen o kapachahoahok nio niaken
tapian maypasonong dana o kapayvidi ko dinio.
20 Tayto ako a machipangdaw do Dios aya a pakayapoan
no karadinepan as iya so napayvangon si Jesus a Apohen
ta as natongdo a machonong diaten a karnero na kano
minlibri diaten a makayamot do minoyog a raya na a nia so
mapasigorado so abo aya so pandan a trato no kalibrian ta,
21 as no tayto koaya akdawen am no katoroh na dinio so
ichaparin nio sia onotan o inolay na dinio tapian nawri o
parinyen nio o ipakamia na do sidong dinio ni Jesu Cristo
a iya so mayanong a pamatohen kano dadayen a abo dana
so pandan! Amen.
22 Tayto ko ichahoho a kakakteh o katoroh nio dia so
tiempo o tolas koaya do katayto na maynyed.
23 Ipapanmo ko pa sawen dinio ta pinahbet darana o
kakteh ta a si Timoteo do kalaboso as an madas na pa yaken
dia am machivan dana anti diaken do kapangwan ko dinio.
24 Ipakapia nio pa yaken so Dios dira do adngedngeyen
nio sa do timban as kanira no atavo pa a kakakteh ta sa
dawri a tawotawo pa no Dios. Tayto pa sa mapakapia so
Dios dinio o kakakteh ta saya a yapo do Italia.
25 Bendisionan kamo pa atavo no Dios as katoroh na pa
dinio so grasia na.

Tolas ni Santiago
(St. James)

Introduction

No tolas aya ni Santiago am kakpehan no nanawo a mangay do atavo a kamanganakan no Dios do atavo a parte no mondo aya. Aro sa o praktikal a nanawo dia a pinalitrato do masimple a ekperiensia a nia sa so tomoroh so konseho do kaparin kano dadakay no asa ka Cristiano.

Malir dia o nanawo a komapet do kaynakman kano kapakasiasi, no tentasiones, mapia a dadakay, saray as kano kapamarin so mapia, no rida no tawo, no kapaysosobna, kapamato, kapanhosga, kasolivan, pasinsia, kapachahoahok as kano kadwan pa sa a praktikal a nanawo.

Malir pa dia o kaoyod na maimportante no mapia a parinyen a pachirayayen do saray do kawnot do viay no asa ka Cristiano.

Outline

Introduction 1:1
Saray kano kasolivan 1:2-8
No kapakasiasi kano kaynakem 1:9-11
Tentasion kano pandidiwan do viay 1:12-18
No kapanngey kano kaparin sia 1:19-27
Patanggal do kapangatatarek 2:1-13
Saray kano mapia a pariparinyen 2:14-26
No Cristiano kano rida na 3:1-18
No Cristiano kano mondo aya 4:1–5:6
Matatarek a nanawo 5:7-20

1 Si Santiago ako a asa ka pachirawatan no Dios as kano
Apo taya a si Jesu Cristo a tayto a maytolas dinio atavo a
kakakteh a tayto a maychawpit a yapo do Israel. Kapian
kamo pa no Dios.

No promisa no Dios dira do mangahes sia so kasolivan

2 Kakakteh, pachisobnan nioava asna ichasoyot nio a
rawaten o mawara dinio a matatarek a pakasisian,
3 ta ari nio mapanmo ta no akma saya sia a payparahanan
ta a hawahawayan diaten am nia sa o mapayvadiw diaten
a mahni so saray kano rakoh so agwanta a diabdibdis.
4 Dawa mayagwanta kamo tapian maypaypangay o kapay-
pahni no saray nio as kabo dana no kaparoan nio do atavo
a parinyen nio.

5 An sino dinio o mahoho a maypangay pa so kapanmoan
so mayanong as kano kasolivan a yapo do Dios am mang-
daw do Dios a iya so mahanda as di mapasadisadit sia o
katoroh na dira do atavo a mangahes sia.
6 Amna machahoahok o mangdaw aya a rakoh so kasaray
no Dios a di maykamadamadanan takwan no mayka-
madamadanan aya tawo am akmay abkas a tod a machonot
do salawsaw a dia todin so pangwanan.
7 As no akmaya sia so kaparin a tawo am mayanong ava
a ompanaya so kayan no marawat na a yapo do Apo taya,
8 ta no maychaychadadwa so pangtoktoan am arava o
matodin a plano na do atavo a parinyen na.

No kapanmohen no makasiasi kano maynakem

9 Pachisnek nava no asa ka kakteh ta o kapakasiasi na
do tana aya takwan do salapan no Apo taya am tayto sia
mapresioso kano rakoh so sinmo.
10 As no kakteh a mian so kaynakman do tana aya am
mayanong o kapakasoyot na kano kapayagwanta na an
maypakasiasi sia a makayamot do kawnot na do Dios do
kapanmo na sia o kaakma nay savosavong no kaynakman
do tana aya a sivog a makalo a mararayaw,
11 ta an mawara o kohat no araw am makolay as kawlal
no savosavong aya as kararayaw dana no avid na. Nia o
mismo a kaparin no maynakem aya tawo a fermi a komita
so kapaypaynakem na.

No nanawo a komapet do pakayapoan no gatos

12 Mapalak sa do karakoh anti no marawat da a ka-
soyosoyotan no atavo a nakapayagwanta do pakasisian a
mavidin a omonot do Dios, ta an katayoka na nia am
makarawat sa so korona no viay a abo so pandan a nia so
promisa no Dios do atavo a maddaw nia.

13 Mayanong ava do asa ka tawo a nasday do gatos o
kapagatos na so Dios, takwan manentasion ava o Dios kano
katentasionan ava sia.
14 Asna no tawo am katentasionan a makayamot do
kawnot na do marahet a ichakey no mismo na karakohan,
15 ta an mavidin a onotan o ichakey aya no karakohan am
mayresolta do gatos as no gatos aya am nia o pakayapoan
no kastigo a abo so pandan.

16 Dawa ichaddaw a kakakteh, maychawaw kamoava
do akmaya sia ta entero am mapawnot ava o Dios do
pakagatosan.

17 No atavo a mapia kano mayanong am marawat a yapo
do Dios a iya so minamaog so atavo a mian do tohos as
pakayapoan no sehdang. Iya o Dios aya a diabdibdis.
18 As do inolay kano mato a plano na am pinayvadiw
na yaten a kamanganakan na do nakapanganohed ta
do kakawyoran aya tapian yaten o mabenek a napidi a
tawotawo na.

No kadngey so Chirin no Dios kano kaparin sia

19 Ichaddaw a kakakteh, mayanong o kasolib nio a
manngey, kapakapatak nio atavo do ichichirin nio as
kapakatanoy nio,
20 ta no lotod no tawo am mayresolta ava do kapamarin
na so ipakamia no Dios.
21 Dawa machivawa kamo do atavo a pakagatosan kano
matatarek a marahet as kapamahbo nio so karakohan nio
a omonot do narawat nioaya a kakawyoran a nia so rakoh
so ipakapamarin a tomoroh dinio so kalibrian.
22 Tod kamoava manngey asna onotan nio o kakawyoran
aya a nadngey nio ta akma nioy lokohen o karakohan nio
an di nio onotan o mapanmo nio a mayanong,
23 ta no akma sia so kaparin am akmay asa ka tawo a
nakavoya so kaparin na do ispiho,
24 as katod na ngaroan a dia komtokto no kapaypapia na
so katitiban na.
25 Asna no tawo a machinanawo kano fermi a omnake-
nakem sia a onotan o Chirin aya no Dios a nia so somnivog
a makatoroh so kalibrian am rakoh o kasoyosoyotan na.
26 An sino o omahahaw so kapia na do salapan no
Dios asna di na mapenpen o rida na a makachirichirin so
marahet am naychawaw sia as kabo no sinmo no vata nawri
a kadiodiosen na.
27 Ta no sivog a omonot do Dios Ama am no machivawa
do marahet kano atavo a di mayanong do mondo aya as
kapavoya na no rakoh a kasisien do kasidong na sira so
makasiasi a nasbang kano bioda.

2

No nanawo a komapet do kapangatatarek so tawo

1 Kakakteh, makayamot do katayto ta na omonot do
mato aya a Apo ta a si Jesu Cristo am mayanong ava o
kapangatatarek ta so tawo.
2 An mavayavayat kamo as mian o asa ka maynakem a
bisita nio a mabihis as mangonay so vohawan a gadang as
kano asa ka makasiasi a marahet so onayen,

3 as an nawri o kapiahen nio a sikasohen o mabihis aya do
kavata nio sia, “Mangay ka dia a maydisna,” as kavata nio
sia do makasiasi aya o, “Tomnek ka daw anmana maydisna
ka do kagtin aya,”
4 am ara kamo paroava maypidi so tawo do tanyan nio a
kakeyan nia?
5 Iktokto nio pa kono a ichaddaw a kakakteh, ta sira o
makasiasi do mondo aya o pinidi saya no Dios a parawatan
so kaynakman do paypatolan na a nia so nipromisa na dira
do masaray nia as kano maddaw nia.
6 Asna katayto nio a mapakadekey sira so makasiasi saya,
as kano ara nio paroava mapanmo o kasira no maynakem
saya no maysarasaray dinio kano mapakasiasi dinio?
7 As masanib paroava o kasira no maynakem no ma-
pakamahbo so oyod aya a mato a Apo ta?
8 Oyod ta sivog a mapia an onotan nio o oyod aya mato a
pidipidit a makavata sia, “Ichaddaw mo o kapayengay mo
a akma so kaddaw mo no mismo a karakohan mo,”
9 amna an ipaypidi nio o pamarinyan nio so mapia am
ara nio paroava pasadahen o sivog a ichakey na vatahen
no akmaya sia pidipidit?
10 As an sino o omahahaw sia o nakawnot na do atavo
a pidipidit no Dios as mian o aran asa a pinasada na am
machalit dana sia do tawo a napaytavo sia a pasadahen o
pidipidit.
11 Ta no nakavata aya sia o, “Mangadwan kava,” am
iya pa o nanyokoyokod nia o, “Mandiman kava so tawo.”
As an abo o sadan mo do manmanma aya pidipidit asna
somada ka do ichadadwa naya am sincharan ka na a asa ka
napasada so panyokoyokoran no Dios.
12 Dawa mayanong o kapakapatak ta do atavo a parinyen
ta kano pavatahen ta as kafermi ta a mapangay sia do
aktokto ta o kapachisalap ta no karakohan ta a hosgan a
omononot do nakatolas aya a Chirin no Dios a nia pa so
makatoroh diaten so kalibrian.
13 As mapanmo ta o katoroh no Dios so kastigo do tawo a
abo so kasisien do kapayengay na amna no masisien a tawo
am arava o kamoamo na no hosga sia.

No kapayrayay no saray kano kaparin sia

14 Kakakteh, ara paro o sinmo no kavata sia no asa ka
tawo o kayan no saray na an abo kavoyan sia ya do mapia
a parinyen na as kano niaya paro o kaparin no saray a
tomoroh so kalibrian no asa ka tawo?
15 Pangayen ta na ta mian dira do kakakteh nio o abo so
manawob a kanen kano ayoayob,

16 asna katod nio a pasavatan sira a makavata sia, “Ichasi
kamo pa no Dios as katoroh na pa dinio so kanen kano
ayoayob,” as kabo no itoroh nio dira a aran dekey am arava
o sinmo na nia.
17 Kapanmohen nio ta no tawo a makavata so kayan no
saray na as kabo no kavoyan sia ya do pariparinyen na am
arava o sinmo kano serbi no vata naya a saray na.
18 Amna tarek a mian o makavata sia o, “Malit ava o
kaparin no tawo, ta no kadwan am mian o saray da as no
kadwan am no kapamarin da so mapia.” Amna vatahen ko
dinio ta arava o somnivog a mian so saray a di mamarin
so mapia as machirapa pa daw am no mismo sa mapia a
parinyen ko o iproyba ko dia o kasomnivog ko a masaray
no Dios.
19 An nawri o ichasaray no asa ka tawo o kapanganohed
na do kayan no Dios am manawob ava ya takwan aran sira o
demonio am panganohdan da pa ya as kanyeng da omlayin.
20 Dawa no tawo a akma sia so panganohdan am rakoh o
pinaychawawan na as kadi na makaintindian sia o kabo no
sinmo no kavata sia o kayan no saray na an abo o kavoyan
sia a mapia a parinyen.
21 Ta tiban nio pa kono o apoapo ta si Abraham a iya so
sinincharan no Dios a mahosto do salapan na a makayamot
do nakapanganohed na do niyokoyokoran nia no Dios do
nakalogar na nia isakrifisio o voyvoh naya manganak a si
Isaac.
22 Do diaya am navoya o kasomnivog na mian no saray ni
Abraham do pinarin nawri a nakapanganohed na do mando
sia no Dios,
23 as nakatongtong o nakatolas do Chirin no Dios a akma
sia, “Nanganohed si Abraham do Dios as makayamot dia am
sinincharan sia a mahosto do salapan no Dios,” as nibnekan
pa sia so pinakamia no Dios.
24 Dawa tayto matalamad ta no tawo a sincharan no Dios a
mahosto do salapan na am no manganohed sia asna voyvoh
ava o katod a makavata so kayan no saray na.
25 Si Rahab a asa ka malapos a mavakes am mapanmo
ta ta sinincharan sia a mahosto do salapan no Dios a
makayamot do nakaparin na so mapia do nakaagom na nira
no espiya ori no Israel as kapawnot na sira do pakawtapan
da.
26 As akma so kabo no viay no asa ka karakohan a
chinaroan no pahad na am nawri o kaparin no kasaray a
abo so sinmo an abo o kavoyan sia do mapia a pariparinyen.

3

No nanawo a komapet do rida

1 Kakakteh, lakaman nioava o kaaro nio a mayvadiw a
maistros, ta mapanmo nio o karakorakoh no atbayen no
mananawo an iya o mian so sadan.
2 Arava o tawo a abo so sadan kano kakahan, pero no
tawo a makaparin sia a kontroladohen o rida na anmana
ichichirin na am maparin a vatahen o kaiya no somnivog a
mapia so kaparin a tawo as makapadpedpet so karakohan
na.
3 Akma ya so kaparin no kabayo a pinangayan so renda
a masonong a pangwanen do kakeyan nia.
4 Aran no oyod sa rarakoh a bapor am maparin sa
weswesen no oyod a dekey a agosan do kakeyan nia no
piloto a aran mayet o sovohen da.
5 Nia o mismo a kaparin no rida a aran oyod a dekey
a parte no karakohan am oyod a rakoh o mapaparin na.
Tiban nio pa kono o kaoyod na dekey no apoy a maparin a
mapasitnan so oyod a rakoh a namay do kakayoan.
6 As no rida aya am akmay apoy as asa ka parte no
karakohan ta a mapno no marahet a yapo di Satanas a
nia so maparapas so atavo a sentido no tawo as kaoyod
na mahara no mapaparin na marahet kano manrarayaw
so kapayengay a tawo.
7 Arava o dia parin a iwamen a vinyay a akma sira so
manomanok, sira o omhonos kano matatarek sa vinyay do
tana aya kanira no mian do taaw,
8 amna arava o tawo a makaparin sia a iwamen o rida na.
Arava o makapenpen sia ya as akma pa yay binino.
9 No rida aya am serbien ta do kadaday ta so Apo kano
Ama taya do hanyit as kania pa mismo no serbien ta a
iyavay so tawo a nia so akmay kaparapas sia o Dios a
minamaog sia.
10 Kakakteh, mayanong ava o kayapo na do asa ka vivi no
mapia a chirin as kano marahet a chirin.
11 Ta ara paro o asa ka atboran a pakayapoan no marahet
kano masdep a danom?
12 Anmana maparin paro a kakakteh o kasi no mapia a
kayo a akma so obas so dia parin a kanen? Imposible ya a
akma so kadi na parinyan a panghapan no taaw so danom
a maynom.

No somnivog a mapia a kasolivan

13 An sino dinio o omahahaw so karakoh no kasolivan na
kano kapakaintindi na am ipavoya na nia do viay na a asa
ka ehemplo do kasolib na a mapamahbo so karakohan.

14 Asna an ara sa dinio o maynanahten kano madaay am
mayanong o kadi da machiraran a mapia, ta nia o mismo a
machisobna do somnivog a mapia.
15 As an nia o kapanmoan sia no asa ka tawo o mapia
am naychawaw sia ta niaya ava o somnivog a kasolivan
a yapo do hanyit asna yapo ya dira do demonio kan do
makagatogatosen as marahet a pangtoktoan no tawo do
mondo aya.
16 Ta do aran dino a yanan no inanahet kano kapamato so
karakohan am fermi a mian o paysosobnan kano matatarek
a mararahet a parinyen.
17 Pero no kasolivan a yapo do Dios am mapawnot so
tawo do kanamonamoan as kan do mapia a anod. No tawo
a mian so akmaya sia kasolivan am matanoy as kasolib
na omsinchad do anohed kano rason no kadwan, masisien
as nawri so chitahen o mapia. Mangatatarek ava as kano
toman ava.
18 As no sinmo no kachita sia no asa ka tawo o kapia no
anod kano kapaychakasa am no kapichapian.

4

No nanawo a komapet do kawnot do Dios kano kaddaw no mondo aya

1 Ango pa do vata nio o pakayapoan no kapaychokontra
kano kapaysosobna nio an dia no aktokto nioaya a mapno
no mararahet kano kahoho nio a mapanma so karakohan
nio.
2 Maylalakam kamo as kapayagom nio tapian makapay-
dira kamo. Mandiman kamo as kapachilalaban nio amna
alit pa no kabo no mahap nio a makayamot do kadi nio
mangahesan do Dios.
3 As an mian o kapangahes nio am marawat nioava o
inahes nioaya takwan marahet o mian do aktokto nio, ta
do marahet sa a ichakey no karakohan nio o plano nio a
serbian sia.
4 Akma kamo paroava so mavakes a mangadwan a nawri
so pachichasan o kontra sa no kakovot na? Kapanmohen
nio ta no kawnot do pagostoan do mondo aya am machikon-
tra do Dios as an sino o omonot do pagostoan do mondo aya
am nayvadiw a kalaban no Dios,
5 as pakadekeyen nio paro o inmonmoan no Chirin no
Dios do nakavata na sia o, "Vadawen no narawat taya a
Espirito o kayan no ichaddaw ta kadwan an dia voken a no
Dios"?*

* **4:5 4:5** Asa ya a inmonmoan na. Masadit ya a peseken takwan mian pa o kadwan a kaparinyan a mapawdi sia ya.

6 Oyod ya amna tod nava yaten a vadawen no Espirito,
ta tomoroh pa o Dios so rakorakoh a sidong kano ayet
diaten, dawa vatahen no nakatolas, “Sobnahen no Dios o
mapamato so karakohan na asna torohan na sa so sidong
kano kasisien o mapamahbo so karakohan da.”
7 Dawa mapamahbo kamo a tomoroh so anohed do Dios
a maynolay dinio as kasobna kano kalaban nio si Satanas
tapian paypavawan naynio.
8 Maypasngen kamo do Dios tapian maypasngen dinio.
Tadichokoran nio na o pakagatogatosan nioaya kano kapay-
chaychadadwa paya no payserbian nio.
9 Askaskaren nio o karakohan nio as kapanehseh nio.
Paydamnayen nioava o aktokto nio asna no kapayvavakel
kano kamo nio a makayamot do gatogatos nio,
10 as kapamahbo nio a maykonfisal do Apo taya tapian
pamatohen naynio.

No nanawo a komapet do kapanhosga so kadwan

11 Pabhesen nio na a kakakteh o kapakachirichirin nio so
maparahet so kadwan dinio. Ta an sino o omparo so kakteh
na am pakamahbohen na o panyokoyokoran aya do kaiya
no mamsek nia o kaparin no asa ka tawo a nia so anongen
no sivog a hoyis.
12 As kapanmohen nio ta asa o napagtin aya so pa-
nyokoyokoran a iya pa so somnivog aya a Hoyis a mian
so anohed a mapavolaw kano mangastigo. Dawa arava o
anohed nio a omhosga do kapayengay nio.

No nanawo a komapet do kapamahbo

13 Adngeyen nio pa yaken, inio a tayto a makavata sia o,
“Sicharaw anmana do andelak am mangay kami anti do asa
ka kavahayan so asa ka kawan a maynegosio so karakohan
no ganansia namen.”
14 Amna ara paro kapararanian nio so atavo do andelak
nio? Kanakmen nio ta no viay nio am akmay apon a oyod
a maynyed so tiempo as kabo narana.
15 No mayanong an mayplano kamo am vatahen nio o,
“An mian do inolay no Dios as alialit namen pa am nawri
as kanaw o parinyen namen,”
16 amna niaya ava o kaparin nio ta pamatohen nio o
karakohan nio do kadi nio a nakman so piahen dinio no
Dios a nia so di mayanong.
17 Kapanmohen nio ta an sino o di marin so mapanmo na
a mayanong na parinyen am makagatos.

5

No kapanmohen no maynakem

1 Inio a maynakem am adngeyen nio pa kono o vatahen
koaya dinio. Mangsah kamo as katanyitanyis nio ta ito
mawara dinio o kastigo kano pakasisian nio.
2 Mabo anti o sinmo no kaynakman nioaya as kamid da
no maavid saya lamit nio.
3 No kaynakman nio am tayto a omrachi kano mabo dana
so serbi as no rachi daya anti o mismo a testigo a laban
dinio as akmay apoy a omrarayaw dinio. As dawa no mismo
nioaya pinayrayras am kaynakman ava ta kastigo dinio do
panawdian sia no araw.
4 Tiban nio pa kono ta tayto na mavoya no Dios o di
aya nachinaho a nakapaga nio dira do inahap nio sa a
maytrabaho do takey nio as no reklamo kano tanyis da am
tayto a nadngey no makapamarin aya a Dios.
5 Fermi a no pagostoan kano paydamnayan nio so karako-
han nio o chitahen nio amna ara nio paroava mapanmo o
katayto nio akmay mapaytavatava so manam a ipawlok?
6 Tayto kamo maysarasaray as kapadiman nio nira no
makasiasi a abo so gatos a sira so abo so mapaparin a
mapabhes dinio.

No nanawo a komapet do kapaydasal kano kapakarakoh so pasinsia

7 Kakakteh, makarakoh kamo so pasinsia a manda do
kapayvidi no Apo taya, ta tiban nio pa kono o asa ka
maytaketakey a rakoh so pasinsia a ompanapanaya so timoy
a omdilig so mohamoha naya a manda do kapanyani na.
8 Dawa mayanong a kakakteh o kapaypasinsia nio as kadi
nio a madispresioan takwan no kapayvidi no Apo taya am
mahay pava.
9 Paradinyan nioava so marahet o kadwan dinio a kakak-
teh, ta tarek a inio o mian so rahet as logar a makarawat
so hosga. Ta no Manhosga aya am masngen dana, ta tayto
dana akmay maytetnek do pantaw.
10 Hapen ta sa a ehemplo o profeta sa no Apo taya a oyod
a napia so kapaypasinsia do pinakasisian da.
11 Naknakmen nio pa kono ta sira o rakoh aya so pasinsia
o sincharan ta so mapia kano mapalak. Nadngey nio na
sigoro o komapet di Job a iya so narakoh so pasinsia a
mayagwanta a nia so oyod na chinapia no nivahes sia no
Dios do tawtawsan no viay na do tana aya, dawa mavoya ta
dia ta no Apo taya am rakoh o kasisien kano addaw na.

12 Manam kano atavo am vatahen ko pa o kadi na
mayanongan no kaserbi nio sia kakeakey o ngaran no
Dios an mayavay kamo. Vatahen nioava o, “Gatos ko do
Dios,” anmana no kadwan sa a akma sia asna tod nio na
vatahen o Oon anmana Omba tapian abo o payrahtan kano
pakagatosan nio.
13 An ara sa dinio o mian do pandidiwan am mayanong
sa a machahoahok as an ara sa o mian so ichasoyot am
mayanong sa mamahemahes kano omdaday so Dios.
14 An ara dinio o mian so ganit am ipatawag na sira o
adngedngeyen nio sa do timban* a machahoahok nia as
kano mapangay so haneng sia. Parinyen nio ya do ngaran
no Apo taya,
15 ta no dasal da no masaray no Dios am ichatova no
maganit aya takwan no Apo taya o omtovatova sia as
kapakabo na do gatos na.
16 Dawa ikonfisal nio o gatos nio do kadwan dinio as
kapachahoahok nio no kadwan dinio tapian matova kamo
do aran ango a ganit nio. As kanakmen nio ta no dasal no
asa ka tawo a mapia so kawnot do Apo taya am rakoh o
sinmo na.
17 Ta tiban nio pa kono si profeta Elias a aran kapalit
ta a mian so kakahan am do nakapawyod na sia o
kapachipangdaw na nia o kadi na timoyan am nanyeng a
dia timoy do sinahad no tatdo kan kara a ka kawan,
18 as do kwanasaw am minirwa a machahoahok do
katimoy narana am nanyeng a mirwa a matimotimoy as
kapakasi darana no mohamoha.
19 Kakakteh, an mian o asa dinio a masday do paka-
gatosan am oyod a mapia an mian pa o makapayvidi so
aktokto na a mirwa a omonot do Dios.
20 Kapanmohen nio ta no makapawnot aya so tawo a
mayvidi do Dios am tayto a nakapanlibri so asa ka tawo
do kastigo no Dios as no nadpon a gatos am kapakaboan.

* **5:14 5:14** *Do Griego:* presbitero.

No Manoma a Tolas ni San Pedro

Introduction

NO MANOMA aya A TOLAS NI SAN PEDRO am mangay dira do Cristiano sa a abnekan so napidi a tawotawo no Dios a naychawpit do mangket do norte no Asia Minor. Pinaytolasan saya so ipagsagsal sira do katori da makaeksperiensia dia o pakasisian a makayamot do saray da ni Jesus. Pinanakenakem na sia dira o Evanghelio ni Jesu Cristo a iya so nadiman, nayvangon as ito a mayvidi a nia so rakoh da panapanayahen. Dawa makayamot dia am mayanong da agwantahen o pakasisian sira a nia pa sa o tomoroh so proyba do saray da as karawat da pa anti so primio da do araw ori a kapayvidi ni Jesu Cristo.

Malir pa dia o konseho dira a omonot do kaparin no viay a mayanong do manganohed di Cristo.

Outline

Introduction 1:1-2
Kapanakenakem so kalibrian aya do Dios 1:3-12
Konseho do kapakanamonamo do viay 1:13–2:10
No anongen no asa ka Cristiano do tiempo no kapakasiasi 2:11–4:19
No kapamahbo kano kapayserbi no asa ka Cristiano 5:1-11
Conclusion 5:12-14

1 Si Pedro ako a apostol ni Jesu Cristo. Tayto ako a
maytolas dinio a kakakteh a maychawpit as estranghero do
Ponto, Galacia, Cappadocia, Asia kan Bitinia.
2 Inio o pinidi kano tinongdo no Dios Ama a nakayapo
do sitnanan na a pawnoten no Masanto a Espirito a
manganohed di Jesu Cristo a nia so pinayvadiw nio a mana-
monamo a makayamot do raya ni Jesus. Tayto ko akdawen
o kapaypangay no kabendision dinio as kapakarawat nio pa
so grasia kano kaydamnayan no aktokto a yapo do Dios.

No makakniknin a niprepara dira do masaray ni Jesus

3 Pamahmahsan ta kano dadayen ta o Dios as Ama no Apo
taya a si Jesu Cristo ta makayamot do rakoh a kasisien na
am tayto na yaten a tinorohan so vayo a viay as kayan dana
no panapanayahen ta a makayamot do nakapayvangon ni
Jesu Cristo do kadimanan.
4 Tayto na pa yaten a tinongdo no Dios a mangamohon so
makakniknin as di dana mangopas kano mararayaw a nia
so tayto narana niprepara do hanyit,

5 as kaiya na pa no machonong dinio do ipakapamarin
na tapian mavidin kamo a diabdibdis so saray a manda do
kavosan na a kapakalibri nio do atavo.
6 Dawa madispresio kamoava a aran aro o payparahanan
nio a pakasisian do dekey a tiempo,
7 ta no pakasisian nio saya am ipaypapia so saray nio
a akma so kapayparahan so vohawan do apoy, amna no
vohawan aya am mararayaw pa pero no saray nioaya am
an nakarahan o kaproyba dia o kahni na am mian o rakoh a
sinmo na ta nia anti o ipakarawat nio so onor kano primio
do kapayvidi ni Jesu Cristo.
8 As aran di nio sia voya am oyod nio sia ichaddaw as
kahni no kasaray nio nia as karakoh no kasoyosoyotan nio,
9 ta no resolta no kasaray nioaya nia am kalibrian nio.
10 As no akmaya sia kalibrian o oyod da chinahoho a
mapanmo no profeta sa kaychowa a sira so tinongdo no
Dios a mapapanmo nia o grasia aya no Dios a itoroh na
dinio.
11 Oyod da chinakey a mapanmo o inmonmoan no
pawnotan ori sira no Masanto a Espirito a pawnonongen
da a tiempo kano kaparin no kangay na anti ni Cristo a
mandidiw as kaoyod na anti a mato no onor a marawat na
do kwanasaw.
12 Amna pinapanmo dira no Dios ta no pawnonongen
dawri am maparin ava do tiempo dawri kanaw, amna do
sichangoriaw am tayto dana pawnonongen o Evanghelio
aya do kaintindian sia do sidong no tinovoy aya diaten a
Masanto a Espirito as aran sira pa o angheles am tayto da
ichahoho a mapanmo o komapet aya dia.

No kaparin no viay a ichahoho diaten no Dios

13 Dawa pakarohen nio o aran ango a omsaloval dinio do
kawnot nio do Dios as kapakapia nio so disiplina do viay
nio as kadi nio mabdibdisan so saray do kapanapanaya nio
so itoroh aya anti dinio no Dios do ito a kapayvidi ni Jesu
Cristo.
14 Katiban nio o kapanganohed nio do Dios takwan
kamanganakan naranaynio. Tadichokoran nio na o adan
awri a kaparin no viay nio,
15 as makayamot ta manamonamo o tomnawag aya dinio
am chitahen nio o kapakanamonamo nio so kaparin no viay,
16 ta nia o mismo na a vinata, “Makanamonamo kamo
takwan manamonamo ako.”
17 As an ara nio sincharan o Ama nio a Dios a asa ka di
mangatatarek so kapanhosga am mayanong o kapayvavakel
nio a komita so kawnot nio do ipakamia na do dekey aya
tiempo a kaviay nio do tana aya.

18 Ari nio mapanmo ta nilibri na yaten do viay ta
do nakarahan a omonot do abo sawri anti so sinmo a
paparinyen a nitaha ta do apoapo ta sa. Amna inadidi nava
yaten no mabo sa anti so sinmo a akma so vohawan kano
polak,
19 an dia voken a no mapresioso aya a raya ni Jesu Cristo
a iya so asa ka perfekto a sakrifisio a abo so gatos.
20 Iya o natongdo aya a Manlibri a nakayapo do sitnanan
na as tayto a naytawo do manawdi danaya a tiempo a
makayamot dinio.
21 As makayamot sia am mian o saray ta no Dios a iya so
napayvangon as napamato si Jesus. Dawa mavata ta o ka
no Dios o yanan no saray kano panapanayahen ta.
22 Sichangoriaw a makayamot do katayto nio na omonot
do kakawyoran aya as katayto nio na a napabo so marahet
a dadakay nio as kayan dana no sivog a addaw nio am
mayanong o kapaychakaddaw nio a maylipolipos di Cristo,
23 ta tayto dana o vayo a viay nio a abo so pandan a nia
so dia yapo do tawo kano di dana rarayaw a makayamot
do nakapanganohed nio do makapamarin aya kano di
maynyoha a chirin no Dios,
24 ta nia pa o vatahen no nakatolas,
"No atavo a tawo am akmay dibobot as no avid kano
kaynakman no tawo am akmay savosavong a makalo a
mabo.
25 Pero no chirin no Dios am arava o kavosan na."
As no chirin aya no Dios o Evanghelio aya a nia so mismo a
pinawnonong dinio.

2

1 Dawa pakarohen nio na o atavo a marahet, no mangotap
sa pariparinyen, katoman, kaynanahet as kano kaparahet
so kadwan,
2 as makayamot ta tayto kamo pa vayo do saray taya
a akma so vayo a nawara metdeh am makakma kamo
sira a fermi a komita so kapachakan nio do kakawyoran
aya a ipakan nio so pahad nio tapian maypalovo kamo a
makatodah so kakeyan ninio no Dios do nakalibri na dinio,
3 ta ari nio mapanmo kano chinaproyban o kasivog na
rakoh no kasisien kano kapichapian dinio no Apo taya.

Si Jesus kano pinidi na sa a tawotawo na

4 Maypasngen kamo di Jesus a iya so mahni aya kano
maviay a Bato. Oyod ta chinaskeh sia rawaten no tawo
amna iya o napidi aya kano oyod a maimportante do
salapan no Dios,

5 as do kapaypasngen nio di Jesus a iya so abnekan so
Rakoh a Soyid a Bato am pakakmahen naynioy dedekey a
bato a pagadagadahen tapian maytetnek ta a asa ka vahay a
pachipanghovokan no Dios a maparin a omdaday so Dios a
makayamot di Jesu Cristo a iya so minparin diaten atavo
a pali a akma sira so natongdo sa kaychowa a papali a
maparawat so sakrifisio do Dios. As sichangoriaw am yaten
pa o maparawat so sakrifisio do Dios do sidong diaten no
Masanto a Espirito.
6 Akma ya so nakatolas a makavata sia,
"Tiban nio ta mian o patneken ko do Sion a Soyid a Bato
a napidi as oyod a maimportante as an sino manganohed
sia am mahni o paytetnekan na takwan maynyoha ava o
chinasaray naya."
7 Dinio a nasaray nia am oyod a rakoh o sinmo na pero
dira do maskeh a manganohed sia am oyod o vatahen no
nakatolas a,
"No Bato aya a chinaskeh da no tawotawo am nia pa
mismo o maimportánte dana a parte no patneken aya
vahay, ta iya o nayvadiw a soyid na,"
8 as kavata na pa sia,
"Asa sia ka Bato a katicharan kano kadodogan."
Nia o chinatongdoan da a makayamot do kasivog da maskeh
a manganohed do kakawyoran aya a Chirin no Dios.
9 Pero inio o somnivog a pinidi na as mismo a tawotawo
na, papali no Patol taya as kano masanto a kavahayan no
Dios a tayto a natongdo a mapapanmo no makakniknin a
kasisien kano kapichapian no minlibri aya dinio a yapo do
kasarisarian as katayto na napangay dinio do makakniknin
aya a sehdang na.
10 As do nakarahan am arava o kasincharan dinio pero
sichangoriaw am kamanganakan kamo na no Dios. Adan
kamo a abo so kapanmoan sia o kasisien na pero sichang-
oriaw am tayto nio na ya chinaproyban do mismo a viay
nio.

No kaparin no viay a onotan no Cristiano

11 Ichaddaw a kakakteh, makayamot do kadi ta som-
nivogan a maykavahayan sia o mondo aya am tayto ko
akdawen dinio o kapachivawa nio do atavo a pagostoan nio
do karakohan nio a nia sa so machikontra do kawnot nio do
Dios,
12 asna no kachita nio sia o kapayanong no atavo a
parinyen nio do kapachipanghovok nio dira do di pa sa
makasinchad so Dios tapian an nawri chitahen da o paroan
da kano parahtan da dinio am no kavoya da so mapia

a pariparinyen nio a nia so maparin da a ipamato kano isinchad do Dios taya anti an kasehdangan dana sa.
13 Makayamot do ngaran no Apo taya am anohdan nio as katoroh nio so anib do atavo a maytetnek a panyokoyokoran, manoma do mato dana sa manyokoyokod,
14 as kanira no matovoy a mapagtin so ordin kano maparawat so kastigo do somnada anmana onor dira do mapia so kawnot.
15 Ta nawri o ichahoho diaten no Dios an no mapia a kaparin no viay ta o mismo a mapabhes so aro a kakeakey as abo so sinmo a chirin da no tawo a abo so kapanmoan da so kakawyoran aya.
16 Oyod ta tayto dana o kalibrian nio amna serbien nioava ya a asa ka anohed a omparin so aran ango a ichakey nio a parinyen asna no kanakenakem nio sia ta nawri mayanong nio a onotan o Dios a iya so tayto nio na payserbian.
17 Tomoroh kamo so anib do atavo a tawo as kapaychakaddaw nio a maylipolipos. Sincharan nio as kamo nio no Dios do atavo a parinyen nio. Sincharan nio pa o anohed da no manyokoyokod.

No nanawo a komapet do pandidiwan
18 Inio a pachirawatan am manganohed kamo a mian so anib dira do apohen nio a voyvoh ava an mapsek sa dinio asna aran maysarasaray sa dinio,
19 ta oyod a mapia an mavidin kamo a maypasinsia a aran paysarasarayan daynio do kapanmo nio sia o kania no mayanong do salapan no Dios.
20 As ari nio sigoro mapararani o kabo no mahap nio a primio an nawri agwantahen nio o kastigo dinio a makayamot do gatos nio amna an maypasinsia kamo a makarawat so pakasisian do kawnot nio do mapia am sigorohen nio ta rakoh o pakamian ninio no Dios.
21 Ta nia o kaparin no viay a pinatapatak dinio no Dios do nakatawag na dinio as kapanmo nio sia ta nandidiw si Cristo a makayamot diaten, dawa mayanong o kawnot ta do ehemplo aya no viay na a nividin na diaten.
22 Mapanmo nio ta arava o sinadan na do atavo a pinarin na kan do chirin na.
23 Do nakaparahet da kano nakainsolto da sia am tominbay ava no marahet, as do nakapakasiasi da sia am niplano na sava vahsan asna no nakasaray na nia o di aya mangatatarek a Hoyis.
24 Nitagrara na do mismo na karakohan o gatogatos ta do kros ori a chinapaskan na tapian katadichokoran ta do gatogatos ta as kanawri dana no onotan ta do viay ta o

kanamonamoan. Kakawyoran na sia ta no rawa na saya
o mismo a chinatova no rawarawa ta sa do gatogatos ta.
25 Ta nayvolaw kamo akma so kaparin no nayvolaw a
karnero, pero do sichangoriaw am tayto kamo a nayvidi do
machonong aya as mamondan* do viay nio.

3

No anongen no asa vahay
(Efeso 5:22; Colosas 3:18-19)

1 Inio a kakovot a mavavakes am adngeyen nio sa as
katoroh nio dira so anohed o kakovot nio tapian aran di da
pa panganohdan o onotan taya a kakawyoran am maparin
a kaywangan o pangtoktoan da do kakawyoran aya a aran
di nio na panganaroan ya explika dira,
2 ta maparin da ya panganohdan do kavoya da sia ya do
mapia kano manib a kaparin no viay nio.
3 Nawri ava o kasentroan nio o komwan do mankantad
a katitiban nio a akma so malabor a isosorod anmana
kapangonay so maynyen a laylay kano vohawan,
4 asna no dadakay nio o paypaviren nio no aro a maavid
as dia rarayaw a kapichapian a akma so kapakamahbo kano
kapakatanoy a nia sa so oyod a rakoh so balor do salapan
no Dios.
5 Ta nia o avid da no mavavakes kaychowa a oyod a
pinakamia no Dios as narakoh so saray kano tomnoroh so
anib do kakovot da.
6 Si Sarah o asa ka ehemplo dia do nakapia no naka-
panganohed na di Abraham ta nanyeng na sia tawagan so
apohen na. As an makakma kamo sia a omonot do mapia
am kamanganakan naynio ni Sarah as kabo no ichavakel
nio.
7 Akma pa saw ta inio a kakovot a mahahakay am
makarakoh kamo so konsiderasion dira do kakovot nio sa as
katoroh nio dira so anib do kapanmo nio so kakahakaha da
no mavavakes, takwan malit kamo a makarawat so regalo
aya a viay a abo so pandan as kano tapian abo omvalavalat
so dasal nio.

No kaparin no viay ta do mondo aya a pakasisian

8 No pakavosan ko sia am ichahoho ko o kapia no
kapaychakasa nio as kapaychakaddaw nio a maylipolipos.
Makarakoh kamo so kasisien as kapamahbo nio.
9 Vahsan nioava o marahet a pinarin anmana vinata da
dinio no marahet asna no kachita nio sia o ichapia da,

* **2:25 2:25** *Do Griego:* pastor… obispo.

takwan no ichapia ta o mismo a minyan do aktokto no Dios
do nakatawag na diaten.
10 Takwan akma so nakatolas am,
"An sino o makey no masoyot kano maradinep a viay
do atavo a parinyen na am penpenen na o rida na tapian
di makachirichirin so marahet kano mapasoli,
11 as kapachivawa na do atavo a marahet a paparinyen
as kanawri no parinyen na o mayanong kano kachita na so
mapaypapia so maradinep a kapaychakasa,
12 takwan lawngan sa no Apo taya o atavo a omonot sia
as kahanda na domngey so dasal da asna tadichokoran na
sa o omonot do marahet."
13 As ari nio sigoro mapanmo o kabo no mamarin so
marahet dinio an nawri o chitahen nio o kapamarin nio
so mapia.
14 Amna an no kapamarin nio so mapia o pakayapoan
no ipakasiasi nio am mapalak kamo. Mayanong o kabo no
kavakel kano kamoamo nio,
15 as kavidin nio a mapangay sia do aktokto nio o ka si
Cristo no tayto nio a payserbian. Makapreparado kamo
pa a tomoroh so atbay dira do mahoho a makapanmo so
paytetnekan taya panganohdan a mapakaydamnay kano
makarakoh so anib do kapatoyo nio sia,
16 as kapakatidib nio dia o kabo no kaparoan nio tapian
an parahten kano parohen daynio do kawnot nio di Cristo
am sira o mayvadiw a masnek,
17 ta an sivog a piahen no Dios o kawara dinio no
pandidiwan am nawri oyod a mapia an mandidiw kamo
a makayamot do mapia a pinarin nio asna dia makayamot
do nakapakagatos nio.
18 Takwan mapanmo nio si Cristo a abo so gatos am
nandidiw pa a makayamot diaten a makagatogatos tapian
mapayvidi na yaten do Dios. Tinoroh na o karakohan na a
dimanen a nia so nanawob dana do gatogatos ta as kapirwa
na mayvangon do ipakapamarin no Espirito na.
19 As no mismo naya Espirito ni Cristo* o nangay a
mangononong dira do pahapahad a tori a mavahod.
20 Nia sa o pahapahad da no naskeh sawri a manganohed
do nayendes ori a nakapaypasinsia dira no Dios do tiempo
ni Noe a iya so namarin so arka a nia so pinakalibri da do
delobio awri no oyod sa mayhahaw, ta wawaho sa.
21 No kalibrian daya kanaw am tomoroh pa so kaintindian
ta so kaparin no kalibrian ta do gatogatos ta, ta do
nakabawtismo diaten am kavoyan so nakapayvadiw ta

* **3:19 3:19** *Do Griego am maparin a niaya o inmonmoan na:* Do espirito na am nangay si Cristo.

na a manamonamo do salapan no Dios a makayamot do nakapayvangon ni Jesu Cristo. Amna no kalinis ava so karakohan ta asna no kapavoya ta nia o somnivog a kawnot ta na do Dios.
22 As sichangoriaw am tayto dana si Cristo do kawananan sia no Dios a mamanito kanira no atavo a angheles kano atavo a mian so ipakapamarin kano anohed.

4

No vayo a kaparin no viay no Cristiano

1 Makayamot do nakapayagwanta ni Cristo do pakasisian da sia do nakapaytawo na am mayanong o kapangay nio sia do aktokto nio o akma so mian do aktokto na do kayan na do pakasisian, ta no kapayagwanta no asa ka tawo do pakasisian do kawnot na do mapia am kavoyan so katadichokod na do pakagatogatosan.
2 Dawa rawaten nio o pandidiwan saya so maydamnay ta nawri o mayanong dinio a mintras maviay kamo pa o kadi nio onotan dia o pagostoan nio do karakohan nio an dia voken a nawri o onotan nio o inolay dinio no Dios.
3 Ta bastante dana o pinariparin nio do nakarahan a tiempo do kadi nio pa makasincharan so Dios do kanawri na no chitahen nio o malalapos a parinyen, kapaydidinyat, kay-vayvan nio a mapaynolay as kanawri na no panganohdan nio sa o diosdiosan.
4 Asna do sichangoriaw am tayto kamo na maypavawa do akma saya sia a mararahet a dadakay a nia so tayto da ipaychaknin no adan nio sa a pachisaglan a sira so tayto a omtek ninio sichangoriaw.
5 Amna atbayen da anti o pariparinyen da saya dinio do Hoyis aya a iya so omhosga anti do atavo a mayalit o maviay as kanira no nadiman dana.
6 As nia o pakayapoan pa no nakapawnonong sia o Evanghelio aya a aran dira do nadiman dana tapian aran nadiman dana o karakohan da a nia so sivog a natongdo a pamandan no tawo am mian pa o viay da a abo so pandan a akma so kaparin no abo aya so pamandan a viay no Dios.*

No mapia a kaserbi so tinoroh no Dios diaten a abilidad (1 Corinto 12:4-11)

7 Masngen dana o kavosan no tiempo dawa mayanong o kapakapatak nio kano kapakasolib nio do atavo a parinyen nio tapian mapia o kapachahoahok nio.

* **4:6 4:6** Asa ya a inmonmoan na. Masadit ya a peseken takwan mian pa o kadwan a kaparinyan a mapawdi sia ya.

8 As mamanito kano atavo am no kapakarakoh nio so
addaw nio no kadwan dinio, ta no kayan no rakoh a addaw
o ichabonbon so aro a sinadan no kadwan dinio.
9 Makasoyot kamo a omyavayava no kadwan dinio.
10 Serbien nio o pinaychaponged aya a itoroh dinio no
Dios a kasolivan a isidong so kadwan dinio a nia so sivog a
pinatapatakan nia no Dios.
11 Sira o mian so kasolivan a mangononong as kano
mananawo no Chirin no Dios am logar da patongtongen
o anongen daya so hosto. As sira o mian so aran ango a
kapayserbian da am mayanong o kasinchad da do Dios a
iya so tomoroh dira so kasolivan tapian pamatohen kano
dadayen o Dios do atavo a parinyen do sidong ni Jesu Cristo.
Ta no Dios o voyvoh a torohan so onor kano kapamato sia
a abo so pandan. Amen.

No rakoh a sinmo no kapandidiw ta a makayamot di Cristo

12 Ichaddaw a kakakteh, maychaknin kamoava an may-
parahan kamo do hawahawayan dinio a mahara a paka-
sisian, ta sivog a maparin ya do masaray dana ni Cristo.
13 Makasoyot kamo as kapamahemahes nio do kaparin
nio a mian so pachahapan do pandidiwan aya ni Cristo, ta
do ito araw a kapamato sia am machipasoyot kamo anti sia.
14 An itek daynio a makayamot do ngaran ni Cristo am
mapalak kamo as kano masoyot kamo ta kavoyan ya so
kayan dinio no Espirito no Dios.
15 Katiban nio o kadi na nawrian no pakayapoan no ka-
pandidiw no asa dinio o kapandindiman, kapanakanakaw,
kapasada so abtas anmana kapanasadag.
16 As an makarawat o asa ka tawo so pakasisian a
makayamot do kawnot na di Cristo am pachisnek nava
o pandidiwan naya asna no kapamahemahes na kano
kapamato na so Dios.
17 Kapanmohen nio ta somnitnan dana o kapanhosga no
Dios as no tayto a pinasitnanan na sia ya am no mismo
na sa tawotawo. As an hosgan na pa yaten a tawotawo
na am chapanngo no kapangamomo no hosga da anti no
nachisobna aya as naskeh a manganohed do Evanghelio aya
no Dios,
18 takwan nia o vatahen na,
"An di makalibri do hosga o mapia a tawo am may-
pango o kapakalibri da no oyod a aro so sinadan as
machisobna do Dios."
19 Dawa no atavo a tawo a mian do pandidiwan a
makayamot do kawnot da do ichakey dira no Dios am
mayanong o kadi da dispresioan a mavidin a masaray as

omonot do Apohen taya as minamaog diaten a iya so di maynyoha so promisa diaten.

5

No anongen no natongdo a adngedngeyen no timban

1 Dinio a adngedngeyen no timban am nia o tayto ko yokoyokoran ninio. Tayto koynio a iyokoyokod a asa ka adngedngeyen a mismo a nakatestigo so pinakasisian ni Cristo as machahap pa dinio anti a makarawat so onor sia.
2 Pachonongan nio sa o pinainkargado saya dinio a pachonongan nio a akma so kapachonong no asa ka pastor do karnero na sa. Parinyen nio o anongen nioaya a makayamot ava do kapospos dinio anmana do katangdan da dinio asna makayamot do kasomnivog nio a masoyot a omparin sia.
3 Serbien nioava o anongen nioaya a ipaysarasaray dira do mian sa do panayahboan nio asna no kapawnot nio sira do mayanong do kapavoya nio no karakohan nio a asa ka ehemplo do mapia.
4 Ta an mayvidi si Jesu Cristo a iya so Apohen no atavo a pastor am torohan na anti nio so di mangopas kano oyod a mapia a onor do natrabaho nio.

No nanawo do kapamahbo kano kasaray ta ni Jesus

5 Inio a makakanakan pa am logar nio sa adngeyen o matototoneng sa dinio. Inio atavo am sincharan nio o anohed no kadwan dinio a mapamahbo so karakohan nio do kachita nio so ichapia no kadwan dinio, ta “sobnahen no Dios o mapamato so karakohan asna torohan na sa so sidong kano kasisien o mapamahbo so karakohan da.”
6 Dawa mapamahbo kamo do mato aya a Dios tapian do tinongdo na a tiempo am pamatohen naynio.
7 Parawaten nio sa do Dios o atavo a ichavakel kano ichalijalijat nio ta iya o omsikaso kano makasidong dinio.
8 Makapatak kamo as kapakasolib nio ta si Satanas aya a kalaban nio am fermi a omdivodivon a akmay leon a manta so rarayawen na.
9 Sobnahen nio sia as ka no Apohen taya no onotan nio as kafermi nio a makanakem sia ta no akma saya sia hawahawayan dinio am akma so mismo da payparahanan no atavo sa a kakakteh nio di Cristo.
10 Ta an nakarahan o maynyed aya a tiempo no pandidiwan nio am no Dios taya a yanan no atavo a grasia a iya so tomnawag dinio do makakniknin aya a paypatolan na o mapaytalitalineng dinio as omparin dinio a mahni so saray do ayet a itoroh na dinio.

11 Pamatohen ta sia a abo so pandan ta iya o makapamarin kano atavo. Amen.
12 Tayto ko patolasen do sidong no ichasaray aya a kakteh ta a si Silvanus* o maynyed aya tolas ko a nia so yanan no yokoyokoran ko ninio as kano papanmoan ko nia o komapet do grasia aya diaten no Dios a nia so logar nio a mavidin a paytetnekan.
13 Tayto sa mapakapia dinio so Dios o kakakteh ta saya do Babilonia a sira so akma dinio a pinidi no Dios. Si Marcos a kamanganakan ko am tayto pa mapakapia dinio so Dios.
14 Mapakapia kamo so Dios do kadwan dinio a maylipolipos di Cristo.
Akdawen ko o kapakarawat nio atavo a omonot di Jesu Cristo so kaydamnayan no aktokto.

* **5:12 5:12** *Anmana:* Silas.

No Ichadadwa no Tolas ni San Pedro

Introduction

NO ICHADADWA NO TOLAS aya NI SAN PEDRO am mangay do aro a Cristiano a ikontra so kadakadaday sa mananawo as kano nanawo daya a mayresolta do malalapos so parinyen. No voyvoh a solosion dia am no kavidin a diabdibdis do nanawo no Dios kano Apo ta a si Jesus a nia so pinapanmo da no mismo sa a nakadngey kano nakavoya si Jesus. Tomoroh pa ya so atbay dira do makavata ori sia o kadi narana mayvidian ni Cristo. Malir dia ta no pakayapoan no ironoron no kapayvidi na am “tayto pa tomoroh so tiempo do tawo a manehseh no gatogatos da takwan ichahoho nava o kayan no aran asa a kakastigoan” (3:9).

Outline

Introduction 1:1-2
No vayo a viay no asa ka Cristiano 1:3-21
Sira o kadakadaday a mananawo 2:1-22
No ito a kapayvidi ni Cristo 3:1-18

1 Si Simon Pedro ako a asa ka pachirawatan kano apostol
ni Jesu Cristo a tayto a maytolas dinio a kakakteh namen
do saray. Makayamot do kadi na mangatatadkan no Dios
as Mangahwad taya a si Jesu Cristo am tayto dana malit o
kasincharan na diaten.
2 Tayto ko akdawen o kapaypangay no kabendision dinio
as kapakarawat nio pa so grasia kano kaydamnayan no
aktokto do kapaypangay no kawnot nio do Dios as Apo taya
a si Jesu Cristo.

No ipaypapia no kawnot ta do Dios

3 Makayamot do rakoh a ipakapamarin na am tayto na
yaten a tinorohan no Dios so atavo a kasolivan kano ayet
a ichaparin ta a maviay a omonot do kahohoan na niaten
do nakatayto ta na a mapia so kasinchad so tomnawag aya
diaten a machiparte do oyod a mato kano manamonamo a
kaparin na.
4 Makayamot dia am narawat ta sa o makakniknin saya
a promisa na diaten a nia so tayto a tomoroh diaten
so ayet kano angdet a machivawa do pagostoan kano
pakagatogatosan do mondo aya a nia so omrarayaw diaten
as katayto na omparin diaten a machiparte do mato aya
kano manamonamo a kaparin na.

5 As makayamot dia am chitahen nio o kayan no kavoyan
sia do viay nio o nakapanganohed nio naya di Cristo a
makapanmo so mayanong.
6 Makasolib kamo a ompenpen so karakohan kano ak-
tokto nio, kapakarakoh nio so agwanta do atavo as kanawri
no fermi nio a parinyen o kakeyan ninio no Dios.
7 Pakangohaten nio o addaw nio nira no kakakteh nio as
kaddaw nio pa no atavo a tawo,
8 ta an nia sa o onotan nio do viay nio am rakoh o
sinmo no nakapanganohed nio as kapaypangay no mapia
a kasincharan kano kawnot nio do Apo taya a si Jesu Cristo.
9 As an sino o di omonot do akma saya sia am tayto
sia naychawaw as kadi na pa makaintindian sia so hosto
o ichahoho aya no Dios a kaparin no viay no tawo a
pinakaboan na.
10 Dawa mayanong a kakakteh o kapawyod nio sia a
chitachitahen o mapia a nia so mapavoya nia o kasomnivog
nio a chinatawagan a kamanganakan no Dios, ta an nawri
o parinyen nio am somnivog kamo a tawotawo no Dios.
11 As do ito a tiempo a kasdep ta do abo aya so pamandan
a paypatolan no Apo as Manlibri taya a si Jesu Cristo am
oyod anti a rakoh o kasoyosoyotan ta.
12 Dawa omhemhes akoava a mapanakenakem nia dinio
o akma saya sia a nanawo a aran mapanmo ko o kapia
dana no kapanmoan nio so kakawyoran aya as katayto nio
a omonot dia,
13 takwan sincharan ko a anongen ko o kavidin ko a
mapanakenakem sia ya dinio a mintras maviay ako pa,
14 a kanatonan do kapanmo ko sia o kasngen dana no
kadiman ko a akma so pinapanmo diaken no Apo taya a si
Jesu Cristo.
15 Dawa parinyen ko do pandan no maparin ko o
kapanakenakem ko dinio sichangoriaw tapian an nadiman
ako na anti am mavidin nio sa anti ya manakem a onotan.

No kasigoro no vinata da no profeta a komapet di Jesus

16 As ari nio sigoro mapanmo ta do nakapananawo namen
dinio am tod ava pinayapo a istoria o pinatoyo namen dinio,
ta no mismo a navoya namen a ipakapamarin no Apo taya
a si Jesu Cristo as kano komapet do ito a kapayvidi na,
17 ta mian kami do nakapamato ori sia no Dios Ama si
Jesus as kayan no liak na a yapo do hanyit a makavata
sia, “Niaya o Manganak koaya a oyod ko a ichaddaw kano
ipakamia.”
18 Nadngey namen o liak aya mismo, ta rarayay na yamen
ni Jesus do masanto awri a logar do tokon a yanan namen.

19 No chinatestigoan namen saya am nia pa sa o mapasigoro sira so pinawnonong da no profeta sa kaychowa. Dawa mayanong o kafermi nio a makanakem sia ya, ta akma yay asa ka relaken do mahep a tomoroh so sehdang a manda do kapaysehsehdang na do malatiat a nia so araw no kapayvidi ni Jesus a iya pa so akmay vitohen a tomoroh so sehdang diaten.
20 Asna kapanmohen nio ta arava do pinatolas daya kaychowa a maparin a pawdien no aran sino do tanyan na kakeyan nia,
21 takwan yapo ava do tanyan da aktokto no profeta saya no Dios o pavatahen da an dia voken a pinawnot sa kano nikontrolado sa no Masanto a Espirito o tawo saya do kapapanmo da sia o kakawyoran aya a yapo do Dios.

2

No kadakadaday sa mananawo
(Judas 4-13)

1 Akma so nakayan da kaychowa no kadakadaday a mananawo am mian sa anti o machisagel dinio a mananawo no daday a sira anti so mangotap so paychawawen da as aran no Apohen taya am sincharan dava anti a iya so Manlibri. Amna masigoro o kastigo da nia a yapo do Dios.
2 Aro sa anti o mapaychawaw da nia a omonot do malalapos a pariparinyen da as makayamot dira dia am itek da anti no kadwan o onotan taya a kakawyoran,
3 as makayamot do lakam da kano kapayagom da am manerbi sa so maavid a vahevahey a iyotap dinio tapian kapayganansian daynio as kadi da aktoktoan nia o katori narana handa no kararayawan da.
4 Ta aran sira o angheles a nasday do gatos kaychowa am nakavolaw sava do kastigo no Dios, ta pinagtos na sa do infierno a dawri so tori da kakolongan do kasarisarian a dawri so panayan da so kapakarawat da so manawdi a hosga da.
5 Sira pa o tawotawo do tiempo ni Noe a naskeh a manganohed am nakalibri sava do kararayawan do nakayan ori no delobio asna voyvoh si Noe as kanira no papito sa a rarayay na o nakalibri a iya so napawnonong so kawnot no tawo do Dios.
6 Natemtem pa o siodad sa no Sodoma kano Gomorrah a makayamot do nahara a pakagatogatosan da. No akmaya sia naparin am mapatanggal pa so atavo a tawo a machitaha do pakagatogatosan dawri kanaw,

7 as voyvoh sa Lot o nilibri no Dios kanaw do kavoyvoh
na iya no minonot do Dios as navidin a maskeh a machitaha
do pakagatogatosan da no tawotawo sawri kanaw,
8 as makayamot ta no Dios o chitahen na onotan am oyod
na chinadistorbo o kapachipanghovok naya a kararaw dira
do malalapos aya so pariparinyen kano ichichirin.
9 Dawa do akma saya sia a pinarin no Dios am mavoya
ta o kalibri sira no Dios o omonot dia an mian sa do
panghovokan no marahet, asna dira do di omonot sia am
kastigo o marawat da do ito a araw no kapaysekasekad,
10 as sira anti o mahara so kastigo am sira o omonot do
pagostoan da do karakohan da a mamarin so malapos as
kanira no omsobna so othoridad.
No kadakadaday sa a mananawo am sira pa o mapamato
so karakohan da as toman masosolib, sira o abo aya so
ananawa a omtek nira no maato sa inamaog no Dios a
angheles.
11 Amna sira o angheles aya a aran matoato sa kano
rakorakoh o ipakapamarin da am yosad da sava a parahten
o kadakadaday saya mananawo an mawara o kaakosa da
sira do salapan no Dios.
12 As sira o akmaya sia marahet a mananawo am akma say
vinyay a abo so aktokto kano asnek as nawara sa tolohen
kano dimanen. Itek da o di da intindi as no mismo saya
marahet a parinyen da o ichararayaw da,
13 as mandidiw sa anti a makayamot do nakapakasiasi da
so kadwan. Nawri oyod da ichakonswelo o kapamarin da
so marahet a aran do kavoyan sia. As akma sa yay mancha
a machisagel dinio do kasira no pakayapoan no pakasnekan
kano kaparoparoan nio do kapachipanghovok da dinio.
14 Fermi a malapos o kavoyan da so mavakes as kafermi
da komita so maypangay a pakagatosan. Pawnoten da sa o
makakaha do pakagatosan as no aktokto da am mapno no
kapayagom. Sivog saya nawara a kakastigoan.
15 Tinadichokoran da nia o mayanong a onotan as katayto
da minawaw do pangwanan da a akma so naparin di
Balaam a anak ni Beor. Ta si Balaam aya am tinadichokoran
na o mapia do tanto a kakey na no ganansia.
16 Amna chinahoya sia no Dios do akmaya sia sinadan
na. As no kabayo naya o pinayliliak no Dios a akmay tawo
a mahoya kano mapabhes si Balaam do pinaychawawan
naya.
17 Sira o kadakadaday saya a mananawo am akma say vito
a nakolay a abo so ichaytoroh a danom as kadi na todinan
no pangwanan da a akma so isayaw a demdem. Tayto dana
a naprepara o ngayan daya a kasarisarian.

18 Oyod sa mangdet ya a mangononong so abo saya so
inmonmoan as kapanerbi da so marahet a pariparinyen a
ipavawa sira do kakawyoran o tayto dana saya somitnan a
tomadichokod do pakagatogatosan da.
19 Maypromisa sa ya so kalibrian do aran ango a omsakop
as ompenpen sira a panyokoyokoran amna no kakawyoran
na sia am tayto sa mavahod do pakagatogatosan, as no aran
ango a kavahoran no asa ka tawo am nawri o pachikovotan
na.
20 Sira o akmaya sia tawo am tayto a naypahara a marahet
o kaparin da, takwan do nakarahan am tinadichokoran
darana o pakagatogatosan da do nakawnot da do Apo kano
Mangahwad taya a si Jesu Cristo. Amna tayto sa nahomis
as kano mavahod no adan da saya pariparinyen a marahet.
21 As mapipia dana an entero darana dia napanmo o
kakawyoran as mapia aya a kaparin no viay a omonot
do Dios as kano nakapanmo da pa sia as katadichokod
da do mapanmo daya manamonamo a mando no Dios do
kwanasaw.
22 Amna tayto naparin ya dira a akma so vavatahen a, “No
chito am payvidian na kanen o mismo na inota as no bago
a nirios am mirwa a mangay a mayhotahota.”

3

No kasigorado no kapirwa na mayvidi ni Jesus

1 Ichadadwa narana ya no tolas ko dinio a ichaddaw a
kakakteh a yokoyokoran ko so manamonamo a pangtoktoan
nio do kapanakenakem ko nia dinio o adan nio na saya
mapanmo a nanawo.
2 Kanakmen nio sa o nanawo aya a pinawnonong da no
profeta sa no Dios kaychowa as kano yokoyokoran sa no
Apo kano Manlibri taya a si Jesus a nia so pinatoyo da pa
dinio no apostoles sa.
3 No manoma am ichahoho ko o kapanakem ko nia dinio
o kayan da anti do manawdi a tiempo no aro a omtek no
kakawyoran as kanawri no chitahen da o pagostoan da do
karakohan da.
4 Vatahen da anti nia o, “Asiyo danaya o kapakatongtong
no promisa naya a mayvidi. Tiban nio pa kono o nakatod
da diman no apoapo ta sawri as katayto na alialit pa no
kaparin no mondo aya a nakayapo do sitnanan na.”
5 Sira ya am panganohdan dava o nakamaog sia no Dios o
tohos kano tana aya do mando no liak na a mapataywawa
so tana aya a yapo do danom.
6 As danom pa o sinerbi no Dios a irarayaw so inamaog
naya a tana.

7 Amna no tohos kano tana aya sichangoriaw do mismo pa
a mando no liak na am tayto na pamondanan as iprepara do
manam aya a tiempo no kapanrarayaw na no apoy a nia so
pachirapasan da anti no tawotawo a naskeh a manganohed
sia.
8 Asa pa ipanakem ko dinio a ichaddaw a kakakteh do
komwan do kapayvidi no Apo taya tapian di nio ahahayen
am no asa karaw sia am asa livo a ka kawan as no asa livo
a ka kawan am akmay asa karaw sia.
9 No Apo taya am ahahayen nava patongtongen o promisa
na a akma so ireklamo da no kadwan asna makayamot do
rakoh a pasinsia na am tayto pa tomoroh so tiempo do tawo
a manehseh no gatogatos da takwan ichahoho nava o kayan
no aran asa a kakastigoan.
10 Pero an mawara anti o araw aya a kapayvidi no Apo ta
am akma anti so kapaychehat no kawara no manakaw a dia
tanggal. Mabo anti o tohos aya a pachirayayan no mayet a
liak do katemtem na. As alit pa anti no katemtem* no tana
aya kano atavo a natrabaho dia no tawo.
11 Dawa makayamot do kapaytavo anti a matemtem no
mian do ato no tana aya am oyod a rakoh o anongen ta
a tomidib dia o kapakanamonamo ta so viay a omonot do
kakeyan niaten no Dios,
12 as kavidin ta a mayserbi sia a omkalokalo so ito aya
araw a tinongdo no Dios a katemtem as kabo no atavo aya
mavoya ta a inamaog na.
13 Amna no tayto taya panayahen am no vayo aya tohos
kano vayo a tana a kaboan dana no marahet a nia so
nipromisa na.
14 Dawa makayamot do katayto nio a ompanapanaya
so akma saya sia a ichaddaw a kakakteh am parinyen
nio o panda no maparin nio a omonot do mapia tapian
abo o kaparoan nio do salapan na as kaoyod nio anti a
maydamnay so aktokto a somalap sia a abo so sehseh,
15 as mavidin nio a pangayen do aktokto nio ta no tayto
naya akmay omahahay sia no Dios o kararayaw na so
mondo aya am tapian mimian pa o manawob a tiempo no
tawo a manehseh as kapakalibri da a akma so mian do tolas
na dinio no kakteh taya a si Apostol Pablo, ta nia o kasolivan
a tinoroh sia no Dios
16 a nia pa so pawnononngen na do atavo sa a tolas na.
Mian do tolas na saya o masadit a intindien a nia so
abdibdisen da so inmonmoan no tawo a abo so kapanmoan
so kakawyoran as kanira no fermi a mabdibdis so aktokto

* **3:10 3:10** *Do Griego am maparin a niaya pa o inmonmoan na:* kapayobo.

do onotan da as nia mismo o pakarawatan da so kastigo.
Amna voyvoh sava o tolas aya ni Apostol Pablo o torohan da
so matarek a inmonmoan, ta aran no kadwan pa a nakatolas
a Chirin no Dios.
17 Dawa kakakteh, makayamot do katayto nio a makatang-
gal dira do akma sia am makapatak kamo tapian di daynio
mapaychawaw a omonot dira a nia so itadichokod nio do
mapia aya a onotan nio.
18 Amna no kachita nio so paypangayan no grasia na
dinio as kano paypapian no kaintindian kano kapanmoan
nio so kakawyoran aya no Apo taya as Manlibri a si Jesu
Cristo a iya so torohan so onor as dadayen a makayapo
sichangoriaw a abo so pandan! Amen.

No Manoma a Tolas ni San Juan

Introduction

NO MANOMA aya TOLAS NI SAN JUAN am dadwa o ichakey na parapiten do omlir sia ya. No manoma am tapian sira o omlir sia am mapia o kavidin da a masngen do Dios as kani Jesu Cristo. No ichadadwa na am no kapatanggal sia do matarek a nanawo a nia so omrarayaw so kawnot da do Dios. Sira o matarek aya so ipananawo am vatahen da o kadi na mismoan a naytawo ni Jesus. Nia am makayamot do kavata da sia o karahet no aran ango a mian do mondo aya. Dawa no vatahen da a ichalibri am no kapachivawa do atavo a komwan do viay do tana aya as kavata da pa so kabo no relasion no kalibrian kano manamonamo a viay anmana kaddaw no kapayengay a tawo.

Dawa nitbay ni San Juan o akmaya sia daday a nanawo do kavata na sia o kasomnivog na naytawo ni Jesus as kaparapa na dia a vatahen ta no atavo a manganohed di Jesus as maddaw no Dios am logar da ichaddaw o kapayengay da.

Outline

Introduction 1:1-4
Sehdang kano kasarisarian 1:5–2:29
No kamanganakan no Dios kano kamanganakan ni Satanas 3:1-24
No kakawyoran kano daday a nanawo 4:1-6
No anongen ta a makayamot do addaw 4:7-21
No saray a mapanghomis diaten 5:1-21

1 Tayto kami a maytolas dinio a komapet do tawagan aya
so Chirin a iya so mian dana a nakayapo do sitnanan as iya
so pakayapoan no viay a iya so mismo namen a nadngey as
navoya kano pinachichasan do nakapaytawo na.
2 Ta iya a adan a machichasa do Dios Ama as pakayapoan
no viay aya a abo so pandan am naytawo. Navoya namen
as dawa maparin namen ya a pawnonongen.
3 As tayto namen ya patoyohen dinio tapian mian o mapia
a kapachichasa nio diamen do akmaya sia viay akma so
kayan no akmaya sia a relasion namen do Dios Ama as kano
Manganak na a si Jesu Cristo.
4 Maytolas kami dinio tapian maypaypangay pa o ka-
soyosoyotan ta.

No tawo a mian do kasehdangan

5 As no paytavoan no patoyohen namen aya dinio a yapo
do Manganak naya am niaya: No Dios am sehdang as arava
o kasarisarian sia.
6 Dawa an vatahen ta o kawnot ta do Dios asna mamarin
ta so paparinyen no mian pa do kasarisarian am tayto ta
naychawaw as katayto ta di omonot do kakawyoran aya a
sehdang.
7 Amna an onotan ta o kakeyan aya niaten no Dios a se-
hdang am mapia o kapaychakasa ta as kapaypanamonamo
na so viay ta a makayamot do raya aya ni Cristo.
8 An sino di omsinchad do kayan no gatos na am
lokohen na o karakohan na as kadi na makapanmoan so
kakawyoran.
9 Amna an sincharan ta o gatos ta as kapaykonfisal ta nia
am pakaboan na yaten, takwan promisa no mahosto aya a
Dios o kapakabo na diaten as kapaypanamonamo na so viay
ta,
10 ta an di ta sincharan o nakapakagatos ta am akma ta
nay vatahen o kapaydaday no Dios, takwan akma tay dia
panmo o vatahen na.

2

Si Jesu Cristo a iya so machisalap niaten do Dios Ama

1 Tayto ako a maytolas dinio a kamanganakan ko do
kapachivawa nio do pakagatosan. As an mian o makagatos
dinio am ikonfisal na, ta tayto si Jesu Cristo a abo so gatos
a machitbay niaten.
2 Iya o mintagrara so kastigo no gatogatos ta amna voyvoh
ava o gatos ta o pinakaboan na, ta no gatos pa no atavo.
3 As an onotan ta o yokoyokoran niaten no Dios am nia o
mismo a kapanmoan ta sia so masigoro o katayto ta na sia.
4 An sino makavata so kasinchad na so Dios as kadi na
omonotan do panyokoyokoran na sa am maydaday as kabo
no kakawyoran sia.
5 No omonot do panyokoyokoran na saya am nawri o sivog
a maddaw nia takwan nia o proyba as kasincharan so asa
ka tawo an somnivog a no Dios o yanan no viay na,
6 ta an sino makavata sia o ka no Dios no yanan no viay
na am logar a omonot do kaparin no viay ni Cristo do
nakapaytawo na.

No vayo a panyokoyokoran

7 Kakakteh, ara koava maytolas dinio a tomoroh so vayo a
yokoyokoran ko ninio asna no kapirwa ko a mapanakem sia
dinio o adan nio naya a mapanmo a nakayapo do sitnanan
na. Nia am no logar nioaya a kaddaw no kadwan dinio.

8 Oyod ta adan ya a panyokoyokoran amna tayto akmay
vayo ya do katayto na maypapia no kaintindian ta so
sivog na inmonmoan do nakavoya ta sia di Cristo, takwan
komaro dana o adan a kaparin no viay ta do kasarisarian
as kapachitadi dana no mavid aya a dadakay no mian do
kasehdangan.
9 Dawa no makavata so katayto narana no viay na do
sehdang aya asna mavidin a mangontra so kakteh na am
naychawaw sia, ta tayto pa sia do kasarisarian.
10 No maddaw no kakteh na am tayto dana do sehdang
aya as do viay na am arava o pakayapoan no ichadodog no
kadwan,
11 asna sira o mangontra am tayto pa sa do kasarisarian
aya no gatos a di makapanmo so pangwanan da do katayto
da pa mavota do kakawyoran aya.

12 Tayto koynio paytolasan a akma koy romanes a kaman-
ganakan takwan chinapakaboan kamo na do gatogatos nio
a makayamot di Cristo.
13 Tayto ako a maytolas dinio a kaynyapoanan takwan
tayto dana mapia o kasinchad nio si Cristo a mian dana
a yapo do sitnanan na. Maytolas ako pa dinio a kahenakan
takwan tayto kamo a nakapanghomis do pawnotan dinio ni
Satanas. Maytolas ako pa dinio a kametdehan takwan tayto
nio na nasinchad o Dios a iya so Ama nio.
14 Maytolas ako dinio a kaynyapoanan a tayto dana mapia
so kasinchad si Cristo a iya so mian dana a yapo do sitnanan
na. Tayto ako a maytolas dinio a kahenakan takwan mahni
o saray nioaya do kayan no Chirin no Dios dinio a nia so
chinapanghomis nio do pawnotan ni Satanas.

15 Pasentrohen nioava o aktokto nio do pagostoan do
mondo aya anmana no miniminyan na takwan maparin ava
payrayayen o kaddaw no Dios Ama as kano kapaylalakam
do pagostoan do mondo aya.
16 Takwan no atavo a pagostoan do mondo aya a mavoya
no mata, no atavo a parinyen a marahet a ichakey no
karakohan kano atavo a chitan so pamatoan so karakohan
am yapo ava kano pawnotan ava ya no Ama taya, ta nia o
panentasionan no pagostoan do mondo aya.
17 Kapanmohen nio ta no mondo aya am mabo anti a
pachirayayan no atavo a pagostoan no tawo, pero no tawo
a omonot do inolay no Dios am machichasa anti a abo so
pandan do Dios.

No Anti-Cristo aya a ito a maytotwaw

18 Kamanganakan, no kavosan no mondo aya am tayto
dana masngen, ta nadngey nio na o kayan anti no Anti-
Cristo do kavosan na as do sichangoriaw am tayto sa aro
a maytotwaw aya a omsobna si Cristo. Dawa mahay pava
ya.
19 Nachisiay sa ya diaten amna no kakawyoran na am
somnivog sava ya a rarayay ta a omonot di Cristo, ta an
sivog ta saya rarayay am navidin saya machividang diaten
amna no nakakaro daya diaten o kavoyan sia so matalamad
o sivog da katawo.

20 Pero narawat nio o Masanto aya a Espirito dawa
mapanmo nio sa ya atavo,
21 as do kapaytolas koaya dinio am ara koava maytolas
do di pa makapanmo so kakawyoran asna maytolas ako do
kapanmo ko so kapia no kapaytadintin nio so kakawyoran
kano daday a nanawo.
22 As sira o omonot aya do daday am sira o di omsinchad
di Jesus a Cristo a naytawo as machisobna sa do Ama kano
Manganak aya,
23 takwan sira o di omsinchad do anongen aya no
Manganak aya no Dios am parapasen da di sincharan o Dios
Ama, ta an sino omsinchad do Manganak aya am sincharan
na o Dios Ama.

24 Mabdibdis kamoava do nadngey nioaya a nanawo, ta
an di kamo mabdibdis am inio o somnivog a omonot do Dios
Ama as kano Manganak aya.
25 As do diaten a omonot sia am promisa na o katoroh na
diaten so viay a abo so pandan.

26 Tayto ko sa ya manakem do tolas koaya dinio tapian
matanggal nio sa o makey a mapaychawaw dinio.
27 Amna no tayto aya dinio a Masanto a Espirito o tayto a
mapawnot dinio as kaylangan nio pava o tawo a omnanawo
dinio, ta tayto naynio a nanawhen do atavo a logar nio
a mapanmo a kakawyoran. Dawa onotan nio si Cristo
as kavidin nio a omparin so tayto na pawnotan dinio no
Masanto a Espirito.

28 Kamanganakan ko, mavidin kamo a omonot di
Cristo tapian do kapayvidi naya anti am magsal kamo a
machivayat sia a abo so ipachisnek a kaparin no viay nio
do salapan na.
29 As makayamot do kapanmo nio sia o kapia na atavo no
pawnotan no Dios am maparin nio sigoro maintindi o kasira
no mapia so kaparin no viay o sivog a kamanganakan na.

3

Sira o kamanganakan no Dios

1 Iktokto nio pa kono o oyod aya rakoh as makakniknin
a addaw niaten no Dios Ama, ta maparin ta na tawagan so
kamanganakan na a nia so mismo a kakawyoran na. Amna
maintindi dava ya no tawotawo do mondo aya takwan
panganohdan dava o Dios.
2 Ichaddaw a kakakteh, oyod ta kamanganakan narana
yaten sichangoriaw amna tayto ta pa diaintindi so hosto an
ango anti o kapakaparin ta, asna no moyvoh a mapanmo
ta am do kapayvidi na anti ni Jesus a omahap diaten am
katadian ta anti so kaparin a akma sia takwan mismo ta
anti sia mavoya.
3 As no atavo a ompanapanaya so akmaya sia am
machivawa do pakagatosan as kapakanamonamo na so viay
a akma so kanamonamo ni Cristo.
4 No tawo a makagatos am pasadahen na o panyokoyoko-
ran no Dios, ta no gatos am no kasada do panyokoyokoran
no Dios.
5 Mapanmo nio o nakapaytawo ni Jesus tapian pakaboan
na o gatogatos no tawo amna entero arava o gatos na.
6 Arava o omonot di Cristo a di maypavawa do paka-
gatosan, ta an sino o mavidin do pakagatogatosan na am
nasinchad na pava so mahosto kano ara nava onotan si
Jesus.
7 Kamanganakan, makapatak kamo tapian di kamo a
maychawaw, ta no tawo a komita as omparin so ichakey
sia no Dios am nawri o somnivog a mapia a tawo a omonot
do kaparin no manamonamo a viay ni Cristo.
8 An sino omonot do marahet as mavidin do paka-
gatogatosan am machangay sia di Satanas a iya so somnivog
a mapawnot do pakagatogatosan a nakayapo pa do sitnanan
na. Makayamot pa do akmaya sia a kaparin ni Satanas am
naytawo o Manganak aya no Dios tapian malibri o tawo do
ipakapamarin aya no pawnotan na a gatos.
9 No tawo a nayvadiw a kamanganakan no Dios am
omonot pava do pakagatosan takwan mian dana o vayo a
kaparin no viay na a yapo do Dios a nia so machivawa do
atavo a gatos.
10 Masonong o kapaytadintin sira so kamanganakan no
Dios as kanira no machangay di Satanas, ta sira atavo o
di komaro do pakagatogatosan da as kapangontra da am
kamanganakan sava no Dios.
11 Ta no kalogar taya maddaw no kakteh ta am adan nio
na ya mapanmo a panyokoyokoran.

12 Makakma kamoava si Cain a iya so minonot di Satanas
as mindiman so kakteh na do nakaynanahet na nia o kapia
no kakteh nawri as kavoya na so kaiya no marahet.
13 Dawa ipaychaknin nioava a kakakteh an kontrahen
kamo no di pa sa omonot do Dios.

No nanawo do kaddaw ta no kadwan diaten a makakakteh

14 Mapanmo ta o nakalibri ta na do gatos ta as kayan dana
no vayo a viay ta do kapaychakaddaw ta a maylipolipos,
asna no tawo a omkontra so kakteh na am tayto pa do
panayahboan no kadimanan.
15 An sino o omkontra so kakteh na am asa ka mandindi-
man as mapanmo nio o kabo pa no viay a abo so pandan
no akmaya sia a tawo.
16 No somnivog a mahosto a addaw am no addaw aya ni
Cristo a natalamad do nakangay na a tomoroh no viay na a
omadidi diaten. Dawa mayanong o kasoyot ta mapalialit do
akmaya sia ehemplo na do kapayserbi ta do kakakteh ta.
17 Ta maypango o kaparin na makavata sia no asa ka
tawo o kaddaw na no Dios an di na ichasi kano sidongen
o kakteh na a mangaylangan a aran ari sia maybastante as
kano makapanidong.
18 Dawa kamanganakan, tod tava makavata so kaddaw ta
no kakteh ta asna no kapawnot ta dia ipavoya do katoroh
ta so sidong a makayamot do somnivog a kaddaw ta nia,
19 ta nawri o mapasigorado sia o kasivog ta omonot
do kakawyoran aya as kaparin ta a mian so angdet a
machisalap do Dios
20 an mian o kapaykamadamadanan ta as kaktokto ta nia
o kayan no sinadan ta, takwan no Dios o makaintindi so
atavo a kakahan ta,
21 as an abo omsalosaloval so aktokto ta do salapan
no Dios, ichaddaw a kakakteh am mian o angdet ta a
machahoahok,
22 as karisibi ta sira so iyahes ta sia a makayamot do
kawnot ta do yokoyokoran na niaten as kano kakeyan na
niaten.
23 As no mando naya am no kasaray ta kano kawnot ta
do Manganak naya a si Jesu Cristo as kapaychakaddaw ta a
maylipolipos.
24 No tawo a manganohed do yokoyokoran sia no Dios o
somnivog a omonot do Dios as machichasa sia o Dios, ta
no Espirito aya a tayto diaten o mismo a mapapanmo niaya
diaten.

4

No kasincharan so kakawyoran a nanawo kano daday

1 Ichaddaw a kaychayvan, panganohdan nio sava o atavo
a makavata so kapananawo da no kakawyoran asna no
kapakapia nio sia pachinanawan an sivog ya a yapo do Dios,
ta tayto sa aro o maytotwaw a kadakadaday a profeta.
2 As niaya o masonong a kapengkaran nio sia an yapo o
nanawo daya do Espirito no Dios. No atavo a omsinchad di
Jesus a Cristo a iya so naytawo am yapo do Dios,
3 as sira o di omsinchad di Jesus a Cristo as naytawo am
yapo ava do Dios, ta nia o nanawo a yapo do Anti-Cristo
a nia so pinatanggal a mawara, as no kakawyoran na am
tayto dana sa.
4 Inio a kamanganakan ko am tayto kamo na omonot do
Dios as do sidong na dinio am tayto kamo a naskeh a omonot
do kadakadaday saya profeta, takwan no mian dinio am no
Espirito no Dios a rakorakoh so ipakapamarin kani Satanas
a iya so mian dira do di pa nanganohed.
5 Yapo saya o kadakadaday sa profeta do mondo aya a
paypatolan ni Satanas as dawa no kakawnononganda am
yapo do mondo aya as no tawotawo sa no mondo aya am
adngeyen da sa.
6 Kamanganakan na yaten no Dios as sira o omsinchad
as omonot do Dios am adngeyen da yaten, asna sira o di
omonot do Dios am ichakey dava yaten a adngeyen. Niaya
o asa pa masonong a kapanmoan ta sia an omonot do
kakawyoran o asa ka tawo.

No makakniknin a addaw no Dios

7 Ichaddaw a kaychayvan, mayanong o kaddaw ta no
kadwan diaten takwan no addaw am yapo do Dios. As no
maddaw no kadwan am manganak no Dios as kano omonot
sia.
8 An sino mangontra am manganak ava no Dios, takwan
no Dios am addaw.
9 As no matalamad dana a kavoyan ta so addaw aya no
Dios am no nakatoroh na no voyvoh naya Manganak a
madiman tapian makarawat ta so viay.
10 Nia o somnivog a addaw: No kayaten ava no maddaw
no Dios asna no addaw na niaten do nakatoroh na nia o
Manganak naya a asa ka sakrifisio do gatogatos ta.
11 Makayamot ta oyod a rakoh o addaw niaten no Dios a
kakakteh, am mayanong o kaddaw ta pa no kadwan diaten.
12 Oyod ta tayto pa abo o nakavoya so Dios amna an
ichaddaw ta o kadwan diaten am mian a machasa diaten o
Dios as kavoya sia diaten o mismo aya a kaparin no addaw
na.

13 As no ichasigorado ta so kapaykamanganakan na diaten
as katayto na diaten am no Espirito naya a tinoroh na a
matda diaten.
14 Mismo namen a navoya as katayto namen a ma-
pawnonong sia o nakatovoy sia no Dios Ama o Manganak
naya do mondo aya a asa ka Manlibri.
15 As an sino omsinchad di Jesus a Manganak no Dios am
iya o sivog a omonot do Dios as no Dios am machichasa sia.
16 Mapanmo ta as kano masigoro ta o kasomnivog na
maddaw niaten no Dios. No Dios am addaw as no atavo
a omonot do Dios am ichaddaw na o kakteh na as no Dios
o machichasa sia.
17 As an maypangay o kapayparakoh no addaw ta no Dios
am do ito a araw no kapanhosga na am magsal ta a abo so
ichamo takwan tayto ta onotan o kaparin no viay do tana
aya a akma so nionotan ni Cristo.
18 An somnivog o addaw taya am ara pava o logar ta
ichamo, takwan no kamo aya no kastigo am komaro an
mian o mahosto a addaw ta. Asna no kayan pa no kamo
no asa ka tawo am kavoyan so kayan pa no paykolangan
no addaw na.
19 As mian o addaw ta takwan nanma na yaten a
ichaddaw no Dios.
20 No makavata sia o kaddaw na no Dios as katori na
omkontra so kakteh na am maydaday, takwan an di na
parin a ichaddaw o kakteh na a mismo na mavoya am
maypango kaparin na sia ichaddaw o Dios a di na voya.
21 As no yokoyokoran naya niaten am niaya: No maddaw
no Dios am mayanong na a ichaddaw o kakteh na.

5

No ichaparin ta a manghomis do marahet

1 No atavo a manganohed do ka si Jesus no Cristo aya am
kamanganakan dana no Dios as no maddaw no Dios Ama
am ichaddaw na pa sa o kamanganakan na.
2 As no adpang no addaw ta no kamanganakan sa no Dios
anmana sira o kakakteh ta am an onotan ta kano ichaddaw
ta o Dios,
3 ta no somnivog a addaw ta no Dios am no kawnot do
yokoyokoran na niaten a nia sa so dia rahmet a onotan.
4 As no atavo a kamanganakan no Dios as omonot sia am
homisen na o ipakapamarin no mondo aya a makayamot
do saray na ni Jesus,
5 as arava o makapanghomis do machikontra do Dios a di
sinchad do kapaykamanganakan sia no Dios si Jesus.

No nanawo a komapet do somnivog a kaparin ni Jesus

6 Ta nasinchad o kaiya no naytawo aya as tinovoy no
Ama do nakabawtismo ori dia as kano nakangay nawri
a tomoroh no viay na as mapawyog so raya na a iyadidi
diaten.*
7 As no Masanto a Espirito o makatoroh pa so proyba do
kaiya no Manganak aya no Dios as mapanmo ta o kavoyvoh
na kakawyoran no yapo do Masanto aya a Espirito.
8 Dawa sira o tatdo aya a ka proyba am maytavo sa a
omtongdo si Jesus a Manganak no Dios. Nia sa am: no
Masanto a Espirito, no kaiya no chinabawtismoan as kano
no kaiya no nangay a tomoroh no viay na.
9 An kapanganohdan o pawnonongen no tawo am logar
ta a panganohdan o vatahen no makapamarin aya a Dios.
As no tayto a vatahen no Dios am no kapaykamanganakan
na si Jesus.
10 No manganohed do akmaya sia kakawyoran a komapet
di Jesus am pasigoradohen na sia no Dios Ama o tayto naya
panganohdan asna sira o omsobna so akmaya sia am akmay
vatahen da o kapaydaday no Dios takwan nawri o mismo
na vinata no Dios Ama o kapaykamanganakan na si Jesus.
11 Nia o vatahen pa no Dios o nakatoroh na diaten so viay
a abo so pandan a makayamot do Manganak naya.
12 As an sino o minrawat dana so Manganak naya no Dios
am mian o viay na a abo so pandan. Asna an sino o di pa
minrawat sia am arava o viay na a abo so pandan.

No masigorado a viay ta a abo so pandan

13 Tayto ako a maytolas dinio a tayto dana manganohed
do Manganak aya no Dios tapian mapanmo nio o katayto
dana no viay nio a abo so pandan,
14 as makayamot dia am mian o anohed kano angdet ta a
maypasngen do Dios as kapanmo ta so kadngey na so dasal
ta a mian do inolay na.
15 As an mapanmo ta o kadngey na diaten am atbayen na
sa atavo o iyahes ta sia.
16 An mavoya nio a makagatos o kakteh nio am ipacha-
hoahok nio sia do Dios tapian pakaboan sia no Dios do gatos
na asna katadkan na an no gatos naya as pakayapoan no
kastigo na a abo so pandan, takwan mian o gatos a sivog a
mayresolta do kapachisiay no asa ka tawo do Dios a abo so
pandan.
17 No atavo a marahet a parinyen am gatos, pero mian
o gatos a pakayapoan no abo so pandan a kapachisiay do
Dios.

* **5:6 5:6** *Do Griego am maparin a niaya pa o inmonmoan na:* Niaya o tawo a nayparahan do danom kano raya.

18 Mapanmo ta o kabhes darana makagatogatos no atavo
a kamanganakan no Dios takwan si Cristo o mamondan do
viay da a nia so di narana makapaynolayan dira ni Satanas.
19 Tayto ta na mapanmo o kapaykamanganakan dana
diaten no Dios as kapanmo ta pa sia ta no mondo aya am
tayto a paynolayan ni Satanas.
20 Mapanmo ta pa o nakapaytawo no Manganak aya no
Dios as katoroh na pa diaten so sehdang a chinasinchad ta
so kakawyoran aya a Dios. Dawa tayto ta machichasa do
Manganak naya a si Jesu Cristo a iya so somnivog a Dios as
pakayapoan no viay a abo so pandan.
21 Ichaddaw ko a kamanganakan, machivawa kamo do
aran ango a diosdiosan.

No Ichadadwa no Tolas ni San Juan

Introduction

No ichadadwa no tolas aya ni San Juan a asa ka adngedngeyen am mangay do asa ka aniven a ina as kanira no kamanganakan na a nia sigoro so timban aya kanira no membro na. No maynyed aya a tolas am asa ka kanakmen do kaddaw da no kadwan dira as kano kapatanggal sira so kadakadaday sa a mananawo kano nanawo da sa.

Outline

Introduction 1-3
No kaimportante no addaw 4-6
Patanggal do kadakadaday a pananawan 7-11
Conclusion 12-13

1 Asa ako a ka adngedngeyen do timban a tayto a maytolas
dimo a asa ka aniven a ina as kanira no kamanganakan mo
a oyod ko a ichaddaw. Ichaddaw da paynio no atavo a tayto
dana a makapanmo so kakawyoran aya,
2 as no akmaya sia kakawyoran o tayto ta na
panganohdan as mavidin dana mapawnot diaten.
3 Do katayto ta na omonot do kakawyoran kano addaw
am akdawen ko o kapakarawat ta so grasia, kasisien as kano
kaydamnayan no aktokto a yapo do Dios Ama as kani Jesu
Cristo a Manganak na.
4 Oyod a rakoh o kasoyosoyotan ko do kapanmo ko
so katayto da do kamanganakan mo saya no omonot do
kakawyoran a akma so niyokoyokoran na niaten no Dios
Ama.
5 As tayto ko a akdawen dinio o kanakenakem nio so adan
aya a yokoyokoran niaten no Dios do kaddaw ta no kadwan
diaten ta nia am vayo ava ya a yokoyokoran ko ninio.
6 As an ara ta somnivog a ichaddaw o Dios am onotan
ta o yokoyokoran na niaten as no yokoyokoran naya niaten
a nakayapo do sitnanan na am no kaddaw ta no kadwan
diaten.
7 No ipayanong ta omonot do akmaya sia a yokoyokoran
na niaten am tayto sa aro o naychawpit a mananawo a
mangotap as kano mapaychawaw. Sira ya am panganohdan
dava o nakapaytawo ni Jesu Cristo as kasobna da so ngaran
aya ni Cristo.
8 Makapatak kamo tapian di abo o sinmo no naka-
pananawo namen dinio as kano tapian mahap nio o
paytavotavoan no logar nio anti a rawaten.

9 An sino o komaro do kakawyoran aya a nanawo ni Cristo
am ara nava onotan kano sincharan o Dios. Asna an sino
manganohed do kakawyoran aya am tayto sia somnivog a
kamanganakan no Dios as omonot di Cristo.
10 As an mian o mangay dinio a mananawo so machitarek
do akmaya sia nanawo am risibien nioava sia do sinahad
no vahay nio as kano paveavekan nioava sia so Dios,
11 ta an parinyen nio sa ya dira am ari kamo na machahap
a machisidong do marahet aya a trabaho da.
12 Tayto pa aro o ichahoho ko a manakem dinio do
tolas koaya amna mapipia sigoro o kapaysasalap ta a
maychakasisirin as masoyosoyot a maychakasa.
13 Tayto pa sa mapakapia so Dios dinio o atavo a
kamanganakan no aniven aya a kakteh mo a mavakes.

No Ichatdo no Tolas ni San Juan

Introduction

No ichatdo no tolas aya ni San Juan a asa ka adngedngeyen am mangay di Gaius a asa ka adngedngeyen do timban. Malir dia o maytarek a viay da Gaius kani Diotrepes.

Outline

Introduction 1-4
No mapia a dadakay ni Gaius 5-8
No marahet a pariparinyen ni Diotrepes 9-10
No mapia a dadakay ni Demetrius 11-12
Conclusion 13-15

1 Asa ako a ka adngedngeyen do timban a tayto a maytolas
dimo mo ichaddaw ko a Gaius.
2 Ichaddaw a kayvan, tayto ko ichahoho an ara ka mapia
so inaynawan akma so katayto mo mapia do komwan do
saray mo.
3 Rakoh o nakasoyot ko do nakadngey ko sia dira do
kakakteh ta saya a nawara dia o katayto mo mavidin
a omonot do kaparin aya no viay no omonot dana do
kakawyoran aya.
4 Arava o makatoroh pa diaken so mayparakoh a ka-
soyosoyotan an dia no kadngey ko sia o kawnot nio a
kamanganakan ko do kakawyoran aya.
5 Tayto koymo a oyod a ipakamia do mapia aya a
kapayserbi mo do Dios do katayto mo somidong sira so
kakakteh ta sa as kanira no estranghero sira do kavahayan
nioaya.
6 Sira pa o tayto a mismo a nakanakem sia do timban aya
dia o mapia a serbisio mo dira as ichahoho ko an sidongen
mo pa sa anti do kakaro da dinio a nia so mayanong a
serbisio dira do pachirawatan sa no Dios.
7 Takwan maybiahe sa ya a minpesek so kapayserbi da do
Dios a abo so rawaten a sidong a yapo dira do di ta pa sa
kakakteh.
8 Dawa mayanong o kayaten na no omsidong sira
tapian machahap ta do trabaho aya no kapawnonong so
kakawyoran aya.
9 Naytolas ako do timban aya daw amna si Diotrepes a
nawri so chitahen o kaiya no adngeyen nio am ara nava
yaken a sincharan.
10 Amna an mawara ako anti daw am paytotwawen ko
anti o marahet saya a pariparinyen na as kano vatavatahen

na saya a daday a komapet diamen. Machirapa pa do akma saya sia a pariparinyen na am ichakey na sava iyavayava o kakakteh ta saya a mayserbi do Dios as kapenpen na pa sira so mahoho a somidong sira as kapakaro na pa sira do timban daya.

11 Ichaddaw a kayvan, machitaha kava do marahet asna nawri o chitahen mo o mapia, ta no atavo a komita so mapia am kamanganakan no Dios, pero sira o mamarin so marahet am tayto pa sa di somnivog a makasinchad so Dios.

12 No komwan di Demetrius am oyod sia mapia as kaaro no makamia nia. As navoya nio do mismo na dadakay o kawnot na do kakawyoran aya. As aran yaken am oyod ko sia a ipakamia. Mapanmo nio sigoro o kaoyod no akmaya sia a vatahen ko.

13 Tayto pa aro o ichakey ko a vatahen dimo amna patolasen ko pava,

14 ta nanayahen ko na o kapayvovoya ta as kamismo ko a machisisirin dimo.

15 Akdawen ko o kapakarawat nio so kaydamnayan no aktokto. Tayto sa mapakapia so Dios dimo o kaychayvan ta sa dia as ipakapia mo yaken so Dios dira atavo do kaychayvan ta sawri daw.

Tolas ni San Judas

Introduction

No tolas aya am patanggal dira do kadakadaday sawri a mananawo a makavata so kapanganohed da di Jesus. Do maynyed aya tolas a mararani do ICHADADWA NO TOLAS NI SAN PEDRO am asa pa a ka akdawen do omlir sia ya do kalogar da "a omdefende so diabdibdis a kakawyoran aya a nia so pinarawat no Dios dira do tawotawo na" (3).

Outline

Introduction 1-2
No dadakay, nanawo as pamanpandan da no kadakadaday saya mananawo 3-16
No kavidin a diabdibdis 17-23
Bendision 24-25

1 Si Judas ako a pachirawatan ni Jesu Cristo as kakteh
ni Santiago. Tayto ako a maytolas dinio a ichaddaw as
tinawagan no Dios Ama as tayto a pachononga ni Jesu
Cristo.
2 Tayto ko akdawen o kapaypangay no kapakarawat nio
so bendision, kaydamnayan no aktokto as kano kapanmoan
nio so addaw no Dios dinio.

No kadakadaday sa mananawo
(2 Pedro 2)

3 Ichaddaw a kakakteh, no mian diaken do nakasitnan ko
a mayplano so kapaytolas dinio am no komapet do kalibrian
taya amna tayto ko pa naktokto o kaoyod na mapia an
maytolas ako dinio a omyokoyokod ninio do kalogar nio
a omdefende so diabdibdis a kakawyoran aya a nia so
pinarawat no Dios dira do tawotawo na,
4 ta tayto sa o nakawtap a machisagel diaten a matarek so
ipananawo a sira so somobna so komwan do Dios as kaparin
da so grasia aya no Dios a mapakabo a rason a mamarin so
gatos as kadi da sincharan do sivog a anongen no mato aya
a Apohen ta a si Jesu Cristo. Amna sira ya am sivog dana
napesek a nakayapo do sitnanan na o kakastigo da.
5 Dawa makayamot do akmaya sia am tayto ko ichahoho o
kapanakenakem ko sia dinio o adan nio na saya mapanmo.
Mapanmo nio o nakapaytavo sia no Apo taya a librien
o Israelita saya do kavahayan no Egipto kaychowa as do
kwanasaw am nikastigoan na sa o kadwan dira a naskeh a
manganohed sia.
6 Sira pa o angheles a komnaro dia o pinangayan sira no
Dios a anongen as kano kaparin am tayto dana sa makedked

do kasarisarian a ompanapanaya so kastigo dira no Dios do manam ori a araw no katoroh na no hosga da.

7 No siodad pa saya no Sodoma kano Gomorrah kano omdivon sawri dia a kavahayan a makayamot do nahara a pakagatogatosan da kano malalapos a pinariparin da akma so pinarin da no angheles am patanggalen da pa yaten do kayan no abo so pandan a pangastigoan a apoy.

8 Amna sira o akmaya sia a vata ko a nakawtap a machisagel dinio am vatahen da o kayan no navoya da do tayenep da a nia so ipamarin da so malalapos a pariparinyen as kasobna da sira so mamanito kanira as kapakachirichirin da pa so kontra dira do angheles.

9 Amna aran si Miguel a iya so máto dana a anghel no Dios do nakapaysobna da kani Satanas do karakohan ori ni Moises am nakavata ava so kontra di Satanas asna no tod na vinata o, “No Dios dana o maynolay a omkastigo dimo.”

10 Pero sira o tawo aya a vata ko am kanitan da a itek o di da sa maintindi so mapia as kaakma day vinyay a omonot do aran ango a ichakey no karakohan da a nia so mismo a pakayapoan no kararayawan da.

11 Ay so karakoh no kastigo da anti nia! Ta tayto da inonotan o kaparin no viay ni Cain. Nitaha da si Balaam a votavotahen no ganansia as kaakma da si Korah kanira no nararayaw ori a rarayay na do nakasobna da si Moises.

12 Pakayapoan sa ya no kaparoan kano ichararayaw no kakpekpehan nio a maykomonion. Machisagel saya dinio a nawri so chitahen o pamatoan da so karakohan da amna akma sayay demdem a abo so timoy as tod a pasayasayawen no salawsaw. Akma sayay kayo a di makasi do tiempo da kasi a akma so kadi na makasian no nisapwat a kayo.

13 Akma pa sayay mayasbo a abkas a matalamad so pakasnekan da. Sira o akmaya sia tawo am akma sayay tod a mawlot a vitohen a dekey so kaknyay as kangay darana do chinatongdoan daya a kasarisarian.

14 Nia sa o tongdohen no vinata aya ni Enoc a iya so nawara do ichapito na ka henerasion a yapo di Adan do nakavata na sia, “Tiban nio ta mawara anti o Apohen taya a pachirayayan da no dia vidangi a angheles na,

15 a tomoroh so hosga do atavo as katoroh na so kastigo dira do atavo a dia minonot sia do matatarek a gatogatos da do pinariparin da kano nachisobna do Dios a chirichirin da.”

16 Fermi saya a machisobna so ichichirin as mayreklamo a abo so kapakamia da. Nawri o chitahen da o pagostoan da do karakohan da. Madaay sa ya as kapamato da so

karakohan da as nawri o kapanohed da so kadwan an mian
o hahawen da a maganansia da dira.
17 Amna naknakmen nio a ichaddaw a kakakteh o
pinawnonong da no apostoles sa no Apo taya a si Jesu Cristo,
18 ta pinatanggal da o kayan da anti do manawdi a tiempo
no omtek no komapet do Dios as kanawri no onotan da o
pagostoan da do karakohan da.
19 Sira o mapasitnan so paysosobnan as nawri so onotan
o makagatogatosen a kaparin no tawo do mondo aya. As no
Espirito no Dios am mavawa dira.
20 Amna inio a ichaddaw a kakakteh am paypahnien nio
kano paypangayen nio o kaintindian nio so mato aya a
kakawyoran a onotan ta as kapachahoahok nio a pawnoten
no Masanto a Espirito.
21 Tiban nio o kafermi na a mian no viay nio do kanakman
nio so addaw dinio no Dios as kano kabendisionan na dinio
as kavidin nio a ompanapanaya so kasisien no Apo taya a
si Jesu Cristo a viay a abo so pandan.
22 Makarakoh kamo so konsiderasion dira do mayka-
madamadanan.
23 Librien nio sa o tayto dana mangwan do kararayawan
da as mian sa o mayanong nio a ichasi a pachirayayan no
kaoyod nio a makapatak do mararahet saya pariparinyen
da.
24 Tayto koynio a parawaten do makapachonong aya dinio
a pavawahen do pakagatosan nio kano makaparapit dinio
do paypatolan na a masoyosoyot as abo so kaparoan.
25 Iya o voyvoh aya Dios a Mangahwad ta a iya so
parawatan so onor, ipakapamarin, anohed as kano pam-
atohen a nakayapo pa kaychowa, sichangoriaw a manda
anchowa a abo so pandan a makayamot do pinarin no Apo
taya a si Jesu Cristo! Amen.

No Apocalipses
(Revelation)

Introduction

NO APOCALIPSES aya ni San Juan am pinatolas do tiempo a kaoyod na mahara no kapakasiasi da sira so omonot do Apo taya si Jesu Cristo. Libro ya a tomoroh so angdet kano saray. Akdawen ya dira do kadi da dispresioan do tiempo no pandidiwan kano pakasisian.

No kahavnan no libro aya am matatarek sa revelasion kano vision a nia so pinapanmo do simbolo sa a nia so naintindi da no Cristiano do tiempo ori kanaw amna no kadwan am naintindi dava ya. Masanib a pavidividien o mensahe no libro aya do matatarek sa a vision. Maparin a mian o katatadkan no pawdian sira so vision aya amna asa o kakpehan na a mensahe: No Dios a panahanan do Apo taya a si Jesu Cristo o omhomis anti so atavo a omlaban sia a pachangayan dana ni Satanas as an nakarahan ya am torohan sa no Dios so primio da o navidin a omonot sia as karawat da so bendision no vayo a hanyit kano vayo a tana.

Outline

Introduction 1:1-8
No manoma a vision kano tolas sa dira do papito a ka timban 1:9–3:22
No nihon a papil a papito so selyo 4:1–8:1
No papito a ka trompeta 8:2–11:19
No dragon aya kano dadwa sa mangamomo a vinyay 12:1–13:18
Matatarek a vision 14:1–15:8
No papito a madokong a yanan no ipangastigo no Dios 16:1-21
No kararayaw no Babilonia as kano kahomis no mangamomo a vinyay, no kadakadaday a profeta kani Satanas 17:1–20:10
No manawdi dana a kapanhosga 20:11-15
No vayo a hanyit, vayo a tana kano vayo a Jerusalem 21:1–22:5
Conclusion 22:6-21

1 Nia o libro aya a katolasan no yapo sa do Dios a
pinapanmo ni Jesu Cristo dira do pachirawatan sa no
Dios a komapet do manam sa a mapaparin do masngen a
tiempo. Tinovoy ni Cristo o asa a ka anghel na a mangay
a mapapanmo nia ya do asa a ka pachirawatan na as no
pachirawatan aya am yaken a si Juan.

2 Dawa no atavo sa a pinavoya na diaken o tayto ko a
pinatolas. Niaya o tinoroh na diaken ni Jesu Cristo a yapo
do Dios a mayanong a kapanmohen no atavo.
3 Mapalak sa o omlir so libro aya. Mapalak pa sa o
domngey as kano omanohed do pinatolas do libro aya ta
masngen dana o tiempo a kaparin da nia.

No kapakapia so Dios ni Juan dira do papito a ka timban

4 Mapakapia ako so Dios dira do mian do papito a ka
timtimban do kavahayan do Asia. Tayto ko akdawen o
kabendision dinio as kapakarawat nio pa so grasia kano
kaydamnayan no aktokto a yapo do Dios a iya so Dios a
nakayapo do sitnanan na, sichangoriaw kan do manam a
tiempo. Akdawen ko pa o karawat nio sira ya a yapo do
papito a ka espirito a fermi do salapan no trono no Dios.
5 Rawaten nio pa ya a yapo di Jesu Cristo a iya aya so
di maynyoha so chirin as iya pa so mamanito kano atavo
a minirwa a maviay. Iya pa o Apohen no atavo a patol do
mondo aya. Iya o oyod aya a maddaw niaten as nadiman
tapian librien na yaten no raya na do gatogatos ta,
6 as katayto na minparin diaten a asa ka paypatolan na
a mayserbi do Dios a Ama na a akma sira so papali. Dawa
pamatohen ta si Jesus a iya so makapamarin a abo dana so
pamandan. Amen.
7 As tiban nio ta ito sia a mawara a makapamarin do
kademdeman aya as mavoya anti sia no atavo a tawo a aran
sira o mismo a minvono so siri na, as mavakel sa anti kano
tomanyis sa anti o atavo a tawo do mondo aya do kavoya
da sia. Maynyoha ava anti o kaparin da anti nia. Amen.
8 "Yaken o Alpha kano Omega a sitnanan kano kavosan no
atavo," kwana no Apo ta Dios a makapamarin as iya so Dios
a nakayapo do sitnanan na, sichangoriaw kan do manam a
tiempo.

No vision ni Juan a komapet do Naytawo aya a Anak no Dios

9 Yaken si Juan a kakteh nio as rarayay nio a mangdet a
mayagwanta do pakasisian do kawnot ta di Jesus as kasa
ta pa anti do paypatolan na. As tayto da yaken a inangay
do isla aya no Patmos a makayamot do kapawnonong ko so
chirin no Dios kano kakawyoran aya a komapet di Jesus.
10 Dominggo kanaw as maynolay diaken o Espirito no Dios
as nadngey ko do tadichokoran ko o maliak a boses a akma
so kaliliak no trompeta.
11 Vinata no boses aya, "Patolasen mo o atavo a mavoya
mo anti as kaparara mo sia dira do papito saya a timtimban

do kavahayan sa do Efeso, do Esmirna, do Pergamo, do Tiatira, do Sardis, do Filadelfia as kan do Laodicea."
12 Do nakaydit ko sia a tiban o mayliliak ori am nakavoya
ako so papito a ka vohawan a relaken.
13 As do panghovokan da no relaken siraya am mian a
maytetnek o akma so tawagan so Naytawo a naylaylay so
makarapit do kokod na as kayan no vohawan a machibtek
do kalangangan nawri.
14 Oyod a maydak o book naw a akmay daji as oyod a
maknyay o mata na a akmay omnininyas a apoy.
15 As no kokod na am akmay tanso a pinarahan do apoy
as kapaknyay sia. No boses na am akmay komayasakas a
danom a gomtos do kakarangan.
16 Mian o pondanan na do wanan na a papito ka vitohen
as kayan no mehbet do vivi na a asa ka espada a dadwa
so ngalab a oyod a matarem. No dangoy na am mamoyat
akmay araw do kamaraw.
17 Do nakavoya ko sia ya am nanyeng ako may-
chahmahma as kalba ko do kokod na a akmay nadiman
amna pinalapaw na diaken o wanan a tanoro na as kavata
na sia, "Mamo kava. Yaken o sitnanan kano kavosan no
atavo.
18 Yaken o tayto aya maviay. Nadiman ako amna maviay
ako a abo so pandan. Mian o ipakapamarin ko do
kadimanan kano yanan da no nadiman sa a tawo.
19 Patolasen mo sa o navoya mo saya kano mapaparin
saya sichangoriaw as kano mapaparin saya anti do manam.
20 As no inmonmoan no navoya mo saya a papito a
ka vitohen do wanan ko am sira o pachirawatan ko*
a machonong dia o papito siraya a ka timban. As no
papito saya a ka relaken am sira o papito a ka gropo no
nanganohed saya diaken do papito siraya a ka timban."

2

No mensahe do timban do Efeso

1 As vinata na diaken, "Maytolas ka do pachirawatan ko*
a machonong dia o timban do Efeso as kavata mo sia, 'Niaya
o mensahe no mamondan aya do papito siraya a ka vitohen
do wanan na as tayto a mayam do panghonghovokan da no
relaken siraya.
2 Tayto ko mapanmo o atavo a pariparinyen nio kano
kapaytrabaho nio a rakoh so kapayagwanta a makayamot
diaken. Ara nio sava paynolayen o makavata aya so
kaapostoles da do nakaproyba nio dira a maydaday.

* **1:20 1:20** *Do Griego:* angheles. * **2:1 2:1** *Do Griego:* anghel.

3 Rakoh o pasinsia nio do pinandidiwan nio a makayamot
diaken as kadi nio a dispresioan a omonot diaken.
4 Amna tayto o vatahen ko a ichaskeh ko dinio, ta ara
nio pava yaken a ichaddaw akma so kaddaw nio niaken do
nakasitnan nio a manganohed diaken.
5 Naknakmen nio o nanoma ori a addaw nio niaken as
kapanehseh nio a mayvidi do adan niori a kaparin do
trabaho nio diaken. Ta an di kamo a manehseh am mawara
ako a mapakaro sia o relaken nio.
6 Amna nia o pakamian ko ninio o kaskeh nio no marahet
sa pariparinyen da no iNicolaita siraya a sira so ikohat ko
pa so pariparinyen.
7 " 'Kadngeyen nio sa ya as kawnot nio dia, ta nia o
vatahen no Espirito no Dios do timtimban sa. Sira o
makapanghomis am torohan ko sa anti so anohed a koman
do asi no kayo a tomoroh so viay do paraiso no Dios.'

No mensahe do timban do Esmirna

8 "Maytolas ka pa dira do pachirawatan ko a machonong
dia o timban do Esmirna as kavata mo sia, 'Niaya o mensahe
no sitnanan kano kavosan no atavo a iya pa so nadiman as
minirwa a maviay.
9 Mapanmo ko o katetek da dinio as kaoyod nio a makasi-
asi amna no kakawyoran na nia am mian o kaynakman
nio do hanyit. Mapanmo ko pa sa o mararahet saya a
vatavatahen da dinio no omdaay aya nia o kaJudeo da amna
ara dava parinyen o somnivog aya parinyen no asa ka Judeo
takwan gropo ya ni Satanas.
10 Ichavakel nioava o manam aya a pandidiwan nio.
Kalabosohen anti ni Satanas o kadwan dinio a iproproyba
do saray nio no Dios. No pandidiwan nioaya am asapoho a
karaw. Amna mabdibdis kamoava so saray niaken a aran
do kadimanan, ta torohan ko anti nio so korona no viay a
abo so pandan.
11 " 'Kadngeyen nio sa ya as kawnot nio dia, ta nia
o vatahen no Espirito no Dios do timtimban sa. No
makapanghomis am arava o mapaparin sia no ichadadwa
no kadimanan.' "

No mensahe do timban do Pergamo

12 As vinata na pa diaken, "Maytolas ka pa do pachi-
rawatan ko a machonong dia o timban do Pergamo. 'Niaya
o mensahe no mamondan do espada a dadwa so ngalab a
oyod a matarem.
13 Mapanmo ko o katayto nio a machipanghovok do
malapos a kavahayan a mismo na paynolayan ni Satanas
amna mangdet kamo a omonot diaken as nabdis ava o saray

nio niaken a aran do nakadiman da so pachirawatan ko a si Antipas a iya so navidin a mapapanmo niaken.

14 Amna tayto mayhahaw o vatahen ko a ichaskeh ko dinio do katayto da dinio no omonot do akma so nanawo ni Balaam do nakapawnot na si Balak do parinyen na do tawotawo no Israel tapian makagatos sa do kakan da so kanen a sinerbi do kanianib so diosdiosan as kano kayan da no namarin so oyod a malalapos a pariparinyen no mavavakes kano mahahakay.

15 No asa pa a mavavata ko dinio am no katayto da dinio no omonot do nanawo da no iNicolaita.

16 Dawa manehseh kamo as kakaro nio do pakagatosan nioaya tapian di ako anti a mawara a omkastigo sira so akma sia a tawo no espada aya do vivi ko.

17 " 'Kadngeyen nio sa ya as kawnot nio do vatahen no Espirito no Dios do timtimban sa. Ta sira o makapanghomis am torohan ko sa so manna a yapo do hanyit kano maydak a bato a katolasan no vayo a ngaran as moyvoh anti o torohan aya nia o makapanmo so pinatolas aya.' "

No mensahe do timban do Tiatira

18 As vinata na pa diaken, "Maytolas ka pa do pachirawatan ko a machonong do timban do Tiatira as kavata mo sia, 'Niaya o mensahe no Manganak no Dios a iya so akmay omnininyas a apoy so mata a oyod a maknyay as kano komnyay so kokod a akmay pinaknyay a tanso.

19 Mapanmo ko o atavo sa a kapayserbi nio, no addaw nio kano saray nio as kano kapayagwanta nio do pakasisian a makayamot diaken. Tayto ko pa mapanmo o karoaro da no mapia sa pariparinyen nio sichangoriaw kan do kavayo nio pa a nanganohed diaken.

20 Amna tayto pa o vatahen ko dinio a ichaskeh ko a parinyen nio. Tayto nio paychanoanolayen si Jezebel. Toman profeta sia no Dios amna iya o mapawnot so pachirawatan ko sa do malalapos a pariparinyen no mavavakes kano mahahakay as kano kapakan na sira so kanen a sinerbi do kanianib sira so diosdiosan.

21 Tinorohan ko sia so tiempo na a manehseh amna karoan nava o malalapos siraya a pariparinyen na.

22 Makayamot dia am kastigoan ko anti sia no ganit as kapachirapas da sia no nachonot dia as katadkan na an ipanehseh da o malapos aya a pariparinyen a pawnotan na sira am torohan ko sa anti so maymetmet a pandidiwan da.

23 Dimanen ko sa anti o nahara aya so kawnot do tawo aya a si Jezebel. Parinyen ko anti ya tapian mapanmo da no atavo a timban o kayaken no makapanmo sia o mian do

aktokto kano inolay no tawo as kayaken pa no tomoroh so mayanong a vahes no pinariparin nio.
24 Asna dinio a iTiatira a dia minonot do marahet aya a nanawo na kano dia nachinanawo do vata daya kaarahman no nanawo ni Satanas am ara pava o parapahen a ipaparin dinio.
25 Asna no kapawyod nio na so kawnot nio do tayto nio naya panganohdan a manda do kapayvidi ko.
26 Ta sira o makapanghomis as mavidin a mayserbi diaken a manda do tawsan na am torohan ko so ipakapamarin a manyokoyokod do nasiones no mondo aya.
27 Oyod anti a rakoh o ipakapamarin da, ta akma anti so kayeyet no kapsapsa sia no barita o banga. Marawat da anti ya akma so nakarawat ko sia o ipakapamarin a yapo do Ama ko,
28 as karawat da pa sia o mayngaran aya so maknyay aya a vitohen do kamalatiat.
29 Kadngeyen nio sa ya as kawnot nio do vatahen no Espirito no Dios do timtimban sa.’ ”

3

No mensahe do timban do Sardis
1 As vinata na pa diaken ni Jesus, “Maytolas ka pa do pachirawatan ko a machonong do timban do Sardis as kavata mo sia, ‘Niaya o mensahe dinio no mamondan aya do papito a ka espirito no Dios kano papito sa ka vitohen. Mapanmo ko o trabaho nio as kasinchad dinio a mian so viay a abo so pandan amna arava o kavoyan sia do pariparinyen nio.
2 Dawa mayvangon kamo as kapirwa nio a madichayakay, ta dekey dana o saray nio. Ta do kavoyan ko sia am arava makatokatongtong do salapan no Dios o trabaho nio siraya.
3 Naknakmen nio o nirawat nio na a nanawo as kavidin nio a omonot dia. Manehseh kamo do pinaykolangan nio. Ta an di kamo a mayvidi diaken am mawara ako dinio akma so kawara no manakaw a dia tanggal.
4 Amna tayto pa sa o mayhahaw dana dinio do Sardis aya a dia malalapos so ayoayob no mararahet a pariparinyen as machasa sa anti diaken a maylaylay so maydak takwan manamonamo sa do salapan ko.
5 Ta sira o makapanghomis am mangonay sa anti so maydak as entero am pakarohen koava o ngaran da do libro a katolasan da no mian so viay a abo so pandan as kapasinchad ko anti nira do Ama ko kanira no angheles na.
6 Kadngeyen nio sa ya as kawnot nio do vatahen no Espirito no Dios do timtimban sa.’ ”

No mensahe do timban do Filadelfia

7 Vinata na pa diaken, “Maytolas ka pa do pachirawatan
ko a machonong do timban do Filadelfia a makavata sia,
‘Niaya o mensahe na dinio no somnivog aya tinongdo no
Dios. Iya o taydira so paypatolan ni David as iya pa so dia
parin a abdibdisen so iniwangan na anmana no inevan na.
8 Mapanmo ko o trabaho nio. Mapanmo ko ta aran dekey
o ichaparin nio sia am tayto kamo omonot do nanawo ko as
kano katayto nio a mavidin a manganohed diaken, dawa
tinorohan koynio so tiempo kano privilihio a mayserbi
diaken as arava o makapabhes sia ya.
9 As sira o gropo aya ni Satanas a maydaday a makavata
sia o kaJudeo da am parinyen ko sa anti a domogod do
kokod nio tapian mavoya o kainio no ichaddaw ko.
10 As makayamot ta inanohdan nio o niyokoyokoran ko
ninio a makarakoh so pasinsia do pandidiwan am librien
koynio anti do manam aya kagologoloan kano pandidiwan
a ihawahaway so atavo a tawo do mondo aya.
11 Makalo ako a mayvidi, dawa mabdibdis kamoava do
tayto nio naya pamondanan a kakawyoran tapian abo
kadwan a makahap sia o primio nio.
12 As no makapanghomis am parinyen ko a asa do parey
no templo no Dios as komaro pava dia. Patolasen ko anti
sia o ngaran no Dios kano ngaran no kavahayan no Dios a
ngaranan so Vayo a Jerusalem a pagtinyen a yapo do hanyit
as kapatolas ko pa anti sia do manghomis aya o vayo a
ngaran ko.
13 Kadngeyen nio sa ya as kawnot nio dia, ta nia o vatahen
no Espirito no Dios do timtimban sa.’ ”

No mensahe do timban do Laodicea

14 Vinata na pa diaken, “Maytolas ka pa do pachirawatan
ko a machonong do timban do Laodicea as kavata mo sia,
‘Niaya o mensahe na dinio no mayngaran aya so Amen
kano Ichasaray, ta kakawyoran o atavo a vatahen na. Iya o
minamaog so atavo do mando no Dios Ama.
15 Mapanmo ko o trabaho nio. As no kaparin nio am
ara kamoava makohat as kano ara kamoava mahanebneb.
Amna pipiahen ko an oyod kamo na makohat anmana oyod
kamo na mahanebneb.
16 Makayamot ta mangolili kamo am masngen ko naynio
a ihwa.
17 Vatahen nio o kaynakem nio na as kayan dana no atavo
a kaylangan nio as kabo no abo dinio. Ara nioava mapanmo
o kapakasiasi kano kapakangsangsah no kaparin nio. Arava
o aran ango a tanyan nio aran lamit nio as mavota kamo pa.

18 Dawa tayto koynio a iyokoyokod a manadiw diaken so somnivog aya a vohawan tapian kakawyoran o kaynakem nio. Manadiw kamo diaken so maydak a ayoayob tapian di kamo makasnek a abo so onayen. Manadiw kamo pa diaken so itovatova nio so mata nioaya tapian makavoya kamo.
19 No ichaddaw ko am paynananawhen ko sa as kadisiplina ko sira. Dawa pasivogen nio o kapanehseh nio no gatos nio as pawyoren nio o kachita nio so mayanong.
20 As adngeyen nio ta tayto ako a tomawatawag do pantaw. As an sino makadngey so boses ko as kapanyiwang na niaken am somdep ako as kapachihanghang ko sia a koman.
21 As sira o makapanghomis am patangkeren ko anti sira diaken do trono ko akma so nakapachitangked na diaken no Ama ko do trono na do katayoka ko a manghomis.
22 Kadngeyen nio sa ya as kawnot nio dia, ta nia o vatahen no Espirito no Dios do timtimban sa.' "

4

No kadaday so Dios do hanyit

1 Do katayoka na nia am navoya ko pa o asa ka maywang a pantaw do hanyit. As minirwa ko a madngey o boses ori a akmay liak no trompeta a makavata sia diaken, "Tomohos ka dia ta ipavoya ko sa dimo o manam saya a mapaparin."
2 As nyeng ako a akmay mian do hanyit do ipakapamarin no Espirito no Dios. Mian o navoya ko a asa ka trono a yanan no maydisna.
3 As no maydisna aya am komnyay o dangoy na a akmay mapresioso a bato a haspe kano kornalina. Mian pa o rayanyirang a omdivon do trono ori a akmay esmeralda.
4 Do omdivon do trono aya am beinte kwatro a ka trono a paydisnan da no beinte kwatro a ka mangalkem a maylaylay so maydak as kayan no korona da a vohawan.
5 Mian o chidat kano adey a maliak a yapo do manghovok aya a trono. Mian pa o papito a ka omnininyas a soho do salapan no trono aya a nia so kavoyan so papito a ka espirito no Dios.
6 As do salapan no trono aya am akmay taaw a salamin as akmay kristal so kalilinis.

Mian pa sa o apat a ka inamaog do omdivon do trono aya as napno sa ya no mata do salapan kan do dichoran da.

7 No asa do inamaog saya am akmay leon as no asa am akmay baka. No ichatatdo dawri am akmay tawo o dangoy na. No ichapat daw am akmay kangkang a fermi a somayasayap.

8 Sira o apat aya am tayenem sa so papanid as napno sa
no mata as arava o di da mavoya do omdivon do trono ori.
As do kararaw kano kaheahep am omhes sava a makakanta
a omdaday so mian aya do trono a makavata sia,
"Masanto, masanto, masanto o Apo ta Dios a makapa-
marin do atavo. Iya o Dios a nakayapo do sitnanan na,
sichangoriaw kan do manam a tiempo!"
9 As do kayan da no apat aya a makakanta so idaday,
ipamato kano ipamahemahes da do maydisna do trono aya
a iya so maviay a abo so pandan,
10 am domogod sa as kakheb da no beinte kwatro saya
ka mangalkem do salapan aya no manghovok a trono.
Dadayen da o Dios a maviay a abo so pandan. As no korona
da sirawri am pinakaro da a pangayen do salapan no trono
naya as kakanta da sia,
11 "Apo namen a Dios, imo o mayanong a makarawat
so onor kano ipakapamarin kano kanianib dimo, takwan
imo o minamaog so atavo as kan do inolay mo am
inamaog mo sa as katoroh mo dira so viay."

5

No nihon a papil kano Karnero aya no Dios

1 Navoya ko pa o asa ka papil a nihon a mian do wanan
a tanoro no mian ori do trono. As no papil awri am yanan
no tolas a mayviviit as mian o papito ka selyo na tapian di
kaywangan.
2 Kwanasaw am navoya ko o asa ka mayet a anghel
a maliak a tomawatawag nia, "Sino mian so anohed a
mapakaro so selyo naya as kano omiwang do nihon aya a
papil."
3 Amna arava do hanyit kan do tana aran dira do irahem
no tana aya o aran asa a makaparin a omiwang do nihon
aya a papil as kano maparin a omlir sia.
4 Dawa tomnanyis ako do kangsah ko nia o kabo ori no
makaparin a omiwang sia as kano omlir sia.
5 Amna vinata na diaken no asa ori dira do mangalkem
sirawri, "Mangsah kava, ta no tawagan aya so Leon a
yapo do familia ni Juda as tayabo ni David as iya so
nakapanghomis o makaparin a mapakaro sia o selyo ori as
kaywang na dia o nihon ori a papil."
6 Do katayoka na nia am navoya ko o asa ka dekey a
Karnero a maytetnek do paytaywawan da no mangalkem
sirawri kano trono ori a paypadivonan no apat a ka
inamaog no Dios. Navoya ko pa o raharahan no nakadiman
sia do nakarahan. Mian o papito a ka olong na kano papito

a ka mata na. No inmonmoan na nia am no kaparin no papito a ka espirito no Dios a tovoyen no Dios do atavo a parte no mondo aya.

7 Nangay o Karnero aya a omahap so nihon aya a papil do wanan no mian ori a maydisna do trono ori.

8 Do kangay naya a omahap sia am domnogod sa do salapan naya o apat sirawri a ka inamaog no Dios a omdivon do trono ori as kanira no beinte kwatro sawri a ka mangalkem. Mayponged sa ya no patogtogen da a arpa kano vohawan a madokong a kapnoan no insenso. No inmonmoan no insenso aya am no dasal da sa no tawotawo sa no Dios.

9 As kakanta da sia o vayo aya a kanta,

"Imo o mian so anohed a omahap so nihon aya a papil
kano mapakaro so selyo na, takwan nidiman daymo as no
mismo mo a raya o inadidi mo sira so tawotawo tapian
mayvadiw sa a dira no Dios a yapo do atavo a tribo, chirin,
kavahayan kano nasion do mondo aya,

10 as katayto mo minparin sira a asa ka paypatolan no
mayserbi do Dios a akma sira so papali as sira pa anti o
maypatol do mondo aya."

11 Do kapirwa ko a tomidib dia am nakadngey ako so boses da no oyod a aro a makakanta. Kavidangan sava o karoaro da no angheles a maypadivon do trono ori kan do yanan da no apat sawri a ka inamaog no Dios kanira no mangalkem sirawri.

12 As no kantahen daya so oyod a maliak am,

"No dekey aya a Karnero a nidiman o mayanong
a makarawat so ipakapamarin, kaynakman, kasolivan
kano ayet as kaiya no voyvoh a mayanong a anianiven,
pamatohen kano dadayen!"

13 As nadngey ko pa sa o atavo a inamaog no Dios do hanyit, do tana kan do irahem no tana aya kan do taaw a makavata sia,

"No mian aya do trono kano Karnero aya o dadayen,
anianiven kano pamatohen as makarawat so ipakapa-
marin a abo so pandan!"

14 Tominbay sa o apat sirawri a inamaog no Dios a makavata sia, "Amen!" as kadogod da no mangalkem sawri a omanianib sira.

6

No nakapakaro so selyo no nihon a papil

1 As navoya ko o kapakaro sia no Karnero aya o manoma ori selyo no nihon aya a papil. Nadngey ko o asa dira do

apat sawri a inamaog no Dios a omdivon do trono ori a
akmay adey so kaliliak do kavata na sia, “Tomwaw ka na!”
2 Do katidib kori dia am navoya ko o asa ka maydak
a kabayo a yanan no mangabayo a mamondan so pana
a serbien do arap. Tinorohan sia so korona as nangay a
omhomis so atavo a kalaban na.
3 Do kapakaro na sia o ichadadwa no selyo no nihon aya
a papil am nadngey ko o ichadadwa dawri no apat saw a
inamaog no Dios a makavata sia, “Tomwaw ka na!”
4 As navoya ko o asa ka kabayo a akmay raya so
kavayavaya. As no mangabayo ori am tinorohan so
ipakapamarin a mapasitnan so arap do mondo aya tapian
dimanen da no tawotawo o kadwan dira. Mian pa o asa ka
oyod a rakoh a espada a tinoroh sia.
5 As do nakapakaro na sia o ichatdo na selyo no nihon
aya a papil am vinata no ichatdo dawri no inamaog no
Dios, “Tomwaw ka na!” As navoya ko o asa ka kabayo a
mavaheng as no mangabayo ori am mian o panovolan a
pondanan na.
6 As nadngey ko o asa ka liak a akmay yapo do yanan da
no apat sawri a ka inamaog a makavata sia do mangabayo
aya, “Maychapteng anti diaya, ta no maho no asa ka tawo
do asa karaw am manawob ava anti a ipanadiw so kanen
na. As no di sa taywara kaylangan a akma so haneng kano
palek am maypaynyen sava anti.”
7 As pinakaro na o ichapat no selyo no nihon aya papil as
vinata no ichapat dawri do inamaog ori no Dios, “Tomwaw
ka na!”
8 As do katidib kori dia am mian o asa ka maporaw a
kabayo as no mangabayo ori am mayngaran so Kadimanan
as kawnot dia no ngaranan daw so Hades. Tinorohan
sa so ipakapamarin a omdiman so kakapat no tawotawo
do mondo aya no arap, apteng, ganit kano matatarek a
mangamomo a vinyay.
9 As do nakapakaro na sia no Karnero aya o ichadadima
no selyo no nihon aya a papil am mian o navoya ko a altar
as do panayahboan na am sira o pahapahad da no nidiman
a makayamot do nakavidin da mapawnonong so chirin no
Dios.
10 Tomnawatawag sa a makavata sia, “Apo namen a
makapamarin so atavo! Imo o masanto kano voyvoh a
kakawyoran a Dios. An mango paro pa o kakastigo mo dira
do tawotawo do mondo aya as kapamahes mo niamen do
nakadiman da diamen.”
11 As tinorohan sa ya so mayponged dira a maydak a
laylay as kavata sia dira o kapanaya da so dekey dana

tiempo a manda do kapaytavo da pa a madiman no rarayay da saw a pachirawatan no Dios a dimanen a makayamot do kapawyod da a mapawnonong so chirin no Dios.

12 As nitalamad ko o mayngaran aya so Karnero a ompakaro so ichanem no selyo no nihon aya a papil. Nyeng a mian o mayet a nini as kapaypakoriap no araw as kapayvadiw na a mavaheng a akmay mavaheng a lamit no nakadimadimanan as aran no vohan am naysari as kapayvadiw na akmay raya so kavayavaya.

13 Sira o vitohen am gomintos sa do tana aya akma so kavolas no asi no kayo an mian o anyin.

14 As no tohos aya am nahon a akmay papil as kanyeng na mabo. As do kayet no nini aya am naychaphaphas o tokotokon as sira o isla am naychabdibdis sa.

15 As sira o patopatol do mondo aya, mangato so anongen do gobierno, maynakem, apopohen no sinjalo, sira o maheyet, sira o pachirawatan kano apohen kano atavo a tawo am nangay sa tomayo do achachip kano rarakoh sa a bato do katokotokonan.

16 As tinawatawagan da sa o tokon a omadpid sira. “Magagtos kamo diamen as katayo nio niamen do mata no tayto aya a maydisna do trono aya as kano soli no Karnero aya.

17 Ta nawara dana o kapangastigo no Dios as arava o makawtap do akmaya sia kastigo,” kon da.

7

No 144,000 a pinangayan so marka no Dios

1 Katayoka na nia am nakavoya ako so apat a ka angheles a maytetnek do apat a ka logar a pakayapoan no salawsaw. Sira o taylogar sia o kapabhes so salawsaw a yapo do kadpidan, valogan, kavayatan kan do kaydawran tapian abo o salawsaw a omviviot do tana kan taaw kan do aran ango a kayo.

2 Navoya ko o asa ka matarek a anghel a yapo do dadan no araw as mian sia o panmarka no maviay aya a Dios. Vinata na so maliak dira do apat siraya a ka angheles a tinorohan no Dios so ipakapamarin a manrarayaw do tana kano taaw,

3 “Todotodohen nioava o tana, taaw kano kakayoan a manda do katayoka namen a mapangay so marka no Dios do moyin da no pachirawatan saya no Dios.”

4 As nivahey da diaken o ka asa yatos kano apat a poho kano apat a livo (144,000) no vidang da no pinangayan aya so marka no Dios. Yapo sa ya do maday do tayatayabo no dose a ka anak ni Israel.

5 Maday do dose saya a ka anak ni Israel am mian o
taydodose a livo a tayatayabo da. As nia sa o dose saya
a ka tayatayabo ni Israel: Juda, Ruben, Gad,
6 Aser, Naftali, Manases,
7 Simeon, Levi, Isacar,
8 Zebulon, Jose, Benjamin.

No tawotawo sa no Dios a yapo do atavo a kavahayan kano chirin

9 Do katayoka na nia am navoya ko sa o oyod a aro a
tawo a dia vidangi so karoaro a yapo do atavo a kavahayan,
nasion, tribo kano chirin do mondo aya. Maytetnek sa
do salapan no trono aya kano mayngaran ori so Karnero.
Nakamaydak sa ya so onayen as mayponged sa no pon-
danan da a vohong no palma a serbien da do kadaday da
so Dios,
10 as oyod a maliak o boses da a makavata sia, "Dadayen o
Dios a tayto do trono na as kano mayngaran aya so Karnero
a sira so pakayapoan no kalibrian ta!"
11 Atavo sa o angheles sirawri am maychatnetnek sa a
maypadivon dira do beinte kwatro sawri ka mangalkem
kano apat saw a tori a maypadivon do trono ori. As
domnogod sa atavo do salapan no trono ori a omanianib
so Dios
12 a makavata sia, "Amen! Mayanong do Dios o kadaday
sia, kanianib, kapamato kano kapamahemahes sia. Dira
na o kasolivan, ipakapamarin do atavo kano ayet a abo so
pandan! Amen!"
13 As inahes na diaken no asa ori dira do mangalkem saw,
"Mapanmo mo an sango sa as kano dino pakayapoan da no
aro saya a maydak so laylay?"
14 "Imo o makapanmo sia as yaken ava," kon ko. Vinata
na diaken, "Niaya sa o tawotawo a nanahan do oyod a
maymetmet a pandidiwan. Sira o minlinis so lamit da do
raya no Karnero aya.
15 Dawa tayto dana sa do salapan no trono no Dios a
mayserbi sia a kararaw kan kaheahep do templo naya. No
maydisna aya do trono aya o machonong dira ta fermi anti
a machasa dira.
16 Mirwa pa sava anti a mapteng kano mawaw. Kako-
hatan pa sava anti no araw as maytrabaho pa sava so
ipaynalengdeng da.
17 Makatongtong ya takwan no Karnero aya a mian do
trono aya o pastor da. Pawnoten na sa anti do tombod sa
danom a tomoroh so viay. As pakarohen na anti no Dios o
atavo sa a pakayapoan no katanyis da," kwana diaken.

8

No nakapakaro sia no Karnero o ichapito no selyo

1 As do nakapakaro sia no Karnero aya o ichapito nawri
no selyo am nyeng a mayselensio do hanyit do masngen a
kara no asa kawras.
2 Mian sa o navoya ko a papito a ka angheles a fermi
a maytetnek do salapan no Dios as tinorohan da sa ya so
mayponged dira a trompeta.
3 Mian o asa ka anghel a mian so vohawan a pahengayan
so insenso a nangay a maytetnek do salapan no altar
ori. Tinorohan o anghel aya so oyod a rakoh a insenso a
balbalen na do vohawan aya a altar do salapan no trono a
pachivanan no atavo a dasal no tawotawo no Dios.
4 As nachivan do dasal da no tawotawo sa no Dios o ahob
aya no insenso a yapo do tanoro no anghel ori a maytetnek
do salapan no Dios.
5 As inahap no anghel aya o vohawan ori a pahengayan
so insenso as kapangay na dia so inmaya a yapo do altar ori
as kapagagtos na sia do tana aya. As nanyeng a mayedey,
maychichidat, mayninini as kano kadwan pa a liak.

No nakalop no angheles do anem a ka trompeta

6 As nahanda sa o papito saya a angheles do kalop da do
trompeta da saya.
7 Nilopan no manoma ori a anghel o trompeta naw as
nanyeng a matimoy no yelo as kayan no maysagel a apoy
kano raya. Natemtem o kakatdo no parte no mondo aya.
Natemtem o kakatdo no atavo a kayokayo as katemtem na
pa no atavo a dibobot.
8 As do nakalop na dia no omonot aya a anghel o trompeta
naw am mian o nagagtos do taaw a akmay omnininyas a
rakoh a tokon.
9 Nayvadiw a raya o kakatdo no parte no taaw as nadiman
o kakatdo no atavo a maviay do taaw as kararayaw no
kakatdo no vidang no atavo a bapor do taaw.
10 As do nakalop na dia no ichatdo aya no anghel o
trompeta nawri am mian o nagagtos a yapo do tohos a oyod
a rakoh a vitohen. Omnininyas ya a akmay soho as nagagtos
do kakatdo no atavo a omoyog a danom kano yanan no
tombod a danom do mondo aya.
11 No ngaran no vitohen aya am Makpad as nayvadiw a
makpad o kakatdo no parte no danom do tana aya as oyod
sa aro o nadiman a tawo do nakaynom da so binino aya a
danom.
12 As do nakalop na dia no ichapat ori a anghel o trompeta
nawri am nyeng a naypakoriap o araw, vohan kano vitohen

sa. Kakatdo no kakniaknyay da o pinaypakoriapan da as
arava o sehdang no araw do apat a kawras as alit no kabo
na no maririal an mahep do sinahad no apat a kawras.
13 Do katayoka na nia am nakavoya ako so kangkang
do tohos a mangyangyaw nia, “Ay so kapangamomo no
maparin anti dira do mian do tana aya an manglop pa sa
do trompeta da o tatdo pa saya a ka anghel!”

9

1 Do nakalop na dia no ichadadima dawri no anghel
o trompeta nawri am nakavoya ako so asa ka anghel a
tawagan so vitohen a yapo do tohos a tinorohan sia so
ipanyiwang do kadi ori a di machispang so kararahem.
2 Iniwangan na o kadi aya as nyeng a mian o ahob a
akmay ahob no rakoh a timan. Arava o mavoya do tana
aya as kasari no kavoyan so araw.
3 Naychatotwaw sa o rarakoh a kavaga do ahob ori as
kangay da do mondo aya. Tinorohan sa so kapanonyit da a
akmay anopit so kaynyenyen.
4 Nayokoyokod sa ya do kadi da tomodotodoan so
kakayoan, kadibobotan kano aran ango a mohamoha asna
no pakasisien da sa am sira o tawotawo a abo so marka no
Dios do moyin da.
5 No kavaga siraya am pinalogaran sa a mapakasiasi so
tawotawo do mondo aya do sinahad no dadima ka vohan
asna katadkan no kadiman sira. No kaynyenyen no sonyit
daya am akma so madidiw an sonyiten no anopit.
6 Do dadima aya a ka vohan a kaparin na nia am oyod
anti a ichahoho no tawo o kadiman da as kano chitahen da
anti o kadimanan da amna madiman sava anti.
7 No kavaga saya am akma say kabayo a iyangay do arap.
Mian do oho da o akmay korona a vohawan as no dangoy
da am akmay dangoy no tawo.
8 No book da am akmay book no mavakes as no nyipen
da am akmay nyipen no leon.
9 No kalangangan da am kataloban no laylay do arap a
vahayang. No liak no panid da am akmay liak no aro a
sakayan do arap a gorogoren no kabayo a mangalisto a
mangay do laban.
10 No ipos da am akmay ipos no anopit a maynyen so
panonyitan as niaya o yanan no ipakapamarin daya a
mapakasiasi so tawotawo do sinahad no dadima a ka vohan.
11 No patol da niaya am no anghel no kadi aya a di
machispang so kararahem. No ngaran naya no patol aya
am Abaddon do chirin da no Hebreo as do chirin a Griego
am Apolyon. (No inmonmoan na nia am Manrarayaw.)

12 Nakarahan o manoma aya a mangamomo a mapaparin
as tayto pa o dadwa a omonot.
13 As do kapanglop no ichanem aya no anghel so trompeta
naya am nadngey ko o boses a yapo do apat a ka aroywan
no vohawan aya a altar a mian do salapan no Dios,
14 a makavata sia do anghel aya, “Pavolawen mo sa o apat
sawri a ka mararahet a angheles a makedked do masngen
do rakoh aya omoyog a danom do Eufrates.”
15 As pinavolaw na sa o apat saya ka angheles tapian
dimanen da o kakatdo no tawotawo do mondo aya. Niaya o
parinyen da do niaya awan, vohan kano oras a nipreparan
so apat saya a angheles.
16 As mian sa o nachivan dira a sinjalo a mangabayo. As
vinahey diaken o vidang da no sinjalo saya a mangabayo
am dos sientos milion (200,000,000).
17 Niaya o kavoyan ko sa so kabayo saya kano mangabayo
saya a mian so onayen do kalangangan a laylay do arap.
No kolor no onayen daya am akmay kolor no apoy, akmay
sapiro a asol, kano akmay asopre a maynyohama. No
oho da no kabayo saya am akmay oho no leon as mian o
tomwaw do vivi da a omnininyas a apoy kano ahob kano
asopre.
18 No tatdo saya a ipakapamarin no apoy kano ahob kano
asopre o mindiman so kakatdo no tawotawo do mondo aya.
19 No ipakapamarin daya no kabayo saya am no yapo do
vivi da kano ipos da. No ipos daya am akmay boday a mian
so oho. Niaya o serbien da a mapakasiasi so tawotawo.
20 As sira o navidin pa maviay do tawotawo do karahan
no pariparinyen daya no kabayo siraya am nanehseh sava
do gatogatos da. Nibhes dava kano tinadichokoran dava o
kanianib da sa so demonio kano diosdiosan a pinarin no
tanoro da do vohawan, polak, tanso, bato kano kayo a nia
sa so di makavoya, di makadngey kano di makayam.
21 As aran no pariparinyen da saya a kapandiman so
tawotawo, kapachanito, kapanakaw kano kapamarin so
malalapos a parinyen do mahahakay kano mavavakes am
pinanehseh dava.

10

No anghel a mian so dekey a nihon a papil

1 As nakavoya ako so asa pa ka mayet a anghel a gomtin
a yapo do hanyit. Kapongosan sia no demdem as mian o
rayanyirang do oho na. Komnyay o dangoy naw akmay
araw as no dadwa ka padang na am akmay maytangked
a omnininyas a apoy.

2 Mian o pondanan na a dekey a papil a mian so
raharahan no nakahon sia. Pinatakad no anghel aya o
wanan no kokod na do taaw as no viit naw am pinatakad
na do tana.
3 Nangyaw so oyod a maliak as no boses naya am akmay
boses no somoli a leon as do nakapangyaw naw am tinbay
sia no liak no papito ka adey.
4 Do katayoka no adey saya am isitnan ko a patolasen o
inmonmoan daw amna mian o boses a yapo do hanyit a
makavata sia, "Patolasen moava as ividin mo a sekreto o
inmonmoan no papito aya ka adey."
5 As kwanasaw am no anghel aya a navoya ko a mapangay
so mayviit a kokod na do taaw kano tana am pinato na o
wanan no tanoro na a tomongdo so hanyit,
6 as kapayavay na do ngaran no Dios aya a maviay a
abo so pandan as minamaog so tohos, tana kano taaw
as kano atavo a miniminyan da. Niaya o vinata naya,
"Maparonoron pava o tiempo,
7 ta an kapanglop na so trompeta no ichapito daya no
angheles saya am patongtongen no Dios o masekreto aya
a plano na a akma so pinapanmo na dira do pachirawatan
na sa a profeta kaychowa."
8 As do katayoka na nia am vinata na diaken no boses awri
a yapo do hanyit, "Mangay ka do anghel aya a maytetnek
do taaw kan do tana as kahap mo sia o nivolay aya a papil
a pondanan na."
9 Dawa nangay ako do anghel aya as kahes ko nia o dekey
aya papil. Vinata na diaken, "Hapen mo as kakan mo sia.
Oyod anti a masdep do katahaman mo sia ta akmay asokar
pero ichaynyen na anti no vodek mo."
10 Inahap ko do tanoro naya o papil aya as kakan ko
sia. Oyod sawen ta akmay asokar so kawnawnas amna
kapakarapit na do vodek ko am chinaynyen na.
11 Katayoka na nia am vinata na diaken, "Kaylangan
o kapawnonong mo pa sia o chirin no Dios a komapet
do manam sa a mapaparin dira do aro a manyokoyokod
kano tawotawo do matatarek a nasiones, kavahayan kano
chirin."

11

No dadwa sa pachirawatan no Dios

1 As tinorohan na yaken so ipanenpang a kayo a akmay
tokod as kavata na sia diaken, "Iyangay mo a adpangan o
templo aya no Dios kano altar aya a sakrifisioan so idaday
sia as kavidang mo dira do tayto aya omanianib so Dios daw.

2 Asna adpangan mo pava o hawa naya no templo aya
takwan niaya am tinoroh dira a paynolayan da no di
makasinchad so Dios. Iyangay da anti a paynolayan o
kavahayan aya no Dios anmana no Jerusalem do sinahad
no apat a poho kano dadwa a ka vohan (42).
3 As mian sa anti o dadwa ka pachirawatan ko a mang-
onay so onayen no nakadimadimanan a mapawnonong so
ichahoho ko do sinahad no asa livo, dadwa yatos kano anem
a poho a karaw (1,260).”

4 No dadwa saya a pachirawatan no Dios am sira o
abnekan kaychowa so dadwa a ka kayo no olivo kano
dadwa ka relaken do salapan no Dios a Apo no tana aya.
5 As an mian o makey a omtetek dira am mian o apoy a
tomwaw do vivi da a omtemtem so atavo a kalaban da as
sigorado o kadiman da no atavo a omtetek dira.
6 Mian anti o ipakapamarin da a mapavawa so katimoy na
a manda do kakavos no parinyen daya a kapawnonong so
chirin no Dios. Mian pa dira o ipakapamarin a mapayvadiw
so danodanom a raya as maparin da pa o mapakasiasi so
tawo no ganit, apteng anmana aran ango an kakey da nia.

7 As an katayoka no tiempo aya a kapawnonong da so
ichahoho no Dios am maytotwaw anti o mangamomo aya
vinyay a yapo do di aya a machispang so kararahem a
kadi as kalaban na sira. Mahomis sa anti o dadwa aya as
kadiman na sira.
8 As no karakohan da saya am mavidin anti do rarahan no
rakoh aya a kavahayan. Diaya pa a kavahayan o pinapaskan
da so Apo ta do kros as ngaranan da ya so Sodoma anmana
Egipto a nia so kapanmoan so kaparin no kavahayan aya.
9 Piahen da sava anti a ivovon o karakohan daya as do
tatdo karaw kano kara am talamaren sa anti no matatarek
a tawo a yapo do atavo a kavahayan, tribo, nasiones kano
chirin.
10 Oyod da anti ichakonswelo no tawotawo do mondo aya
o nakadiman daya no dadwa saya ka pachirawatan no Dios
as mamista sa anti as katoroh da so regalo do kadwan dira.
No icharakoh aya no konswelo da am takwan oyod a aro o
pinakasisian da a yapo do dadwa siraya a profeta.
11 Amna do karahan no tatdo kano kara no araw am
pinirwa sa no Dios a viayen as kapayvangon da. As oyod
sa naychaknin kano namo o nakavoya sira.
12 As mian o asa ka maliak a boses a yapo do hanyit a
madngey da a makavata sia dira, “Tomohos kamo dia!” As
do kavoyan da sia no atavo a omlaban sira am tomnohos sa
a mangay do hanyit do asa ka demdem.

13 Katayoka na nia am naychehat a mian o mayet a nini as
no kasapoho no vahavahay do kavahayan ori am nararayaw
as mian o nadiman a pito a livo (7,000) a ka tawo. As sira o
maviay pa do kavahayan ori am oyod sa namo as kasitnan
da a omdaday so Dios aya a mian do hanyit.
14 Tayoka dana o ichadadwa naya no mangamomo a
mapaparin as masngen dana o ichatdo naya.

No nakalop dia no anghel o ichapito a trompeta

15 As do kalop dia no ichapapito dawri no anghel o
trompeta nawri am mian sa o maliak a boses a yapo do
hanyit a makavata sia, "No paypatolan no mondo aya am
dira narana a makayapo sichangoriaw no Apo ta a Dios kani
Cristo a tinongdo na a maypatol, as maypatol dana anti so
abo dana so pandan."
16 As sira o beinte kwatro saw a mangalkem a maydisna
do mayponged ori dira a trono do salapan no Dios am
domnogod sa as kakheb da a omanianib so Dios
17 a makavata sia,

"Dios a makapamarin so atavo sichangoriaw kano
nakayapo do sitnanan na. Pamahmahsan namen imo
takwan tayto mo sinerbi o ipakapamarin mo as kasitnan
mo na a maypatol.

18 Tayto daranaymo a nayendes a ichaket no tawo saya
a di makasinchad dimo amna nawara dana o kapangastigo
mo do di nanganohed dimo. Nawara dana o tiempo no
kahosga mo dira do nadiman. Tiempo dana no katoroh mo
nia o primio da no pachirawatan mo a sira so profeta kanira
no pinidi mo sa a tawotawo mo a sira so sominchad dimo,
malit o mato kano mahbo. Tiempo dana no kavahes mo
dira do minrarayaw kano minparahet so mondo aya!"
19 As chinaywangan o templo no Dios do hanyit as mian do
irahem na o mavoya a asa ka vohawan a lakasan a yanan
no pinatolasan so promisa no Dios do kamanganakan na
sa. Naychichidat kano nayedey so oyod a maliak as kayan
pa no madngey a matatarek a liak as kapayninini na kano
katimoy na so mawyas no yelo.

12

No asa ka mavakes kano dragon

1 Katayoka na nia am mian sa o makakniknin a mapa-
parin do tohos a nia sa so mian so inmonmoan do manam
a mapaparin. Mian o asa ka mavakes do pamanitoan no
vohan as mian o korona na a yanan no dose ka vitohen
as oyod a maknyay o ayoayob na, ta akmay araw so
kakniaknyay.

2 Masngen dana ya a makawara as oyod a maliak o
katanyis na yamot do karakoh no didiwen na.
3 Mian pa o asa ka makakniknin a navoya do tohos.
Tominwaw o asa ka rakoh a dragon. Mavaya o kolor na
as kayan no papito a ka oho na kano asapoho a ka olong
na. Mayponged o oho na saya no korona.
4 Pinavoyas na o kakatdo no atavo a vitohen do hanyit
no ipos nawri as kapagagtos na sira atavo do tana aya.
Katayoka na nia am nangay o dragon aya do masngen do
kokod ori no mavakes ori tapian an kawara no anak nawri
am kanen na.
5 Nakawara o mavakes aya so mahakay as nyeng da
iyangay o metdeh aya do Dios do trono na as no metdeh
aya o natongdo a maypatol do atavo a kavahayan a oyod a
rakoh so ipakapamarin.
6 No mavakes aya am komnaro as kangay na tomayo
do desierto a nia so niprepara no Dios a yanan na tapian
kawnongan sia do sinahad no asa livo, dadwa yatos kano
anem a poho karaw (1,260).
7 Karahan na nia am mian o arap do hanyit. No máto
dana anghel a si Miguel kanira no rarayay na a angheles
am nachilaban sa do dragon aya kanira no angheles na.
8 Nahomis o dragon aya kanira no angheles na as
pinakaro sa atavo do hanyit,
9 as kapoha nira do tana aya. No dragon aya o boday
ori kaychowa do Eden a mayngaran so Diyablo anmana
Satanas a iya so omloko so tawotawo do mondo aya.
10 Nadngey ko o asa ka maliak a boses a yapo do
hanyit a makavata sia, “Nawara dana o kalibrian a yapo
do Dios. Pinavoya narana o ipakapamarin na a asa ka
patol. Pinavoya narana ni Cristo aya o anongen na a
manyokoyokod, ta pinakaro dana do hanyit o maparahet as
omakosa sira do Dios do kararaw kan kaheahep o kakakteh
ta sa a nanganohed di Jesus.
11 Amna nihomis da sia no kakakteh ta saya a yamot do
raya no Karnero aya as kano nakangdet da a mapapanmo
nia o kakawyoran aya as kadi da minbayoan dia o viay da
a itoroh do Dios a aran do kadimanan.
12 Makasoyot kamo atavo a mian dana do hanyit! Asna
katadkan nio a mian do tana as kan do taaw, ta so
kapakamomo no mapaparin dinio! Ta inio anti o angayan
no soli aya ni Satanas do kapanmo na sia o kadekey dana
no tiempo naya a mamariparin so marahet.”
13 As do nakapanmo sia no dragon aya o nakapoha na do
tana aya am no mavakes aya a ina no metdeh ori a mahakay
o pinangayan na so soli na.

14 Amna tinorohan o mavakes aya so dadwa ka panid
no rakoh a kangkang tapian makasayap sia a mangay do
desierto a niprepara ori a logar a daman sia do sinahad no
tatdo kano kara no awan tapian di marapit no boday aya.
15 Yamot do kadi na adasan sia no dragon aya am nihwa
na o rakoh a danom a akmay ayo tapian iliod o mavakes
aya.
16 Amna nayvaka o tana a angayan no danom aya a yapo
do dragon aya as nalibri o mavakes aya.
17 Do kaoyod na somoli no dragon aya no mavakes aya
as kadi na makahapan sia amna sira o tayatayabo na sa no
mavakes aya o sinitnan na arapen. Nia sa tawo o omonot
do mando no Dios a mavidin a mapapanmo no kakawyoran
a yapo di Jesus.
18 Kwanasaw am nangay do kanayan o dragon aya* as
kapaytetnek na daw.

13

No dadwa sa ka mangamomo a vinyay

1 As navoya ko o oyod a mangamomo a vinyay a tomwaw
a yapo do taaw a papito so oho kano asapoho so olong. Mian
o korona no maday do olong naw as maday do oho nawri
am mian o nakatolas a ngaran a mapamarahet so Dios.
2 Akmay tigre o mangamomo aya vinyay. No kokod na am
matavatava kano mayeyet kano kokod no leon* as no vivi
na am akmay vivi no leon. Tinoroh no dragon aya dia o
ipakapamarin, trono kano payanongan na do mondo aya.
3 Mian o rakoh a kolad no asa do oho naya a maparin
na ichadiman amna chinadiman nava. Rakoh o nakapay-
chaknin da nia no atavo a tawo do mondo aya o natova aya
rawa na as inonotan da ya,
4 as kanianib da so dragon aya a iya so mintoroh so
ipakapamarin na do vinyay aya. Inanianib da pa o vinyay
aya a makavata sia, "Sino paro pa o makakma sia as kano
sino paro o makaparin a omlaban sia."
5 Tinorohan o vinyay aya so apat a poho kano dadwa ka
vohan (42) a kayan no ipakapamarin na do mondo aya kano
kaparin na so makapamato so karakohan na as katek na no
Dios,
6 do kapaychirichirin na so matatarek a machikontra do
Dios, hanyit kano atavo a tawotawo a mian do hanyit.
7 Pinya pa no Dios o kaparin na so omlaban as kahomis na
sira so tawotawo no Dios as kayan pa no ipakapamarin na

* **12:18 12:18** *Anmana:* nangay ako do kanayan. * **13:2 13:2** *Do Griego:* bear.

a manyokoyokod do atavo a kavahayan, tribo, chirin kano nasion no mondo aya.

8 Anianiven da anti sia no tawotawo a maviay pa do mondo aya katadkan da no nakatolas so ngaran do libro no mian so viay a abo so pandan. No libro aya am pinatolas ya manam pa kano nakamaog no mondo aya a nia so dira no Karnero aya a nidiman kaychowa.

9 Kadngeyen nio ya as kaintindi nio so inmonmoan na:

10 An sino o natongdo a makalaboso am makalaboso anti.
As an sino natongdo a dimanen no espada† am dimanen anti no espada. Dawa kaylangan o kapakahni so saray no tawotawo no Dios kano kapakangdet do aran ango a mapaparin.

11 Mian pa o navoya ko a asa ka mangamomo a vinyay a naytotwaw a yapo do irahem no tana aya. Mian o dadwa ka olong na akmay olong no karnero pero no liak na am akmay liak no dragon ori.

12 Sinerbi na o ipakapamarin no nanma aya a tominwaw a vinyay a ipamato na sia. Pinosposan na sa atavo o tawo aya a omanib so nanma aya kania tomwaw a mian so rakoh a kolad do oho.

13 Mian sa o makakniknin a pariparinyen na akma so kapagtin so apoy a yapo do hanyit do kavoyan sia no aro a tawo.

14 Naloko na o atavo a tawo no matatarek sa a makakniknin a pinya sia a pariparinyen na do salapan aya no nanma aya a vinyay. Naloko na sa as karara na sira a mamarin so rebolto a asa ka onor kano anib do nanma aya vinyay a napia do rakoh a rawa na no espada.

15 As pinya pa no Dios o minonot aya a vinyay a mian so ipakapamarin a omviay so estatwa aya tapian makapayliliak as kaparin na omdiman so atavo a tawo a maskeh a omanib sia.

16 As pinosposan no vinyay aya o atavo a tawo a markan do moyin anmana do mangwanan a tanoro da a pachangayan da no mangato a tawo anmana sira o abo so anongen, sira o maynakem kano makasiasi as kano machitangdan kanira no apohen.

17 As arava o makapanadiw anmana makapaydakaw so aran ango an abo sia o marka aya no vinyay aya a nawri so nomero a ngaran na.

18 Kaylangan o rakoh a kasolivan tapian maintindi o inmonmoan no nomero aya. Ta no ngaran no vinyay aya am ngaran ya no asa ka tawo. No nomero aya am 666.

---

† **13:10 13:10** *Anmana:* an sino o mandiman no espada am dimanen pa anti no espada.

14

No Karnero aya no Dios kano 144,000 saya

1 As navoya ko o Karnero aya a maytetnek do tokon aya
a ngaranan so Sion as mian sa o rarayay na a 144,000 a ka
tawo. Nakatolas o ngaran no Karnero aya kano Ama na do
moyin da atavo.
2 As kadngey ko sia o liak a yapo do hanyit a akmay
komayasakas a danom a gomtos do kakarangan as akma
so kaliliak no adey. No liak aya am akmay karaparapan da
no togtog no aro a arpa.
3 As no tawotawo saya am nakanta pa sa ya so vayo
a kanta do salapan aya no trono aya kano apat saw ka
maypadivon daw as kano beinte kwatro saw ka mangalkem.
Arava o maparin a omkanta so kanta dawri an dia voyvoh
sa o 144,000 saya a inadidi do tana aya.
4 Sira ya am mahahakay sa a entero pa dia tomnodo so
mavavakes. Inadidi sa ya a yapo dira do tawotawo do
mondo aya as sira o manoma a parawaten do Dios kano
dira na no Karnero aya. Onotan da o Karnero aya an dino
pangwanan na.
5 As arava o nakapaydaday da as kano arava o paroan
sira.

No pinapanmo da no tatdo sa ka angheles

6 Katayoka na nia am nakavoya ako so matarek a anghel a
somayasayap do tohos a mapapanmo nia o di aya abdibdis
a Evanghelio dira do atavo a tawotawo do mondo aya, do
atavo a kavahayan, tribo, chirin kano nasion.
7 Oyod a maliak o kavata na sia, “Anohdan nio o Dios as
kadaday nio sia ta nawara dana o araw no kapanhosga na.
Anianiven nio sia ta iya o minamaog so tohos kano tana, no
taaw kano atboran sa no danom.”
8 Mian pa o navoya ko a asa ka anghel a minonot a
makavata sia, “Nararayaw dana! Nararayaw dana o rakoh
a kavahayan no Babilonia a niaya so minpawnot sia o
tawotawo a mamarin so malalapos a pariparinyen as kano
kanianib so matatarek a diosdiosan.”
9 As mian pa o minonot a ichatdo da no angheles as naliak
a mapapanmo nia, “An sino o omanianib so mangamomo
aya vinyay kano estatwa naya as kano makarawat so marka
naya do tanoro anmana moyin na,
10 am makarawat so kastigo no soli no Dios. Nia am
parawaten no Dios a abo so aran dekey a kasi nira.
Mandidiw sa anti so oyod a maymetmet do apoy kano
asopre do kavoyan sia no Karnero aya kanira no angheles
no Dios.

11 As no ahob a yapo do apoy aya am omhes ava anti a abo
so pandan. Maraw kan mahep am arava o kapaynaynehah
da no pandidiwan daya no omanianib aya so mangamomo
aya vinyay kano estatwa naya as kano minrawat so marka
no ngaran naya do tanoro kan do moyin da."
12 Dawa do akma saya sia mapaparin am kaylangan o
kapakahni no tawotawo no Dios do kanohed do mando na
as kano kavidin a masaray ni Jesus.
13 Kwanasaw am nadngey ko o boses a yapo do hanyit a
makavata sia, "Patolasen mo ya. Mapalak sa o madiman
anti a makayamot do kawnot da di Jesus." "Oyod ya,"
kwana no Espirito no Dios, "ta maynehah dana sa do tra-
baho da sa as kawnot dira no natrabaho da a pakarawatan
da so vahes!"

No tiempo dana no kapanyani

14 Katayoka na nia am navoya ko o asa ka oyod a maydak
a demdem as mian a maydisna do demdem aya o akma so
Naytawo ori a mian so korona a vohawan as kano mian so
pondanan a matarem a karit.
15 Mian pa o asa ka anghel a yapo do templo ori as kaliak
na a makavata sia do maydisna aya do demdem, "Serbien
mo na o karit moaya as kapanyani mo na, ta tiempo dana
no kapanyani, ta navaya dana o yanien do tana aya."
16 As nyeng a manyani o mian aya do demdem aya as no
yanien do tana aya am nayani.
17 Mian pa o asa ka anghel a navoya ko a yapo do templo
do hanyit a mian so pondanan a matarem a karit.
18 Mian pa o asa ka anghel a navoya ko a yapo do altar
a iya so inkargado do apoy do kapanemtem so isakrifisio.
Vinata na so kaliaken do mamondan aya do matarem aya a
karit, "Serbien mo na o karit moaya as kayani mo so atavo
a pinaymohan so obas, ta navaya dana as yanien dana."
19 Nyeng na yanien no anghel o atavo a obas do mondo
aya as kapangay na sia do pamitosan so obas. No
inmonmoan no pamitosan aya so obas am no kastigo no
Dios dira do dia nanganohed sia.
20 No pamitosan aya am do gagan no kavahayan ori as
no raya a yapo do pamitosan aya am akmay ayo do tatdo
a yatos a ka kilometro so kananaro as masngen a asa ka
metro kan kara o kararahem na.

15

No papito sa anghel a tomoroh so papito a pandidiwan

1 As mian pa sa o navoya ko a oyod a makakniknin
do tohos a nia sa so mian so inmonmoan do manam a

mapaparin. Navoya ko sa o papito a ka anghel a mamondan do papito a ka manawdi a pandidiwan kano kastigo a itoroh no Dios do tana aya.

2 Mian o navoya ko a akmay taaw a salamin a pachisaglan no omnininyas a apoy. Navoya ko pa sa o nanghomis aya do mangamomo ori a vinyay kano dia minanianib so estatwa naw as kano dia minrawat so ngaran naya a nomero a mian sa maytetnek do masngen do taaw aya akmay salamin a mayponged so arpa a tinoroh dira no Dios.

3 Kantahen da o kanta na kaychowa ni Moises a pachirawatan no Dios as kanta na pa no Karnero aya. Niaya o kanta aya:

"Apo namen a Dios a makapamarin so atavo, ay so kato kano kapakakniknin no pinarin mo sa! Imo o Patol no atavo a nasion! Mahosto kano kakawyoran o pariparinyen mo!

4 Apo, sino o di omsinchad dimo a Dios. Sino maskeh a mapapanmo nia o kaoyod moaya a mato. Imo o mavoyvoh a masanto. Maypasngen sa dimo o tawo a yapo do atavo a kavahayan as kanianib da dimo takwan navoya da o kahosto na atavo no pariparinyen mo."

No papito a ka madokong a litrato no ipangastigo no Dios

5 As katayoka na nia am navoya ko o kaywang no templo do hanyit as kavoya ko so kwarto ori a pachisisirinyan no Dios do tawo.

6 Minehbet sa a yapo do templo aya o papito a ka anghel a mamondan so papito a ka matatarek a pandidiwan. Naylaylay sa so oyod a marelak kano maydak a lino as kayan no vohawan a machibtek do kalangangan da.

7 Tinorohan na sa no asa dira do apat sawri a inamaog no Dios a maypadivon do trono ori so mayponged dira a papito a ka vohawan a madokong a mapno no soli no maviay aya a Dios a abo so pandan.

8 Kwanasaw am napno o templo no ahob a yapo do mato kano makapamarin a Dios as arava o makasdep do templo aya an di pa naparin o papito saya ka matatarek a pandidiwan a iyangay da no papito saya ka anghel do tana aya.

16

1 Nadngey ko o asa ka maliak a boses a yapo do templo ori a mando dira do papito sawri a ka angheles, "Iyangay nio na a paddohen do tana o mimian no papito saya a ka madokong a yanan no ipangastigo no Dios."

2 Nangay o nanoma ori a anghel as kapaddo na sia do
tana o mimian naw no pondanan na a madokong a nia
so pinaychanokanoka da sa no tawo a mian so marka no
mangamomo ori vinyay as kano minanianib so estatwa
naw. No noka da saya am oyod a maynyen as kano
makabababa.
3 Pinaddo no omonot aya a anghel do taaw o mimian no
madokong ori a pondanan na as nyeng a nayvadiw o taaw
a akmay nadiman a raya a nia so chinadiman no atavo a
maviay do taaw.
4 Pinaddo no ichatatdo daw a anghel o mimian no
pondanan naw a madokong do omoyog sa a danom kan do
tombod sa danom as nyeng saya a mayvadiw a raya,
5 as kadngey ko sia o kavata na sia no anghel a taytrabaho
so tomidib do danom sa, "Mahosto ka do itoroh moaya
hosga, imo a Masanto aya a Dios a maviay do nakarahan
kano sichangoriaw.
6 Mahosto o pinarin moaya a kakastigo mo dira do
mindiman sira so tawotawo mo a pachangayan da no
profeta mo sa. Sichangoriaw am tinorohan mo sa so inomen
da a raya a nia so hosto dira!"
7 As mian pa o nadngey ko a yapo do altar aya a makavata
sia, "Oon, mo Apo a Dios a makapamarin so atavo. Oyod o
kahosto kano kapayanong no tinoroh moaya a kastigo da."
8 Pinaddo no ichapat aya a anghel o mimian no madokong
naya do araw a nia so pinaypakohat na tapian mapaso o
tawotawo.
9 Oyod o nakapaso da no tawotawo no araw amna
nanehseh sava. Nidaday dava o Dios a mian so ipaka-
pamarin a tomoroh so matatarek a pandidiwan asna no
nakavavay da pa so ngaran na.
10 Pinaddo no ichadima da no anghel saya o mimian no
madokong nawri do trono no nanoma ori a maytotwaw a
mangamomo a vinyay as nyeng a maypasari o paypatolan
na. As maychadangedanget sa o tawotawo do kaynyen no
didiwen da,
11 as kavavay da so Dios a yamot do pandidiwan daya
kano noka da sirawri amna kayan pa no kadi da manehse-
han nia o mararahet sa a pinariparin da.
12 As pinaddo no ichanem ori a anghel o mimian no
madokong nawri a pondanan na do rakoh a omoyog a
danom a tawagan so Eufrates. Nyeng a makolay o Eufrates
aya tapian panahanan da no patol sa kano sinjalo da sa a
yapo do mangket do dadan no araw.
13 As navoya ko sa o tatdo a ka mararahet a espirito a
akma say palaka a mehbet do maday do vivi no dragon,

no nanoma ori a tomwaw a mangamomo a vinyay as kano omononot ori dia a ngaranan da so kadakadaday a profeta.
14 Sira o tatdo aya ka mararahet a espirito am makaparin
sa so aro a makakniknin as mangay sa kompeh so atavo a
patopatol do mondo aya tapian maychakasa sa do kalaban
da so Dios do araw aya anti a natongdo no makapamarin
aya a Dios.
15 "Dawa katanggalen nio ta mawara ako anti a akma so
kawara no manakaw. As mapalak sa anti o tori a mananggal
as tori a manamonamo so viay tapian di sa anti kadasan a
akmay abo so onayen a masnek do kaaroan no tawo!"
16 As nikpeh da no tatdo saya a ka mararahet a espirito o
atavo a patol do mondo aya as kanira no sinjalo da do logar
aya a ngaranan da do chirin a Hebreo so Armagedon.
17 As pinaddo no ichapito dawri a anghel o mimian no
madokong naw do tohos. Mian o maliak a boses a yapo do
trono do templo ori a makavata sia, "Komnavos dana!"
18 As nanyeng a maychichidat, mayedey as kano
mayninini so oyod a mayet as kayan pa no matatarek a liak.
As arava o naypayet pa kania a nini a nakayapo do sitnanan
no mondo aya.
19 As no rakoh aya a kavahayan am naychatdo as arava o
dia nararayaw a kavahayan do mondo aya. As nanakem pa
no Dios o marahet a pinariparin no Babilonia aya as tayto
na torohan so kastigo na a yapo do rakoh a kasoli na nira.
20 Naychabobo sa o atavo a isla as kabo no mavoya a
tokotokon.
21 Natimoy no yelo as mararani a dadima poho a kilo
so karahrahmet o asa ka yelo a gomtos do tawotawo. Do
mahara aya a pandidiwan da am inavavay da o Dios.

17

No navahey a malapos a mavakes

1 As nangay diaken o asa dira do papito ori a ka anghel a
mamondan do madokong as kavata na sia diaken, "Mangay
ka dia ta ipavoya ko dimo o kakastigo dia no Dios o mavahey
aya a kavahayan a tawagan so malapos a mavakes a mian
do masngen do kaaroan no omoyog a danom.
2 Sira o patol no mondo aya am nachasa sa do malalapos
saya a pariparinyen na as nadinyat sa o atavo a tawotawo
do mondo aya no kanianib aya so diosdiosan."
3 Do ipakapamarin no Espirito no Dios am inangay na
yaken no anghel aya do desierto a dia so chinavoyan ko
so asa ka mavakes a mangabayo do asa ka mangamomo a
vinyay a mavaya so kolor. No vinyay aya am mian so papito

ka oho kano asapoho so ka olong. Maytavo do karakohan naya o pinatolas a iyavay na so Dios.

4 Naylaylay o mavakes aya so mavaya kano granate a akmay laylay no sivog a reyna. Mian sa o matatarek a alahas na a vohawan, perlas kano matatarek a mapresioso a bato. Mian o pondanan na a vohawan a tasa a kapnoan no malalapos aya a pariparinyen na as kano kanianib so matatarek a diosdiosan.

5 As mian o dia panmo so inmonmoan a ngaran a nakatolas do moyin na a "No mavahey a Babilonia, ina no malalapos so pariparinyen do mondo aya."

6 As navoya ko o mavakes aya a nadinyat do nakaynom na so raya da no tawotawo no Dios a nidiman na a makayamot do nakawnot da di Jesus.

Do katidib koaya do mavakes aya am oyod ako a naychaknin.

7 Amna, "Ango kakninan mo nia," kwana no anghel ori. "Ipaychaknin moava ta ivahey ko dimo o inmonmoan no mavakes aya kano kabayoan naya a vinyay a mian so papito a ka oho kano asapoho a ka olong.

8 No vinyay aya am naviay kaychowa amna nadiman as ito a maytotwaw a yapo do kadi aya a di machispang so kararahem as kapoha anti nia do pangastigoan no Dios. Sira anti o tawotawo do mondo aya a abo so ngaran do libro a katolasan no ngaran da no mian so viay a abo so pandan a yapo pa do sitnanan no mondo aya am maychaknin sa do kapirwa na anti a tomwaw no vinyay aya a nadiman dana.

9 "Kaylangan diaya o kasolivan kano kapakaintindi! No papito aya a ka oho am papito a ka tokon a yanan no mavakes aya. No inmonmoan na pa nia am papito a ka patol.

10 No dadima do patol saya am nadiman dana sa as no tayto paya a maypatol am no ichanem daya as ito pa a maytotwaw o ichapapito daya as dekey anti o tiempo a kapaypatol na.

11 No vinyay aya a naviay kaychowa as nadiman dana am iya o ichawaho no patol saya amna machividang dira do papito saya a ka patol. No pamandan na anti nia am no pangastigoan no Dios.

12 "No inmonmoan no asapoho aya a ka olong am asapoho sa ka patol a tayto pa dia maypatol. Torohan sa anti ya kano vinyay aya so dekey a tiempo a kapaypatol da.

13 Malit anti o ichakey da a parinyen no asapoho saya as itoroh da anti o ipakapamarin kano payanongan da do vinyay ori.

14 As labanen da anti o Karnero aya amna homisen na sa
anti takwan iya o Apohen no atavo a apohen as kano Patol
da no atavo a patol as no rarayay na sa anti do kapanghomis
naya am sira o tinawagan kano pinidi na sa as navidin a
masaray nia."
15 Vinata pa no anghel aya diaken, "No kaaroan aya no
omoyog a danom a yanan no mavakes aya am tawotawo sa
ya a yapo do atavo a kavahayan kano chirin kano tribo do
mondo aya.
16 No vinyay aya as kano asapoho aya a ka olong a
mayinmonmoan so asapoho a ka patol am isoli da anti
o mavakes aya a apohen no malalapos so pariparinyen.
Hapen da anti o atavo a warawara na a pati o lamit na
as kakan da sia o karakohan na as katemtem da sia o aran
ango pa a navidin.
17 Ta pinarin no Dios o kapaychakasa da no aktokto da
kano katoroh daya nia o anongen da do vinyay ori a manda
do kapakatongtong no chirin no Dios.
18 "No mavakes aya am asa ka oyod a rakoh a kavahayan
a tayto rakoh so ipakapamarin dira do patol sa do mondo
aya," kwana no anghel aya.

18

No kararayaw no kavahayan a Babilonia

1 Do katayoka na nia am nakavoya ako so asa a ka anghel
a gomtin a yapo do hanyit a rakoh so ipakapamarin. As
chinasehdangan o tana aya no rial no anghel aya,
2 as kaliak no kavata na sia, "Nararayaw dana o rakoh
aya a kavahayan no Babilonia. Voyvoh dana sa o demonio
kano matatarek a mararahet a espirito kano matatarek a
mararahet kan abo so serbi a manomanok o mian daw.
3 Nararayaw o Babilonia aya takwan nivook na sa o atavo
a nasion no kalapolaposan na. Nachasa sa dia a malalapos
so pariparinyen o apopohen do mondo aya as makayamot
sia am naypaynakem sa o negosiante a yamot do malalapos
sa a pariparinyen."
4 Nadngey ko pa o asa ka boses a yapo do hanyit a
makavata sia,

"Inio a tawotawo ko, machisiay kamo do kavahayan aya
nia. Machangay kamoava do marahet saya pariparinyen
na tapian di kamo machirapas do kastigo na.

5 Nakarapit do hanyit o gatos na saya as tayto manakem
no Dios a vahsan o pinariparin na sa.
6 Makayamot do pinarin na sa kaychowa dira am
maymeymetmet anti o vahes na. Mapno anti o tasa na

no inomen na as makpakpad pa anti kano pinaynom na
o ipaynom sia.
7 Katoato na kano kaydaydamnay na kaychowa am ka-
harahara no pandidiwan kano kangsangsahan na sichango-
riaw. Fermi na a vatahen do karakohan na o kareyna na as
kadi na biodan as vatahen na pa o kabo no tiempo a kayan
no kangsah na.
8 Dawa no atavo sa anti a pandidiwan na am mawara
anti do asa karaw. No pandidiwan na saya am aro a daktat,
apteng kano kangsangsahan a yamot do kaaro no nadiman.
As manamay anti ya takwan no omhosga aya sia am no Apo
ta a Dios a makapamarin."
9 Sira o patol sa do tana aya a nachangay do malalapos a
parinyen na kaychowa am mangsah sa anti as katanyis da
do kavoya da sia a manamay.
10 Maychatnetnek sa anti o patol saya do marayi a
mamo an machirapas sa do kastigo naya as kavata da
sia, "Ay so kapangamomo na! Do sinahad no asa kawras
am nakatongtong o kastigo no rakoh aya a kavahayan a
ngaranan so Babilonia."
11 Aran sira o negosiante am ichangsah kano tanyisan da
takwan ara pava anti o somadiw so idakaw da.
12 Ara pava o manadiw so vohawan, polak, mapresioso sa
a bato, perlas, mangavid sa lamit a lino, sida kano laylay sa
granate kano mavaya, sira o kayo a panghapan so pabango,
maynyen sa kano mapsa a serserbien kano mangavid
a paysahosahoran, mapipia kayo, tanso, vahayang kano
marmol,
13 pabango sa, rikarikado, insenso kano mira, palek,
haneng, arina, trigo, baka kano karnero, kabayo kano
kalesa, as aran no tawo am ara pava o manadiw so
pakovoten da.
14 Vatahen da anti no maydakaw siraya do mavakes aya,
"Atavo o fermi mo saya ichakey a dira am ara pava. Mirwa
mo pa sava anti a mavoya o aro saya a may-inyen kano
maavid a warawara mo as aran no avid mo am mirwa
pava."
15 As somngen sava anti o maydakaw saya a naypaynakem
do nakapaynegosio da do kavahayan aya ta haman da an
machirapas sa do kastigo naya. Tanyisan da anti kano oyod
daya ichangsah,
16 as kavata da sia, "Tayto mangamomo o naparin aya
do rakoh aya a kavahayan! Do nakarahan am maylamit so
maykolor so granate kano mavaya as kano lino. Nanerbi pa
so matatarek a alahas a vohawan, mapresioso sa a bato as
kano perlas,

17 amna do asa kawras am natemtem sa ya atavo!”
As sira o kapitan no bapor kano pasahero da, tawo no bapor kano atavo a mian so kaviayan do taaw am maytetnek sa do marayi,
18 as do kavoya da so ahob aya do kanamay no kavahayan aya am vinata da, “Ara pava o nakakma sia a kavahayan!”
19 Napangay sa so ahbek do oho da a pavoyan da nia o kangsah da as katanyis da a makavata sia, “So karahet kano pangamomo no naparin aya do kavahayan aya! Naypaynakem ta atavo a yamot do kaynakman naya amna do sinahad no asa kawras am nabo o atavo aya a kaynakman na!”
20 Makasoyot kamo, inio a mian do hanyit! Ichasoyot nio o naparin aya sia. Inio a tawotawo no Dios, apostoles kano profeta, makasoyot kamo ta nihosgan sia no Dios a yamot do pinarin na dinio!
21 Mian o mayet a anghel a nanghap so rakoh a bato akmay pangagilingan as kapagchid na sia do taaw as kavata na sia, “Niaya anti o kalialisto no kararayaw no kavahayan aya a Babilonia as mirwa pava anti a mavoya.
22 As mirwa pava anti a madngey dia o togtog no arpa, plawta kano trompeta. Ara pa sava anti o masosolib a tawo a mamarin so matatarek aya a serserbien. Ara pava anti o tawo do pangagilingan.
23 Ara pava o aran ango a relaken na. Ara pava o madngey a liak no mayayak a tawo do ponsion. Sira o maydakaw dia o maynákem dana do mondo aya ta niloko na sa atavo o tawo no mondo aya no aro aya a ipanloko na.”
24 As do Babilonia aya o pinakayapoan no nakadiman da no profeta sa no Dios as kanira no tawotawo na sa as kanira pa no atavo a nidiman do matatarek a parte no mondo aya.

19

1 Do katayoka na nia am nadngey ko o akmay pinay-chakasa a boses no aro a tawo do hanyit a makavata sia o, “Dadayen kano pamatohen ta o Dios* a rakoh so ipakapamarin a iya so pakayapoan no kalibrian ta!
2 Hosto kano kakawyoran o hosga na. Nihosga na o kavahayan a abnekan so apohen aya no kalapolaposan a napakagatos so mondo aya kano mindiman sira so pachirawatan na sa no Dios.”
3 As minirwa sa a makanta, “Dadayen ta o Dios!† No ahob no manamay aya a kavahayan a nikastigoan no Dios am omhes pava a abo so pandan.”

* **19:1 19:1** *Do Griego:* Alleluia. † **19:3 19:3** *Do Griego:* Alleluia.

4 No beinte kwatro a ka mangalkem kano apat saw a
ka inamaog no Dios am domnogod sa as kanianib da so
maydisna do trono ori a makavata sia, “Amen! Dadayen
ta o Dios!”‡

No manam a ponsion no tawagan aya so Karnero no Dios

5 Mian pa o nayliliak a yapo do trono ori, “Dadayen nio
o Dios, inio a atavo a nayserbi kano omsinchad sia, malit o
mato kano mahbo a tawo!”
6 As nakadngey ako so akmay boses no aro a tawo a akma
so kakayasakas no rakoh a ayo a gomtos do kakarangan
kano liak no mayet a adey a makavata sia, “Dadayen o
Dios,§ ta no makapamarin aya a Apo ta Dios am iya o
maypatol!
7 Mayanong ta a masoyot kano omdaday sia ta masngen
dana o kapaychakovot no Karnero aya. As tayto dana a
nakahanda o kakovoten naya a mavakes,
8 as naylamit dana so oyod a marelak kano maydak a lino
a nia so mapia a pinariparin da no tawotawo sa no Dios.”
9 Vinata na diaken no anghel aya, “Patolasen mo sa ya.
Mapalak sa o ininbitan do ponsion aya no Karnero aya.”
Vinata na pa diaken, “Niaya o kakawyoran a chirin no Dios.”
10 Domnogod ako do salapan no anghel aya do kanianib ko
sia amna vinata na diaken, “Omba, anianiven moava yaken,
ta mayalit ta a tod a pachirawatan no Dios a mapawnonong
si Jesus a akma sira so kakakteh mo di Jesus. Dawa voyvoh
o Dios o anianiven mo.”
Takwan no pawnonongen aya a komapet di Jesu Cristo o
inmonmoan no ipananawo da no profeta no Dios.

No nangabayo do maydak a kabayo

11 As chinaywangan o hanyit as navoya ko o asa ka
maydak a kabayo as no mangabayo aya am tawagan so
Ichasaray kano Kakawyoran, ta hosto o hosga na kano
kapachilaban na sira so komontra sia.
12 Akmay omnininyas a apoy o mata na as oyod a aro o
korona na. Mian o nakatolas do karakohan naya a ngaran
na amna arava o makapanmo sia kadwan an dia voyvoh a
iya.
13 Natneb no raya o onayen nawri as no itawag da sia am
No Chirin no Dios.
14 Omonot sa dia o oyod a aro a machangay dia a yapo
do hanyit a mangonay so marelak kano maydak a lino as
mayponged sa no kabayoan da a maydak a kabayo.

‡ **19:4 19:4** *Do Griego:* Alleluia. § **19:6 19:6** *Do Griego:* Alleluia.

15 Mian o yapo do vivi na a matarem a espada as niaya o
serbien na a ihomis so nasiones sa no mondo aya. Maytavo
anti o tawo am mian do panayahboan no panyokoyokoran
na as arava anti o makapachisobna sia. Pagtinyen na anti
o soli no Dios a makapamarin do atavo as akma anti so
kapitos no obas do pamitosan o kapangastigo na.
16 Nakatolas pa do laylay na kan do paa nawri o, "Patol
da no patopatol as Apohen da no atavo a apohen."
17 As navoya ko o asa a ka anghel a maytetnek do rial no
araw as katawag na dira do manomanok do tohos no maliak
a boses na a makavata sia, "Kamo dia ta tiya o aro a itoroh
no Dios dinio a kanen nio.
18 Mangay kamo anti a koman so karakohan da no
madiman sa anti a patol, sira o sinjalo da sira kano
apopohen da sira, sira o kabayo kano nangabayo as kanira
pa no atavo a tawotawo malit o mato kano mahbo kanira
no machitangdan kano apohen."
19 As do katayoka na nia am navoya ko o mangamomo aya
a vinyay as kanira no patol no mondo aya kanira no tawo
da sa a nakpeh do kalaban da so mangabayo ori do maydak
a kabayo kanira no omonot sawri a machangay sia.
20 Nahomis sa o mangamomo aya a vinyay kano
kadakadaday aya a profeta as inahap sa a ipoha a maviay pa
do pangastigoan aya no Dios a akmay taaw so karakorakoh a
apoy kano asopre. No kadakadaday aya a profeta o namarin
so aro a makakniknin do salapan ori no vinyay aya a iloko
na sira so tawotawo a yanan no marka no vinyay aya as
kano minanianib so estatwa nawri.
21 As sira o tawotawo a minonot sia am nidiman sa no
espada ori a yapo do vivi no mangabayo ori do maydak a
kabayo. As sira o manomanok am chinan da o maymin da
do karakohan da saya.

20

No asa livo so ka kawan a kapaypatol ni Cristo

1 As kwanasaw am navoya ko o asa ka anghel a gomtin
a yapo do hanyit a mamondan do matava a kadena kano
ipanyiwang do kadi a di machispang so kararahem.
2 Pinadpet na as kahap na si Satanas a iya so ngaranan
so dragon, boday kaychowa do Eden kano Diyablo as
kapakedked na sia so asa livo so ka kawan.
3 Nipoha no anghel aya si Satanas do kadi ori a di
machipanda so kararahem as kaneb na dia as kapangay na
pa dia so selyo tapian di makatwaw a omloko so kavahayan
sa do mondo aya do sinahad no asa livo so ka kawan. As

do katayoka na anti nia am pavolawen anti sia so maynyed a tiempo.

4 Katayoka na nia am mian sa o navoya ko a aro a trono as
sira o maydisna ori daw am tinorohan sa so ipakapamarin
a manhosga. Navoya ko pa sa o pahapahad da no nadiman
do nakakteb so lagaw da a makayamot do nakapanganohed
kano nakapawnonong da si Jesus kano chirin no Dios.
Inanianib dava o mangamomo ori a vinyay as kano nirisibi
dava o marka na do moyin anmana do tanoro da. Minirwa
sa ya a maviay as kapaypatol da do mondo aya a rarayay ni
Cristo so asa livo so ka kawan.
5 Nachividang sa ya do manoma aya a kapirwa sira viayen
o nadiman asna sira o kadwan a nadiman am mirwa sava
maviay a manda do karahan no asa livo so ka kawan.
6 Mapalak sa o sivog a tawotawo no Dios a machangay
do manoma aya a kapirwa a maviay, ta mangay pa sava do
pangastigoan no Dios a tawagan so ichadadwa no kadiman.
As mayvadiw sa anti a papali no Dios kani Cristo as
maypatol sa anti ya a rarayay ni Cristo so asa livo so ka
kawan.

No nakahomis ni Satanas

7 Do karahan no asa aya livo so ka kawan am pavolawen
anti si Satanas do kakedkeran naya,
8 as mehbet anti sia a mangay a omloko kano mapawnot
so atavo a kavahayan do mondo aya. Niaya o vatan so Gog
kano Magog. Paychakasahen sa anti ni Satanas a mangay
do arap o oyod saya aro, ta akma anti so anay do kanayan
a dia vidangi o karoaro da.
9 Nyeng sa makanet do mondo aya as kadivovong da so
yanan da no tawotawo no Dios as kano kavahayan a oyod
a ichaddaw no Dios amna do katayto daya omadivovong so
kavahayan aya am nyeng anti a gomtos o apoy a yapo do
hanyit a omtemtem sira.
10 As si Satanas aya a minloko sira am ipoha anti do
pangastigoan aya no Dios a akmay taaw so karakorakoh a
apoy kano asopre. Dia mismo o pinohan nira no vinyay ori
kano kadakadaday ori a profeta as diaya anti o kastigoan
dira no Dios a pandidiwan da so oyod a maymetmet a abo
so pandan.

No manawdi dana kapanhosga

11 As navoya ko o asa ka rakoh a trono a maydak so kolor
as yanan no maydisna. Tod sa abo o tana aya kano tohos
do salapan na as kadi darana voyan.
12 As navoya ko sa atavo o nadiman a tawo, malit o mato
kano mahbo a maytetnek do salapan no trono aya. As

iniwangan da o libro sa do hanyit a pachangayan no libro a katolasan no ngaran da no mian so viay a abo so pandan. As nihosgan sa atavo do pinariparin da a yapo do nakatolas do libro sirawri.

13 Pinatwaw pa sa o nadiman do taaw kanira no mian do Hades as kahosga dira do pinarin da do kaviay da pa.

14 Katayoka na nia am pinoha o kadimanan kano Hades do akma yay taaw so karakorakoh a apoy a pangastigoan no Dios a vatan so ichadadwa no kadimanan.

15 As an sino o abo so ngaran do libro aya a katolasan no ngaran da no mian so viay a abo so pandan am ipoha do pangastigoan aya no Dios a apoy.

21

No kavahayan no Dios

1 Do katayoka na nia am navoya ko o vayo a tohos kano tana takwan nabo dana o nanma a tohos kano tana a pachangayan no taaw.

2 Navoya ko pa o kavahayan aya no Dios a tawagan so Vayo a Jerusalem a gomtin a yapo do Dios a mian do hanyit a oyod a mavid akmay nakabihis a mavakes do ponsion na.

3 As nadngey ko o asa ka maliak a boses a yapo do trono ori do hanyit a makavata sia, “Niaya dana o kavahayan no Dios, ta machasa dana o Dios do tawotawo as tawotawo narana sira. Fermi dana anti a machipanghovok dira o Dios as moyvoh anti a iya o sincharan da a Dios.

4 Pakarohen na anti no Dios o atavo sa pakayapoan no katanyis da as ara pava anti o kadimanan, kangsangsahan, katanyitanyis kano maynyen a didiwen takwan no mian do nanma a kaviayan am nabo dana sa.”

5 Katayoka na nia am vinata no mian aya do trono, “Payavayohen ko o atavo.” Vinata na pa diaken, “Patolasen mo ya, ta ichasaray kano kakawyoran o chirin ko saya.”

6 Vinata na pa diaken, “Makatongtong dana o atavo a logar a mapaparin do tana aya. Yaken o Alpha kano Omega a sitnanan kano kavosan no atavo. An sino o mawaw am torohan ko so di na sadiwen a danom a yapo do tombod aya a danom a tomoroh so viay,

7 ta niaya o itoroh anti do makapanghomis. Dios na yaken as kamanganakan ko sia.

8 Pero mangamomo o pamandan da no matahaw a omonot diaken kano dia manganohed diaken, sira o malalapos so pariparinyen, sira o mandiman so tawo, sira o machanito, sira o manganianib so diosdiosan kanira no maydaday. Mangamomo o pamandan da, ta no pohan aya nira am do pangastigoan no Dios a akmay taaw so

karakorakoh a apoy kano asopre a niaya so ichadadwa no kadimanan.”

9 As no asa dira do papito sawri a ka angheles a mamondan do papito sirawri a ka madokong a kapnoan no manawdi a pandidiwan do mondo aya am nangay diaken a makavata sia, “Mangay ka dia ta ipavoya ko dimo o mavakes aya a kakovoten no Karnero aya.”

10 As pinawnot ako no Espirito no Dios as kangay na niaken no anghel aya do totok no asa ka makarang a tokon, as kapavoya na nia diaken o Jerusalem a kavahayan no Dios a gomtin a yapo do hanyit a yanan no Dios.

11 Romial ya do ipakapamarin no Dios as akmay kristal kano oyod a mavid a akmay mapresioso a bato a haspe.

12 No gadagada a ahad na am oyod a matokpoh kano makarang a mian so dose a ka ayeran a yanan no mayponged a gwardia a anghel. Nakatolas do ayeran saya o dose a ngaran da no kamanganakan sa ni Israel.

13 Maday do siri no gadagada aya am tatdo o ayeran. Tatdo do mangket do valogan, tatdo do kadpidan, tatdo do mangket do kavayatan as tatdo a mangket do kaydawran.

14 Mian o dose ka bato a pinatnekan so gadagada aya a kavoyan so ngaran da no dose ka apostoles no Karnero aya.

15 No anghel ori a minsisirin diaken am mian o pondanan na a vohawan a ipanenpang tapian adpangan na o ayeran kano gadagada no kavahayan aya.

16 Hosto o kavahavaha no kavahayan aya ta malit o karang, ovong kano anaro na. Nidpangan no anghel aya as dadwa livo kano apat a yatos (2,400) a ka kilometro o anaro na, alit na pa no ovong kano karang na.

17 Nidpangan na pa o gadagada nawri am setenta a ka metro (70) o karang nawri an adpangan no panpang nawri no anghel a sivog a panpang a serbien no tawo.

18 No pinarin ori a gadagada no kavahayan aya am mapresioso a bato a ngaranan so haspe. As vohawan atavo o kavahayan ori as komnyay a akmay kristal.

19 No pinatnekan so gadagada aya am pinangayan so aro a mapresioso a bato a matatarek. No manoma ori a bato am haspe. No omonot am sapiro. No omonot ori am kalsedonia. No ichapat daw am esmeralda.

20 No omonot ori am onise. No ichanem daw am kornalina. No ichapito daw am krisolita. No ichawaho daw am berilo. No ichasasiam naw am topasio. No omonot ori am krisopraso. No ichaonse naw am hasinto as no manawdi ori am amatista.

21 Madinong a perlas o atavo a ayeran na sawri as atavo
o rarahan awri am vohawan a oyod a maknyay a akmay
kristal.
22 Arava o templo a navoya ko do kavahayan aya takwan
no Apo ta a Dios a makapamarin so atavo kano Karnero o
pinakatemplo dawri.
23 Kaylangan pava o araw kano vohan daw a sehdang tak-
wan no ipakapamarin no Dios o omsehdang do kavahayan
aya as no Karnero aya o relaken daw.
24 Sehdangan na anti atavo o tawo no kavahayan aya as
iyangay da anti do kavahayan aya no patol do mondo aya o
atavo a kaynakman da.
25 Fermi anti a maywang o ayeran na saya takwan ara
pava anti o mahep, ta fermi dana a maraw.
26 Iyangay pa anti do kavahayan aya o atavo a kaynakman
kano mapipia dana a warawara no atavo a nasiones.
27 Arava anti o makasdep dawri a marodit do salapan no
Dios anmana sira o mamarin so marahet kano pakasnekan
anmana sira o maydaydaday. Voyvoh sa anti a makasdep
do kavahayan aya am sira o nakatolas so ngaran do libro
ori a katolasan no mian so viay a abo so pandan a onongan
no Karnero aya.

22

1 Pinavoya na pa diaken no anghel aya o omoyog ori a
danom a tomoroh so viay. No oyod aya a matnaw a danom
a akmay kristal am tombod a yapo do trono no Dios kano
Karnero aya,
2 as omoyog do hovok no rakoh aya a rarahan do
kavahayan aya. As do mayviviit do danom aya am mian
sa o kayo a tomoroh so viay. Omsi sa ya so dose a ka klasi a
kavohavohan a katadian. No vohong naya am tovatova do
atavo a nasiones.
3 Ara pava anti o mavoya do kavahayan ori a inavay no
Dios. Mian do kavahayan aya o trono no Dios kano Karnero
as dayen da anti sia no pachirawatan na saya.
4 Mavoya da anti o Dios as makatolas anti o ngaran na do
moyin da.
5 Ara pava anti o mahep dia as kaylangan da pava o
relaken anmana sehdang no araw takwan no Apo ta a Dios
o mismo da a sehdang. Maypatol sa anti o pachirawatan
aya no Dios a abo so pandan.

No makalo dana a kapayvidi ni Jesus

6 Vinata na diaken no anghel aya, “No atavo saya a pina-
tolas mo a pinavoya dimo am ichasaray kano kakawyoran

as mayanong a panganohdan takwan no Dios a iya pa so tomnoroh so ipakapamarin na do profeta na sa o tomnovoy so anghel na dimo a mapapanmo nia do pachirawatan na sa o masngen dana sa mapaparin do mondo aya."

7 "Adngeyen nio ya!" kwana ni Jesus. "Makalo ako a mayvidi as mapalak sa anti o manganohed kano omonot do nakatolas do libro aya."

8 Yaken si Juan a mismo a nakadngey as kano nakavoya so atavo aya a mian dia. Do nakatayoka na nia am domnogod ako do kokod no anghel ori a napavoya diaken tapian anianiven ko,

9 amna vinata na diaken, "Anianiven moava yaken as no Dios o anianiven mo. Malit ta kano rarayay mo sa a profeta no Dios kano atavo a omonot do pinatolas do libro aya."

10 Vinata na pa diaken, "Itayo moava o chirin saya do libro aya, ta masngen dana sa ya a makatohod.

11 Asna sichangoriaw am no marahet so parinyen am maypangay pa o marahet sa a pariparinyen da. Sira o malapos so aktokto kano dadakay am mavidin sa a malapos. Sira o mapia so pariparinyen kano manamonamo so viay am maypaypangay pa sa mapia kano manamonamo."

12 "Kapanmohen nio ya!" kwana ni Jesus. "Makalo ako a mawara as ipanayvi ko sa o primio a itoroh ko a vahes nio a omononot do natrabaho nio diaken.

13 Yaken o Alpha kano Omega a sitnanan kano kavosan as yaken pa o pakayapoan kano pamandan no atavo."

14 Mapalak sa anti o mapakanamonamo so onayen da, ta mian anti o anohed da a makasdep do ayeran sa no kavahayan aya as kakan da anti do asi no kayo aya a tomoroh so viay.

15 Asna makasdep sava anti do kavahayan aya o mararahet so aktokto kano pariparinyen, sira o machanito, sira o mangadwan, sira o nandindiman so tawo, sira o omanianib so diosdiosan kanira no maydaydaday do chirin kano pariparinyen.

16 Vinata ni Jesus diaken, "Yaken si Jesus a tomnovoy so anghel ko a mapapanmo nia dinio do timtimban no Dios do matatarek saya a kavahayan. Yapo ako do familia ni David as yaken o maknyay a vitohen do kamalatiat."

17 Vatahen no Espirito no Dios kanira no tawagan so kakovot a mavakes ni Cristo, "Mawara ka na!" As vatahen da pa no nakadngey sia ya, "Mawara ka na!" An sino o mawaw am maypasngen as kangay na a minon do danom aya a tomoroh so viay, ta libri ya a itoroh a abo so paga.

18 Patanggalen ko o atavo a makadngey sia o ipapanmo no libro aya. An sino o maparapa dia am itoroh no Dios dia

o pandidiwan saya a nakatolas dia a parapahen do adan narana mayanong a kastigo.

19 An sino mapakaro dia o ipapanmo no libro aya am
pakarohen no Dios o anohed na a koman do asi no kayo
aya a tomoroh so viay as makasdep ava do tayto naya
pangononongan no libro aya a kavahayan no Dios.

20 Niaya o vatahen ni Jesus diaten, "Yaken o makavata sia
o kaoyod no chirin saya do libro aya. Makalo ako a mayvidi
do mondo aya."

Mawara ka na, Apo namen a Jesus. Amen!

21 Bendisionan kamo pa atavo* no Apo ta a si Jesu Cristo
as katoroh na pa dinio so grasia na.

* **22:21 22:21** *Do kadwan sa a manuscript am:* tawotawo no Dios.